

Еразъм+

Ръководство за програмата

*В случай на противоречие между отделни езикови версии,
версията на английски език има предимство!*

Версия 2 (2019): 15/01/2019г.

Съдържание

СЪКРАЩЕНИЯ.....	4
ВЪВЕДЕНИЕ	5
Как да се чете ръководството за програмата?.....	5
ЧАСТ А: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“	6
Надграждане върху опита от миналото и поглед към бъдещето	7
Какви са целите и съществените характеристики на програмата „Еразъм+“?.....	8
Обща цел	8
Съществени характеристики на програмата „Еразъм+“	8
Каква е структурата на програмата „Еразъм+“?	13
Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани	13
Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики.....	13
Ключово действие 3: Подкрепа за реформиране на политиките.....	14
Дейности по инициативата „Жан Моне“	14
Спорт.....	15
Какъв е бюджетът?.....	16
Кой изпълнява програмата „Еразъм+“?	17
Европейската комисия.....	17
Националните агенции	17
Какви други органи участват в изпълнението на програмата?	18
Кой може да участва в програмата „Еразъм+“?	25
Участници	25
Участващи организации	25
Допустими държави	26
ЧАСТ Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ, ОБХВНАТИ	29
ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО.....	29
Образование и обучение	30
Какви дейности се подкрепят?	30
Какви са целите на тези дейности?	30
Младеж.....	31
Какви дейности се подкрепят?	31
Какви са целите на тези дейности?	31
Три ключови действия	32
Ключово действие 1: Образователна мобилност за граждани	33
Проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта	34
Проекти за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции	36
Проект за мобилност на учащи и персонал в системата на ПОО	55
Проекти за мобилност на учители и друг училищен персонал в областта на училищното образование.....	69
Проект за мобилност на персонал в институции за образование за възрастни	79
Проект за мобилност на младежи и специалисти, работещи с младежи	86
Съвместни Магистърски Степени „Еразмус Мундус“	98
аеми за обучение в магистърска програма в рамките на „Еразъм+“	109
Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики.....	110
Стратегически партньорства в областта на образованието, обучението и младежта	112
Европейски университети.....	137
Алианси на познанията	146
Секторни алианси на уменията	155
Изграждане на капацитет в областта на висшето образование	182
Изграждане на капацитет в областта на младежта	201
Ключово действие 3:	220
Подкрепа за реформиране на политиките.....	220
Проекти за младежки диалог	222
Дейности по инициативата „Жан Моне“	229
Какви са целите на програмата „Жан Моне“?	229
Какви действия се подкрепят?	229
Модули „Жан Моне“	230
Катедри „Жан Моне“	234

Центрове за високи постижения „Жан Моне“	238
Подкрепа по програма „Жан Моне“ за сдружения	243
Мрежи „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност)	247
Проекти „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност)	252
Единични ставки за дейностите по проект „Жан Моне“	257
Спорт	263
Какви действия се подкрепят?	263
Партньорства за сътрудничество	264
Малки партньорства за сътрудничество	274
Европейски спортни събития с нестопанска цел	279
ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ	283
Как се подават кандидатури по програма „Еразъм+“?	283
Стъпка 1: Регистрация в портала за участниците	283
Стъпка 2: Проверка за съответствие с критериите по програмата	284
Стъпка 3: Проверка за съответствие с финансовите условия	290
Стъпка 4: Попълване и подаване на формуляра за кандидатстване	294
Каква е процедурата след подаване на заявлението?	295
Процедурата по оценяване	295
Окончателно решение	295
Уведомяване за решенията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	295
Какво следва след одобряването на заявлението?	296
Споразумение/решение за отпускане на безвъзмездни средства	296
Размер на безвъзмездната финансова подкрепа	296
Процедури за плащане	297
Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия на плащане	299
Други важни договорни разпоредби	301
Финансова гаранция	301
Възлагане на подизпълнители и възлагане на договор за поръчка	301
Информация за отпуснатите безвъзмездна финансова подкрепа	301
Публичност	302
Проверки и одити	302
Защита на личните данни	303
Изискване за отворен достъп	303
Отворени лицензи и права върху интелектуална собственост	304
Приложими правила	304
ПРИЛОЖЕНИЕ I	305
Проект за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции	306
Образователна мобилност на обучаеми и персонал в системата на професионалното образование и обучение	313
Проекти за мобилност на учители и друг училищен персонал в областта на училищното образование	319
Проект за мобилност на персонал, работещ в сферата на образованието на възрастни	322
Проект за мобилност на младежи и специалисти, работещи с младежи	324
Съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“	329
Стратегически партньорства	333
Изграждане на капацитет в областта на висшето образование	349
ПРИЛОЖЕНИЕ II: РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	356
Въведение	356
ПРИЛОЖЕНИЕ III: РЕЧНИК НА ОСНОВНИТЕ ТЕРМИНИ	363
ПРИЛОЖЕНИЕ IV: ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ И КОНТАКТИ	376

СЪКРАЩЕНИЯ

- **ГД ЕАС:** генерална дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“
- **EACEA:** Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура
- **ХВОЕ:** Харта за висше образование „Еразъм“
- **ECTS:** Европейска система за трансфер и натрупване на кредити
- **ECVET:** Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение
- **ЕПВО:** Европейско пространство за висше образование
- **ЕИБ:** Европейска инвестиционна банка
- **ЕИЗ:** Европейски езиков знак
- **ЕП:** Европейски парламент
- **EPALE:** Електронна платформа за учене на възрастни в Европа
- **EQAR:** Европейски регистър за осигуряване на качество във висшето образование
- **EQAVET:** Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение
- **ЕКР:** Европейска квалификационна рамка
- **ESCO:** Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите
- **ЕС:** Европейски съюз
- **ФР:** Финансов регламент
- **ВУИ:** Висша учебна институция
- **HERE:** Експерти по реформата на висшето образование
- **ИКТ:** Информационни и комуникационни технологии
- **ИПУ:** Интензивна програма за обучение
- **СМСЕМ:** Съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“
- **НА:** Национална агенция
- **NARIC:** Национален информационен център за академично признаване
- **НБЕ:** Национално бюро на програма „Еразъм+“
- **НКР:** Национална квалификационна рамка
- **ОИСР:** Организация за икономическо сътрудничество и развитие
- **ОСРД:** Образователни ресурси със свободен достъп
- **ОМК:** Отворен метод на координация
- **ИНУ:** Идентификационен номер на участник
- **СЕР:** Система за единна регистрация
- **ПОО:** Професионално образование и обучение

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото програмно ръководство е създадено за всички, които желаят да получат подробна информация за програмата „Еразъм+“. Документът е предназначен за тези, които желаят да бъдат:

- участващи организации, т.е. организации, институции и органи, които организират дейности, подкрепяни от програмата;
- участници, т.е. физическите лица (студенти, стажанти, чиракуващи, ученици, възрастни учащи, младежи, доброволци или университетски преподаватели, учители, инструктори, специалисти, работещи с младежи, специалисти в областта на образованието, обучението, младежта, спорта и т.н.), които участват в дейности, организирани от участващите организации.

Всяка година организации от цяла Европа внасят хиляди проекти, за да получат финансова подкрепа по програмата „Еразъм+“. Поради това Комисията въведе прозрачна процедура за оценяване, чиято цел е безвъзмездните средства да бъдат отпуснати на най-добрите проекти:

- за по-голямата част от действията по програмата всички правила и условия за отпускане на безвъзмездни средства по програмата са посочени в настоящото ръководство за програмата;
- за други действия, които са само споменати в настоящото ръководство за програмата, правилата и условията за отпускане на безвъзмездни средства са определени в специалните покани за представяне на предложения, публикувани от Европейската комисия или от нейно име.

Потенциалните участващи организации, които планират да подадат заявление, могат да получат идеи и информация също и от други справочни документи; някои от тези документи са изброени в приложение IV към настоящото ръководство.

КАК ДА СЕ ЧЕТЕ РЪКОВОДСТВОТО ЗА ПРОГРАМАТА?

Ръководството за програмата се състои от три основни части:

- В част А е направен общ преглед на програмата. Тази част съдържа информация за целите, приоритетите и основните характеристики на програмата, държавите по програмата, изпълнителните структури и общия наличен бюджет. Тази част от документа е предназначена за читателите, които желаят да получат обща информация за обхвата и структурата на програмата;
- Част Б съдържа конкретна информация за действията по програмата, които са обхванати от настоящото ръководство. Тази част е предназначена най-вече за читателите, които се нуждаят от по-подробна информация за видовете проекти, които се подкрепят от програмата. Информацията, предоставена в тази част, е допълнително конкретизирана в приложение I към настоящото ръководство;
- В част В е предоставена подробна информация относно процедурите за кандидатстване за безвъзмездни средства и за подбор на проекти, както и относно финансовите и административните разпоредби, свързани с отпускането на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“. Тази част е предназначена за всички, които желаят да подадат проектно предложение по програмата „Еразъм+“.

Наред с горното настоящото ръководство съдържа следните приложения:

- Приложение I: Допълнителни правила и информация, свързани с действията, обхванати от ръководството за програмата
- Приложение II: Насоки за разпространение на информация за бенефициерите
- Приложение III: Речник на основните термини, използвани в настоящото ръководство
- Приложение IV: Полезни връзки и данни за контакт

Част А: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

„Еразъм+“ е програмата на ЕС в областите на образованието, обучението, младежта и спорта за периода 2014—2020 г.¹. Образованието, обучението, младежта и спорта могат да допринесат съществено за справяне със социално-икономическите промени — основните предизвикателства, пред които ще бъде изправена Европа до края на десетилетието, и за подкрепа на прилагането на европейската политическа програма за растеж, създаване на работни места, равенство и социално приобщаване.

Борбата с високите равнища на безработица, особено сред младежите, е една от най-важните задачи пред европейските правителства. Твърде много младежи напускат преждевременно училище и са изложени на по-висок риск от безработица и социално маргинализиране. На същия риск са изложени и много нискоквалифицирани възрастни. Технологиите променят начина, по който функционира обществото, и съществува необходимост да се гарантира, че те се използват по най-добрия начин. Предприятията от ЕС трябва да станат по-конкурентоспособни чрез талант и иновации.

Европа се нуждае от по-сплотени и приобщаващи общества, които позволяват на гражданите да играят активна роля в демократичния живот. Образованието, обучението, работата с младежта и спорта са от ключово значение за популяризиране на общите европейски ценности, насърчаване на социалната интеграция, повишаване на межкултурното разбирателство и чувството за принадлежност към една общност, както и за предотвратяване на водещата до насилие радикализация. „Еразъм+“ е ефективен инструмент за насърчаване на приобщаването на хора с неравностоен произход, включително новопристигнали мигранти.

Друго предизвикателство е свързано с изграждането на социален капитал сред младежите, увеличаването на капацитета и способностите им да участват активно в обществото в съответствие с разпоредбите на Договора от Лисабон за „насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот на Европа“. Мерките в тази област могат да включват и обучителни дейности в сферата на неформалното образование, насочени към усъвършенстване на уменията и компетентностите на младежите и засилване на тяхното активно гражданско участие. Наред с това е необходимо на организациите и специалистите, работещи с младежи, да се предоставят възможности за обучение и сътрудничество с цел повишаване на професионалния им капацитет и засилване на европейското измерение в работата с младежи.

Ефективните системи за образование и обучение и политики за младежта осигуряват на хората уменията, които са им необходими за реализация на пазара на труда и в икономиката, като същевременно им дават възможност да имат активна роля в обществото и да постигнат личностна реализация. Реформите в областта на образованието, обучението и младежта могат да укрепят напредъка към постигането на тези цели въз основа на споделена визия между лицата, определящи политиката, и заинтересованите страни, солидни доказателства и сътрудничество в различни области и на различни равнища.

Програма „Еразъм+“ е разработена с цел да подпомага усилията на държавите по програмата да оползотворяват ефективно потенциала на европейския талант и социални активи в перспективата на ученето през целия живот, посредством предоставяне на подкрепа за формално, неформално и самостоятелно учене във всички области на образованието, обучението и младежта. Освен това програмата разширява възможностите за сътрудничество и мобилност с държавите партньори, по-специално в областите на висшето образование и младежта.

В съответствие с един от новите елементи, въведени с Договора от Лисабон, програма „Еразъм+“ подпомага и дейности, насочени към развиване на европейското измерение в спорта, чрез насърчаване на сътрудничеството между органи, отговарящи за спорта. Програмата насърчава създаването и развитието на европейски мрежи, предоставящи възможности за сътрудничество между заинтересованите страни и обмен и трансфер на знания и ноу-хау в различни области, свързани със спорта и физическата активност. Това засилено сътрудничество ще окаже положително въздействие по-специално върху развитието на потенциала на европейския човешки капитал, като способства за намаляване на социалната и икономическата цена на липсата на физическа активност.

Програмата подпомага дейности, сътрудничество и инструменти, съответстващи на целите на стратегията „Европа 2020“ и нейните водещи инициативи като „Младежта в движение“ и Програмата за нови умения и работни места. Програмата също така допринася за постигане на целите на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението и на Европейската стратегия за младежта чрез отворените методи на координация.

¹ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1288/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 декември 2013 г. за създаване на „Еразъм+“ — програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта (https://ec.europa.eu/europeaid/regions/overseas-countries-and-territories-octs/oct-eu-association_en)

Тези инвестиции в знания, умения и компетентности ще облагодетелстват физически лица, институции, организации и обществото като цяло, като допринасят за растежа и осигуряват равнопоставеност, благоденствие и социално приобщаване в Европа и извън нейните граници.

Ръководството за програма „Еразъм+“ е изготвено в съответствие с приетата от Европейската комисия годишна работна програма за „Еразъм+“ и във връзка с това може да се изменя с цел да отрази приоритетите и действията, предвидени в работните програми, които ще бъдат приети през следващите години. Прилагането на настоящото ръководство зависи и от наличието на предвидените в проектобюджета бюджетни средства след приемането от бюджетния орган на бюджета за годината или както произтича от режима на „временните суми от една дванадесета“.

НАДГРАЖДАНЕ ВЪРХУ ОПИТА ОТ МИНАЛОТО И ПОГЛЕД КЪМ БЪДЕЩЕТО

Програма „Еразъм+“ развива постиженията на изпълняваните в продължение на повече от 25 години европейски програми в областите на образованието, обучението и младежта, като включва както вътрешноевропейско, така и международно измерение на сътрудничество. „Еразъм+“ е резултат от интегрирането на следните европейски програми, изпълнявани от Комисията през периода 2007—2013 г.:

- програма „Учене през целия живот“;
- програма „Младежта в действие“;
- програма „Еразмус Мундус“;
- програма „Темпус“;
- програма „Алфа“;
- програма Edulink;
- програмите за сътрудничество с индустриализираните държави в областта на висшето образование.

В рамките на тези програми се подпомагаха дейности в областите на висшето образование (включително неговото международно измерение), професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта (включително съответното международно измерение).

Програма „Еразъм+“ се стреми да надхвърли обхвата на тези програми, като насърчава единодействията и полезните взаимодействия между всички аспекти на областите на образованието, обучението и младежта, да премахне изкуствените граници между отделните действия и проектни формати, да стимулира нови идеи, да привлече нови участници от професионалния живот и гражданското общество и да поощри нови форми на сътрудничество.

Поради това е особено важно програмата да изгради свой стабилен имидж, ползващ се с широка известност. Поради тази причина всички действия и дейности, подпомагани от програмата, трябва да бъдат популяризирани преди всичко чрез използване на наименованието „Еразъм+“. За да могат обаче участниците и бенефициерите от предишни програми да се ориентират по-лесно в „Еразъм+“, за целите на комуникацията и разпространението на информация се допуска използването на следните наименования на дейности, насочени към отделни сектори, в допълнение към общото наименование

- „Еразъм+: Коменски“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с училищното образование;
- „Еразъм+: Еразъм“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с висшето образование и насочени към програмни държави;
- „Еразъм+: Еразмус Мундус“ — във връзка със съвместните магистърски степени
- „Еразмус Мундус“;
- „Еразъм+: Леонардо да Винчи“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на професионалното образование и обучение;
- „Еразъм+: Грюндвиг“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на обучението за възрастни;
- „Еразъм+: Младежта в действие“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с областта на неформалното и самостоятелното учене на младежите;
- „Еразъм+: Жан Моне“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително с изучаването на Европейския съюз;
- „Еразъм+: Спорт“ — във връзка с дейностите по програмата, свързани изключително със спорта.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И СЪЩЕСТВЕНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

ОБЩА ЦЕЛ

Програма „Еразъм+“ допринася за постигането на:

- целите на стратегията „Европа 2020“, включително водещата цел в областта на образованието ²;
- целите на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“), включително съответните критерии;
- устойчивото развитие на държавите партньори в областта на висшето образование; общите цели на обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта;
- целта за развиване на европейското измерение в спорта, по-специално масовия спорт, в съответствие с работния план на Европейския съюз за спорта;
- популяризирането на европейските ценности в съответствие с член 2 от Договора за Европейския съюз ³.

СЪЩЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Посочените по-долу характеристики на програма „Еразъм+“ заслужават специално внимание. Някои от тях са разгледани по-подробно на уебсайта на Комисията.

ПРИЗНАВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА УМЕНИЯ И КВАЛИФИКАЦИИ

Програма „Еразъм+“ подкрепя инструментите на ЕС, които са насочени към осигуряването на прозрачност и към признаването на умения и квалификации, по-конкретно:

- „Европас“ (Europass)
- „Youthpass“
- Европейската квалификационна рамка (ЕКР)
- Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS)
- Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET)
- Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET)
- Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR)
- Европейската асоциация за осигуряване на качество във висшето образование (ENQA)

както и мрежите на равнището на ЕС в областта на образованието и обучението, които подкрепят тези инструменти, по-конкретно националните информационни центрове за академично признаване (NARIC), мрежите „Euroguidance“, националните центрове „Европас“ и националните координационни звена за ЕКР.

Общата цел на тези инструменти е да гарантират по-лесното признаване и по-доброто разбиране на уменията и квалификациите във и извън националните граници, във всички подсистеми за образование и обучение, както и на пазара на труда, независимо от това дали те са придобити чрез формално образование и обучение или чрез друг вид учене (например професионален опит; доброволческа дейност, онлайн обучение). Освен това инструментите целят да гарантират, че политиките в областта на образованието, обучението и младежта допринасят за постигане на залегналите в стратегията „Европа 2020“ цели за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и нейните водещи цели в областта на образованието и заетостта чрез по-добро интегриране на пазара на труда и мобилност.

За да бъдат постигнати тези цели, наличните инструменти трябва да са приложими и спрямо нови явления като интернационализацията на образованието и разрастващото се използване на ученето с помощта на цифровите технологии, както и да подпомагат разработването на гъвкави модели за обучение, съответстващи на потребностите

² Съгласно водещата цел в областта на образованието, до 2020 г. делът на преждевременно напусналите училище трябва да намалее под равнището от 10 %, а делът на завършилите висше образование трябва да нарасне до минимум 40 %.

³ Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правотата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите членки в обществото, чиито характеристики са плурализъм, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете.

и целите на учащите. В бъдеще може също да се наложи използваните инструменти да еволюират, довеждайки до по-голяма съгласуваност и опростяване, което позволява на учащите се и работниците да се движат свободно за учене или работа.

Повече информация можете да намерите на следния адрес:

http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/skills-qualifications_bg.htm

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТИТЕ

Разпространението и използването на резултатите са най-важните елементи от жизнения цикъл на проектите по програмата „Еразъм+“. Те предоставят на учащите организации възможност да информират и да споделят резултатите и продуктите, с което да разширят въздействието от техните проекти, повишавайки ефекта от резултатите и обосновавайки европейската добавена стойност на програмата „Еразъм+“.

За да могат организациите, участващи в проекти по програмата „Еразъм+“, да разпространят и използват успешно резултатите от проектите, те се приканват да отделят съответното внимание на дейностите за разпространение и използване на резултатите на етапите на разработване и изпълнение на техните проекти. Нивото и интензивността на тези дейности следва да са пропорционални на целите, обхвата и целевите групи на отделните действия в рамките на програмата „Еразъм+“.

Резултатите, постигнати в рамките на конкретен проект, може да са приложими и интересни и в области, които не са включени в обхвата на проекта, като отговорност на отделните проекти е да разработят стратегии и методи, позволяващи на други участници лесен достъп до реализираните резултати. В Приложение II към настоящото ръководство за програмата са поместени конкретни указания в това отношение.

ИЗИСКВАНЕ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“ ЗА ОТВОРЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

Програма „Еразъм+“ насърчава осигуряването на отворен достъп до резултатите от проекта в подкрепа на ученето, преподаването и работата с младежта. По-конкретно, бенефициерите на програмата „Еразъм+“ се ангажират да предоставят всички образователни ресурси и инструменти, разработени в контекста на проекти, подпомагани по програмата — документи, аудиовизуални продукти, софтуер и други материали — безплатно на широката общественост при условията на отворен лиценз. Материалите следва да са леснодостъпни и удобни за изтегляне без разходи или ограничения. Отвореният лиценз трябва да позволява на обществеността да използва ресурса еднократно и многократно, да го адаптира и споделя. Такива материали са известни като „отворени образователни ресурси“ (OER). За постигане на тази цел ресурсите следва да бъдат публикувани в подлежащ на редактиране дигитален формат, на подходяща и свободно достъпна платформа. Въпреки че програмата „Еразъм+“ насърчава бенефициерите да предоставят най-отворените видове лицензи⁴, бенефициерите могат да избират лицензи, които налагат известни ограничения, например забрана за търговско използване от други лица или задължаване на други лица да предоставят същия лиценз за производни творби, ако това е целесъобразно с оглед естеството на проекта и вида на материала, и при условие че лицензът във всички случаи позволява на обществеността да използва ресурса еднократно и многократно, да го адаптира и споделя. Изискването за отворен достъп е задължително и не засяга правата на интелектуална собственост на бенефициерите на безвъзмездни средства.

„ЕРАЗЪМ+“ И ОТВОРЕН ДОСТЪП ПО ОТНОШЕНИЕ НА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ДАННИ

Програма „Еразъм+“ насърчава бенефициерите да публикуват продуктите от техните изследвания по пътищата на отворения достъп, т.е. по начини, които са безплатни и не налагат други ограничения на достъпа. Бенефициерите се насърчават също така да предоставят отворени лицензи за своите изследователски продукти. При всяка възможност, събраните от проектите данни следва да се публикуват като „отворени данни“, т.е. под отворен лиценз, в подходящ формат и на подходяща платформа за отворени данни.

МЕЖДУНАРОДНО ИЗМЕРЕНИЕ

Програма „Еразъм+“ включва силно застъпено международно измерение (т.е. сътрудничество с държави партньори), по-специално в областите на висшето образование и младежта.

⁴ Например широко използваните лицензи Creative Commons Attribution или Creative Commons Attribution-Share Alike за художествени произведения, GNU Public License и GNU Lesser Public License за софтуер и Open Database License за бази данни.

В областта на висшето образование програмата „Еразъм+“ подпомага следните основни действия, насочени към сътрудничество с държави партньори:

- **Международна мобилност за образователни кредити на физически лица и съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“** (в рамките на ключово действие 1), насърчаващи мобилността на учащи и персонал от и към държави партньори;
- **Проекти за изграждане на капацитет във висшето образование** (в рамките на ключово действие 2), насърчаващи сътрудничество и партньорства, които оказват въздействие върху модернизирването и интернационализацията на институции и системи за висше образование в държави партньори, със специален акцент върху държавите партньори, съседни на ЕС;
- **Подпомагане на политическия диалог** (в рамките на ключово действие 3) посредством мрежата на експертите по реформата на висшето образование в държавите партньори, съседни на ЕС, международната асоциация на завършили студенти, политически диалог с държавите партньори и международни прояви за повишаване на привлекателността и популяризиране;
- **Дейности по инициативата „Жан Моне“**, организирани с цел насърчаване на преподаването, научните изследвания и анализа в областта на изучаването на Европейския съюз в целия свят.

В областта на младежта чрез програмата „Еразъм+“ се подпомагат следните основни действия:

- **Мобилност на младежи и младежки работници** (в рамките на ключово действие 1) за насърчаване на дейности за младежки обмен и мобилност на младежки работници, в сътрудничество с държавите партньори, съседни на ЕС;
- **Проекти за изграждане на капацитет в областта на младежта** (в рамките на ключово действие 2), насърчаващи дейности за сътрудничество и мобилност, които оказват положително въздействие върху качествено развитие на работата с младежи, политиките и системите в областта на младежта, както и върху признаването на неформалното образование в държавите партньори, по-специално в държавите от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн, азиатските и латиноамериканските държави;
- **Участие на младежи и младежки организации от държави партньори, съседни на ЕС, в проекти за диалог за младежта** (в рамките на ключово действие 3) чрез включването им в международни срещи, конференции и прояви, които насърчават диалога между младежите и лицата, отговорни за младежката политика.

Наред с горното и други действия по програмата (стратегически партньорства, алианси на познанията, секторни алианси на уменията, партньорства за сътрудничество) също са отворени за участие на организации от държави партньори, ако е изпълнено условието тяхното участие да носи добавена стойност за съответния проект (повече информация можете да намерите в Част Б от настоящото ръководство).

МНОГОЕЗИЧИЕ

Многоезичието е една от основите на европейския проект и е ярък символ на стремежа на ЕС към единство в многообразието. Владеенето на чужди езици заема важно място сред уменията, които са необходими на хората, за да се подготвят по-добре за пазара на труда и да се възползват най-пълноценно от съществуващите възможности. ЕС си е поставил за цел всеки гражданин да има възможност да изучава поне два чужди езика от ранна възраст.

Насърчаването на изучаването на езици и езиковото многообразие е една от специфичните цели на програмата. Липсата на езикови компетентности е една от основните пречки за участие в европейските програми в областта на образованието, обучението и младежта. Предвидените възможности за предоставяне на езикова подкрепа имат за цел повишаване на ефективността и ефикасността на дейностите за мобилност, както и ефективността на ученето, с което ще допринесат за постигането на специфичната цел на програмата.

Езикова подкрепа се предоставя за езика, използван от участниците за обучение, или провеждане на стаж в чужбина в рамките на дългосрочни дейности за мобилност, подпомагани по ключово действие 1. Езикова подкрепа ще се предоставя чрез Онлайн езиковата подкрепа по програмата „Еразъм+“, тъй като електронното обучение има определени предимства по отношение на изучаването на езици, които са свързани с достъпа и гъвкавостта.

Онлайн езиковата подкрепа по програмата „Еразъм+“ (<http://erasmusplusols.eu>) включва задължително оценяване на езиковите компетентности и незадължителни езикови курсове. Оценяването на езиковите умения е елемент от инициативата с решаващо значение за осигуряване на подходяща подготовка на всеки участник и събиране на данни за езиковите умения на участниците в дейности за мобилност в ЕС. С оглед на това участниците в дейности за мобилност ще се подложат на оценяване на езиковите им умения преди началото на периода на мобилност и след неговото приключване, с цел да се наблюдава развитието на техните езикови компетентности. Независимо какви са резултатите от тестовете за оценяване на езиковите умения, положени от участниците преди заминаването им, тези резултати няма да бъдат пречка лицата да вземат участие в дейността за мобилност.

В тази връзка оценяването на езиковите умения онлайн няма да се използва за подбор на участниците в дейностите за мобилност по „Еразъм+“, а ще им осигурява възможност да подобряват уменията си, когато това е необходимо. Предоставянето на езикова поддръжка ще се основава на взаимно доверие между изпращащите и приемащите институции: изпращащата институция следва да осигури на участниците най-подходящата езикова поддръжка с оглед те да достигнат препоръчителното ниво, договорено с приемащата институция, преди началото на мобилността.

Преди капацитетът на онлайн инструментите да бъде развит, така че те да обхващат всички езици, на бенефициерите по проекти за мобилност ще се отпуска финансиране с цел предоставяне на езикова подкрепа по езиците, които все още не са обхванати от онлайн услугата, предлагана от Комисията.

В рамките на ключово действие 2 ще бъдат стимулирани стратегически партньорства в областта на преподаването и изучаването на езици. Иновациите и добрите практики, които стимулират усъвършенстването на езиковите умения, могат да включват например методи на преподаване и оценяване, разработване на педагогически материали, научни изследвания, изучаване на езици с помощта на компютри и предприемачески дейности с използване на чужди езици. Освен това финансиране за езикова подкрепа може да бъде предоставено, когато от такава подкрепа се нуждаят бенефициери или стратегически партньорства, които организират дългосрочни дейности за обучение или преподаване за персонал, младежки работници и учаци.

Що се отнася до присъждането на европейския езиков знак (ЕЕЗ), националните агенции се насърчават да организират (на доброволни начала) редовни (ежегодни или на две години) национални конкурси в държавите по програмата. Присъждането на ЕЕЗ следва да изпълнява функцията на стимул за използване и разпространение на реализираните високи постижения в областта на многоезичието, както и да стимулира интереса на обществеността към изучаването на езици.

В рамките на ключово действие 3 и за да бъдат подпомогнати усилията на държавите членки за интегриране на бежанците в европейските системи за образование и обучение, онлайн езиковата подкрепа (ОЕП) за „Еразъм+“, предоставяна на участниците в програмата, се увеличава по поканите за 2016, 2017, 2018 и 2019 г., така че от нея да се възползват напълно безплатно около 100 000 бежанци до изчерпване на наличния бюджет.

Участието на националните агенции за „Еразъм+“ и на бенефициерите — институции и организации, е напълно доброволно. Бенефициерите на програма „Еразъм+“, които желаят да участват в тази покана, получават определен брой допълнителни ОЕП лицензи за разпределение само сред бежанци, желаещи да научат един от езиците, поддържани от ОЕП. Институциите и организациите — бенефициери отговарят за разпределението на лицензите сред бежанците и докладват за използването на тези лицензи.

РАВНОПОСТАВЕНОСТ И ПРИОБЩАВАНЕ

Програма „Еразъм+“ има за цел да стимулира равнопоставеността и приобщаването, като предоставя улеснен достъп на участниците с неравностоен социален произход и с по-малко възможности в сравнение с техните връстници всеки път когато неравностойно положение ограничава или възпрепятства участието в транснационални дейности поради причини, като:

- увреждания (т.е. участници със специални потребности): хора с умствени (интелектуални, когнитивни, обучителни), физически, сетивни или други увреждания; образователни затруднения: младежи с обучителни трудности;
- преждевременно напуснали училище; нискоквалифицирани възрастни; младежи с ниски резултати в училище;
- икономически затруднения: лица с нисък жизнен стандарт, ниски доходи, зависими от системата за социално подпомагане или бездомни; младежи, които са продължително безработни или бедни; лица, които имат дългове или финансови проблеми;
- културни различия: имигранти, бежанци или потомци на семейства на имигранти или бежанци; представители на национални или етнически малцинства; хора, които изпитват трудности, свързани с езиковото им адаптиране или културното им интегриране;
- здравни проблеми: хора с хронични здравни проблеми, тежки заболявания или психиатрични състояния;
- социални пречки: хора, които се сблъскват с дискриминация на основание на техния пол, възраст, етническа принадлежност, религия, сексуална ориентация, увреждане и т.н.; хора с ограничени социални умения или антисоциално или рисково поведение; хора в несигурно положение; (бивши) правонарушители, (бивши) употребяващи наркотици или алкохол; млади и/или самотни родители; сираци;

- географски пречки: хора от отдалечени или селски райони; хора, живеещи на малки острови или в периферни региони; хора, живеещи в проблемни градски райони; или в райони със слабо развити услуги (ограничен обществен транспорт, неразвита инфраструктура).

В областта на младежта Стратегията за приобщаване и многообразие е разработена като обща рамка за подкрепа на участието и включването на млади хора с по-малко възможности в програма „Еразъм+“. Стратегията е достъпна на уебсайта⁵ на Европейската комисия.

ЗАЩИТА И БЕЗОПАСНОСТ НА УЧАСТНИЦИТЕ

Защитата и безопасността на участниците в проектите по програма „Еразъм+“ са важни принципи на програмата. Всички лица, които участват в програма „Еразъм+“, следва да могат да се възползват пълноценно от възможностите за лично и професионално развитие и учене. Това трябва да бъде постигнато само в безопасна среда, гарантираща зачитането и защитата на правата на всички лица.

За тази цел всички организации, които участват в програма „Еразъм+“, трябва да прилагат ефективни процедури и механизми за повишаване и гарантиране на безопасността и защитата на участниците в изпълняваните от тях дейности. С оглед на това всички студенти, стажанти, чиракуващи, ученици, възрастни учащи, младежи, служители и доброволци, които участват в дейности за мобилност по всички ключови действия на програма „Еразъм+“, трябва да бъдат застраховани срещу рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Освен във връзка с доброволческите дейности, за които е приета специална политика за застраховане, в рамките на програма „Еразъм+“ не е предвиден единен формат за застраховане, нито се препоръчват определени застрахователни дружества. Програмата дава свобода на участващите организации да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провежданата дейност и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците имат застрахователно покритие по договори, сключени от организациите, изпълняващи проекта.

Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие:

- когато е уместно, застраховки за пътуване (включително повреда или загуба на багаж); гражданска отговорност (включително, когато е уместно, професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди);
- злополука и тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност);
- смърт (включително репатриране в случай на смърт при проекти, изпълнявани в чужбина).

Ако е приложимо, настоятелно се препоръчва участниците в транснационални дейности да имат издадена [Европейска здравноосигурителна карта](#). Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някоя от 28-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>

Завършваме с изискването, че ако в проектите участват младежи на възраст до 18 години, участващите организации трябва да получат предварително разрешение за участието им от техните родители или лицата, които ги представляват.

⁵ Стратегия на програма „Еразъм+“ за приобщаване и многообразие в областта на младежта: http://ec.europa.eu/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf

КАКВА Е СТРУКТУРАТА НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

За да постигне поставените цели, програма „Еразъм+“ включва изпълнението на следните действия:

Ключово действие 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- **мобилност на учащи и членове на персонала:** възможности за студенти, стажанти и младежи, както и за университетски преподаватели, учители, инструктори, младежки работници, служители на образователни институции и организации на гражданското общество да предприемат периоди на учене и/или професионален опит в друга държава;
- **съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“:** интегрирани на високо ниво международни програми за обучение, провеждани от консорциуми от висши учебни институции, които отпускат пълни стипендии за придобиване на образователни степени на най-добрите студенти от целия свят, обучаващи се в магистърски програми;
- **заеми за магистри по програма „Еразъм+“:** студенти във висши учебни институции от държави по програмата могат да кандидатстват за гарантиран от програмата заем, за да заминат на обучение в чужбина за придобиване на магистърска образователна степен. Студентите следва да се обръщат към националните банки или агенции за студентски заеми участващи в схемата.

Ключово действие 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА ИНОВАЦИИ И ОБМЕН НА ДОБРИ ПРАКТИКИ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- **транснационални стратегически партньорства** насочени към разработване на инициативи, свързани с една или повече от областите на образованието, обучението и младежта, и насърчаване на иновациите и обмена на опит и ноу-хау между различни видове организации, ангажирани в областите на образованието, обучението и младежта или в други съответни области. Предоставя се и подкрепа за дейности за мобилност, доколкото тези дейности допринасят за постигане на целите на проектите;
- **алианси на познанията** между висши учебни институции и предприятия, чиято цел е да насърчават иновациите, предприемачеството, творчеството, пригодността за заетост, обмена на знания и/или мултидисциплинарното преподаване и учене;
- **секторни алианси на уменията** подкрепящи разработване и предоставяне на съвместни учебни планове, програми и методики за преподаване и учене в областта на професионалното образование при използване на данни за тенденциите в отделни икономически сектори и за необходимите умения за успешна реализация в една или повече професионални области;
- **проекти за изграждане на капацитет** подкрепящи сътрудничество с държави партньори в областите на висшето образование и младежта. Проектите за изграждане на капацитет имат за цел да подкрепят процеса на модернизиране и интернационализация на организации/институции и системи. Определени видове проекти за изграждане на капацитет подкрепят дейности за мобилност, доколкото тези дейности допринасят за постигане на целите на проекта;
- **информационни платформи за поддръжка като платформа за електронно побратимяване (eTwinning), Портал за училищно образование, Европейска платформа за учене за възрастни (EPALE) и Европейски младежки портал**, предоставящи виртуални пространства за сътрудничество, бази данни, съдържащи информация за възможности, общности на практикуващи специалисти и други предоставяни онлайн услуги за преподаватели, инструктори и практикуващи специалисти в областта на училищното образование и образованието за възрастни, както и за младежи, доброволци и младежки работници, от цяла Европа и от други региони. Освен това, от 2018 г. инициативата **Виртуален обмен Еразъм+** предлага междукulturен опит в областта на обучението между младежите в Европа и страните от Южното Средиземноморие.

Ключово действие 3: Подкрепа за реформиране на политиките

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- **знания в областите на образованието, обучението и младежта** за основано на факти определяне на политиката и мониторинг, и по-конкретно:
 - специфичен за отделни държави и тематичен анализ, включително осъществяван посредством сътрудничество с академични мрежи;
 - взаимно обучение и оценяване въз основа на отворения метод на координация в областите на образованието, обучението и младежта;
- **инициативи за иновации в политиката** чиято цел е насърчаване разработването на иновативни политики сред заинтересованите страни и даване възможност на публичните органи да проверят ефективността на иновативните политики чрез пробно прилагане, основано на надеждни методики за оценяване;
- **предоставяне на подкрепа за инструменти на европейската политика** с цел насърчаване на прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и на трансфера на кредити, стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на валидирането на неформалното и самостоятелното учене, управлението на уменията и ориентирането. Това действие включва също и предоставяне на подкрепа за мрежи, които улесняват дейности за трансевропейски обмен, мобилност на физически лица с цел учене и работа, както и развитието на гъвкави модели за обучение между различни области на образованието, обучението и младежта;
- **сътрудничество с международни организации** с широко признат експертен и аналитичен капацитет (като ОИСР и Съвета на Европа) с цел засилване на въздействието и добавената стойност на политиките в областта на образованието, обучението и младежта;
- включването на публичните органи, доставчиците на услуги и заинтересованите страни в областите на образованието, обучението и младежта в **диалог със заинтересованите страни и дейности за популяризиране на политики и програми** с оглед повишаване на осведомеността за Дневния ред на европейските политики, и по-специално на стратегия „Европа 2020“, стратегическата рамка „Образование и обучение 2020“, Европейската стратегия за младежта, както и за външното измерение на европейските политики в областта на образованието, обучението и младежта. Тези дейности са от съществено значение за развиване на капацитета на заинтересованите страни за активна подкрепа на изпълнението на политиките чрез стимулиране на използването на резултатите от програмата и генериране на осезаемо въздействие.

Дейности по инициативата „Жан Моне“

Чрез дейностите по инициативата „Жан Моне“ ще се предоставя подкрепа за:

- **академични модули, катедри и центрове за високи постижения** с цел по-задълбочено преподаване в областта на европейската интеграция, изразено в официална учебна програма на висша учебна институция, както и изследване, наблюдение и надзор върху учебното съдържание, свързано с ЕС, също и за други образователни равнища като обучение на преподаватели и задължително образование. Наред с горното тези дейности имат за цел осигуряване на задълбочено преподаване по въпроси на европейската интеграция за бъдещи специалисти в професионални области, чието търсене на пазара на труда нараства, и същевременно са насочени към насърчаване, консултиране и наставничество на младото поколение преподаватели и изследователи, работещи в областите, свързани с европейската интеграция;
- **политически дебати с представители на академичната общност**, подпомагани посредством: а) **мрежи** за подобряване на сътрудничеството между отделните университети в Европа и в света, насърчаване на сътрудничеството и създаване на платформа за обмен на задълбочени знания с участието на публични органи и службите на Комисията по актуални теми, свързани с ЕС; б) **проекти** за иновации и полезни взаимодействия и за разпространение на свързано с ЕС учебно съдържание с цел насърчаване на обсъждания, анализ на въпроси, свързани с ЕС, и обогатяване на знанията за ЕС и неговите процедури;
- **подкрепа на сдружения**, с цел организиране и провеждане на предвидени в закона дейности на сдружения, занимаващи се с изследвания и въпроси, свързани с ЕС, и популяризиране на факти за ЕС сред широката общественост с цел стимулиране на активното европейско гражданство.

В рамките на дейностите по инициативата „Жан Моне“ се отпускат и безвъзмездни средства за оперативни разходи на **определени институции** преследващи цел от европейски интерес; Дейности по инициативата „Жан Моне“ също така предоставят оперативни субсидии на определените институции, които имат за цел преследването на общоевропейския интерес и организирането на **проучвания и конференции** чиято цел е да предоставят на политиките нова информация и конкретни предложения.

Спорт

Чрез действията в областта на спорта ще се предоставя подкрепа за:

- **партньорства за сътрудничество**, целящи насърчаване на почтеността в спорта (антидопинг, борба срещу уговарянето на спортни състезания, защита на малолетните и непълнолетните лица), подкрепа на иновативните подходи за прилагане на принципите на ЕС за добро управление в спорта, стратегиите на ЕС в областите на социалното приобщаване и равните възможности, насърчаване на участието в спорт и физическа активност (подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС за физическата активност, доброволческата дейност, заетостта в спорта, както и образованието и обучението в областта на спорта), както и подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите. Тук се включват и „малки партньорства за сътрудничество“, които са насочени към насърчаване на социалното приобщаване и равните възможности в областта на спорта, популяризиране на традиционни европейски спортове и игри, осигуряване на подкрепа за мобилност на доброволци, треньори, мениджъри и персонал на спортни организации с нестопанска цел, както и към предпазване на спортистите, особено на най-младите, от опасностите за здравето и безопасността чрез подобряване на условията за провеждане на тренировки и състезания.
- **европейски спортни събития с нестопанска цел**, като чрез това действие ще бъдат подпомагани отделни организации, които отговарят за подготовката и организирането на дадено спортно събитие, както и за провеждането на последващи дейности. Подпомаганите дейности включват организиране на дейности за обучение на спортисти и доброволци на етапа на подготовка на спортното събитие, церемонии по откриване и закриване на събитието, състезания, дейности, съпътстващи събитието (конференции, семинари), както и изпълнение на последващи дейности като оценки или последващи действия;
- **подобряване на фактологичната основа, необходима за разработване на политики** чрез конференции и семинари, чрез които се осъществява разпространение на добри практики от държавите по програмата и спортни организации и укрепване на мрежите на равнище ЕС, така че националните членове на тези мрежи да се възползват от полезни взаимодействия и обмен със своите партньори;
- **диалог със съответните заинтересовани страни в Европа**, осъществяван главно в рамките на ежегодния Спортен форум на ЕС, и подпомагане на спортни събития на председателството, организирани от държавите — членки на ЕС, които са поели председателството на ЕС. Когато е необходимо, може да бъдат организирани и други ad-hoc срещи и семинари, които способстват за осигуряване на оптимален диалог със заинтересованите страни в областта на спорта;

КАКЪВ Е БЮДЖЕТЪТ?

Общият индикативен финансов пакет на програмата е определен на 14,774 млрд. EUR по бюджетно перо 1 и на 1,680 млрд. EUR по бюджетно перо 4 от бюджета на ЕС за седемгодишния период (2014—2020 г.). Годишният бюджет се приема от бюджетния орган. Актуална информация за отделните стъпки в процедурата по приемане на бюджета на ЕС може да се намери на адрес:

http://ec.europa.eu/budget/explained/management/deciding/deciding_detail/decide_detail_en.cfm

За информация относно наличния бюджет по дейности, планирания брой на проектите, на които ще бъдат отпуснати безвъзмездни средства, както и относно индикативните средни размери на безвъзмездните средства, моля разгледайте годишната работна програма на „Еразъм+“ за 2019 г.⁶ на адрес

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm

⁶ Подкрепа се предоставя и за действия в областта на висшето образование, насочени към мобилност и сътрудничество с държави партньори, със средства по бюджетно перо 4, определени с годишната работна програма за 2018 г.
(http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/index_en.htm)

Кой изпълнява програмата „Еразъм+“?

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Европейската комисия носи цялостната отговорност за изпълнението на програма „Еразъм+“. Комисията осъществява текущото управление на бюджета и определя приоритетите, целите и критериите на програмата. Наред с това тя ръководи и осъществява мониторинг върху общото изпълнение, последващите дейности и оценката на програмата на европейско равнище. Европейската комисия носи и цялостната отговорност за надзора и координацията на структурите, на които е възложено изпълнението на програма на национално равнище.

На европейско равнище отговорността за изпълнението на централизираните действия по програма „Еразъм+“ се носи от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура на Европейската комисия („Изпълнителната агенция“). Изпълнителната агенция отговаря за управлението на пълния жизнен цикъл на тези проекти — от популяризирането на програмата, анализа на заявленията за безвъзмездни средства и осъществяването на мониторинг на място върху проектите до разпространението на резултатите от проектите и програмата. Тя е натоварена и с обявяването на специални покани за представяне на предложения, свързани с някои дейности по програмата, които не са включени в обхвата на настоящото ръководство.

Европейската комисия отговаря, по-специално чрез Изпълнителната агенция, и за:

- провеждане на проучвания в областите, подкрепяни от програмата;
- провеждане на научни изследвания и основани на факти дейности чрез мрежата „Евридика“;
- подобряване на видимостта и системното въздействие на програмата посредством дейности за разпространение и използване на резултатите от програмата;
- осигуряване на управлението на договорите и финансирането на органите и мрежите, подпомагани от програма „Еразъм+“;
- управление на покани за подаване на оферти за предоставяне на услуги в рамките на програмата.

НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Изпълнението на програма „Еразъм+“ се осъществява основно посредством непряко управление, което означава, че Европейската комисия възлага задачите по изпълнение на бюджета на националните агенции. Основанието за този подход е управлението на програма „Еразъм+“ да се осъществява възможно най-близо до бенефициерите на програмата и да бъде адаптирано към многообразните особености на националните системи за образование, обучение и работа с младежи. За тази цел всяка от държавите по програмата е определила една или повече национални агенции (данни за контакт с тези агенции можете да намерите в приложение IV към настоящото ръководство). Тези национални агенции популяризират и изпълняват програмата на национално равнище и действат като звена за връзка между Европейската комисия и участващите организации на местно, регионално и национално равнище. Техните задачи включват:

- предоставяне на подходяща информация за програма „Еразъм+“;
- провеждане на справедливи и прозрачни процедури по подбор на проектите, които ще бъдат финансирани в съответните държави;
- мониторинг и оценяване на изпълнението на програмата в съответните държави;
- предоставяне на подкрепа на вносителите на проекти и на участващите организации през целия жизнен цикъл на проектите;
- осъществяване на ефективно сътрудничество с мрежата на националните агенции и Европейската комисия;
- осигуряване на видимостта на програмата;
- стимулиране на разпространението и използването на резултатите от програмата на местно и национално равнище.

Наред с горното, националните агенции изпълняват важната функция на междинни структури във връзка с качествено развитие на програма „Еразъм+“ посредством:

- изпълнение на дейности, различни от задачите, свързани с управлението на жизнения цикъл на проектите, които подпомагат качествено изпълнение на програмата и/или стимулират развитието на политиките в областите, подпомагани от програмата;

- предоставяне на подкрепа на новите участници и целевите групи в неравностойно положение с цел отстраняване на пречките за пълноценно участие в програмата;
- търсене на възможности за сътрудничество с външни структури с цел повишаване на въздействието на програмата в съответните държави.

Предоставяната от националните агенции подкрепа има за цел участниците в програмата да бъдат насочвани на всички етапи на своето участие — от първия им контакт с програмата през процедурата за кандидатстване до изпълнението на проекта и окончателната оценка. Този принцип не противоречи на изискванията за справедливост и прозрачност на процедурите по подбор. Той е основан на идеята, че за да бъдат гарантирани равни възможности за всички, е необходимо на някои целеви групи по програмата да бъде предоставено по-активно подпомагане, изразяващо се в системи за съвети, консултиране, мониторинг и наставничество, съобразени с техните потребности.

КАКВИ ДРУГИ ОРГАНИ УЧАТВАТ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА?

Освен изброените по-горе органи, в изпълнението на програмата „Еразъм+“ със своя експертен капацитет участват и следните структури:

МРЕЖА „ЕВРИДИКА“

Мрежата „Евридика“ осигурява информация предимно за начина на структуриране и организиране на образованието в Европа на всички нива и има за цел да допринесе за по-добро взаимно разбиране на системите в Европа. Мрежата предоставя на органите, носещи отговорност за образователните системи и политики в Европа, сравнителни анализи на европейско равнище и информация за отделните държави в областите на образованието, обучението и младежта, в помощ на осъществявания от тях процес на вземане на решения.

Мрежата „Евридика“ представлява мащабен източник на информация, включително

- подробни описания и обзорни прегледи на националните образователни системи („Национални образователни системи и политики“),
- сравнителни тематични доклади, посветени на конкретни теми от интерес за Общността („Тематични доклади“),
- показатели и статистически данни („Сerii от ключови данни“) и
- поредици публикации, съдържащи факти и данни в областта на образованието, като например относно националните образователни структури, учебните календари, сравнителни данни за заплатите на преподавателите и за задължителния хорариум в отделните страни и образователни степени („Факти и данни“).

Мрежата се състои от централно координационно звено в структурата на Изпълнителната агенция и национални звена, функциониращи във всички държави по програмата „Еразъм+“, както и в Албания, Босна и Херцеговина и Черна гора.

Повече информация ще намерите на [уебсайта на Изпълнителната агенция](#).

МРЕЖА ОТ НАЦИОНАЛНИ КОРЕСПОНДЕНТИ НА „МЛАДЕЖКА УИКИПЕДИЯ“

В съответствие със Стратегията на ЕС за младежта и с целта за подобряване на познанията относно проблемите на младежта в Европа, на националните структури се предоставя финансова подкрепа, допринасяща за „Младежка Уикипедия“ (Youth Wiki) — интерактивен инструмент, който осигурява последователна, актуална и използваема информация относно положението на младите хора в Европа и националните младежки политики.

Финансовата подкрепа се предоставя на структури, определени от националните органи, със седалище в държава — участник в програмата, за дейностите на тези структури, свързани с изготвянето на специфична информация и на съпоставими описания и показатели за тяхната страна, които допринасят за по-доброто взаимно опознаване на младежките системи и политики в Европа.

ЗВЕНА ЗА КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА ETWINNING

[eTwinning](#) е общност на учители от предучилищните до горните гимназиални нива, поддържана от сигурна платформа, която е достъпна само за учители, допуснати от националните органи. Участниците могат да се включват в редица дейности: изпълнение на проекти с други училища и класни стаи; обсъждания с колеги и изграждане на професионални мрежи; участие в разнообразни възможности за професионално развитие (онлайн и присъствени); и др. eTwinning се финансира от ключово действие 2 на програмата „Еразъм+“. От създаването на платформата през

2005 г. досега в нея са се регистрирали повече от 570 000 учители в над 190 000 училища и са осъществени близо 75 000 проекта в държавите — участници.

Учителите и училищата, които участват в eTwinning, получават подкрепа от съответните национални звена за координация. Тези организации са определени да изпълняват съответните функции от компетентните национални органи. Те оказват съдействие на училищата във връзка с регистрирането, намирането на партньори и изпълнението на дейностите по проектите, популяризират действието, връчват награди и знаци за качество и организират дейности за професионално развитие на учители.

Дейността на националните звена за координация се координира от централното звено за координация, което отговаря и за развитието на интернет платформата eTwinning и за организирането на дейности за професионално развитие на учители на европейско равнище.

Повече информация и подробен списък на предлаганите услуги можете да намерите на следния адрес: <https://www.etwinning.net/en/pub/contact.htm>

ПОРТАЛ ЗА УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ (SEG)

SEG е европейска онлайн платформа за училищно образование, понастоящем достъпна на 23 езика на ЕС, чиято цел е да предоставя всичко, от което учителите се нуждаят по отношение на информация, учебни материали и професионално развитие, подкрепа от колеги и мрежи, възможности за съвместни проекти и мобилност, анализи в областта на политиките и др. Освен учителската общност, целевата база от потребители на SEG включва всички видове участници в дейности по програма „Еразъм+“, като например: училища и други образователни институции и организации, лица, отговарящи за определянето на политиките, и национални органи, НПО, предприятия и др.

Тъй като порталът представлява публичен уебсайт, той е достъпен за всички потребители в интернет (включително от страни извън ЕС). Очаква се този широк обхват да подобри връзките между политиката и практиката в европейското училищно образование, както и да спомогне за насърчаването на политика, която е основана на училищната действителност и на потребностите на трудовия пазар.

Порталът SEG предлага съдържание с голямо разнообразие, като например добри практики от европейски проекти, месечни публикации в блогове и видео интервюта на европейски експерти в областта на училищното образование, онлайн курсове, предназначени да подпомогнат учителите за справяне с актуални предизвикателства в класната стая, ресурси като учебни помагала, методически материали и Европейския набор от инструмент за училищата, информация за политиките в областта на училищното образование; актуални новини, прояви и т.н.; Порталът предлага специални инструменти, които помагат на учителите и училищния персонал в намирането на възможности за професионално развитие (присъствени курсове, обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги, командировки с цел преподаване и др.), които могат да се финансират по ключово действие 1 на „Еразъм+“:

- „Еразъм+“, инструмент „Каталог с курсове“ (възможности за присъствено обучение);
- „Еразъм+“, инструмент „Възможности за мобилност“ (мобилност на учители по КД1).

За повече информация: <http://schooleducationgateway.eu>

ЕВРОПЕЙСКА ПЛАТФОРМА ЗА УЧЕНЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ (EPALE)

Електронната платформа за учене за възрастни в Европа — известна като EPAL — е инициатива на Европейската комисия, финансирана по програма „Еразъм+“. Тя е отворена за учители, инструктори и доброволци, както и за лица, определящи политиката, изследователи и представители на медиите и на академичната общност, занимаващи се с учене за възрастни.

Сайтът предлага интерактивни мрежи, които позволяват на потребителите да се свързват с други потребители от цяла Европа, да участват в дискусии и да обменят добри практики. Наред с многото функции и публикации EPAL предлага инструменти, представляващи специален интерес за бенефициерите и потенциалните бенефициери на „Еразъм+“. Ето някои примери:

- календар с курсове и прояви, който може да бъде използван
 - за намиране на възможности за мобилност от бенефициери по проекти в рамките на КД1;
 - за популяризиране на курсове и прояви, по проекти в рамките на КД2;

- инструмент за търсене на партньори (Partner-search), който може да се използва за намиране на партньори за подготовка на финансирани от ЕС проекти и на предложения за обмен на опит чрез наблюдение;
- секция „Общности от практиката“ (Communities of practice) предлага допълнителни възможности за свързване с хора и организации със сходни интереси;
- секция „Пространства за сътрудничество“ (Collaborative spaces), където партньорите могат да разработват своя проект в безопасна среда;
- ресурсен център, където бенефициерите по даден проект могат да изпращат данни за статии, доклади, ръководства и други материали, разработени от техния проект или тяхната организация, предлагайки по този начин допълнителна възможност за разпространението им;
- блог, където участници в проекти могат неформално и динамично да споделят своя опит или да публикуват видеоматериали, представящи техните резултати.

Проектите, получаващи финансиране от ЕС, се насърчават да споделят на платформата информация за своите дейности и резултати чрез публикации в блога, новини, прояви и други видове дейности.

EPALE се реализира от Централно звено за координация и мрежа от национални звена за координация в държави по програма „Еразъм+“, които отговарят за идентифициране на интересна информация и насърчаване на заинтересованите лица да използват и да допринасят за платформата. Достъпът до EPALЕ може да бъде осъществен на адрес: <http://ec.europa.eu/epale>

ВИРТУАЛЕН ОБМЕН „ЕРАЗЪМ+“

Виртуален обмен „Еразъм+“ дава възможност на младежи, идващи от двете страни на Средиземноморието, да се включат в межкултурния диалог и да подобрят уменията си чрез онлайн инструменти за обучение. Той разширява обхвата и обхвата на „Еразъм+“, допълвайки традиционната физическа мобилност. Виртуален обмен Еразъм+ работи в тясно сътрудничество с университетите и младежките организации, за да достигне до младежи, специалисти, работещи с младежи, студенти и академични среди от 33 държави по програмата и 10 партньорски държави от региона на Южното Средиземноморие (Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Либия, Мароко, Палестина⁷, Сирия и Тунис).

Виртуалните обмени са онлайн диалози, които обикновено се провеждат като част от формални или неформални образователни програми и се признават навсякъде. Всички дебати се модерират от обучени посредници, които следват съгласуван кодекс за поведение. При регистриране в безопасна платформа за видеоконференции младежите се срещат в малки групи, за да обсъждат социални, глобални или лични теми. Целта е да се ангажират със саморефлексия, активно слушане, уважение и критично мислене. Диалозите също така подобряват уменията за наемане на работа, тъй като изискват ефективна комуникация, практикуване на други езици и сътрудничество между различията.

Виртуален обмен „Еразъм+“ също така обучава специалисти, работещи с младежи, и университетски преподаватели да развиват виртуални обменни проекти с партньори от други страни, като се свързват с младежи от различни култури. Освен това, проектът помага на ръководителите на масови открити онлайн курсове (MOOC) да разработят компонент за виртуален обмен, който да бъде включен в техните програми.

Цялата информация може да бъде намерена на адрес: <https://europa.eu/youth/erasmusvirtual>.

НАЦИОНАЛНИ БЮРА НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Националните бюра „Еразъм+“ (НБЕ) в съответните държави партньори (Западните Балкани, държавите от Източното и Южното Средиземноморие, Русия и Централна Азия) подпомагат работата на Комисията, Изпълнителната агенция и местните органи по изпълнението на програмата „Еразъм+“. Те изпълняват функциите на основни центрове в тези държави за заинтересованите страни, участващи в изпълнението на програма „Еразъм+“ в областта на висшето образование. Те допринасят за повишаване на осведомеността, видимостта, относимостта, ефективността и въздействието на международното измерение на програма „Еразъм+“.

Отговорностите на националните бюра „Еразъм+“ включват:

⁷ Това посочване не може да се тълкува като признаване на държавата Палестина и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по въпроса.

- предоставяне на информация за дейностите по програма „Еразъм+“, които са отворени за участие за съответните държави в областта на висшето образование;
- предоставяне на съвети и съдействие на потенциалните кандидати;
- мониторинг на проектите по програма „Еразъм+“;
- координиране на работата на местния екип експерти по реформата на висшето образование (HERE);
- мониторинг на резултатите от програма „Темпус IV“ (2007—2013 г.);
- участие в организирането на проучвания и прояви;
- предоставяне на подкрепа за провеждане на диалог относно политиката;
- поддържане на контакти с местните органи и делегациите на ЕС;
- проследяване развитието на политиката в областта на висшето образование в съответните държави.

СЕКРЕТАРИАТ ЗА СТРАНИТЕ ОТ АФРИКА, КАРИБСКИЯ И ТИХООКЕАНСКИЯ БАСЕЙН

В съответните партньорски държави (страните от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн) изпълнението на определени дейности ще се извършва в тясно сътрудничество с Комитета на Посланиците на Групата на Африканските, Карибските и Тихоокеанските държави, представено чрез Секретариат за страните от АКБ, който участва в програмирането и изпълнението на тези дейности.

МРЕЖА НА ЕКСПЕРТИТЕ ПО РЕФОРМАТА НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Национални екипи от експерти по реформата на висшето образование в съответните държави партньори (Западните Балкани, държавите от Източното и Южното Средиземноморие, Русия и Централна Азия) предоставят на разположение на местните органи и на заинтересованите страни експертен капацитет с цел стимулиране на реформите и ускоряване на развитието в областта на висшето образование. Те участват в дейности по разработване на политики в областта на висшето образование в съответната държава. Дейностите на екипите експерти по реформата на висшето образование се основават на контакти между равнопоставени партньори. Всеки национален екип се състои от между петима и петнадесет членове. Членовете на екипите са експерти в областта на висшето образование (ректори, заместник-ректори, декани, вископоставени представители на академичната общност, служители по международните отношения, студенти и др.).

Мисията на експертите по реформата на висшето образование включва предоставяне на подкрепа за:

- разработване на политики в съответните държави посредством подпомагане на модернизирането, процесите на реформи и стратегии в областта на висшето образование в тясно сътрудничество с компетентните местни органи;
- осъществяване на диалог с ЕС относно политиките в областта на висшето образование;
- дейности за обучение и консултиране на местни заинтересовани страни, и по-специално висши учебни институции и техни служители;
- проекти по програма „Еразъм+“ (и по-специално проекти, изпълнявани в рамките на дейността за изграждане на капацитет) посредством разпространение на резултатите от проектите, и по-специално на добри практики и иновативни инициативи, и използване на тези резултати за целите на обучението.

МРЕЖА EUROGUIDANCE

[Euroguidance](http://euroguidance.eu/) е европейска мрежа от национални ресурсни и информационни центрове. Всички центрове на Euroguidance споделят две общи цели:

- да насърчават европейското измерение в ориентирането по отношение на образованието и професионалното обучение;
- да предоставят висококачествена информация за целите на ориентирането по отношение на ученето през целия живот и мобилността с цел учене.

Основната целева група на Euroguidance са практикуващите специалисти в областта на ориентирането и лицата, определящи политиката, както от сектора на образованието, така и от сектора на заетостта във всички европейски държави.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://euroguidance.eu/>

НАЦИОНАЛНИ EUROPASS ЦЕНТРОВЕ

Europass има за цел да подпомага физически лица да представят и документират своите умения и квалификации по разбираем и прозрачен начин в цяла Европа. Тази инициатива улеснява комуникацията между търсещите работа и работодателите, както и мобилността с цел работа или учене.

Във всички държави (държавите от Европейския съюз и Европейското икономическо пространство плюс бивша югославска република Македония, Сърбия и Турция) действат национални Europass центрове, които координират всички дейности, свързани с Europass документите. Центровете са първото място за контакт за всеки гражданин или организация, желаещи да използват Europass документите или да научат повече за тях.

Повече информация можете да намерите на следния адрес:

<http://europass.cedefop.europa.eu/bg/about/national-europass-centres>

НАЦИОНАЛНИ КООРДИНАЦИОННИ ЗВЕНА (НКЗ) ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА (ЕКР)

Националните координационни звена за ЕКР подкрепят националните органи при създаването на национални квалификационни рамки. Дейностите на Националните координационни звена за ЕКР са насочени към следното:

- Съотнасяне на националните квалификационни системи към Европейските референтни нива;
- Съотнасяне към подходящото ниво на ЕКР на квалификационни сертификати, дипломи и Europass документи, издадени от съответните компетентни органи.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://ec.europa.eu/ploteus>

МРЕЖА НА НАЦИОНАЛНИТЕ РЕФЕРЕНТНИ ТОЧКИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА РЕФЕРЕНТНА РАМКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (EQAVET)

Националните референтни точки на EQAVET са създадени от националните органи и обединяват съответните съществуващи органи, включващи социалните партньори и всички заинтересовани страни на национално и регионално ниво, за да допринесат за изпълнението на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение.

Националните референтни точки на EQAVET имат за цел да:

- предоставят активна подкрепа за изпълнението на работната програма на EQAVET,
- предприемат конкретни инициативи за насърчване на по-нататъшното развитие на мрежата EQAVET в национален контекст,
- подпомагат самооценката като допълващо и ефективно средство за осигуряване на качеството, което създава условия за измерване на успехите и за идентифицирането на областите за подобрение и
- осигуряват ефективното разпространение на информация сред заинтересованите страни.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: <http://www.eqavet.eu/>

НАЦИОНАЛНИ ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ ЗА АКАДЕМИЧНО ПРИЗНАВАНЕ (NARIC)

Мрежата NARIC предоставя информация относно признаване на дипломи и периоди на обучение, предприети в други европейски държави, както и съвети относно чуждестранни дипломи за висше образование в държавата, където е установен съответният център NARIC. Мрежата NARIC предоставя компетентни съвети на всички лица, които пътуват в чужбина с цел работа или по-нататъшно образование, както и на институции, студенти, консултанти, родители, преподаватели и бъдещи работодатели.

Европейската комисия подпомага дейността на мрежата NARIC посредством обмен на информация и опит между държавите, идентифициране на добри практики, сравнителен анализ на системи и политики в тази област и обсъждане и анализ на въпроси на политиката в областта на образованието, представляващи общ интерес.

Повече информация можете да намерите на следния адрес: www.enic-naric.net

МРЕЖА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ЕКИПИ ОТ ЕКСПЕРТИ НА ECVET

Националните екипи от експерти на ECVET предоставят своя експертен капацитет в подкрепа на реализирането на Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET). Те подпомагат приемането, прилагането и използването на ECVET в държавите по програмата и предоставят консултации на органи и институции, компетентни в областта на професионалното образование и обучение.

Повече информация можете да намерите на следния адрес:

<http://www.ecvet-secretariat.eu>

http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_en.htm

РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ SALTO

Целта на ресурсните центрове SALTO е да спомогне за подобряване на качеството и въздействието на проектите, финансирани по програма „Еразъм+“.

МЛАДЕЖТА

В областта на младежта центровете SALTO предоставят експертни знания, ресурси, информация и обучение в специфични области за националните агенции и други участници в работата с младежи и насърчават признаването на неформалното и формалното учене. Техният фокус е или тематичен (участие и информация, включване и разнообразие, обучение и сътрудничество), или географски (страните от Източното партньорство и Русия, Южното Средиземноморие, Западните Балкани).

Работата на младежките центрове SALTO включва:

- организиране на курсове за обучение, учебни посещения, форуми, сътрудничество и дейности за изграждане на партньорства;
- разработване и документиране на методи и инструменти за обучение и работа с младежи;
- изготвяне на общ преглед на европейски дейности за обучение, достъпни за специалисти, работещи с младежи, чрез Европейския календар на обученията;
- издаване на практически публикации и насоки;
- предоставяне на актуална информация за европейската работа с младежи;
- изготвяне на база данни за инструктори и лица, занимаващи се с ресурси в областта на работата с младежи и обучението;
- наблюдение на доброволческите организации по програма „Еразъм+“ в държавите партньори, съседни на ЕС;
- координиране на прилагането на Youthpass, инструмент за подкрепа на валидирането на резултатите от неформалното и формалното учене в младежката мобилност и дейностите по работа с младежи.

ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

В областта на образованието и обучението центърът SALTO предлага платформа за европейски обучителни дейности, насочени към подобряване на качеството и въздействието на програмата „Еразъм+“ на системно ниво. Тези дейности, като работни срещи, обучителни курсове, семинари и дейности по изграждане на партньорство по приоритетните теми „Еразъм+“, дават възможност на заинтересованите страни, освен всичко друго, да развият капацитета на своите организации да използват в пълна степен възможностите на „Еразъм+“, да споделят най-добрите практики в европейските страни, да намерят партньори или да увеличат въздействието на техните проекти на европейско равнище. Центърът за образование и обучение SALTO предоставя експертни знания, ресурси и информация за тези възможности за обучение за заинтересованите страни и националните агенции в областта на образованието и обучението.

Повече информация е достъпна на адрес: www.salto-youth.net и www.salto-et.net

OTLAS — ИНСТРУМЕНТ ЗА ТЪРСЕНЕ НА ПАРТНЬОРИ

Един от инструментите, разработени от мрежата на младежките ресурсни центрове SALTO, е Otlas — централизиран онлайн инструмент за търсене на партньори, предназначен за организации, работещи в областта на младежта. Организацията могат да регистрират своите данни за контакт в съответните области на интерес в Otlas, както и да изготвят заявления за търсене на партньори във връзка с конкретни идеи за проекти.

МРЕЖА EURODESK

Мрежата Eurodesk предоставя информационни услуги на младежи и специалисти, работещи с младежи, относно европейски възможности в областите на образованието, обучението и младежта, както и във връзка с участието на младежи в европейски дейности.

Мрежата, която присъства във всички държави по програмата и чиято дейност се координира на европейско равнище от Eurodesk Brussels-Link, предлага услуги като: отговори на запитвания, информация за възможности за финансиране, прояви и публикации. Наред с горното, мрежата допринася за поддържането на Европейския младежки портал.

[Европейският младежки портал](#) предлага европейска и национална информация и възможности, които представляват интерес за младежите, които живеят, учат и работят в Европа. Порталът съдържа информация, организирана в осем основни теми, която обхваща 33 държави и е достъпна на 27 езика.

Европейският младежки портал е достъпен на адрес: http://europa.eu/youth/splash_en

Повече информация за Eurodesk можете да намерите на следния адрес: <http://www.eurodesk.eu>.

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“?

Физическите лица: студенти, учащи, чиракуващи, ученици, възрастни учащи, младежи, доброволци, университетски преподаватели, учители, инструктори, младежки работници, специалисти от организации, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, са основната целева група по програмата. Участието на тези лица в програмата обаче се осъществява с посредничеството на организации, институции, органи или групи, които организират такива дейности. Условието за достъп до програмата са свързани със следните две групи действащи лица: „участници“ (физически лица, участващи в програмата) и „участващи организации“ (включително групи от поне четирима младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежки организации, наричани също „неформални групи младежи“). Условието за участие, приложими както за участниците, така и за участващите организации, зависят от държавата, където те са установени.

УЧАСТНИЦИ

Общото правило е, че участниците в проекти по програма „Еразъм+“ трябва да са установени в държави по програмата. Някои действия, по-специално в областите на висшето образование и младежта, са отворени и за участници от държави партньори.

Специфичните условия за участие в проекти по програма „Еразъм+“ зависят от конкретната дейност.

В общ план:

- за проекти, свързани с областта на висшето образование, основните целеви групи са: студенти, следващи висше образование (кратък цикъл, първи, втори и трети цикъл), университетски преподаватели и професори, членове на персонала на висши учебни институции, инструктори и специалисти в предприятията;
- за проекти, свързани с областта на професионалното образование и обучение, основните целеви групи са: чиракуващи и учащи в професионални училища, специалисти и инструктори в областта на професионалното обучение, членове на персонала на организации за първоначално професионално образование, инструктори и специалисти в предприятията;
- за проекти, свързани с областта на училищното образование, основните целеви групи са: училищни ръководители, учители и училищен персонал, ученици в предучилищно, начално и средно образование;
- за проекти, свързани с областта на образованието за възрастни, основните целеви групи са: членове на организации за непрофесионално образование за възрастни, инструктори, персонал и учащи в областта на непрофесионалното образование за възрастни;
- за проекти, свързани с областта на младежта, основните целеви групи са: младежи на възраст от 13 до 30 години⁸, младежки работници, персонал и членове на организации, работещи в областта на младежта;
- за проекти, свързани с областта на спорта, основните целеви групи са: професионалисти и доброволци в областта на спорта, спортисти и треньори.

По-подробна информация относно условията за участие във всяко действие можете да намерите в част Б и приложение I към настоящото ръководство.

УЧАСТВАЩИ ОРГАНИЗАЦИИ

Проектите по програма „Еразъм+“ се предлагат и управляват от участващи организации, които представляват участниците. Когато даден проект бъде одобрен за финансиране, кандидатстващата организация става бенефициер на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“. Бенефициерите сключват договор за отпускане на безвъзмездни средства или са били уведомени за решението за отпускане на безвъзмездни средства, което им дава право да получат финансова подкрепа за реализирането на техния проект (договори за отпускане на безвъзмездни средства не се сключват с индивидуални участници). Някои дейности по програмата са отворени за участие и за неформални групи младежи.

⁸ За отделните видове дейности се прилагат различни възрастови ограничения. Повече информация можете да намерите в част Б и приложение I към настоящото ръководство. Обърнете внимание и на следното:
долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.
горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към крайния срок за кандидатстване.

Общото правило е, че организациите, участващи в проекти по програма „Еразъм+“, трябва да са установени в програмни държави. Някои дейности са отворени и за участващи организации от държави партньори, по-специално в областите на висшето образование и младежта.

Специфичните условия за участие в проекти по програма „Еразъм+“ зависят от конкретната дейност, подпомогната от програмата. Като общо правило програмата е отворена за участие за всички организации, работещи в областите на образованието, обучението, младежта и спорта. Няколко дейности са отворени за участие и за други организации, развиващи дейност на пазара на труда.

Повече информация можете да намерите в част Б и приложение I към настоящото ръководство.

ДОПУСТИМИ ДЪРЖАВИ

Програма „Еразъм+“ е отворена за участие за следните държави:

ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА

Следните държави имат право на пълноправно участие във всички дейности по програма „Еразъм+“:

Държави — членки на Европейския съюз (ЕС) ⁹			
Белгия	Гърция	Литва	Португалия
България	Испания	Люксембург	Румъния
Чешка република	Франция	Унгария	Словения
Дания	Хърватия	Малта	Словакия
Германия	Италия	Холандия	Финландия
Естония	Кипър	Австрия	Швеция
Ирландия	Латвия	Полша	Обединено кралство
			Великобритания и
			Северна Ирландия ¹⁰

Програмни държави, които не са членки на ЕС		
бивша Югославска	Исландия	Норвегия
Република Македония	Лихтенщайн	Турция
		Сърбия ¹¹

ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Следните държави могат да участват в някои дейности по програмата, ако са изпълнени определени критерии или условия (повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство). Финансирането ще се отпуска за организации в държавите в рамките на техните територии, така както са признати от международното право. Кандидатите и участниците трябва да спазват всички ограничения по отношение на външната помощ от ЕС, наложени от Европейския съвет. Кандидатите трябва да бъдат в съответствие с общите ценности на ЕС за човешко достойнство, свобода, демокрация, равенство, върховенство на закона и уважение към човешките права, включително правата на принадлежащите към малцинства, както е предвидено в Член 2 на Договора за Европейския съюз.

⁹ Съгласно член 33, параграф 3 от Решение 2013/755/ЕС* на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, прието на 25 ноември 2013 г. (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:344:0001:0118:BG:PDF>)), Съюзът гарантира, че физически лица и организации от или към отвъдморски страни и територии (ОСТ) могат да участват в програма „Еразъм+“ съгласно правилата на програмата и условията, приложими за държавите членки, с които тези ОСТ са свързани. Това означава, че физическите лица и организациите от отвъд морските страни и територии (ОСТ) са участници в програмата със статут на „програмни държави“, като „програмната държава“ е държавата членка, с която са свързани. Списъкът на Отвъдморски страни и територии (ОСТ) може да бъде намерен на: https://ec.europa.eu/europeaid/regions/octs_en

¹⁰ ЗА КАНДИДАТИ ОТ ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО: Моля, имайте предвид, че критериите за допустимост трябва да бъдат спазени за целия срок на безвъзмездната помощ. Ако Обединеното кралство се оттегли от Европейския съюз по време на периода на безвъзмездната помощ, без да сключи споразумение с Европейския съюз, по-специално гарантиращо, че кандидати от Обединеното кралство ще продължат да бъдат допустими, ще престанете да получавате финансиране от ЕС (като продължавате, когато е възможно, да участвате) или ще трябва да напуснете проекта въз основа на съответните разпоредби на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ при прекратяване.

¹¹ Признаването на Сърбия като държава по програмата се регулира от следните условия:

- Наличието на бюджетните кредити, предвидени в проектобюджета за 2019 г. след приемането на бюджета за Сърбия за 2019 г.
- Изменение на Споразумението между Европейския съюз и Република Сърбия за участието на Република Сърбия в програма „Еразъм+“: програмата на Съюза за образование, обучение, младеж и спорт.

Държави партньори, съседни на ЕС ¹²			
Западни Балкани (регион 1)	Държави от Източното партньорство (регион 2)	Държави от Южното Средиземноморие (регион 3)	Руска федерация (регион 4)
Албания Босна и Херцеговина Косово ¹³ Черна гора	Армения Азербайджан Беларус Грузия Молдова територията на Украйна, както е призната от международното право	Алжир Египет Израел Йордания Ливан Либия Мароко Палестина. ¹⁴ Сирия Тунис	територията на Русия, както е призната от международното право

ДРУГИ ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Някои дейности на програмата са отворени за всяка от държавите партньори в света, посочени по-долу. Географският обхват на други дейности не е толкова широк.

Държавите партньори по-долу са прегрупирани в съответствие с финансовите инструменти на външната дейност на ЕС.

регион 5	Андора, Монако, Сан Марино, Град държава Ватикан
регион 6¹⁵ Азия	Афганистан, Бангладеш, Бутан, Камбоджа, Китай, Народнодемократична република Корея, Индия, Индонезия, Лаос, Малайзия, Малдиви, Монголия, Мианмар, Непал, Пакистан, Филипини, Шри Ланка, Тайланд и Виетнам
регион 7¹⁶ Централна Азия	Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Туркменистан
регион 8¹⁷ Латинска Америка	Аржентина, Боливия, Бразилия, Колумбия, Коста Рика, Куба, Еквадор, Салвадор, Гватемала, Хондурас, Мексико, Никарагуа, Панама, Парагвай, Перу, Венесуела
регион 9¹⁸	Иран, Ирак, Йемен
регион 10¹⁹	Южна Африка

¹² Критериите за допустимост, формулирани в Известие на Комисията № 2013/C-205/05 (ОВ C-205 от 19.7.2013 г., стр. 9—11), се прилагат към всички дейности, изпълнявани въз основа на настоящото ръководство за програмата, включително по отношение на трети страни, които получават финансова подкрепа в случаите, когато съответната дейност включва финансова подкрепа за трети страни от shali на безвъзмездни средства в съответствие с член 204 от Финансовия регламент на ЕС.

¹³ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

¹⁴ Това название не се тълкува като признаване на палестинската държава и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.

¹⁵ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за Развитие и Сътрудничество (DCI)

¹⁶ Както по-горе.

¹⁷ Както по-горе.

¹⁸ Както по-горе.

¹⁹ Както по-горе.

регион 11 Страни от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн	Ангола, Антигуа и Барбуда, Бахамите, Барбадос, Белиз, Бенин, Ботсуана, Буркина Фасо, Бурунди, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Коморски острови, Конго, Конго, Демократична Република Конго, Острови Кук, Джибути, Доминика, Доминиканската република, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Гана, Гренада, Гвинея, Гвинея-Бисау, Гвиана, Хаити, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Кения, Кирибати, Лесото, Либерия, Мадагаскар, Малави, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Федерални щати на Микронезия, Мозамбик, Намибия, Науру, Нигер, Нигерия, Ниуе, Палау, Папуа Нова Гвинея, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южен Судан, Судан, Суринам, Свазиленд, Демократична Република Източен Тимор, Танзания, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тувалу, Уганда, Вануату, Замбия, Зимбабве.
регион 12²⁰ Индустриализирани държави: Държави от Съвета за сътрудничество в Персийския залив	Бахрейн, Кувейт, Оман, Катар, Саудитска Арабия, Обединени арабски емирства.
регион 13²¹ Други индустриализирани държави	Австралия, Бруней, Канада, Чили, Хонг Конг, Япония, (Република) Корея, Макао, Нова Зеландия, Сингапур, Тайван, Съединени американски щати, Уругвай.
регион 14	Фарьорски острови, Швейцария

Повече информация можете да намерите в подробното описание на дейностите по програмата в част Б от настоящото ръководство.

ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО НЕОБХОДИМИТЕ ВИЗИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРЕБИВАВАНЕ

Възможно е участниците в проекти по програма „Еразъм+“ да се нуждаят от виза, за да пребивават в програмната държава или държавата партньор, която организира дейността. Отговорност на всички участващи организации е да гарантират, че изискваните разрешения (визи за краткосрочен или дългосрочен престой или разрешения за пребиваване) са уредени, преди да бъде предприета планираната дейност. Сериозно се препоръчва всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко седмици. Националните агенции и Изпълнителната агенция могат да предоставят допълнителни съвети и съдействие относно визите, разрешителните за пребиваване, социалното осигуряване и др. Порталът на ЕС за имиграцията съдържа обща информация относно визите и разрешенията за пребиваване, както за краткосрочен, така и за дългосрочен престой: <http://ec.europa.eu/immigration/>

²⁰ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за партньорство (ИП).

²¹ Класификация, използвана в рамките на Инструмента за партньорство (ИП).

Част Б: Информация за дейностите, обхванати от настоящото ръководство

В тази част читателите ще намерят следната информация за всички действия и дейности по програма „Еразъм“:

- описание на техните цели и очакваното въздействие;
- описание на дейностите, за които се предоставя подкрепа;
- таблици, в които са представени критериите, използвани за оценяване на проектните предложения;
- допълнителна полезна информация относно видовете подкрепяни проекти;
- описание на правилата за финансиране.

Съветваме кандидатите, преди да подадат своите заявления, да прочетат внимателно целия раздел, посветен на съответната дейност, по която желаят да кандидатстват. Освен това съветваме кандидатите да прочетат внимателно допълнителната информация, предоставена в приложение I към настоящото ръководство.

ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Възможности в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, училищното образование и образованието за възрастни.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В раздели „Ключово действие 1“, „Ключово действие 2“ и „Ключово действие 3“ по-долу са представени конкретни дейности, които са разработени с оглед постигане на целите на програмата в областта на образованието и обучението. Дейностите, които са свързани предимно, но не изключително с областта на образованието и обучението, са както следва:

- проекти за мобилност на учащи и персонал във висшето образование и професионалното образование и обучение (ПОО);;
- проекти за мобилност на персонал в училищното образование и образованието за възрастни;
- Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“;
- Заеми за магистри по програма „Еразъм+“;
- Стратегически партньорства;;
- Алианси на познанията Европейски Университети;
- Секторни алианси на уменията;
- Изграждане на капацитет в областта на висшето образование.

Разделът „Ключова дейности 3“ също предоставя информация и относно дейностите по програма „Еразъм+“, в подкрепа на политиките за образование и обучение включващи анализ на политиката и учене сред равнопоставени партньори, инициативи за иновации в политиката, инструменти и мрежи, сътрудничество с международни организации и диалог с лица, определящи политиката, заинтересованите организации,. Тези дейности се реализират посредством специални покани за представяне на предложения, управлявани пряко от Европейската комисия или от нейната Изпълнителна агенция. За повече информация моля посетете уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ?

Специфични цели

Специфичните цели на програма „Еразъм+“ в областта на образованието и обучението са, както следва:

- да се подобри равнището на ключовите компетентности и умения, особено по отношение на тяхната адекватност на пазара на труда и приноса им за сплотено общество, по-специално чрез по-големи възможности за образователна мобилност, както и чрез засилено сътрудничество между сектора на образованието и обучението и пазара на труда;
- на равнището на образователните и обучителните институции да се насърчи подобряването на качеството, иновациите, високите постижения и интернационализацията, по-специално чрез засилено транснационално сътрудничество между доставчиците на услуги в сферата на образованието и обучението и други заинтересовани страни;
- да се насърчи развитието на европейско пространство за учене през целия живот и да се повиши информираността във връзка с това с цел да се допълнят реформите на политиките на национално равнище и да се подкрепи модернизацията на системите на образование и обучение, по-специално чрез засилено сътрудничество в областта на политиките, по-добро използване на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване и разпространението на добри практики;
- да се засили международното измерение на образованието и обучението, по-специално чрез сътрудничество между институции на държави по програмата и държави партньори в областта на професионалното образование и обучение и на висшето образование, чрез увеличаване на привлекателността на европейските институции за висше образование и подкрепа на външните действия на Съюза, включително неговите цели за развитие, посредством насърчаване на мобилността и сътрудничеството между институциите за висше образование в държавите по програмата и държавите партньори и целенасочено изграждане на капацитет в държави партньори;
- да се подобри преподаването и изучаването на езици и да се насърчава широкото езиково многообразие в Съюза и межкултурната осведоменост.

МЛАДЕЖ

Възможности за неформално и самостоятелно учене в областта на младежта.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В разделите „Ключово действие 1“, „Ключово действие 2“ и „Ключово действие 3“ по-долу са представени конкретни дейности, които са разработени с оглед постигане на целите на програмата в областта на младежта. Дейностите, които са свързани предимно, но не изключително с областта на младежта (неформално и самостоятелно учене), са както следва:

- Проекти за мобилност на младежи (младежки обмен) и специалисти, работещи с младежи;
- мащабни събития, свързани с Европейската доброволческа служба;
- стратегически партньорства;
- изграждане на капацитет в областта на младежта;
- Проекти за младежки диалог.

Разделът „Ключова дейности 3“ също предоставя информация и относно дейностите по програма „Еразъм+“ в подкрепа на младежките политики, включващи анализ на политиката и учене сред равнопоставени партньори, бъдещи инициативи, инструменти и мрежи, сътрудничество с международни организации и диалог със заинтересованите организации, които ще бъдат популяризирани в рамките на програмата „Еразъм+“ в подкрепа на системите за работа с младежи. Тези дейности се реализират посредством специални покани за представяне на предложения, управлявани от Изпълнителната агенция на Европейската комисия или пряко от Европейската комисия. Повече информация ще намерите на уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ?

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Специфичните цели на програмата „Еразъм+“ в областта на младежта са, както следва:

- да се подобри равнището на ключовите компетентности и умения на младежите, включително на тези с по-малко възможности, както и да се насърчи участието им в демократичния живот на Европа и участието им на пазара на труда, тяхното активно гражданство, межкултурен диалог, социално приобщаване и солидарност, по-специално чрез по-големи възможности за образователна мобилност за младежите, лицата, участващи в работа, свързана с младежи, или младежките организации и лидери, както и чрез укрепване на връзките между областта на младежта и пазара на труда;
- да се насърчи подобряването на качеството в работата, свързана с младежи, по-специално чрез засилено сътрудничество между организации в областта на младежта и/или други заинтересовани страни;
- да се допълват реформите на политиката на местно, регионално и национално равнище и да се подкрепя разработването на основана на знания и доказателства политика за младежта и признаването на неформалното и самостоятелното учене, по-специално чрез засилено сътрудничество в областта на политиката, по-добро използване на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване и разпространението на добри практики;
- да се засили международното измерение на младежките дейности и да се повиши капацитетът на специалистите и организациите, работещи с младежи, и тяхната подкрепа за младежите, в допълнение към външната дейност на Съюза, по-специално чрез насърчаване на мобилността и сътрудничеството между заинтересовани страни от държави по програмата и държави партньори, и международни организации.

През периода 2014—2020 г. 8,6 % от бюджета ще бъдат отпуснати в подкрепа на възможности за неформално и самостоятелно учене в областта на младежта.

Три ключови действия

Действията в областите на образованието, обучението и младежта ще бъдат представени заедно в следващите раздели, тъй като:

- всички тези дейности са организирани в обща рамка, основана на три ключови действия;
- няколко дейности са разработени като инструменти в подкрепа на целите в областите както на образованието и обучението, така и на младежта;
- програма „Еразъм+“ има за цел да насърчава единодействията, сътрудничеството и полезното взаимодействие между отделните области.

Освен това този подход позволява да се избегнат ненужни повторения в текста на настоящото ръководство.

Ключово действие 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта
- съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“;
- заеми за магистри по програма „Еразъм“.

Дейностите, подкрепяни в рамките на това ключово действие, следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия за участниците и за участващите организации, както и за системите за политиката, в рамките на които се провеждат съответните дейности.

Що се отнася до студентите, стажантите, чиракуващите и младежите, дейностите за мобилност, подкрепяни в рамките на това ключово действие, имат за цел да генерират следните резултати:

- повишена ефективност на ученето;
- повишена пригодност за заетост и подобрени перспективи за професионална реализация;
- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- повишена увереност в собствените възможности и самочувствие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности;
- повишена межкултурна осведоменост;
- по-активно участие в обществото;
- повишена осведоменост за европейския проект и ценностите на ЕС;
- повишена мотивация за участие в бъдещо (формално/неформално) образование и обучение след изтичането на периода на мобилност в чужбина.

Що се отнася до персонала, младежките работници, и специалистите в областта на образованието, обучението и младежта, дейностите за мобилност имат за цел да генерират следните резултати:

- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните им профили (преподаване, обучение, работа с младежи и т.н.);
- по-широко разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението и работата с младежи в различните държави;
- повишен капацитет за провокиране на промени, насочени към модернизиране и отваряне за международно сътрудничество в образователните организации, където работят;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение и пазара на труда;
- повишено качество на тяхната работа и дейности в полза на студентите, стажантите, чиракуващите, учениците, възрастните учащи, младежите и доброволците;
- по-добро разбиране и повишена готовност за реакция на социалното, езиковото и културното многообразие;
- повишени способности за удовлетворяване на потребностите на хората в неравностойно положение;
- по-активна подкрепа и стимулиране на дейности за мобилност на учащи;
- повишени възможности за професионално и кариерно развитие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности;
- повишена мотивация и удовлетвореност от ежедневната им работа.

Дейностите, подкрепяни в рамките на това действие, следва да генерират и следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за работа на равнище ЕС/национално равнище: усъвършенствани управленски умения и стратегии за интернационализация, активизирано сътрудничество с партньори от други държави, отпускане на повече финансови ресурси (различни от средства от фондовете на ЕС) за организиране на европейски/международни проекти, повишено качество на подготовката, изпълнението и мониторинга на европейски/международни проекти и последващите ги дейности;
- иновативни и усъвършенствани подходи за работа с техните целеви групи, например чрез осигуряване на: по-привлекателни програми за студентите, стажантите, чиракуващите, младежите и доброволците, съобразени с

- техните потребности и очаквания, повишени квалификации на преподавателския персонал, усъвършенствани процедури за признаване и валидиране на компетентности, придобити в рамките на периоди на учене в чужбина, по-ефективни дейности в полза на местните общности, усъвършенствани методи и практики за работа с младежи, насочени към активно ангажиране на младежите и/или решаване на проблеми на групите в неравностойно положение и т.н.;
- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: готовност за интегриране на добри практики и нови методи в текущите дейности, отвореност за единоедействия с организации, работещи в различни области в социалната и образователната сфера и в сферата на заетостта, стратегическо планиране на професионалното развитие на техните служители във връзка с индивидуалните потребности и целите на организацията, и ако е приложимо, потенциал за привличане на отлични студенти и академичен персонал от целия свят.

В дългосрочен план съчетаният ефект от няколко хиляди проекта, подкрепени по това ключово действие, се очаква да окаже въздействие върху системите за образование, обучение и работа с младежи в участващите държави, с което да стимулира реформите на политиката и да привлече нови ресурси за възможности за мобилност във и извън Европа.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОЕКТЕТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Дейностите в областта на образованието, обучението и младежта имат решаваща роля за това хората на всички възрасти да получат необходимите им възможности да участват активно на пазара на труда и в обществения живот като цяло. Проектите в рамките на тази дейност насърчават дейности за транснационална мобилност, насочени към учащи (студенти, стажанти, чиракуващи, младежи) и персонал (университетски преподаватели, учители, инструктори, специалисти, работещи с младежи, и хора, работещи в организации, осъществяващи дейност в областите на образованието, обучението и младежта), преследващи следните цели:

- да предоставят на учащи подкрепа за придобиването на резултатите от обучението (знания, умения и компетенции) с оглед подобряване на тяхното лично развитие, участието като загрижени и активни граждани на обществото и пригодността им за заетост на европейския пазар на труда и извън него;
- да подкрепят професионалното развитие на работещите в областите на образованието, обучението и младежта с цел стимулиране на иновациите и повишаване на качеството на преподаването, обучението и работата с младежи в цяла Европа;
- да се усъвършенстват по-конкретно на чуждоезиковите компетентности на участниците;
- да се повиши разбирането и осведомеността на участниците за други култури и страни, като им бъдат предоставена възможност да изградят мрежи от международни контакти, да участват активно в обществения живот и да развият чувство за европейско гражданство и идентичност;
- да повишат капацитета, привлекателността и международното измерение на организациите, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, за да могат последните да предоставят дейности и програми, които отговарят по-добре на потребностите на хората във и извън Европа;
- да увеличат единоедействията и преминаването между формалното и неформалното образование, професионалното обучение, заетостта и предприемачеството;
- да гарантират по-добро признаване на компетентностите, придобити в резултат на периоди на учене в чужбина.

В рамките на тази дейност се подкрепят и дейности за международна мобилност от или към държави партньори в областите на висшето образование и младежта. Това действие също така допринася за сътрудничеството между ЕС и допустимите държави партньори и отразява целите, приоритетите и принципите на външната дейност на ЕС:

- да се повиши привлекателността на висшето образование в Европа и да се подпомагат европейските висши учебни институции в конкуренцията на световния пазар на висшето образование;
- подкрепя приоритетите, определени в „Новия европейски консенсус за развитие“²² и в съобщението „Европейско висше образование по света“²³;
- да се подкрепи интернационализацията, привлекателността, качеството, равноправния достъп и модернизацията на висшите учебни институции извън Европа, с цел да се стимулира развитието на държавите партньори;
- да се насърчават целите и принципите на политиката за развитие и външната политика, включително и националната ангажираност, социалното сближаване, равенството, подходящият географски баланс и многообразието. Специално внимание ще бъде отделено на най-слабо развитите държави, както и на студентите

²² https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en

²³ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Brussels, 11.07.2013 COM(2013) 499 final.

в неравностойно положение, произхождащи от недобра социално-икономическа среда, и на студентите със специални нужди.

- да се стимулира неформалното учене и сътрудничеството в областта на младежта с държавите партньори.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Организациите, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, ще получават подкрепа от програмата „Еразъм+“, за да изпълняват проекти, стимулиращи различни видове мобилност. Проектите за мобилност включват следните етапи:

- подготовка (включително практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения с партньори и участници, езикова/междукulturна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);
- изпълнение на дейностите за мобилност;
- последващи дейности (включително оценки на дейностите, валидиране и формално признаване (когато е приложимо) на резултатите от обучението на участниците по време на дейността, както и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Важно нововъведение в програмата „Еразъм+“ в сравнение с много дейности за мобилност по други инфекции програми е, че „Еразъм+“ засилва подкрепата, предоставяна на участниците в дейности за мобилност за подобряване на техните чуждоезикови компетентности преди и по време на престоя им в чужбина. През 2014 г. Европейската комисия започна да въвежда постепенно европейска онлайн услуга за езикова подкрепа. Услугата предоставя на участниците в дългосрочни дейности за мобилност възможност да оценяват своето познаване на езика, който ще използват за своето обучение или работа в чужбина, както и да преминат онлайн езиков курс, за да усъвършенстват своите компетентности. Участниците, които владеят основния език на своето обучение или работа най-малко на ниво 2, могат по свое желание да преминат курс по езика на приемащата страна в системата в OLS, ако този език е наличен в системата (по-подробна информация относно предоставяната подкрепа за изучаване на езици можете да намерите в приложение I).

Освен това, програмата „Еразъм+“ предоставя, в по-голяма степен, отколкото предишните програми, пространство за разработване на дейности за мобилност с участието на организации партньори с различен опит и работещи в различни области или социално-икономически сектори (например стажове в предприятия, неправителствени организации (НПО) или публични органи за студенти или ученици в професионални училища; записване на учители в курсове за професионално развитие, провеждани в дружества или центрове за обучение; провеждане от бизнес експерти на лекции или дейности за обучение във висши учебни институции и т.н.).

Трета важна характеристика на дейностите за мобилност, обуславяща техния иновативен характер и качество, е обстоятелството, че организациите, участващи в програмата „Еразъм+“ имат възможност да организират дейности за мобилност в по-широка стратегическа рамка и в средносрочен план. С едно заявление за безвъзмездни средства, обхващащо период до две години, координаторът на проект за мобилност ще може да организира няколко дейности за мобилност, даващи възможност на много физически лица да заминат в различни държави. Благодарение на това в рамките на програмата „Еразъм+“ кандидатстващите организации ще могат да планират своите проекти съобразно потребностите на участниците, но също така и с оглед на своите вътрешни планове за интернационализация, изграждане на капацитет и модернизирание.

В зависимост от профила на включените участници, в рамките на ключово действие 1 от програмата „Еразъм+“ се предоставя подкрепа за следните видове проекти за мобилност:

- в областта на образованието и обучението:
 - проект за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции;
 - проект за мобилност на обучаеми и персонал в системата на професионалното образование и обучение;
 - проект за мобилност на училищен персонал;
 - проект за мобилност на персонал, работещ в сферата на образованието на възрастни.
- в областта на младежта:
 - проект за мобилност на младежи и младежки работници.

Дейности за дългосрочна мобилност на персонал, краткосрочна и дългосрочна мобилност на ученици, както и за смесен тип мобилност на възрастни учащи могат да бъдат подкрепяни чрез стратегически партньорства в рамките на Ключово действие 2.

Следващите раздели съдържат подробна информация за критериите и условията, приложими към отделните видове проекти за мобилност.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПЕРСОНАЛ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ

Този проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на студенти:

Дейността за мобилност на студенти може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина. За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие върху студента, дейността за мобилност трябва да съответства на потребностите му с оглед на неговите специалности и на личното му развитие.

Студентите могат да осъществяват една от посочените по-долу дейности или комбинация от тези дейности:

- **период на обучение** в чужбина в партньорска висша учебна институция (ВУИ);

Период на обучение в чужбина може да включва и стаж. Тази комбинация създава синергични взаимодействия между академичния и професионалния опит в чужбина, като може да бъде организирана по различни начини в зависимост от контекста: дейностите могат да се осъществяват последователно или едновременно. За комбинацията се прилагат правилата за финансиране и за минималната продължителност на мобилността за обучение.

- **стаж (временна работа)** зад граница в предприятие или на друго подходящо работно място²⁴. За стажовете, провеждани в предприятия в чужбина, се предоставя подкрепа в рамките на кратък, първи, втори или трети цикъл на обучение, а в случай на мобилност между държави по програмата — не по-късно от една година след дипломирането на студента. Това включва и „асистентските стажове“ за университетски преподаватели.

С цел по-добро подпомагане на студентите за придобиване на уменията, необходими за тяхното бъдеще, е установено партньорство между програма „Еразъм+“ и програма „Хоризонт 2020“. Това партньорство ще осигурява и популяризира допълнителни възможности за стажове на студенти и неотдавна дипломирали се висшисти, които желаят да придобият цифрови умения²⁵ и компетентности, необходими за изпълнение на трудовите задължения и за преуспяване в икономика и общество, което претърпява непрекъсната дигитална трансформация. Студенти и неотдавна дипломирали се висшисти от всички дисциплини са поканени да кандидатстват за стажове в тези области. Очаква се тези стажове да се провеждат в държави — членки на ЕС, както и в асоциирани държави по програма „Хоризонт 2020“.

Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента.

Мобилност на персонал:

- **периоди на преподаване:** тази дейност дава възможност на членове на преподавателския персонал на висши учебни институции или на персонала на предприятия да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина. Дейността за мобилност на персонал с цел преподаване може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина.
- **периоди на обучение:** тази дейност подкрепя професионалното развитие на педагогическия и непедагогическия персонал на висшите училища, както и развитието на участващите институции. Може да е под формата на тренировъчни мероприятия в чужбина (с изключение на конференции) и обмен на опит чрез наблюдение на работата/периоди на наблюдение/обучение в партньорско висше училище или в друга съответна организация в чужбина.

За периода в чужбина може да се съчетават дейности по преподаване и обучение.

При разпределението на безвъзмездните средства за мобилност на персонал между държави по програмата ще бъде поставян акцент върху периоди на обучение на преподаватели от ВУИ, които им дават възможност да развият педагогически умения и умения за разработване на учебни програми.

С по-голямата част от бюджета за това действие ще бъдат подкрепяни дейности, включващи мобилност между държави по програмата. С ограничена сума от наличния бюджет за това действие обаче може се финансират международни дейности между държавите по програмата и всички държави партньори в света, с изключение на региони 5 и 12 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

²⁴ Участието в курсове във висша учебна институция не се счита за стаж.

²⁵ Стажът ще бъде разглеждан като „стаж по цифрови умения“, когато стажантът практикува една или повече от следните дейности: дигитален маркетинг (например управление на социални медии, уеб анализ); дигитален дизайн — графичен, механичен или архитектурен; разработване на приложения, софтуер, скриптове или уебсайтове; инсталиране, обслужване и управление на информационни системи и мрежи; киберсигурност; анализ, събиране и визуализация на данни; програмиране и обучаване на работи и приложения на изкуствения интелект. Типичните дейности, свързани с обслужване на клиенти, изпълнението на поръчки, въвеждането на данни или административните задачи не се считат за включени в тази категория.

Финансирането на мобилност между програмни и партньорски държави идва от няколко финансови инструмента за външно сътрудничество на Европейския съюз. За да се гарантира, че тази дейност следва външните приоритети на ЕС, Комисията е създала редица цели и правила за сътрудничество с партньорските държави.

Кандидатите за проекти за мобилност между държави по програмата и държави партньори трябва да вземат предвид наличния бюджет за мобилност с различните региони на света и приоритетите, обяснени по-долу в раздел „Допълнителна информация за мобилност между държави по програмата и държави партньори“.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- кандидатстваща организация от държава по програмата: отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Кандидатстващата организация може да бъде координатор на консорциум: водещ консорциум за мобилност, състоящ се от организации партньори от една държава, създаден с цел да организира мобилност на студенти и персонал от всякакъв вид.
- Изпращаща организация: отговаря за подбора на студенти/персонал и изпращането им в чужбина. Това включва и плащания на безвъзмездни средства (за тези в държави по програмата), подготовка, мониторинг и признаване във връзка с периода на мобилност.
- Приемаща организация: отговаря за приемането на студентите/членовете на персонала, пристигащи от друга държава, и им предлага програма за обучение/стаж или програма, включваща дейности за обучение, или участие в преподавателска работа.
- Организация посредник: това е организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и работата с младежи в държава по програмата. Такава организация може да е партньор в национален консорциум за мобилност, но няма качеството на изпращаща организация. Нейният принос може да се състои в поемане на дял от или улесняване на административните процедури, които са отговорност на изпращащите висши учебни институции, в предоставяне на помощ за правилно подбиране на профилите на студентите с оглед на потребностите на предприятията, когато става дума за стажове, както и в участие в съвместно провеждане на подготовката на участниците.

Само организации от държави по програмата могат да кандидатстват и да административат плащания за дейностите по входяща и изходяща мобилност между държави по програмата и държави партньори.

До началото на периода на мобилност изпращащата и приемащата организации трябва да договорят с участието на учащите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат предприети от учащите (със „споразумение за обучение“) или от членовете на персонала (със „споразумение за мобилност“). С тези споразумения се определят планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина, уреждат се условията за формално признаване и се посочват правата и задълженията на всяка от страните. Когато дейността се договаря между две институции (мобилност на студенти с цел обучение и мобилност на персонал с цел преподаване), преди началото на обмена изпращащата и приемащата институции трябва да сключат „междуйнституционално споразумение“.

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, висшите учебни институции се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, включително езиковата подготовка. В тяхна подкрепа през периода на изпълнение на програмата постепенно се въвежда онлайн услуга за езикова подкрепа за всички дългосрочни дейности за мобилност между програмни държави с продължителност от два месеца или повече. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени чуждоезиковите им компетентности и ще им предложи при необходимост най-подходящите форми на езиково обучение преди и/или по време на периода на мобилност (по-подробна информация можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство). Висшите учебни институции на държава партньор не могат да подписват хартата за висше образование „Еразъм“, от което следва, че подробностите за езиковата подкрепа, предлагана на мобилни участници, следва да бъдат изрично записани в междуйнституционалното споразумение.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за мобилност във висшето образование, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

Общи критерии за допустимост

Кой може да кандидатства?	- За кандидатстване като отделна ВУИ: висши учебни институции, установени в държава по програмата, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“. Повече информация относно хартата можете да намерите в раздел „Харта за висше образование „Еразъм“ по-долу и в приложение I към настоящото ръководство). - За кандидатстване като национален консорциум за мобилност: координиращи организации, установени в държава по програмата, които координират консорциум, на който е присъдена акредитация за консорциум в областта на висшето образование. Организации, които не притежават валидна акредитация за консорциум могат да подадат заявления за издаване на такава акредитация от името на консорциум за мобилност успоредно с подаването на заявлението за безвъзмездни средства за проект за мобилност. Всички участващи висши учебни институции от допустими държави по програмата трябва да притежават харта за висше образование „Еразъм“ (ECHE). Тези организации имат право на подкрепа за реализация на проект за мобилност, само ако тяхното заявление за издаване на акредитация за консорциум бъде удовлетворено. Студентите и преподавателите във висши учебни институции не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства; критериите за подбор с оглед участие в дейностите за мобилност се определят от висшата учебна институция, в която те се обучават или работят, в съответствие с разпоредбите, предвидени в приложение I от настоящото ръководство.
Допустими дейности	Проектите за мобилност в областта на висшето образование трябва да включват една или повече от следните дейности: - мобилност на студенти с цел обучение; - мобилност на студенти с цел участие в стажове; - мобилност на персонал с цел преподаване; - мобилност на персонал с цел обучение.
Допустими държави	Мобилност между държави по програмата: - всяка държава по програмата Мобилност между държави по програмата и държави партньори: - всяка държава по програмата; - всяка държава партньор в света, с изключение на региони 5 и 12 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Брой на участващите организации	Броят на организациите, посочени във формуляра за кандидатстване, е една (кандидатстващата организация). Това може да е отделна ВУИ или координатор на национален консорциум за мобилност, установен в държава по програмата. В процеса на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват поне две организации (поне една изпращаща и поне една приемаща организация) от различни държави по програмата. За проекти за мобилност, в които участват държави партньори, минимумът е една от държава по програмата и една от допустима държава партньор.
Продължителност на проекта	Кандидатът трябва да посочи продължителността на проекта на етапа на кандидатстването въз основа на обхвата на проекта и на вида на планираните дейности. - Мобилност между държави по програмата: 16 или 24 месеца. - Мобилност между държави по програмата и държави партньори: 24 или 36 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 5 февруари до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година за проекти за мобилност между държави по програмата - От 1 август същата година, за проекти за мобилност между програмни и партньорски държави

Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	ВУИ може да кандидатства за безвъзмездни средства към своята Национална агенция по два начина: - директно, като отделна ВУИ, - чрез консорциум, на който е член. ВУИ може да кандидатства само веднъж в рамките на един кръг на процедурата по подбор за проект за мобилност между държави по програмата и/ или като член на даден консорциум. Въпреки това, организация в сферата на ПОО може да бъде част или да координира няколко различни национални консорциуми за ПОО, които кандидатстват едновременно. Това се прилага и за проекти за мобилност между програмни и партньорски държави. И двата начина за кандидатстване (индивидуално кандидатстване и кандидатстване чрез консорциум), могат да се използват едновременно. Въпреки това, ВУИ/факултета продължава да носи отговорност за предотвратяване на двойно финансиране на участник, когато двата начина за кандидатстване се използват в една и съща учебна година.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

Допълнителни критерии за допустимост в процеса на изпълнението на дейност за мобилност на студенти

Допустими участващи организации	Мобилност на студенти с цел обучение: Всички участващи организации от държави по програмата (както изпращащи, така и приемащи организации) трябва да бъдат ВУИ, удостоени с харта за висше образование „Еразъм“. Всички организации от държави партньори трябва да са ВУИ, признати от компетентните органи и да са подписали междуинституционални споразумения с техните партньори от държавите по програмата преди осъществяването на мобилността. Мобилност на студенти с цел участие в стажове: В случая на мобилност между държави по програмата, изпращащата организация трябва да бъде ВУИ, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“. В случай на мобилност между държави по програмата и държави партньори, изпращащата организация трябва да бъде ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, призната от компетентните органи и подписала междуинституционални споразумения с нейните партньори от държави по програмата преди осъществяването на мобилността. Приемаща организация може да е²⁶: - всяка публична или частна организация, осъществяваща дейност на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: - публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); - публичен орган на местно, регионално или национално равнище; - социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; - научноизследователски институт; - фондация; - училище/институт/образователен център (на всички равнища —

²⁶ Следните видове организации не могат да изпълняват функциите на приемащи организации, организиращи студентски стажове: институции на ЕС или други органи на ЕС, включително специализирани агенции (пълният списък е наличен на следния адрес: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_en); организации, които управляват програми на ЕС, например национални агенции на програма „Еразъм+“ (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).

	отпредучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); - организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; - организация, предоставяща услуги в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационните услуги; - ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“.
Продължителност на дейността	Периоди на обучение: от 3²⁷ до 12 месеца (включително допълнителен период на стажуване, ако е планиран). Стажове: Между 2 и 12 месеца. Общата продължителност на периодите на мобилност, в които участва един студент, не може да превишава 12 месеца²⁸ максимум за един учебен цикъл²⁹, независимо от броя и вида на дейностите за мобилност. Участието без получаване на безвъзмездни средства от ЕС също се смята при изчисляването на тази максимална продължителност: - през първия цикъл на обучение (бакалавърска или равностойна образователна степен) включително кратък цикъл (нива 5 и 6 по ЕКР); - през втория цикъл на обучение (магистърска или равностойна образователна степен, ниво 7 по ЕКР); както и - през третия цикъл на обучение като докторант (докторска степен или ниво 8 по ЕКР). Продължителността на стаж на неотдавна завършили образованието си студенти се прибавя към максималния 12-месечен срок на цикъла, по време на който те кандидатстват за стаж.
Място (места) на изпълнение на дейността	Студентите могат да осъществяват своята дейност за мобилност в държава по програмата или в държава партньор, различна от държавата на изпращащата организация и държавата, в която студентът пребивава по време на своето следване³⁰.
Допустими участници	Студенти, регистрирани във ВУИ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). В случай на мобилност с цел обучение студентът трябва да е записан минимум за втората година от своя курс на висше образование. За стажове това условие не се прилага. Неотдавна дипломирали се висшисти могат да участват в стажове междудържави по програмата. Неотдавна дипломираните се висшисти трябва да бъдат избрани от висшата учебна институция, където са следвали през последната година от обучението си, и да проведат и завършат своя стаж в чужбина в срок до една година от дипломирането си.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ В ПРОЦЕСА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ

Допустими участващи организации	МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ С ЦЕЛ ПРЕПОДАВАНЕ: Приемащата организация трябва да бъде ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междунституционално споразумение с изпращащата организация партньор от държава по програмата, преди осъществяването на мобилността. Изпращащата организация трябва да е: - ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междунституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата; или - в случай на персонал, поканен да преподава във ВУИ; всяка публична или частна

²⁷ Минималната продължителност на периода на обучение е три месеца или един академичен срок или триместър.

²⁸ Предишните участия на студента в програмата за учене през целия живот по „Еразъм+“ и/или като стипендиант на „Еразмус Мундус“ се включват в 12-месечния период за един учебен цикъл.

²⁹ При програми за обучение с един цикъл, като например по медицина, студентите могат да бъдат мобилни в продължение на не повече от 24 месеца.

³⁰ Ако една ВУИ има клонове, които са зависими от институцията майка и са обхванати от една и съща харта за висше образование „Еразъм“, за изпращаща държава ще се счита тази, в която се намира институцията майка. Поради тази причина не е възможно организиране на мобилност по „Еразъм+“ между клонове на ВУИ и институцията майка, обхванати от една и съща харта за висше образование „Еразъм“.

	организация (непритежаваща харта за висше образование „Еразъм“), която осъществява дейност на пазара на труда или в областите на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: - публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); - публичен орган на местно, регионално или национално равнище; - социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; - научноизследователски институт; - фондация; - училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); - организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; - организация, предоставяща услуги в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационните услуги. Мобилност на персонал с цел обучение: Изпращащата организация трябва да бъде ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата, преди осъществяването на мобилността. Приемащата организация трябва да е: - ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата; или - всяка публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта. Примери за такива организации можете да намерите на предходната страница.
Продължителност на дейността	От 2 дни (5 дни от и към държави партньори) до 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване. За мобилност между държави по програмата, минималните 2 дни трябва да са последователни. В случай на поканен персонал от предприятия, минималната продължителност на мобилността между държавите по програмата е 1 ден. Преподавателската дейност трябва да включва минимум 8 часа преподаване седмично (или по време на престой, по-кратък от една седмица). Ако мобилността трае по-дълго от една седмица, минималният брой на учебните часове за непълна седмица трябва да бъде пропорционален на продължителността на тази седмица. Прилагат се следните изключения: - Няма минимален брой преподавателски часове за поканените служители от предприятия. - Ако преподавателската дейност е съчетана с дейност за обучение в рамките на един период зад граница, минималният брой преподавателски часове седмично (или по време на престой, по-кратък от една седмица) се намалява на 4 часа.
Място (места) на изпълнение на дейността	Членовете на персонала трябва да осъществят дейността за мобилност в държава по програмата или държава партньор, която е различна от държавата на изпращащата организация и тяхната държава на пребиваване.
Допустими участници	Мобилност на персонал с цел преподаване: - персонал, работещ във ВУИ в държава по програмата или държава партньор. - персонал на предприятия, поканен да преподава във ВУИ в държава по програмата или в държава партньор от всяко предприятие, работещо в държава по програмата или в държава партньор, публична или частна организация (непритежаваща харта за висше образование „Еразъм+“), която осъществява дейност на пазара на труда или в областите на образованието, обучението и младежта (включително докторанти,

	назначени на трудов договор). Мобилност на персонал с цел обучение: персонал, работещ във ВУИ в държава по програмата или държава партньор.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА И ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Наличният бюджет за мобилност между държави по програмата и държави партньори е разделен между различните региони на света в 12 бюджетни пакета, като размера на всеки бюджетен пакет е различен. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъдат публикувани на електронните страници на Националните агенции.

По принцип средствата ще трябва да бъдат използвани по начин, който е балансиран в географско отношение. ЕС е поставил редица цели по отношение на географския баланс и приоритетите, които трябва да бъдат постигнати на европейско равнище за целия срок на програмата (2014—2020 г.). Целите не трябва да бъдат постигнати от отделните висши учебни институции, а Националните агенции ще вземат тези цели под внимание, за да се разпредели наличния бюджет. В допълнение, висшите учебни институции се насърчават да работят с партньори от най-бедните и най-слабо развитите държави партньори.

Това са поставените **географски цели** за мобилността между държави по програмата и държави партньори на ниво ЕС до 2020 г.:

- С развиващите се от Азия и Латинска Америка, 25% от средствата трябва да бъдат използвани за организиране на мобилността с най-слабо развитите държави в региона. Тези държави са:
 - За Азия: Афганистан, Бангладеш, Камбоджа, Лаос, Непал, Бутан и Мианмар;
 - За Латинска Америка: Боливия, Салвадор, Гватемала, Хондурас и Никарагуа;
- Не повече от 30% от наличния бюджет за Азия трябва да бъде изразходван за мобилност с Китай и Индия;
- и не повече от 35% от наличния бюджет за Латинска Америка за Бразилия и Мексико.

Във връзка с изискването за провеждане на мобилности с държави от региони 6, 7, 8, 9, 10 и 11³¹, които допринасят за помощта за развитие, мобилността на студенти в кратък, първи и втори цикъл е ограничена до входяща мобилност от държави партньори в държави по програмата³². Изходящата мобилност към тези региони е достъпна само за докторска степен и за мобилност на персонал.

Все пак ще има няколко изключения за определени държави по програмата. Моля, посетете електронната страница на Националната агенция.

В заключение, висшите учебни институции са свободни да кандидатстват за 100% за мобилността на членове на персонала или за 100% за мобилност на студенти, или всяка комбинация от тях, при условие че това е в съответствие с всички второстепенни критерии, определени от Националната агенция (вж. раздела по-долу).

ВТОРИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА И ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ, ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Когато бюджетният пакет за конкретен регион или държава партньор е ограничен, националната агенция може да добави един или повече вторични критерии, избрани от списъка по-долу. В случай че националната агенция реши да използва вторични критерии, съответното решение ще бъде обявено преди крайния срок, по-конкретно на уебсайта на националната агенция.

- Степен на образование (например ограничаване на заявленията само за един или два цикъла — бакалавър, магистър или доктор);
- предимство само за мобилност на персонала или за студентска мобилност;
- ограничаване продължителността на периодите на мобилност (например ограничаване на студентската мобилност до 6 месеца, или ограничаване на мобилността на персонала до 10 дни).

³¹ Само индикативно. При съблюдаване на разпоредбите на измененото Споразумение за партньорство от Котону и многогодишната финансова рамка 2014—2020 г.

³² Вж. раздел „Допустими държави“ в част А на настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА³³

Не се извършва качествено оценяване (качеството е било оценено на етапа на кандидатстване за харта за висше образование „Еразъм“ или при подбора на национален консорциум за мобилност), поради което няма критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Всяко допустимо заявление за безвъзмездни средства (което е преминало успешно проверката за допустимост) ще получи финансиране.

Максималният размер на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- предишни резултати на кандидата, изразяващи се в брой на периоди на мобилност, високо качество на изпълнение на дейностите и добро финансово управление, ако на кандидата са били отпуснати безвъзмездни средства за сходни дейности през предходни години;
- общия национален бюджет, отпуснат за действието за мобилност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА И ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Допустимите заявления за безвъзмездни средства (които са преминали успешно проверката за допустимост) ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на стратегията (максимум 30 точки)	Степента, в която планираният проект за мобилност съответства на стратегията за интернационализация на участващите висши учебни институции (както в държавите по програмата, така и в държавите партньори), и обосноваването на избора на персонал и/или студенти за участие в дейност за мобилност.
Качество на договореностите за сътрудничество (максимум 30 точки)	Степента, в която кандидатстващата организация има предишен опит от подобни проекти с висши учебни институции/организации в държавата партньор, и ясно описване на отговорностите, функциите и задачите между партньорите.
Качество на структурата и изпълнението на дейността (максимум 20 точки)	Пълнотата и качеството на процедурите за подбора на участниците, подкрепата, която им се предоставя, и признаването на периода на мобилност (по-специално в държавата партньор).
Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)	Потенциалното въздействие на проекта върху участниците, бенефициерите и организациите партньори на местно, регионално и национално равнище и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта за мобилност на равнището на факултета и институцията, както и извън тях, където е приложимо, в държавите по програмата и държавите партньори.

Кандидатът ще обясни как проектът отговаря на тези четири критерия от гледна точка на собствената си институция (или институциите в случай на заявления, подадени от консорциуми) и институциите от държави партньори.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки и общо минимум 15 точки за „релевантност на стратегията“.

С цел да се разпредели наличния бюджет за всеки регион, планираните мобилности с всяка партньорска държава ще бъдат изброени по реда на техните качества в регионално класиране.

Отпуснатите безвъзмездни средства на висша учебна институция ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- бюджета, определен по страна или по регион;

³³ Мобилност в двете посоки

- географския баланс в рамките на даден регион или подрегион.

Когато е необходимо, Националната агенция може да финансира мобилности с държава партньор, която се намира на по-ниско място в регионалното класиране, за да се гарантира географския баланс в този район, както е определено от географските цели, посочени по-горе.

Националната агенция не е длъжна да финансира всички поискани мобилности за дадена държава партньор, ако искането се счита за прекомерно по отношение на наличния бюджет.

При наличие на възможност и в допълнение към общите критерии за подкреждане въз основа на качествата и на географския баланс, националната агенция ще се стреми да разпределя наличния бюджет в ширина така, че да не се допусне преобладаване на малък брой ВУИ. Националната агенция ще полага усилия за постигане на максимално приобщаване, осигурявайки максимално участие на заинтересованите страни, без това да е за сметка на качеството, географския баланс или минималния критичен обем, който гарантира изпълнимостта на един проект за мобилност.

ОТ КАКВА АКРЕДИТАЦИЯ СЕ НУЖДАЯТ КАНДИДАТИТЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ТОЗИ ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ?

ХАРТА ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ „ЕРАЗЪМ“

Предоставянето на харта за висше образование „Еразъм“ (ECHE) е необходима предпоставка за всички висши учебни институции, установени в държави по програмата, които желаят да участват в проекти за мобилност в областта на висшето образование като самостоятелна висша учебна институция или като член на национален консорциум за мобилност. Всяка година Европейската комисия публикува чрез Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура специална покана за представяне на предложения, в която са изложени подробно условията и качествените критерии, които трябва да са налице, за да бъде предоставена харта за висше образование „Еразъм“. Тази покана за представяне на предложения може да се намери на уебсайта на Изпълнителната агенция.

ВУИ, установени в държава партньор, трябва да бъдат акредитирани от съответната национална организация за акредитация. Тъй като не могат да кандидатстват за харта за висше образование „Еразъм“, те в допълнение трябва да са сключили междуинституционално споразумение със своя(ите) партньор(и) от държава по програмата, което съдържа принципите на ECHE.

АКРЕДИТАЦИЯ НА КОНСОРЦИИ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Организация от държава по програмата, която кандидатства от името на национален консорциум за мобилност, трябва да притежава валидна акредитация за консорциум. Тази акредитация се издава от националната агенция, която оценява заявлението за финансиране на проект за мобилност в областта на висшето образование. Заявленията за акредитация и за отпускане на безвъзмездни средства за проекти за мобилност могат да бъдат подадени едновременно. Безвъзмездни средства за проекти за мобилност се отпускат обаче само на висши учебни институции и организации, които са приключили успешно процедурата на акредитация. За да бъде издадена акредитация за консорциум, трябва да бъдат изпълнени следните условия:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Национален консорциум за мобилност в областта на висшето образование може да се състои от следните участващи организации: ▪ висши учебни институции, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“ (повече информация относно хартата можете да намерите в раздел „Харта за висше образование „Еразъм“ по-горе и в приложение I към настоящото ръководство); както и ▪ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта (примери за допустими участващи организации можете да намерите на предходната страница). Всички участващи организации трябва да са установени в същата държава по програмата.
Кой може да кандидатства?	Всяка допустима участваща организация може да изпълнява ролята на координатор и да кандидатства от името на всички организации, участващи в консорциума.

Брой на участващите организации	Национален консорциум за мобилност трябва да се състои от минимум три допустими участващи организации, включително две изпращащи ВУИ. Всички организации, участващи в национален консорциум за мобилност, трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за издаване на акредитация за консорциум.
Срок на валидност на акредитацията за консорциум	Всички последователни годишни покани за представяне на предложения, но не по-късно от поканата за 2020 г.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за акредитация не по-късно от 5 февруари до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Критерии за отпускане на безвъзмездни средства Заявленията за акредитация ще се оценяват въз основа на следните критерии:

Релевантност на консорциума (максимум 30 точки)	Съответствието на предложението: - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - с потребностите и целите на участващите в консорциума организации и на индивидуалните участници. Степен, в която предложението има капацитет: - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите в консорциума организации; - да създаде добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени от самостоятелно от отделите ВУИ.
Качество на състава на консорциума и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	Доколко: - консорциумът включва подходящ състав от изпращащи висши учебни институции и, когато е приложимо, допълнителни участващи организации от други социално-икономически сектори със съответен профил, опит и експертен капацитет, за да може успешно да реализира всички аспекти на проекта; - координаторът на консорциума има предишен опит от управление на сходен консорциум или вид проект; - разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; - задачите/ресурсите са обединени и съвместно използвани; - отговорностите, свързани с управлението на договорите и финансовите отношения, са ясно определени; - консорциумът включва организации, които досега не са работили по това действие.

Качество на структурата и изпълнението на дейността на консорциума (максимум 20 точки)	▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ▪ Качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа (например относно избор на приемащи организации, подбор на участници, информация, езикова и межкултурна подкрепа, мониторинг); ▪ Качество на сътрудничеството, координацията и комуникацията между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни; ▪ Когато е приложимо, качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване; ▪ Ако е приложимо, целесъобразност на процедурите по подбор на участниците в дейностите за мобилност и на мерките за стимулиране участието на лица в неравностойно положение в такива дейности.
Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите, реализирани от консорциума; ▪ Потенциално въздействие на проекта: ▪ върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; ▪ извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на институционално, местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от реализираните от консорциума дейности във и извън участващите организации и партньори.

За да бъдат избрани за акредитация, проектните предложения трябва да получат поне 60 точки. Освен това, те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки по всеки критерий за възлагане/подбор.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Допълнителни специални правила и критерии, както и допълнителна полезна информация, свързана с това действие, можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Кандидатите, които предлагат проекти за мобилност на университетски студенти и персонал, трябва да попълнят във формуляра за кандидатстване следната информация:

- брой на студентите и членовете на персонала, които се планира да вземат участие в дейностите за мобилност;
- обща продължителност на планираните дейности за мобилност.

На тази основа националните агенции в държавите по програмата ще отпуснат на кандидатите безвъзмездни средства в подкрепа на определен брой дейности за мобилност, който не превишава максималния брой, заявен от кандидата.

Ако кандидатът представя проекти за мобилност с държави партньори, той попълва отделен формуляр за кандидатстване, посветен на мобилността към държави партньори и от тях.

За мобилността с държави партньори се отпускат отделни безвъзмездни средства. По отношение на финансовата подкрепа за тези дейности се прилагат следните правила:

А) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ВСИЧКИ ДЕЙНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност (с изключение на дневни и пътни разходи на участници)	Принос към единичните ставки	За мобилност между държави по програмата: до 100-ния участник: 350 евро на участник, а след 100-ния участник: 200 евро на допълнителен участник За мобилност между държави по програмата и държави партньори: 350 евро на участник	Въз основа на броя на участниците в дейности за мобилност
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници със специални потребности	Действително извършени разходи	До 100% от допустимите разходи, одобрени от националната агенция.	Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да бъде мотивирано и добре обосновано в специален формуляр за кандидатстване след подбора на участниците
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. За мобилност между държави по програмата: Скъпи пътни разходи на участници от и до най-отдалечени региони и отвъдморски страни и територии	Действително извършени разходи	Разходи за финансова гаранция: 75% от допустимите разходи Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80% от допустимите пътни разходи	Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да бъде мотивирано и добре обосновано след подбора на участниците

Безвъзмездни средства за организационна подкрепа за бенефициера (висши учебни институции или консорциуми):

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа са вноска към разходи на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилността на пристигащи и заминаващи студенти и членове на персонала, направени с оглед спазването на хартата за висше образование „Еразъм“ в държави по програмата и на принципите на ХВОЕ, отразени в договорените междуинституционални споразумения в случай на участие на институции от държави партньори. Например:

- организационни договорености с институции партньори, включително посещения на потенциални партньори, с цел договаряне на условията на междуинституционалните споразумения за подбор, подготовка, приемане и интегриране на мобилни участници; и текущо актуализиране на тези междуинституционални споразумения;
- предоставяне на актуализирани каталози с курсове за обучение за студенти, участващи в международна мобилност;
- предоставяне на информация и съдействие на студенти и членове на персонала;
- подбор на студенти и членове на персонала;
- изготвяне на споразумения за обучение с цел гарантиране на пълното признаване на образователните компоненти на студентите; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност на персонал;

- предоставяне на езикова и межкултурна подготовка както на пристигащите, така и на заминаващите студенти и членове на персонала, в допълнение към инструмента за онлайн езикова подкрепа на програма „Еразъм+“;
- улесняване интегрирането във висшата учебна институция на пристигащите участници в дейности за мобилност;
- осигуряване на ефективно наставничество и надзор за участниците в дейности за мобилност;
- конкретни мерки за гарантиране на качеството на студентските стажове в предприятия;
- гарантиране признаването на образователните компоненти и свързаните с тях кредити, издаване на академични справки и приложения към дипломата;
- подкрепа на реинтегрирането на участниците в дейности за мобилност и развиване на придобитите от тях нови компетентности в полза на висшата учебна институция и техните колеги.

Висшите учебни институции и в държавите по програмата, и в държавите партньори се задължават да зачитат всички принципи на хартата, насочени към осигуряване на висококачествена мобилност, включително на изложените по-долу: „да се гарантира, че заминаващите участници в дейности за мобилност са добре подготвени за мобилността, включително че владеят съответния език на необходимото ниво“ и „да се предостави подходяща езикова подкрепа на пристигащите участници в дейности за мобилност“. За целта институциите могат да използват инфраструктурата за езиково обучение, с която разполагат. В случай на мобилност в програмни държави, висшите учебни институции, които имат възможност да организират дейности за мобилност на студенти и членове на персонала с високо качество, включително езикова подкрепа, при ниски разходи (или когато тези дейности са финансирани от източници, разработени от финансирането от ЕС), могат да прехвърлят дял от безвъзмездните средства за организационна подкрепа за финансиране на допълнителни дейности за мобилност. В договора за отпускане на безвъзмездни средства се посочва равнището на гъвкавост в това отношение.

Във всички случаи бенефициерите ще бъдат задължени по договор да предоставят услуги с високо качество, като постигнатите от тях резултати ще бъдат предмет на мониторинг и проверки от националните агенции, които ще вземат предвид също и отзивите на студентите и членовете на персонала, предоставени посредством инструмента за мобилност +, до които националните агенции и Комисията имат пряк достъп.

В случай на мобилност между програмни държави, размерът на безвъзмездните средства за организационна подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички подпомогнати заминаващи участници в дейности за мобилност (включително участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС за целия период на мобилност — вж. по-долу) и на приходящите членове на персонала на предприятия, които преподават във висшата учебна институция, която е бенефициер или член на националния консорциум за мобилност. Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се считат за подпомогнати участници в дейности за мобилност, тъй като те се ползват от рамката и организационните дейности за мобилност. На това основание организационната подкрепа се заплаща и за тези участници.

При мобилност между държави по програмата и държави партньори, размерът на безвъзмездните средства за организационна подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички одобрени мобилности, включително всички подпомогнати изходящи мобилности на участници от държави по програмата и на всички входящи мобилности на участници от държави партньори. Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността (нулев грант), може да се считат за подпомогнати участници в дейности за мобилност, тъй като те се възползват от рамката за мобилност и от организационните дейности. Това изключва лица, придружаващи участници по време на тяхната мобилност зад граница, и допълнителни мобилности, които могат да бъдат организирани чрез прехвърляне на средства между бюджетни категории.

В случая на национални консорциуми за мобилност се допуска тези безвъзмездни средства да бъдат разпределени между всички национални членове съгласно договорените между тях правила. Безвъзмездните средства за организационна подкрепа за мобилност между държави партньори и държави по програмата се споделят от съответните партньори на взаимно приемлива основа, определена от участващите институции.

Участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС

Студентите и членовете на персонала, които не получават безвъзмездни средства от ЕС, са участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС за покриване на пътни и дневни разходи, но отговарят на всички останали критерии за студенти и членове на персонала и се ползват от всички предимства, произтичащи от статута на студенти и персонал по програма „Еразъм+“. Те могат да получават регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, покриващи част от техните разходи за мобилност. Броят на участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателя за постигнатите резултати, използван във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави, както в рамките на мобилност между програмни държави, така и за мобилност между програмни и партньорски държави.

Подкрепа за лица със специални потребности

Лице със специални потребности е потенциален участник, който, поради своето индивидуално физическо, умствено или здравословно състояние, не би могъл да участва в проекта / действието за мобилност без допълнителна финансова подкрепа. Висши учебни институции, които са избрали за участие студенти и/или членове на персонала със специални потребности, могат да кандидатстват пред националната агенция за допълнителни безвъзмездни средства, с които да покрият допълнителните разходи за участието на тези лица в дейностите за мобилност. Следователно за лица със специални потребности безвъзмездно отпуснатата подкрепа може да надхвърля максималните индивидуални размери на безвъзмездните средства, посочени по-долу. Висшите учебни институции поместват на своите уебсайтове информация за това как студенти и членове на персонала със специални потребности могат да поискат такава допълнителна подкрепа.

Допълнително финансиране за студентите и членовете на персонала със специални потребности може да бъде предоставено и от други източници на местно, регионално и/или национално равнище.

Що се отнася до лицата, придружаващи студенти и членове на персонала със специални потребности, те имат право да получат средства, въз основа на действителните разходи.

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, всяка висша учебна институция се задължава да осигурява равен достъп и възможности за всички участници независимо от техния произход. Поради това студентите и членовете на персонала със специални потребности могат да се възползват от услугите за подкрепа, които приемащата институция предлага на своите местни студенти и персонал.

Извънредни разходи за скъпо пътуване

Допустими за извънредни разходи за скъпи пътувания са само участниците, които са допустими за безвъзмездни средства за стандартни пътувания.

На бенефициерите по проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова помощ за пътните разходи в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, ако бенефициерите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния за пътуване) не покриват поне 70% от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

Други източници на финансиране

Студентите и членовете на персонала могат да получават, в допълнение към безвъзмездните средства от ЕС или вместо такова подпомагане (участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС), регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация, различна от националната агенция (например министерство или органи на регионалната администрация). Към такива безвъзмездни средства, които се отпускат от източници на финансиране, различни от бюджета на ЕС, не се прилагат определените в настоящия документ размери и минимални/максимални обхвати.

Б) Подпомагане с безвъзмездни средства на мобилността на студенти

Безвъзмездни средства от ЕС могат да се отпускат на студенти за покриване на част от техните пътни и дневни разходи през периода на обучение или стаж в чужбина. Размерът на тези безвъзмездни средства се определя от националните агенции след съгласуване с националните органи и/или висшите учебни институции въз основа на обективни и прозрачни критерии, описани по-долу. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и висшите учебни институции.

Държавите по програмата са разделени в следните три групи:

Група 1 Държави по програмата с по-високи разходи за живот	Дания, Финландия, Исландия, Ирландия, Люксембург, Швеция, Обединено кралство, Лихтенщайн, Норвегия
Група 2 Държави по програмата със средни разходи за живот	Австрия, Белгия, Германия, Франция, Италия, Гърция, Испания, Кипър, Нидерландия, Малта, Португалия
Група 3 Държави по програмата с по-ниски разходи за живот	България, Хърватия, Чешка република, Естония, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, Словения, бивша югославска република Македония, Турция

Мобилност между държави по програмата — КРИТЕРИЙ 1: ИЗПРАЩАЩА И ПРИЕМАЩА ДЪРЖАВА НА СТУДЕНТА

Безвъзмездните средства, отпуснати на студентите, ще се определят въз основа на съответния поток мобилност, както следва:

- мобилност към държава със сходни разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват;
- мобилност към държава с по-високи разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват;
- мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват.

Сумите, определяни от националните агенции, ще бъдат в следните минимални и максимални обхвати:

- Безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват: средният обхват (между **220 и 470 евро** на месец) ще се прилага към дейности за мобилност към държава със сходни разходи за живот: а) от държава от група 1 към държава от група 1, б) от държава от група 2 към държава от група 2 и в) от държава от група 3 към държава от група 3.
- Безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват: съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция плюс минимум 50 евро и между **270 и 520 евро** на месец. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-високи разходи за живот: а) от държави от група 2 към държави от група 1 и б) от държави от група 3 към държави от група 1 или 2.
- Безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват: съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция минус минимум 50 евро и между **170 и 420 евро** на месец. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: а) от държави от група 1 към държави от групи 2 и 3 и б) от държави от група 2 към държави от група 3.

Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчетат два специални критерия:

- наличието и нивото на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото ниво на търсене от студенти, които планират да получат образование или обучение в чужбина.

Националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите учебни институции в съответната държава, като определят обхвати, вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции.

Мобилност между държави по програмата — КРИТЕРИЙ 2: ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ОПРЕДЕЛЕНИ ЦЕЛЕВИ ГРУПИ, ДЕЙНОСТИ И ИЗПРАЩАЩИ ДЪРЖАВИ/РЕГИОНИ

Студенти с неравностоен социален произход (освен тези със специални потребности)

По решение на националните органи, взето съвместно с националните агенции, отговарящи за изпълнението на програма „Еразъм+“ в съответната държава по програмата (на основание на клауза за участие/неучастие, в зависимост от вече предоставената на национално равнище подкрепа), всички висши учебни институции в съответната държава могат да бъдат задължени да допълват предоставяната в рамките на отпуснатите им безвъзмездни средства от ЕС индивидуална подкрепа за студентите с неравностоен социален произход (включително бежанци, кандидати за убежище и мигранти) с увеличение в единичен размер **между 100 и 200 евро**

на месец. Конкретните единични месечни размери на тази помощ и приложимите критерии за отпускането ѝ се определят на национално равнище от националните органи.

Студенти, участващи в стажове

Студентите, които участват в стажове, ще получават допълнително увеличение на финансирането от безвъзмездните средства от ЕС в размер **между 100 и 200 евро на месец**. Точният размер ще бъде определен от националните агенции и/или висшите учебни институции съобразно нивата на търсене и на съфинансиране на този вид мобилност. Във всеки случай всички студенти от една висша учебна институция следва да получават еднакво увеличение, независимо от евентуални увеличения или вноски в натура, които студентът може да получава от приемащото предприятие. В тези случаи не е приложимо увеличението за студенти от неравностоен социален произход. Студенти от най-отдалечените държави и региони по програмата.

Студенти от най-отдалечените държави и региони по програмата и от ОСТ

С оглед на ограниченията, произтичащи от географската отдалеченост от останалите държави по програмата, студентите от най-отдалечените региони, Кипър, Исландия, Малта и от отвъдморските страни и територии (ОСТ) ще получават следните увеличения към индивидуалната подкрепа:

От	До	Размер
Най-отдалечени региони, Кипър, Исландия и Малта, отвъдморски страни и територии	Държави от група 1	770 евро на месец
	Държави от група 2	720 евро на месец
	Държави от група 3	670 евро на месец

В допълнение към горепосочените суми за индивидуална подкрепа студентите от тези държави ще получават следните допълнителни суми с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи:

Разстояния на пътуване ³⁴	Размер
Между 10 и 99 км:	20 евро на участник
Между 100 и 499 км:	180 евро на участник
Между 500 и 1999 км:	275 евро на участник
Между 2000 и 2999 км:	360 евро на участник
Между 3000 и 3999 км:	530 евро на участник
Между 4000 и 7999 км:	820 евро на участник
8000 км или повече:	1500 евро на участник

В тези случаи не са приложими увеличенията за участие в стажове или за студенти с неравностоен социален произход.

Равнище на финансовата подкрепа, определяна от висшите учебни институции

Във всички случаи висшите учебни институции ще бъдат задължени да спазват следните принципи и критерии, когато определят и/или прилагат ставките на ЕС:

- веднага след като ставките са определени от институциите, те остават непроменени през цялата продължителност на проекта за мобилност. Не е възможно да се намали или да се повиши размера на отпуснатите безвъзмездни средства в рамките на същия проект.
- ставките трябва да се определят и/или прилагат чрез обективна и прозрачна процедура, съобразена с описаните по-горе принципи и методика (т.е. като се взема предвид потокът на мобилност, както и допълнителното специфично финансиране);

³⁴ Въз основа на разстоянието за пътуване на участник. Разстоянията се изчисляват с поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg). За изчисляване на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването в двете посоки, се използва разстоянието в едната посока.

- на всички студенти, които заминават за държави, принадлежащи към една група, за участие в еднотипни дейности за мобилност (обучение или стажове) трябва да се отпускат безвъзмездни средства в еднакъв размер (с изключение на студентите с неравностоен социален произход или със специални потребности).

Мобилност между държави по програмата и държави партньори

Сумите за индивидуална подкрепа са определени по следния начин:

От	До	Размер
Допустими държави партньори	Държави партньори от група 1	900 евро на месец
	Държави партньори от група 2	850 евро на месец
	Държави партньори от група 3	800 евро на месец
Държави по програмата	Държави партньори	700 евро на месец

В допълнение студентите, отиващи в/идващи от държави партньори, ще получават следните допълнителни суми с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи:

Разстояния на пътуване ³⁵	Размер
Между 10 и 99 км:	20 евро на участник
Между 100 и 499 км:	180 евро на участник
Между 500 и 1999 км:	275 евро на участник
Между 2000 и 2999 км:	360 евро на участник
Между 3000 и 3999 км:	530 евро на участник
Между 4000 и 7999 км:	820 евро на участник
8000 км или повече:	1500 евро на участник

допълнителна подкрепа за определени целеви групи, дейности и изпращащи държави/региони

Студенти с неравностоен социален произход (освен тези със специални потребности)

По решение на националните органи, взето съвместно с националните агенции, отговарящи за изпълнението на програма „Еразъм+“ в съответната държава по програмата (на основание на клауза за участие/неучастие, в зависимост от вече предоставената на национално равнище подкрепа), всички висши учебни институции в съответната държава могат да бъдат задължени да допълват предоставяната в рамките на отпуснатите им безвъзмездни средства от ЕС индивидуална подкрепа за студентите с неравностоен социален произход (включително бежанци, кандидати за убежище и мигранти) с увеличение в единичен размер **между 100 и 200 евро на месец**. Конкретните единични месечни размери на тази помощ и приложимите критерии за отпускането ѝ се определят на национално равнище от националните органи.

В) ПОДПОМАГАНЕ С БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА НА МОБИЛНОСТТА НА ПЕРСОНАЛА

Безвъзмездни средства от ЕС се отпускат на членове на персонала за покриване на част от техните пътни и дневни разходи по време на престоя им в чужбина, както следва:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътуване	Принос към пътните разходи на участниците от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 евро на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 евро на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 евро на участник	

³⁵ Въз основа на разстоянието за пътуване на участник. Разстоянията се изчисляват с поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg). За изчисляване на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването в двете посоки, се използва разстоянието в едната посока.

			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 евро на участник	калкулатор на разстояния ³⁶ . За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока. ³⁷
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 евро на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 евро на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1500 евро на участник	
Индивидуална подкрепа	Разходи, пряко свързани с издръжката на участниците по време на дейността	Принос към единичните ставки	до 14-ия ден от изпълнението на дейността: A1.1, ако мобилността е между държави по програмата или A1.2 ако мобилността е между държави по програмата и държави партньори, на ден на участник + между 15 -ия и 60 -ия ден от изпълнението на дейността: 70% от A1.1, ако мобилността е между държави по програмата или A1.2 ако мобилността е между държави по програмата и държави партньори, на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).

Таблица А — Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от приемащата държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните обхвати, посочени в таблицата по-долу. Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчитат, след съгласуване с националните органи, два специални критерия:

- наличието и нивото на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото ниво на търсене от членове на персонала, които планират да преподават или да получат обучение в чужбина.

Еднаква процентна ставка в рамките на съответния обхват следва да се прилага за всички приемачи държави. Не е възможно да се отпуска еднаква сума за всички държави по местоназначение.

Приемаща държава	Персонал от държави по програмата	Персонал от държави партньори
	Минимална—максимална сума (на ден)	Сума (на ден)
	A1.1	A1.2
Норвегия, Дания, Люксембург, Обединено кралство, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн	80-180	180
Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия	70-160	160
Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, бивша югославска република Македония,	60-140	140

³⁶ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

³⁷ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 евро).

Сърбия		
Държави партньори	180	Недопустими

За дейности за мобилност между държави по програмата националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите учебни институции в съответната държава, като определят обхвати, вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и висшите учебни институции.

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧАЩИ И ПЕРСОНАЛ В СИСТЕМАТА НА ПОО

Организациите могат да кандидатстват за средства за проекти за мобилност на учащи и персонал в системата на ПОО по два начина:

- Всяка отговаряща на изискванията организация може да кандидатства за финансиране на проекти за мобилност на учащи и персонал в системата на ПОО **без** Харта за мобилност в областта на ПОО по програма „Еразъм+“
- Организации с доказан опит, притежаващи валидна **Харта за мобилност в областта на ПОО** по програма „Еразъм+“, могат да използват ускорената процедура за кандидатстване за финансиране на проекти за мобилност на учащи и персонал в системата на ПОО с тази харта

Критериите за допустимост и предоставяне на средства във връзка с тези два начина за кандидатстване са описани в съответните раздели на настоящото Действие.

ЕРАЗЪМПРО: ПОДКРЕПА ЗА ДЪЛГОСРОЧНАТА МОБИЛНОСТ НА УЧАЩИ В СИСТЕМАТА НА ПОО ИЛИ НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ОБУЧЕНИЕТО СИ ЛИЦА

През декември 2016 г. със съобщението „Инвестиране в младежта на Европа“ бе поставено начало на „ЕразъмПро“ — политическа инициатива, имаща за цел увеличаване на дългосрочната мобилност в чужбина за учащи по програми за професионално образование или обучение, включително стажанти или наскоро завършили обучението си лица. „ЕразъмПро“ е отговор на призивите от страна на Европейския парламент, дружества и други заинтересовани от ПОО страни за повишаване на качеството и привлекателността на системата за ПОО и пригодността за заетост на учащите в нея чрез дългосрочни стажове в чужбина.

Мобилността в областта на ПОО без съмнение помага на младите хора да разширят светогледа си, да обогатят своите социални, професионални и универсални умения, да развият усет за иновациите, инициативност и чувство за европейско гражданство. Тя е средство за подобряване на цялостните резултати на организациите (както на доставчиците на услуги в областта на ПОО, така и на дружествата), участващи в такива практики, чрез разработване на устойчиви стратегии за интернационализация, като в същото време се помага на предприятията да намерят уменията, които са им необходими, за да повишат своята конкурентоспособност. Дългосрочните стажове в чужбина имат по-висока добавена стойност за учащите по отношение на развитието на специфични за конкретната работа умения и по-доброто разбиране на чуждия език, култура и работна среда. По този начин те допринасят за повишаване на тяхната пригодност за заетост.

Даден проект за мобилност в областта на ПОО може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на учащи:

- Мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на ПОО в чужбина — от 2 седмици до по-малко от 3 месеца;
- Дългосрочна мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на ПОО в чужбина („ЕразъмПро“) — от 3 до 12 месеца;

Тези дейности са отворени за учащи в системата на ПОО (включително стажанти) в организации за професионално обучение (доставчици на услуги в областта на ПОО). За да се повиши пригодността за заетост на учащите в системата на ПОО и да се улесни преходът им към трудовия пазар, наскоро завършилите обучението си лица (по-малко от 12 месеца след завършването) също могат да участват в тези дейности. Дейностите могат да бъдат под формата на работа на пълен работен ден с цел обучение, като учащите се приемат в дружество или друга подходяща организация, или в доставчик на услуги в областта на ПОО (училище, институт или друга организация, която предоставя професионално образование и обучение), който предлага комбинация от училищно образование и силен работен компонент (работа с цел обучение). В случай на дългосрочна мобилност („ЕразъмПро“) — въпреки че приемащият орган може да бъде доставчик на услуги в областта на ПОО, дейността трябва да има ясно изразен работен компонент — обикновено под формата на работа с цел обучение в дружество.

За да се гарантира висококачествено изпълнение на дейностите, всяка мобилност се определя и договаря предварително между изпращащата и приемащата организации (включително чрез сключване на „Споразумение за обучение“).

Резултатите от обучението се признават официално и се валидират на институционално равнище, съдържанието на курсовете се адаптира така, че да се гарантира, че периодът на мобилност в чужбина е подходящ за курса, в който е записан стажантът/учащият в системата на ПОО.

В рамките на дейностите по „ЕразъмПро“ могат да бъдат финансирани кратки „посещения за предварително

планиране“ на персонала от изпращащите в приемащите организации (доставчици на услуги в областта на ПОО и/или дружества), като целта е да се улесни междуинституционалното сътрудничество, по-добре да се подготви мобилността и да се гарантира нейното високо качество.

Мобилност на персонал:

- Командировки с цел преподаване / обучение: тази дейност дава възможност на персонала на доставчиците на услуги в областта на ПОО да преподава в партньор доставчик на услуги в областта на ПОО в чужбина. Тя също така позволява на персонала на дружества да предоставя обучения в доставчик на услуги в областта на ПОО в чужбина.
- Обучение на персонал: тази дейност подкрепя професионалното развитие на персонала в системата на ПОО под формата на работа с цел обучение или наблюдение в дружество или друг доставчик на услуги в областта на ПОО в чужбина.

Програма „Еразъм+“ подкрепя мобилност на персонала, която:

- е структурирана в стратегически подход на участващите организации (целящ модернизирането и интернационализирането на техните цели);
- отговаря на ясно определени потребности за развитие на персонала и е придружена от подходящи подбор, подготовка и последващи мерки;
- гарантира, че резултатите от обучението на участващите служители се признават, разпространяват и използват в организацията.

Тези дейности представляват също така възможност за персонала в системата на ПОО да придобие нужните компетентности за посрещане на специфичните потребности на учащи в неравностойно положение. Предвид настоящия контекст по отношение на младите мигранти, бежанци и кандидати за убежище, особено внимание ще се отделя на подкрепата за дейности, свързани с обучението на персонала в системата на ПОО в области като обучение на деца бежанци, межкултурни класове, обучение на младежи на техния втори език, толерантност и многообразието в клас.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Кандидатстваща организация: отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Кандидатстващата организация може да бъде координатор на консорциум: ръководи консорциум за мобилност, съставен от партньорски организации от една и съща държава, чиято цел е изпращане на учащи и персонал в системата на ПОО за дейности в чужбина. Координаторът на национален консорциум за мобилност може също така да действа като изпращаща организация, въпреки че това не е задължително.
- Изпращаща организация: отговаря за подбора на учащи/персонал в системата на ПОО и изпращането им в чужбина.
- Приемаща организация: отговаря за приемането на учащи/персонал в системата на ПОО от други страни и за осигуряването на програма от дейности за тях; или организация, която се възползва от обучение, проведено от персонал в системата на ПОО.
- Организация посредник: това е организация, която работи на трудовия пазар или в областта на образованието, обучението и младежта. Тя не е изпращаща организация, но нейният експертен опит ѝ позволява да помага на изпращащите доставчици на услуги в областта на ПОО, когато става въпрос за административни процедури, практически договорености, намиране на съответствие между профили на стажанта/учащия и потребностите на дружествата (в случай на стажове) и подготовка на участниците. Ако организацията посредник е партньор в национален консорциум за мобилност, нейният принос трябва да бъде ясно описан в заявлението за проекта. Ако организацията посредник не е част от национален консорциум за мобилност, настоятелно съветваме кандидатстващите организации да определят официален набор от правила и задължения, когато си сътрудничат с подобна организация.

Изпращащите и приемащите организации, заедно с учащите/членовете на персонала, трябва да са се споразумели относно дейностите, които ще извършват учащите, в споразумението за обучение или — ако става дума за членове на персонала — в споразумението за мобилност. Това трябва да бъде направено преди началото на периода на мобилност. В тези споразумения се определят планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина, уреждат се условията за формално признаване и се посочват правата и задълженията на всяка от страните.

Обучаващите се в системата на ПОО, които предприемат мобилност за период от 19 дни или повече, имат право да получат езикова подкрепа. В процеса на изпълнение на програмата постепенно се въвежда онлайн езикова

подкрепа. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, за да оцени познанията им в областта на чуждите езици и да им предложи, ако е необходимо, най-подходящите форми на езиково обучение преди и/или по време на периода на мобилност (по-подробна информация можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство).

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧАЩИ И ПЕРСОНАЛ В СИСТЕМАТА НА ПОО БЕЗ ХАРТА ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ПОО ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, които даден проект за мобилност в областта на ПОО трябва да спазва, за да отговаря на условията за получаване на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

ОБЩИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими дейности	Проектите за мобилност в областта на ПОО могат да включват една или повече от следните дейности: ▪ Мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на ПОО в чужбина — от 2 седмици до по-малко от 3 месеца; ▪ Дългосрочна мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на ПОО в чужбина („ЕразъмПро“) — от 3 до 12 месеца; ▪ Командировки с цел преподаване/обучение в чужбина; ▪ Обучение на персонал в чужбина.
Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: ▪ всяка публична или частна организация (или неин филиал/клон), работеща в системата на ПОО (наричана доставчик на услуги в областта на ПОО); или ▪ всяка публична или частна организация, работеща на трудовия пазар (наричана дружество) Такива организации например са: ▪ професионални гимназии/институти/центрове за професионално образование; ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ научноизследователски институт; ▪ фондация; ▪ училища/институти/образователни центрове (на всякакво ниво — от предучилищно до гимназиално образование, включително образование и обучение за възрастни); ▪ организация с нестопанска цел, асоциация, НПО; ▪ организация в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационните услуги; ▪ орган, отговарящ за политиките в областта на професионалното образование и обучение. Всяка организация трябва да бъде установена в държава по програмата.
Кой може да кандидатства?	▪ Доставчик на услуги в областта на ПОО (или негов филиал/клон), който изпраща учащи и персонал в чужбина; ▪ Координаторът на национален консорциум за мобилност. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.

Брой на участващите организации	Проектите за мобилност са транснационални и трябва да включват минимум две участващи организации (поне една изпращаща и една приемаща организация) от различни държави по програмата. За проекти, представени от национален консорциум за мобилност — всички членове на консорциума трябва да бъдат от една и съща държава по програмата и да бъдат посочени при подаването на кандидатура за отпускане на безвъзмездни средства. Един консорциум трябва да включва поне 3 доставчика на услуги в областта на ПОО.
Продължителност на проекта	1 до 2 години. Продължителността трябва да бъде избрана още на етап кандидатстване в зависимост от целта на проекта и планираните видове дейности по него.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да изпратят заявлението си за отпускане на безвъзмездни средства до 5 февруари в 12:00 ч. (по обяд брюкселско време) — за проекти, които започват между 1 юни и 31 декември същата година. Възможен допълнителен срок: Националните агенции могат да организират втори кръг за кандидатстване, ако останат неизползвани средства, като за този кръг продължават да важат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще съобщават за тази възможност чрез уебсайтовете си. Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от 1 октомври до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) — за проекти, които започват между 1 януари и 31 май следващата година.
Как да кандидатствате?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Доставчик на услуги в областта на ПОО (или негов филиал/клон) или национален консорциум за мобилност може да кандидатства само веднъж в рамките на даден кръг за подбор. Един доставчик на услуги в областта на ПОО обаче може да бъде координатор или член на няколко различни национални консорциума за мобилност, които кандидатстват едновременно.

Допълнителни критерии за допустимост за мобилност на учащи

Продължителност на дейността	- Мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на професионалното образование и обучение (ПОО) в чужбина, от 2 седмици (т.е. десет работни дни) до по-малко от 3 месеца, с изключение на времето за пътуване; - Дългосрочна мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на ПОО в чужбина („ЕразъмПро“) — от 3 до 12 месеца, което не включва времето за пътуване;
Място (места) на изпълнение на дейността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга държава по програмата.
Допустими участници	Учащи в системата на ПОО (включително стажанти), чието обучение по принцип включва учене в процеса на работата, пребиваващи в страната на изпращащата организация. Лица, които придружават учащи в системата на ПОО в чужбина. Лица, завършили наскоро обучението си в доставчик на услуги в областта на ПОО (включително бивши стажанти), също могат да участват в дейността. Наскоро завършилите обучението си лица трябва да започнат обучението си на работното място в чужбина в срок от 12 месеца след завършването. За страните, в които се изисква наскоро завършилите обучението си лица да се включат във военна или гражданска повинност след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази повинност.

Други критерии	Посещение за предварително планиране За проекти, които включват дейности по „ЕразъмПро“, кандидатът може да поиска осъществяването на посещения за предварително планиране от страна на персонала, участващ в организирането на дейностите по „ЕразъмПро“, в рамките на работните отношения с изпращащата организация или член на консорциум (например учители, обучаващи, служители в областта на международната мобилност и др.). В рамките на дадено посещение за предварително планиране трябва да бъдат спазвани следните критерии за допустимост: ■ времетраене: максимум 3 работни дни, без да се включва времето за пътуване; ■ всяко посещение за предварително планиране е ограничено до един участник; ■ на приемаща организация се пада само по едно посещение за предварително планиране.

Допълнителни критерии за допустимост за мобилност на персонал

Продължителност на дейността	От 2 дни до 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга държава по програмата.
Допустими участници	Всяко лице, което отговаря за ПОО (напр. учители, обучаващи, служители в областта на международната мобилност, персонал с административни или ръководни функции и др.), което има работни отношения с изпращащата(щите) организация(и), както и друг персонал, който участва в стратегическото развитие на организацията. В случай на командировки с цел преподаване/обучение, Действието е отворено и за лица от дружества, публичния сектор и/или организации на гражданското общество. Освен това за командировки с цел преподаване/обучение Действието е отворено за обучаващи от дружества в друга държава по програмата, които са поканени да преподават в кандидатстващи доставчици на услуги в областта на ПОО и/или в организации от консорциума, когато това е уместно.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани по отношение на съответните **критерии за изключване и подбор**. За повече информация, моля, вижте част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки):	Съответствие на предложението: ■ с целите на Действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); ■ с потребностите и целите на участващите организации и на индивидуалните участници, особено като се има предвид това, което е посочено в плана за европейско развитие. Степен, в която предложението включва дългосрочна мобилност („ЕразъмПро“). Степен, в която предложението е подходящо да: ■ гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; ■ укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации. ■ Доколко предложението: ■ достига до целеви групи с по-малко възможности³⁸; ■ включващи организации, които са новодошли в действието;

³⁸ По-подробно определение на понятието „хора с по-малко възможности“ можете да намерите в Част А, раздел „Равнопоставеност и приобщаване“ от настоящото ръководство,

Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 40 точки):	- яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); - яснота на планирането и осъществимост на дългосрочната мобилност („ЕразъмПро“), ако е приложимо - съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; - качество на плана за европейско развитие на кандидатстващата организация; - качество на практическите договорености и условията по отношение на управлението и предоставянето на подкрепа; - качество на подготовката, предоставена на участниците; - качество на планираните мерки за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и подходящо използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване; - целесъобразност на процедурите за подбор и/или включване на участниците в дейностите за мобилност; - ако е приложимо, качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни.
Въздействие и разпространение (максимум 30 точки):	- Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; - Потенциално въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации по време на изпълнението на проекта и след това; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта — на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. - Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта във и извън участващите организации. - Степента, в която проектът насърчава дългосрочната мобилност („ЕразъмПро“) чрез развитие на устойчиви структури за трансгранично сътрудничество и признаване, ако е приложимо.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“; 20 точки за категорията „качество на разработването и изпълнението на проекта“).

ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Максималният размер на отпуснатите средства зависи от редица елементи:

- брой и продължителност на периодите на мобилност, за които се кандидатства;
- степен, в която предложението включва дългосрочна мобилност — с продължителност от 3 до 12 месеца („ЕразъмПро“);
- резултати, постигнати от кандидата в миналото, що се отнася до брой на периодите на мобилност, добро качество на изпълнение на дейностите и стабилно финансово управление, ако кандидатът е получил подобни безвъзмездни средства през предходни години;
- общия национален бюджет, отпуснат за Действието за мобилност.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

ИЗВЪНРЕДНИ РАЗХОДИ ЗА СЪПЪП ПЪТУВАНЕ

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова помощ за скъпи пътни разходи на участниците в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния за пътуване) не покриват поне 70% от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация във връзка с това Действие могат да бъдат намерени в приложение I от настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА УЧАЩИ И ПЕРСОНАЛ В СИСТЕМАТА НА ПОО С ХАРТА ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ПОО ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са описани формалните критерии, които един проект за мобилност в областта на ПОО с Харта за мобилност в областта на ПОО по програма „Еразъм+“ следва да спазва, за да отговаря на условията за предоставяне на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

Общи критерии за допустимост

Кой може да кандидатства?	Отделни организации или консорциуми, установени в държава по програмата, които притежават Харта за мобилност в областта на ПОО по програма „Еразъм+“³⁹.
Допустими дейности	Проектите за мобилност в областта на ПОО могат да включват една или повече от следните дейности: - Мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на ПОО в чужбина — от 2 седмици до по-малко от 3 месеца; - Дългосрочна мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на ПОО в чужбина („ЕразъмПро“) — от 3 до 12 месеца; - Командировки с цел преподаване/обучение в чужбина; - Обучение на персонал в чужбина.
Брой на участващите организации	Дейностите за мобилност са транснационални и трябва да включват минимум две участващи организации (поне една изпращаща и една приемаща организация) от различни държави по програмата. В случай че проектите от национални консорциуми за мобилност притежават Харта за мобилност в областта на ПОО по програма „Еразъм+“, изпращащата и приемащата организации трябва да бъдат от различни държави по програмата.
Продължителност на проекта	1 до 2 години. Кандидатът трябва да избере продължителността още на етап кандидатстване.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да изпратят заявлението си за отпускане на безвъзмездни средства до 5 февруари в 12:00 ч. (по обяд брюкселско време) — за проекти, които започват между 1 юни и 31 декември същата година. Възможен допълнителен срок: Националните агенции могат да организират втори кръг за кандидатстване, ако останат неизползвани средства, като за този кръг продължават да важат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще съобщават за тази възможност чрез уебсайтовете си. Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от 1 октомври до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) — за проекти, които започват между 1 януари и 31 май следващата година.
Как да кандидатствате?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

³⁹ За повече информация относно хартата, вижте раздел „Харта за мобилност в областта на ПОО по програма „Еразъм+“ и приложение I от настоящото ръководство.

Други критерии	Доставчик на услуги в областта на ПОО или национален консорциум за мобилност може да кандидатства само веднъж в рамките на даден кръг за подбор. Един доставчик на услуги в областта на ПОО обаче може да бъде координатор или член на няколко различни национални консорциума за мобилност, които кандидатстват едновременно.

Допълнителни критерии за допустимост за мобилност на учащи

Продължителност на дейността	- Мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на професионалното образование и обучение (ПОО) в чужбина, от 2 седмици (т.е. десет работни дни) до по-малко от 3 месеца, с изключение на времето за пътуване; - Дългосрочна мобилност в дружества и/или доставчици на услуги в областта на ПОО в чужбина („ЕразъмПро“) — от 3 до 12 месеца, което не включва времето за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга държава по програмата.
Допустими участници	Учащи в системата на ПОО (включително стажанти), чието обучение по принцип включва учене в процеса на работата, пребиваващи в страната на изпращащата организация. Лица, които придружават учащи в системата на ПОО в чужбина. Лица, завършили наскоро обучението си в доставчик на услуги в областта на ПОО (включително бивши стажанти), също могат да участват в дейността. Наскоро завършилите обучението си лица трябва да започнат обучението си на работното място в чужбина в срок от 12 месеца след завършването. За страните, в които се изисква наскоро завършилите обучението си лица да се включат във военна или гражданска повинност след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази повинност.
Други критерии	Посещение за предварително планиране За проекти, които включват дейности по „ЕразъмПро“, кандидатът може да поиска осъществяването на посещения за предварително планиране от страна на персонала, участващ в организирането на дейностите по „ЕразъмПро“, в рамките на работните отношения с изпращащата организация или член на консорциум (например учители, обучаващи, служители в областта на международната мобилност и др.). В рамките на дадено посещение за предварително планиране трябва да бъдат спазвани следните критерии за допустимост: - времента: максимум 3 работни дни, без да се включва времето за пътуване; - всяко посещение за предварително планиране е ограничено до един участник; - на приемаща организация се пада само по едно посещение за предварително планиране.

Допълнителни критерии за допустимост за мобилност на персонал

Продължителност на дейността	От 2 дни до 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга държава по програмата.

Допустими участници	Всяко лице, което отговаря за ПОО (напр. учители, обучаващи, служители в областта на международната мобилност, персонал с административни или ръководни функции и др.), което има работни отношения с изпращащата(щите) организация(и), както и друг персонал, който участва в стратегическото развитие на организацията. В случай на командировки с цел преподаване/обучение, Действието е отворено и за лица от дружества, публичния сектор и/или организации на гражданското общество. Освен това за командировки с цел преподаване/обучение Действието е отворено за обучаващи от дружества в друга държава по програмата, които са поканени да преподават в кандидатстващи доставчици на услуги в областта на ПОО и/или в организации от консорциума, когато това е уместно.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани по отношение на съответните **критерии за изключване и подбор**. За повече информация, моля, вижте **част В от настоящото ръководство**.

КРИТЕРИИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ЗАЯВЛЕНИЯ, ПОДАДЕНИ ОТ ПРИТЕЖАТЕЛИ НА ХАРТА ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ПОО ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Не се оценява качеството (то е било оценено на етапа на кандидатстване за Харта за мобилност в областта на ПОО по програма „Еразъм+“) и поради това няма критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Всяко допустимо заявление за предоставяне на безвъзмездни средства (което е преминало успешно проверката за допустимост) ще получи финансиране.

Максималният размер на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- степен, в която предложението включва дългосрочна мобилност — с продължителност от 3 до 12 месеца („ЕразъмПро“);
- резултати, постигнати от кандидата в миналото, що се отнася до брой на периодите на мобилност, добро качество на изпълнение на дейностите и стабилно финансово управление, ако кандидатът е получил подобни безвъзмездни средства през предходни години;
- общия национален бюджет, отпуснат за Действието за мобилност.

ОТ КАКВА АКРЕДИТАЦИЯ СЕ НУЖДАЯТ КАНДИДАТИТЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ТОЗИ ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ?

ХАРТА ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ПОО ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Хартата за мобилност в областта на ПОО по програма „Еразъм+“ цели подобряване на европейските стратегии за интернационализация в областта на професионалното образование и обучение и повишаване на тяхната устойчивост, като по този начин ще се повиши качеството и количеството на транснационалната мобилност в системата на ПОО. Покани за присъждане на Харта за мобилност в областта на ПОО по програма „Еразъм+“ се публикуват ежегодно на електронните страници на националните агенции.

Придобиването на Харта за мобилност в областта на ПОО по програма „Еразъм+“ дава на нейния притежател възможност да кандидатства по опростена процедура по Ключово действие 1 — „Мобилност на учащи и персонал в системата на ПОО“ по програма „Еразъм+“.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

ИЗВЪНРЕДНИ РАЗХОДИ ЗА СЪПЪПЪТОВАНИЕ

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова помощ за скъпи пътни разходи в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния за пътуване) не покриват поне 70% от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

Друга информация

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация във връзка с това Действие могат да бъдат намерени в приложение I от настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност следва да бъде изготвен в съответствие със следните финансови правила (в евро):

А) Правила за финансиране, приложими към всички дейности за мобилност

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума	Правило за отпускане
Пътуване	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно В рамките на дейности по „ЕразъмПро“ — пътните разходи за едно посещение за предварително планиране, ако е приложимо.	Принос към единичните разходи	За разстояния между 10 и 99 км: 20 евро на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁴⁰ За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока. ⁴¹
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 евро на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 евро на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 евро на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 евро на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 евро на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1500 евро на участник	
Организационна подкрепа	Всеки разход, пряко свързан с изпълнението на дейностите за мобилност (с изключение на издръжка за участници), включително за подготовка (педагогическа, межкултурна, езикова), мониторинг и подкрепа на участниците през периода на мобилност и валидиране на резултатите	Принос към единичните разходи	до стотния участник: 350 евро на участник + след стотния участник: 200 евро на допълнителен участник	Въз основа на броя на участниците

⁴⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

⁴¹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на разходите за пътуване на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 евро).

	от обучението, дейности за разпространение.			
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“).	Реални разходи	До 100 % от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на помощта за специални потребности трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.
Извънредни разходи	Разходи за подкрепа на обучаващи се участници, които са с по-малко възможности (с изключение на пътни разходи и индивидуална подкрепа на участници и придружаващи ги лица). Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Високи разходи за пътуване на участниците (за подробности вж. раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Реални разходи	Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи Други разходи: 100 % от допустимите разходи Високи пътни разходи: максимум до 80 % от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

Б) Допълнително финансиране за мобилност на учаци в системата на ПОО

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума	Правило за отпускане
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица ⁴² , по време на дейността.	Принос към единичните разходи	до 14-ия ден от изпълнението на дейността: A2.1 на ден на участник + между 15-ия ден от дейността до изтичането на 12 месеца: 70% от A2.1 на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
	В рамките на дейностите по „ЕразъмПро“ разходите, свързани с разносните на персонала, участващ в посещение за предварително планиране, ако е		A2.2 на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за

⁴² Ако има придружаващи лица, се прилагат ставките за персонал в системата на ПОО. Вж. позиция от бюджета „Индивидуална подкрепа“ в раздел В „Допълнително финансиране за мобилност на членове на персонала в системата на ПОО“. В изключителни случаи, когато придружаващо лице трябва да остане в чужбина повече от 60 дни, допълнителните разходи за издръжка след 60^{та} ден ще се покриват от бюджетно перо „подкрепа за специални потребности“.

	приложимо.			пътуване след дейността).
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с подкрепата за участници — преди датата на отпътуване или по време на дейността — с цел подобряване на познанията им по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността.	Принос към единичните разходи	Само за дейности с продължителност между 19 дни и 12 месеца: 150 евро на участник, нуждаещ се от езикова подкрепа	Условно: кандидатите трябва да поискат подкрепа за езика, на който ще се проведе дейността, въз основа на нуждите на участниците по отношение на езици, които не се предлагат от онлайн езиковата подкрепа (ОЕЗ) по програма „Еразъм+“.

В) Допълнително финансиране за мобилност на членове на персонала в системата на ПОО

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума	Правило за отпускане
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица	Принос към единичните разходи	до 14-ия ден от изпълнението на дейността: A2.2 на ден на участник + между 15-ия и 60-ия ден от изпълнението на дейността: 70 % от A2.2 на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, [включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).

Таблица 1: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността. Всяка национална агенция ще определя, въз основа на обективни и прозрачни критерии, сумите за проекти, подадени в съответната държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните стойности, посочени в таблицата по-долу. Точните суми ще бъдат публикувани на интернет страницата на всяка национална агенция.

Приемаща държава	Мобилност на учащи	Мобилност на персонал
	Минимална — максимална сума (на ден)	Минимална — максимална сума (на ден)
	A2.1	A2.2
Група 1 Норвегия, Дания, Люксембург, Обединено кралство, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн	30 — 120	80 — 180
Група 2 Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия	26 — 104	70 — 160
Група 3 Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, бивша югославска република Македония, Сърбия	22 — 88	60 — 140

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧИТЕЛИ И ДРУГ УЧИЛИЩЕН ПЕРСОНАЛ В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Този проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на персонал:

- **с цел преподаване:** тази дейност позволява учители или друг училищен персонал да преподават в друго партньорско училище в чужбина;
- **структурирани курсове или учебни мероприятия в чужбина:** подкрепя за професионалното развитие на учители, ръководители на училища и друг персонал в системата на образованието;
- **обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги:** предоставя възможност на учители, ръководители на училища и друг персонал в системата на образованието да престоят определено време в чуждестранно партньорско училище или друга релевантна организация, която осъществява дейност в областта на училищното образование.

Тези дейности представляват също така възможност за учителите да придобият компетентност за посрещане на специфичните потребности на ученици с неравностоен произход. Предвид настоящия контекст по отношение на младите мигранти, бежанци и кандидати за убежище, особено внимание ще се отделя на подкрепата за дейности, свързани с обучението на учители в области като обучение на деца бежанци, межкултурни класове, обучение на учениците във втори език, толерантност и многообразие в клас.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Кандидатстваща организация: отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Ако кандидатстващата организация е училище, то тя действа и като изпращаща организация. Кандидатът може да е координатор на консорциум: водещ национален консорциум за мобилност, състоящ се от организации партньори от една държава, създаден с цел да изпраща членове на образователен персонал в училища за участие в дейности в чужбина.
- Изпращаща организация: отговаря за подбора на учители и други членове на образователния персонал в училища и изпращането им в чужбина.
- Приемаща организация: отговаря за приемането на учители или друг училищен персонал и им предлага програма от дейности, или възможност да се възползват от преподавателска дейност.

Специфичната роля на приемащата организация, зависи от вида на дейността и отношенията ѝ с изпращащата организация. Приемащата организация може да бъде:

- доставчик на курсове (в случай на участие в структуриран курс или обучителни събития);
- партньорско училище или подобна организация, работеща в сферата на училищното образование (в случаите на наблюдение или преподаване). В този случай, изпращащата и приемащата организации, заедно с участниците, следва да изготвят споразумение преди започване на дейността. Това споразумение трябва да дефинира целите и дейностите за периода в чужбина и да определи правата и задълженията на всяка от страните.

Програма „Еразъм+“ подкрепя мобилност на персонала с цел обучение, която:

- е структурирана в съответствие с Европейския план за развитие на изпращащата организация (насочена е към модернизация и интернационализация);
- отговаря на ясно определени потребности за развитие на персонала;
- е съпроводена с подходяща селекция, подготовка и последващи мерки;
- гарантира, че резултатите от обучението на участващите служители ще бъдат надлежно признати;
- гарантира, че резултатите от обучението ще бъдат широко разпространени и успешно използвани, така че да се постигне максимално въздействие върху неговата организация.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които един проект за мобилност на учители и друг училищен персонал в училищното образование трябва да спазва, за да бъде легитимен за финансиране по програма Еразъм+:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими дейности	Един училищен проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности: ▪ преподаване; ▪ структурирани курсове по обучение в чужбина ▪ обмен на опит на работното място.

Допустими участващи организации	Мобилност с цел преподаване: Изпращащите и приемащите организации трябва да бъдат училища (т.е. институции, предоставящи общо, професионално или техническо образование на всякакво равнище — от предучилищна възраст до горните гимназиални класове)⁴³ ▪ Структурирани курсове, обучителни събития и обмен на опит чрез наблюдение на работата: Изпращащата организация трябва да бъде училище или координатор на национален консорциум за мобилност. Мобилност на персонала с цел обучение: Изпращащата организация трябва да бъде училище (кандидата). Приемащата организация може да е: ▪ училище или ▪ всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: ▪ професионално училище или училище/институт/образователен център, предлагащ образование за възрастни; ▪ висше училище; ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (вкл. социално предприятие); ▪ социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ организации с нестопанска цел, сдружения, НПО; ▪ научноизследователски институт; ▪ фондация; ▪ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги. ▪ организация предоставяща курсове или обучение. За заявления, представени от национален консорциум за мобилност, отговарящите на условията координиращи организации се определят от националния орган в страната⁴⁴. и могат да включват: ○ местна или регионална училищна администрация; ○ училищни координиращи органи; ○ училища Всички други организации, участващи в националния консорциум за мобилност, трябва да бъдат училища. Ако координаторът на националния консорциум за мобилност е училищен орган или координационен орган, училищата в консорциума трябва да бъдат организационно свързани с координатора на консорциума. Ако координаторът е училище, обосновката за формирането на консорциума трябва да бъде включена в заявлението за проект, като се обяснят причините за формирането на консорциума и способността на координатора да ръководи проекта. Всички участващи организации трябва да са установени в същата държава по програмата.

⁴³ Вж. списъка на допустимите училища в отделните държави. За повече информация се свържете с националната агенция в съответната държава.

⁴⁴ Вж. списъка на допустимите организации в отделните държави. За повече информация се свържете с националната агенция в съответната държава.

Кой може да кандидатства	- Училище, което изпраща свои служители в чужбина (индивидуално заявление); - Координаторът на национален консорциум за мобилност (заявление на консорциума). Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Брой на участващите организации	По време на изпълнението на проекта за мобилност, трябва да си партнират най-малко две организации (една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни страни. Приемашите организации не е необходимо да бъдат посочени към момента на кандидатстване за безвъзмездни средства. За проекти, реализирани от национален консорциум за мобилност, всички членове на консорциума трябва да бъдат от една и съща програмна държава и да бъдат идентифицирани по време на подаване на кандидатура за отпускане на безвъзмездни средства. Консорциумът трябва да се състои от минимум 3 организации (координатор и най-малко две училища още).
Продължителност на проекта	1 до 2 години. Кандидатът следва да избере продължителността на етап кандидатстване, въз основа целта на проекта, както и от вида на дейностите, планирани във времето.
Продължителност на дейността	От два дни до два месеца, с изключение на времето за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участника в програмата.
Допустими участници	Училищен персонал (преподавателски и преподавателски, включително училищни директори и др.), както и друг образователен персонал (училищни инспектори, училищни съветници, педагогически съветници, психолози и др.), участващ в стратегическото развитие на изпращащото(ите) училище(а). Персонал на местните или регионалните училищни власти или училищните координационни органи, ръководещи национален консорциум за мобилност, които участват в училищната политика, училищното развитие или други дейности със стратегическо значение за сектора на училищното образование. Всички участници трябва да са в работно отношение с изпращащата организация.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация. ⁴⁵
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите формуляри не по-късно от 5 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юни и 31 декември същата година. Възможен допълнителен краен срок: Националните агенции могат да организират втори кръг за заявления, ако останат неизползвани средства, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще информират за тази възможност чрез своите електронни страници. Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от 1 октомври до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, които започват между 1 януари и 31 май следващата година.

⁴⁵ Да се обърне внимание, че училища, работещи под надзора на националните органи на друга държава (например „lycée français“, германски училища, британски училища „Forces“) кандидатстват пред националната агенция на държавата, която упражнява надзор.

Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Дадена организация или даден национален консорциум за мобилност може да кандидатства само веднъж в рамките на един селекционен цикъл. Въпреки това, организацията може да бъде част или да координира няколко различни национални консорциуми за мобилност, които кандидатстват едновременно.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектопредложенията ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	- Съответствието на предложението: - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - с потребностите и целите на участващите организации и на индивидуалните участници, както е посочено в европейския план за развитие. - Степен, в която предложението има капацитет: - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации.
Качество на проекта и степен на постижимост на целите (максимум 40 точки)	- Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности) - Съответствие между целите на проекта и предложените дейности - Качество на европейския план за развитие на кандидатстващата организация - Целесъобразност на процедурите по подбор /селекция на участниците в мобилността - Качество на практическите договорености, управлението и различните видове подкрепа - В случай на национални консорциуми за мобилност: уместност на състава на консорциума, потенциал за синергия в рамките на консорциума и способността на координатора да ръководи проекта; - Качество на подготовката, предоставена на участниците - Качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване
Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	- Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; - Потенциално въздействие на проекта: - за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. - Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?**УЧАСТНИЦИ ОТ И ДО НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ И ОТВЪДМОРСКИ СТРАНИ И РЕГИОНИ****ИЗВЪНРЕДНИ РАЗХОДИ ЗА СЪПКО ПЪТУВАНЕ**

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова помощ за скъпи пътни разходи в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния за пътуване) не покриват поне 70% от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, свързани с тази дейност, могат да бъдат намерени в приложение I от настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност следва да бъде изготвен в съответствие със следните финансови правила (в евро):

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното място на местоживеее до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99KM: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁴⁶ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ⁴⁷ .
			За разстояния между 100 и 499 KM: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 KM: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 KM: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 KM: 530 EUR на участник	

⁴⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_en

⁴⁷ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

			За разстояния между 4000 и 7999 KM: 820 EUR на участник За разстояния от 8000 км или повече: 1500 EUR на участник	
Добавка за скъпи пътни разходи във вътрешността	Допълнителна подкрепа: за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживееене и/или за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна	Принос към единичните ставки	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR: 180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.
Организационна подкрепа	Всеки разход, пряко свързани с изпълнението на дейностите за мобилност (с изключение на издръжка за участници), включително за подготовка (педагогическа, межкултурна, езикова), мониторинг и подкрепа на участниците през периода на мобилност и валидиране на резултатите от обучението, дейности за разпространение	Принос към единичните ставки	до 100-ия участник: 350 EUR на участник + след 100-ия участник: 200 EUR на допълнителен участник	Въз основа на броя на участници
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, по време на мобилността.	Принос към единичните ставки	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: <u>A3.1</u> на ден на участник + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 % от <u>A3.1</u> на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Такси за курсове	Разходи, пряко свързани със заплащане на такси	Принос към единичните	70 EUR на участник на ден	Искането за финансова

	за записване в курсове	ставки	Максимум 700 EUR на участник в проекта за мобилност	подкрепа за покриване на курсовите такси, помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“)	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Скъпи пътни разходи на участниците от и до най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии (За подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	75 % от допустимите разходи Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи	

Таблица 1: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността. Всяка национална агенция ще определя, въз основа на обективни и прозрачни критерии, сумите за проекти, подадени в съответната държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните обхвати, посочени в таблицата по-долу. Точните суми ще бъдат публикувани на интернет страницата на националната агенция

Приемаща държава	Мобилност на персонал
	максимална сума (на ден)
	A3.1
Група 1 Норвегия, Дания, Люксембург, Обединено кралство, Швеция, Исландия, Ирландия, Финдландия, Лихтенщайн	80-180
Група 2 Холандия, , Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия	70-160
Група 3 Естония, Хърватия, Латвия, Словения, Словакия, Чешката Република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, бивщата Югославска Република Македони, Сърбия	60-140

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ В ИНСТИТУЦИИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ

Този проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на персонал:

- **с цел преподаване или обучение:** тази дейност дава възможност на персонал, работещ в организации в сферата на образованието за възрастни да преподават или провеждат обучение в партньорски организации в чужбина.
- **участие в структурирани курсове или учебни мероприятия в чужбина:** тази дейност подкрепя професионалното развитие на персонала в сферата на образованието на възрастни.
- **обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги:** предоставя възможност на персонал в сферата на образованието за възрастни да остане определено време във всяка релевантна чуждестранна организация, която осъществява дейност в областта на образованието за възрастни.

Тези дейности представляват също така възможност за персонала в сферата на образованието за възрастни да придобие компетентност за посрещане на специфичните потребности на учащи с неравностоен произход. Предвид настоящия контекст по отношение на младите мигранти, бежанци и кандидати за убежище, особено внимание ще се отделя на подкрепата за проекти, свързани с обучението на персонала в сферата на образованието за възрастни в области като обучение на възрастни бежанци, межкултурни класове, обучение на възрастни във втори език, толерантност и многообразие в клас.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- **Кандидатстваща организация:** отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Кандидатстващата организация може да бъде координатор на консорциум: ръководи консорциум за мобилност, съставен от партньорски организации от една и съща държава, чиято цел е изпращане на обучители на възрастни за извършване на различни дейности в чужбина. Кандидатстващата организация също може да бъде и изпращаща организация.
- **Изпращаща организация:** отговаря за подбора на персонал и специалисти, работещи в сферата на образованието за възрастни и изпращането им в чужбина. Изпращащата организация е самата кандидатстваща организация или партньор в национален консорциум за мобилност.
- **Приемаща организация:** отговаря за приемането на персонала в организации работещи в сферата на образованието за възрастни и им предлага програма от дейности или възможности да се възползват от обучения предоставени от тях.

Специфичната роля на приемащата организация, зависи от вида на дейността и отношенията ѝ с изпращащата организация. Приемащата организация може да бъде:

- доставчик на курсове (в случай на участие в структуриран курс или обучение);
- партньорска или друга сходна организация, работеща в сферата на образованието на възрастни (например в случай на командировки с цел обмяна на опит чрез наблюдение или преподаване). В този случай, изпращащата организация, заедно с участниците, следва да изготвят споразумение дефиниращо целите и дейностите за периода в чужбина и да определят правата и задълженията на всяка от страните, преди началото на дейността.

Програма „Еразъм+“ подкрепя мобилност на персонала с цел обучение, която:

- е структурирана в съответствие с план за европейско развитие на изпращащите организации, насочен към модернизация и популяризиране в чужбина на тяхната мисия;
- отговаря на ясно определени потребности за развитие на персонала;
- е съпроводена с подходяща селекция, подготовка и последващи мерки;
- гарантира, че резултатите от обучението на участващите служители ще бъдат надлежно признати и

- гарантира, че резултатите от обучението ще бъдат широко разпространени и успешно използвани, така че да се постигне максимално въздействие върху неговата организация.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които един проект за мобилност на персонал в сферата на образованието за възрастни трябва да отговаря, за да бъде легитимен за финансиране по програма Еразъм+:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими дейности	Проектите за мобилност в сферата на образованието за възрастни трябва да включват една или повече от следните дейности: ■ преподаване; ■ структурирани курсове по обучение в чужбина; ■ опит чрез наблюдение на работата на колеги.
Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: ■ всяка публична или частна организация, работеща в сферата на непрофесионалното образование за възрастни (организация за образование на възрастни); или ■ всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта. Например, такива организации могат да бъдат: ■ училище/институт/център за образование на възрастни; ■ учебно заведение за възрастни със специални потребности; ■ висше учебно заведение предоставящо възможности за обучение на възрастни; ■ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ■ социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; ■ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ■ научноизследователски институт; ■ фондация; ■ училище/институт/образователен център; ■ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ■ организация работеща в сферата на културата, библиотека, музей; ■ организация предоставяща услуги в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационни услуги. Всяка организация трябва да бъде установена в държава участваща в програма „Еразъм+“.
Кой може да кандидатства?	■ Организация за непрофесионално образование за възрастни, изпращаща своя персонал в чужбина ■ Организация за непрофесионално образование за възрастни, действаща като координатор на национален консорциум от организации за непрофесионално образование за възрастни. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Брой на участващите организации	По време на подаване на кандидатурата за отпускане на финансова подкрепа трябва да бъде идентифицирана само изпращащата организация. В случай, че кандидатурата се подава от Национален консорциум за образование на възрастни, всички членове на консорциума трябва да бъдат от една и съща държава, работеща по Програмата и трябва да бъдат идентифицирани по време на подаване на кандидатурата за отпускане на финансова подкрепа. Консорциума трябва да включва минимум три организации, работещи в сферата на образованието за възрастни. В етапа на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват минимум две организации (поне една изпращаща и поне една приемаща организация) от различни държави.
Продължителност на проекта	1 до 2 години. Кандидатът следва да избере продължителността на етап кандидатстване, въз основа целта на проекта, както и от вида на дейностите, планирани във времето.

Продължителност на дейността	От два дни до два месеца, с изключение на времето за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейността	Мобилността трябва да бъде осъществена в друга страна участника в програмата.
Допустими участници	Членове на персонала, работещи в сферата на образованието за възрастни, в трудови отношения с изпращащата организация за образование на възрастни, както и техния персонал, участващ в стратегическото развитие на организацията.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите формуляри не по-късно от 5 февруари до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юни и 31 декември същата година. Възможен допълнителен срок: Националните агенции могат да организират втори кръг за кандидатстване, ако останат неизползвани средства, като за този кръг продължават да важат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще съобщават за тази възможност чрез уебсайта си. Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от 1 октомври до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, които започват между 1 януари и 31 май следващата година
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Организация предоставяща образование за възрастни или консорциум може да кандидатства само веднъж в рамките на един селекционен цикъл. Организация предоставяща образование за възрастни може да бъде координатор на или част от няколко различни консорциума, кандидатстващи едновременно.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	- Съответствието на предложението: - с целите на Действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - нуждите и целите на участващите организации и на отделните участници. - Степен, в която предложението има капацитет: - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации.
Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)	- яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); - съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; - качество на европейския план за развитие на кандидатстващата организация; - Целесъобразност на процедурите по подбор /селекция на участниците в мобилността; - качество на практическите договорености, управлението и различните видове подкрепа; - качество на подготовката, предоставена на участниците; - качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване;

Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: - за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на и извън участващите организации.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 20 точки за категорията „качество на разработването и изпълнението на проекта“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

ИЗВЪНРЕДНИ РАЗХОДИ ЗА СЪПЪП ПЪТУВАНЕ

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова помощ за скъпи пътни разходи в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния за пътуване) не покриват поне 70% от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, свързани с тази дейност, могат да бъдат намерени в приложение I към настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност следва да бъде изготвен в съответствие със следните финансови правила (в евро):

Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 евро на участник.	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ⁴⁸ . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ⁴⁹
		За разстояния между 100 и 499 км: 180 евро на участник.	
		За разстояния между 500 и 1999 км: 275 евро на участник.	
		За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 евро на участник.	
		За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 евро на участник.	
		За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 евро на участник	
		За разстояния от 8000 км или повече: 1500 евро на участник.	
Организационна подкрепа	Принос към единичните ставки	до 100-ния участник: 350 евро на участник + след 100-ния участник: 200 евро на допълнителен участник	Въз основа на броя на участници

⁴⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

⁴⁹ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 евро).

	разпространение			
Индивидуална подкрепа	Разходи, които са пряко свързани с издръжката на участниците, включително на придружаващите ги лица, по време на мобилността.	Принос към единичните ставки	до 14-тия ден от изпълнението на дейността: <u>A4.1</u> на ден на участник + между 15-тия и 60-тия ден от изпълнението на дейността: 70 % от <u>A4.1</u> на ден на участник	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Такси за курсове	Разходи, пряко свързани със заплащане на такси за записване в курсове	Принос към единичните ставки	70 евро на участник на ден Максимум 700 евро на участник в проекта за мобилност	Условно: Искането за финансова подкрепа за покриване на курсовите такси, помощ за специални потребности и изключителни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“) Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	Действително извършени разходи	100 % от допустимите разходи	
Извънредни разходи	Скъпи пътни разходи на участниците (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	75 % от допустимите разходи Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи	

Таблица 1: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността. Всяка национална агенция ще определя, въз основа на обективни и прозрачни критерии, сумите за проекти, подадени в съответната държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните обхвати, посочени в таблицата по-долу. Точните суми ще бъдат публикувани на интернет страницата на националната агенция.

Приемаща държава	Мобилност на персонала
	Минимална—максимална сума (на ден)
	A4.1
Група 1 Норвегия, Дания, Люксембург, Обединеното кралство, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн	80—180
Група 2 Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия	70—160
Група 3 Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешката република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, бивша югославска република Македония, Сърбия	60—140

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ⁵⁰

При селекцията на проекти през 2019 г. ще бъде акцентирано върху:

- достигането до маргинализираните млади хора, насърчаване на многообразието, межкултурния и междурелигиозния диалог, общи ценности за свобода, толерантност и зачитане правата на човека, както и на проекти за повишаване на медийната грамотност, критичното мислене и чувството за инициатива на младите хора и
- осигуряването на умения и методи на специалистите, работещи с младежи, за тяхното професионално развитие, включително за цифрова работа с младежи, необходими за предаване на общите основни ценности на нашето общество, особено на трудните за достигане млади хора и превенцията на крайното радикализиране на младите хора.

В тази връзка, отчитайки критичния контекст в Европа, както и обстоятелството, че работата с и неформалното обучение на младежи могат да значително допринесат за справяне с потребностите на бежанци, лица, търсещи убежище, и мигранти и/или да увеличат осведомеността на местните общности по този проблем, особено внимание ще се обръща на подкрепата на проекти за младежка мобилност, които обхващат бежанци, лица, търсещи убежище, и мигранти или са насочени към тези групи.

⁵⁰ Основната част от бюджета на тези проекти за мобилност е предназначена за подкрепа на транснационални дейности, включващи организации и участници от държавите по програмата. Въпреки това около 25% от наличния бюджет могат да се използват за финансиране на международни дейности, включващи организации и участници от държавите по програмата и държави партньори, съседни на ЕС (региони 1-4, вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

Този вид проекти за мобилност може да включват една или повече от следните дейности:

Мобилност на младежи: Младежки обмен

Дейностите за младежки обмен дават възможност на младежи от поне две различни държави да се срещат и да живеят заедно за срок до 21 дни. Участниците по-време на младежки обмен, подкрепяни от лидерите на групите, изпълняват съвместно работна програма (съчетание от семинари, упражнения, дебати, ролеви игри, симулации, дейности на открито и др.), планирана и подготвена от тях преди началото на дейността за обмен. Дейностите за младежки обмен дават възможност на младежи: да развиват своите компетентности, да се запознават с важни за обществото теми/тематични области, да се запознават с нови култури, обичаи и начини на живот, най-вече посредством учене сред равнопоставени партньори, да укрепват ценности като солидарност, демокрация, приятелство и т.н. Процесът на учене в рамките на дейностите за младежки обмен се основава на методите на неформалното образование. По-скоро кратката продължителност прави подходящо участието на младите хора с по-ограничени възможности. В тази връзка младежките обмени предлагат епизоди на международна мобилност в безопасна група с възможност за адекватен брой лидери на групи, които да се грижат за участниците. Младежният обмен може също да бъде и добра обстановка за обсъждане и запознаване с проблемите на приобщаването и многообразието. Дейностите за младежки обмен се основават на транснационално сътрудничество между две или повече участващи организации от различни държави от и извън Европейския съюз.

Следните дейности не са допустими за финансиране в рамките на проекти за младежки обмен: пътувания за академично обучение, дейности за обмен, предприети с цел финансова печалба, дейности за обмен с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета.

Мобилност на специалисти, работещи с младежи

Тази дейност подкрепя професионалното развитие на специалисти, работещи с младежи, чрез осъществяването на дейности като например транснационални/международни семинари, курсове за обучение, събития за установяване на контакти, учебни посещения и т.н.; или периоди на обмяна на опит на работното място/наблюдение в чужбина в организация с дейност в областта на младежта. Всички тези дейности могат да бъдат пригодени и комбинирани, за да се отговори на нуждите и желаното въздействие, идентифицирани от участващите организации при организирането на проекта. Професионалното развитие на участващите специалисти, работещи с младежи, трябва да допринесе за изграждането на капацитет за качествена работа с младежта на тяхната организация и да има ясно въздействие върху редовната работа на младежите с участието на самите младежи. Резултатите от ученето, включително всички материали и иновативни методи и инструменти, следва да бъдат допълнително разпространени в областта на младежта, за да допринесат за подобряване на качеството на работата с младежта и/или за насърчаване на развитието и сътрудничеството в областта на политиката за младежта.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Координатор на проект за мобилност на младежи: кандидатства за целия проект от името на всички организации партньори.
- Изпращаща организация: отговаря за изпращането на младежи и специалисти, работещи с младежи, в чужбина (това включва: организиране на практическите аспекти, подготовка на участниците преди заминаването им, предоставяне на подкрепа на участниците на всички етапи на проекта);
- Приемаща организация: осигурява домакинството на дейността, разработва програма на дейностите за участниците в сътрудничество с участниците и организациите партньори, предоставя подкрепа на участниците на всички етапи на проекта.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за мобилност, за да са допустими за финансиране по Програма „Еразъм+“:

Общи критерии за допустимост

Допустими дейности	Младежкият проект за мобилност трябва да включва една или повече от следните дейности: ▪ младежки обмен; ▪ мобилност на специалисти, работещи с младежи
Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: ▪ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ▪ европейска младежка НПО; ▪ социално предприятие; ▪ публичен орган на местно равнище; ▪ група младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (т.е. неформална група младежи); както и ▪ публичен орган на национално или регионално равнище⁵¹; ▪ сдружение на региони; ▪ европейска група за териториално сътрудничество; ▪ организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност. установена в държава по програмата или в партньорска държава, съседна на ЕС (региони 1—4, вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Кой може да кандидатства?	Кандидат може да бъде всяка участваща организация или група⁵² установена в държава по програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта. Проектите за мобилност на младежи се финансира по специфичен начин (вж. раздел „Правила за финансиране“), ако кандидатът е: ▪ публичен орган на регионално или национално равнище⁵³; ▪ сдружение на региони; ▪ европейска група за териториално сътрудничество; ▪ организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност.

⁵¹ В този контекст публичен орган на национално или регионално равнище се счита за публичен орган, който: 1) предоставя услуги или има административна област на компетентност, обхващаща цялата национална или регионална територия, и 2) има монопол, в смисъл че няма други органи, изпълняващи същите функции в държавата или региона (типични примери: министерства, държавни агенции, регионални публични органи и др.). В този смисъл училища, университети или други органи, дори ако са установени в националното право, са изключени от тази категория и се квалифицират като публични органи на местно равнище.

⁵² В случая на неформална група, един от членовете на групата, който е поне на 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата.

⁵³ Вж. предишната бележка под линия

Брой и профил на участващите организации	Дейността за мобилност е транснационална и трябва да включва поне две участващи организации (изпращаща и приемаща организация) от различни държави. Ако проектът за мобилност на младежи предвижда изпълнение само на една дейност, координаторът трябва да изпълнява и функциите на изпращаща или приемаща организация. Ако проектът за мобилност на младежи предвижда изпълнение на повече от една дейност, координаторът на проекта може — но не е задължително — да изпълнява функциите на изпращаща или приемаща организация. Във всички случаи координаторът не може да е организация от съседна на ЕС държава партньор. Дейности в държави по програмата всички участващи организации трябва да са установени в държава по програмата. Дейности с държави партньори, съседни на ЕС: в изпълнението на дейността трябва да участва поне една организация от държава по програмата и една организация от държава партньор, съседна на ЕС.
Продължителност на проекта	Между 3 и 24 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите предложения не по-късно от следните дати: ▪ 5 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 май и 30 септември същата година. ▪ 30 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 декември същата година; ▪ 1 октомври до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	График за всяка една от Младежки обмен и мобилност на специалисти, работещи с младежи дейностите, планирани в проекта, трябва да бъде приложен към формуляра за кандидатстване. Клетвена декларация от законно представляващия трябва да бъде приложена към формуляра за кандидатстване.

Допълнителни критерии за допустимост за младежки обмен

Продължителност на дейността	Между 5 и 21 дни, без да се отчита времето за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една от организациите, които участват в тази дейност.
Допустими участници	Младежи на възраст между 13 и 30 години ⁵⁴ с местопребиваване в държавата, където е установена изпращащата или приемащата организация. Водачите на групи ⁵⁵ участващи в младежки обмен, трябва да имат навършени 18 години.

⁵⁴ Моля, имайте предвид следното:

- долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността;
- горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към крайния срок за кандидатстване.

⁵⁵ Участникът може да бъде ръководител на групата, обучител или млад човек, който участва в тази дейност, без да има роля на ръководител на групата или обучител.

Брой на участниците и състав на националните групи	Минимум 16 и максимум 60 участници (тази бройка не включва водача (водачите) на групата (групите) на дейност. Минимум 4 участници в група (тази бройка не включва водача (водачите) на групата (групите), на дейност. Всяка национална група трябва да има поне един водач. Във всяка дейност трябва да участва група участници от държавата на приемащата организация.
Други критерии	С цел да е налице очевидна връзка с държавата на националната агенция, поне една от изпращащите организации или приемащата организация, участващи във всяка дейност, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението. Посещение за предварително планиране (ППП): Ако в рамките на проекта се предвижда провеждане на посещение за предварително планиране, трябва да бъдат изпълнени следните критерии за допустимост: ▪ продължителност на посещението за предварително планиране: максимум 2 дни (не се отчитат дните за пътуване); ▪ брой на участниците: 1 участник на група⁵⁶. Броят на участниците може да се увеличи до двама, при условие че вторият участник е младеж, който участва в дейността, но не е водач на група или инструктор.

Допълнителни критерии за допустимост за специалисти, работещи с младежи

Продължителност на дейността	Между 2 дни и 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една от организациите, които участват в тази дейност.
Допустими участници	Няма възрастови ограничения. Всички участници, с изключение на инструкторите и ръководителите, трябва да пребивават в държавата, където е установена изпращащата или приемащата организация.
Брой на участниците	До 50 участници (включително, когато е приложимо, инструктори и ръководители) във всяка дейност, планирана по проекта. Във всяка дейност трябва да участват участници от държавата на приемащата организация.
Други критерии	С цел да е налице очевидна връзка с държавата на националната агенция, поне една от изпращащите организации или приемащата организация, участващи във всяка дейност, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено предложението.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

⁵⁶ Участникът може да бъде ръководител на групата, обучител или млад човек, който участва в тази дейност, без да има роля на ръководител на групата или обучител.

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	▪ Съответствието на предложението: - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - нуждите и целите на участващите организации и на отделните участници. ▪ Степен, до която предложението има капацитет за: - достигане на млади хора с по-малко възможности, включително бежанци, кандидати за убежище и мигранти; - насърчаване на многообразието, межкултурния и междурелигиозния диалог, общи ценности за свобода, толерантност и зачитане правата на човека, както и на проекти за повишаване на медийната грамотност, критичното мислене и чувството за инициатива на младите хора; - осигуряване на умения и методи на специалистите, специалисти, работещи с младежи, за тяхното професионално развитие, включително за дигитална работа с младежи, необходими за предаване на общите основни ценности на нашето общество на особено трудните за достигане младежи и превенцията на крайното радикализиране на младежите. ▪ Степен, до която предложението има капацитет: - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите организации. - което води до подобряване на качеството на работата с младежи на участващите организации. ▪ Степен, до която предложението включва новодошли в действието.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)	▪ яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ▪ Съгласуваност между идентифицираните нужди, целите на проекта, профилите на участниците и учебното съдържание на предлаганите дейности; ▪ качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа; ▪ качество на подготовката, предоставена на участниците; ▪ качество на предложените методи за неформално учене с активно участие на учащите (партиципативни методи); ▪ До каква степен младежите участват активно на всички равнища на проекта; ▪ качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване; ▪ целесъобразност на процедурите по подбор и/или включване на участниците в мобилността; ▪ в случай на дейности с държави партньори, съседни на ЕС, балансирано представителство на организации от програмни и партньорски държави; ▪ качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни.
Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	▪ Качеството на мерките за оценяване на резултатите от проекта. ▪ Потенциално въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта във и извън участващите организации;

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Извънредни разходи за скъпо пътуване На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи; вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват поне 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

Повече задължителни критерии и допълнителна полезна информация, свързани с това Действие, могат да бъдат намерени в приложение I към настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта за мобилност следва да бъде изготвен в съответствие със следните финансови правила (в евро):

А) МЛАДЕЖКИ ОБМЕН

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума	Правило за отпускане
Пътуване	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно. Освен това, ако е приложимо, са допустими и пътни разходи, свързани с евентуално посещение за предварително планиране	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния ⁵⁷ . За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока ⁵⁸ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1500 EUR на участник	
Организационна Подкрепа	Разходите, пряко свързани с изпълнението на дейностите за мобилност (включително за подготовка, мониторинг и подкрепа на участниците през периода на мобилност и валидиране на резултатите от обучението, дейности за разпространение).	Принос към единичните ставки	A5.1 на ден на участник ⁵⁹	Въз основа на продължителността на дейността на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Подкрепа за лица със	Допълнителни разходи, пряко свързани с	Действително	100% от допустимите разходи	Условно: заявлението за

⁵⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

⁵⁸ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

⁵⁹ Включително водачите на групи и придружаващите лица.

специални потребности	участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“). Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Разходи в подкрепа на участието на младежи с по-малко възможности при равни условия с всички останали (с изключение на транспортните разходи и организационната подкрепа за участници).	извършени разходи		финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и извънредни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	Разходи, свързани с изхранване и настаняване на участниците по време на посещение за предварително планиране. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Скъпи пътни разходи на участниците (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи Други разходи: 100% от допустимите разходи	

Б) Мобилност на специалисти, работещи с младежи

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума	Правило за отпускане
Пътуване	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния ⁶⁰ .
	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник			
	За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник			
Освен това, ако е приложимо, са допустими и				

⁶⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

	пътни разходи, свързани с евентуално посещение за предварително планиране.		За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник За разстояния от 8000 км или повече: 1500 EUR на участник	За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока ⁶¹ .
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност (включително подготовка, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, подкрепа за валидиране на резултатите от обучението, дейности за разпространение).	Принос към единичните ставки	A5.2 на ден на участник ⁶² 1 До 1 100 EUR на участник ⁶³ .	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Действително извършени разходи	100% от допустимите разходи	Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и извънредни разходи трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Разходи в подкрепа на участието на младежи с по-малко възможности при равни условия с всички останали (с изключение на транспортни	Действително извършени разходи	Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи Други разходи: 100% от допустимите разходи	

⁶¹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

⁶² Включително водачите на групи и придружаващите лица.

⁶³ Включително инструктори, ръководители и придружаващи лица.

	разходи и организационната подкрепа).			

в) ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Сумите зависят от държавата, в която се изпълнява дейността за мобилност. За проекти, подадени от: публичен орган на регионално или национално равнище, сдружение на региони; европейска група за териториално сътрудничество; организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност, посочените по-долу суми се намаляват с 50 %.

	Младежки обмен (евро на ден)	Мобилност на специалисти, работещи с младежи (евро на ден)
	A5.1	A5.2
Белгия	42	65
България	32	53
Чешка република	32	54
Дания	45	72
Германия	41	58
Естония	33	56
Ирландия	49	74
Гърция	38	71
Испания	34	61
Франция	38	66
Хърватия	35	62
Италия	39	66
Кипър	32	58
Латвия	34	59
Литва	34	58
Люксембург	45	66
Унгария	33	55
Малта	39	65
Нидерландия	45	69
Австрия	45	61
Полша	34	59
Португалия	37	65
Румъния	32	54
Словения	34	60
Словакия	35	60
Финландия	45	71
Швеция	45	70
Обединено кралство	45	76
бивша югославска република Македония	28	45
Исландия	45	71
Лихтенщайн	45	74
Норвегия	50	74
Турция	32	54
Сърбия	29	48
Държава партньор	29	48

СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА СЪВМЕСТНАТА МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

Съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“ (СМСЕМ) имат за цел:

- насърчаване на повишаването на качеството, иновациите, високите постижения и интернационализацията във висшите учебни институции (ВУИ);
- повишаване на качеството и привлекателността на Европейското пространство за висше образование (ЕПВО) и подкрепа на външните действия на ЕС в областта на висшето образование посредством отпускане на пълни стипендии за придобиване на образователни степени на най-добрите студенти, обучаващи се в магистърски програми, от целия свят;
- повишаване на равнището на компетентностите и уменията на завършващите магистърски програми, и по-специално на адекватността на съвместните магистърски програми на пазара на труда чрез по-активно ангажиране на работодателите.

В това отношение се очаква съвместните магистърски степени „Еразмус Мундус“ да допринесат за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“ и на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението „Образование и обучение 2020“, включително съответните критерии, определени в тези документи за политиките.

Всички страни по програмата „Еразъм+“, ангажирани в рамките на Болонския процес, за общите стандарти и насоки за осигуряване на качеството, както и за обща структура и кредитна система. Целта е да се осигури взаимно доверие сред висшите учебни системи, да се улесни международната мобилност на студентите и завършилите, сътрудничеството между университетите през границите, както и взаимното признаване на квалификации и периоди на обучение в чужбина. В съобщението за медиите „Укрепване на европейската идентичност чрез образование и култура“ Европейската комисия очерта своята визия за Европейско образователно пространство до 2025 г. за „Европа, в която ученето, изучаването и провеждането на научни изследвания няма да бъдат възпрепятствани от границите. Осигуряването на качеството през границите е ключов елемент за работата по създаването на Европейско образователно пространство. По-специално беше разработен „Европейският подход за осигуряване на качеството на съвместните програми“⁶⁴, приет от Болонската министерската конференция през 2015 г. в Ереван, за да се улесни външното осигуряване на качеството на тези програми: той определя стандарти, които се основават на договорените инструменти на ЕПВО, без да се прилагат допълнителни национални критерии. Очаква се това от него се очаква да улесни интегрираните подходи за осигуряване на качеството на съвместни програми, които действително отразяват и представляват техния съвместен характер.

СМСЕМ се приканват да използват европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми като основа за външно осигуряване на качеството на техните обучителни курсове, ако това е разрешено от националното законодателство.

ПАРТНЬОРСТВОТО МЕЖДУ ЕРАЗЪМ МУНДУС И ПРОЕКТА ЗА МЕЖДУНИВЕРСИТЕТСКИ ОБМЕН (INTER-UNIVERSITY EXCHANGE PROJECT, IUER) НА ЯПОНСКОТО МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, КУЛТУРАТА, СПОРТА, НАУКАТА И ТЕХНОЛОГИИТЕ (MEXT)

Партньорството ще съфинансира 3-4 проекта, които ще стимулират иновациите и високите постижения в осигуряването на съвместни магистърски програми в консорциуми, състоящи се от поне 3 институции за висше образование от държави по програмата „Еразъм+“ и поне 1 висше учебно заведение от Япония. Всички условия, описани по-долу, се отнасят за проекти, съфинансирани от партньорството, освен ако не е посочено друго.

Освен това японското висше учебно заведение трябва да предлага магистърска степен и да връчва дипломите за съвместни или многостранни степени заедно с поне едно друго предлагащо магистърска степен висше учебно заведение от държава по програмата.

⁶⁴ Приета от европейските министри на образованието по време на министерската конференция в Ереван на 14-15 май 2015 г. Повече информация за приетите политически мерки: <http://bologna-yerevan2015.ehea.info/pages/view/documents>

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА СЪВМЕСТНАТА МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

CMCEM⁶⁵ е интегрирана на високо равнище международна програма за обучение, носеща 60, 90 или 120 ECTS кредита, проведена от международен консорциум на висши учебни институции (ВУИ) от различни държави и, ако е приложимо, други образователни и/или необразователни организации партньори с конкретен опит и интереси в областите на обучение/професионалните области, обхванати от съвместната програма. Тяхната специфика се състои във високата степен на съвместния подход/интегриране⁶⁶, както и отличното академично съдържание и методология, които предлагат. Няма ограничение по отношение на дисциплината. Списъкът на съвместните програми, финансирани по програмата „Еразъм“, може да бъде намерен на уебсайта на Изпълнителната агенция.⁶⁷

Всички участващи висши учебни заведения, установени в държава по програмата, трябва да бъдат институции, предлагащи магистърски програми.. Успешното завършване на съвместната магистърска програма CMCEM трябва да доведе до присъждане на съвместна диплома (т.е. една единствена диплома, издадена от името на най-малко две висши учебни заведения от различни държави по програмата) или няколко степени (т.е. най-малко две дипломи, издадени от две висши учебни заведения от различни държави по програмата).

Ако националното законодателство го позволява, насърчава се присъждането на съвместни степени, тъй като те представляват пълна интеграция на учебния и преподавателския процес. Освен висши висши учебни заведения от държави по програмата, други партньорски висши училища от партньорски държави могат да участват в присъждането на съвместни или многостепенни степени.

Предложенията на CMCEM на етап кандидатстване трябва да представят напълно разработени съвместни програми за обучение, готови за стартиране, и да бъдат рекламирани по целия свят веднага след избора им. В този контекст процесът на подбор на CMCEM ще бъде много селективен, с цел да се подкрепят само най-добрите предложения.

В замяна на това, избраните CMCEM ще получат високи нива на финансиране за четири приема на студенти, за да им се даде възможност да увеличат видимостта си в глобален мащаб и да засилят перспективите си за устойчивост.

Разделите по-долу описват естеството, подбора и условията за финансиране на новоизбраните CMCEM..

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

В рамките на това действие ще бъдат подкрепени следните дейности:

- провеждане на програма за CMCEM, съответстваща на 60, 90 или 120 ECTS кредита, организирана от международен консорциум на ВУИ и включваща участието на поканени университетски учени (гост-лектори) с цел преподаване, обучение и/или научни изследвания;
- отпускане на стипендии на отлични студенти от целия свят за тяхното участие в една от тези програми за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

Програмите за CMCEM се провеждат от международен консорциум на висши учебни институции (ВУИ) и, когато е приложимо, други видове организации (предприятия, публични органи, научноизследователски организации и др.), които допринасят за реализацията на CMCEM.

Консорциумът за CMCEM има следния състав:

⁶⁵ За консорциуми, съфинансирани от ЕС и МЕХТ, всички позовавания в настоящото ръководство за CMCEM следва да се четат като CMCEM-IUEP

⁶⁶ Очаква се CMCEM да са създали съвместно разработена и напълно интегрирана академична учебна програма с общи процедури за изпълнение, напр. съвместни кандидатури за кандидатстване, правила за подбор, приемане и изпитване, както и общи механизми за осигуряване на качеството.

⁶⁷ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/library/scholarships-catalogue_en

- Кандидат/координатор: ВУИ, установено в програмна държава, която подава проектното предложение от името на всички партньори. След одобряването на заявлението за подкрепа на СМСЕМ кандидатстващата/координиращата организация ще бъде основен бенефициер на безвъзмездните средства от ЕС и ще подпише споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с много бенефициери от името на консорциума за СМСЕМ. Координационната роля на кандидатстващата/координиращата организация включва следните задължения:
 - представлява и действа от името на групата участващи организации в отношенията с Европейската комисия;
 - поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
 - координира СМСЕМ в сътрудничество с останалите партньори по проекта.
- Партньори: присъждащи образователни степени ВУИ, признати за такива от компетентните органи на държавата по програмата или държавата партньор, където са установени, както и частни или публични организации, които участват активно в подготовката, провеждането и оценяването на СМСЕМ. Всеки партньор трябва да подпише мандат, с който упълномощава координиращата организация да действа от негово име и за негова сметка през периода на изпълнение на проекта.
- Асоциирани партньори (незадължително): наред с горното в изпълнението на учебната програма за СМСЕМ може да участват асоциирани партньори. Тези организации допринасят непряко за изпълнението на определени задачи/дейности и/или подпомагат разпространението на резултатите от СМСЕМ и мерките за нейната устойчивост. Техният принос може например да се реализира под формата на трансфер на знания и умения, провеждане на допълнителни курсове или участие в предоставянето на възможности за командироване или стажове. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за членове на консорциума за СМСЕМ, защото те имат по-ограничена функция в провеждането на СМСЕМ, доколкото предоставят ad-hoc своя експертен капацитет.

Институции за висше образование от държави по програмата (и институции за висше образование от Япония за консорциумите, съфинансирани от ЕС и МEXT) трябва да бъдат в състояние физически да приемат студенти по програмата за СМСЕМ и да им дават поне минималния брой ECTS кредити за периода на обучение, прекаран в тяхната институция. Всички партньорски организации от програмни или партньорски държави трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездна помощ.

Необходимото официално ангажиране на всички организации, участващи в консорциума за СМСЕМ, трябва да бъде осигурено преди записването на първите студенти в СМСЕМ, за да се гарантира надеждно институционално участие и гаранции. Споразумението за консорциум за СМСЕМ (вж. съответните насоки и образци, публикувани на уебсайта на Изпълнителната агенция) е основен инструмент, който следва да се използва за тази цел, и трябва да бъде подписано от всички институции партньори преди откриването на първата процедура за кандидатстване и подбор с цел отпускане на стипендии. Това споразумение трябва да урежда възможно най-прецизно всички академични, оперативни, административни и финансови аспекти, свързани с провеждането на програмата за СМСЕМ и управлението на отпуснатите в рамките на тази програма стипендии, включително за консорциуми, съфинансирани от ЕС и МEXT.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговаря СМСЕМ, за да е допустима за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или в държава партньор, която допринася пряко и активно за провеждането на CMCEM. Например такава организация може да е: ▪ висша учебна институция (ВУИ); ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ▪ научноизследователски институт. ВУИ, установени в държава по програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (Charter for Higher Education, ECHE). Това изискване не важи за участващите ВУИ от партньорските държави. ВУИ, установени в програмна страна, трябва да могат да докажат на етапа на кандидатстване, че са изпълнили външните изисквания за осигуряване на качеството в тяхната юрисдикция (напр. акредитация или оценка) за съвместната програма. Това може да се дължи или на успешното въвеждане на европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми (ако националното законодателство го позволява), или да се основава на индивидуалните решения за акредитация за всеки национален компонент, въз основа на който е съставена CMCEM.
Кой може да кандидатства?	ВУИ, установена в държава по програмата. ВУИ кандидатства от името на консорциума на CMCEM, включително за консорциуми, съфинансирани от ЕС и MEXT. Филиали на ВУИ от държави партньори, установени в държави по програмата, или филиали на ВУИ от държави по програмата, установени в държави партньори, не могат да кандидатстват за подкрепа.
Брой и профил на участващите организации	CMCEM е транснационална и в нея участват партньорски ВУИ от поне три различни държави по програмата. За консорциумите, съфинансирани от ЕС и MEXT, в допълнение към задължителния координатор на страната по програмата (кандидат) трябва да бъде включен и определен като координатор за японската страна поне една допълнителна задължителна партньорска институция за висше образование от Япония.
Брой на участниците	Безвъзмездната помощ по CMCEM ще финансира максимум 60 студентски стипендии за четирите приема. Освен това консорциумите за CMCEM могат да кандидатстват за максимум 28 допълнителни студентски стипендии на четири записвания за приоритетни региони/държави по света. За консорциуми, съфинансирани от ЕС и MEXT, от ЕС ще бъдат финансирани максимум 32 стипендии и 32 стипендии, финансирани от MEXT. Тези консорциуми не могат да кандидатстват за допълнителни стипендии за целеви региони/държави по света.
Място (места) на изпълнение	Периодът на обучение за CMCEM трябва да бъде реализиран в поне две държави по програмата, представени в консорциума (т.е. поне два периода на мобилност за всички студенти, различни от страната на пребиваване на студента). За консорциуми, съфинансирани от ЕС и MEXT, един от двата минимални периода на мобилност на студентите трябва да се състои в Япония, а другият в една от държавите по програмата, представлявани в консорциума.

Продължителност на проекта	В зависимост от продължителността на програмата за СМСЕМ (1 до 2 учебни години) и това дали консорциумът ще избере да се премине през подготвителна година, с консорциума ще бъде сключено споразумение за отпускане на безвъзмездна помощ със срок за минимум 4 години и максимум 6 години, по силата на което ще бъде отпуснато финансиране за 4 последователни записвания на студенти. В изключителни случаи срокът на действие на СМСЕМ може да бъде удължен с не повече от 12 месеца по искане на кандидата/координатора и с одобрението на Изпълнителната агенция. В такива случаи общият размер на безвъзмездната помощ не се променя.
Продължителност на дейността	Незадължителна подготвителна година: 1 академична година. Изпълнение на програмата за СМСЕМ: 4 последователни записвания на студенти, обхващащи 1 или 2 академични години (60/90/120 ECTS кредита).
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура, разположена в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна помощ не по-късно от 14 февруари до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 октомври същата година. Изключение: За предложенията, които трябва да бъдат съфинансирани в рамките на партньорството между ЕС и МEXT, кандидатите трябва да подадат заявлението си за отпускане на безвъзмездна помощ до 1 април до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 август и 31 октомври същата година. Успоредно с това, японският координатор ще предостави същото предложение на Японското дружество за насърчаване на науката (Society for the Promotion of Science, JSPS).
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в Част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА СТУДЕНТИ

Продължителност на дейността	Студентските стипендии се отпускат само за записване в редовна форма в един от магистърските курсове и обхващат целия период на програмата за обучение за СМСЕМ
Допустими участници	Студенти, обучаващи се в магистърски програми, които са придобили първа образователна степен или са удостоверили признато равностойно ниво на усвоено учебно съдържание в съответствие с националното законодателство и практики в държавите, които присъждат образователна степен. Студенти, на които вече е отпусната стипендия за СМСЕМ или стипендия за магистърски курс/съвместна докторска степен „Еразъм Мундус“, не могат да кандидатстват за допълнителна стипендия по действието „СМСЕМ“. Получателите стипендии за СМСЕМ, не могат да се възползват от други стипендии, предоставени от ЕС, за следване на същия курс за СМСЕМ и то за целия период на курса. Минимум 75% от стипендиите за СМСЕМ⁶⁸ са предназначени за кандидати от държави партньори. Това правило не се прилага за консорциуми, съфинансирани от ЕС и МEXT. Студентите кандидатстват за стипендия пряко пред изборния от тях

⁶⁸ Това се отнася до общия брой на финансираните стипендии, включително тези, предоставени за един или повече приоритетни региони/държави по света.

	консорциум за CMCEM и преминават през конкурсна процедура за подбор, организирана от участващите в консорциума ВУИ. Подборът, одобряването и мониторингът на отделните получатели на стипендии са отговорност на консорциума за CMCEM.
Място (места) на изпълнение	Допълнителни периоди на обучение (като напр. научни изследвания, стажове, подготовка на дисертация) над необходимия минимум могат да се реализират в други участващи организации от държави по програмата или държави партньори, при условие че съответните дейности са реализирани под прекия надзор на една от партньорските ВУИ, участващи в консорциума.
Резултати от обучението	Студентите трябва да придобият пълните ECTS кредити, обхванати от програмата за CMCEM (60, 90 или 120). Освен това, за всеки от техните задължителни периоди на обучение в поне две държави по програмата, (or where applicable in one Programme Country and in Japan for consortia co-funded by the EU and MEXT), те трябва да придобият поне 20 ECTS кредита (за програми за обучение, които носят 60 ECTS кредита) или 30 ECTS кредита (за програми за обучение, които носят 90 или 120 ECTS кредита). Периодите на мобилност не могат да бъдат заменени от виртуална мобилност (дистанционно обучение), което предполага физическото присъствие на студентите по време на цялата магистърска програма. В допълнение, те не могат да се провеждат в институции извън консорциума за CMCEM (т.е. партньори и/или асоциирани партньори).

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ПЕРСОНАЛА/АКАДЕМИЧНИ ЛИЦА/ГОСТ- ЛЕКТОРИ

Допустими участници	1) персонал на участващите организации; 2) Поканени академични лица (/гост-лектори) от програмни и партньорски държави. Безвъзмездната помощ по CMCEM ще финансира най-малко 4 поканени академични лица/гост-лектори на прием, ангажирани в дейностите по CMCEM в продължение на общо поне 8 седмици. Поканените академични лица/гост-лектори трябва да бъдат избрани в съответствие с конкретните критерии за избор на консорциума за академичните лица и да носят конкретна добавена стойност за предоставянето на CMCEM..

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 40 точки)	- Елементите на предложението, свързани със съвместния подход/интегрирането, както и с неговия план и структура, са ефективни и адаптирани за постигане на целите на програмата за CMCEM; - предложението описва как CMCEM е интегрирана в рамките на списъците с образователните степени на партньорите и определя образователната/ите степен/и, които са предназначени да бъдат получени, особено присъждането на съвместната степен CMCEM, ако националното законодателство позволява това; - предложената CMCEM отговаря на ясно идентифицираните потребности в академичната област; - предложението определя как CMCEM целят да повишат привлекателността на Европейското пространство за висше образование и да насърчат високите постижения, иновациите и конкурентоспособността по отношение на целевите научни области/предмети; - предложеният консорциум за CMCEM е много важен за интернационализацията на

	висшето образование и структуриран така, че да се максимизират ползите от мобилността на студентите и персонала.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)	- В предложението са дефинирани учебната програма и резултатите от обучението, и е описан подробно начинът, по който отличното академично съдържание ще подсигурено; - в предложението е описан наборът от вътрешни и външни методи за оценяване на CMCEM и начинът, по който тези методи ще бъдат приложени на практика и ще се използват за мониторинг, актуализация и подобряване на курса; - в предложението са описани процедурите за организиране на студентска мобилност и е обяснено нейното важно значение за постигане на целите на курса, и също така е представен проект на стратегия/план за ефективно ангажиране на поканени университетски учени/гост-лекторите; - в предложението е подробно описана цялата съответна информация, която се предоставя на студентите/академичния персонал преди записването в курса, както и предоставяната подкрепа във връзка с настаняване, езиково обучение, административни формалности (напр. помощ във връзка с визи) и застраховане; - в предложението са изрично посочени правилата за обучение в курса и правата и задълженията на студента във връзка с академичните, административните и финансовите аспекти на реализацията на CMCEM; - в предложението са описани предвидените дейности/материални условия, предназначени да гарантират ефективното интегриране/сътрудничество в мрежа на студентите в програмата за CMCEM в тяхната социално-културна и професионална среда; - в предложението ясно е очертано взаимодействието по време на курса между участниците в CMCEM и участниците извън образователната сфера.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	- В предложението са изрично посочени областите на експертен капацитет на участващите партньори/членове на персонала и как те допълват и добавят стойност към провеждането на CMCEM; където е приложимо, в предложението се описва как съществуващите споразумения за сътрудничество са били разширени, за да се постигнат целите на CMCEM; - в предложението са описани институционалната ангажираност на всеки партньор, като са определени техните функции и задачи в провеждането на програмата за CMCEM, както и са очертани механизмите на работа на управителните органи и използваните от тях управленски инструменти; - в предложението, наред с всичко друго, са описани съвместните критерии, принципите и изискванията за кандидатстване на студенти, изискванията за подбор и прием, изпитването на студенти и оценка на изпълнението; - в предложението е посочено как са изчислени разходите за участие на студентите и по какъв начин ще бъдат мобилизирани, разпределени и управлявани финансовите ресурси, включително допълнителното финансиране.
Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)	- Предложението съдържа убедителна средносрочна/дългосрочна стратегия за развитие/устойчивост, и прави реалистични прогнози след периода, финансиран от ЕС и начини за мобилизиране на други източници на финансиране на стипендиите и на студентите, които се финансират сами; - в предложението е разяснено по какъв начин CMCEM ще генерира въздействие на институционално равнище (върху факултета/университета) и как ще подобри стратегията за интернационализация на партньорите в консорциума със съответните заинтересовани страни на национално/европейско/местно равнище; - в предложението е описано как предложената CMCEM насърчава предприемаческия дух и чувството за инициативност, описва как работодателите ще бъдат включени в изпълнението, с цел да се подобрят знанията и уменията на студентите и по този начин да се повиши пригодността за заетост на завършилите; - в предложението са описани видовете и методите за популяризиране/механизмите за разпространение на резултатите, целевите групи на предложението и конкретните задачи на партньорите в процеса на изпълнение на стратегията на CMCEM за повишаване на осведомеността; в него се обяснява как е планирано да се привлекат отлични студенти от целия свят; - ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения;

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 70 точки от общо 100. Освен това те трябва да получат минимум 75 % от максимума предоставяни точки по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ (т.е. минимум 30 точки от 40 възможни). При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по критерия „релевантност на проекта“.

За консорциумите, съфинансирани от ЕС и MEXT, в допълнение към задължителния координатор на страната по програмата (кандидат) трябва да бъде включен и определен като координатор за японската страна поне една допълнителна задължителна партньорска институция за висше образование от Япония.⁶⁹

Допълнителни Стипендии За Студенти От Целеви Региони По Света

Кандидатите могат да подават заявления за допълнителни стипендии за региони с държави партньори в света, финансирани от следните инструменти за външно финансиране на ЕС:

- Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)⁷⁰
- Инструмент за сътрудничество за развитие (ИСР)⁷¹;
- Европейски инструмент за съседство (ЕИС)⁷²;
- Инструментът за партньорство (ИП)⁷³;
- Европейски фонд за развитие (ЕФР)

Предложената за финансиране СМСЕМ може да получи до 28 допълнителни студентски стипендии за целия срок на магистърския курс (четири записвания). Тези допълнителни стипендии се предлагат в съответствие с външнополитическите приоритети на ЕС по отношение на висшето образование, като се отчитат различните нива на икономическо и социално развитие на съответните държави партньори. Те се финансират въз основа на деветте регионални пакета по-долу:

- Западни Балкани (Регион 1)⁷⁴;
- държави от Източното партньорство (регион 2);
- държави от Средиземноморието (регион 3);
- Азия (регион 6) със специално разпределение на стипендии за най-малко развитите страни⁷⁵;
- Централна Азия (регион 7) със специално разпределение на стипендии за страните с ниски или среднониски доходи⁷⁶;
- Латинска Америка (регион 8) със специално разпределение на стипендии за страните със среднониски доходи⁷⁷ и максимално разпределение за Бразилия/Мексико
- Южна Африка (регион 10);
- страни от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн (регион 11) и
- страните в Съвета за сътрудничество в Персийския залив (регион 12).

Стипендиите ще бъдат отпуснати на СМСЕМ, подбрани за финансиране според тяхното класиране в низходящ ред и като се вземе предвид наличният бюджет. Като се започне от първото класирано предложение, заявеният общ брой допълнителни стипендии ще бъде разпределен пропорционално на регионалните бюджетни пакети и в рамките на наличните средства.

⁶⁹ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions/key-action-1-learning-mobility-individuals/erasmus-mundus-joint-master-degrees_en

⁷⁰ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 234/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент за партньорство за сътрудничество с трети държави: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0231&from=EN>

⁷¹ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 233/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за сътрудничество за развитие за периода 2014—2020 г.: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:BG:PDF>

⁷² РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 232/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Европейски инструмент за съседство: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:BG:PDF>

⁷³ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 234/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент за партньорство за сътрудничество с трети държави: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0077:0084:BG:PDF>

⁷⁴ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 231/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 година за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (IPA II): https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/financial_assistance/ipa/2014/231-2014_ipa-2-reg.pdf

⁷⁵ Афганистан, Бангладеш, Бутан, Камбоджа, Лаос, Мианмар, Непал

⁷⁶ Киргизстан, Таджикистан, Узбекистан

⁷⁷ Боливия, Гватемала, Салвадор, Никарагуа, и Хондурас

ДОПЪЛНИТЕЛЕН КРИТЕРИЙ

Предложенията, които преминават максималния праг по критерия „релевантност на проекта“ и получат общо поне 70 точки (общ праг за финансиране), ще бъдат оценявани за получаване на допълнителни стипендии за целеви региони по следния допълнителен критерий. Това няма да се прилага за консорциуми, съфинансирани от ЕС и МЕХТ, които не могат да кандидатстват за допълнителни стипендии.

Релевантност на проекта в целевия/те региони (да/не)	- В предложението се описват методите, използвани за привличане на таланти студенти от целевия/те региони; - предложението насърчава сътрудничеството с ВУИ и/или други допустими участващи организации от държавите партньори в целевите региони; ясно е разяснена добавената стойност за СМСЕМ от подобно сътрудничество.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Допълнителни задължителни критерии и полезна информация, свързана с това действие, можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство. Това приложение съдържа:

- условия, свързани с разработването на програмата за съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“;
- условия за студентите в магистърски програми;
- условия свързани с мониторинга и осигуряването на качеството;
- процедура по подбор на консорциуми за СМСЕМ.

Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАТАЛОГ НА СЪВМЕСТНИТЕ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

С оглед на популяризирането и повишаването на видимостта и достъпността на студентските стипендии по програма „Еразмус+“, които ще бъдат предлагани в рамките на текущи програми за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ на най-добрите студенти, обучаващи се в магистърски програми в целия свят, ще бъде създаден онлайн информационен каталог за съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“, който ще бъде поместен на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Каталогът за СМСЕМ ще популяризира всички съвместни магистърски програми, в рамките на които се предлагат стипендии по програма „Еразмус+“ за следващата академична година. В него ще бъдат включени нови одобрени СМСЕМ, както и магистърски курсове „Еразмус Мундус“ (МКЕМ), които функционират въз основа на текущо рамково споразумение за партньорство.

Каталогът ще позволи на потенциални кандидатстващи студенти да изберат предпочитаната от тях СМСЕМ и да кандидатстват за стипендия по програма „Еразмус+“ пред съответните консорциуми.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Одобрените СМСЕМ ще бъдат подкрепени чрез споразумение за отпускане на безвъзмездни средства за една подготвителна година (кандидатът е избрал да не се провежда подготвителна година) и 3 последователни записвания на студенти. За предложенията, които ще бъдат съфинансирани от партньорството ЕС-МЕХТ, подробното разпределение на бюджета на ниво проект, включително размера на таксата за управление на стипендии и консорциум, ще се различава в зависимост от източника на съфинансиране (ЕС или МЕХТ).

Размерът на безвъзмездните средства за СМСЕМ се изчислява в съответствие със следните принципи на финансиране:

- безвъзмездни средства за финансиране на таксите за управление на консорциума и на мобилността на академичния персонал;
- различен брой студентски стипендии в размер на не повече от 25 000 EUR на година;
- различен брой допълнителни студентски стипендии в размер на не повече от 25 000 EUR на година за целеви региони в света.

По-подробно, бюджетът на CMCEM трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

А) УПРАВЛЕНИЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“:

Принос към разходите за управление на консорциума ⁷⁸ и разходи за поканени академични лица и гост-лектори	20 000 EUR за незадължителната подготвителна година.
	50 000 EUR за прием на CMCEM.

Б) СТУДЕНТСКИ СТИПЕНДИИ, ОТПУСКАНИ В РАМКИТЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“:

Студентските стипендии, отпуснати в рамките на CMCEM, ще покриват разходите на студентите за участие (включително таксите за обучение, пълно застрахователно покритие и всички други задължителни разходи, свързани с участието на студентите в курса), вноски към разходите на студентите за пътуване и настаняване и помощ за издръжка за целия период на програмата за обучение за CMCEM. Подробни данни за размерите на студентските стипендии, отпуснати в рамките на CMCEM, се съдържат в долната таблица:

Принос към разходите за участие	до 9000 EUR на година на стипендиант от държава партньор ⁷⁹ до 4 500 EUR на година на стипендиант от държава партньор Всички суми, надхвърлящи тези максимални вноски, трябва да бъдат покрити от участващите организации, като не се допуска да се събират от стипендианта.
Вноска към разходите за пътуване и настаняване	1000 EUR на година на стипендиант, пребиваващ в държава по програмата, за пътни разходи 2000 EUR на година за пътни разходи + 1000 EUR за разходи за настаняване на стипендиант, пребиваващ в държава партньор, на по-малко от 4000 км от ВУИ, координираща CMCEM 3000 EUR на година за пътни разходи + 1000 EUR за разходи за настаняване на стипендиант, пребиваващ в държава партньор на 4000 км или повече от ВУИ, координираща CMCEM
Принос към дневните разходи	1000 EUR на месец за целия период на програмата за обучение за CMCEM (максимум 24 месеца). Не се предоставя принос към дневните разходи на стипендиантите за периодите на обучение в рамките на CMCEM (обучение/научни изследвания/стаж/подготовка на дисертация), реализирани в тяхната държава на пребиваване, нито на стипендианти от държава партньор за периодите на обучение в рамките на CMCEM, надвиващи един триместър (т.е. 3 месеца или еквивалента на 15 ECTS кредита), реализирани в някоя партньорска държава. Изключение: 3-месечното правило не важи за титулярите на стипендии от партньорска държава в рамките на Проекта за междуниверситетски обмен на съвместните магистърски програми „Еразмус Мундус“ (EMJMD-IUEP).

Отпускане На Финансова Подкрепа

Реалният размер на индивидуалните стипендии, съответно максималният размер на отпуснатите средства зависи от редица елементи:

- продължителността на CMCEM (60, 90 или 120 ECTS кредита);
- разходите за участие в CMCEM, определени от консорциумите;
- използването на възможността за подготвителна година;

⁷⁸ Разходи, направени от асоциираните партньори, могат да бъдат възстановени от консорциума за CMCEM само от предвидената от ЕС „вноска към разходите за управление на консорциума“ (еднократна сума).[/fни разходите, свързани с поканените университетски учени и гост-лектори

20 000 EUR за незадължителната подготвителна година

50 000 EUR за всяко записване на студенти в CMCEM

⁷⁹ Студентите, които не са живели, нито са извършвали основната си дейност (образование, обучение или работа) за повече от общо 12 месеца през последните пет години в държава по програмата. Петгодишният референтен период за това правило за 12-те месеца се изчислява чрез обратно броене, считано от крайния срок за подаване на заявлението, определен от консорциумите за кандидатстване за студентски стипендии за CMCEM.

- броят на стипендиите за държави по програмата и държави партньори.

Въз основа на тези параметри, безвъзмездните средства за СМСЕМ отпускани за подготвителната година и трите записвания на студенти ще възлизат на около 4,4 милиона EUR⁸⁰. За консорциумите, съфинансирани от ЕС и МEXT, максималният брой стипендии е 64 и няма допълнителни стипендии, насочени към определени световни региони. Вследствие на това, индикативната максимална безвъзмездна финансова помощ ще възлиза на 3,4 милиона евро, която ще бъде съфинансирана от 50% от програмата „Еразъм+“ и 50% от МEXT.

⁸⁰ Теоретичната максимална сума се получава, като се прилагат максималните ставки за стипендии и се приема, че проектът ще получи максималния брой стипендии (напр. 60 + 28).

АЕМИ ЗА ОБУЧЕНИЕ В МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА В РАМКИТЕ НА „ЕРАЗЪМ“

Студентите, които желаят да завършат пълна програма за обучение в Магистърска степен в друга държава по програмата, ще имат възможност да кандидатстват за гарантиран от ЕС заем, чрез който да покрият част от своите разходи.

Заемите за магистърска програма „Еразъм“ дават на потенциалните магистри възможност да получат достъп до заемно финансиране за разходи за обучение и жилищно настаняване (предоставено от участващите банки и гарантирано от ЕС, чрез своя партньор на Европейския инвестиционен фонд) за своето обучение в чужбина през периода на изпълнение на програма „Еразъм“. Предвидените средства от бюджета на ЕС ще привлекат многократно по-висока сума от банковия сектор за финансиране на заеми (или еквивалентни услуги) за мобилни студенти, обучаващи се в магистърски програми.

Схемата стартира през 2015 г., а в течение на годините магистърските заеми по програма „Еразъм“ постепенно ще станат достъпни в повече страни и за повече студенти.

Повече информация относно схемата и участващите финансови институции е налична на уебсайта на Европейската комисия:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-individuals/students/erasmus-plus-master-degree-loans_bg

Размер и цел на заемите	Заемите са в размер до 12 000 евро за едногодишна и до 18 000 евро за двугодишна магистърска програма и могат да покриват разходи за издръжка, обучение и други разходи във връзка с обучението във всяка от 33-те държави по програма „Еразъм“. Ключовите социални предпазни мерки, без обезпечение от студента или родителите, включват благоприятен лихвен процент, благоприятни условия на изплащане на заема.
Критерии за допустимост	За да са допустими за кандидатстване, студентите трябва: - да пребивават в една от държавите по програма „Еразъм“; - да са завършили успешно първия цикъл от висшето образование (бакалавърска или равностойна степен); - да са приети за програма от втория цикъл (магистърска или равностойна) във призната висша учебна институция (ВУИ), която притежава харта за висше образование „Еразъм“ (ECHE). Магистърската (или равностойната) програма, по която планират да се обучават, трябва: - да се преподава в държава, различна от държавата на пребиваване, от която те са придобили своята бакалавърска степен (или равностойна степен, която им дава достъп до магистърската програма); - да бъде пълна програма, която води до придобиване на степен (магистърска или равностойна).
Къде се кандидатства?	Пряко пред участващите банки, институции за висше образование или дружества за студентски заеми

Ключово действие 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики

КАКВИ ДЕЙСТВИЯ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- Стратегически партньорства в областта на образованието, обучението и младежта;
- Алианси на знанието - Европейски университети;
- секторни алианси на уменията (реализира се чрез специална покана за внасяне на предложения);
- изграждане на капацитет в областта на висшето образование;
- изграждане на капацитет в областта на младежта.

Предложенията, подкрепяни в рамките на това ключово действие, следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия върху участващите организации, върху системите за политика, в които тези дейности са структурирани, както върху организацията, така и върху лицата, участващи пряко или непряко в организираните дейности.

Очаква се, че в резултат на тази ключова дейност ще бъдат разработени, трансферирани и/или въведени иновативни практики на организационно, местно, регионално, национално и европейско ниво.

Очаква се проектите, разработени в рамките на тази дейност, да генерират следните резултати за участващите организации:

- иновативни подходи, които адресират нуждите на определена целева група, чрез осигуряване например: по-атрактивни програми за образование и обучение, в съответствие с отделните нужди и очаквания; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; нови или подобрени процеси за признаване и валидиране на компетентности; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности; нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на хора в неравностойно положение, и които се справят с различни резултати от обучението свързани с географските и социално-икономическите различия; нови подходи за справяне със социалното, етническото, езиковото и културното многообразие; нови подходи за по-добра подкрепа за конкурентоспособността и заетостта, и по-специално на регионално и местно равнище; признаване на високи постижения в изучаването на чужди езици или преподаване чрез Европейския езиков етикет;
- по-модерна, динамична, отговорна и професионална среда в участващите организации: готовност за интегриране на добри практики и нови методи в ежедневните организационни процеси; отвореност към синергии с организации, активни в други сфери на образованието или други социално-икономически сектори; стратегическо планиране за професионално развитие на персонала в съответствие с индивидуалните нужди и цели на организацията;
- подобрен административен и управленски капацитет и професионализъм за работа и сътрудничество на европейско и международно равнище: по-добри управленски умения и стратегии за интернационализация; засилено сътрудничество с партньори от други страни, различни сфери на образованието, обучението и младежта и/или други социално-икономически сектори; увеличаване на финансовите ресурси (различни от фондовете на ЕС) за организиране на европейски/международни проекти в областта на образованието, обучението и младежта; повишаване качеството на подготовката, изпълнението, мониторинга и проследяването на международни проекти/проекти на ЕС.

Наред с горното се предвижда финансираните по тази ключова проекти да окажат положително въздействие върху лицата, които участват пряко или непряко в дейностите:

- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности;
- усъвършенствани компетентности в областта на информационните технологии;
- по-добро разбиране и отзивчивост към социалното, етническото, езиковото и културното многообразие;
- усъвършенствани умения, свързани с пригодността за заетост и създаването на нови предприятия (включително социално предприемачество);
- по-активно участие в обществото;
- по-положителни нагласи към европейския проект и ценностите на ЕС;
- по-добро разбиране и признаване на уменията и квалификациите в Европа и извън континента;

- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните профили (преподаване, обучение, работа с младежи и т.н.);
- по-добро разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението и работата с младежи в различните държави;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение, други форми на учене от една страна, и пазара на труда от друга страна;
- повишени възможности за професионално развитие;
- повишена мотивация и удовлетвореност от ежедневната работа.

На системно равнище се очаква тези проекти да провокират модернизирани и да укрепят капацитета за реакция на системите за образование и обучение и младежките политики към основните предизвикателства в днешния свят: заетост, икономическа стабилност и растеж, но също така и необходимостта от насърчаване на социалните, гражданските и межкултурните познания, межкултурния диалог, демократичните ценности и основните права, социалното включване, недискриминацията и активното гражданство, критичното мислене и медийната грамотност.

Във връзка с горното се предвижда дейностите по тази ключова дейност да окажат следните въздействия:

- повишено качество на образованието, обучението и работата с младежи във и извън Европа: съчетаване на повишени равнища на високи постижения и привлекателност с повече възможности за всички, включително лицата в неравностойно положение;
- системи за образование, обучение и работа с младежи, които са по-добре адаптирани към потребностите на пазара на труда и предлаганите от него възможности, и по-тесна връзка с бизнеса и общностите;
- подобро предоставяне и оценяване на основни и универсални умения, и по-конкретно на умения за предприемачество, социални, граждански, межкултурни и езикови компетентности, критично мислене, умения за работа с информационни технологии;
- по-ефективни единодействия и връзки, и по-безпроблемен преход между секторите на образование, обучение и работа с младежи на национално равнище, както и по-ефективно използване на европейските референтни инструменти за признаване, валидиране и прозрачност на компетентностите и квалификацията;
- по-голямо използване на резултатите от обучението за описание и определяне на квалификации, части от квалификации и учебни програми в подкрепа на преподаването и ученето, както и за целите на оценяването;
- нови и по-широки форми на междурегионално и транснационално сътрудничество между публичните органи в областите на образованието, обучението и младежта;
- по-стратегическо и интегрирано прилагане на ИКТ и образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД) в системите за образование, обучение и работа с младежи;
- повишена мотивация за изучаване на езици посредством прилагане на иновативни методи за преподаване или по-добро свързване на обучението с практическото използване на езиковите умения, които са търсени на пазара на труда;
- по-ефективно взаимодействие между практиката, научните изследвания и политиката.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА?

Стратегическите партньорства имат за цел да подкрепят разработването, трансфера и/или въвеждането на иновативни практики, както и изпълнението на съвместни инициативи, насърчаващи сътрудничеството, ученето сред равнопоставени партньори и обмена на опит на европейско равнище.

В зависимост от целите и състава на Стратегическото партньорство, проектите могат да бъдат два вида:

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА, ПОДКРЕПАЩИ ИНОВАЦИИТЕ:

Проектите се очаква да разработят иновативни резултати, и/или да се ангажират с дейности за интензивно разпространение и използване на съществуващи и новоизготвени продукти или новаторски идеи. Кандидатите имат възможност да поискат специален бюджет за интелектуални продукти и мултиплициращи събития, с цел да се отговори директно на иновационния аспект на действието. Тези видове проекти са отворени за всички области на образованието, обучението и младежта.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА ПОДКРЕПАЩИ ОБМЕНА НА ДОБРИ ПРАКТИКИ:

Основната цел е да се даде възможност на организациите да развиват и укрепват мрежи, да повишават капацитета си за работа на транснационално ниво, да споделят и да противопоставят идеи, практики и методи. Избраните проекти могат да доведат до осезаеми резултати и се очаква да разпространяват резултатите от дейностите си, макар и по начин, който е пропорционален на целта и обхвата на проекта. Тези резултати и дейности ще бъдат съфинансирани чрез стандартния бюджет за управление и изпълнение на проекта. Стратегическите партньорства, отнасящи се до сферата на висшето образование, няма да подкрепят тези видове проекти. В допълнение, като част от партньорствата от този вид могат да се осъществяват някои стратегически партньорства в специфични формати:

- **Партньорства за обмен между училища:** В този вид стратегически партньорства могат да участват само училища. Проектите могат да използват възможностите за мобилност на ученици и персонал, за да допринесат за организационното развитие на училищата, които участват, и за увеличаване на техния капацитет за работа по международни проекти. Освен това, силно се насърчава комбинирането на мобилността и физическия обмен с виртуалното сътрудничество чрез eTwinning.
- **Транснационални младежки инициативи:** Тези стратегически партньорства в областта на младежта имат за цел да насърчат социалната ангажираност и предприемаческия дух на младите хора. Отличителна черта на този формат на стратегически партньорства е, че младежка инициатива се инициира, създава се и се извършва от самите млади хора.

Повече информация за характеристиките на тези специфични проектни формати може да бъде намерена в раздел „Специфични формати на стратегически партньорства“

Независимо от областта, засегната от проекта, стратегическите партньорства са отворени за участие към всички видове организации, работещи в областта на образованието, обучението и младежта или в други социално-икономически сектори, както и на организации, които осъществяват дейности, обхващащи повече от една област (например местни и регионални органи, центрове за признаване и валидиране, търговски камари, браншови организации, центрове за ориентиране, културни организации). В зависимост от приоритета и целите, към които е насочен проекта, стратегическите партньорства следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.

За да бъдат финансирани, стратегическите партньорства трябва да се отнасят до а) поне един хоризонтален приоритет или б) поне един конкретен приоритет в областта на образованието, обучението и младежта, върху който въздействието е най-голямо, съгласно описаното по-долу. Държавите членки могат да отделят повече внимание на тези приоритети, които са особено важни в техния национален контекст („европейски приоритети в националния контекст“). Националните агенции са длъжни да предоставят необходимата информация на потенциалните кандидати чрез своите официални страници в Интернет.

ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИОРИТЕТИ

- **Подпомагане на лицата при придобиването и развиването на основни умения и ключови компетенции**⁸¹ с цел насърчаване на пригодността за заетост и социално-образователното и личностното развитие, както и участието в гражданския и обществен живот; в един бързо променящ се свят това също включва и езикови умения, предприемачески ум, критично мислене и креативност, както и перспективни умения в области, които са стратегически за интелигентно икономическо и социално развитие. Този приоритет ще включва, наред с другото, действия за: развиване на партньорства между учебни институции, предприятия и посреднически органи; подпомагане на ученето в процеса на работа; подобряване на качеството и ефективността на опита в областта на мобилността с учебна цел; подпомагане на ефективни и иновационни педагогически, преподавателски, оценъчни и учебни среди; прилагане на подходи, основани на компетентност, и оценяване на тяхното качество, въздействие и уместност; насърчаване на интердисциплинарното сътрудничество в областта на науката, технологиите, инженерството, изкуствата и математическа грамотността (STE(A)M); подкрепа за разработването на национални и междуселищни секторни стратегии за умения. Това може да допринесе за по-високото качество на образованието и обучението и да подпомогне пропускливостта между различните пътища на образование и обучение.
- **Социално приобщаване:** приоритет ще имат действията, които са насочени към въпросите на многообразието и насърчават, по-специално чрез иновационни и интегрирани подходи, съпричастността към споделени ценности, равенство, включително равенство между половете, недискриминация и социално приобщаване за хора със здравословни проблеми чрез образование, обучение, младежки и спортни дейности. Програмата ще подкрепя проекти, които имат за цел да насърчат развитието на социални, граждански и межкултурни компетенции, онлайн безопасност и цифрово благосъстояние и да се справят с дискриминацията, сегрегацията, расизма, тормоза (включително кибертормоз), насилието, фалшивите новини и други онлайн форми на дезинформация. Програмата също така ще подкрепя и оценява новите подходи за намаляване на различията в достъпа и ангажираността с цифровите технологии в областта на формалното и неформалното образование. Особено внимание ще бъде отделено на преодоляването на различията между половете по отношение на достъпа и използването на цифрови технологии и на изучаването и кариерното развитие в областта на ИКТ от жени студенти.
- **Отворено образование и иновативни практики в една дигитална ера:** приоритет ще бъдат действията, които насърчават иновативните педагогички и методи за преподаване, учене и оценяване и които подпомагат възпитателите и обучаващите се да използват цифровите технологии по творчески, съвместни и ефективни начини⁸². Ще се даде приоритет на подкрепата на институциите за образование и обучение за използване на цифровите технологии, както е посочено в Европейската рамка за образователни организации с компетентност в областта на цифровите технологии⁸³, и на плана за действие в областта на цифровото образование, включително по-специално използването на инструмента за саморефлексия SELFIE за общообразователни и професионални училища на всички нива. Друг приоритет ще бъде осъвременяването и разработването на цифрови учебни материали и инструменти, по-конкретно на отворени образователни ресурси, отворени учебници и безплатен образователен софтуер с отворен код, както и подкрепа за ефективното използване на цифрови технологии и отворени педагогически подходи в областта на образованието, обучението, младежта и спорта. Това включва подкрепа за взаимодействието с изследователски и иновационни дейности и следователно включва Open Science и насърчаване на новите технологии като движещи сили за усъвършенстване на политиките и практиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта. Програмата ще подкрепи и нови методи и инструменти за преподаване, както и използването на европейските рамки за цифровата компетентност на преподавателите, гражданите и организациите.
- **Сподпомагане на преподавателите:** Ще се отдаде приоритет на действия, които укрепват набирането, подбора и професионалното развитие на преподавателите (напр. учители, обучители, преподаватели, наставници, ментори, коучинг специалисти), специалисти, работещи с младежи, образователни ръководители (напр. директори на училища, ректори, ръководители на отдели) и помощен персонал (напр. помощник-преподаватели, кариерни консултанти, специалисти по човешки ресурси в предприятията), както и действия, подкрепящи висококачествено и иновативно обучение и оценка на работещите и учащите. Това включва професионално развитие по такива въпроси като комуникация, сътрудничество и обмен между преподаватели, свързване на образованието с научни изследвания и иновации, обучение в процеса на работа и неформално обучение, преодоляване на преждевременното напускане на училище, подпомагане на учащите се от неравнопоставено положение и справяне с културното и езиковото многообразие.
- **Прозрачност и признаване на умения и квалификации:** ще се отдава приоритет на действията, които благоприятстват пригодността за заетост, учебната и трудовата мобилност, и улесняват прехода между различните нива и

⁸¹ Също така е в съответствие с Препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно ключовите умения за учене през целия живот. Тази Препоръка беше преразглеждана през 2016 г. и 2017 г., което доведе до предложение за преразглеждане на Препоръката на Съвета. Вижте: Предложение за Препоръка на Съвета относно ключовите умения за учене през целия живот (COM (2018) 24 окончателен).

⁸² В съответствие с Плана за действие в областта на цифровото образование от 17 януари 2018 г. (COM (2018) 22 окончателен).

⁸³ Вижте: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/emimd-catalogue_en

видове на образование и обучение, между света на образованието/обучението и света на труда, както и между различните видове заетост. Ще се отдава приоритет на действията, които позволяват и насърчават признаването, прозрачността и съпоставимостта на квалификациите и резултатите от обучението, включително чрез предоставяне на по-добри услуги, информация и насоки по отношение на уменията и квалификациите. Това включва насърчаване на иновативни решения за признаване и подпомагане на валидирането - на местно, регионално, национално или европейско/международно равнище — на компетентностите, придобити чрез различни форми на неформално учене, включително използването на цифрови баджове и блокчейн технологии.

- **Устойчиви инвестиции, качество и ефективност на образованието, обучението и системите за младежта:** приоритет ще се отдава на действията, подкрепящи изпълнението на инвестиционния план за Европа, включително чрез насърчаване на модели за финансиране, привличащи частни субекти и капитали като европейския Студентски гаранционен кредит; подпомагане на разработването на основани на факти политики и реформи, които имат за цел да осигурят по-ефективно качествено образование и обучение; проучване на иновативни начини за осигуряване на устойчиви инвестиции в образованието, обучението и младежта, включително финансиране, основано на резултатите и споделяне на разходите, където е целесъобразно.
- **Социална и образователна стойност на европейското културно наследство, неговият принос за създаването на работни места, икономическия растеж и социалното сближаване:** ще се отдава приоритет на действията, които допринасят за увеличаването на осведомеността относно значението на културното наследство на Европа чрез образование, учене през целия живот, различни форми на неформално учене, младежки дейности и спорт, включително действия, които подпомагат развитието на умения, социалното приобщаване, критичното мислене и ангажирането на младежта. Ще се насърчават нови подходи на участие и межкултурни подходи към наследството, както и образователни инициативи, насочени към укрепване межкултурния диалог с участие на учители и ученици от ранна възраст.

ПРИОРИТЕТИ ПО КОНКРЕТНИ ОБЛАСТИ

В областта на **висшето образование** приоритет ще бъдат действията, които засилват интернационализацията и мобилността, както и връзките между образованието, научните изследвания и иновациите, в съответствие с предизвикателствата, посочени в обновената програма на ЕС за висшето образование, Препоръка на Съвета относно проследяването на висшисти, Съобщението за укрепване на европейската идентичност чрез образование и култура и План за действие в областта на цифровото образование:

- **Насърчаване на интернационализацията**, наред с другото, чрез автоматичното взаимно признаване на квалификациите и резултатите от ученето, както и подкрепата на институциите за висше образование за прилагане на болонските принципи и инструменти за повишаване на мобилността за всички и за развиване на успешно европейско образователно пространство;
- **Преодоляване на пропуските в уменията и несъответствията** чрез: а) подкрепа на нови иновационни педагогички за планиране и разработване на учебни планове за учене, които отговарят на потребностите на обучаемите от обучението, като същевременно се отнасят до пазара на труда и обществените потребности, включително чрез по-добро използване на отворено и онлайн, смесено, основано на процеса на работа и мултидисциплинарно обучение; да се даде възможност за по-гъвкаво обучение, да се увеличи разнообразието от курсове и да се развият цифровите компетенции на преподавателите и студентите; б) дейности за увеличаване на усвояването на теми, по които съществува недостиг на умения и подобряване на кариерното ориентиране, в) дейности, които подпомагат придобиването на умения за прехвърляне, предприемачество и дигитални умения;
- **Насърчаване и възнаграждаване на постиженията в областта на преподаването и развитието на уменията**, включително чрез: а) насърчаване на ефективни структури за стимулиране и политики в областта на човешките ресурси на национално и институционално равнище, б) насърчаване на обучението на академичните среди и обмен на добри практики (напр. чрез платформи за сътрудничество) в нови и иновационни педагогички, включително мултидисциплинарни подходи, нов дизайн на учебната програма, методи за доставяне и оценка; в) дават възможност на институциите да предоставят по-голямо разнообразие от (онлайн) курсове на студенти на пълен работен ден, на непълно работно време или на учене през целия живот; г) обвързване на образованието с научните изследвания и иновациите, насърчаване на предприемаческия, отворен и иновационен сектор на висшето образование; и насърчаване на партньорствата за учене и преподаване с търговски и нетърговски партньори в частния сектор;
- **Изграждане на приобщаващи системи за висше образование**, свързани с околните общности, чрез увеличаване на справедливостта на достъпа и процента на участие и завършване на групите и бежанците, които са слабо представени и в неравностойно положение; разработване, тестване и прилагане на гъвкав и модулен дизайн на курса (на непълнен работен ден, онлайн или смесено); насърчаване на гражданската и социална отговорност на студенти, изследователи и университети и признаване на доброволната и обществена работа в академичните резултати;

- Консолидиране и подобряване на **изграждането на доказателства** за висшето образование чрез измерване на резултатите от политиките, системите и отделните институции във висшето образование; изграждане на доказателства за нуждите от умения на икономиката и обществото чрез предвиждане на умения, проследяване на прогреса и прогнозиране, включително подпомагане на по-нататъшното разработване на системи за проследяване на висшето образование в държавите по програмата в съответствие с Препоръката на Съвета относно проследяването на висшисти и подобряване на наличието на сравними данни за резултатите на завършилите в рамките на Европа;
- **Създаване на благоприятни условия за въвеждането на ефективни и ефикасни модели за финансиране и управление на системно ниво**, които възнаграждават доброто преподаване, иновациите и връзките с общността;
- **Подкрепа за прилагането на студентската карта на ЕС** с цел опростяване и улесняване на мобилността на студентите в Европа, като същевременно се намали административната тежест във връзка с време, разходи и усилия, свързани с физическата регистрация; осигуряване на сигурно прехвърляне на данни за студентите между институциите за висше образование, от подбора на студенти до признаването на кредити по ECTS, при пълно зачитане на защитата на личните данни.

В областта на **училищното образование** ще се отдава приоритет на:

- **Укрепване на профилите на преподавателските професии**, включително по-специално учители, училищни ръководители и преподаватели на учители, напр. чрез: повишаване на привлекателността и разнообразието на кариерата; засилване на подбора, набирането и оценяването; подобряване на образованието и професионалното развитие на учителите и свързване на различните му фази; подпомагане на мобилността на учителите; подпомагане на учителите в разработването на иновативни методи за преподаване и оценка; укрепване на лидерството в образованието, включително разпределено лидерство и лидерство на учителите.
- Насърчаване на всеобхватен подход към преподаването и изучаването на езици, като се надгражда на нарастващото езиково разнообразие в училищата, напр. чрез: насърчаване на изучаването и осведомеността в чужбина в ранна възраст; разработване на двуезични възможности за преподаване, особено за граничните региони и/или в райони, където обитателите използват повече от един език; включване на използването на нови технологии за подпомагане на изучаването на езици; подпомагане на интегрирането на езиковото измерение в учебните програми.
- **Подкрепа за училищата за справяне с преждевременното напускане на училище и неравностойното положение**, за предлагане на качествено образование, гарантиращо успех на всички учащи, включително деца с мигрантски произход, напр. чрез: укрепване на вътрешното сътрудничество сред всички действащи лица в училище, както и сътрудничеството със семействата и други външни заинтересовани страни; подобряване на прехода между различните етапи на образование; подкрепа за работата на училищата в мрежи, които насърчават комплексни подходи за преподаване и учене, основани на сътрудничество; подобряване на оценяването и осигуряването на качеството.
- **Увеличаване на достъпа до достъпно и висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст** и повишаване на качеството на системите и осигуряването с цел насърчаване на подходящо за възрастта развитие на децата, постигане на по-добри резултати от обучението и гарантиране на добро начало в образованието за всички, напр. чрез: по-нататъшно усъвършенстване на рамката за качество на ЕС; гарантиране, че ползите от образованието в ранна детска възраст се пренасят в други нива на училищно образование; и разработване на нови модели за прилагане, управление и финансиране.
- **Изграждане на капацитет за организиране и признаване на учебните периоди в чужбина**, включително признаване на формалното образование и трансверсалните компетенции, развити чрез различни форми на неформално учене, напр. чрез: разработване и разпространение на инструменти и механизми за признаване; споделяне и популяризиране на най-добрите практики; изграждане на административен капацитет на училищата за подпомагане на участието на учениците в транснационални проекти и обмен на връстници; осигуряване на подходящи стандарти за безопасност за учениците, участващи в транснационалната мобилност; и създаване на устойчиви партньорства между организации, организиращи трансграничен обмен на учебни средства в общото образование.

В областта на **професионалното образование и обучение (както начално, така и продължаващо)** ще се отдава приоритет на:

- Разработване на партньорства, подкрепящи създаването и прилагането на стратегии за интернационализация на доставчиците на ПОО⁸⁴, целящи да създадат необходимите механизми за подкрепа, както и договорни рамки за насърчване на качествена мобилност на служителите и учащите в ПОО⁸⁵, признаване на резултатите от обучението им; разработване на услуги за подпомагане на студентите с цел насърчване на интернационализацията на ПОО и мобилността на учащите чрез действия, насочени към информиране, мотивиране, подготовка и улесняване на социалната интеграция на учащите се в приемащата страна, като същевременно се повиши тяхната межкултурна осведоменост и активно гражданство;
- Развитие на партньорства, насочени към насърчване на ученето в процеса на работа във всичките му форми, и по-специално за изпълнение на Препоръката на Съвета относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване⁸⁶. Тези партньорства могат също така да целят разработването на ново съдържание за обучение и съвместни професионални квалификации, които интегрират периоди на обучение въз основа на процеса на работа, включително възможности за прилагане на знания в практически ситуации в процеса на работа и вграждане на опит в международната мобилност, когато това е възможно;
- Предвид изискването за повишаване на качеството на предоставянето на ПОО, установяване на системи за обратна информация с цел приспособяване на предоставянето на ПОО в зависимост от резултатите, включително чрез създаване или изпитване на механизми за проследяване на завършилите като част от системите за осигуряване на качеството в съответствие с препоръките на Европейската референтна рамка за осигуряване на качеството в ПОО (EQAVET)⁸⁷;
- Да се подобри достъпът до обучение и квалификации за всички, като се обърне особено внимание на нискоквалифицираните работници чрез продължаващото ПОО, особено чрез повишаване на качеството, предлагането и достъпността на продължаващото професионално образование и обучение, валидирането на различни форми на неформалното учене, насърчването на ученето в процеса на работа, осигуряване на ефикасни и интегрирани услуги за ориентиране и гъвкави и пропускливи пътища за обучение; това включва развиване на партньорства между микро, малки и средни предприятия и доставчици на ПОО, насочени към насърчване на съвместни компетентни центрове, учебни мрежи, подкрепа за обединяване на ресурси и осигуряване на първоначално и/или продължаващо обучение на техния персонал;
- По-нататъшно укрепване на ключовите компетенции в началното и продължаващото професионално образование и обучение (по-специално грамотност, математическа грамотност, дигитални и езикови умения), включително общи методики за въвеждане на тези компетенции в учебните програми, както и за придобиване, предоставяне и оценка на учебните резултати от тези учебни програми;
- Подкрепа за възприемането на иновативни подходи и цифрови технологии за преподаване и учене, както е посочено в Плана за действие в областта на цифровото образование, включително ефективното използване на инструмента за саморефлексия SELFIE в подкрепа на всеобхватен подход към иновациите и използването на цифрови технологии за педагогически, административни, технически и организационни промени;
- Въвеждане на систематични подходи и възможности за първоначално и непрекъснато професионално развитие на учители, инструктори и наставници по ПОО в училищната и в процеса на работа (включително чиракуване), включително чрез разработването на ефективно дигитално, отворено и новаторско образование и педагогика, както и практически инструменти;
- Развитие на устойчиви партньорства за създаване и/или по-нататъшно развитие на национални, регионални и секторни организации за конкурси за умения като форма за повишаване на привлекателността и високите постижения в професионалното образование и обучение. Тези партньорства биха могли също така да разработят и подкрепят подготовката, обучението и участието на обучаващите се в ПОО и служителите в международни, национални, регионални и секторни конкурси за умения, като работят в тясно сътрудничество с бизнеса, доставчиците на ПОО, камарите и други заинтересовани страни.

В областта на **образованието за възрастни**, в съответствие с приоритети на стратегическата рамка „Образование и обучение 2020“ и Европейската програма за учене за възрастни⁸⁸ и с препоръката на Съвета „Повишаване на квалификацията“: Нови възможности за възрастни, приоритет ще се отдава на:

- Подобряване и разширяване на **предлаганите висококачествени индивидуализирани възможности** за учене, които са пригодени към възрастните с ниски нива на умения и квалификация, за да могат те да повишат своите компетентности в областта на езиковата и математическата грамотност и дигиталните технологии, ключови компетентности и/или да осъществят напредък към по-висока квалификация, включително чрез валидиране на уменията, придобити чрез формално и неформално учене или на напредъка към по-висока квалификация;

⁸⁴ Вижте документа с насоки „Интернационализация: Практическо ръководство за стратегическа интернационализация в професионалното образование и обучение“, http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/eac-a06-go-international_en.pdf

⁸⁵ Следва да се прилагат специалните правила и информацията относно дейностите за мобилност на учащите се в сферата на ПОО, описани в Приложение I на настоящото Ръководство за програмата.

⁸⁶ Предложение за препоръка на Съвета относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване (COM (2017) 563 окончателен).

⁸⁷ ОJ C 155, 8.7.2009, р. 1–10

⁸⁸ Резолюция на Съвета относно европейска програма за обучение на възрастни, ОВ C 372/1, 20.12.2011 г.

- Подкрепа за създаване и **достъп до канали за повишаване на квалификацията** чрез предоставяне на умения за идентификация и скрининг, предлагане на обучение, адаптирано към индивидуалните потребности от обучение, признаване на гъвкави начини на учене (напр. Масови открити онлайн курсове: MOOC) и чрез валидиране на уменията, придобити чрез неформално и неформално обучение;
- Увеличаване на **търсенето и усвояването** чрез ефективни стратегии за осведомяване, ориентиране и мотивиране на възрастните с ниски нива на умения и квалификация да развият и усъвършенстват умения и компетентности в областта на езиковата и математическата грамотност и дигиталните технологии и/или да осъществяват напредък към по-висока квалификация;
- Разширяване и развиване на **компетенциите на преподавателите** и други служители, които подпомагат възрастните обучаващи се, особено в мотивирането на възрастните да участват в обучението и в ефективното преподаване на грамотност, математическа грамотност и дигитални умения на нискоквалифицирани или нискообразовани възрастни, включително чрез ефективното използване на цифровите технологии за подобряване на опита от ученето;
- Разработване на **механизми за мониторинг на ефективността** на политиките в областта на ученето за възрастни или за проследяване и мониторинг на напредъка на възрастните учащи.

В областта на **младежта**, в съответствие с предложената Стратегия на ЕС за младежта 2019-2027 г. приоритет ще се отдава на:

Проекти, допринасящи за програмата с дневен ред „ЕС за младежта“, чрез популяризиране на

- качество, иновация и признаване на работата с младежи. Ще бъде отдаван приоритет на проекти, които:
 - Подкрепят изграждането на капацитета на младежките работници и на капацитета за работа с младежта;
 - Подпомагат младежките работници по отношение на разработването или споделянето на ефективни методи за достигане до маргинализирани млади хора, за предотвратяване на расизма и нетърпимостта сред младежта, и по отношение на рисковете, възможностите и последствията от дигитализацията;
 - Съдействат за приобщаването и увеличават пригодността за заетост на младите хора с по-малко възможности (включително тези, които не учат и не работят) със специален акцент върху младите хора, изложени на риск от маргинализация, и тези от мигрантски произход;
 - Насърчават межкултурния диалог и укрепват знанията и възприемането на многообразието в обществото;
 - Отварят младежката работа към сътрудничество между различни сектори, създавайки условия за по-голямо взаимодействие във всички области на работа сред младежта;
 - Улесняват прехода на младите хора от младежка възраст към пълнолетие, по-конкретно чрез интеграция в пазара на труда; развиват техните компетентности, създават стандарти за качество, етични и професионални кодекси;
 - Укрепват връзките между политиката, изследванията и практиката; насърчават по-доброто познаване на положението на младите хора и политиките в областта на младежта, както и признаването и валидирането на младежката работа и на самостоятелното и неформалното учене на европейско, национално, регионално и местно равнище.
- Насърчават проекти, насочени към ангажиране, свързване и овластяване на младежите. Приоритет ще се отдава на проекти, които укрепват междусекторното сътрудничество и създаването на условия за увеличаване на взаимодействията между всички области на работа сред младежта, със специален акцент върху достъпа до права, самостоятелността, участието (включително електронното участие) и активното гражданство на младите хора, особено изложените на риск от социално изключване, чрез проекти, които:
 - Насърчават по-активното участие на всички млади хора в демократичния и гражданския живот на Европа, включително във връзка с европейските избори през 2019 г.;
 - Разширяват и задълбочават политическото и социалното участие на младите хора на местно, регионално, национално, европейско и световно равнище;
 - Насърчават доброволчеството сред младите хора;
 - Увеличават социалното приобщаване на всички млади хора с отчитане на основните европейски ценности;
 - Благоприятстват многообразието, межкултурния и междурелигиозния диалог, както и общите ценности — свобода, търпимост и зачитане на човешките, социалните и икономическите права;
 - Подобряват критичното мислене и медийната грамотност сред младежите за укрепване на демокрацията и борба с манипулациите, пропагандата и фалшивите новини;
 - Укрепват инициативността на младите хора, особено в социалната област;
 - Дават възможност на младите хора да контактуват, да изразяват своето мнение и да оказват влияние върху лица на изборни длъжности, които определят политиката, публични администрации, групи по интереси, организации на гражданското общество или отделни

граждани в рамките на всеки политически или социален процес, който засяга техния живот.

- Насърчаване на обучението в областта на предприемачеството, социалното предприемачество и дейностите с нестопанска цел сред младите хора. Ще бъде отдаван приоритет на проекти, под формата на транснационални младежки инициативи, които позволяват на групи от млади хора да осъществяват на практика своите идеи, включително чрез социални предприятия, справяне с предизвикателствата и проблемите, установени в тяхното ежедневие.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА СЕ ПОДКРЕПЯТ?

През целия период на изпълнение на даден проект и в зависимост от вида на Стратегическото партньорство по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- дейности, които укрепват сътрудничеството и изграждането на мрежи между организации;
- изпитването и/или прилагането на **иновативни практики** в областта на образованието, обучението и младежта;
- дейности, които улесняват **признаването и валидирането на знания, умения и компетентности**, придобити в резултат на формално, неформално и самостоятелно учене;
- дейности за **сътрудничество между регионални органи**, с цел насърчаване развитието на системите за образование, обучение и работа с младежи и тяхното интегриране в дейности, насочени към местно и регионално развитие;
- дейности за подкрепа на учащи с **увреждания/със специални потребности** да завършат циклите на образование и за улесняване на прехода им към пазара на труда, включително чрез борба срещу **сегрегацията и дискриминацията** в областта на образованието за маргинализирани общности;
- дейности за по-добро подготвяне и разполагане на специалистите в сферата на образованието и обучението с оглед на предизвикателствата, свързани с **равенството, многообразието и приобщаването** в учебната среда;
- дейности за насърчаване на интеграцията на бежанци, кандидати за убежище и новопристигнали мигранти, и за увеличаване на осведомеността в Европа относно бежанската криза;
- транснационални инициативи за стимулиране на предприемачески нагласи и умения, с цел насърчаване на **активното гражданство и предприемачеството (включително социалното предприемачество)**, осъществявани съвместно от две или повече групи младежи от различни държави.

Стратегически партньорства могат също да организират транснационални дейности за **обучение, преподаване и учене** на отделни лица, доколкото тези дейности носят добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта. Някои от тези дейности са от особено значение за една или повече области на образованието, обучението и младежта, които са посочени в следващата таблица. За по-подробно описание на подкрепяните дейности вж. приложение I.

Вид дейност	От особено значение за
Смесена мобилност на учащите	Във всички области на образованието, обучението и младежта
Краткосрочни обмени на групи ученици	Училищно образование, ПОО
Интензивни учебни програми	Висше образование
Дългосрочна учебна мобилност на ученици	Училищно образование
Дългосрочни задания за преподаване или обучение	Висше образование, ПОО, училищно образование и образование за възрастни
Дългосрочна мобилност на младежки работници	Младеж
Краткосрочни съвместни събития за обучение на персонала	Във всички области на образованието, обучението и младежта

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В СТРАТЕГИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО?

Общото правило е, че стратегическите партньорства са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата. Организации от държави партньори могат обаче да участват в стратегическо партньорство в качеството на партньори (но не на кандидатстващи организации), доколкото тяхното участие допринася съществена добавена стойност към проекта.

В допълнение към официално участващите организации в проекта и получаващи средства от ЕС, Стратегическите партньорства могат също така да привличат асоциирани партньори от публичния или частния сектор, които допринасят за изпълнението на конкретни цели и задачи на проекта или оказват подкрепа за разпространението или устойчивостта на проекта. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, асоциираните партньори не се считат за част от партньорите по проекта и не получават финансиране. Тяхното участие и роля в проекта и различни дейности трябва обаче да са ясно описани.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят стратегическите партньорства, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

ОБЩИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, установена в държава по програмата или във всяка държава партньор в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). Например такава организация може да е: ■ висша образователна институция; ■ училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); ■ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ■ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ■ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ■ социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; ■ научноизследователски институт; ■ фондация; ■ междуфирмен център за обучение; ■ предприятия, които организират съвместно обучение (обучение чрез сътрудничество); ■ организация, работеща в сферата на културата, библиотека, музей; ■ организация, предоставяща услуги в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационни услуги; ■ орган, който валидира знания, умения и компетентности, придобити в резултат на неформално и самостоятелно учене; ■ европейска младежка НПО; ■ група млади хора, активни в областта на работата с младежи, но невинаги в контекста на младежка организация (т.е. неформална група млади хора)⁸⁹. Висши училища, учредени в програмна държава трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ECNE). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи.
Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
Брой и профил на	Стратегическите партньорства са транснационални и в тях трябва да участват минимум три

⁸⁹ В случай на неформална група един от членовете на групата поема ролята на представител и носи отговорност от името на групата.

участващите организации	организации от три различни държави по програмата. Няма определен максимален брой на участващите организации. Бюджетът за управлението и изпълнението на проекта обаче е ограничен (и се равнява на 10 участващи организации). Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездни средства. Като изключение, за следните стратегически партньорства важат различни правила: ▪ В стратегическите партньорства в областта на младежта трябва да участват поне две организации от две различни държави по програмата; ▪ В стратегическите партньорства за обмен между училища трябва да участват не по-малко от две и не повече от шест училища от поне две различни държави по програмата⁹⁰.
Място (места) на изпълнение на дейността	Всички дейности на стратегическо партньорство трябва да се осъществяват в страните от организациите, участващи в проекта. Дейностите за учене, преподаване и обучение за учещи и дългосрочните дейности за персонала могат да се организират само в държави по програмата Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта: • Дейности могат да се осъществяват в седалището на институция на Европейския съюз, дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция⁹¹, Мултиплициращи събития могат да се провеждат в страната на някой от асоциираните партньори, участващи в стратегическото партньорство.
Продължителност на проекта	▪ Партньорства в областта на висшето образование: между 24 и 36 месеца; ▪ Партньорства в областта на ПОО, училищното образование и образованието за възрастни: между 12 и 36 месеца⁹²; ▪ Партньорства в областта на младежта: между 6 и 36 месеца. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности. В изключителни случаи срокът на действие на стратегическо партньорство може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициера и с одобрението на националната агенция, при условие, че общата продължителност на проекта не надхвърля 3 години. В такива случаи общият размер на безвъзмездните средства не се променя. При всички случаи проектите трябва да приключат не по-късно от 31 Август 2022 г.
Къде се кандидатства?	В националната агенция на държавата, където е установена кандидатстващата организация.⁹³ В рамките на една покана за кандидатстване, един консорциум от партньори може да подаде само едно заявление пред една национална агенция.

⁹⁰ За този вид партньорства се прилага специфична дефиниция на допустимите училища в зависимост от държавата, в която е регистрирано училището. Всяка национална агенция публикува на своя уебсайт дефиниция и/или списък на допустимите училища. Трябва също така да се отбележи, че моделът на договаряне при партньорствата за обмен между училища е различен от този за стратегическите партньорства и се основава на договори за безвъзмездни средства с един бенефициер. За повече подробности, моля, вижте част В на настоящото ръководство или се обърнете към вашата национална агенция.

⁹¹ Седалища на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага.

⁹² За специфичния формат „Партньорства за обмен между училища“ се прилагат допълнителни критерии. Вж. раздел „Партньорства за обмен между училища“

⁹³ Следва да се има предвид, че: училища, работещи под надзора на националните органи на друга държава (например „Lycée français“, германски училища, британски училища „Forces“) кандидатстват пред националната агенция на държавата, която упражнява надзор.

Кога се кандидатства?	▪ Партньорства в областта на висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни: ▪ Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 21 март до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 септември и 31 декември същата година. ▪ Партньорства в областта на младежта: ▪ Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от: ▪ 5 февруари, 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юни и 30 септември същата година; ▪ 30 април до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 септември и 31 януари следващата година; ▪ 1 октомври до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 февруари и 31 май следващата година. За стратегически партньорства в областта на младежта: Националните агенции могат да решат дали да запазят трите крайни срока за всички видове Стратегически партньорства в областта на младежта, или да посветят някои крайни срокове, за да подкрепят само един вид проекти (т.е. подкрепа на иновациите или подкрепа на обмена на добри практики). За по-точна информация кандидатите се приканват да проверяват електронните страници на националната агенция.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Освен това, ако стратегическото партньорство предвижда някоя от следните дейности за транснационално учене, преподаване или обучение, трябва да бъдат спазени съответните допълнителни критерии за допустимост:

Краткосрочни съвместни събития за обучение на персонала

Допустими участници	Университетски преподаватели, учители, инструктори, членове на образователния и административния персонал ⁹⁴ , работещи в участващите организации в държави по програмата и държави партньори. Младежки работници от държави по програмата и държави партньори.
Продължителност на дейността	От 3 дни до 2 месеца; без дните за пътуване

Интензивни учебни програми

Допустими участници	▪ Учащи: студенти, записани във ВУИ в държава по програмата. ▪ Преподавателски състав: преподавателски състав от участващи ВУИ в държави по програмата или държави партньори. ▪ Поканени преподаватели: преподавателски състав от неучастващи ВУИ и експерти, специалисти и професионалисти от предприятия или други организации в държави по програмата или държави партньори.
Продължителност на дейността	▪ Учащи: От 5 дни до 2 месеца; без дните за пътуване ▪ Преподавателски състав (включително поканени преподаватели): От 1 ден до 2 месеца; без дните за пътуване

⁹⁴ В областта на училищното образование това включва и педагогически персонал, който се ангажира в училище, като училищни инспектори, училищни съветници, педагогически съветници, психолози и др.

Смесена мобилност на ученици, учащи и младежи (краткосрочна физическа мобилност, съчетана с виртуална мобилност)

ДОПУСТИМИ УЧАСТНИЦИ	Чираци, учащи в сферата на ПОО, студенти ⁹⁵ , възрастни учащи и ученици от участващи организации в държави по програмата. Младежи от държави по програмата.
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ДЕЙНОСТТА	От 5 дни до 2 месеца; без дните за пътуване

Краткосрочен обмен на групи ученици (включително учащи в ПОО)

ДОПУСТИМИ УЧАСТНИЦИ	Ученици от всички възрасти, записани в участващо училище от държава по програмата (включително организации в ПОО) и придружавани от училищен персонал.
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ДЕЙНОСТТА	От 3 дни до 2 месеца; без дните за пътуване

Дългосрочни задания за преподаване или обучение

ДОПУСТИМИ УЧАСТНИЦИ	Университетски преподаватели, учители, инструктори, членове на образователния и административния персонал, работещи в участващите организации в държави по програмата.
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ДЕЙНОСТТА	от 2 до 12 месеца

Дългосрочна учебна мобилност на ученици

ДОПУСТИМИ УЧАСТНИЦИ	Ученици на възраст 14 години или повече, записани в участващо училище от държава по програмата.
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ДЕЙНОСТТА	от 2 до 12 месеца

Дългосрочна мобилност на младежки работници

ДОПУСТИМИ УЧАСТНИЦИ	Младежки работници от държави по програмата.
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ДЕЙНОСТТА	от 2 до 12 месеца

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ

В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи, стратегическите партньорства могат да имат различна численост на партньорите и да адаптират съответно своята дейност. Казано опростено, тази ключова дейност дава възможност на участващите организации да придобият опит в областта на международното сътрудничество и да подобрят своят капацитет, а също така да изготвят висококачествени и иновативни продукти. Качествената оценка на проекта ще бъде пропорционална на целите на сътрудничеството и на характера на участващите организации.

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

⁹⁵ Студентите трябва да са регистрирани в участваща ВУИ и да са записани в курсове за придобиване на призната степен или друга призната квалификация на ниво висше образование до ниво докторат включително.

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	Съответствието на предложението: - с целите и приоритетите на дейността (вж. раздел „Какви са целите и приоритетите на стратегическите партньорства?“). - Ако проектното предложение адресира хоризонталния приоритет „Включващото образование, обучението и младежта“, то ще считано за високо релевантно към целите на дейността. - Ако проектното предложение адресира един или повече „европейски приоритети в националния контекст“, както е обявено от националната агенция, то ще считано за високо релевантно. Доколко: - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението има капацитет да реализира еднодействие между различни области на образованието, обучението и младежта; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)	- Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; - съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; - качество и приложимост на предложената методика; - наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гаранции, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; - степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности. - Ако е приложимо, използването на онлайн платформите на „Еразъм+“ (т.е. eTwinning, Европейска платформа за учене на възрастни (EPAL), School Education Gateway) като средства за подготовка и провеждане на дейностите по проекта и на последващите дейности. - За партньорства за обмен между училища: - степен, до която проектите се основават на предишни или текущи проекти на eTwinning; - степен, до която проектът използва eTwinning в комбинация с физическа мобилност, за да създаде по-дълъг, по-чест и по-богат обмен между ученици и учители в различни страни (смесена мобилност). Ако в рамките на проекта са планирани дейности за обучение, преподаване или учене: - качеството на практическата организация, управлението и начините за подпомагане на дейностите за учене, преподаване и обучение; - релевантност на тези дейности по отношение на целите на проекта и обхващане на достатъчен брой участници; - качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	Доколко: - проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; - ако е приложимо с оглед на вида на проекта, доколко той включва участието на организации от различни области на образованието, обучението, работата с младежи и други социално-икономически сектори⁹⁶; - Степен, в която проектът включва новодошли в действието. - За Партньорства за училищен обмен: до каква степен проектът включва училища на

⁹⁶ Тези критерии не са приложими за партньорствата за училищен обмен.

	eTwinning и създава възможности за тях да популяризират най-добрите практики в eTwinning и да предоставят менторинг на други училища, които имат по-малко опит в използването на eTwinning. ▪ Наличие на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заинтересовани страни; ▪ ако е приложимо, доколко участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта (ако това условие не е изпълнено, проектът няма да бъде разгледан с оглед на отпускане на безвъзмездни средства).

Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта. ▪ Потенциално въздействие на проекта: ▪ за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта; ▪ извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения. ▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“; и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“). Предложения, които не се отнасят до поне един от приоритетите на дейността, няма да бъдат финансирани.

СПЕЦИФИЧНИ ФОРМАТИ НА СТРАТЕГИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО

Стратегическите партньорства подкрепят широк и гъвкав спектър от дейности с цел изпълнението на висококачествени проекти, насърчаването на развитието и модернизацията на организациите, както и за подпомагане на развитието на политиките на европейско, национално и регионално ниво.

В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи, стратегическите партньорства могат да имат различна численост на партньорите и да адаптират съответно своята дейност.

Сред голямото разнообразие от дейности и формати на проекти, следните стратегически партньорства имат специфични характеристики:

ПАРТНЬОРСТВА ЗА ОБМЕН МЕЖДУ УЧИЛИЩА

Основната цел на партньорствата за обмен между училища е да укрепват европейското измерение в участващите училища, да изграждат капацитет за трансгранично сътрудничество в тези училища и да развиват способността им за справяне с нови предизвикателства. Чрез организирането на дейности за мобилност на ученици, тези партньорства насърчават и общите ценности на свободата, приобщаването, толерантността и недискриминацията, подчертани в Декларацията от Париж от март 2015 г.

Партньорствата за обмен между училища могат да изпълняват различни дейности за обмен на персонал и ученици:

- **Краткосрочен обмен на групи ученици (от 3 дни до 2 месеца):** ученици от различни страни могат да работят заедно по дейности, свързани с целите на партньорството. Предназначението на дейностите в краткосрочния обмен е да предложат международен учебен опит на учениците, да развият тяхното разбиране за многообразието от европейски култури и езици и да им помогнат да придобият социални, граждански и межкултурни компетентности, необходими за тяхното личностно развитие.
- **Дългосрочна учебна мобилност за ученици (от 2 до 12 месеца):** ученици, навършили 14 години, могат да пребивават известен период в приемащо училище или в семейство домакин зад граница. Очаква се, че изпращащите и домакинстващите училища ще гарантират високото качество на резултатите от обучението, ще осигурят подходящо признаване за участващите ученици и ще ги подпомагат непрекъснато през техния период на мобилност. Кандидатите за партньорства за обмен на училища могат да се насочат изцяло към организирането на дългосрочна мобилност на ученици като средство за развитие на потенциала за международно сътрудничество на участващите училища.
- **Краткосрочни дейности за съвместно обучение на персонала (между 3 дни и 2 месеца):** преподавателски и неподавателски състав може да работи заедно за обмен на опит и ноу-хау или да участва в съвместно обучение.

- **Дългосрочни командировки с цел преподаване или учене (между 2 и 12 месеца):** чрез дългосрочно командироване в училище партньор, тази дейност дава възможност на представителите на персонала да развият своите познания и разбиране за системите за образование и обучение на други държави и им помага да обменят и усвоят професионални компетентности, методи и практики.

ETWINNING В ПАРТНЬОРСТВА ЗА УЧИЛИЩЕН ОБМЕН

Комбинирането на мобилността и физическия обмен с виртуалното сътрудничество може да бъде важен елемент от партньорствата за училищен обмен. На училищата, участващи във всички проекти, се препоръчва настоятелно да използват онлайн платформата **eTwinning** за съвместна работа по проекта преди, по време на и след дейностите за мобилност.

За да покажат силните страни на предложението си по отношение на използването на eTwinning, кандидатите трябва да обяснят съответните елементи в заявлението си за проект. Особено важни елементи включват:

- Участие на училищата в eTwinning училищния етикет⁹⁷ в рамките на проекта и създаване на възможности за тях да популяризират най-добрите практики в eTwinning и да предоставят менторинг на други училища, които имат по-малко опит в използването на eTwinning;
- Представяне на конкретни планове за изграждане на предишни или текущи проекти на eTwinning;
- Използване на eTwinning в комбинация с физическа мобилност за създаване на по-продължителен и по-богат обмен между ученици и учители в различни страни (смесена мобилност).

Специални критерии за допустимост, приложими към партньорствата за обмен между училища

В сравнение със стратегическите партньорства, за този формат се прилагат следните специфични правила:

- Партньорствата включват не по-малко от две и не повече от шест училища⁹⁸;
- Могат да участват само училища от държави по програмата.
- Като общо правило продължителността на проектите е между 12 и 24 месеца. Единствено проекти, организиращи дългосрочна мобилност на ученици, могат да са с продължителност до 36 месеца, ако това е обосновано с работния план на проекта;
- Предоставят се средства за дейности, свързани с мобилност на персонал и ученици (включително придружаващи учители или други квалифицирани лица), както и за общи разходи по управлението и изпълнението. Не се предоставя целево финансиране за интелектуални продукти, мултиплициращи събития и транснационални срещи по проекта. При наличие на съответните основания могат да бъдат поискани допълнителни средства за подкрепа на участници със специални потребности, както и за покриване на извънредни разходи. За подробности направете справка в раздел „Какви са правилата за финансиране?“ по-долу.
- Финансирането ще бъде ограничено до максимум 16 500 евро на година и на участващо училище. Тази горна граница ще се прилага на ниво проект⁹⁹. Този лимит не включва финансиране за участници със специални потребности и за покриване на извънредни разходи за скъпи пътувания.

За одобрените партньорства за обмен между училища ще се прилага модел на договаряне, който е специфичен в сравнение с другите стратегически партньорства. На етапа на кандидатстване, кандидатстващото училище поема ръководството на проекта и кандидатства от именно на всички участващи училища. Когато обаче партньорството бъде избрано, всяко участващо училище подписва отделен договор за безвъзмездни средства с националната агенция, установена в неговата страна. Кандидатстващото училище продължава да изпълнява координиращи функции по време на проекта и отговаря за докладването на резултатите от проекта като цяло, а училищата партньори отчитат само извършените от тях разходи.

⁹⁶ Можете да научите повече за етикета за качество по eTwinning на адрес: <https://www.etwinning.net/en/pub/highlights/the-etwinning-school-label---.htm>

⁹⁸ За този вид партньорства се прилага специфична дефиниция на допустимите училища в зависимост от държавата, в която е регистрирано училището. Всяка национална агенция публикува на своя уебсайт дефиниция и/или списък на допустимите училища. За повече подробности направете справка в част В на настоящото ръководство или се обърнете към вашата национална агенция

⁹⁹ Например три училища, които работят в партньорство за две години, могат да получат максимум 99 000 евро за целия проект. Тези средства могат да бъдат разделени по всякакъв начин между трите училища.

ТРАНСНАЦИОНАЛНИ МЛАДЕЖКИ ИНИЦИАТИВИ¹⁰⁰

Тези стратегически партньорства в областта на младежта имат за цел да насърчат социалната ангажираност и предприемаческия дух на младите хора. Например, тези инициативи могат да се отнасят до:

- учредяване на (мрежи от) социални предприятия, сдружения, клубове, НПО,
- разработването и предоставянето на курсове и обучения за образование по предприемачество (по-специално социалното предприемачество и използването на ИКТ;
- информиране, медийна грамотност, дейности за повишаване на чувствителността или дейности за стимулиране на гражданската ангажираност сред младите хора (например дебати, конференции, събития, консултации, инициативи по европейски теми и т.н.);
- дейности в полза на местните общности (например подкрепа за уязвимите групи като възрастните хора, малцинства, мигранти, хора с увреждания, и т.н.);
- творчески и културни инициативи (театрални постановки, изложби, музикални представления, дискусии, форуми и т.н.).

Отличителна черта на този формат на стратегически партньорства е, че младежката инициатива се инициира, създава и се извършва от самите млади хора.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

ПОДКРЕПА НА РЕГИОНАЛНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Стратегическите партньорства в областта на училищното образование предоставят възможност да се кандидатства за проекти, структурирани в рамките на трансграничното сътрудничество между региони или общини от различни държави. Отличителният аспект на тези партньорства е стратегическото участие на местни и/или регионални училищни органи. За да представят една успешна кандидатура, местните или регионалните органи следва да поемат водеща роля при планирането на дейности, насочени към решаването на общ проблем с участието на организации от гражданския и частния сектор заедно с училища в техния район.

ИЗВЪНРЕДНИ РАЗХОДИ ЗА СЪПКО ПЪТУВАНЕ

На кандидатите за стратегически партньорства, организиращи дейности за учене, преподаване и обучение, ще бъде разрешено да поискат финансова помощ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния за пътуване) не покриват поне 70% от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ

В допълнение към предоставената по-горе информация, повече задължителни критерии и полезна информация, както и практически примери за реализирани проекти, свързани с тази дейност, можете да намерите в **приложение I на настоящото ръководство**. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

¹⁰⁰ Инициаторите на проекти, кандидатстващи за транснационални младежки инициативи, следва да кандидатстват по формата за стратегически партньорства, подпомагащи обмена на добри практики.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Стратегическите партньорства ще варират от относително опростени проекти за сътрудничество между малки организации (като училища или неформални групи младежи) до сложни и мащабни проекти за разработване и обмен на иновативни продукти във всички области на образованието, обучението и младежта. Във връзка с това разходите, направени за реализацията на различните видове проекти, ще варират аналогично.

С оглед на горното предложеният модел на финансиране се състои от списък от разходни пера, от който кандидатите избират подходящите в съответствие с дейностите, които желаят да реализират и резултатите, които се стремят да постигнат. Първото перо — „управление и изпълнение на проекта“, е разходно перо, за което могат да кандидатстват всички видове стратегически партньорства, тъй като неговото предназначение е участие в покриването на разходи, които ще бъдат направени в рамките на всички проекти. С изключение на партньорствата за обмен между училища, стратегическите партньорства могат също така да кандидатстват за специално финансиране, предназначено за организиране на „транснационални срещи по проекта“. Останалите разходни пера могат да бъдат заявени само от проекти, които преследват по-сериозни цели, изразяващи се в изготвяне на интелектуални резултати/продукти, разпространение на информация или интегрирани дейности за преподаване, обучение или учене. Наред с горното се допуска да бъдат покрити и извънредни разходи и разходи за участие на лица със специални потребности, ако това е оправдано с оглед на дейностите/резултатите от проекта.

Общият размер на безвъзмездните средства за проекти е с променлив размер, определен чрез умножаване на 12 500 евро по продължителността на проекта (в месеци) и ограничен до 450 000 евро за проекти с продължителност от 36 месеца. По изключение, за партньорствата за обмен между училища ще се прилага горна граница от 16 500 евро на година и на участващо училище на проектно ниво. Границата за партньорствата за обмен между училища не включва финансиране за участници със специални потребности и за покриване на извънредни разходи за скъпи пътувания.

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на отпускните безвъзмездни средства:

променлив размер, определян чрез умножение на сумата от **12 500 евро** по продължителността на проекта (в месеци) и до **450 000 евро** за проекти с продължителност от 36 месеца

(Изключение: за партньорства за обмен между училища: максимум **16 500 евро** на година

и на участващо училище, приложими на проектно ниво, като в този лимит не се включва подкрепата за специални потребности и за извънредни разходи за скъпи пътувания)

За някои от максималните суми, посочени в горните таблици, се прилагат месечни лимити. Тези суми се изчисляват по пропорционалния метод, така че частното на общият размер на безвъзмездните средства и броя месеци да не превишава сумата от 12 500 евро. Независимо от това, бенефициерите могат да усвояват общата сума на безвъзмездните средства от ЕС, получени за проекта, по най-гъвкав начин, през срока на проекта и според хронологичния ред за изпълнение на дейностите съгласно работния план.

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер		Правило за отпускане
Управление и изпълнение на проекта	Управление на проекта (например планиране, финанси, координация и комуникация между партньорите и др.); малки учебни/методически/обучителни материали, инструменти, подходи и др. Виртуално сътрудничество и местни дейности по проекта (например провеждане на занятия, свързани с проекта, с участието на учаци, дейности за работа с младежи, организиране и провеждане на интегрирани дейности за учене/обучение и т.н.); информация, популяризиране и разпространение (например брошури, листовки, информация в интернет и пр.). Разходи, свързани с изпълнението на транснационални младежки инициативи и партньорства за обмен между училища.	Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на координиращата организация: 500 евро на месец	Максимум 2 750 евро на месец	Въз основа на продължителността на стратегическото партньорство и броя на участващите организации
		Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на други участващи организации: 250 евро на организация на месец		
Транс-национални срещи по проекта	Участие в организирани от една от участващите организации срещи между партньорите по проекта с цел обсъждане и координиране на изпълнението. Финансиране на пътните и дневните разходи. Това бюджетно перо не е налично за партньорства	Принос към единичните ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 575 евро на участник за среща За разстояния от 2000 км или повече: 760 евро на участник за среща		Условно: кандидатите трябва да предоставят обосновка за предвидения брой срещи и за участниците в тях. Разстоянията се изчисляват

	за обмен между училища.			с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния.
Извънредни разходи	Финансова подкрепа за покриване на действително извършени разходи, свързани с подизпълнение или закупуване на стоки и услуги. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	Действително извършени разходи	75% от допустимите разходи Максимум 50 000 евро на проект (с изключение на разходите за предоставяне на финансова гаранция)	Условно: договорите с подизпълнители трябва да са свързани с услуги, които не могат да бъдат предоставени пряко от участващите организации поради надлежно обосновани причини. Разходи за оборудване не могат да обхващат обичайно офис оборудване или оборудване, използвано текущо от участващите организации.
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, отнасящи се непосредствено до участници с увреждания ¹⁰¹	Действително извършени разходи	100% от допустимите разходи	Условно: заявката за тези разходи трябва да е мотивирана във формуляра за кандидатстване.

¹⁰¹ Включително разходи, отнасящи се непосредствено до участници със специални потребности и придружаващи лица, които участват в дейности за транснационално учене, преподаване и обучение. Това може да включва пътни и дневни разходи, ако са обосновани, и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „пътни разходи“ и „индивидуална подкрепа“).

Допълнително финансиране за стратегически партньорства, подкрепящи иновации в областта на образованието, обучението и младежта					
Интелектуални продукти	Интелектуални продукти/материални произведения от проекта (като учебни програми, педагогически материали и материали за работа с младежта, отворени образователни ресурси (ООР), ИТ инструменти, анализи, проучвания, методи за учене от колеги/партньори и др.).	Принос към единични-те ставки	B1.1 на участващ ръководител за ден работа по проекта		Условно: разходите за ръководители и административен персонал следва вече да се включени в позиция „Управление и изпълнение на проекта“. За да не се допусне евентуално дублиране с тази позиция, кандидатите следва да обосноват вида и размера на исканите разходи за персонал във връзка с предлагания резултат. За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено. Необходимо е да се докаже, че резултатите имат потенциал за по-широко използване и експлоатация, както и за въздействие.
			B1.2 на изследовател/преподавател/инструктор за ден работа по проекта		
			B1.3 на технически персонал за ден работа по проекта		
			B1.4 на административен персонал за ден работа по проекта		
Мулти-плициращи събития	Принос към разходите, свързани с национални и транснационални конференции, семинари и събития за споделяне и разпространение на интелектуалните продукти от проекта (без да се включват пътните и дневните разходи на представителите на участващите организация, които са част от проекта).	Принос към единични-те ставки	100 евро за местен участник (т.е. участници от държавата, в която се провежда събитието)	Максимум 30 000 евро на проект	Условно: Подкрепа за мултиплициращи събития се предоставя само ако имат пряка връзка с интелектуалните продукти от проекта. Проект, който не получава безвъзмездни средства за интелектуални продукти, не може да получава подкрепа за организиране на мултиплициращи събития.
			200 евро за международен участник (т.е. участници от други държави)		

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ТРАНСНАЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ, РЕАЛИЗИРАНИ В РАМКТЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО (ФАКУЛТАТИВНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер		Правило за отпускане
Пътуване	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващи-те ги лица, от тяхното местоживеее до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 евро на участник		Условно: кандидатите трябва да обосноват необходимостта от дейностите за мобилност за постигане на целите и резултатите от проекта. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹⁰² . За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока. ¹⁰³
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 евро на участник		
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 евро на участник		
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 евро на участник		
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 евро на участник		
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 евро на участник		
			За разстояния от 8000 км или повече: 1500 евро на участник		
Индиви-дуална подкрепа	Единична ставка на ден, която покрива издръжката на участниците, включително на придружаващи-те ги лица, през периода на изпълнение на дейността	Принос към единичните ставки	Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение Дългосрочна мобилност на специалисти, работещи с младежи	до 14 ^{-ия} ден от изпълнението на дейността: B1.5 на ден на участник + между 15 ^{-ия} и 60 ^{-ия} ден от изпълнението на дейността: B1.6 на ден на участник + от 61 ^{-я} ден до изтичането на 12 месеца на мобилността: B1.7 на ден на участник	
			Краткосрочни събития за съвместно обучение на персонала,	до 14 ^{-ия} ден от изпълнението на дейността: 106 евро на участник на ден	

¹⁰² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

¹⁰³ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 евро).

			преподаващ или предоставящ експертен опит в интензивни програми за обучение придружаващи лица по всички дейности ¹⁰⁴	+ между 15 ^{-ия} и 60 ^{-ия} ден от изпълнението на дейността: 74 евро на участник на ден	
			Дългосрочна мобилност на ученици	B1.8 на месец на участник	
			Краткосрочни дейности за учащи (смесена мобилност, краткосрочна мобилност на ученици, интензивни програми за обучение):	до 14 ^{-ия} ден от изпълнението на дейността: 58 евро на участник на ден + между 15 ^{-ия} и 60 ^{-ия} ден от изпълнението на дейността: 42 евро на участник на ден	
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с подкрепа, предоставена на участниците, с цел да се подобрят езиковите им познания по езика на обучение или работа	Принос към единичните ставки	Само за дейности с продължителност между 2 и 12 месеца: 150 евро на участник, нуждаещ се от езикова подкрепа		Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване.
Извън-редни разходи	Скъпи пътни разходи на участниците (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи		Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

Таблица А — ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПРОДУКТИ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходи за персонал на организации, участващи в проект за изготвяне на интелектуални продукти¹⁰⁵. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

¹⁰⁴ Придружаващите лица имат право на едни и същи ставки, независимо дали участват в краткосрочни или дългосрочни дейности. В изключителни случаи, когато придружаващо лице трябва да остане в чужбина повече от 60 дни, допълнителните разходи за издръжка след 60-ия ден ще се покриват от бюджетно перо „подкрепа за специални потребности“.

¹⁰⁵ В случая на ВУИ, разходите за персонал, нает от факултети на университети бенефициери, които притежават акредитация ЕСНЕ, са допустими под разходна категория „интелектуални продукти“.

	Ръководител	Преподавател/инструктор/изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен служител
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	294	241	190	157
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	280	214	162	131
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	164	137	102	78
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	88	74	55	39

Таблица Б — ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПРОДУКТИ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходи за персонал на организации, участващи в проект за изготвяне на интелектуални продукти¹⁰⁶. Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Ръководител	Преподавател/инструктор/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен служител
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	294	241	190	157
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, Град държава Ватикан	280	214	162	131
Бахамски острови, Бахрейн, Хонконг, Израел, Република Корея, Оман, Саудитска Арабия, Тайван	164	137	102	78
Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсвана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Чили, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго, Демократична република Конго, Острови Кук, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Еквадор, Египет, Салвадор, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея, Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корея (Народнодемократична република), Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, Федерални щати Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сент Лусия, Сейнт Винсент и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшели, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Судан, Суринам, Свазиленд, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е	88	74	55	39

¹⁰⁶ В случая на ВУИ, разходите за персонал, нает от факултети на университети бенефициери, които притежават акредитация ЕСНЕ, са допустими под разходна категория „интелектуални продукти“.

призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Демократична република Източен Тимор, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венецуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве				

Таблица В — ДНЕВНИ РАЗХОДИ ЗА УЧАСТНИЦИ В ТРАНСНАЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ
(в ЕВРО НА ДЕН/МЕСЕЦ)

Размерът на приноса към единичните ставки се коригират съобразно: а) вида на мобилността и б) държавата, където се изпълнява дейността:

	Дългосрочни командировки за преподаване или обучение — мобилност на специалисти, работещи с младежи (в евро на ден)			Дългосрочни дейности за ученици (в евро на месец)
	В1.5	В1.6	В1.7	В1.8
Група 1 Норвегия, Дания, Люксембург, Обединено кралство, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн	125	88	63	168
Група 2 Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия	110	77	55	147
Група 3 Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, бивша югославска република Македония, Сърбия	90	63	45	105

Алианси на знанието

По това действие може да се подкрепят два вида проекти за сътрудничество:

- Европейски университети
- Алианси на знанието

ЕВРОПЕЙСКИ УНИВЕРСИТЕТИ

Държавните и правителствените ръководители призоваха в заключенията на Европейския съвет от 14 декември 2017 г.¹⁰⁷ относно държавите-членки, Съвета и Европейската комисия да работят заедно, за да „насърчат появата на около двадесет европейски университета до 2024 г.“, включващи мрежи от университети, изградени отдолу нагоре в ЕС, което ще даде възможност на студентите да получат степен, като съчетаят учене в няколко страни от ЕС и допринесат за международната конкурентоспособност на европейските университети.“

Заключенията на Съвета по образование от 22 май 2018 г.¹⁰⁸ допълнително подчертаха потенциала на „европейските университети“ да „подобряват значително мобилността и да насърчават високото качество и високите постижения в образованието и научните изследвания чрез укрепване на връзката между преподаването, научните изследвания и иновациите и трансфер на знания чрез демонстриране на ползите от многоезичното обучение, признаването на квалификациите и разработването на съвместни образователни и изследователски програми и проекти.“ Те също така подчертаха, че европейските университети „биха могли да играят водеща роля в създаването на Европейско образователно пространство като цяло.“

За постигането на тази цел Европейската комисия предлага несравнима инициатива, която изисква гигантски скок в сътрудничеството между всички видове институции за висше образование от всички региони в Европа и на всички нива на организацията във всички сфери на дейност от преподаване и учене до научните изследвания и иновациите.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ?

„Европейските университети“ имат амбициозен мандат, насочен към постигането на следните две цели:

- Насърчаване на **обща европейски ценности**, залегнали в Чл. 2 от Договора за Европейския съюз, и **засилена европейска идентичност** чрез обединяване на ново поколение европейци, които могат да си сътрудничат и да работят в различни европейски и глобални култури и на различни езици, както и в трансгранични условия, сектори и академични дисциплини.
- Да постигнат значителен скок в **качеството, производителността, привлекателността и международната конкурентоспособност на европейските институции за висше образование** и да допринесат за европейската икономика на знанието, заетостта, културата и благосъстоянието, като използват най-добре иновационна педагогика и се стремят да превърнат триъгълника на знанието¹⁰⁹ в реалност. „Европейските университети“ ще бъдат ключова движеща сила за повишаване на качеството на висшето образование и, когато е възможно, за укрепване на връзката му с научноизследователската и иновационната среда в Европа и нейното разпространение сред обществото и икономиката.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ?

Терминът „университети“ трябва да се разбира в най-широк смисъл, включително всички видове институции за висше образование. Инициативата „Европейски университети“ отговаря на **дългосрочна визия** и в този контекст се очаква да бъдат изпълнени следните основни елементи от „Европейските университети“ до 2025 г.:

- Споделена, интегрирана, **дългосрочна съвместна стратегия** за образование, когато е възможно, свързана с научноизследователската дейност, иновациите и обществото като цяло:

¹⁰⁷ <http://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>

¹⁰⁸ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8701-2018-INIT/en/pdf>

¹⁰⁹ Съгласно заключенията на Европейския съвет от 28 юни 2018 г. „следва да се насърчава сътрудничеството между научните изследвания, иновациите и образованието, включително чрез инициативата за европейски университети.“

- Въз основа на обща визия и споделени ценности, за постигането на високо ниво на засилено и устойчиво сътрудничество между различни нива на организацията и в различни области на дейност, като се опира на техните допълнителни силни страни.
- Персоналът на всички нива на участващите организации е оправомощен да прилага тази визия.
- **Европейски междууниверситетски кампус на висшето образование**, при което обикновено:
 - Студентите, докторантите и персоналът могат да се движат безпроблемно (физически или практически), за да учат, обучават, преподават, правят научни изследвания, работят или споделят услуги в някоя от партньорските институции. Студентите **персонализират своя избор къде и какво да учат** в рамките на педагогически стабилни и логически структурирани учебни програми между различните институции за висше образование и други членове на алианса.
 - **Вградената мобилност** на всички нива, включително бакалавърска, магистърска и докторска степен, е стандартна характеристика. Най-малко 50% от участниците в алианса трябва да се възползват от тази мобилност – физическа, виртуална или смесена.
 - **Нови съвместни и гъвкави учебни програми** се осигуряват в три цикъла (бакалавър, магистър и докторантура), основани на **междудисциплинарни/мултидисциплинарни и междусекторни подходи**; интегриране на иновационни педагогички, включително използване на най-новите цифрови технологии. Докато съдържанието е персонализирано, сътрудничеството е глобално.
 - **Практически опит и/или опит в процеса на работа** се предоставя от външни ментори, за да се насърчи **предприемаческото мислене** и да се развие **ангажиментът на гражданското общество**;
 - Студентският **орган отразява разнообразието** на населението (по отношение на социалните, икономическите и културните аспекти), включително учащите през целия живот, студенти на непълно работно време и нетрадиционни студенти. Гарантира се възможност за достъп, участие и завършване на недостатъчно представени групи и групи в неравнопосочно положение.
- **Европейски екипи, създаващи знания („подход, основан на предизвикателства“)** на студенти и академични учени, евентуално заедно с изследователи, предприятия, регионални участници и участници в гражданското общество – в зависимост от цялостната стратегия и визия на алианса – заедно решават социални и други предизвикателства по техен избор посредством мултидисциплинарен подход чрез:
 - иновативно обучение и развитие, които да дадат на студентите и изследователите високотехнологична, предприемаческа, отворена наука и умения, удобни за прехвърляне, за бързо променящия се пазар на труда и икономика и общество на знанието, включително чрез прехвърляне на резултатите от научните изследвания обратно в образованието
 - създаване на иновативни решения, адаптивни към различни региони в Европа

Освен това „европейските университети“ ще действат като **модел на добри практики** за постепенно повишаване на качеството, международната конкурентоспособност и привлекателността на европейския пейзаж на висшето образование и следва да се превърнат в ключови елементи на Европейското образователно пространство, като стимулират високи постижения. Както се посочва в Съобщението „Изграждане на по-силна Европа: ролята на политиките за младежта, образованието и културата“¹¹⁰, „Създаването на Европейското образователно пространство ще даде възможност на държавите-членки на ЕС да постигнат повече и по-бързо, да укрепят техните системи за образование и обучение, като в същото време е източник на вдъхновение и модел на подражание за държавите извън ЕС.“ В тази връзка се очаква „европейските университети“ да се ангажират, в сътрудничество със своите национални органи, да работят за постигането на съответните политически цели на Европейското образователно пространство, като: многоезицието; автоматичното признаване¹¹¹ на академични квалификации и периоди на учене в чужбина, предвидени от участващите институции за висше образование в рамките на Алианса; използването на Европейската студентска карта¹¹², след като тя бъде напълно функционираща; както и ключовите ангажименти от Болоня (осигуряване на качество, признаване и, когато е приложимо, три цикъла на обучение¹¹³).

¹¹⁰ COM(2018) 268 окончателен https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/combuildingastrongereurope_en_act_part1_v7.pdf

¹¹¹ COM(2018)270 https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recognition_en_act_part1_v6.pdf

¹¹² https://ec.europa.eu/education/european-student-card-initiative_en

¹¹³ Изпълнението на ключовите ангажименти от Болоня е от решаващо значение за укрепване и подкрепа на качеството и сътрудничеството:

- система от три цикъла, съвместима с общата рамка на квалификации за висшето образование и образователни степени за първи и втори цикъл, измерени по ECTS
- съответствие с Конвенцията от Лисабон за признаване на обучение, дипломи и степени за висше образование
- осигуряване на качеството в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование

КАКВО ЩЕ ПОДКРЕПИ ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Това действие ще подкрепи институциите за висше образование, **които надхвърлят съществуващите модели за сътрудничество в областта на висшето образование**, и постепенно ще постигнат дългосрочната амбициозна визия за „Европейски университети.“

- Това действие ще **изследва различни иновативни и структурни модели** за прилагане и постигане на дългосрочната визия, посочена в раздела „Какво представляват европейските университети.“ С него ще се подпомогне създаването на съюзи, в идеалния случай съставен от 5 до 8 партньора, или чрез създаване на нови партньорства за сътрудничество или чрез усъвършенстване на съществуващите партньорства чрез подход на **стъпка по стъпка**. Те ще имат възможността да свържат академични и неакадемични партньори от света на труда и да изразват на по-късен етап.
- Чрез тази дейност институциите за висше образование постепенно ще изпълняват дейностите, които са необходими за постигането на тяхната дългосрочна визия, като се започне с повишаване на степента им на интеграция. За да постигнат тази цел, те ще се договорят за **послание на мисията** на институционално ниво на всеки от членовете на алианса. Мисията трябва да включва пълна **съвместна стратегия** за постигане на високо ниво на засилено и устойчиво сътрудничество между различни нива на организацията (напр. мениджмънт, академични среди, професионален/помощен персонал и студенти) и в различни сфери на дейност (силен фокус върху образованието с връзки, когато е възможно, към научните изследвания и иновациите и услуги за обществото), като надгражда техните допълнителни силни страни.
- Тъй като това действие следва подход отдолу-нагоре, всеки алианс ще има гъвкавостта да оформи своя **съвместен работен план на дейностите**, който е най-подходящ за постигането на техните стратегически цели и това в крайна сметка ще им помогне да постигнат дългосрочната визия на европейските университети, както е описано по-горе. Този съвместен работен план за дейностите следва да бъде подкрепен от планирането на подходящи и ефикасни **общии управленски структури**. Примери за установяване на тясно сътрудничество между институционалните управленски структури са: създаване на съвместни съвети, разработване на общ набор от физически и виртуални интелектуални и административни ресурси, разпределение на споделените ресурси, общо предоставяне на инфраструктура, данни и услуги като подкрепа на студенти, изследователи и служители, администрацията и международните отношения, когато е възможно цифровизирани съвместни процеси).
- Съвместният работен план следва да включва и дейности за постигане на високи амбиции по отношение на мобилността, социалното приобщаване и подхода, основан на предизвикателства. Алиансите трябва да се ангажират и с ключови заинтересовани страни в образованието и, когато е възможно, с научни изследвания и иновации, за да насърчат обществен ангажимент на студентите и служителите, както и техните предприемачески ключови компетентности. **Това действие ще подпомогне институциите за висше образование при осъществяването на първите стъпки на този съвместен работен план за дейности.**

КОЙ МОЖЕ ДА ВЗЕМЕ УЧАСТИЕ В ЕВРОПЕЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ?

Кандидат/координатор: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Координаторът носи пълната отговорност да гарантира, че проектът се изпълнява в съответствие със споразумението. Неговата координационна роля включва следните задължения:

- представлява и действа от името на алианса на Европейския университет в отношенията с Европейската комисия;
- поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на алианса на Европейския университет;
- координира алианса на Европейския университет в сътрудничество с останалите партньори по проекта.

Пълноправни партньори са тези участващи организации, които допринасят активно за постигането на целите на Европейските университети. Всеки пълноправен партньор трябва да подпише мандат, с който предоставя на координиращата организация отговорността да действа като основен бенефициер и от негово име през периода на изпълнение на проекта;

Асоциирани партньори (по избор): В Европейските университети могат да участват асоциирани партньори, които допринасят за изпълнението на определени задачи/дейности по проекта или подпомагат разпространението на резултатите и мерките за устойчивост на алианса. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за част от партньорите на Европейския университет и не получават финансиране. Тяхното участие и роля в проекта и различни дейности трябва обаче да са ясно описани.

Свързани организации (незадължително): Организации, които допринасят за постигането на целите и дейностите на Европейския университет. Свързаните организации трябва да бъдат посочени в заявлението за отпускане на безвъзмездна помощ и да отговарят на изискванията, установени в Приложение III „Речник на основните термини“ на настоящото ръководство за програмата.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ, ИЗПОЛЗВАНИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА ЕВРОПЕЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Всяка институция за висше образование, притежаваща валидна Харта за висше образование „Еразъм“ (ЕСНЕ), със свързаните с нея организации (ако има такива). Всяка друга публична или частна организация, активна в областта на образованието и обучението, научните изследванията и иновациите или професионалната заетост и установена в държава от ЕС или друга държава по програмата.
Кой може да кандидатства?	Всяка допустима участваща институция за висше образование, установена в държава-членка на ЕС или друга държава по програмата, може да бъде кандидатът. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в Европейския университет.
Брой и профил на участващите организации	Европейският университет трябва да се състои от поне три институции за висше образование от най-малко три държави-членки на ЕС или други държави по програмата. Освен това, всяка публична/частна организация, активна в областта на образованието и обучението, научните изследванията и иновациите или в областта на труда, може да бъде част (като асоцииран партньор) от алианса.
Продължителност	3 години
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура, разположена в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна помощ не по-късно от 28 февруари до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти на алианси, стартиращи между 1 септември и 1 декември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в Част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с Част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

Съответствие на предложението (максимум 25 точки)	- Цел: степента, до която предложението има за цел да реализира и да осигури напредъка към дългосрочната визия на действието (моля, вижте горепосочения раздел „Какво са европейските университети“) и съответните заключения на Европейския съвет от 14 декември 2017 г.¹¹⁴) - Принос за развитието на Европейското образователно пространство - Съответствие на съвместната дългосрочна мисия в посланието, представено от алианса. Мисията трябва да бъде изрично одобрена от съответните органи за вземане на решения. - Ниво на амбиция и иновативен подход на предложението, включително степента, до която алиансът ще укрепи и разшири сътрудничеството: - в осигуряването на образование, като се свържат, когато е възможно, с научните изследвания и иновациите, в сравнение с това, което вече е

¹¹⁴ <http://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf>

	направено от членовете на алианса. • чрез иновативни и нови структурни модели – Европейска добавена стойност. Доколко: • предложението демонстрира добавената стойност, получена чрез неговата транснационалност, по-специално за студенти, • предложението показва принос към регионалното развитие, напр. чрез включването на членовете на алианса в разработването и прилагането на стратегии за интелигентно специализиране • алиансът ще бъде от полза и за други институции за висше образование, главно в Европейския съюз, но и извън него, чрез стимулиране на върхови постижения.
Географски баланс (максимум 15 точки)	– До каква степен алиансът включва голям брой институции за висше образование от различни географски райони¹¹⁵ и осигурява широк географски обхват в съответствие със Заключенията на Европейския съвет¹¹⁶. – До каква степен кандидатът е мотивирал географския състав на алианса и е демонстрирал своята връзка с постигането на целите на европейските университети и на Европейското образователно пространство.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)	– Съгласуваност между целите на предложението и съвместните планирани дейности за постигането им – Ангажименти за постигане на целите на политиката на Европейското образователно пространство – До каква степен предложението показва как разработването на съвместна стратегия и съвместните планирани дейности ще съответства на нивото на амбиция на европейските университети и на това, как тя ще допринесе ефективно за укрепването и подсилването на: • Високо качество на образованието, включително чрез иновативни педагогически модели за разработване на бъдещи умения и компетенции, използване на цифровите технологии, смесено обучение и учене в процеса на работа • Ниво на мобилност на студенти, персонал и изследователи • Когато е възможно, връзките между образованието и научните изследвания и иновациите, включително как резултатите от научните изследвания и иновациите ще се възстановят в образованието • Нивото на ангажираност с основните заинтересовани страни за насърчаване на обществения ангажимент на студентите и служителите, както и техните предприемачески ключови компетентности • Участие на местната общност – Социалното разнообразие на студентския орган и подкрепящи мерки за насърчаване на достъпа, участието и завършването на групи, които са слабо представени и в неравностойно положение – Работната програма и пътната карта ясно и категорично обхващат различните етапи и описват добре очаквания напредък, резултат и краен продукт между различните фази. – Качество и финансови условия: алиансът е изготвил оценка и преглед на качеството, включително конкретни мерки за оценка на напредъка, процесите и резултатите (напр. чрез разработването на подходящи количествени и качествени

¹¹⁵ Моля, направете справка със списъка с европейски географски региони според категориите, определени от EuroVoc (официален многоезичен речник на Европейския съюз, управляван от службата за публикации на ЕС):

<http://eurovoc.europa.eu/drupal/?q=request&mturi=http://eurovoc.europa.eu/100277&language=en&view=mt&ifacelang=en>

¹¹⁶ В заключенията на Европейския съвет от 14 декември 2017 г. ръководителите на държавите и правителствата подкрепиха създаването „(...) до 2024 г. на около двадесет „европейски университета“, съставени от изградени „отдолу нагоре“ мрежи от съществуващи университети в целия ЕС (...)“

	показатели, включително обратна връзка от студенти и персонал). Мониторингът на качеството трябва да гарантира, че изпълнението на алианса е рентабилно.
Качество на договореностите за сътрудничество на алианса (максимум 20 точки)	– Структура на споразумението: разпределението на отговорностите и задачите е ясно и подходящо, демонстрира финансов, структурен и организационен ангажимент на най-високо институционално равнище, като същевременно дава възможност на целия персонал да бъде част от съвместното създаване на алианса, чрез осигуряване на образование и, когато е възможно, научни изследвания и иновации и на структурно ниво чрез структури за споделено управление, общо предлагане на услуги, бази данни, човешки ресурси и научна инфраструктура. – Роли и отговорности: ясно се демонстрира капацитетът и активната роля на всеки Член на алианса за съвместно изпълнение на общата визия, стратегия и общи дейности. – Допълняемост: до каква степен партньорите се допълват взаимно, включително по отношение на разнообразието от видове висши училища, или показват, че те си сътрудничат, за да получат добавена стойност и ефективност на разходите. – Споразуменията за сътрудничество са добре разработени, за да увеличат максимално ползите от интегрираното сътрудничество чрез намаляване на съществуващите административни бариери и препятствия и да насърчават всички видове мобилност в рамките на алианса, включително мобилност към и от организации, различни от институциите за висше образование – Предложението съдържа ясни договореност и разпределение на отговорностите за прозрачно и ефективно вземане на решения, разрешаване на спорове, отчитане и комуникация между участващите организации.
Устойчивост и разпространение (максимум 20 точки)	– Дългосрочна стратегия за устойчивост на алианса: предложението включва раздел за устойчивостта, в който се посочва как всеки Член на алианса ще подкрепи това финансово или по друг начин с цел да бъде устойчив извън периода, финансиран от ЕС. – Капацитетът на алианса да действа като ролеви модел: до каква степен резултатите и добрите практики, създадени от алианса, ще бъдат споделени и ще имат потенциала да бъдат интегрирани в други институции за висше образование, с които те си сътрудничат извън рамките на алианса, включително насърчаване на сътрудничеството с други институции за висше образование, предимно в Европейския съюз, но и извън него. – Разпространение: предложението предвижда ясен план за разпространение на установените резултати и добри практики и включва подходящи човешки и финансови ресурси, дейности, инструменти и комуникационни канали, включително използването на социални медии, за да се гарантира, че резултатите и ползите ще бъдат прехвърлени и споделени открито и ефективно за широк кръг заинтересовани страни по време на и след периода на финансиране на алианса на Европейски университети; – Отворени образователни и открити научни и граждански научни ресурси: Ако е уместно и в рамките на съществуващите национални и европейски правни рамки, в предложението се описва как ще бъдат предоставени данни, материали, документи и аудиовизуални и социални медийни дейности, за да могат данните да бъдат търсени, достъпни, оперативно съвместими и повторно използвани (FAIR) за други институции за висше образование и европейски университети в Европа.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 70 точки. Освен това те трябва да наберат минимум 13 точки за категорията „уместност на предложението“, 11 точки за категориите „качество на предложението и изпълнението“, „качество на споразуменията за сътрудничество на алианса“ и „устойчивост и разпространение“ и 8 точки за категорията „географски баланс.“

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Допълнителна информация за европейските университети се публикува на уебсайта на Комисията.¹¹⁷

Дейността за осигуряване на качеството трябва да е интегриран компонент на проекта, за да се гарантира, че Европейските университети ще реализират успешно планираните резултати и ще постигнат въздействие, надхвърлящо обхвата на отделната партньорска организация. Европейските университети трябва да реализират целенасочени дейности за разпространение на резултатите, които трябва да обхванат заинтересованите страни, лицата, определящи политиката, специалистите в областта и предприятията. Като общо правило резултатите трябва да бъдат публикувани под формата на отворени образователни ресурси (OER), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Максимален принос на ЕС за 3-годишен европейски университет: 5 000 000 евро

Бюджетът на алиансите на европейските университети ще се основава на действително направените разходи от дейността на алианса. Безвъзмездната помощ от ЕС ще има за цел да съфинансира тези дейности до максимум 80% от общите допустими разходи.

Поисканият бюджет ще трябва да бъде оправдан във връзка с планираните дейности, описани във формуляра за кандидатстване. Всички разходи ще трябва да бъдат напълно описани и обосновани.

Разходите трябва да съответстват на разходите, направени от участващите институции в съответствие с обичайната им политика. По-специално за възнагражденията, разходите следва да са в съответствие с обичайната политика за действителните заплати плюс социално-осигурителните вноски и другите законоустановени разходи, обикновено включени във възнагражденията; разходите за пътувания и индивидуалната подкрепа следва да съответстват на обичайните практики на участващите институции/организации за пътуване и настаняване; разходите за оборудване трябва да бъдат отписани в съответствие с обичайната счетоводна практика на бенефициера.

Разходите (включително оборудване и подизпълнители) трябва да бъдат разумни, обосновани и пряко свързани с постигането на целите на алианса на Европейски университети. Освен това подизпълнителите ще трябва да спазват правилата на ЕС за обществените поръчки.

Различните бюджетни позиции следва да бъдат организирани, както следва:

	Допустими разходи	Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
1. ПРЕКИ РАЗХОДИ		Допустими разходи, които действително са направени		
1.1 Разходи за персонал	Разходи за служителите, назначен по проекта (постоянни и временни) от участващите институции/организации, включващ действителни заплати плюс социални осигуров-			Безвъзмездната помощ трябва да се използва за покриване на разходите за персонал за всички бенефициери, когато изпълняват задачи, които са пряко свързани с постигането на целите на Евро-

¹¹⁷ https://ec.europa.eu/education/european-universities-initiative_en

	ки и други законоустановени разходи, включени в тяхното възнаграждение.			пейския университет.
1.2 Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно.			Приложимо за служители (постоянни и временни), студенти и докторанти от участващите институции/организации, участващи в действието (напр. за обучение и учебни дейности, срещи, работни срещи и семинари).
1.3 Индивидуална подкрепа	Разходи, пряко свързани с издръжката и настаняването на участниците по време на дейността, в която взимат участие.			Приложимо за студенти и кандидати за докторанти (постоянни и временни) от участващите институции / организации (напр. за обучение и учебни дейности, срещи, работни срещи и семинари). Тези разходи трябва да обхващат дейности за мобилност с ограничена продължителност. (максимум 3 месеца) ¹¹⁸ .
1.4 Оборудване	Разходи за амортизация на оборудване или други активи (нови или втора ръка), при условие че те действително са направени от участващите институции за висше образование.		Максимум 5% от общите допустими разходи	Само частта от разходите за амортизация, наем и лизинг на оборудването е допустима за частта, съответстваща на продължителността на периода на финансиране и на процента на действителното използване за целите на действието. Само разходите за амортизации за оборудване или други активи, пряко свързани с разработването на иновативни педагогически, смесени и/или дейности за учене в процеса на работа, са допустими.
1.5 Други разходи	Разходи, свързани с: • Прехвърляне на най-добри практики във институциите за висше образование извън алианса • Разпространение на знания и информация (напр.: реклама в медиите, рекламни материали и дейности); • Наемане на помещения за големи събития • Одити; • Банкови такси, включително банкова гаранция, при поискване от Изпълнителната агенция; • Възлагане на подизпълнители за конкретни задачи; • Пътни и/или дневни раз-		Максимум 5% от общите допустими разходи	Възлагането на подизпълнители е възможно само в обосновани случаи за конкретни задачи, свързани с проекта, когато те не могат да бъдат изпълнявани от самите членове на консорциума или когато естеството на дейността по-специално изисква външни услуги. Не е възможно възлагането на подизпълнители на основни дейности по проекти като управление на учебни и/или проекти (общо управление и координация, мониторинг, финансово управление, докладване пред EACEA). Членове на служителите на събенефициерите нямат право да участват като подизпълнители по проекта.

¹¹⁸ Мобилности над 3 месеца могат да бъдат подкрепени чрез „проекти за мобилност за студенти във висшето образование“

	ходи на трети страни (експерти, преподаватели, лектори и др.), допринасящи за дейностите на Европейския университет			Пътните и дневните разходи за хора, които не принадлежат към една от партньорските организации, могат да бъдат съфинансирани, когато тези лица са поканени от консорциума да участват в основните дейности на Европейския университет.
2. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ		до максимум 7% от общите допустими разходи за дейността ¹¹⁹ .		Единна ставка

¹¹⁹ Фиксирана ставка, в размер до 7% от допустимите преки разходи по проекта, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разходи на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта (напр. електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, и пр.), но все още не са обхванати от допустимите преки разходи.

АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА АЛИАНСИТЕ НА ПОЗНАНИЯТА?

Алиансите на познанията са насочени към укрепване на капацитета на Европа за иновации и стимулиране на иновациите във висшето образование, бизнеса и общата социално-икономическа среда. Те се предприемат с една или повече от следните цели:

- разработване на нови, иновативни и мултидисциплинарни подходи към преподаването и ученето;
- стимулиране на предприемачеството и предприемаческите умения сред преподавателския персонал във висшите учебни заведения и персонала в предприятията;
- улесняване на обмена, движението и съвместното създаване на знания.

Основният акцент е поставен върху проекти, които допринасят за модернизиранието на европейските системи за висше образование, както е посочено в Съобщението на ЕС от 2017 г. относно Обновената програма на ЕС за Нов тласък за висшето образование в ЕС¹²⁰, а именно:

- преодоляване на несъответствията по отношение на бъдещите умения и насърчаване на върхови постижения за развитието на умения;
- изграждане на приобщаващи и свързани системи за висше образование;
- гарантиране, че институциите за висше образование допринасят за иновациите;
- подкрепа за ефективни и ефикасни системи за висше образование.

Допълнителен акцент се поставя върху използването на съществуващите инициативи и върху интелигентното използване на дигитални инструменти, както се препоръчва в Съобщението на ЕС от 2013 г. за отваряне на образованието¹²¹.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ АЛИАНСИТЕ НА ПОЗНАНИЯТА?

Алиансите на познанията са транснационални, структурирани и ориентирани към резултатите проекти за сътрудничество, по-специално между висшето образование и бизнеса. Алиансите на познанията са отворени за всички дисциплини и сектори, както и за междусекторно сътрудничество. Партньорите споделят общи цели и работят заедно за реализиране на резултати от взаимен интерес. Резултатите и очакваните ползи са ясно дефинирани, реалистични и са насочени към проблемите, идентифицирани в анализа на потребностите.

Алиансите на познанията имат за цел да реализират краткосрочни и дългосрочни въздействия върху широк кръг участващи заинтересовани страни на индивидуално, организационно и системно равнище.

Общото правило е, че алиансите на познанията са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата. Организации от държави партньори могат обаче да участват в алианси на познанията в качеството на партньори (но не на кандидатстващи организации), доколкото тяхното участие допринася съществена добавена стойност към проекта.

Какви дейности се подкрепят в рамките на това действие?

Алиансите на познанията осъществяват съгласуван и изчерпателен набор от взаимно свързани дейности, които са гъвкави и могат да бъдат адаптирани към различни текущи и бъдещи условия и процеси в цяла Европа. Следният списък съдържа примери за дейности:

- Насърчаване на иновациите във висшето образование, бизнеса и общата социално-икономическа среда:
 - съвместно разработване и въвеждане на нови методи за учене и преподаване (например нови мултидисциплинарни учебни програми, ориентирано към учащите и основано на решаване на реални проблеми преподаване и учене);
 - организиране на програми и дейности за продължаващо образование съвместно със, и в рамките на търговски дружества;
 - съвместно (с общите сили на студенти, университетски преподаватели и практикуващи специалисти)

¹²⁰ Обновена програма на ЕС за висшето образование в ЕС, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1496304694958&uri=COM:2017:247:FIN>

¹²¹ Съобщение на ЕС от 2013 г. за отваряне на образованието: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0654&from=BG>

разработване на решения на сложни проблеми и на иновации, свързани с продукти и процеси.

- Развиване на предприемачески нагласи и умения:
 - създаване на комплекси от универсални умения, учене и практики във всички програми за висше образование, разработени в сътрудничество с предприятия с цел укрепване на пригодността за заетост, творчеството и новите подходи за професионално развитие;
 - въвеждане на обучение по предприемачество във всички учебни дисциплини, с цел студентите, изследователите, членовете на персонала и работещите в областта на образованието да получат знанията, уменията и мотивацията, които са им необходими, за да се ангажират с предприемачески дейности в различни области;
 - създаване на нови възможности за учене посредством практическо прилагане на предприемачески умения, което може да включва и/или да доведе до търговска реализация на нови услуги, продукти и прототипи, както и до създаване на самостоятелно възникнали или отделили се от други дружества нови предприятия.
- Стимулиране на движението и обмяна на знания между областите на висшето образование и предприятията:
 - практически учебни дейности в предприятия, които са интегрирани в учебната програма, признати и носят съответни кредити;
 - проекти за изпитване и проверка на иновативни мерки;
 - дейности за ограничен по време обмен на студенти, изследователи преподавателски персонал и персонал на предприятия;
 - участие на членове на персонала на предприятия в преподаване и научни изследвания.

Алиансите на познанията могат да организират дейности за учебна мобилност на студенти, изследователи и членове на персонала, доколкото тези дейности подпомагат/допълват останалите дейности на алианса и реализират добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта. Дейностите за мобилност не са основните дейности на алиансите на познанията; разширяването на обхвата и увеличаването на мащаба на тези дейности трябва да получи подкрепа по ключово действие 1 от програмата или чрез други инструменти за финансиране.

Кои са най-важните характеристики на алиансите на познанията?

Основните характеристики на алиансите на познанията са, както следва:

- Иновации във висшето образование и чрез висшето образование в предприятията и тяхната социално-икономическа среда: за иновации се считат разработки, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, създадени са в рамките на конкретен проект и са свързани с контекста и анализирателните потребности на съответното партньорство;
- Устойчивост на сътрудничеството между университетите и предприятията. Наличието на солидно и ангажирано партньорство с балансирано участие на предприятия и висши учебни заведения има решаващо значение за успеха на алиансите на познанията. Ролята и приносът на всяка от участващите организации и асоциираните партньори трябва да са конкретни и да се допълват взаимно;
- Въздействието трябва да надхвърля срока на изпълнение на проекта и дейността на организациите, участващи в алианса. Очаква се партньорствата и дейностите да са устойчиви и да продължат съществуването си. За тази цел резултатите могат да са свързани със или интегрирани в съществуващи предприятия, схеми, проекти, платформи, консорциуми и др. Промените във висшите учебни заведения и предприятията трябва да са измерими. Резултатите и решенията трябва да могат да се прилагат на други места и да са достъпни за по-широка аудитория.

Алиансите на познанията са силно конкурентен елемент от програмата „Еразъм+“. Общите характеристики на успешните предложения са, както следва:

- надеждни отношения между висши учебни заведения и предприятия: алиансите на познанията трябва да докажат, че всички партньори са ангажирани и осигурява добавена стойност, като задължителен елемент е наличието на активно и балансирано участие на представители както на бизнеса, така и на сектора на висшето образование. Едно добре разработено предложение е резултат от тясно сътрудничеството между бъдещите партньори и е основано на солиден анализ на потребностите;
- иновативен и транснационален характер на предложението, който е видим във връзка с всички критерии.

Предложението трябва да съдържа правилно изготвен анализ на потребностите, който формулира обосновката, оказва влияние върху избора на партньорите, конкретизира предложението, способства за повишаване на

потенциала за оказване на въздействие и гарантира пълноценното участие на крайните потребители и целевите групи в дейностите по проекта.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА?

Кандидат/координатор: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Координиращата организация носи пълната отговорност да гарантира, че проектът се изпълнява в съответствие със споразумението. Координационната роля на тази организация включва следните задължения:

- тя представлява и действа от името на алианса в отношенията с Европейската комисия;
- поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
- тя координира алианса в сътрудничество с останалите партньори по проекта.

Пълноправни партньори са тези участващи организации, които допринасят активно за постигането на целите на алианса на познанията. Всеки пълноправен партньор трябва да подпише мандат, с който предоставя на координиращата организация отговорността да действа като основен бенефициер и от негово име през периода на изпълнение на проекта. Ако е приложимо, това важи и за партньорите от държави партньори.

Асоциирани партньори (незадължително): В алиансите на познанията могат да участват асоциирани партньори, които допринасят за изпълнението на определени задачи/дейности по проекта или подпомагат разпространението на резултатите и мерките за устойчивостта на алианса. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за част от партньорите по проекта и не получават финансиране. Тяхното участие и роля в проекта и различни дейности трябва обаче да са ясно описани.

Свързани субекти (незадължително): Организации, които допринасят за дейностите и постигането на целите на проекта. Свързаните субекти трябва да бъдат посочени в заявлението за безвъзмездни средства и да отговарят на условията в приложение III (Речник на основните термини) към настоящото ръководство.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят предложенията за алианси на познанията, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Участваща организация може да е всяка публична или частна организация, заедно със своите свързани субекти (ако има такива), установена в държава по програмата или в държава партньор по света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). Например, такава организация може да бъде: ▪ висше училище; ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ научноизследователски институт; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ организация, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението и младежта; ▪ посредническа организация или сдружение, което представлява организации с дейност в областта на образованието, обучението или младежта; ▪ посредническа организация или сдружение, което представлява предприятия; ▪ акредитиращ, сертифициращ или издаващ квалификации орган. Висши училища, учредени в програмна държава трябва да притежават валидна Еразъм Харта за висше образование (ЕСНЕ). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи.
Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.

Брой на участващите организации	Алиансите на познанията са транснационални инициативи, в които участват поне шест независими организации от поне три държави по програмата, от които поне две трябва да са висши учебни заведения и поне две — предприятия.
Продължителност на проекта	2 или 3 години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности. В изключителни случаи срокът на действие на алианс на познанията може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициера и с одобрението на Изпълнителната агенция. В такива случаи общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна финансова подкрепа не по-късно от 28 февруари до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 ноември същата година или 1 януари следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

Релевантност на предложението (максимум 25 точки)	- Цел: предложението съответства на целите на дейността (вж. раздел „Какви са целите и приоритетите на алиансите на познанията?“); - Съответствие: предложението е основано на солиден анализ на потребностите; целите и резултатите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; - Иновативност: предложението предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, както и изготвяне на специфични за проекта иновативни резултати и решения; - Европейска добавена стойност: в предложението се посочва ясно добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциал за трансфер.
Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	- Съгласуваност: предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени идентифицираните потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати; - Структура: работната програма е ясна и разбираема, и обхваща всички етапи; - Управление: сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. Предложението предвижда разпределение на достатъчно ресурси за изпълнението на всички дейности; - Качество и финансов контрол: предвидени са специфични мерки за оценяване на процесите и продуктите, които гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта.

Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 30 точки)	▪ Конфигурация: предложеният алианс на познанията включва подходящ състав от партньори от областите на висшето образование и бизнеса със съответен профил, умения, опит, експертен капацитет и управленска подкрепа, които са необходими за успешната му реализация; ▪ Ангажираност: всяка от участващите организации демонстрира своята пълна ангажираност съобразно своите възможности и област на експертен капацитет; ▪ Партньорство: приносът на партньорите от областите на висшето образование и бизнеса е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; ▪ Сътрудничество/екипен дух: предложението съдържа ясни договореност и разпределение на отговорностите за прозрачно и ефективно вземане на решения, разрешаване на спорове, отчитане и комуникация между участващите организации; ▪ Възнаграждение: Проектът осигурява ясна добавена стойност и ползи за всяка партньорска организация ▪ Участие на държави партньори: ако е приложимо, участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта
Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)	▪ Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и други заинтересовани страни и начина, по който ще доведе до очакваните резултати. Въведени са подходящи мерки за оценка на резултатите от проекта. Предложението осигурява методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ Разпространение: предложението съдържа разработен план за разпространение на резултатите и предвижда подходящи дейности, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни и широката общественост през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ Въздействие: предложението илюстрира обществената и икономическата адекватност и обхват на проекта. То предвижда мерки за мониторинг на напредъка и за оценяване на очакваното въздействие (в краткосрочен и дългосрочен план); ▪ Отворен достъп: ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Устойчивост: предложението предвижда подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че партньорството, резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 70 точки. Освен това те трябва да получат минимум 13 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на разработването и изпълнението на проекта“, 16 точки за категорията „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“ и 11 точки за категорията „въздействие и разпространение“.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Дейността за осигуряване на качеството трябва да е интегриран елемент компонент на проекта, за да се гарантира, че алиансите на познанията ще реализират успешно планираните резултати и ще постигнат въздействие, надхвърлящо обхвата на организациите партньори. Алиансите на познанията трябва да реализират целенасочени дейности за разпространение на резултатите, които трябва да обхванат заинтересованите страни, лицата, определящи политиката, специалистите в областта и предприятията. В процеса на изпълнение на проекта алиансите на познанията следва да изготвят публикации като доклади, наръчници, насоки и др. Като общо правило резултатите трябва да бъдат публикувани под формата на отворени образователни ресурси (ООР), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. Алиансите на познанията следва да разработят нови подходи и инструменти, улесняващи тяхното сътрудничество и гарантиращи устойчивостта на партньорството между висшето образование и бизнеса.

Алиансите на познанията представляват ново и амбициозно действие; те са предмет на специално наблюдение, което предполага необходимостта от активно участие на всички участници и заинтересовани страни. Алиансите на познанията следва да предвидят своето участие в тематични клъстери с цел полезни взаимодействия, обмен на добри практики и взаимно учене. Освен това алиансите на познанията следва да предвидят бюджетни средства за представяне на проектите и на резултатите от тях на Форума за диалог между университетите и бизнеса и/или на други подходящи прояви (до пет през срока на проекта).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да е изготвен въз основа на системата на единични ставки. Системата на „единични ставки“ представлява опростен начин за определяне на размера на безвъзмездните средства. По своето естество такива опростени форми на безвъзмездни средства представляват принос за покриване на основните разходи на проекта, който не е възстановяване на действителните разходи, свързани с конкретни дейности по проекта. При проектите за алианси установените единични ставки се прилагат за компонента „персонал“ на даден проект. Те са предварително определени вноски, установени на базата на един работен ден за категория работник.

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за алианс на познанията със срок на действие 2 години: 700 000 евро
Максимален размер на финансовата подкрепа от ЕС, която може да бъде отпусната за алианс на познанията със срок на действие 3 години: 1 000 000 евро

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Подкрепа за изпълнение	Финансова подкрепа за разходите за изпълнението на дейности, които са пряко свързани с изпълнението на проекта (с изключение на интегрирани дейности за мобилност), включително: управление на проекта, срещи по проекта, интелектуални продукти (като учебни програми, педагогически материали, отворените образователни ресурси (ООР), ИТ инструменти, анализи, проучвания и т.н.), разпространение на резултатите, участие в прояви, конференции, пътни разходи и др. Финансовата подкрепа от ЕС се изчислява въз основа на броя на дните и профила на участващите членове на персонала по държави.	Принос към единичните ставки	Б2.1 на мениджър за ден работа по проекта	Условно: кандидатите трябва да обосноват вида и обема на ресурсите, необходими във връзка с реализацията на предложените дейности и резултати. За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено.
			Б2.2 на изследовател/ преподавател/инструктор за ден работа по проекта	
			Б2.3 на технически персонал за ден работа по проекта	
			Б2.4 на административен персонал за ден работа по проекта	

* Моля, вижте Международната стандартна класификация на длъжностите — ISCO (<http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm>)

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ, РЕАЛИЗИРАНИ В РАМКИТЕ НА АЛИАНС НА ПОЗНАНИЯТА (НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно	Принос към единичните ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 275 евро на участник За разстояния от 2000 км или повече: 360 евро на участник	Условно: кандидатите трябва да обосноват необходимостта от дейностите за мобилност за постигане на целите и резултатите от проекта. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ¹²² . Кандидатът трябва да посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане. ¹²³
Дневни разходи	Принос към дневните разходи на участниците през периода на изпълнение на дейността	Принос към единичните ставки	Дейности, насочени към персонала до 14-тия ден от изпълнението на дейността: 100 евро на участник на ден + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 евро на участник на ден Дейности, насочени към учащите: до 14-тия ден от изпълнението на дейността: 55 евро на участник на ден + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 40 евро на участник на ден	

¹²² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources_bg

¹²³ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

Таблица А: Изпълнение на проекта (суми в евро на ден) за държавите по програмата

Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/инструктор/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал
	Б2.1	Б2.2	Б2.3	Б2.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	353	289	228	189
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	336	257	194	157
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	197	164	122	93
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Словакия, Сърбия, бивша югославска република Македония, Турция	106	88	66	47

ТАБЛИЦА Б: ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН) ЗА ДЪРЖАВИТЕ ПАРТНЬОРИ

Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Мениджър	Преподавател/ инструктор/ изследовател/	Технически персонал	Административен персонал
	Б2.1	Б2.2	Б2.3	Б2.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	353	289	228	189
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, Град държава Ватикан	336	257	194	157
Бахамски острови, Бахрейн, Хонконг, Израел, Корея (Република), Оман, Саудитска Арабия, Тайван	197	164	122	93
Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсуана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Чили, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго, Демократична република Конго, Острови Кук, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Еквадор, Египет, Ел Салвадор, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея, Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корея (Народнодемократична република), Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, федерални щати на Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа-Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сент Лусия, Сейнт Винсънт и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Судан, Суринам, Свазиленд, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Демократична република Източен Тимор, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венецуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве	106	88	66	47

СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА СЕКТОРНИТЕ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА?

Секторните алианси на уменията са насочени към преодоляване на недостиг от умения, засягащ един или повече професионални профили в конкретен сектор. За тази цел те идентифицират съществуващи или възникващи потребности на пазара на труда в конкретния сектор (т.е. по линия на търсенето) и работят за повишаване на адекватността на системите за първоначално и продължаващо професионално образование и обучение (ПОО) на всички равнища към потребностите на пазара на труда (по линия на предлагането). Въз основа на данни за потребностите от умения секторните алианси на уменията съдействат за разработването и прилагането на транснационално съдържание за професионално обучение, както и на методики за преподаване и обучение, предназначени за основните професионални профили в Европа.

Секторните алианси на уменията за стратегическо секторно сътрудничество в областта на уменията идентифицират и разработват конкретни действия за постигане на съответствие между търсенето и предлагането на умения в подкрепа на цялостната стратегия за растеж в съответния сектор.

Проектите ще допринесат за подобряване на качеството и уместността на системите за професионално образование и обучение в Европа, както е посочено в Съвместния доклад за 2015 „Образование и обучение 2020“, и от министрите, отговарящи за ПОО, в заключенията от Рига от 2015 г., които договорят нов набор от средносрочни резултати за периода 2015-2020 г.

Това следва да се постигне чрез действия, насочени към следните цели:

- разработване на стратегически подходи за развитие на секторни умения чрез партньорства за устойчиво сътрудничество между ключовите заинтересовани страни в сектора и публичните органи;
- разработване на платформи и партньорства на транснационално ниво, основаващи се на иновативни методи на сътрудничество, като първа стъпка към създаването на „Платформи за високи професионални постижения“, които са движещата сила на качествените професионални умения в контекста на европейските, както и на националните, регионалните/местните стратегии за сектора;
- идентифициране на съществуващи и възникващи потребности от умения за професии в конкретни сектори, като освен това привнасят тази интелигентност в европейската панорама на уменията;
- засилване на обмена на знания и практики между институциите за образование и обучение и пазара на труда, със специално внимание на секторните участници;
- насърчаване на съответните секторни квалификации и споразумение за подкрепа за тяхното признаване;
- изграждане на взаимно доверие, облекчаване на условията за трансгранична сертификация и оттук улесняване на професионалната мобилност, както и увеличаване на признаването на квалификации на европейско равнище в съответния сектор.
- приспособяване на предоставянето на ПОО към нуждите от умения, като фокусът се поставя както върху специфични за работата умения, така и върху ключови компетентности;
- интегриране на ученето в процеса на работа в предоставянето на ПОО, когато е възможно, съчетано с международен опит, и използване на неговия потенциал като фактор за икономическо развитие и иновации, увеличавайки конкурентоспособността на съответните сектори;
- планиране на постепенното разпространение на резултатите от проекта, водещо до системно въздействие под формата на постоянно приспособяване на предоставянето на ПОО към нуждите от умения, основано на устойчиви партньорства между доставчици и ключови заинтересовани страни на пазара на труда на подходящо ниво („обратна връзка“). Това планиране следва да идентифицира и да ангажира ключови национални и/или регионални заинтересовани страни, като същевременно гарантира широкото разпространение на резултатите.

Какво представляват секторните алианси на уменията?

Секторните алианси на уменията са транснационални проекти за идентифициране на съществуващите и възникващите потребности от умения в конкретни икономически сектори и/или адаптиране на програмите за професионално обучение към тези потребности.

Алиансите за секторни умения са предназначени за професионално образование и обучение (ПОО), на всякакви нива на Европейската квалификационна рамка (ЕКР) от 3 до 8, включително ниво на гимназиално образование, ниво

на висше образование, както и висше ниво (напр. университети за приложни науки, политехнически институти и др.). Приложенията, които са съсредоточени върху професионалното образование и обучение на ниво висше образование (нива 6 до 8 по ЕКР), трябва да включват силен компонент за учене в процеса на работа¹²⁴ и да включват най-малко още едно ПОО квалификационно ниво между професионалните квалификационни нива 3 до 5 (т.е. не е изключително ниво висше образование).

Алиансите за секторни умения трябва да прилагат инструментите и средствата на ниво ЕС като ЕКР, ECVET, EQAVET, както и препоръката на Съвета относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване¹²⁵, когато това е уместно.

Особено внимание ще бъде обърнато на **цифровите умения**, защото те са все по-важни за всички професионални профили на целия трудов пазар. Освен това във връзка с прехода към кръгова и по-екологосъобразна икономика е необходимо да се извършат промени в квалификациите и националните програми за образование и обучение, за да се отговори на възникващото търсене на „зелени“ умения и устойчиво развитие.

Проектите могат да постигат тези цели, като кандидатстват за една или няколко от следните обособени позиции (една организация може да участва като кандидат в няколко предложения и позиции, при условие че предложенията се отнасят за различни сектори):

Обособена позиция 1: Алианси за секторни умения за разработването на секторни подходи чрез транснационални Платформи за високи професионални постижения. Този лот подкрепя разработването на пилотни проекти, основани на иновативни методи на сътрудничество, като първа стъпка към създаването на „Платформи за професионално усъвършенстване.“ Чрез него ще се подпомогне разработването на секторни подходи за планиране и предоставяне на съдържание за ПОО в съчетание със стратегически подход за развитие на уменията на местно/регионално равнище и в съответствие с местните/регионалните стратегии за растеж и иновации. При разработването и предоставянето на общо съдържание за обучение трябва да се следва подходът и действията, описани за Лот 2.

Обособена позиция 2: Секторни алианси на уменията за разработване и предоставяне на ПОО — ще работят за изготвяне и предоставяне на **общо образователно съдържание** за програмите за професионално обучение за една или няколко свързани професии в даден сектор, както и за разработване на методики за преподаване и обучение. Специален акцент следва да бъде поставен върху **ученето в процеса на работа** като метод, чрез който учащите придобиват умения, търсени на пазара на труда.

Обособена позиция 3: Секторни алианси на уменията за прилагане на нов стратегически подход (подробен план) към секторното сътрудничество в областта на уменията: Подробният план за секторно сътрудничество в областта на уменията¹²⁶ е едно от десетте действия в Новата програма за умения в Европа (вж. описанието на уебсайта Еуропа¹²⁷). В рамките на сегашната покана Подробният план ще бъде прилаган в шест сектора, които изпитват остър недостиг на умения (вж. критериите за допустимост). Алиансите, участващи в обособена позиция 3, ще съдействат за изпълнението на Подробния план чрез разработване на *секторна стратегия за уменията*. Стратегията следва да оказва систематично и структурно въздействие върху намаляването на недостига и несъответствията на умения, и да гарантира подходящо качество и равнище на уменията в подкрепа на растежа, иновациите и конкурентоспособността на сектора. Секторната стратегия за умения трябва да включва ясен набор от дейности, етапи и добре дефинирани резултати с оглед осигуряването на съответствие между търсенето и предлагането на умения в подкрепа на цялостната стратегия за растеж на съответния сектор. Целите на обособена позиция 2 (откликване на идентифицирани потребности от умения чрез изготвяне и предоставяне на ПОО) трябва да бъдат включени в секторната стратегия за умения. Алиансът по Обособена позиция 3 също така трябва да изпълнява дейностите по Лот 2. За Лот 3 може да се финансира само 1 предложение за сектор.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Секторните алианси на уменията осъществяват съгласуван, изчерпателен и разнообразен набор от взаимно свързани дейности, които са гъвкави и могат да бъдат адаптирани към различни текущи и бъдещи потребности на пазара на труда, като например:

¹²⁴ Това, което трябва да се счита за учене в процеса на работа, е изложено в публикацията на Европейската комисия „Учение в процеса на работа в Европа“: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/alliance/work-based-learning-in-europe_en.pdf

¹²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29>

¹²⁶ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8848

¹²⁷ <http://www.ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 1: СЕКТОРНИ УМЕНИЯ АЛИАНСИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СЕКТОРНИ ПОДХОДИ ЧРЕЗ „ПЛАТФОРМИ ЗА ВИСОКИ ПРОФЕСИОНАЛНИ ПОСТИЖЕНИЯ”

Създаване на транснационални платформи“ за високи постижения в областта на професионалното обучение, със секторен подход, насочени към:

- създаване на партньорства бизнес-образование, които могат да включват сътрудничество за чиракуване, стажове, споделяне на оборудване, обмен на служители и учители между предприятия и центрове за професионално образование и обучение и организиране на други общи дейности.
- разработване на иновационни центрове, центрове за разпространение на технологии и/или виртуални демонстрационни центрове, със специален акцент върху подкрепата на МСП чрез споделяне на оборудване и експертен опит, провеждане на научноизследователска дейност и разработване на продукти и услуги с тясно участие на учащите се в ПОО;
- осигуряване на бизнес инкубатори за учащи се в ПОО за развиване на предприемачески умения, стартиране на бизнес проекти/стартиращи фирми или подготовка за самостоятелна заетост
- активно участие в дейности на регионални „триъгълници на знанието“, насочени към водеща роля в научноизследователската и технологична разработка, което позволява бързо осъвременяване на учебните планове и квалификациите;
- разработване на иновационни методологии за преподаване и обучение, основаващи се на цифрови технологии (напр. MOOC, симулатори, увеличена реалност и т.н.), както и виртуални/смесени решения за мобилност за учащите и служителите;
- насърчаване на продължаващото професионално развитие на учители и обучители, като се акцентира както върху педагогическите умения, така и върху техническите умения, и върху участието им в изследователски проекти сред членовете на платформата;
- разработване на учене, базирано на предизвикателство/проект, което обединява междудисциплинарна експертиза чрез обучаващи се в ПОО от различни сфери на обучение (напр. планиране, маркетинг, инженеринг) за решаване на реални трудови проблеми/предизвикателства;
- предоставяне на услуги за ориентиране;
- разработване на механизми и насърчаване на валидирането на различни форми на неформалното учене;
- разработване на стратегии за интернационализация за насърчаване на транснационалната мобилност на обучаващи се в ПОО, учители, обучители и ръководители на институции за професионално образование и обучение, както и мениджъри по човешки ресурси и обучение в предприятията;
- разработване/проучване на устойчиви финансови модели, които съчетават публично и частно финансиране, както и дейности, генериращи доходи;

Изготвяне на транснационални общосекторни професионални учебни програми:

- При разработването на транснационални общосекторни професионални учебни програми следва да се следват подходът и действията, описани за Лот 2.

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 2: СЕКТОРЕН АЛИАНС НА УМЕНИЯТА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОО

Изготвяне на транснационални общосекторни учебни програми за ПОО:

- когато е необходимо, събиране и интерпретиране на доказателства за нуждите от умения на пазара на труда в даден икономически сектор, като се използва Панорамата на умения в ЕС и, когато е приложимо, работата на европейските секторни съвети;
- определяне на потребностите от предоставяне на обучение при използване на наличните професионални профили в Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO), когато има такива;
- въз основа на идентифицираните потребности от умения за конкретни професионални профили в даден икономически сектор, определяне и изготвяне на учебни програми или квалификационни стандарти за ПОО (в съответствие с ЕКР и на база на информацията от ESCO) с цел откликване на тези потребности;
- залагане на потребностите от умения в иновативни, ориентирани към резултатите от ученето модулни програми и/или квалификации по ПОО (с прилагане на ECVET при разработването на квалификации,

съставени от единици резултати от обучението), които осигуряват условия за прозрачност и сравнимост и отчитат необходимостта от валидиране на предишно учене (например неформално или неофициално);

- управление на качеството на новото учебно съдържание чрез прилагане на принципите на EQAVET за осигуряване на качеството или чрез използване на съществуващи системи за осигуряване на качеството, които обаче следва да съответстват на EQAVET;
- интегриране в новото учебно съдържание на периоди на учене в процеса на работа, включително възможности за прилагане на знанията в практически ситуации от „реалния живот“ на работното място и по възможност вграждане на транснационален учебен опит;
- планиране на предоставянето на ПОО с акцент върху уменията, специфични за работното място, и върху базови компетентности¹²⁸, социални умения и дисциплини, включени в НТИМ (наука, технологии, инженерство и математика), като едновременно с това се осигуряват ефективни възможности за придобиване или развитие на тези компетентности, особено чрез обучение, което е свързано с работата;
- насърчаване на важни секторни квалификации по ПОО (включително съвместни транснационални програми, възложени от повече от една организация за ПОО), подкрепа за сключването на споразумения за тяхното признаване чрез прилагане на принципите на ECVET и съотнасяне на квалификациите в НКР и ЕКР, както и други подходящи европейски инструменти в съответния сектор;
- разширяване на признаването на квалификации на европейско и национално равнище в рамките на определен сектор чрез насърчаване и договаряне на секторни квалификации, улесняване на трансграничната сертификация и изграждане на взаимно доверие, допринасяйки за увеличаването на мобилността на учащи и специалисти в сектора;
- идентифициране, документиране и насърчаване на успешни проекти и добри практики, свързани с умения или квалификации, както и на проекти за развитие на партньорства между множество заинтересовани страни, включително от други сектори или от страни извън Европа, и изготвяне на подробни предложения за тяхното възпроизвеждане или разширяване, където е приложимо;
- където е приложимо, гарантиране, че резултатите от проекта са налични под формата на отворени данни с оглед на въвеждането им в Панорамата на уменията и ESCO.

Изпълнение на учебни програми:

- идентифициране на най-подходящите методики за изпълнение на учебните програми чрез използване на иновативни подходи за преподаване и учене, както и на стратегическо и интегрирано прилагане на ИКТ (напр. смесено учене, симулатори, увеличена реалност, и др.) виртуални/смесени решения за мобилност за учащи и служители, и на отворени образователни ресурси (напр. MOOK¹²⁹);
- идентифициране на начини за подобряване на методите за преподаване и учене в областта на ПОО, за да се откликне на потребностите на различните целеви групи от учащи; и чрез осигуряване на учене в процеса на работа;
- разработване на действия за улесняване на предаването на знания между поколенията като част от ПОО;
- описване на начини, по които методиките и процедурите за оценяване могат да обхванат всички форми на учене, включително учене по време на работа, и да улесняват валидирането на умения и компетентности, придобити преди обучението;
- идентифициране на подходящи мерки за проследяване на учащите след завършване на тяхното обучение с цел предоставяне на „канални за обратна информация“¹³⁰. Тези системи за проследяване и обратна информация могат да използват данни от фирми, учащи и работници, както и от публични ресурси и участници в пазара на труда;
- предлагане на подходящи мерки за официално признаване на нови или адаптирани програми за професионално обучение и квалификации в учащите страни и в обхванатите сектори;
- планиране на постепенното разгръщане на резултатите от проекта за постигане на системно въздействие.

¹²⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=EN>

¹²⁹ MOOK представлява съкращение от „масов отворен онлайн курс“, насочен към неограничен брой участници и достъпен свободно в интернет.

Освен традиционните учебни материали като филмирани лекции, четива и сборници със задачи, много MOOK предлагат на своите потребители интерактивни форуми в подкрепа на взаимодействието в общността от ученици, преподаватели и асистенти. Средство, чрез което собственикът на произведение предоставя всеобщо разрешение за използване, споделяне и адаптиране на ресурса. Всеки ресурс е свързан с отделен лиценз. Отвореният лиценз не включва прехвърляне на авторски права или права на интелектуална собственост (ПИС) и на ползите.

¹³⁰ Вж. средносрочен резултат 2 (MTD2) в Заключениета от Рига от 2015 г.:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 3: СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НОВ СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДХОД (ПОДРОБЕН ПЛАН) КЪМ СЕКТОРНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА УМЕНИЯТА

По тази обособена позиция секторните алианси на уменията установяват устойчиво сътрудничество, насочено към развитието на умения сред основните индустриални участници в даден сектор, организации за образование и обучение и публични органи.

Алиансите по тази обособена позиция обхващат дейностите по обособена позиция 2. Те също така трябва да обхващат следните дейности:

- разработване на секторна стратегия за уменията в подкрепа на целите, заложи в приетата стратегия за растеж на сектора. Тази стратегия следва да бъде първият основен резултат от проекта. Тя трябва да идентифицира конкретни действия с ясно посочени дейности, етапи и добре дефинирани резултати, за да предложи начини за постигане на съответствие между търсенето и предлагането на умения. В стратегията следва да се обяснява как важни тенденции, като например развитието на глобалните, социалните и технологичните условия в сектора, могат да повлияят върху потребностите от работни места и умения. Тя трябва да описва очаквания времеви хоризонт и да отделя особено внимание на въздействието на цифровите и на главните базови технологии;
- за обосноваване и илюстриране на стратегията следва да се идентифицират, документирант и насърчават конкретни примери на политики и инициативи на национално и регионално ниво, насочени към преодоляване на недостига и несъответствията на умения, както и към развитието на партньорства между множество заинтересовани страни (например между индустрията, социалните партньори, организациите за образование и обучение, публичните органи). Тези примери следва да бъдат представени във формата на фишове с ясно описание на политиката или проекта, ролята и отговорностите на различните заинтересовани страни, продължителността, финансирането (ако е налично) и резултатите;
- разработване на обща методика за оценка на текущото състояние и за предвиждане на бъдещите потребности, както и за мониторинг (на годишна база) на напредъка и на промените в търсенето и предлагането на умения въз основа на надеждни прогнозни сценарии;
- идентифициране на професионалните профили, които следва да бъдат преразгледани или създадени, и на съответните потребности от умения, както и на необходимото квалификационно равнище, при използване, където е приложимо, на професионалните профили в ESCO и на съществуващи рамки за компетентности¹³¹; където е уместно може да се предвидят секторни рамки за компетентности;
- идентифициране, описване и посочване на приоритети за преразглеждането или установяването на нови квалификации въз основа на съответните професионални профили;
- подкрепа за разработването на конкретни решения за предоставяне на ПОО (включително в системата на висшето образование), както и за установяването на партньорства между бизнеса, образователните институции и изследователските организации;
- разработване на конкретни решения за насърчване на мобилността на учащите в професионални училища, търсещите работа и чираците в сектора навсякъде в Европа и надграждане чрез използване на съществуващите инструменти на ЕС (например „Еразъм+“, EURES, Drop'Pin, Европейски алианс за професионална подготовка);
- разработване на действия, насочени към увеличаване на привлекателността на сектора като място за кариерно развитие, особено сред младите хора, и към постигане на баланс между половете в сектора;
- изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване. В основата на този план са устойчивите партньорства между организации за образование и обучение и основни участници от индустрията на съответното равнище. Планът трябва да включва информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и финансова устойчивост. Планът също така следва да гарантира подходяща видимост и широко разпространение на работата на алианса, включително на политическо ниво в ЕС и в страната, както и подробни предвиждания за разгръщане на национално и/или регионално равнище с участието на компетентните правителствени и секторни органи; Освен това, планът трябва да посочва как стратегиите за умения могат да бъдат подпомагани с финансиране от ЕС (например Европейските структурни фондове, Европейският фонд за стратегически инвестиции, „Еразъм+“, COSME, секторни програми) и от национални или регионални източници. В тази връзка следва да се вземат предвид националните и регионалните стратегии за интелигентна специализация;
- предоставяне на всички важни качествени и количествени данни на равнището на ЕС и/или на национално равнище в електронен вид и отворен формат¹³².

¹³¹ Например Рамката за компетентност в областта на цифровите технологии за гражданите, Рамка за предприемачески компетентности и Европейската рамка за електронните компетентности (e-CF).

¹³² Това може да се направи с използване на Практическата рамка за включване на доказателства, свързани със секторните умения, в Панорамата на уменията, предоставена от CEDEFOP: <http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

КОИ СА НАЙ-ВАЖНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА СЕКТОРНИТЕ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА?

Основните характеристики на секторните алианси на уменията са, както следва:

- Иновации в областта на **професионалното образование и обучение** за конкретни професии по икономически сектори (доколкото са налични в ESCO¹³³); и
- Въздействието трябва да надхвърля срока на изпълнение на проекта и дейността на организациите, участващи в алианса. Очаква се партньорствата и дейностите да са устойчиви и да продължат съществуването си. Промените в предоставянето на ПОО за професионалните профили трябва да са измерими. Резултатите и решенията трябва да могат да се прилагат на други места и да са достъпни за по-широка аудитория. Резултатите, постигнати от секторните алианси на уменията, следва да бъдат на разположение за ползване и публикуване в „Панорамата на уменията в ЕС“.

Секторните алианси на уменията трябва да докажат, че всички партньори са ангажирани и осигуряват добавена стойност. Партньорите следва да съчетават информация на системно ниво и на нивото на съответния сектор със солидни знания относно потребностите от умения и практиките на обучение в този сектор. Разпределението на задачите и задълженията за изготвяне на продукти следва да демонстрира правилно съгласуване на експертния капацитет на партньорите и възложените им дейности. Партньорите трябва да са представителни за сектора, поне на национално равнище, да имат европейски обхват и експертен капацитет или компетентности в прогнозирането и удовлетворяването на потребностите от професионални умения, обучението или изготвянето на квалификации.

По обособена позиция 1 **Алианси за секторни умения за разработване на секторни подходи чрез „Платформи за високи професионални постижения“** трябва да демонстрират уникална комбинация от транснационален секторен фокус и развитие на уменията с връзки към местното/регионалното икономическо развитие. Партньорите ще разработят секторни подходи чрез пилотни Платформи за високи професионални постижения с цел създаване на първокласни референтни точки за обучение в специфични сектори, както за начално обучение на младежи, така и за непрекъснатото повишаване и преквалификация на възрастни.

Тези платформи ще се състоят от транснационални партньорства за разработване и предоставяне на съвместни учебни програми и квалификации за ПОО, със силен акцент върху практическото обучение в предприятията, мобилността на учащите и служителите и предприемачеството. Партньорствата ще включват доставчици на ПОО на ниво средно образование, професионално обучение след завършено средно образование, както и на висши училища, фирми, камари, изследователски центрове, организации, участващи в иновационни екосистеми и съответните публични органи. Платформите за високи професионални постижения трябва да се разбират в широк контекст, който се приспособява към разнообразието на системите за ПОО в различните страни.

Институциите за професионално образование и обучение, участващи в тези платформи, ще действат като катализатори за бизнес инвестиции и ще подкрепят стратегиите за европейска и регионална иновация и интелигентна специализация, като осигурят висококвалифицирани работници чрез гъвкаво и своевременно предлагане на обучение за нуждите от умения на фирмите.

По обособена позиция 2 **„Секторни алианси на умения за разработване и предоставяне на ПОО“** партньорите ще трябва да идентифицират съществуващи данни от проучвания върху потребностите от специфични професионални умения при провеждането на ПОО или при разработването на квалификационни стандарти въз основа на общ европейски профил на основните професии, при използване на наличната информация от ESCO. Където е подходящо, те следва да се обосновават с данни за уменията, събрани от европейски секторни съвети по умения и съществуващи секторни проучвания на уменията, възложени от Европейската комисия. Панорамата на уменията в ЕС предлага богат набор от данни за уменията, анализи и проучвания върху отделни професии (занятия) и сектори.

Като следваща стъпка алиансът следва да разработи иновативни и ориентирани към резултатите от обучението програми за професионално обучение (включващи прилагане на ECVET), които следва да са основани на механизми за осигуряване на качеството (в съответствие с EQAVET). В своето предложение партньорите в алианса следва да покажат какви мерки предвиждат да приемат в съответните държави и в сектора за официално признаване (първоначално професионално образование и обучение) или сертифициране (продължаващо професионално обучение) на нови или адаптирани учебни програми за ПОО и как те ще продължат процедурите след приключване на финансирането от ЕС. Услуги за професионално ориентиране, предоставяни съвместно с органи на регионалната или местната администрация, следва да имат спомагателна роля в процеса на синхронизиране на уменията с планирането на учебните програми за професионално обучение, с оглед училища за начално ПОО, учащи младежи или техници да бъдат привлечени към конкретни професии, за които е налице повишено търсене на пазара на труда. Секторните алианси на уменията следва да реализират предложените дейности по начин, осигуряващ максимално въздействие върху една или върху няколко свързани професии в даден сектор.

¹³³ <https://ec.europa.eu/esco/home>

По обособена позиция 3 „Секторни алианси на уменията за прилагане на нов стратегически подход (подробен план) към секторното сътрудничество в областта на уменията, освен посоченото за позиция 2, партньорите ще трябва да разработят цялостен и стратегически подход, който да обхваща всички дейности. Този стратегически подход следва да бъде тясно свързан с цялостната стратегия за растеж на сектора, с цел да се обърне внимание на най-належащите предизвикателства в сектора и да бъдат постигнати неговите краткосрочни и дългосрочни цели, включително, където е приложимо, по отношение на растежа, иновациите, конкурентоспособността и заетостта. Алиансите трябва да вземат предвид и отразяват в своята дейност основните политически развития и публикации на равнището на ЕС, отнасящи се до техния сектор.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА?

Кандидат/координатор: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Координиращата организация носи пълната отговорност да гарантира, че проектът се изпълнява в съответствие със споразумението. Координационната роля на тази организация включва следните задължения:

- тя представлява и действа от името на алианса в отношенията с Европейската комисия;
- поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
- координира алианса в сътрудничество с останалите партньори по проекта.

Пълноправни партньори: участващи организации, които допринасят активно за успешната реализация на секторния алианс на уменията. Всеки пълноправен партньор подписва документ, с който изразява съгласие координаторът да поеме горепосочените задължения от името на партньорството през срока на изпълнение на проекта. Това важи и за партньорите от държави партньори.

Асоциирани партньори (незадължително): в секторните алианси на уменията могат да участват асоциирани партньори, които допринасят за изпълнението на дейностите на алианса. Не се изисква тези партньори да отговарят на договорните изисквания, тъй като те не получават финансиране. Въпреки това, тяхното участие и роля в проекта и различните работни пакети трябва да бъдат ясно описани.

Свързани партньори (незадължително): Организации, които допринасят за постигането на целите и за изпълнението на дейностите по проекта. Свързаните партньори трябва да бъдат посочени в заявлението за безвъзмездни средства и да отговарят на изискванията, описани в приложение III („Терминологичен речник“) на настоящото ръководство.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят предложенията за секторни алианси на уменията, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 1: АЛИАНСИ ЗА СЕКТОРНИ УМЕНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕТО НА СЕКТОРНИ ПОДХОДИ ЧРЕЗ „ПЛАТФОРМИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ“

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 1

Допустими участващи организации	Следните организации или свързани с тях субекти (ако има такива) са допустими за участие в алианс по обособена позиция 1. Те могат да бъдат публични или частни организации, установени в държава по програмата (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство): ▪ публични или частни организации за ПОО, на всякакви нива на Европейската квалификационна рамка (ЕКР), по-специално предприятия, които имат собствено звено за обучение и/или осигуряват стажове или предоставят споделено обучение (съвместно обучение); ▪ организации или мрежи на равнището на ЕС или на национално равнище, които представляват индустрии, малки и средни предприятия, социални партньори, професии и заинтересовани страни от сферата на образованието и обучението, включително младежки организации, както и съответните секторни организации; ▪ търговски, промишлени или трудови камари и други важни междинни органи в сектора;

	- мрежи от организации за ПОО и техни представителни европейски или национални организации; - европейски и/или национални социални партньори, - министерства на труда или свързани с тях органи (агенции или съвети), - публични или частни служби по заетостта, - институти за изследване на пазара на труда, национални статистически служби, - публични или частни, малки, средни или големи предприятия (включително социални предприятия), - агенции за икономическо развитие и организации, участващи в иновационни екосистеми;
	- секторни или професионални сдружения на работодатели или работници и служители, занаятчийски камари, - европейски или национални секторни организации шапки, - организации за обучение или образование на местно, регионално или национално равнище, - изследователски институти, - секторни съвети по уменията; - органи, предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация, - публични органи, отговарящи за образованието и обучението и/или въпроси на пазара на труда на местно, регионално или национално равнище; - органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации (органи с „регулаторна функция“).
Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
Брой и профил на участващите организации	Алиансът за секторни умения трябва да обхваща поне 4 държави по програмата и да включва най-малко 8 пълноправни партньора , от които поне 3 са дружества, индустрии или сектори (напр. камари или търговски асоциации) и поне 3 са организации за образование или обучение .
Допустими сектори	Всички сектори, с изключение на шестте сектора, които са допустими за обособена позиция 3. ¹³⁴
Продължителност на проекта	2 години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности. В изключителни случаи срокът на действие на секторен алианс на уменията може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициера и с одобрението на Изпълнителната агенция. В такива случаи общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна финансова подкрепа не по-късно от 28 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 ноември или 1 декември същата година или 1 януари следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

¹³⁴ Както са дефинирани от Евростат в NACE (Статистическа класификация на икономическите дейности в Европейския съюз)

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 1

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	- Връзка с политиката: предложението допринася за постигането на европейските цели за разработване на иновационни партньорства за сътрудничество като първа стъпка към създаването на транснационални платформи за професионално усъвършенстване; - Представяване на ПОО: Алиансът за секторни умения включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организации за разработване и предоставяне на ПОО; - Представяване на сектора: Алиансът за секторни умения включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответния икономически сектор; - Цифрови умения: степен, в която предложението предвижда проучване на потребностите от цифрови умения. Предложенията, включващи този аспект, ще се считат за много релевантни; „Зелени“ умения: степен, в която предложението предвижда проучване на потребностите от умения, свързани с прехода към кръгова и по-екологосъобразна икономика. Предложенията, включващи този аспект, ще се считат за много релевантни; - Цел: предложението съответства на целите и приоритетите на Действието - Последователност: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; - Иновации: предложението предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения; - Европейска добавена стойност: предложението доказва убедително добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер.
Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 30 точки)	- Съгласуваност: цялостната структура на проекта гарантира съгласуваност между целите на проекта и предложените методики, дейности и бюджет. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени идентифицираните потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати; - Структура: работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение) - Управление: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. Предложението предвижда разпределение на достатъчно ресурси за изпълнението на всички дейности; - Бюджет: в бюджета са предвидени необходимите ресурси за успешно изпълнение; - Контрол на качеството и финансов контрол: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са идентифицирани и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 25 точки)	Конфигурация: съставът на партньорството е в съответствие с целите на проекта, обединявайки съответно уменията и компетенциите, необходими за осъществяване на планираните дейности. Представителният характер и експертният капацитет на партньорите за съответния сектор на европейско равнище е убедително доказан. Партньорите съчетават информация на системно ниво и на нивото на съответния сектор със солидни знания относно потребностите от умения и практиките на обучение в техния икономически сектор. С ясно призната роля е участието на европейски социални партньори и/или на национални социални партньори в страните, обхванати от алианса. Съответните партньори следва да имат обхват и представителност в участващите в алианса държави по програмата, които осигуряват висок капацитет за изпълнение в обхванатите от алианса държави (напр. посредством участие на

	европейска секторна организация и/или европейски социални партньори). Предложение, което включва органи с регулаторна функция в областта на образованието и обучението, ще се счита за силно релевантно; ▪ Ангажираност: разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; ▪ Задачи: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Индивидуалните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; ▪ Сътрудничество/екипен дух: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни.
Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)	▪ Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от дейността на алианса от партньорите и други заинтересовани страни. То съдържа методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ Разпространение: предложението съдържа разработен план за разпространение на резултатите и предвижда подходящи дейности, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни (лица, определящи политиката, специалисти по професионално ориентиране, предприятия и младежи, обучаващи се в системата на задължителното образование що се отнася до професии, за които е налице повишено търсене на пазара на труда или потенциал за създаване на нови предприятия) по време на проекта и след неговото приключване; в заявлението са посочени партньорите, които ще отговорят за изпълнението на дейностите за разпространение, както и опитът на тези партньори в изпълнението на такива дейности; ▪ Въздействие: предложението илюстрира обществената и икономическата значимост и обхват на проекта. То включва партньори с важна роля в съответния сектор, включително в областта на образованието и обучението. Силно релевантно е предложение, което включва мерки и също така цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно); много релевантно е предложение, което предвижда убедително участие на органи с регулаторни функции (по-специално в областта на квалификациите) за осигуряване на признаването или сертифицирането на учебното съдържание. Ако пълноправен партньор е европейска секторна организация шапка, която представлява социални партньори или съответния сектор, предложението е силно релевантно. Ако агенциите за икономическо развитие и организациите, участващи в местните/регионалните иновационни екосистеми, са пълноправни партньори, предложението е силно релевантно.; ▪ Отворен достъп¹³⁵: ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи¹³⁶, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Устойчивост: предложението обяснява как ще бъдат разработени и развити пилотните Платформи за високи професионални постижения. Предложението включва подходящи мерки и посочва финансови ресурси (европейски, национални и частни), чиято цел е да гарантират дългосрочната устойчивост на резултатите и ползите, постигнати от алианса

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 70 точки. Освен това те трябва да получат минимум 13 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“, 16 точки за категорията „качество на разработването и изпълнението на проекта“ и 11 точки за категорията „въздействие и разпространение“.

¹³⁵ Бенефициерът публикува всички образователни материали, изготвени със средства от „Еразъм+“, безплатно и въз основа на отворен лиценз.

¹³⁶ Средство, чрез което собственикът на произведение предоставя всеобщо разрешение за използване, споделяне и адаптиране на ресурса. Всеки ресурс е свързан с отделен лиценз. Отвореният лиценз не включва прехвърляне на авторски права или права на интелектуална собственост (ПИС) и на ползите.

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 2: СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОО

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 2

Допустими участващи организации	Следните организации или свързани с тях субекти (ако има такива) са допустими за участие в алианс по обособена позиция 2. Те могат да бъдат публични или частни организации, установени в държава по програмата (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство): - публични или частни организации за ПОО, включително социални предприятия, по-специално предприятия, които имат собствено звено за обучение и/или осигуряват стажове или предоставят споделено обучение (съвместно обучение), - организации на равнището на ЕС или национални организации, които представляват индустрии, малки и средни предприятия, съответни секторни организации; - мрежи от организации за ПОО и техни представителни европейски или национални организации, - органи в областта на образованието и обучението на регионално или национално равнище и министерства, - организации или мрежи на равнището на ЕС или на национално равнище, които представляват социални партньори, индустрии, секторни организации, професии и заинтересовани страни от сферата на образованието и обучението, включително младежки организации, - търговски, промишлени, занаятчийски или трудови камари и други междинни органи, - секторни съвети по уменията, - агенции за икономическо развитие, статистически органи и изследователски институти, - културни и/или творчески организации, - органи, предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация, и служби по заетостта, - органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации (органи с „регулаторна функция“).
Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
Брой и профил на участващите организации	Секторният алианс на уменията трябва да обхваща поне 4 държави по програмата и да включва най-малко 8 пълноправни партньора, от които поне 3 представляват дружества, индустрии или сектори (например камари или търговски асоциации) и поне 3 са организации за образование или обучение.
Допустими сектори	Всички сектори¹³⁷, с изключение на шестте сектора, които са допустими за обособена позиция 3.
Продължителност на проекта	2 или 3 години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности. - В изключителни случаи срокът на действие на секторен алианс на уменията може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициера и с одобрението на Изпълнителната агенция. В такива случаи общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна финансова подкрепа не по-късно от 28 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 ноември или 1 декември същата година или на 1 януари следващата година.
Как се подава кандидатура?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

¹³⁷ Както са дефинирани от Евростат в NACE (Статистическа класификация на икономическите дейности в Европейския съюз)

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 2

Предложенията ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	- Връзка с политики и инициативи на ЕС: предложението взема предвид европейските цели в областта на ПОО и допринася за постигането на тези цели; предложението взема предвид и допринася за осигуряване на видимост на инструментите и инициативите на ЕС за развитие на уменията; предложението се основава на работата на европейските секторни съвети по уменията, където е уместно; - Представяване на ПОО: секторният алианс на уменията включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организации за разработване и предоставяне на ПОО; - Представяване на сектора: секторният алианс на уменията включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответния икономически сектор; - Цифрови умения: степен, в която предложението интегрира цифрови умения в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила. Предложенията, включващи този аспект, ще се считат за много релевантни; „Зелени“ умения: степен, в която предложението интегрира умения, свързани с прехода към кръгова и по-екологосъобразна икономика в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила. Предложенията, включващи този аспект, ще се считат за много релевантни; - Цел: предложението съответства на целите и приоритетите на Действието (вж. раздел „Какви са целите на секторните алианси на уменията?“) - Последователност: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; - Иновации: предложението предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения; - Европейска добавена стойност: предложението доказва убедително добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер.
Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 30 точки)	- Съгласуваност: цялостната структура на проекта гарантира съгласуваност между целите на проекта и предложените методики, дейности и бюджет. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени идентифицираните потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати; - Структура: работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение) - Методика: предложението съответства на и използва рамки и инструменти на ЕС, свързани с уменията и професиите, като например ЕКР¹³⁸, ECVET¹³⁹, EQAVET¹⁴⁰, Europass¹⁴¹, EURES¹⁴², Drop 'Pin¹⁴³, ESCO¹⁴⁴ и др. Когато е възможно, предложението взема предвид и надгражда върху важни предишни дейности (например инициативи на държави по програмата, общности на знание и иновации (ОЗИ) на Европейския институт за иновации и технологии (EIT)¹⁴⁵, предишни и съществуващи секторни съвети по уменията¹⁴⁶. предложението се основава на подхода на резултатите от обучението, ECVET (единици резултати от обучението) и принципите на осигуряване на качеството в съответствие с EQAVET - Управление: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. Предложението предвижда разпределение на достатъчно ресурси за

¹³⁸ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506(01))

¹³⁹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708(02))

¹⁴⁰ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708(01))

¹⁴¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612732264&uri=CELEX:32004D2241>

¹⁴² <https://ec.europa.eu/eures/public/homepage>

¹⁴³ <https://ec.europa.eu/eures/public/en/opportunities>

¹⁴⁴ <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

¹⁴⁵ <https://eit.europa.eu/activities/innovation-communities>

¹⁴⁶ <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/innovation-good-practices/sector-skills-alliances>

	изпълнението на всички дейности; - Бюджет: в бюджета са предвидени необходимите ресурси за успешно изпълнение; - качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване. - Контрол на качеството и финансов контрол: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са идентифицирани и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (Максимум 25 точки)	- Конфигурация: съставът на партньорството съответства на целите на проекта, като обединява според потребностите експертен капацитет и компетентности, необходими за разработване на учебни програми, квалификационни стандарти, методики за преподаване и политика в областта на обучението. Представителният характер и експертният капацитет на партньорите за съответния сектор на европейско равнище е убедително доказан. Партньорите съчетават информация на системно ниво и на нивото на съответния сектор със солидни знания относно потребностите от умения и практиките на обучение в техния икономически сектор. Участието на европейски социални партньори и/или на национални социални партньори в страните, обхванати от алианса, имащи ясно определени роли за разработване на учебни програми и осигуряване на обучение по време на работа, е много релевантно. Партньорите следва да имат обхват и представяне в участващите в алианса държави по програмата, които осигуряват солиден потенциал на алианса за изпълнение на действия в обхванатите от него държави (например посредством участие на европейска секторна организация или европейски социални партньори). Предложение, което включва органи с регулаторни функции в областта на ПОО, ще се счита за много релевантно; - Ангажираност: разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; - Задачи: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Индивидуалните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; - Сътрудничество/екипен дух: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни.

Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)	▪ Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от дейността на алианса от партньорите и други заинтересовани страни. То съдържа методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ Разпространение: предложението представя ясен план за разпространение на резултатите и включва подходящи дейности със съответните срокове, инструменти и канали, чиято цел е да гарантира ефективното разпространение на резултатите и ползите сред заинтересованите страни, лицата, определящи политиката, специалистите по професионално ориентиране, предприятията и младежите, обучаващи се в системата на задължителното образование що се отнася до професии, за които е налице повишено търсене на пазара на труда или потенциал за създаване на нови предприятия; през срока на проекта и след приключването на проекта; в заявлението са посочени партньорите, които ще отговорят за изпълнението на дейностите за разпространение, както и опитът на тези партньори в изпълнението на такива дейности; ▪ Въздействие: предложението илюстрира обществената и икономическата адекватност и обхват на проекта. То включва партньори с важна роля в съответния сектор, включително в областта на образованието и обучението. То включва мерки и също така цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно); много релевантно е предложението, което предвижда убедително участие на органи с регулаторни функции (по-специално в областта на квалификациите) за осигуряване на признаването или сертифицирането на учебното съдържание. Ако пълноправен партньор е европейска секторна организация шапка, която представлява социални партньори или съответния сектор, предложението е много релевантно. ▪ Отворен достъп¹⁴⁷: Ако е приложимо, предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи¹⁴⁸ и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Устойчивост: предложението обяснява как ще бъде разработен планът за действие за разгръщане на резултатите на национално и регионално равнище. Предложението включва подходящи мерки и посочва финансови ресурси (европейски, национални и частни), чиято цел е да гарантират дългосрочната устойчивост на резултатите и ползите, постигнати от алианса.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 70 точки. Освен това те трябва да получат минимум 13 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“, 16 точки за категорията „качество на разработването и изпълнението на проекта“ и 11 точки за категорията „въздействие и разпространение“.

¹⁴⁷ Бенефициерът публикува всички образователни материали, изготвени със средства от „Еразъм+“, безплатно и въз основа на отворен лиценз.

¹⁴⁸ Средство, чрез което собственикът на произведение предоставя всеобщо разрешение за използване, споделяне и адаптиране на ресурса. Всеки ресурс е свързан с отделен лиценз. Отвореният лиценз не включва прехвърляне на авторски права или права на интелектуална собственост (ПИС) и на ползите.

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 3: СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НОВ СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДХОД (ПОДРОБЕН ПЛАН) КЪМ СЕКТОРНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА УМЕНИЯТА

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 3

Допустими участващи организации	Следните организации или свързани с тях субекти (ако има такива) са допустими за участие в алианс по обособена позиция 3. Те могат да бъдат публични или частни организации, установени в държава по програмата (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство): - публични или частни предприятия, осъществяващи дейност в съответните сектори и по-специално предприятия, които имат собствено звено за обучение и/или осигуряват стажове или предоставят споделено обучение (съвместно обучение), - организации на равнището на ЕС или национални организации, които представляват индустрии, малки и средни предприятия, подходящи секторни организации, - публични или частни организации за образование или обучение, включително учебни центрове и висши образователни институции, - мрежи от организации за образование или обучение и техни представителни европейски или национални организации, - органи, отговарящи за образованието и обучението или заетостта на регионално или национално равнище, и съответните министерства, - организации или мрежи на равнището на ЕС или на национално равнище, които представляват социални партньори, индустрии, секторни организации, професии и заинтересовани страни от сферата на образованието и обучението, включително младежки организации, - търговски, промишлени или трудови камари и други важни междинни органи в сектора, - секторни съвети по уменията, - агенции за икономическо развитие, статистически органи и изследователски институти, - органи, предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация, и служби по заетостта, - органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации (органи с „регулаторна функция“), - органи, представляващи съответните власти на регионално и национално равнище.
Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
Брой и профил на участващите организации	Секторният алианс на уменията трябва да обхваща поне 8 държави по програмата и да включва най-малко 12 пълноправни партньора, от които поне 5 представляват дружества, индустрии или сектори (например камари, синдикати и търговски асоциации) и поне 5 са организации за образование или обучение.
Допустими сектори	1. Акумулатори за електромобил 2. Био-икономика, нови технологии и иновации в селското стопанство 3. Технологии на отбраната 4. Цифровизация на енергийната верига за добавена стойност 5. Енергоемки индустрии/индустриална симбиоза 6. Производство и дизайн на микроелектронни компоненти
Продължителност на проекта	4 години. В изключителни случаи срокът на действие на секторен алианс на уменията може да бъде удължен с не повече от 6 месеца по искане на бенефициера и с одобрението на Изпълнителната агенция. В такива случаи общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя.

Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна финансова подкрепа не по-късно от 28 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 ноември или 1 декември същата година или на 1 януари следващата година.
Как се подава кандидатура?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Допълнителна информация за отделните сектори, която следва да бъде взета предвид за проекти по обособена позиция 3

По отношение на обособена позиция 3 „Секторни алианси на уменията за прилагане на нов стратегически подход (подробен план) към секторното сътрудничество в областта на уменията“ трябва да бъде взета предвид следната информация за отделните сектори:

Акумулатори за електромобил	Алиансът обхваща най-малко първите 2 области: - Умения, необходими за масово производство на акумулаторни клетки и батерии (за електронна мобилност, съхранение на енергия и други промишлени приложения), включително умения за производство на материали от акумулаторни клетки, акумулаторни клетки и акумулаторни пакети/системи; - Текущо и очаквано бъдещо производство на акумулаторни технологии (напр. текущи и усъвършенствани литиево-йонни и бъдещи литиево-йонни твърди вещества); - Технологии, свързани с повторно използване на акумулатори за електронна мобилност (като използване при съхранение на енергия) и рециклиране. С цел да се гарантира взаимно допълване и синергично взаимодействие, дейностите трябва да са съобразени със съществуващите данни за сектора, включително с действията и насоките, представени в: - Проект за секторно сътрудничество в областта на уменията за автомобилостроенето¹⁴⁹ - Съобщение на Комисията: „Постигане на мобилност с ниски емисии“ COM (2017) 675¹⁵⁰ - Съобщение на Комисията: „Европа в движение“ COM (2018) 293¹⁵¹ и Приложение II към него - Стратегически план за действие относно акумулаторите¹⁵² - Окончателен доклад на Групата на високо равнище за конкурентоспособността и устойчивия растеж на автомобилната индустрия в ЕС – „GEAR 2030“¹⁵³ - Стратегически план за енергийните технологии („План SET“)¹⁵⁴
Био-икономика, нови технологии и иновации в селското стопанство	Алиансът обхваща най-малко 2 от следните области: - Устойчивост в селското стопанство, управление на природните ресурси и действия в областта на климата; - Цифрови технологии, цифровизация, големи данни и изкуствен интелект; - Био-икономика, кръгова икономика и биологични продукти. С цел да се гарантира взаимно допълване и синергично взаимодействие, дейностите трябва да са съобразени със съществуващите инициативи и данни в сектора, включително с действията и насоките, представени в: - Постоянният комитет за научни изследвания в по селското стопанство (SCAR)¹⁵⁵, по-специално работата по Системата за научни знания и иновации в селското стопанство (AKIS) - Законодателство за обща селскостопанска политика¹⁵⁶ - Стратегия за цифровия единен пазар¹⁵⁷ - Стратегически подход към научните изследвания и иновациите в областта на селското стопанство в ЕС¹⁵⁸ - Стратегия на ЕС за биоикономика¹⁵⁹ - План за действие на ЕС за циркулярна икономика¹⁶⁰

¹⁴⁹ <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/> Вижте също <https://www.project-drives.eu/en/home>

¹⁵⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017DC0675>

¹⁵¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0293>

¹⁵² https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:0e8b694e-59b5-11e8-ab41-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_3&format=PDF

¹⁵³ <http://ec.europa.eu/docsroom/documents/26081>

¹⁵⁴ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/technology-and-innovation/strategic-energy-technology-plan>

¹⁵⁵ <https://scar-europe.org/>

¹⁵⁶ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy_en

¹⁵⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1496330315823&uri=CELEX:52017DC0228>

https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market_en

¹⁵⁸ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/news/final-paper-strategic-approach-eu-agricultural-research-and-innovation>

¹⁵⁹ <https://ec.europa.eu/research/bioeconomy/index.cfm?pg=policy&lib=strategy>

	- Стратегия на ЕС за горите¹⁶¹ - Действия на ЕС в областта на климата¹⁶² - Приложими проекти „Хоризонт 2020“¹⁶³, Био базирано съвместно предприятие¹⁶⁴ и LIFE¹⁶⁵ проекти
Технологии на отбраната	Алиансът обхваща най-малко 2 от следните области: - Комплексни оръжейни системи; - Балистична експертиза; - Роботика, автономни системи, изкуствен интелект; - C4ISTAR (командване, контрол, комуникации, компютри, информация/разузнаване, наблюдение и др.). 1. С цел да се гарантира взаимно допълване и синергично взаимодействие, дейностите трябва да са съобразени със съществуващите инициативи и данни в сектора, включително с действията и насоките, представени в: - Визия за уменията, свързани с отбраната, за днес и утре: анализ на данните за уменията с идентифициране на пропуските (планирано публикуване през октомври 2018 г.)¹⁶⁶ - Европейско партньорство за отбранителни умения¹⁶⁷ - Европейски фонд за отбрана - Предложение за регламент COM (2018) 476¹⁶⁸ - Стартиране на Европейския фонд за отбрана - COM (2017) 295¹⁶⁹ - Европейски план за действие в областта на отбраната - COM (2016) 950¹⁷⁰ - Проучване на уменията и компетенциите в отбраната (2015)¹⁷¹ - Към по-конкурентоспособен и по-ефективен европейски сектор на отбраната и сигурността - COM (2013) 387¹⁷² - Пътна карта за изпълнение за COM (2013) 387¹⁷³ - Заключения на Европейския съвет от декември 2013 г.¹⁷⁴
Цифровизация на енергийната верига за добавена стойност	Алиансът обхваща най-малко 2 от следните области: - Цифровизация на мрежите за пренос и разпределение на енергия, включително интелигентни мрежи и интелигентни измервателни системи; - Информационни и комуникационни системи (ИКТ системи) за енергийния сектор, включително управление на данни и киберсигурност; - Нови енергийни услуги, включително реагиране на търсенето и други услуги, свързани с енергийни данни; - Преход и цифровизация на енергийните доставки и производство. С цел да се гарантира взаимно допълване и синергично взаимодействие, дейностите трябва да са съобразени със съществуващите инициативи и данни в сектора, включително с действията и насоките, представени в: - Пакета „Чиста енергия за всички европейци“¹⁷⁵ - Рамковата стратегия за енергийния съюз¹⁷⁶ - Третият енергиен пакет¹⁷⁷ - Мрежови кодекси за електроенергия и насоки¹⁷⁸

¹⁶⁰ http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

¹⁶¹ https://ec.europa.eu/agriculture/forest/strategy_en

¹⁶² https://ec.europa.eu/clima/index_en

¹⁶³ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

¹⁶⁴ <https://www.bbi-europe.eu/>

¹⁶⁵ <http://ec.europa.eu/environment/life/>

¹⁶⁶ http://ec.europa.eu/growth/sectors/defence/industrial-policy/skills_en

¹⁶⁷ <http://www.eudsp.eu/>

¹⁶⁸ https://ec.europa.eu/commission/publications/security-and-defence_en

¹⁶⁹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/23605>

¹⁷⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2016:950:FIN>

¹⁷¹ http://ec.europa.eu/growth/sectors/defence/industrial-policy/skills_en

¹⁷² <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/11062/attachments/1/translations>

¹⁷³ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/6649/attachments/1/translations>

¹⁷⁴ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/140245.pdf

¹⁷⁵ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

¹⁷⁶ https://ec.europa.eu/commission/priorities/energy-union-and-climate_en

¹⁷⁷ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/markets-and-consumers/market-legislation>

Енергоемки индустрии/индустриална симбиоза	Алиансът трябва да обхваща поне 2 от следните области: • Технологии на индустриална симбиоза; • Технологични решения за енергийна ефективност; • Енергиен одит и управление на енергията. С цел да се гарантира взаимно допълване и синергично взаимодействие, дейностите трябва да са съобразени със съществуващите инициативи и данни в сектора, включително с действията и насоките, представени в: • Пакетът от циркулярни икономики от 2018 г., включващ Стратегията на ЕС за пластмасите¹⁷⁹ • Съобщението от 2017 г. относно „Обновена стратегия на ЕС за индустриалната политика“¹⁸⁰ • Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа 2011 г.¹⁸¹ • Неофициален документ за конкурентоспособността на енергийната интензивност в ЕС¹⁸² • Проект за доклад за политиката (2018) „Пътища за устойчиви индустрии: Енергийна ефективност и използване на CO₂“¹⁸³ • Действие 6 от Стратегическия план за енергийни технологии (SET)¹⁸⁴ • Директива за енергийна ефективност¹⁸⁵ • Директива за отпадъците¹⁸⁶ • Документите BREF¹⁸⁷ • Проекти, финансирани от „Еразъм+“: Рециклирано изкуство, ENACTPLUS¹⁸⁸ SEEREUSE¹⁸⁹ • Проекти по „Хоризонт 2020“ като MAESTRI, SCALER, SHAREBOX, SYMBIOPTIMA, EPOS¹⁹⁰ ■
Производство и дизайн на микроелектронни компоненти	Алиансът включва поне 2 от следните области: • Дизайн на електронни компоненти за цифрови, аналогови или смесени сигнални схеми, като: обработка и съхранение на информация, RF и микровълни, сензори (изображения, фотоники и др.) и задвижващи устройства (Микроелектромеханични системи – MEMS, и т.н.); • Дизайн на електронни системи, напр.: система на чип, система в пакет, съвместно планиране на хардуер/софтуер; • Основи на производството на електронни компоненти, напр.: въвеждане в съвременни материали, оборудване за обработка, производствен процес, изпитване, опаковане, предсказващи/превантивни услуги. С цел да се гарантира взаимно допълване и синергично взаимодействие, дейностите трябва да са съобразени със съществуващите инициативи и данни в сектора, включително с действията и насоките, представени в: • Коалиция „Дигитални умения и работни места“ - EC DG Cnect¹⁹¹ • План за изпълнение на Европейската индустриална стратегическа пътна карта - Групата на ръководителите в областта на електрониката за 2014 г.¹⁹² • Умения за ключови технологии за подпомагане в Европа - проучване - 2016 г., EC-DG Grow¹⁹³

¹⁷⁸ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/markets-and-consumers/wholesale-market/electricity-network-codes>

¹⁷⁹ http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

¹⁸⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52017DC0479>

¹⁸¹ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/about/roadmap/index_en.htm

¹⁸² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8263-2017-INIT/en/pdf>

¹⁸³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/sustainable_p4p-report_2017.pdf

¹⁸⁴ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/technology-and-innovation/strategic-energy-technology-plan>

¹⁸⁵ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-directive>

¹⁸⁶ <http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/>

¹⁸⁷ <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>

¹⁸⁸ <http://www.enactplus.eu/>

¹⁸⁹ <http://seereuse.hu/>

¹⁹⁰ <https://www.spire2030.eu/projects/our-spire-projects>

¹⁹¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-skills-jobs-coalition>

¹⁹² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-industrial-strategic-roadmap-micro-and-nano-electronic-components-and-systems-0>

	• Ключови технологии за подпомагане - окончателен доклад - 2016 г., експертна група на високо равнище за КЕТ¹⁹⁴ и преосмисляне на индустриите - 2018 г. Стратегическа група на високо равнище по промишлените технологии¹⁹⁵ • Обновена стратегия на ЕС за индустриалната политика - 2017 г.¹⁹⁶ • Дигитализиране на европейската промишленост - 2016 г.¹⁹⁷

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

¹⁹³ https://ec.europa.eu/growth/content/final-report-skills-key-enabling-technologies-europe-0_en

¹⁹⁴ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/key-enabling-technologies/european-strategy/high-level-group_en

¹⁹⁵ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/28e1c485-476a-11e8-be1d-01aa75ed71a1/language-en>

¹⁹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52017DC0479>

¹⁹⁷ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/digitising-european-industry>

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 3

Предложенията ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	- Връзка с политики и инициативи на ЕС: предложението взема предвид европейските цели в областта на ПОО и допринася за постигането на тези цели; взема предвид и допринася за осигуряване на видимост на инструментите и инициативите на ЕС за развитие на уменията; предложението се основава на работата на европейските секторни съвети по уменията, където е уместно; - Представяване на образователния сектор: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организациите за образование; - Представяване на сектора: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответния сектор; - Цифрови и главни базови технологии, включително умения в областта на изкуствения интелект: до каква степен предложението интегрира тези умения в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила. Предложенията, включващи този аспект, ще се считат за много релевантни; - Зелени и сини умения: степен, в която предложението интегрира умения, свързани с прехода към кръгова и по-екологосъобразна икономика, както по отношение на потребностите от умения, така и по отношение на учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила. Предложенията, включващи този аспект, ще се считат за много релевантни; - Цел: предложението съответства на целите на действието, темите и дейностите, описани в раздел 2. Предложението допринася за създаването на транснационални мрежи и инструменти за сътрудничество между съответните заинтересовани страни с цел адаптиране на образованието към зараждащите се потребности на индустрията на сектора; - Последователност: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; - Иновации: предложението предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното ниво на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения; - Европейска добавена стойност: предложението доказва убедително добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер.
Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 30 точки)	- Съгласуваност: цялостната структура на проекта гарантира съгласуваност между целите на проекта и предложените методики, дейности и бюджет. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени идентифицираните потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати; - Структура: работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение) - Методика: предложението съответства на и използва рамки и инструменти на ЕС, свързани с уменията и професиите, като например ЕКР¹⁹⁸, ECVET¹⁹⁹, EQAVET²⁰⁰, Europass²⁰¹, EURES²⁰², Drop 'Pin'²⁰³, ESCO²⁰⁴ и др. Когато е възможно, предложението взема предвид и надгражда върху важни предишни дейности (например инициативи на държави по програмата, общности на знание и иновации (ОЗИ) на Европейския институт за иновации и технологии (EIT)²⁰⁵, предишни и

¹⁹⁸ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32008H0506(01))

¹⁹⁹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612465372&uri=CELEX:32009H0708(02))

²⁰⁰ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612641346&uri=CELEX:32009H0708(01))

²⁰¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1473612732264&uri=CELEX:32004D2241>

²⁰² <https://ec.europa.eu/eures/public/homepage>

²⁰³ <https://ec.europa.eu/eures/public/en/opportunities>

²⁰⁴ <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

²⁰⁵ <https://eit.europa.eu/activities/innovation-communities>

	съществуващи секторни съвети по уменията²⁰⁶. предложението се основава на подхода на резултатите от обучението, ECVET (единици резултати от обучението) и принципите на осигуряване на качеството в съответствие с EQAVET - Управление: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. Предложението предвижда разпределение на достатъчно ресурси за изпълнението на всички дейности; - Бюджет: в бюджета са предвидени необходимите ресурси за успешно изпълнение; - качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване. - Контрол на качеството и финансов контрол: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/риските пред проекта са идентифицирани и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 25 точки)	- Конфигурация: съставът на партньорството съответства на целите на алианса, като обединява според потребностите експертен капацитет и компетентности, необходими за идентифициране, прогнозиране и удовлетворяване на потребностите от умения, разработване на учебни програми, квалификационни стандарти, методики за преподаване и политика в областта на обучението. Партньорите съчетават информация на системно ниво и на нивото на съответния сектор със солидни знания относно потребностите от умения и практиките на обучение в техния икономически сектор. Алиансът осигурява подходящо представителство на целия сектор: представителният характер и експертният капацитет на партньорите за съответния сектор на европейско равнище е убедително доказан. Много релевантно е участието на европейски социални партньори и/или на национални социални партньори в страните, обхванати от алианса. Партньорите следва да имат обхват и представяне в участващите в алианса държави по програмата, които осигуряват солиден потенциал за изпълнение в обхванатите от него държави (например посредством участие на европейска секторна организация и/или европейски социални партньори). Предложение, което включва органи с регулаторна функция в областта на образованието и обучението, ще се счита за много релевантно; - Ангажираност: разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; - Задачи: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Индивидуалните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; - Сътрудничество/екипен дух: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни.
Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)	- Използване на резултатите: предложението съдържа информация за начина на разгръщане на резултатите от работата на алианса на участващите страни; - Разпространение: предложението представя ясен план за разпространение на резултатите и включва подходящи дейности със съответните срокове, инструменти и канали, чиято цел е да гарантира ефективното разпространение на резултатите и ползите сред заинтересованите страни, лицата, определящи политиката, специалистите по професионално ориентиране, предприятията и младежите, обучаващи се в системата на задължителното образование що се отнася до професии, за които е налице повишено търсене на пазара на труда или потенциал за създаване на нови предприятия по време на проекта и след неговото

²⁰⁶ <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities-for-organisations/innovation-good-practices/sector-skills-alliances>

	приключване; предложението разяснява подробно как конкретни примери за добри практики ще бъдат идентифицирани, документираны и разпространявани; в заявлението са посочени партньорите, които ще отговарят за изпълнението на дейностите за разпространение, както и опитът на тези партньори в изпълнението на такива дейности; ▪ Въздействие: предложението илюстрира обществената и икономическата адекватност и обхват на проекта. То включва партньори с важна роля в съответния сектор, включително в областта на образованието и обучението. То включва мерки и също така цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно). То предвижда участие на органи с регулаторни функции (по-специално в областта на квалификациите) за осигуряване на признаването или сертифицирането на учебното съдържание, представено в предложението. Ако пълноправен партньор е европейска секторна организация шапка, която представлява социални партньори или съответния сектор, предложението е много релевантно. ▪ Отворен достъп: ако е приложимо, предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи и като отворени данни със съответните връзки към тях, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Устойчивост: предложението обяснява как ще бъде разработен планът за действие за разгръщането на резултатите на национално и регионално равнище. Предложението включва подходящи мерки и посочва финансови ресурси (европейски, национални и частни), чиято цел е да гарантират дългосрочната устойчивост на резултатите и ползите, постигнати от алианса, след приключването на проекта.

За Обособена позиция 3 може да се финансира само 1 предложение на пилотен сектор. За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 70 точки. Освен това те трябва да получат минимум 13 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“, 16 точки за категорията „качество на разработването и изпълнението на проекта“ и 11 точки за категорията „въздействие и разпространение“.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Дейността за осигуряване на качеството има решаващо значение за това алиансите да реализират успешно планираните резултати и да постигнат въздействие, надхвърлящо обхвата на организациите партньори. Очаква се алиансите да постигнат резултати, които могат да се приложат широко в съответния икономически сектор. С оглед на това алиансите трябва да предоставят надежден план за управление на качеството.

Освен това алиансите следва да предвидят процедури за експертна оценка като неразделна част от проекта. С оглед на това работната програма на алианса следва да включва независима външна експертна оценка на качеството в средата на периода на изпълнение и при приключването на проекта, като тези оценки се внасят съответно с доклада за напредъка на изпълнението и с окончателния доклад по проекта. В доклада за напредъка на изпълнението на проекта участващите организации трябва да отразят последващите дейности, предприети на основание на препоръките, съдържащи се в междинната оценка на качеството.

Всички алианси са длъжни да организират целенасочени дейности за разпространение на резултатите, по-специално чрез организации/структури, които предоставят професионално консултиране/ориентиране. Те трябва да предоставят подробен план за разпространение на резултатите, включващ:

- активна стратегия за разпространение на резултатите, чиято цел е да бъдат информирани заинтересованите страни, лицата, определящи политиката, специалистите по професионално ориентиране, предприятията и младежите, обучаващи се в системата на задължителното образование що се отнася до професии, за които е налице повишено търсене на пазара на труда или потенциал за създаване на нови предприятия;
- внедряване на резултатите в практиката в сектора;
- предоставяне на достъп до резултатите от дейността на алианса въз основа на отворени лицензи.

Планът за разпространение на резултатите следва да разясни убедително как ще бъдат разпространени планираните резултати от проекта, като определи целите, задачите, средствата за постигането им и съответните срокове.

Заявленията следва да съдържат и информация за това кой партньор ще отговаря за изпълнението на дейностите за разпространение, както и за опита на този партньор в изпълнението на такива дейности. Одобрените проекти ще трябва да предоставят в края на периода на изпълнение кратко и подходящо за публикуване резюме на дейностите по проекта, което ще бъде публикувано в създадения по програмата инструмент за разпространение на резултатите.

Секторните алианси на уменията представляват ново и амбициозно действие; те са предмет на специално наблюдение, което предполага необходимостта от активно участие на всички участници и заинтересовани страни. Секторните алианси на уменията следва да предвидят своето участие в срещи и събития, организирани от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура и от Европейската комисия. Трябва да се планира бюджет, осигуряващ участие в до три срещи годишно.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Обособена позиция 1 - Алианси за секторни умения за разработването на секторни подходи чрез „Платформи за професионално усъвършенстване“:

- Индикативен общ бюджет: 4 000 000 евро
- Максимален принос на ЕС, отпуснат за проект (2 години): 1 000 000 евро

Обособена позиция 2 - Алианси за секторни умения за планиране и предоставяне на ПОО:

- Индикативен общ бюджет: 3 500 000 евро
- Максимален принос на ЕС, отпуснат за проект (2 години): 700 000 евро
- Максимален принос на ЕС, отпуснат за проект (3 години): 1 000 000 евро

Обособена позиция 3 - Алианси за секторни умения за прилагане на нов стратегически подход (подробен план) към секторното сътрудничество в областта на уменията

- Индикативен общ бюджет: 24 000 000 евро
- Максимален принос на ЕС, отпуснат за проект (4 години): 4 000 000 евро

За Обособена позиция 3 може да бъде избрано само 1 предложение на пилотен сектор

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума	Правило за отпускане
Подкрепа за изпълнение	Финансова подкрепа за разходите за изпълнението на дейности, които са пряко свързани с изпълнението на проекта, включително: управление на проекта, срещи по проекта, интелектуални продукти (като учебни програми, педагогически материали, отворени образователни ресурси (ООР), ИТ инструменти, анализи, проучвания и т.н.), разпространение на резултатите, участие в събития, конференции, пътни разходи и др. Финансовата подкрепа от ЕС се изчислява въз основа на броя на дните и профила на участващите членове на персонала по държави.	Принос към единичните ставки	B3.1 на мениджър за ден работа по проекта	Условно: кандидатите трябва да обосноват вида и обема на ресурсите, необходими във връзка с реализацията на предложените дейности и резултати. За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено.
			B3.2 на изследовател/преподавател/инструктор за ден работа по проекта	
			B3.3 на технически персонал за ден работа по проекта	
			B3.4 на административен персонал за ден работа по проекта	

Таблица А: Изпълнение на проекта (суми в евро на ден) за държавите по програмата

Сумите зависят от: а) профила на участващите в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал участва в проекта.

	Ръководител	Преподавател/инструктор/ изследовател/Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен служител
	В3.1	В3.2	В3.3	В3.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	353	289	228	189
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	336	257	194	157
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	197	164	122	93
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	106	88	66	47

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Това действие, което цели да подкрепи модернизацията, достъпността и интернационализацията на висшето образование в държавите партньори, ще се извършва в контекста на приоритетите, определени в съобщенията „Нов консенсус на ЕС относно развитието“²⁰⁷ и „Европейско висше образование по света“²⁰⁸. Осъществява се в рамките на външните политики на ЕС, определени чрез финансовите инструменти на Европейския съюз, които подкрепят тази дейност, а именно:

- Европейски инструмент за съседство (ЕИС)²⁰⁹
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0027:0043:EN:PDF>
- Инструмент за сътрудничество за развитие (ИСР)²¹⁰
- Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)²¹¹
- Европейски фонд за развитие

Това действие допринася за развитието на устойчив и приобщаващ социално-икономически растеж в държавите партньори и следва да гарантира постигането на целите и принципите на политиката за развитие и на политиката за външната дейност на ЕС, включително национална ангажираност, социално сближаване, равенство, подходящ географски баланс и многообразие. Специално внимание ще бъде отделено на най-слабо развитите държави, университетите в по-отдалечени райони, както и на студентите в неравностойно положение, произхождащи от недобра социално-икономическа среда, както и на студентите със специални нужди.

Следващият раздел трябва да се разглежда във връзка с приложение I от настоящото ръководство (Специфични правила и информация, свързани с изграждането на капацитет в областта на висшето образование).

Какво представляват проектите за изграждане на капацитет?

Проектите за изграждане на капацитет са проекти за транснационално сътрудничество, основани на многостранни партньорства главно между висши учебни институции (ВУИ) от държави по програмата и от допустими държави партньори, финансирани чрез горепосочените инструменти. Те могат да включват и неакадемични партньори с цел укрепване на връзките с обществото и бизнеса и засилване на системното въздействие на проектите. Посредством структурирано сътрудничество, обмен на опит и добри практики и мобилност на граждани проектите за изграждане на капацитет имат за цел:

- подпомагане на модернизацията, достъпността и интернационализацията на висшето образование в допустимите държави партньори;
- подпомагане на допустимите държави партньори да се справят с предизвикателствата, пред които са изправени техните висши учебни институции и системи, включително тези по отношение на качеството, приложимостта, равния достъп, планирането, осъществяването, управлението и ръководството;
- допринасяне за сътрудничеството между ЕС и допустимите държави партньори (и между допустимите държави партньори);
- насърчаване на доброволното сближаване с развитията в ЕС в областта на висшето образование;
- насърчаване на междуличностните контакти, межкултурната информираност и разбиране.

Тези цели се преследват в допустимите държави партньори чрез действия, които:

- подобряват качеството на висшето образование и увеличават неговото значение за пазара на труда и обществото;
- повишават равнището на компетентностите и уменията във ВУИ посредством разработване на нови и иновативни образователни програми;

²⁰⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en

²⁰⁸ „European Higher Education in the World“, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Brussels, 11.07.2013 COM(2013) 499 final

²⁰⁹ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 232/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Европейски инструмент за съседство

²¹⁰ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 233/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за сътрудничество за развитие за периода 2014—2020 г. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0044:0076:EN:PDF>

²¹¹ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 231/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 2014 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП II) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2014:077:0011:0026:EN:PDF>

- повишават капацитета за управление и иновации, както и интернационализацията на ВУИ;
- повишават капацитета на националните органи за модернизиране на техните системи за висше образование посредством подкрепа за определянето, прилагането и мониторинга на политики за реформа;
- укрепват регионалната интеграция и сътрудничество между различни региони²¹² на света чрез съвместни инициативи, споделяне на добри практики и сътрудничество.

Подкрепят се две категории проекти за изграждане на капацитет:

- Съвместни проекти:** насочени към постигане на резултати, които са от полза главно и пряко за организациите от допустимите държави партньори, участващи в проекта. Тези проекти обикновено се съсредоточават върху три различни вида дейности:
 - разработване на учебни програми;
 - модернизация на управлението, ръководството и функционирането на ВУИ;
 - укрепване на отношенията между ВУИ и по-широката икономическа и социална среда.
- Структурни проекти:** насочени към оказване на въздействието върху системите за висше образование и насърчаване на реформи на национално и/или регионално равнище в допустимите държави партньори. Тези проекти обикновено се съсредоточават върху два различни вида дейности:
 - модернизация на политиките, ръководството и управлението на системите за висше образование;
 - укрепване на отношенията между системите за висше образование и по-широката икономическа и социална среда.

Проектите за изграждане на капацитет могат да бъдат реализирани като:

- национални проекти, т.е. проекти, включващи институции от само една допустима партньорска държава;
- проекти с участието на много държави в рамките на един регион, включващи най-малко две държави от този регион;
- проекти с участието на много държави, включващи повече от един регион, които включват поне една държава от всеки съответен регион.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Програма „Еразъм+“ предоставя значителна степен на гъвкавост по отношение на дейностите, които могат да се реализират по проект за изграждане на капацитет, доколкото предложението доказва, че тези дейности са най-подходящият подход за постигане на определените цели на проекта.

Със **съвместните проекти** обикновено могат да се реализират широк спектър от дейности, като например:

- разработване, изпитване и адаптиране на:
 - учебни програми, курсове, учебни материали и инструменти;
 - методики за учене и преподаване и педагогически подходи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения, езикови умения, обучение в областта на предприемачеството и акцентиране върху употребата на ИКТ;
 - нови видове схеми за практическо обучение и за проучване на случаи от практиката в бизнеса и индустрията;
 - сътрудничество между университетите и предприятията, включително създаването на нови предприятия;
 - нови форми на учене и предоставяне на образование и обучение, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, отворени образователни ресурси и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
 - методи и инструменти за ориентиране и наставничество;
 - инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на академичен и административен персонал;
 - осигуряване на качеството на програмно и институционално равнище;

²¹² За целите на това действие с понятието „регион“ се обозначава група държави, принадлежащи към определен макрогеографски ареал. Класификацията на регионите, прилагана по програма „Еразъм+“, съответства на категоризациите, изготвени по различните инструменти за външни дейности на ЕС.

- нови системи и структури на управление и ръководство;
- съвременни университетски услуги, например за финансово управление, международни отношения, студентско консултиране и ориентиране, академични въпроси и изследвания;
- засилване на интернационализацията на ВУИ и повишаване на капацитета за ефективно изграждане на мрежи от контакти в областта на научните изследвания и научните и технологичните иновации (международна отвореност на учебните програми, студентски услуги, схеми за междуинституционална мобилност, научно сътрудничество и трансфер на знания и др.);
- модернизиране на съоръженията, необходими за прилагането на иновативни практики (например за нови учебни програми и учебни методи, за разработването на нови услуги и т.н.);
- организиране на обучения за персонала, включващи преподавателски и помощен персонал, техници, както и университетски администратори и ръководители.

Проектите за реформа на учебната програма по-специално се очаква да включват обучение на преподавателския състав и да покриват свързани с това въпроси като осигуряване на качеството и пригодност за заетост на завършилите студенти чрез връзки с пазара на труда. Програмите за обучение трябва да бъдат официално акредитирани преди края на срока на проекта. Преподаването на нови или актуализирани курсове трябва да започне през срока на проекта с достатъчен брой студенти и преквалифицирани учители и трябва да обхваща най-малко една трета от продължителността на проекта. Обучението по време на проекти за реформа на учебната програма може също така да бъде насочено към административен персонал, като например персонала в библиотеки и лаборатории, и ИТ персонала.

Със **структурните проекти** обикновено могат да се извършват широк спектър от дейности, като например:

- укрепване на интернационализацията на системите за висше образование;
- въвеждане на реформи от „Болонски“ тип (система от три цикъла, осигуряване на качеството, оценка и пр.);
- прилагане на инструменти за прозрачност, като например системи за кредити, процедури за акредитация, насоки за признаването на предишно и неформално обучение и пр.;
- създаване на национални квалификационни рамки;
- разработване и прилагане на вътрешни и външни системи/насоки за осигуряване на качеството;
- развитие и прилагане на нови подходи и инструменти за разработване на политики и мониторинг, включително създаването на представителни органи, организации или сдружения;
- укрепване на интегрирането на образованието, научните изследвания и иновациите.

По-конкретно тези дейности могат да включват:

- проучвания и изследвания на специфични въпроси, свързани с реформите;
- съвети относно политиките и експертни съвети;
- организиране на конференции, семинари, работни групи, кръгли маси (които трябва да доведат до оперативни заключения и препоръки);
- организиране на обучения за персонала по въпроси на политиката; организиране на обучения за персонала (които могат да включват изготвянето на наръчници и ръководства за обучение), включващи преподавателски и помощен персонал, техници, както и университетски администратори и ръководители;
- организиране на кампании за повишаване на информираността.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

В зависимост от техните цели проектите за изграждане на капацитет следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта. Ще бъде важно да се гарантира справедливо и активно участие на различните партньори въз основа на подходящо разпределение на задачите и ясно демонстриране на капацитет за работа в мрежа, включително с цел да се увеличи въздействието и да могат да се използват всички различни нива на партньорството, а не само индивидуалното участие.

Партньорите трябва да представят мандати²¹³ подписано между координатора и всеки от партньорите, потвърждаващо, че те упълномощават координатора да действат от тяхно име и за своя сметка при подписването на

²¹³ Мандатът, надлежно подписан от законния представител на партньорската организация, ще бъде под формата на приложение към споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и следователно има правна сила. Предоставеният от агенцията образец трябва да се използва във всички случаи без никаква промяна или корекция. Мандатите трябва да бъдат изготвени по образца, публикуван в официалната документация на поканата за представяне на предложения, подписани между координатора и всеки партньор, потвърждавайки, че предоставят пълномощно на координатора да действа от тяхно име и за тяхна сметка в подписването на възможно споразумение и последващите допълнителни клаузи с Изпълнителна агенция „Образование, аудиовизия и култура“.

евентуалното споразумение и неговите правоприменици в Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура.

В съответствие с обхвата и целите на действието, предвижда се проектите за изграждане на капацитет да са насочени към участващи организации от допустими държави партньори. Дейностите и резултатите, описани в предложението, трябва да бъдат насочени в полза на допустимите държави партньори, техните висши учебни институции и системи.

Участващите организации от държави по програмата съдействат със своите знания и опит по отношение на целите на проекта. Тяхната роля е да допринесат за постигане на целите на проекта и поради това нуждите на тези институции не следва да се включват в структурата на проекта. Тези организации имат право да получават дял от бюджета във връзка с разходите, направени за тяхната роля.

Освен това проектът за изграждане на капацитет в областта на висшето образование може да извлича полза от участието на асоциирани партньори (незадължително). Тези организации (например неакадемични партньори) допринасят непряко за изпълнението на определени задачи/дейности и/или подпомагат разпространението на резултатите от проекта и мерките за неговата устойчивост. Техният принос може например да се реализира под формата на трансфер на знания и умения, провеждане на допълнителни курсове или участие в предоставянето на възможности за командироване или стажове. Асоциираните партньори не се включват към минималния брой висши учебни институции или министерства, които са необходими за състава на партньорство. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, „асоциираните партньори“ не се считат за част от консорциума и следователно не се считат за бенефициери. Техните разходи не са взети под внимание при изчисляването на безвъзмездната помощ от ЕС.

Каква е ролята на организациите, участващи в проекти за изграждане на капацитет в областта на висшето образование?

Кандидат/координатор: участваща организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. Координиращата организация носи пълната отговорност да гарантира, че проектът се изпълнява в съответствие със споразумението. Координационната роля на тази организация включва следните задължения:

- представлява и действа от името на партньорите по проекта пред Европейската комисия;
- поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
- координира проекта в сътрудничество с партньорите по проекта.

Пълноправни партньори: са тези участващи организации от програмните или партньорските държави, които активно допринасят за постигането на целите на проекта за изграждане на капацитет. Всеки пълноправен партньор трябва да подпише мандат за предоставяне на отговорност на координиращата организация, действаща като основен бенефициер, за да действа от негово име по време на изпълнението на проекта.

Асоциирани партньори (незадължително): проектите за изграждане на капацитет могат да включват асоциирани партньори, които да допринесат за изпълнението на конкретни проектни задачи/дейности или да подпомогнат разпространението и устойчивостта на проекта. За въпроси свързани с договорното управление, „асоциираните партньори“ не се считат за част от партньорството и не получават финансиране, и не се вземат предвид по отношение на минималните изисквания за състава на консорциума. Тяхното участие и роля в проекта и различни дейности трябва обаче да са ясно описани.

Свързани субекти (незадължително): Организации, които допринасят за постигането на целите на проекта и изпълнението на дейностите по проекта. Свързаните субекти трябва да бъдат посочени в заявлението за отпускане на безвъзмездни средства и да отговарят на изискванията

Въз основа на какви критерии се оценяват проектите за изграждане на капацитет?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за изграждане на капацитет във висшето образование, за да бъде легитимен за финансиране по Програма „Еразъм+“:

Критерии за допустимост

Допустими държави партньори	Държави партньори, принадлежащи към региони 1—4 и 6—11, включително (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Допустими участващи организации ²¹⁴	Участваща организация може да бъде: - всяка публична или частна организация, включително свързаните с нея субекти (ако има такива), предлагаща пълни програми за придобиване на степени на висше образование и на признати дипломи за квалификация на ниво висше образование²¹⁵ (определена като висша учебна институция и призната като такава от компетентните органи); или - всяка публична или частна организация, включително свързаните с нея субекти (ако има такива), която осъществява дейност на пазара на труда или в областите на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: - публично, частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); - публичен орган на местно, регионално или национално равнище (включително министерства); - социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; - научноизследователски институт; - фондация; - училище/институт (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); - организация с нестопанска цел, сдружение, НПО (включително национални или международни сдружения или мрежи от висши учебни институции, студентски или учителски сдружения и др.); - организация, работеща в сферата на културата, библиотека, музей; - организация, предоставяща услуги в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационните услуги. Всяка участваща организация трябва да бъде установена в държава по програмата или в допустима държава партньор. Висшите учебни институции (ВУИ), намиращи се в държави по програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование “Еразъм” (ЕСНЕ). ЕСНЕ не се изисква за участващи ВУИ в допустими държави партньори; Сдружения или организации на висши учебни институции, целящи насърчаване, подобряване и реформа на висшето образование, както и сътрудничество в рамките на Европа и между Европа и други части на света, са допустими. Ако такива сдружения, организации или мрежи обхващат и други сектори на образованието и обучението, основният акцент на техните дейности трябва да бъде върху висшето образование и трябва да бъде ясно отразен в устава на организацията и управленските структури.

²¹⁴ Следните видове организации не са допустими:

- институции на ЕС и други органи на ЕС, включително специализирани агенции (изчерпателният списък на тези структури е поместен на адрес: ec.europa.eu/institutions/index_en.htm);
- Национални бюра на програма „Еразъм+“ в допустими държави партньори (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).
- Организациите, управляващи програми на ЕС, като например национални агенции в държави по програмата, следва да направят справка в част В на настоящото ръководство.

²¹⁵ Висше образование, минимум ниво 5 по Международна стандартна класификация на образованието (ISCED 2011). Ниво 4 по ISCED 2013 (образование след средно образование, но не висше) не се приема.

	Сдружение, организация или мрежа от висши учебни институции ще се счита за едно юридическо лице/партньорска институция, което означава, че тя ще бъде третирана като един субект от държавата, където е установено неговото(нейното) седалище. Тези организации няма да бъдат считани за ВУИ. Само тези членове, които са установени в държава по програмата или в допустима държава партньор, могат да се възползват от безвъзмездните средства. Международни правителствени организации могат да участват като партньори в проекти за изграждане на капацитет чрез самофинансиране. Специфична разпоредба за Украйна: В случая на Украйна, допустимите висши учебни институции са само тези, които са признати от Министерството на образованието и науката на Украйна (за допълнителна информация моля, обърнете се към Националното бюро по програма „Еразъм+“ в Украйна).

Кой може да кандидатства?	Следните видове участващи организации могат да кандидатстват за финансова подкрепа: ■ висша учебна институция; ■ сдружение или организация на висши учебни институции; ■ <u>само за структурни проекти</u>: правно призната национална или международна организация на ректори, учители или студенти. установени в държава по програмата или в допустима държава по програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта. Изключение: участващи организации от Либия и Сирия (регион 3), както и от Руската федерация (регион 4) не могат да участват като кандидати.
Брой и профил на участващите организации	Проектите за изграждане на капацитет трябва да отговарят на всички от следните критерии: За проекти, които са насочени само към една държава партньор (национални проекти): В проекта трябва да участват една допустима държава партньор и най-малко две държави по програмата. Тези проекти трябва да включват, като пълноправни партньори, минимален брой висши учебни институции, както следва: ■ минимум една ВУИ от поне две държави по програмата, които участват в проекта; ■ минимум три ВУИ от партньорската държава, която участва в проекта. ■ Проектите трябва да включват най-малко толкова ВУИ от държави партньори, колкото са ВУИ от държави по програмата; Изключение: в партньорските държави, където броят на висшите учебни институции е по-малък от 5 за цялата страна или в случаите, когато една институция представлява повече от 50% от общия брой на студентите в страната, заявленията, в които е посочена само една ВУИ за тези държави, ще бъдат приети. За проекти, които са насочени само към две или повече държави партньори (проекти, в които участват много държави): В проекта трябва да бъдат включени поне две допустими държави партньори и най-малко две държави по програмата. Държавите партньори могат да са от един и същи регион²¹⁶ или от различни региони, обхванати от действието. Тези проекти трябва да включват, като пълноправни партньори, минимален брой висши учебни институции, както следва: ■ минимум една ВУИ от поне две държави по програмата, които участват в проекта; ■ минимум две ВУИ от всяка партньорска държава, която участва в проекта. ■ Проектите трябва да включват най-малко толкова ВУИ от държави партньори, колкото са ВУИ от държави по програмата;

²¹⁶ За целите на това действие с понятието „регион“ се обозначава група държави, принадлежащи към определен макрогеографски ареал. Класификацията на регионите, прилагана по програма „Еразъм+“, съответства на категоризациите, изготвени по различните инструменти за външни дейности на ЕС.

	Изключение: в партньорските държави, където броят на институциите за висше образование е по-малък от 5 за цялата страна или в случаите, когато една институция представлява повече от 50% от общия брой на студентите в страната, заявленията, в които е посочена само по една ВУИ за тези държави, ще да бъдат приети, при условие че проектите включват поне толкова ВУИ от партньорски държави, колкото ВУИ са включени от програмните държави. <u>Допълнителни специфични критерии, отнасящи се до:</u> - Структурни проекти: проектите трябва да включват, като пълноправни партньори, министерствата, отговарящи за висшето образование във всяка една от допустимите партньорски държави, към които е насочен проекта. - Проектите с участие на партньори от регион 4 (Руската федерация) трябва да включват поне една държава партньор. - Проектите с участие на партньори от регион 8 (Латинска Америка) трябва да включват поне две държави партньори от този регион, които участват в проекта.
ДРУГИ КРИТЕРИИ	Когато участва сдружение, организация или мрежа от висши учебни институции, изискванията за минимален брой участващи организации, посочени по-горе, трябва да бъдат изпълнени, като сдружението/организацията/мрежата се брои за само един партньор от страната, в която се намира седалището на централата ѝ. Моля, имайте предвид, че тези организации не могат да се считат за ВУИ.
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОЕКТА	Проектите за изграждане на капацитет могат да са с продължителност две до три години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности. Само при изключителни обстоятелства, едно удължаване на легитимния период от максимум 12 месеца може да бъде предоставено ако координаторът не е в състояние да приключи проекта в рамките на планирания период.
КЪДЕ СЕ КАНДИДАТСТВА?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура, намираща се в гр. Брюксел, Белгия.
КОГА СЕ КАНДИДАТСТВА?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна финансова подкрепа не по-късно от 7 февруари до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 15 ноември същата година или 15 януари следващата година.
КАК СЕ КАНДИДАТСТВА?	Заявлението трябва да бъде представено в съответствие с условията, описани в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации могат да бъдат оценявани и въз основа на критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ

Проектът ще се оценява в двуетапна процедура въз основа на следните критерии:

Етап 1

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	- Предложението и предвидените резултати са в съответствие с целите на дейността за изграждане на капацитет в целевата(ите) държава(и); - Предложението ясно адресира тематичните национални и регионални приоритети, поставени от програмата за целевата(ите) държава(и) или целевия(ите) регион(и); - Предложението съдържа разяснения за това защо планираните дейности и очакваните резултати удовлетворяват потребностите на целевите групи по най-добрия начин; - Предложението се вписва в стратегията за модернизиране, развитие и интернационализация на целевите институции за висше образование и е в съответствие със стратегиите за развитие на висшето образование в отговарящите на условията страни партньори, включително по-голямо внимание към включването, разнообразието и участниците в неравностойно социално-икономическо положение, когато е уместно; - Целите на предложението са ясни, реалистични и подходящи и се основават на действителен и адекватен анализ на потребностите; - Предложението е иновативно и/или допълва други инициативи или проекти, вече реализирани в рамките на текущи или минали дейности; - Предложението показва, че подобни резултати не могат да бъдат постигнати чрез национално, регионално или местно финансиране.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 30 точки)	- Предложените дейности през целия период на изпълнение на проекта са с високо качество, уместни и подходящи за постигане на целите и предвидените резултати; - предложената методика е иновативна, изпълнима и подходяща за постигане на предвидените резултати; - Предложението се характеризира с ефективност по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности; - цялостната структура на проекта гарантира съгласуваност между целите на проекта и предложените методики, дейности и бюджет; - работният план е ясен и реалистичен, с точно определени дейности, реалистични графици, ясни резултати и етапи. Той е с доказан капацитет за логично и разумно планиране и включва подходящи етапи на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение на резултатите. - Предизвикателствата/риските пред предложението са идентифицирани и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Въведени са мерки за контрол на качеството, включително критерии и показатели, гарантиращи висококачественото изпълнение на проекта и неговото приключване в срок и в рамките на предвидения бюджет. Дадени са надеждни източници за проверка на показателите за измерване на резултатите от дейността.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	- Проектопредложението включва силно и допълващо партньорство от страна на висши учебни институции; - екипът на проекта притежава необходимите умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проектопредложението; - когато е приложимо, проектопредложението също така включва най-подходящата и многообразна група неакадемични партньори, за да могат да се извлекат ползи от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет; - разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; - предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни; - участващите организации от допустимите държави партньори се включват задоволително в изпълнението на действието и в процеса на вземане на решения (включително на мерки за решаване на конфликти); - проектопредложението включва висши учебни институции, които не са се ползвали от подкрепа за изграждане на капацитет в миналото.
Въздействие и устойчивост	Проектопредложението е вероятно да окаже значително въздействие върху капацитета на участващите организации (по-специално висшите учебни институции) в допустимите

(максимум 20 точки)	държави партньори, по-конкретно върху развитието и модернизацията на висшето образование, като ще им помогне при отварянето им към обществото като цяло, към пазара на труда и към по-широкия свят и ще увеличи техния капацитет за международно сътрудничество; ■ чрез проеопредложението ще се постигне мултипликационен ефект извън участващите организации на местно/регионално/национално или международно равнище. Ще бъдат въведени мерки за оценка на ефективното въздействие, постигнато от проекта; ■ планът за разпространение по време на и след срока на проекта е ясен и ефективен, с подходящи ресурси, идентифицирани във всяка от участващите организации, за да се гарантира високо качество на разпространението на опита и резултатите от проекта до съответните заинтересовани страни; ■ проектопредложението ще гарантира реална устойчивост на предложените дейности и резултати след срока на проекта, по-специално чрез привличане на съвместно финансиране или други форми на подкрепа. Той също така ще осигури внедряване в практиката и ефективно използване/прилагане на резултатите от проекта.

На първия етап на оценка заявленията могат да получат до 100 точки. За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки общо и — от тези точки — най-малко 15 точки за категорията „адекватност на проекта“.

След Етап 1 на оценката предложенията, отговарящи на горепосочените изисквания за качество, ще бъдат класирани в низходящ ред по техните общи резултати. За да се пристъпи към стъпка 2, ще бъде създаден списък с кандидатури за регион с два пъти прогнозния брой финансирани проекти (въз основа на наличния регионален бюджет²¹⁷).

Етап 2

В Етап 2 проектите ще бъдат оценени спрямо още един критерий:

Уместност на проекта в целевия/те регион/и (да/не)	■ Предложението е уместно и осъществимо в местните условия на партньорската държава (партньорските държави,) към която (които) е насочено заявлението. За оценката на този критерий Комисията за оценка се подпомага от делегациите на ЕС в съответните страни.

В резултат на Етап 2 редица предложения, които се считат за изпълними в целевите региони, ще бъдат официално препоръчани за финансиране в съответствие с класирането в низходящ ред в рамките на наличния бюджет за регионален пакет и до максимум три проектни предложения на кандидатстваща организация като цяло. Освен това ще бъде обърнато внимание на осигуряването на достатъчно географско представителство в региона по отношение на броя на проектите за всяка страна.

Приемането на проектното предложение не представлява ангажимент за отпускане на финансова подкрепа, равна по размер на сумата, поискана от бенефициера. Поисканото финансиране може да бъде намалено въз основа на финансовите правила, приложими за дейността, и на резултатите от оценката.

ПРИОРИТЕТИ

В зависимост от държавите, участващи в проекта, национални, регионални или хоризонтални приоритети могат да бъдат определени и за двете категории проекти (съвместни проекти и структурни проекти). Ако случаят е такъв, за проектите трябва да се демонстрира по какъв начин и до каква степен те са насочени към постигането на тези приоритети.

Предложенията, които не отговарят на националните и/или регионални приоритети, няма да бъдат разглеждани с оглед отпускане на финансиране. Хоризонтални приоритети ще бъдат вземани предвид на етапа на подбор с оглед избиране между предложения със сходно качество.

Предложени са три категории национални/регионални приоритети, които обхващат следните области:

²¹⁷ Индикативните суми, налични за всеки регион, са публикувани на следния уебсайт: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding_en

- подобряване на качеството на образованието и обучението по различни предмети (за разработване на учебни програми);
- подобряване на управлението и функционирането на висшите учебни институции;
- развитие на сектора на висшето образование в обществения живот като цяло.

Национални проекти държавите, в които има установени национални приоритети, трябва да отговарят на националните приоритети. За другите държави проектите ще трябва да отговарят на регионалните приоритети.

Проекти с участие на няколко държави, т.е. проекти, включващи институции от най-малко две допустими държави партньори, трябва да се спазват регионалните приоритети или националните приоритети (ако е приложимо) на участващите допустими държави партньори. Т.е. темата на проекта трябва да бъде посочена като регионален приоритет за всяка от участващите държави партньори или темата на проекта трябва да бъде посочена като национален приоритет за всяка от участващите държави партньори. Ще бъдат предпочитани проектите, насочени към тематични области, които не са били обхванати в достатъчна степен в минали или съществуващи проекти и които включват висши учебни институции от държава партньор, които не са се възползвали от или са имали ограничено участие в програмата и/или предишно поколение програми.

Подробният списък с приоритети по отношение на проекти за изграждане на капацитет ще бъде публикуван на уебсайтове на Изпълнителната агенция.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Действието за изграждане на капацитет във висшето образование се осъществява в контекста на приоритетите, заложиени в Нов ЕС Консус за развитие²¹⁸.

РЕГИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Регионалното (сътрудничество между държави в рамките на един и същи регион) и междурегионалното сътрудничество (сътрудничество между различни региони в света) следва да бъде подходящо и обосновано чрез подробен анализ на общите нужди и цели. Изборът на държавите трябва да бъде адекватен и съгласуван с предложените цели, по-специално в случаите, когато държавите са от различни райони. Междурегионалното сътрудничество е възможно в проекти с участие на няколко държави, при условие че темата на предложението е посочена като регионален приоритет или национален приоритет (ако е приложимо) за всички засегнати допустими държави партньори.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ

От проектите за изграждане на капацитет се очаква да окажат дългосрочно структурно въздействие върху системите, организациите/институциите и гражданите в допустимите държави партньори. Проектите трябва да демонстрират иновативен характер, въздействие и устойчивост на резултатите и как се планира да се запазят или развият тези резултати след края на проекта. Където е приложимо, проектите трябва да докажат, че те надграждат резултатите от предишни проекти, финансирани от ЕС, като например тези по предходните програми „Алфа“, „Едулинк“, „Еразмус Мундус“ и „Темпус“. Всяко предложение трябва да демонстрира как резултатите от проекта ще бъдат разпространени в съответните целеви групи. Предложения за структурни проекти, които основно са насочени към въздействие на институционално равнище, няма да бъдат избирани, без да бъде доказано, че проектът ще има национално въздействие.

²¹⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА (СЪВМЕСТНИ И СТРУКТУРНИ) ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Финансовата подкрепа за проекти за изграждане на капацитет по програма „Еразъм+“ се основава на прогнозен бюджет, съчетаващ приносът към единичните ставки и реални разходи.

Проектите за изграждане на капацитет в областта на висшето образование включват голямо разнообразие от разходи, включително разходи за персонал, пътни разходи и разходи за издръжка, разходи за оборудване, разходи за подизпълнители, разходи за разпространение на информация, публикуване, превод, режимни разходи и др.

Думата „грант“ (безвъзмездни средства) се отнася до размера на финансирането, което може да бъде заявено по програмата, представляващо финансовото участие на Европейския съюз в проекта, и не следва да се бърка с общите разходи на проекта, които също включват и съфинансирането от страна на партньорски институции и външни заинтересовани страни.

Безвъзмездните средства от ЕС за проекти трябва да се считат като участие за покриване на част от действителните разходи, направени от страна на партньорските институции при изпълнение на дейностите, предвидени в предложението/проекта. Участието в проект за изграждане на капацитет задължително изисква съфинансиране от институциите бенефициери. Съвместното финансиране трябва следователно да бъде определено от партньорите по проекта в началото, когато заявлението е било подготвяно.

Принципът на съфинансиране е взет под внимание при определяне на подхода за финансиране и по-специално при определяне на нивото на приносът към единичните ставки, използвани за изчисляване на бюджета/безвъзмездните средства за проекта. В резултат на това кандидатите и бенефициерите трябва да посочат подробности за съфинансирането, предоставени с цел прозрачност и информираност. Доказване на разходи или оправдателни документи не се изискват.

Въпреки че за изпълнението на проекта може да са необходими други видове разходи (като например разходи за разпространение, публикуване, превод, ако те не са възложени на подизпълнители, режимни разходи), този разход няма да се взема предвид, за да се изчисли размера на безвъзмездните средства. В резултат на това те ще трябва да бъдат покрити чрез съфинансиране.

Финансовото отчитане за бюджетни пера въз основа на приноса към единични ставки (участие в разходите за персонал, пътните разходи и разходите за издръжка) ще се основава на принципа на „задействащото събитие“. Бенефициерите трябва да докажат, че дейностите са били действително и правилно извършени, и резултатите са постигнати, но не трябва да докладват за използването на средствата. В резултат на това бенефициерите ще разполагат с гъвкавост в начина, по който управляват средствата, отпуснати за покриване на разходите, които са необходими за изпълнението на проекта, стига да са изпълнени изискванията по отношение на дейностите и постигнатите резултати.

Финансовото отчитане за бюджетни пера въз основа на реалните разходи (оборудване и подизпълнители) ще се основава на действително извършените разходи, които трябва да бъдат надлежно документирани (вж. по-долу).

Предложената финансова подкрепа никога няма да надвишава размера на заявените безвъзмездните средства и ще зависи от:

- размера на безвъзмездните средства, заявени от кандидата, допустимостта на дейностите и ефективността на разходите по проекта;
- общия наличен бюджет за проекти за изграждане на капацитет.

Подробните финансови условия за изпълнение на проекта трябва да бъдат договорени между партньорите и формализирани в споразумение за партньорство, което трябва да бъде подписано в началото на проекта.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?**Извънредни разходи за скъпо пътуване**

На кандидатите ще бъде разрешено да поискат финансова помощ за скъпи пътни разходи в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния за пътуване) не покриват поне 65% от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен в съответствие със следните правила (в евро):

Минимален размер на безвъзмездните средства от ЕС за съвместни и структурни проекти: 500 000 EUR
Максимален размер на безвъзмездните средства от ЕС за съвместни и структурни проекти: 1 000 000 EUR

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума/Максимален размер		Правило за отпускане
Разходи за персонал	Финансова подкрепа за финансиране на разходите за персонал, изпълняващ задачи, които са пряко свързани с постигането на целите на проекта	Принос към единичните ставки	B4.1 на мениджър за ден работа по проекта	Максимум 40% от общия размер на безвъзмездните средства	Условно: кандидатите трябва да обосноват вида и обема на ресурсите, необходими във връзка с реализацията на предложените дейности и резултати. Финансовата подкрепа се предоставя, при условие че заплатата за същите задачи се компенсира само веднъж.
			B4.2 на изследовател/ преподавател/инструктор за ден работа по проекта		
			B4.3 на технически персонал за ден работа по проекта		
			B4.4 на административен персонал за ден работа по проекта		
Пътни разходи	Финансова подкрепа за финансиране на пътните разходи на студентите и персонала, участващи в проекта, от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник		Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор на разстояния ²¹⁹ . За да изчисли сумата на
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник		

²¹⁹ Калкулатор на разстояния: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

	обратно (включително такса за виза и съответната задължителна застраховка, застраховка за пътуване и разходи за анулиране, ако са обосновани). Дейностите и свързаните с тях пътувания трябва да се провеждат в държавите, участващи в проекта. Всяко изключение от това правило трябва да бъде разрешено от Агенцията. Подробен списък на допустимите дейности можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство.		За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник За разстояния от 8000 км или повече: 1 500 EUR на участник		безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока²²⁰. Финансова подкрепа ще бъде предоставяна само за пътувания, които са пряко свързани с постигането на целите на проекта.
Разходи, свързани с престоя	Разходи за издръжка, настаняване, местен и обществен транспорт като например автобуси и таксите, лично или доброволно здравно осигуряване.	Принос към единичните ставки	Персонал	До 14-тия ден от изпълнението на дейността: 120 EUR на ден на участник + между 15 -ия и 60 -ия ден от изпълнението на дейността: 70 EUR на участник на ден + от 61-ия ден на дейността до изтичането на 3 месеца: 50 EUR на участник на ден	
			Студенти	До 14-тия ден от изпълнението на дейността: 55 EUR на ден на участник + между 15 -ия и 90 -ия ден от	

²²⁰ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

				изпълнението на дейността: 40 EUR на участник на ден	
Оборудване	Финансова подкрепа за финансиране на закупуване на оборудване, необходимо за изпълнението на проекта. Подкрепата се предоставя само за оборудване, закупено в полза на ВУИ в държавите партньори.	Действително извършени разходи	100% от допустимите разходи Максимум 30% от общия размер на безвъзмездните средства		Условно: заявката за финансово подпомагане за покриване на тези разходи трябва да е мотивирана във формуляра за кандидатстване
Възлагане на подизпълнители	Подкрепа за разходите за възлагане на подизпълнители, които са необходими за изпълнението на проекта, включително по-специално разходи за задължителни финансови одити (удостоверения за извършен одит), както и за всяка външна процедура за осигуряване на качеството. Възлагането на подизпълнители на задачи, свързани с управлението на проекта, не е допустимо за финансиране.	Действително извършени разходи	100% от допустимите разходи Максимум 10% от общия размер на безвъзмездните средства		Наемането на външни органи като подизпълнители следва да става в много редки случаи. Специфичните компетентности и конкретният експертен опит, необходими за постигане на целите на проекта, следва да са налични в консорциума и да определят неговия състав.
Извънредни разходи	Скъпи пътни разходи на участниците (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Действително извършени разходи	Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80% от допустимите разходи		

Таблица А — Разходи за персонал (суми в евро на ден) за държавите по програмата

Категорията персонал, която трябва да бъде приложена, зависи от работата, която трябва да бъде извършена в рамките на проекта, и не се определя въз основа на статута или званието на отделното лице. С други думи разходите за персонал, свързани например с административна задача, която е била извършена от академично лице, трябва да се начисляват в категорията „Административен персонал“. Действителните условия за възнаграждението на персонала, участващ в проекта, се определят съвместно от организациите, участващи в проекта, одобряват се от ръководителите, отговарящи за наемането им на работа, и са част от споразумението за партньорство, което трябва да бъде подписано между партньорите в началото на проекта.

Единичните ставки, които ще бъдат приложими за изчисляване на безвъзмездните средства, ще бъдат тези, приложими за държавата, в която са назначени членовете на персонала, независимо от това къде ще се извършват задачите (т.е. член на персонала на организация от държава А, работещ (отчасти) в държава Б, ще се счита като попадащ в категорията на единичните разходи за държава А).

	Ръководител	Преподавател/инструктор / изследовател/Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен персонал ²²¹
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	294	241	190	157
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	280	214	162	131
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	164	137	102	78
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	88	74	55	39

²²¹ Студенти могат да работят за проекта и техните заплати могат да бъдат изплащани от разходите за персонал (административен персонал) при условие, че са подписали трудов договор с институция — член на консорциума.

Таблица Б — Разходи за персонал (суми в евро на ден) за държавите партньори

Категорията персонал, която трябва да бъде приложена, зависи от работата, която трябва да бъде извършена в рамките на проекта, и не се определя въз основа на статута или званието на отделното лице. С други думи разходите за персонал, свързани например с административна задача, която е била извършена от академично лице, трябва да се начисляват в категорията „Административен персонал“. Действителните условия за възнаграждението на персонала, участващ в проекта, се определят съвместно от организациите, участващи в проекта, одобряват се от ръководителите, отговарящи за наемането им на работа, и са част от споразумението за партньорство, което трябва да бъде подписано между партньорите в началото на проекта.

Единичните ставки, които ще бъдат приложими за изчисляване на безвъзмездните средства, ще бъдат тези, приложими за държавата, в която са назначени членовете на персонала, независимо от това къде ще се извършват задачите (т.е. член на персонала на организация от държава А, работещ (отчасти) в държава Б, ще се счита като попадащ в категорията на единичните разходи за държава А).

	Ръководител	Преподавател/ инструктор/ изследовател/	Технически персонал	Административен персонал ²²²
	В4.1	В4.2	В4.3	В4.4
Израел	166	132	102	92
Албания, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Барбадос, Босна и Херцеговина, Бразилия, Колумбия, Коморски острови, Острови Кук, Доминика, Габон, Гренада, Република Кот д'Ивоар, Косово ²²³ , Ливан, Либия, Мексико, Черна гора, Нигерия, Перу, Сейнт Китс и Невис, Сент Лусия, Сейнт Винсент и Гренадини, Сао Томе и Принсипи, Сейшелски острови, Тайланд, територията на Украйна, както е призната от международното право, Венецуела, Замбия, Зимбабве	108	80	57	45
Афганистан, Азербайджан, Бахамски острови, Боливия, Буркина Фасо, Камерун, Китай, Конго, Коста Рика, Джибути, Доминиканската република, Еквадор, Салвадор, Грузия, Гватемала, Гвинея-Бисау, Хаити, Иран, Ирак, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Микронезия, Мароко, Мозамбик, Намибия, Палестина ²²⁴ , Панама, Папуа Нова Гвинея, Парагвай, Сенегал, Южна Африка, Суринам, Свазиленд, територията на Русия, както е призната от международното право, Тринидад и Тобаго, Вануату	77	57	40	32

²²² Студенти могат да работят за проекта и техните заплати могат да бъдат изплащани от разходите за персонал (административен персонал) при условие, че са подписали трудов договор с институция — член на консорциума.

²²³ Това посочване не засяга позициите по статута и е в съответствие с Резолюция № 1244 на Съвета на сигурност на ООН и със становището на Международния съд относно Декларацията за независимост на Косово.

²²⁴ Това посочване не може да се тълкува като признаване на държавата Палестина и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по въпроса

Алжир, Армения, Бангладеш, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Ботсвана, Мианмар, Бурунди, Камбоджа, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Демократична република Конго, Куба, Корея (Народнодемократична република), Египет, Еритрея, Етиопия, Екваториална Гвинея, Острови Фиджи, Гамбия, Гана, Гвинея, Гвиана, Хондурас, Индия, Индонезия, Кирибати, Киргизстан, Лаос, Лесото, Либерия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдиви, Мали, Маршаловите острови, Мавритания, Мавриций, Молдова, Монголия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Ниуе, Пакистан, Палау, Филипини, Руанда, Самоа, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южен Судан, Шри Ланка, Судан, Сирия, Таджикистан, Танзания, Демократична република на Източен Тимор, Того, Тонга, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Узбекистан, Виетнам, Йемен	47	33	22	17

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет в областта на младежта преследват следните цели: укрепване на сътрудничеството и обмяна между държави по програмата и държави

- партньори от различни региони²²⁵ на света;
- подобряване на качеството и признаване на работата с младежи, неформалното учене и доброволчеството в държавите партньори и оптимизиране на взаимодействията и допълването в тези области с формални образователни системи, пазара на труда и обществото като цяло;
- насърчаване на разработването, изпитването и реализацията на схеми и програми за мобилност с цел неформално учене на регионално равнище (т.е. в рамките на отделни региони, както и между различни региони в света);
- насърчаване на транснационална мобилност с цел неформално учене между държави по програмата и държави партньори, изключително насочена към младежи с по-малко възможности, с цел усъвършенстване на компетентностите на участниците и стимулиране на активното им участие в обществото.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет са транснационални проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и държави партньори. В тези проекти могат да участват и организации, работещи в областта на образованието и обучението, както и в други социално-икономически сектори.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ ПОДКРЕПЯТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Проектите за изграждане на капацитет следва да изпълняват дейности, които:

- насърчават стратегическо сътрудничество между младежки организации, от една страна, и публични органи в държавите партньори, от друга страна;
- стимулират сътрудничеството между младежките организации и организациите, работещи в областите на образованието и обучението, както и с представители на бизнеса и пазара на труда;
- повишават капацитета на младежки съвети, младежки платформи и органи на местната, регионалната и националната администрация в държави партньори, работещи в областта на младежта;
- подобряват управлението, ръководството, иновационния капацитет и интернационализацията на младежките организации в държавите партньори;
- водят до инициране, изпитване и въвеждане на практики в работата с младежи, като например:
 - инструменти и методи за социално и професионално развитие на специалисти, работещи с младежи, и инструктори;
 - методи за неформално учене, особено такива, които стимулират придобиването/усъвършенстването на компетентности, включително умения, свързани с медийната грамотност;
 - нови видове схеми за практическо обучение и симулиране на реални ситуации в обществото; нови форми на работа с младежи, и по-конкретно стратегическо използване на отворено и гъвкаво учене, виртуална мобилност, отворени образователни ресурси (ООР) и по-ефективно използване на потенциала на ИКТ;
 - дейности за сътрудничество, работа в мрежи и учене сред равнопоставени партньори, стимулиращи ефективното управление, интернационализацията и лидерството в организациите за работа с младежи.

²²⁵ В рамките на това действие „регион“ е група държави, принадлежащи към определен макрогеографски ареал.

В рамките на проект за изграждане на капацитет е възможно да бъдат реализирани следните дейности:

Дейности за изграждане на капацитет

- дейности, насърчаващи политическия диалог, сътрудничеството, работата в мрежа и обмяна на практики в областта на младежта, например конференции, работни групи и срещи;
- мащабни прояви в областта на младежта;
- информационни и осведомителни кампании;
- разработване на информационни, комуникационни и медийни инструменти;
- разработване на методи, инструменти и материали за работа с младежи, както и учебни програми, модули за обучение и инструменти за документация в областта на работата с младежи, като например „Youthpass“;
- разработване на нови форми на работа с младежи и предоставяне на обучение и подкрепа, по-конкретно с помощта на отворени и гъвкави материали за учене, виртуално сътрудничество и отворени образователни ресурси (OOP).

Дейности за мобилност

Дейностите за мобилност са задължителен елемент на проектите в рамките на стипендиите за развитие на гражданското общество за младежта. За всички други видове проекти за изграждане на капацитет дейностите за мобилност са незадължителни.

Има три типа дейности за мобилност:

- Младежки обмен между държави по програмата и допустими държави партньори;
- Мобилност на специалисти, работещи с младежи между държави по програмата и допустими държави партньори;
- Доброволчески дейности от и към допустими държави партньори.

Младежки обмен и мобилност на специалисти, работещи с младежи,

За подробно описание на тези дейности вж. Раздел „Ключово действие 1: Проекти за мобилност на младежи и специалисти, работещи с младежи“ в Част Б от настоящото ръководство.

Доброволчески дейности

Доброволческите дейности дават възможност на младежите на възраст между 17 и 30 години да изразят личния си ангажимент посредством доброволна служба без заплащане и на пълен работен ден в друга държава. Младите доброволци получават възможност да участват в текущата работа на организации, чиято дейност е в областта на информацията за младежи и младежките политики, личното и социално-образователното развитие на младежите, гражданското участие, социалните грижи, приобщаването на хората в неравностойно положение, околната среда, програмите за неформално образование, компютърната и медийната грамотност, културата и творчеството, сътрудничеството за развитие и т.н. Доброволците могат да извършват своята доброволна служба индивидуално или групово.

Участието в доброволческа дейност трябва да е безплатно за доброволците, като се допуска те да участват в заплащането на транспортните разходи (ако безвъзмездните средства, отпуснати по програма „Еразъм+“, не покриват изцяло тези разходи), както и да поемат допълнителни разходи, които не са свързани с изпълнението на дейността. Задължителните разходи, свързани с участието на доброволци в дейността, се покриват от безвъзмездните средства по програма „Еразъм+“ или чрез други средства, осигурени от участващите организации. Младежи с по-малко възможности могат да получават допълнителна подкрепа, която да им позволи да участват.

Следните дейности не се считат за доброволчески дейности в рамките на програма „Еразъм+“: случайна, неструктурирана, почасова доброволческа дейност, стаж в предприятие, платена работа, развлекателна или туристическа дейност, езиков курс, експлоатация на евтина работна ръка, период на обучение или професионално образование в чужбина.

Въз основа на географския обхват различаваме четири вида проекти за изграждане на капацитет:

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и в **други държави партньори** (от региони 5—14, вж. раздел „Допустими държави“ в част А на настоящото ръководство)

Тези проекти, представени от организации от държави по програмата, са насочени към повишаване на капацитета на организациите чрез изпълнението на дейности за мобилност, евентуално допълнени с дейности за изграждане на капацитет.

Следните три типа проекти се изпълняват чрез „Прозорци“ - Западни Балкани и Тунис -. Проектите се подават от организации със седалище в една от съответните съседни на ЕС държави партньори по конкретния прозорец и могат да включват партньорски организации от други страни в същия регион. Понятието „Прозорец“ се отнася до обстоятелството, че на програма „Еразъм+“ са предоставени допълнителни средства от ЕС за увеличаване на възможностите за младежко сътрудничество с държави партньори, съседни на ЕС.²²⁶:

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и в държави партньори от Западните Балкани (регион 1 — вж. раздел „Допустими държави“ в част А на настоящото ръководство — „Прозорец за младежки проекти със Западните Балкани“)

Тези проекти, представени от организации от държави от Западните Балкани (регион 1), са насочени към повишаване на капацитета на организациите чрез изпълнението на дейности за мобилност, евентуално допълнени с дейности за изграждане на капацитет.

Проектите следва да насърчават стратегическото сътрудничество между младежките организации и между младежките организации и публичните власти. Проектите следва да изграждат капацитет на младежки съвети, младежки организации, младежки платформи и местни, регионални и национални органи, занимаващи се с младежта в региона, със специален акцент върху помирието.

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и в държави партньори от Източното партньорство (регион 2 — вж. раздел „Допустими държави“ в част А на настоящото ръководство — „Прозорец за младежки проекти с държави от Източното партньорство“²²⁷

Тези проекти, представени от организации, установени в страни от Източното партньорство (регион 2), са насочени към увеличаване на капацитета на младежките организации чрез един от следните два вида проекти:

Стипендии „Гражданско общество“ за младежи: Проекти за приобщаване и участие ще укрепват капацитета на младежките организации и специалистите, работещи с младежи, за изграждане на конструктивни взаимоотношения с различни видове партньори, включително публични органи и организации на гражданското общество. Избрани млади лидери („стипендианти“) от кандидатстващите организации ще усъвършенстват своите умения и компетентности в областта на разработването на политики чрез дейности за мобилност и работа в приемащи организации в държави по програмата. Дейностите трябва да включват транснационална мобилност с цел неформално учене, като например схеми за наставничество и обмен на опит чрез наблюдение на работата на колеги. Като част от изпълнението на проекта, след завръщането си в изпращащата организация младите лидери ще осъществяват и малки проекти, свързани с ангажиране в политиките по отношение на младежта.

Този тип проекти трябва да включват дейности за мобилност, включващи стипендиантите от страните от Източното партньорство в държавите по програмата

Партньорство за предприемачество: Тези проекти ще насърчават образованието на младежи в предприемачество²²⁸ образование и социално предприемачество сред младите хора чрез транснационални проекти за неформално учене, основани на многостранни партньорства между организации, осъществяващи дейност в посочените области, включително предприятия. Ще се отдава приоритет на проекти, които предлагат практически решения на социалните предизвикателства в общностите на произход и използват икономическия потенциал на региона, включително чрез привличане на частния сектор. Проектите от този вид също могат да включват дейности за мобилност. Европейската комисия предвижда да насочи около 60 % от наличните средства към стипендиите „Гражданско общество“ за младежи и 40 % към партньорствата за предприемачество.

²²⁶ Проекти за мобилност, изпълнявани в сътрудничество със съседни на ЕС държави партньори, но предложени от партньорска организация в държава по програмата, могат да бъдат подпомагани чрез „Ключово действие 1: „Проект за мобилност за младежи и специалисти, работещи с младежи, и в рамките на проект „Ключово действие 3: Младежки диалог.“

²²⁷ Финансира се чрез програма „EU4youth“

²²⁸ Предприемачеството не включва само бизнес измерение, а се разбира и като начин за развитие на умения, като например способности за поемане на риск и решаване на проблеми, които улесняват постигането на целите в живота и в образованието.

- Проекти за изграждане на капацитет между организации, работещи в областта на младежта в държави по програмата и Тунис

Тези проекти, представени от организации от Тунис, са насочени към повишаване на капацитета на организациите чрез изпълнението на дейности за мобилност, евентуално допълнени с дейности за изграждане на капацитет.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

Партньорството по всеки проект за изграждане на капацитет се състои от:

- Кандидат/координатор: организация, която подава предложението за проект от името на всички партньори. Ако проектът бъде финансиран, кандидатът/координаторът: 1) носи пред изпълнителната агенция финансовата и юридическата отговорност за целия проект; координира проекта в сътрудничество с другите партньори, включени в него; получава финансовата подкрепа от ЕС чрез програма Еразъм+ и е отговорен за разпределението на средствата между участващите в проекта партньори.
- Партньори: организациите, които допринасят активно за подготовката, реализацията и оценката на проекта за изграждане на капацитет.
- Свързани субекти (незадължително): Организации, които допринасят за постигането на целите на проекта и изпълнението на дейностите по него. Свързаните субекти трябва да бъдат посочени в заявлението за отпускане на безвъзмездни средства и да отговарят на изискванията, установени в приложение III „Речник на основните термини“ на настоящото ръководство за програмата.

Ако проектът предвижда реализацията на младежки обмен, доброволчески дейности и/или мобилност на младежки работници, участващите организации, включени в тези дейности, поемат следните роли и задачи:

- Изпращаща организация: отговаря за изпращането на младежи зад граница (това включва: организиране на практическите аспекти; подготовка на участниците преди заминаването им; предоставяне на подкрепа на участниците на всички етапи на проекта).
- Приемаща организация: осигурява домакинството на дейността, разработва програма за дейностите на участниците в сътрудничество с участниците и партньорските организации, предоставя подкрепа на участниците на всички етапи на проекта.

Освен това, участието в доброволческа дейност трябва да е безплатно за доброволците, като се допуска те да участват в заплащането на транспортните разходи (ако безвъзмездните средства, отпуснати по програма „Еразъм+“, не покриват изцяло тези разходи), както и да поемат допълнителни разходи, които не са свързани с изпълнението на дейността. Задължителните разходи, свързани с участието на доброволци в дейността, се покриват от безвъзмездните средства по програма „Еразъм+“ или чрез други средства, осигурени от участващите организации.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които проектът трябва да отговаря, за да бъде допустим за получаване на финансова подкрепа от „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде всяка публична или частна организация, включително свързаните с нея субекти (ако има такива), установена в държава по програмата или в държава партньор от региони 1, 2, от 5 до 14 и Тунис, съгласно дефиницията в раздел „Допустими държави“ на ръководството за програма „Еразъм+“. Например такава организация може да е: ▪ организация с нестопанска цел, асоциация, НПО (вкл. европейска младежка НПО); ▪ национален младежки съвет; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище; ▪ училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); ▪ публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); ▪ социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; ▪ висше учебно заведение; ▪ научноизследователски институт; ▪ фондация; ▪ междуфирмен център за обучение; ▪ организация, работеща в сферата на културата, библиотека, музей; ▪ структура, осигуряваща професионално консултиране и информационни услуги.
Кой може да кандидатства?	Всяка от изброените структури: ▪ организация с нестопанска цел, асоциация, НПО (включително европейска младежка НПО); ▪ национален младежки съвет; ▪ публичен орган на местно, регионално или национално ниво. За проекти между държави по програмата и други държави партньори от региони от 5 до 14: Кандидатът трябва да е установен в държава по програмата и да кандидатства от името на всички организации, включени в проекта. Другите видове организации могат да участват само като партньори. За „Прозорец за младежки проекти със Западните Балкани“: Кандидатът трябва да е установен в Западните Балкани: държава партньор (Регион 1). За „Прозорец за младежки проекти с държави от Източното партньорство“: Кандидатът трябва да е установен в страна от Източното партньорство. Освен горепосочените видове допустими кандидатстващи организации, допустими кандидати са също така частни търговски дружества, включително социални предприятия. За „Прозорец за младежки проекти с Тунис“: Кандидатът трябва да е установен в Тунис. Кандидатстващата организация трябва да бъде официално регистрирана от поне една година към момента на посочения краен срок за кандидатстване.
Брой и профил на участващите организации	Проектите за изграждане на капацитет са международни и включват минимум 3 участващи организации от 3 различни страни, от които поне една е държава по програмата и една е допустима за участие държава партньор.

	Проектите, финансирани по един от трите прозореца, не могат да включват участващи организации или участници от други съседни региони.
Продължителност на проекта	От 9 месеца до 2 години. Продължителността трябва да бъде уточнена при кандидатстването, като се вземе предвид целта на проекта и видът на предвидените по време на неговата продължителност дейности.
Къде се кандидатства?	В Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите предложения не по-късно от следните дати: ▪ 24 януари до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 декември същата година
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Една и съща организация кандидат може да подава само по едно предложение за проект на определен краен срок. Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график за всяка планирана дейност по проекта като част от него.

Допълнителни критерии за допустимост за младежки обмен

Продължителност на дейността	Между 5 и 21 дни, без да се отчита времето за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една от организациите, които участват в тази дейност.
Допустими участници	Младежи на възраст между 13 и 30 години ²²⁹ с местожителство в държавите на изпращащата и приемащата организация.
Брой на участниците	Минимум 16 и максимум 60 участници (не включва водача (водачите) на групи). Минимум 4 участници в група (не включва водача (водачите) на групи). Всяка национална група трябва да има поне един водач. Водач на група е пълнолетно лице, което придружава младите хора, участващи в младежкия обмен, за да осигури тяхното ефективно обучение, закрила и безопасност.

Допълнителни критерии за допустимост за доброволчески дейности

Акредитация	Всяка участваща организация от държава по програмата или една от съседните на ЕС държави партньори трябва да притежава валидна акредитация или релевантна European Solidarity Corps Quality Label към съответния краен срок за кандидатстване (за повече информация вж. съответния раздел в приложение I на това ръководство).
Продължителност на дейността	От 60 дни до 12 месеца.
Място (места) на изпълнение на	Доброволец от държава по програмата трябва да изпълни своята дейност в една от държавите партньори, обхванати от проекта.

²²⁹ Моля, имайте предвид следното: долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността; горни възрастови граници: участниците не трябва да са навършили максималната възраст към началната дата на дейността.

дейността	Доброволец от допустима държава партньор трябва да изпълни своята дейност в една от държавите по програмата, обхванати от проекта.
Допустими участници	Младежи на възраст между 17 и 30 години ²³⁰ , с местожителство в държавата на изпращащата ги организация. Един доброволец може да вземе участие само в една доброволческа дейност по „Еръзъм+“ или European Solidarity Corps дейност. Изключение: доброволци, които са участвали в доброволческа дейност с продължителност максимум 2 месеца, могат да вземат участие в още една доброволческа дейност.
Брой на участниците	Максимум 30 доброволци за целия проект за изграждане на капацитет.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

Продължителност на дейността	между 5 дни и 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една от организациите, които участват в тази дейност.
Допустими участници	Участниците трябва да са навършили 18 години. Няма горна възрастова граница. Всички участници, с изключение на инструкторите и ръководителите, трябва да пребивават в държавата, където е установена изпращащата или приемащата организация.
Брой на участниците	До 50 участници (включително, където е приложимо, инструктори и ръководители) за всяка дейност, планирана в проекта.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

²³⁰ Вж. бележката под линия по-горе.

КРИТЕРИИ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ

Проектът ще се оценява въз основа на следните критерии:

Адекватност на проекта (максимум 30 точки)	- Приложимост на проекта към целите и приоритетите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проект за изграждане на капацитет?“) - Доколко: - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - дейностите по изграждане на капацитет са ясно определени и са насочени към укрепване на капацитета на участващите организации; - проектът включва млади хора с по-малко възможности. Относно младежкия прозорец „Източно партньорство“: - Доколко проектът предлага: - за партньорства за предприемачество: практически решения на социални предизвикателства в държавите от Източното партньорство, включително използване на икономическия потенциал на техните общности и на региона, включително чрез привличане на частния сектор. - за стипендии на гражданското общество за младежта: дейности за мобилност на стипендианти от държавите от Източното партньорство в държави по програмата „Еразъм+“.
Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 30 точки)	- Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; - съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; - качество на предложените методи за неформално учене; - качество на планираните мерки за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и подходящо използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване; - наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; - степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за всяка дейност. Ако проектът предвижда дейности за мобилност: - Целесъобразност на процедурите за подбор и/или привличане на участници в мобилността.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	- Доколко: - проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации. - Наличие на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни.

Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: ▪ за отделните участници и върху участващите организации по време на и след приключването на проекта; ▪ извън организациите и участниците, пряко включени в проекта — на местно, регионално, национално и/или международно ниво. ▪ Качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговият капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездните средства от ЕС.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „адекватност на проекта“ и „въздействие и разпространение“, и 10 точки за категориите „качество на разработването и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

ИЗВЪНРЕДНИ РАЗХОДИ ЗА СЪПКО ПЪТУВАНЕ

На кандидатите за дейности за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова помощ за пътните разходи в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния за пътуване) не покриват поне 70% от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимално отпускано финансиране за проект за изграждане на капацитет: 150 000 евро

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Разходи за дейностите	Разходи за дейности, пряко свързани с изпълнението на проекта (с изключение на дейности за мобилност), включително: - Разходи за персонал (само за постоянни служители и ограничени до 20% от приемливите преки разходи за проекти за изграждане на капацитет) - разходи за информационни и комуникационни технологии - Транснационални срещи по проекта между партньорите с цел изпълнение и координиране, конференции и прояви в сферата на младежта (не се включват пътните разходи): - изхранване и настаняване, включително местен транспорт - разходи за виза и застраховки - наем на зали за срещи, конференции и други прояви - разходи за устен превод - разходи за външни лектори (в това число хранене и настаняване, местен транспорт) - Интелектуални продукти и разпространение на резултатите от проекта - Изготвяне - Писмен превод - Разходи за разпространение и/или информационни услуги - Консултации, работни срещи, анкети на младежи на местно, регионално, национално и международно ниво, доколкото това е необходимо за постигането на целите на проекта. - Езикова и межкултурна подготовка и подготовка, свързана със задачите на участниците в дейностите за мобилност. - Разходи за финансов одит на проекта (ако исканата безвъзмездна помощ е над 60 000 евро)	Реални разходи	Максимум 80% от общите допустими разходи.	Условно: исканото финансиране е оправдано с оглед на планираните дейности.

	Непреки разходи: Фиксирана ставка, в размер до 7% от допустимите преки разходи по проекта, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разноски на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта (напр. електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, и пр.), но все още не са обхванати от допустимите преки разходи.			
Пътни разходи	Пътните разходи на партньорите за транснационалните срещи по проекта за целите на изпълнението и координацията, конференции и мащабни младежки мероприятия:	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 евро на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния. За да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока.
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 евро на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 евро на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 евро на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 евро на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 евро на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: Максимум 1500 евро на участник ²³¹	

²³¹ Включително инструктори, ръководители и придружаващи лица.

А) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА МЛАДЕЖКИ ОБМЕН, РЕАЛИЗИРАН В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ (НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътуване	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното местоживеее до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 евро на участник	Въз основа на пропътваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържащия от Европейската комисия калкулатор за разстояния ²³² . За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока ²³³ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 евро на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 евро на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 евро на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 евро на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 евро на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1500 евро на участник	
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с реализацията на дейностите за мобилност по проекта (включително разходи за подготвителни дейности, храна, настаняване, местен транспорт, помещения, застраховка,	Принос към единичните ставки	В4.1 на ден от дейността на участник ²³⁴	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).

²³² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

²³³ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 евро).

²³⁴ Включително водачи на групи и придружаващи лица.

	оборудване и материали, оценка, разпространение и използване на резултатите и последващи действия).			
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните пера „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Реални разходи	100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални потребности трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	Допълнителни разходи, директно свързани с включването на участници в неравностойно положение при равни условия като всички останали (с изключение на пътните и дневните разходи на участници). Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците (за подробности вж. раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Реални разходи	Високи пътни разходи: максимален размер до 80% от допустимите разходи Други разходи: 100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

Б) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ДОБРОВОЛЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ, РЕАЛИЗИРАНИ В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ (НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътуване	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 евро на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържаения от Европейската комисия калкулатор за разстояния ²³⁵ . За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока ²³⁶ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 евро на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 евро на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 евро на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 евро на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 евро на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1500 евро на участник	
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с реализацията на дейностите за мобилност по проекта (включително разходи за подготвителни дейности, храна, настаняване, местен транспорт, помещения, застраховка, оборудване и материали, оценка, разпространение и използване на резултатите и последващи действия).	Принос към единичните ставки	В4.3 на ден на доброволец ²³⁷	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)

²³⁵ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

²³⁶ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно.

²³⁷ Включително лица, придружаващи доброволци с по-малко възможности.

Индивидуална подкрепа	„Джобни пари“ за допълнителни лични разходи на доброволеца.	Принос към единичните ставки	В4.4 на ден на доброволец	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)
Подкрепа за лица със специални потребности	Дневни разходи на придружаващите лица и транспортни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетна категория „транспортни разходи“. Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Реални разходи	100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални потребности трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване

Извънредни разходи	Разходи за подкрепа на участието на млади хора в неравностойно положение при равни условия като всички останали, специфична подготовка и засилено наставничество (с изключение на разходите за пътуване и организационна подкрепа на участниците и придружаващите лица). Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците (за подробности вж. раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Реални разходи	Високи пътни разходи: максимален размер до 80% от допустимите разходи Други разходи: 100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

В) ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ (НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ)

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътуване	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното местоживее до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 евро на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ²³⁸ . За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 евро на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 евро на участник	

²³⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 евро на участник За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 евро на участник За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 евро на участник За разстояния от 8000 км или повече: 1500 евро на участник	едната посока ²³⁹ .
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с реализацията на дейностите за мобилност по проекта (включително разходи за подготвителни дейности, храна, настаняване, местен транспорт, помещения, застраховка, оборудване и материали, оценка, разпространение и използване на резултатите и последващи действия).	Принос към единичните ставки	B4.2 на участник ²⁴⁰ на ден от дейността. Максимум 1100 EUR на участник.	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“).	Реални разходи	100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на специални потребности трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване

²³⁹ Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 евро).

²⁴⁰ Включително инструктори, ръководители и придружаващи лица.

Извънредни разходи	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците (за подробности вж. раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“). Разходи в подкрепа на участието на специалисти, работещи с младежи с по-малко възможности при равни условия с всички останали (с изключение на транспортните разходи и организационната подкрепа). Това може да включва езикова подкрепа (напр. преводач), за да позволи на специалистите, работещи с младежи, с недостатъчно владение на езика на дейността да участват.	Реални разходи	Високи пътни разходи: максимален размер до 80% от допустимите разходи Други разходи: 100% от допустимите разходи	Условно: искането на финансова подкрепа за покриване на извънредни разходи трябва да бъде мотивирано във формуляра за кандидатстване.

Г) ОРГАНИЗАЦИОННА И ИНДИВИДУАЛНА ПОДКРЕПА

Сумите зависят от държавата, в която се изпълнява дейността за мобилност.

	Организационна подкрепа			Индивидуална подкрепа
	Младежки обмен (евро на ден)	Мобилност на младежки работници (евро на ден)	Доброволчески дейности (евро на ден)	
	B4.1	B4.2	B4.3	B4.4
Белгия	42	65	26	4
България	32	53	17	4
Чешка република	32	54	17	5
Дания	45	72	26	6
Германия	41	58	23	5
Естония	33	56	18	4
Ирландия	49	74	26	6
Гърция	38	71	21	5
Испания	34	61	18	5
Франция	38	66	20	6
Хърватия	35	62	19	5
Италия	39	66	21	5
Кипър	32	58	21	5
Латвия	34	59	19	4
Литва	34	58	18	4
Люксембург	45	66	26	5
Унгария	33	55	17	5
Малта	39	65	22	5
Нидерландия	45	69	26	5
Австрия	45	61	23	5
Полша	34	59	18	4
Португалия	37	65	20	5
Румъния	32	54	17	3
Словения	34	60	20	4
Словакия	35	60	19	5
Финландия	45	71	26	5
Швеция	45	70	26	5
Обединено кралство	45	76	26	6
бивша югославска република Македония	28	45	15	3
Исландия	45	71	26	6
Лихтенщайн	45	74	24	6
Норвегия	50	74	26	6
Турция	32	54	17	4
Сърбия	29	48	15	3
Държава партньор	29	48	15	3

Ключово действие 3:

ПОДКРЕПА ЗА РЕФОРМИРАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ

Дейностите в подкрепа на реформирането на политиката са насочени към постигане на целите на Дневния ред на европейските политики, и по-специално на стратегията „Европа 2020“, стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“) и Европейската стратегия за младежта.

КАКВИ ДЕЙСТВИЯ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

Следните дейности се реализират въз основа на настоящото ръководство за програмата:

- Проекти за младежки диалог.

В настоящата част Б от ръководството е предоставена подробна информация за критериите и правилата за финансиране, приложими към тази дейност.

Освен това ключова дейност 3 обхваща много други дейности в подкрепа на реформирането на политиката в областите на образованието, обучението и младежта, които се изпълняват пряко от Европейската комисия или чрез специални покани за представяне на предложения, управлявани от Изпълнителната агенция. Повече информация ще намерите на уебсайтовете на Европейската комисия, Изпълнителната агенция и националните агенции. По-долу е поместено обобщено описание на тези дейности.

Знания в областите на образованието, обучението и младежта, включващи събиране и анализ на данни, и учене сред равнопоставени партньори. Това включва по-конкретно:

- тематичен и специфичен за отделните държави експертен капацитет и проучвания, посветени на въпроси на политиката и реформи, включително дейностите, осъществявани от мрежата „Евридика“;
- подкрепа за участието на държави по програма „Еразъм+“ в европейски/международни проучвания за наблюдение на определени тенденции и процеси, включително развитието на езиковите компетентности в Европа;
- организирани от председателството на ЕС събития, конференции и срещи на високо равнище;
- обмен на опит и добра практика, партньорски оценки;
- подкрепа за прилагането на отворените методи на координация.

Инициативи за иновации в политиката насочени към разработване на нови политики или подготовка на тяхното прилагане. Това включва управлявани от Изпълнителната агенция специални покани за представяне на предложения по следните теми: а) европейски експериментални инициативи в областта на политиката, водени от публични органи на високо равнище, включващи провеждане на пробни дейности в няколко държави въз основа на надеждни методи за оценка, б) бъдещи проекти за сътрудничество за разработване на иновативни политики.

Подкрепа за инструменти на европейската политика, и по-конкретно:

- инструменти за прозрачност (умения и квалификации), насочени към улесняване прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и на трансфера на кредити, стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на управлението на уменията и ориентирането; В изпълнението на това действие ще бъдат включени и мрежи, предоставящи подкрепа за прилагането на тези инструменти;
- проучване на уменията с цел разработване и подкрепа на прилагането на европейски инструменти като онлайн платформата „Панорама на уменията в ЕС“;
- мрежи, оказващи подкрепа в определени области на политиката като ограмотяване и учене за възрастни, както и работа с младежи и информация за младежи (SALTO и „Eurodesk“);
- специални инструменти за висшето образование: разработване и подкрепа за прилагането на инструменти като „U-Multirank“, подкрепа за процеса от Болоня или за външното измерение на висшето образование, националните екипи по реформата на висшето образование в съседните на ЕС и присъединяващите се държави, както и в Русия и Централна Азия;
- специални инструменти в областта на ПОО, предназначени за прилагане на Хартата за мобилност в областта на професионалното образование и обучение, повишаване на качеството на организиранияте дейности за мобилност и предоставяне на подкрепа на националните органи, компетентни в областта на обучението на чиракуващи, за повишаване на броя и качеството на стажовете за чиракуващи в цяла Европа.

Сътрудничество с международни организации, като ОИСР (Организация за икономическо сътрудничество и развитие) и Съвета на Европа. В рамките на това действие ще бъде предоставена подкрепа за политически диалог с държавите партньори, както и за повишаване на международната привлекателност на европейското висше образование. Ще бъде предоставена подкрепа и за мрежата на експертите по реформата на висшето образование в държавите партньори, съседни на ЕС, и международните асоциации на завършилите студенти.

Диалог със заинтересованите страни и популяризиране на политиките и програмите, което включва:

- сътрудничество с гражданското общество за предоставяне на подкрепа на европейски НПО и общоевропейски мрежи в областите на образованието, обучението и младежта посредством специална покана за представяне на предложения, управлявана от Изпълнителната агенция;
- публични събития, срещи, дебати и консултации с лица, определящи политиката, и заинтересовани страни, посветени на актуални въпроси на политиката (например Европейския форум за образованието, обучението и младежта или Европейската седмица на младежта);
- диалог в областта на младежта, включително предоставяне на подкрепа на националните работни групи, както и срещи за стимулиране на диалога между младежите и лицата, вземащи решения (вж. раздела по-долу);
- дейности за повишаване на осведомеността, информация и разпространение посветени на резултати от политиката и политически приоритети, посветени на програма „Еразъм+“, резултатите от нея и възможните единодействия между програмата и други програми на ЕС, и по-специално европейските структурни и инвестиционни фондове.

Действията, изпълнявани в рамките на тази ключова дейност, са насочени към:

- повишаване на качеството, ефективността и справедливостта на системите за образование и обучение и младежите политики посредством отворените методи на координация;
- подкрепа за изпълнението на общи и адресирани към отделни държави препоръки, формулирани в резултат на европейските семестри;
- насърчаване на транснационалното сътрудничество и обмен на опит между компетентните органи на най-високо политическо ниво с цел усъвършенстване на системи, структури и процеси;
- развиване на знанията и аналитичния капацитет в подкрепа на основаната на данни политика в контекста на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“), Европейската стратегия за младежта и специфични политически програми като процесите от Болоня и Копенхаген;
- осигуряване на надеждни сравнителни международни данни и подходящи вторични анализи, които да бъдат използвани за целите на определянето на европейската и националната политика, улесняване на събирането и анализа на важни данни с цел оценка и мониторинг на изпълнението на иновативни политики и насърчаване на възможностите за трансфер и разширяване на прилагането;
- предоставяне на подкрепа на европейски мрежи и въвеждане на инструменти, стимулиращи прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, придобити в резултат на формално, неформално и самостоятелно учене;
- подкрепа за активното участие на мрежи на гражданското общество и неправителствени организации в процеса на прилагане на политиката;
- подкрепа на механизми за диалог с младежите и насърчаване на активното им участие в демократичния живот;
- подкрепа на дейности за обмен на добри практики, диалог, взаимно учене и сътрудничество между лица, определящи политиката, практикуващи специалисти и заинтересовани страни от държави по програмата и държави партньори;
- повишаване на осведомеността относно резултатите от европейските политики и от програма „Еразъм+“, и улесняване на тяхното използване на местно, регионално и национално равнище. Повишаване на авторитета и привлекателността на европейското висше образование в света;
- насърчаване на единодействия с други програми на ЕС като европейските структурни и инвестиционни фондове, както и със схеми за финансиране на национално и равнище.

ПРОЕКТИ ЗА МЛАДЕЖКИ ДИАЛОГ

КАКВА Е ЦЕЛТА НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Това действие има за цел да насърчава активното участие на младежите в демократичния живот и да стимулира дебати по въпроси, свързани с темите и приоритетите, определени в рамките на стратегията на ЕС за младежта и нейните механизми за диалог. Механизмите за диалог²⁴¹ са структурирани с оглед на приоритетите и сроковете и предвижда провеждане на прояви, в рамките на които младежи обсъждат предварително определени теми помежду си и със създатели на политики, експерти в областта на младежта и представители на публични органи, отговарящи за младежта.

КАКВИ СА ПРОЕКТИТЕ ЗА МЛАДЕЖКИ ДИАЛОГ?

Проектите за младежки диалог могат да се реализират под формата на срещи, конференции, консултации и други прояви. Тези прояви стимулират активното участие на младежите в демократичния живот в Европа и взаимодействието им с лицата, които вземат решения. Конкретен резултат от тези прояви е, че младежите получават възможност да изразят мненията си (посредством формулиране на позиции, предложения и препоръки) относно това как следва да бъдат определяни и изпълнявани политиките в областта на младежта в Европа.

Проектите за младежки диалог се състоят от три етапа

- планиране и подготовка;
- изпълнение на дейностите;
- оценка (включително обмисляне на възможни последващи действия).

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

В рамките на това действие всеки проект може да включва една или повече от следните дейности:

- национални срещи и транснационални/международни семинари, които предоставят на младежите трибуна за обмен на информация, дебати и активно участие (в диалог с лицата, които вземат решения по въпросите на младежта) по теми, които са свързани със стратегията на ЕС за младежта и нейните механизми за диалог;
- национални срещи и транснационални семинари, чрез които се подготвя провеждането на официалните конференции по въпросите на младежта, организирани всяко шестмесечие от държавата членка, която е поела ротационното председателство на Европейския съюз;
- прояви, които стимулират дебати и разпространение на информация по въпроси на политиката в областта на младежта, свързани с дейностите, организирани по време на Европейската седмица на младежта;
- консултации с участието на младежи, чиято цел е установяване на техните потребности във връзка с участието им в демократичния живот (онлайн консултации, проучвания на общественото мнение и т.н.);
- срещи и семинари, информационни прояви или дебати между младежи и лица, вземащи решения/експерти в областта на младежта, по темата за участието в демократичния живот;
- прояви, които пресъздават функционирането на демократичните институции и функциите на лицата, вземащи решения, в тези институции.

Дейностите се ръководят от млади хора; младите участници трябва да са активно ангажирани на всички етапи на проекта — от подготовката до последващите действия. Принципите и практиките на неформалното учене се вземат предвид през цялото време на изпълнението на проекта.

Следните дейности не са допустими за подкрепа с безвъзмездни средства по тази дейност: официални заседания на организации или мрежи от организации; събития с политически характер.

²⁴¹ https://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/dialogue_en

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите, за да са допустими за получаване на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: - организация с нестопанска цел, асоциация, НПО; - европейска младежка НПО; - публичен орган на местно или регионално равнище, установен в държава по програмата или в страна партньор, съседна на ЕС (региони 1—4, вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). Организации от допустими страни партньори могат да вземат участие в проекта само като партньори (не като кандидати).
Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Ако проектът се осъществява от две или повече участващи организации, една от тях подава заявление от името на всички организации, участващи в проекта.
Брой на участващите организации	Транснационални/международни действия: в дейността трябва да участват най-малко две организации от минимум две различни държави, от които поне една трябва да е държава по програмата. Национални действия: в дейността трябва да участва поне една организация, установена в държава по програмата.
Допустими участници	Млади участници: младежи на възраст между 13 и 30 години, пребиваващи в държавите, участващи в проекта. Лица, вземащи решения: ако е предвидено участието на лица, вземащи решения, или експерти в областта на политиката за младежта, тези участници могат да се включат в проекта без оглед на тяхната възраст и географски произход.
Брой на участниците	В проекта трябва да участват минимум 30 младежи. Във всяка дейност трябва да има участници от държавата на приемащата организация.
Място (места) на изпълнение	Национални действия: дейността трябва да се реализира в държавата на кандидатстващата организация. Транснационални/международни действия: дейностите могат да се реализират във всяка от държавите по програмата, участващи в дейността. Изключение: Само в надлежно обосновани случаи и ако основната дейност включва елементи на диалог с вземащите решения на европейско равнище, една дейност може да се проведе в седалището на дадена институция на Европейския съюз²⁴²
Продължителност на проекта	Между 3 и 24 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.

²⁴² Седалища на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага.

Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите предложения не по-късно от следните дати: ▪ 5 февруари в 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 май и 30 септември същата година. ▪ 30 април в 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 август и 31 декември същата година. ▪ 1 октомври в 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 януари и 31 май следващата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график за всяка една от действията, планирани в проекта. Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Адекватност на проекта (максимум 30 точки)	▪ Съответствието на предложението: ▪ целите на действието (моля, вижте раздел „Каква е целта на това действие?“ по-горе); ▪ нуждите и целите на участващите организации и на отделните участници. ▪ Доколко предложението е подходящо да: ▪ осигури висококачествени резултати от обучението за участниците; ▪ укрепи капацитета на участващите организации. ▪ Степен на участие в проекта на младежи с по-малко възможности.
Качество на разработването и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)	▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на предложението проект (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи действия); ▪ Съответствие между целите на проекта и предложените дейности; ▪ Качество на практическите договорености и условия за управление и предоставяне на подкрепа; ▪ Качество на предложените основани на участието методи за неформално учене и на активното ангажиране на младежите на всички етапи на проекта; ▪ Целесъобразност на процедурите за подбор и/или включване на участниците в дейностите; ▪ Степента, в която предложението за проект включва съответните лица, отговорни за вземането на решения (създатели на политики, експерти в областта на младежта, представители на публични органи, отговарящи за младежта и др.); ▪ Ако е приложимо, качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни.

Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: ▪ върху участниците и участващите организации по време на и след изпълнението на проекта; ▪ извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ Ако е приложимо, доколко предложението описва начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допускани до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки по всеки от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „адекватност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 20 точки за категорията „качество на разработването и изпълнението на проекта“).

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

ИЗВЪНРЕДНИ РАЗХОДИ ЗА СЪПКО ПЪТУВАНЕ

На кандидатите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова помощ за пътните разходи на участниците в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80% от общите допустими разходи: вж. „Какви са правилата за финансиране?“). Това ще бъде позволено, ако кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват поне 70% от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват стандартната безвъзмездна помощ за пътуване.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

**Максимален размер на безвъзмездните средства за среща за младежки диалог в рамките на един проект:
50 000 EUR**

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Сума	Правило за отпускане
Пътуване	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, от тяхното местоживееие до мястото на провеждане на дейността и обратно.	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: 20 EUR на участник	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Разстоянията се изчисляват с калкулатора на разстояния, поддържан от Европейската комисия ²⁴³ . За да изчисли сумата на безвъзмездните средства от ЕС за пътуване в двете посоки, кандидатът трябва да посочи разстоянието в едната посока ²⁴⁴ .
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: 1500 EUR на участник	
Организационна подкрепа	Финансова подкрепа към всички останали разходи, които са пряко свързани с подготовката и провеждането на дейността, както и с последващите действия	Принос към единичните ставки	€1.1 на ден на участник ²⁴⁵	Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността).
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания и придружаващите ги лица (включително транспортни и дневни	Реални разходи	100 % от допустимите разходи	Условно: заявлението за финансова подкрепа за покриване на помощ за специални потребности и извънредни разходи трябва да е мотивирано във

²⁴³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

²⁴⁴ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, която се провежда в Рим (Италия), кандидатът а) изчислява разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избира приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчислява безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на разходите за пътуване на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

²⁴⁵ Включително придружаващите лица.

	разходи, ако са обосновани и не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „транспортни разходи“ и „организационна подкрепа“)			формуляра за кандидатстване
Извънредни разходи	Разходи, свързани с (онлайн) консултации и проучвания на общественото мнение сред младежите, доколкото са необходими за участието в това действие. Разходи, свързани с разпространението и използването на резултатите. Разходи в подкрепа на участието на младежи с по-малко възможности при равни условия с всички останали (с изключение на транспортните разходи и организационната подкрепа). Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Високи разходи за пътуване на участниците (за подробности виж раздел „Какво друго трябва да знаете за тази дейност?“).	Реални разходи	Разходи, свързани с (онлайн) консултации и проучвания на общественото мнение сред младежите, за финансова гаранция и дейности по разпространение: 75 % от допустимите разходи Високи разходи за пътуване: максимум до 80 % от допустимите разходи Други разходи: 100 % от допустимите разходи	

Таблица А: Организационна подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от държавата, в която се осъществява дейността.

Държава	Организационна подкрепа
	C1.1
Белгия	42
България	32
Чешка република	32
Дания	45
Германия	41
Естония	33
Ирландия	49
Гърция	38
Испания	34
Франция	38
Хърватия	35
Италия	39
Кипър	32
Латвия	34
Литва	34
Люксембург	45
Унгария	33
Малта	39
Нидерландия	45
Австрия	45
Полша	34
Португалия	37
Румъния	32
Словения	34
Словакия	35
Финландия	45
Швеция	45
Обединено кралство	45
бивша югославска република Македония	28
Исландия	45
Лихтенщайн	45
Норвегия	50
Турция	32
Сърбия	29
Държава партньор	29

ДЕЙНОСТИ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“?

Дейностите по програма „Жан Моне“ имат за цел да насърчават високи постижения в преподаването и научните изследвания в областта на Европейския съюз в световен мащаб. Тези дейности са насочени и към насърчаване на диалога между академичния свят и обществото, включително местните и държавните политици, държавните служители, представителите на гражданското общество, представителите на различните нива на образование и медиите. Подпомаганите дейности генерират знания и визии, които могат да подпомогнат изработването на политиките на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят.

Изследванията върху Европейския съюз включват изучаването на Европа в нейната цялост, със специален акцент върху вътрешните и външните аспекти на процеса на европейската интеграция. Те насърчават активното европейско гражданство и разглеждат ролята на ЕС в глобализирания свят, като увеличават осведомеността за Съюза и способстват за бъдещото взаимодействие и диалог на равнището на отделните граждани в световен мащаб.

Ще се насърчава активната работа и образователната работа, която ще разпространи знания за ЕС към по-широко общество (извън академичните среди и специализираната аудитория) и ще приближи ЕС до обществеността.

Дейностите по програма „Жан Моне“ трябва да донесат дългосрочни ползи на лицата и институциите, които участват. Те носят ползи и за системите на политиката, в рамките на които са оформени.

КАКВИ ДЕЙСТВИЯ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

В рамките на програма „Жан Моне“ се предоставя възможност за финансиране на следните дейности:

- модули „Жан Моне“ (преподаване и научни изследвания);
- катедри „Жан Моне“ (преподаване и научни изследвания);
- центрове за високи постижения „Жан Моне“ (преподаване и научни изследвания);
- подкрепа по програма „Жан Моне“ за сдружения;
- мрежи „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност);
- проекти „Жан Моне“ (политически дебати с представители на академичната общност).

В следващите раздели от настоящото ръководство е предоставена подробна информация за критериите и правилата за финансиране, приложими към програма „Жан Моне“.

Основните предметни области на предложението могат да бъдат от всяка област на природните науки и хуманитарните науки

Във връзка с общите цели на програма „Еразъм+“, дейностите свързани с „Жан Моне“ преследват следните цели:

- насърчаване на високите постижения в преподаването и научните изследвания в областта на изучаването на Европейския съюз;
- усвояване от студентите и младите специалисти на знания по теми, свързани с ЕС, които са от значение за техния академичен и професионален живот и обогатяват гражданските им умения;
- насърчаване на диалога между академичната общност и лицата, определящи политиката, с цел подобряване на управлението на политиките на ЕС;
- да популяризират привличането на висшите училища към обществото чрез дебати по въпроси, свързани с ЕС;
- насърчаване на иновациите в областта на преподаването и научните изследвания (например обхващащи различни сектори и/или мултидисциплинарни изследвания, отворено образование, сътрудничество в мрежа с други институции);
- интегриране и диверсифициране на свързаните с ЕС учебни дисциплини в учебните програми, предлагани от висшите учебни институции на техните студенти;
- повишаване качеството на професионалното обучение по учебни дисциплини, свързани с ЕС;
- насърчаване на участието на млади учени в преподаване и изследвания по дисциплини, свързани с Европа.

- да насърчават достиженията на учителите и обучаващите се на други нива на образование, като началното и средното образование;
- да разпространяват резултатите от финансираните дейности чрез организиране на събития с граждани и неспециалисти, ученици, политици, местни власти (напр. кметове и съветници) и други заинтересовани страни на местно, регионално и национално ниво, на езика и който е подходящ за всяка аудитория.

Дейностите по програма „Жан Моне“ следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия за участниците, за кандидатстващите организации, както и за системите за политика, в рамките на които се провеждат.

Що се отнася до преките и непреките участници в дейностите, програма „Жан Моне“ има за цел да реализира следните резултати:

- повишени умения за работа и подобрени перспективи за професионална реализация на завършващите образованието си младежи, посредством включване или засилване на европейско измерение в тяхното обучение;
- повишен интерес към знания за Европейския съюз и участие в неговото функциониране, водещ до по-активно гражданство;
- подкрепа на млади изследователи (такива, които са придобили докторска научна степен през последните пет години) и университетски преподаватели, които желаят да се занимават с научни изследвания и преподаване по дисциплини, свързани с ЕС;
- повишени възможности за професионално и кариерно развитие за академичния персонал.

Дейностите, подкрепяни в рамките на програма „Жан Моне“, целят да генерират следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за преподаване и научни изследвания по теми, свързани с ЕС: усъвършенствани или иновативни учебни програми, повишен капацитет за привличане на отлични студенти, активизирано сътрудничество с партньори от други държави, отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване на учебни дисциплини, свързани с ЕС, в рамките на институцията;
- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: насърчаване на професионалното развитие на млади изследователи и университетски преподаватели, готовност за интегриране на добри практики и нови учебни дисциплини, свързани с ЕС, в учебните програми и инициативи, отвореност за съвместна работа с други организации.

Очаква се, че дейностите по програма „Жан Моне“ в дългосрочен план ще насърчат стимулирането и диверсификацията на изучаването на ЕС в световен мащаб, а също така ще активизират и разширят участието на персонал от повече факултети и департаменти в преподавателски и научноизследователски дейности, насочени към Европейския съюз.

Модули „Жан Моне“

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ МОДУЛИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

Модулите „Жан Моне“ са краткосрочни програми (или курсове) за обучение в областта на изследванията на Европейския съюз, реализирани от висши учебни институции. Всеки модул е с минимална продължителност 40 учебни часа на академична година. Модулите могат да се концентрират върху една конкретна дисциплина от европейските изследвания или да са с мултидисциплинарен подход и съответно да се основават на академичната работа на няколко преподаватели и експерти.

Програма „Еразъм+“ подкрепя модулите „Жан Моне“ с цел:

- насърчаване на научни изследвания и навлизане в преподавателската работа за млади изследователи, учени и практикуващи специалисти по теми, свързани с Европейския съюз (до 20% от бюджета, предвиден за подкрепа на модули, ще бъдат отпуснати за реализация на модули „Жан Моне“, чиито координатори са изследователи, които са получили докторска научна степен през последните пет години);
- подпомагане на публикуването и разпространението на научни изследвания;
- стимулиране на интереса към ЕС и изграждане на основите на бъдещи центрове на знания за Европа, особено в държави партньори;
- подпомагане въвеждането на перспектива, свързана с Европейския съюз, в научни дисциплини, които обхващат предимно тематика, която не е свързана с ЕС;
- провеждане на тематични курсове по конкретни въпроси, свързани с ЕС, които имат практическо значение за професионалния живот на завършващи обучението си младежи.

Модулите „Жан Моне“ полагат солидна основа за преподаването по въпроси, свързани с ЕС, и го интегрират в учебни програми, които преди реализацията им са обхващали свързано с ЕС учебно съдържание само в ограничена степен. Наред с това те предоставят достъп до факти и знания за Европейския съюз на широк кръг учащи и интересувачи се граждани.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Модулите „Жан Моне“ се реализират в една от следните форми:

- общи или въвеждащи курсове по теми, свързани с Европейския съюз (по-конкретно в институции и факултети, които все още не предлагат добре разработени курсове в тази сфера);
- специализирано преподаване, посветено на процесите в Европейския съюз (по-конкретно в институции и факултети, които вече предлагат добре разработени курсове в тази сфера);
- напълно признати летни и интензивни курсове.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В МОДУЛ „ЖАН МОНЕ“?

Висшите учебни институции подкрепят и насърчават работата на координаторите на модулите, за да гарантират, че тя ще генерира максимални обществени ползи както в рамките на институциите, така и извън тях.

Висшите учебни институции подпомагат преподавателската, научноизследователската и аналитичната работа на координаторите на модулите: те признават разработените преподавателски дейности, осъществяват мониторинг върху дейностите, популяризират и остойностяват резултатите, реализирани от членовете на техния персонал, участващи в дейностите по програмата „Жан Моне“.

Висшите учебни институции се задължават да поддържат дейностите на програмата „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта, което включва и заместване на академичните координатори, ако това е необходимо. Ако институцията е длъжна да замени координаторите на модулите, писмено искане за одобрение трябва да бъде изпратено до Изпълнителната агенция. Освен това предлаганият нов координатор трябва да има същата степен на специализация в областта на изследванията на ЕС.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ МОДУЛИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят модулите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висша учебна институция (ВУИ), установена във всяка държава в света. Висши учебни институции, установени в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование (ECHE). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Три години.
Продължителност на дейността	Преподаването по модулите „Жан Моне“ трябва да е с минимална продължителност от 40 часа на академична година (в продължение на три последователни години) в областта на изследванията на ЕС в кандидатстващата висша учебна институция. Учебните часове включват часовете на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и упражнения и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение.
Къде се кандидатства?	ред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.

Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 22 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	- Съответствието на предложението: - с целите на дейността (вж. разделите „Какви са целите на програма „Жан Моне“?“ и „Какво представляват модулите „Жан Моне“?“); - Доколко предложението: - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - предвижда прилагане на нови методики, инструменти и технологии; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира и повишава видимостта на тази област на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която участва в действието „Жан Моне“, така и извън нея. - Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: - институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“; - включване на конкретни свързани с ЕС учебни дисциплини в курсове за обучение, които до момента са имали ограничено европейско съ-държание, но се влияят все повече от европейски аспекти; - студенти, чиято учебна програма не съдържа теми, свързани с евро-пейски изследвания (в области като наука, инженерство, медицина, образование, изкуства и езици и др.).
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	- яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; - съгласуваност на целите и дейностите по проекта с предложения бюджет; - качество и приложимост на предложената методика.
Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)	Относителност на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, както в академичните, така и в неакадемичните области, участващи в предложените дейности по проекта.
Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)	- Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване - потенциално въздействие на проекта: - върху институцията, която участва в програмата „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. - целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейностите по програмата „Жан Моне“; - ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудио-визуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА МОДУЛИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Модулите „Жан Моне“ се задължават да изпълняват дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани преподавателски и научноизследователски дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Всички координатори на модули „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програмата „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези раздели, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще предоставят редовно информация на широката общественост за висшите учебни институции и за предлаганите от тях курсове в рамките на инициативата „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Координаторите на модулите „Жан Моне“ се насърчават:

- да публикуват поне една рецензирана научна публикация през периода на усвояване на безвъзмездните средства.
- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица (напр. кметове и общински съветници), определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с други координатори на модули, центрове за високи постижения, катедри „Жан Моне“ и подпомагани институции;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графика на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Максималният размер на отпусканите безвъзмездни средства е 30 000 EUR, като отпусната сума не може да надхвърля 75 % от общите разходи по модула „Жан Моне“.

За отпускане на безвъзмездни средства за дейности по програма „Жан Моне“ се прилага система, която съчетава таблици за ставките и финансиране по единни ставки. Тази система е определена въз основа на изчислените национални почасови разходи за преподаване. Прилага се следният метод:

- **таблици за ставките за преподаване:** изчислените национални почасови разходи D.1 се умножават по броя на часовете за преподаване;
- **допълнително финансиране по единна ставка:** върху така изчислената основа за единичните ставки се добавя увеличение в размер на 40 % за модул „Жан Моне“.

Окончателният размер на безвъзмездните средства се получава чрез пресмятане на максималния размер на финансирането от ЕС, възлизащ на 75 % от пълния размер на определените безвъзмездни средства, и отчитане на максималния допустим размер на безвъзмездните средства за модул „Жан Моне“ (30 000 EUR).

Конкретните суми, приложими към модулите „Жан Моне“, са поместени в раздела „Единични разходи за дейностите по инициативата „Жан Моне“ в края на главата за действията „Жан Моне“ в тази част от ръководството.

КАТЕДРИ „ЖАН МОНЕ“

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ?

Катедрите „Жан Моне“ са преподавателски позиции със специализация в областта на изследванията на Европейския съюз за университетски професори с продължителност от три години. Катедрата „Жан Моне“ може да се заема от само един професор, който преподава минимум 90 учебни часа 90 на академична година.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Основни дейности (минимум 90 часа за учебна година):

- задълбочаване на преподаването по теми от областта на изследванията на Европейския съюз, включени в официална учебна програма на висшата учебна институция;
- задълбочено преподаване по теми, свързани с Европейския съюз, за бъдещи специалисти в области, които се ползват с нарастващо търсене на пазара на труда;

Допълнителни дейности:

- преподаване/лекции на студенти от други факултети (например архитектура, медицина, и т.н.) за да ги подготви по-добре за бъдещият им професионален живот;
- насърчаване, консултиране и наставничество за бъдещото поколение преподаватели и изследователи, които ще работят по теми, свързани с Европейския съюз;
- провеждане, мониторинг и надзор на научни изследвания по дисциплини, свързани с ЕС, също така и за други образователни равнища, като например обучението на учители в задължителното образование;
- организиране на дейности (конференции, семинари/вебинари, работни срещи и т.н.) насочени към политиките на местно, регионално и национално равнище, както и към гражданското общество

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В КАТЕДРА „ЖАН МОНЕ“?

Катедрите „Жан Моне“ са интегрирана част от висшата учебна институция, която е страна по споразумението/решението за отпускане на безвъзмездни средства.

Катедрите „Жан Моне“ са включени в официалните академични дейности на тези институции. Висшите учебни институции се задължават да предоставят подкрепа на преподаватели, заемащи катедрите „Жан Моне“, във връзка с тяхната преподавателска, научноизследователска и аналитична работа, като създават възможности предлаганите курсове да обогатят възможно най-широк спектър учебни програми; те следва да признават разработените дейности за преподаване.

Висшите учебни институции носят цялостната отговорност за подадените от тях заявления. Те се задължават да изпълняват дейностите на катедрите „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта. Ако институцията е длъжна да замени преподавателя, заемащ катедрата „Жан Моне“, писмено искане за одобрение трябва да бъде изпратено до Изпълнителната агенция. Освен това предлаганият нов преподавател, заемащ катедрата, трябва да има същата степен на специализация в областта на изследванията на ЕС.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ КАТЕДРИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят катедрите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висша учебна институция (ВУИ), установена във всяка държава в света. Висши учебни институции, установени в държави по програмата, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование (ECHE). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства..
Профил на преподавателите, които заемат катедри „Жан Моне“	Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, трябва да са щатни членове на персонала на кандидатстващата институция и да притежават научно звание професор. Те не могат да бъдат „гост-професори“ във висшата учебна институция, която кандидатства за безвъзмездни средства
Продължителност на проекта	Три години.
Продължителност на дейността	Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, трябва да преподават минимум 90 учебни часа на академична година (в продължение на три последователни години) в областта на изследванията на ЕС в кандидатстващата висша учебна институция Трябва да бъде предложена поне една от допълнителните дейности, описани по-горе. Учебните часове включват часовете на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и упражнения и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно учене, но не включват индивидуално обучение и/или надзор.
Къде се кандидатства	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 22 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДДРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	- Съответствието на предложението: - с целите и приоритетите на дейността (вж. раздел „Какви са целите на програма „Жан Моне“?“). - Доколко предложението: - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - предвижда прилагане на нови методики, инструменти и технологии; - стимулира и повишава видимостта на тази област на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която участва в действието „Жан Моне“, така и извън нея. - Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: - институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“; - конкретни свързани с ЕС учебни дисциплини в курсове за обучение, които до момента са имали ограничено европейско съдържание, но се влияят все повече от европейски аспекти.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	- яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; - съгласуваност на целите и дейностите по проекта с предложения бюджет; - качество и приложимост на предложената методика.
Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)	Предложението е подадено в полза на университетски учен с изтъкнати постижения в конкретна област на изследванията на Европейския съюз. Относителност на профила и експертния капацитет на ключовия участващ персонал, както в академичните, така и в неакадемичните области, в предложените дейности по проекта.
Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)	- Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване; - потенциално въздействие на проекта: - върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. - целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудио-визуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризиращи въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА КАТЕДРИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Катедрите „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирания дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програмата „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информиране на широката общественост за институциите и за предлаганите от тях курсове в рамките на програма „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Преподавателите, заемащи катедри „Жан Моне“, се насърчават:

- да публикуват поне една книга чрез университетското издателство през периода на усвояване на безвъзмездните средства. С безвъзмездните средства ще бъдат покрити част от разходите за публикацията и, ако е необходимо, част от разходите за превод;
- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица (напр. кметове и общински съветници), определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с други катедри „Жан Моне“, координатори на модули, центрове за високи постижения „Жан Моне“ и подпомагани институции;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графика на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Максималният размер на отпусканите безвъзмездни средства е 50 000 EUR, като отпусната сума не може да надхвърля 75 % от общите разходи на катедрата „Жан Моне“.

За отпускане на безвъзмездни средства за дейности по програма „Жан Моне“ се прилага система, която съчетава таблици за ставките и финансиране по единни ставки. Тази система е определена въз основа на изчислените национални почасови разходи за преподаване. Прилага се следният метод:

- **таблици за ставките за преподаване:** изчислените национални почасови единични разходи **D.1** се умножават брой часове за преподаване за катедра „Жан Моне“;
- **допълнително финансиране по единна ставка:** допълнително финансиране върху така изчислената основа на единичните ставки се добавя увеличение в размер на 10 % за катедра „Жан Моне“. Този допълнителен процент върху изчислената основа отчита допълнителните академични дейности, включени в дейностите на катедрата, като разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за разпространение, разходи за учебни материали, непреки разходи и т.н.

Окончателният размер на безвъзмездните средства се получава чрез пресмятане на общия размер възлизащ на 75 % от пълния размер на определените безвъзмездни средства, и отчитане на максималния допустим размер на безвъзмездните средства за катедра „Жан Моне“ (50 000 EUR).

Конкретните суми, приложими към катедрите „Жан Моне“, са поместени в раздела „Единични разходи за дейностите по програма „Жан Моне“ в края на главата за действията „Жан Моне“ в тази част от ръководството.

ЦЕНТРОВЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ са фокусни центрове за компетентности и знания по теми, свързани с Европейския съюз.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ са сборни точки на експертния капацитет и компетентността на експерти на високо ниво, чиято цел е развиване на единодействие между различни дисциплини и ресурси в областта на европейските изследвания, както и инициране на съвместни транснационални дейности и структурни връзки с академични институции в други държави. Наред с горното, центровете за високи постижения „Жан Моне“ осигуряват отвореност към гражданското общество.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ изпълняват важна роля за обхващането на студенти, обучаващи се във факултети, чиито учебни програми не засягат въпроси, свързани с Европейския съюз, както и за контактите с лица, определящи политиката, държавни служители, организации на гражданското общество и широката общественост.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ трябва да разработят тригодишен стратегически план, включващ широк кръг от дейности, като например:

- организиране и координиране на човешки и документални ресурси, свързани с изследванията на Европейския съюз;
- ръководство на научноизследователски дейности по конкретни дисциплини, свързани с Европейския съюз;
- систематично публикуване на резултатите от научноизследователските дейности.
- разработване на съдържание и инструменти, свързани с посветени на ЕС дисциплини, с цел актуализиране и обогатяване на съществуващите курсове и учебни програми (функция за преподаване);
- повишаване качеството на дебата и обmena на опит по въпроси, свързани с ЕС, когато това е възможно, в партньорство с местни заинтересовани страни и/или с Постоянните представителства на държавите-членки в ЕС и Делегациите на трети страни в ЕС. (функция на експертен център);

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ЦЕНТЪР ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

От висшите учебни институции, които планират да създадат център за високи постижения „Жан Моне“, се очаква да обмислят неговото стратегическо развитие. Те следва да предоставят насоки и визия за най-добрите експерти сред техния преподавателски и изследователски състав с цел оползотворяване на единодействия, създаващи условия за работа в сътрудничество на високо ниво, посветена на конкретни дисциплини, свързани с ЕС. Освен това те следва да подкрепят и насърчават инициативите на центъра и оказват съдействие за тяхното развитие.

Висшите учебни институции се задължават да изпълняват дейностите на центъра за високи постижения „Жан Моне“ през целия срок на изпълнение на проекта, което включва и замяна на академичния координатор, ако това е необходимо. Ако институцията е длъжна да замени първоначалния академичен координатор, писмено искане за одобрение трябва да бъде изпратено до Изпълнителната агенция.

Един център за високи постижения „Жан Моне“ може да осъществява сътрудничество между няколко институции/организации, установени в един град или регион. Във всички случаи центърът трябва да е изрично обозначен като институт или структура, специализирана в изследванията на Европейския съюз, и трябва да е създаден в рамките на висша учебна институция.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят центровете за високи постижения „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висша учебна институция (ВУИ), установена във всяка държава в света. Висши учебни институции, установени в държави по програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование “Еразъм” (ЕСНЕ). Такава харта не се изисква за участващите ВУИ от партниращи държави. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 22 февруари до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Други критерии	Във всяка висша учебна институция може да има само един център за високи постижения „Жан Моне“ в даден момент.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на критерии за отстраняване и подбор. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	▪ Съответствието на предложението: ▪ с целите и приоритетите на дейността (вж. Разделите „Каква е целта на програма „Жан Моне“? и „Какво представляват центровете за високи постижения „Жан Моне“?“); ▪ Доколко предложението: ▪ има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; ▪ съдържа доказателства за академична добавена стойност; ▪ стимулира и повишава видимостта на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която е домакин на дейностите по програма „Жан Моне“, така и извън нея. ▪ Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: ▪ институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“.

Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	■ яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; ■ съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет; ■ качество и приложимост на предложената методика.
Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)	■ Относимост на профила и експертния капацитет на ключовите членове на състава, както в академичните, така и в неакадемичните области, участващи в дейностите, предложени по проекта.
Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)	■ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване; ■ Потенциално въздействие на проекта: ■ върху институцията (институциите), която (които) участва(т) в програмата „Жан Моне“; ■ върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“; ■ върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ■ целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; ■ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани преподавателски и научноизследователски дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на отворени образователни ресурси (OOP), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специалния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информиране на широката общественост за институциите и за предлаганите от тях курсове в рамките на програма „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Центровете за високи постижения „Жан Моне“ се насърчават:

- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи политиката, на местно (например с кметове и общински съветници), регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;
- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;

- да сътрудничат в мрежа с други центрове за високи постижения и катедри „Жан Моне“, координатори на модули „Жан Моне“ и др.;
- да прилагат отворени образователни ресурси (ООР), да публикуват резюмета, съдържанието и графиците на своите дейности, както и информация за очакваните резултати

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездните средства ще се прилагат следните правила за финансиране:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Разходи за дейностите	Допустими преки разходи - Разходи за персонал - Пътни и дневни разходи - разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30% от допустимите преки разходи); - разходи за оборудване (максимум 10% от допустимите преки разходи); - разходи за преподаване; - Други разходи (включително разходи за задължителни финансови одити или удостоверения за извършен одит). Допустими непреки разходи Фиксирана ставка, в размер до 7% от допустимите преки разходи по проекта, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разходи на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта (напр. електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, и пр.), но все още не са обхванати от допустимите преки разходи.	Действително извършени разходи	80% от общите допустими разходи (освен ако бенефициерът е поискал по-малък процентен дял на безвъзмездни средства) Максимум 100 000 EUR	Условно: разходите се извършват във връзка с дейността и са необходими за нейното изпълнение.

ПОДКРЕПА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА СДРУЖЕНИЯ

Инициативата „Жан Моне“ подкрепя сдружения, които са определили официално като цел на своята дейност да допринасят за изучаването на процеса на европейската интеграция. Такива сдружения трябва да бъдат интердисциплинарни и открити за всички заинтересовани университетски професори, преподаватели и изследователи, специализиращи в изучаването на въпросите, свързани с Европейския съюз, в съответната държава или регион. Те следва да са представителни за академичните институции, занимаващи се с изследвания на Европейския съюз на регионално, национално или наднационално равнище.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО СДРУЖЕНИЯ „ЖАН МОНЕ“?

През периода на усвояване на безвъзмездните средства сдруженията по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- организиране и провеждане на предвидени в закона дейности на сдружения, занимаващи се с изследвания и въпроси, свързани с ЕС (например публикуване на информационен бюлетин, създаване на специален уебсайт, организиране на годишното заседание на управителния съвет, организиране на специални събития за популяризиране, насочени към повишаване на видимостта на учебните дисциплини, посветени на Европейския съюз и т.н.);
- извършване на изследвания в областта на специфичните европейски въпроси, за да се консултират местните, регионалните, националните и европейските политици и да разпространяват резултатите сред институциите, ангажирани с тези въпроси, включително и институциите на ЕС, както и сред широката общественост като по този начин се повиши активното гражданство.

КАКВА Е РОЛЯТА НА СДРУЖЕНИЯТА?

Сдруженията „Жан Моне“ следва да се превърнат в референтни центрове по свързаните с Европейския съюз тематични области, в които работят.

Те ще поемат функцията за мултиплициране и разпространение на знания, а също така ще допринасят към усилията за събиране и използване на информация, както и за изготвяне на анализи и концепции по определени теми..

Сдруженията носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те са задължени да изпълняват дейностите, описани в тяхната работна програма, през целия период на усвояване на безвъзмездните средства.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА НА СДРУЖЕНИЯ ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за подкрепа по програма „Жан Моне“ на сдружения, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Всяко сдружение на преподаватели и изследователи, специализирано в областта на изследванията на Европейския съюз, установено във всяка държава в света. Сдружението трябва да има ясно декларирана цел да допринася към изучаването на европейските интеграционни процеси на национално или транснационално равнище. Сдружението следва да има интердисциплинарен характер. Сдружението следва да има интердисциплинарен характер. Подкрепа се предоставя само на сдружения, които са официално регистрирани и имат статут на самостоятелни юридически лица. Физически лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства.

Продължителност на проекта	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 22 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	- Съответствието на предложението: - с целите и приоритетите на дейността (вж. Разделите „Каква е целта на програма „Жан Моне“? и „Какво представлява подкрепата по програмата „Жан Моне“ за сдружения?“). - Доколко предложението: - е подходящо за предоставяне на подкрепа за предвидените в закона дейности на сдружението и за извършване на изследвания по Евро-пейски проблеми; - повишава консултирането на лицата, разработващите местните, регионалните, националните и европейските политики. - Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: - сдружения, които не са получавали финансиране по програмата „Жан Моне“.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	- яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; - съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет - качество и приложимост на предложената методика.
Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)	Относимост на профила и експертния капацитет на ключовите членове на академичния състав, участващи в предложените дейности по проекта.
Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)	- Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите - Потенциално въздействие на проекта: - върху институцията, която участва в програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. - Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън сдружението, което е домакин на дейността „Жан Моне“.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПОДКРЕПАТА ПО ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА СДРУЖЕНИЯ?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Сдруженията, одобрени за предоставяне на подкрепа по това действие, се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирания от тях дейности за популяризиране извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

За да повишат въздействието от дейностите си, те следва да включат в изпълняваните от тях дейности за разпространение на резултатите създаване и предлагане на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и отворени образователни дейности в отговор на технологичното развитие. По този начин ще бъдат стимулирани по-гъвкави и творчески подходи за учене и ще бъдат обхванати все по-голям брой студенти, специалисти, лица, определящи политиката, и други заинтересовани групи.

Всички сдружения, на които са отпуснати безвъзмездни средства по програма „Жан Моне“, ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят редовното информиране на широката общественост за сдруженията и за техните дейности в рамките на програма „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездните средства ще се прилагат следните правила за финансиране:

Подкрепа по ПРОГРАМА „ЖАН МОНЕ“ ЗА СДРУЖЕНИЯ

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Разходи за дейностите	Допустими преки разходи: - Разходи за персонал - пътни и дневни разходи; - разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30 % от допустимите преки разходи); - разходи за оборудване (максимум 10 % от допустимите преки разходи); - Други разходи (включително разходи за всеки задължителен финансов одит/сертификат за одит). Допустими непреки разходи Фиксирана ставка, в размер до 7% от допустимите преки разходи по проекта, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разходи на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта (напр. електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, и пр.), но все още не са обхванати от допустимите преки разходи.	Действително извършени разходи	Максимум 50 000 EUR 80 % от общите допустими разходи (освен ако бенефициерът е поискал по- малък процентен дял на безвъзмездни средства).	Условно: целите и работната прог-рама трябва да са разбираемо описани във формуляра за канди-датстване

МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“

(ПОЛИТИЧЕСКИ ДЕБАТИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ)

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ МРЕЖИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

Мрежите „Жан Моне“ стимулират създаването и развитието на консорциуми от международни участници (Здравни специалисти, изследователски центрове, асоциации и др.) в областта на изследванията на Европейския съюз.

Те допринасят за събиране на информация, обмен на практики, обогатяване на знанията и популяризиране на процеса на европейската интеграция в света. По това действие може да бъде предоставена подкрепа и за повишаване на капацитета на съществуващи мрежи посредством подпомагане на определени дейности, и по-специално стимулиране на участието на млади изследователи в изследователски проекти по теми, свързани с ЕС.

Тези проекти ще се основават на предложения, насочени към дейности, които не могат да бъдат постигнати успешно на национално равнище и изискват участието на минимум три партньорски организации (включително кандидатстващата институция) от три различни страни. Тяхната цел е да се ангажират с проекти, които имат многонационално, а не национално измерение..

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

През целия период на изпълнение на даден проект мрежите по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например::

- събиране и популяризиране на информация и резултати относно методики, прилагани във връзка с научни изследвания и преподаване на високо ниво в областта на изследванията на ЕС ;
- повишаване ефективността на сътрудничеството между отделните висши учебни институции и други компетентни структури в цяла Европа и в света;
- обогатяване на знанията и опита с цел съвместно усъвършенстване на добри практики;
- насърчаване на сътрудничеството и създаване на платформа за обмен на задълбочени знания с участието на публични органи и службите на Комисията по актуални теми, свързани с ЕС.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

Мрежите „Жан Моне“ следва да се превърнат в референтни центрове по свързаните с Европейския съюз тематични области, в които работят. Те ще поемат функцията за мултиплициране и разпространение на знания, а също така ще допринасят към усилията за събиране и използване на информация, както и за изготвяне на анализи и концепции по определени теми.

Висшите учебни институции, които координират мрежи „Жан Моне“, носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те са задължени да изпълняват дейностите, описани в тяхната работна програма, през целия период на усвояване на безвъзмездните средства.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА НА МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят мрежите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висша учебна институция (ВУИ) или друга организация, установена във всяка държава в света. ВУИ, намиращи се в държави по програма „Еразъм+“, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование. Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Кандидатстващата организация трябва да е координатор на мрежа, която обединява поне три участващи институции от три различни държави. Определените европейски институции, преследващи цел от европейски интерес (посочени в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“), не могат да кандидатстват за подкрепа по това действие.

Продължителност на проекта	Три години.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 22 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	- Съответствието на предложението: - с целите и приоритетите на дейността (вж. Разделите „Каква е целта на „Жан Моне“? и „Какво представляват мрежите „Жан Моне“?“). - Доколко предложението: - има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване, научни изследвания или дебати; - съдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира и повишава видимостта на тази област на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която участва в действието „Жан Моне“, така и извън нея. - Съответствието на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: - институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	- яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; - съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет - качество и приложимост на предложената методика; - структура и управление на дейностите в мрежата, включително канали за комуникация между членовете
Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)	- относимост на профила и експертния капацитет на ключовия персонал, както академичните, така и неакадемичните области членове на академичния състав, участващ в предложените дейности по проекта; - състав на мрежата с оглед на географския ѝ обхват и допълването на компетентностите на членовете.
Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)	- Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване - Потенциално въздействие и мултипликационен ефект на проекта: - върху институцията, която участва в програмата „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. - целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудио-визуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА ПОДКРЕПА НА МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Мрежите, одобрени за предоставяне на подкрепа по тази дейност, се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от организирани от тях дейности извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

С цел увеличение на въздействието, в рамките на осъществяваните от тях дейности за разпространение те трябва да разработят инструменти и събития, насочени към постигане на техните цели.

Всички мрежи „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по програма „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, осигуряват редовното информироване на широката общественост за дейностите на мрежите „Жан Моне“. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Ако проектът бъде одобрен, към безвъзмездните средства ще се прилагат следните правила за финансиране:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Разходи за дейностите	Допустими преки разходи: - Разходи за персонал - пътни и дневни разходи; - разходи за възлагане на дейности на подизпълнители (максимум 30 % от допустимите преки разходи); - разходи за оборудване (максимум 10 % от допустимите преки разходи); - разходи за преподаване; - Други разходи (включително разходи за всеки задължителен финансов одит/сертификат за одит). Допустими непреки разходи: Фиксирана ставка, в размер до 7% от допустимите преки разходи по проекта, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разходи на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта (напр. електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, и пр.), но все още не са обхванати от допустимите преки разходи.	Действително извършени разходи	Максимум 300 000 EUR 80 % от общите допустими разходи (освен ако бенефициерът е поискал по-малък процентен дял на безвъзмездни средства).	Условно: целите и работната програма трябва да са разбираемо описани във формуляра за кандидатстване

ПРОЕКТИ „ЖАН МОНЕ“ (ПОЛИТИЧЕСКИ ДЕБАТИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ)

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

Проектите „Жан Моне“ подкрепят иновации, полезни взаимодействия и разпространението на учебното съдържание, посветено на ЕС. Тези проекти ще се основават на едностранни предложения (макар че в предложените дейности могат да участват и други партньори) и могат да се изпълняват за срок между 12 и 24 месеца.

- проектите за **„иновации“** ще изследват нови перспективи и методики с цел повишаване на привлекателността на учебните дисциплини, посветени на ЕС, и адаптирането им към потребностите на различни целеви групи (например проекти в рамките на инициативата „Обучение по въпросите на ЕС в училище“);
- проектите за **„полезни взаимодействия“** ще стимулират обсъждания и анализи на въпроси, свързани с Европейския съюз, както и обогатяване на знанията за Съюза и неговите процедури. Тези проекти са насочени към усъвършенстване на знанията за ЕС сред определени групи;
- Проектите за **„разпространение на съдържание“** ще подкрепят основно дейности за предоставяне на информация и разпространение.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ЧРЕЗ ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

През периода на изпълнение проектите „Жан Моне“ по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

„Иновации“

- разработване и изпитване на нови методики, съдържание и инструменти по конкретни теми, свързани с Европейския съюз;
- създаване на виртуални аудитории за конкретни учебни дисциплини и тяхното изпитване в различен контекст;
- разработване, изготвяне и въвеждане в практиката на инструменти за самообучение, популяризиращи активното гражданство в ЕС;
- разработване и предоставяне на подходящо педагогическо съдържание и нови/адаптирани учебни материали, предназначени за преподаване по теми, свързани с Европейския съюз на нивото на началното и средното образование („Обучение по въпросите на ЕС в училище“);
- разработване и въвеждане в практиката на дейности за обучение и продължаващо образование за учители, с цел учителите да придобият знания и умения, които са им необходими, за да преподават по дисциплини, свързани с Европейския съюз;
- осигуряване на специално разработени дейности, посветени на Европейския съюз, за ученици в началните и средните училища и в институциите за професионално образование и обучение.

„Полезни взаимодействия“

- повишаване създаването на европейски изследвания и/или обогатяване на знанията и и/или повишаване на динамиката на „департаменти/катедри/изследователски екипи“ в определената страна на Висшата учебна институция, която е изразила конкретен интерес/потребност;
- съвместно разработване на съдържание и съвместно преподаване за студенти с участието на няколко институции. Участващите институции могат да организират общи дейности и да изготвят инструменти, предназначени за подкрепа на курсове им за обучение.

„Разпространение на съдържанието“

- активно подпомагане на дейности за информиране и разпространение, предназначени за персонала на публични органи, за експерти по определени дисциплини и за гражданското общество като цяло;
- организират конференции, семинари и/или кръгли маси по съответните въпроси на Европейския съюз за възможно най-широк кръг заинтересовани страни.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТ „ЖАН МОНЕ“?

Институцията, която подава предложението за проекта, се задължава да изготви убедителна и устойчива стратегия, съдържаща подробна работна програма и информация за очакваните резултати. Предложението следва да съдържа обосновка за предложените дейности и избора на преките и непреките бенефициери, а също така следва да гарантира активната роля на участващите организации.

Предложенията трябва да са подписани от юридическия представител на висшите учебни институции (или други допустими организации) и да съдържат информация относно правния статут, целите и дейностите на кандидатстващата институция.

Висшите учебни институции (или други допустими организации) носят цялостната отговорност за подадените от тях предложения. Те се задължават да изпълняват дейностите, описани в техните проекти, през целия период на изпълнение на проектите.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ПРОЕКТТЕ „ЖАН МОНЕ“?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите „Жан Моне“, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Висши учебни институции или други организации, установени във всяка държава в света. ВУИ, намиращи се в държави по програмата „Еразъм+“, трябва да притежават валидна Еразъм харта за висше образование (ЕСНУ). Такава харта не се изисква за участващите висши училища от партнираща държава, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Определените институции, преследващи цел от европейски интерес (посочени в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“), не могат да кандидатстват за подкрепа по това действие. Начални и средни училища не могат да кандидатстват за подкрепа, но могат да участват активно в реализацията на дейностите.
Продължителност на проекта	12, 18 или 24 месеца.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 22 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 септември същата година
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани и въз основа на **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 25 точки)	▪ Съответствие на предложението: ▪ с целите и приоритетите на дейността (вж. Разделите „Каква е целта на програмата „Жан Моне“? и „Какво представляват проектите „Жан Моне“: „Иновации“, „Полезни взаимодействия“ и „Разпространение на съдържание“); ▪ Доколко предложението: ▪ има капацитет да стимулира разработването на нови дейности за преподаване,

	научни изследвания или дебати; - сдържа доказателства за академична добавена стойност; - стимулира и повишава видимостта на тази област на европейските изследвания/проблеми, както в рамките на институцията, която участва в действието „Жан Моне“, така и извън нея. - Съответствие на предложението с приоритетните целеви групи за дейността: - институции или учени, които все още не получават финансиране по програмата „Жан Моне“.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 25 точки)	- яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, оценка и разпространение; - съгласуваност между целите на проекта и предложените дейности и бюджет; - качество и приложимост на предложената методика.
Качество на екипа на проекта (максимум 25 точки)	- относимост на профила и експертния капацитет на ключовия персонал както в академичните, така и в неакадемичните области, участващ в предложените дейности по проекта; - за проекти, насочени към ученици в начални и средни училища: ангажиране на персонал, разполагащ с необходимите педагогически умения.
Въздействие и разпространение (максимум 25 точки)	- Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите за преподаване - Потенциално въздействие на проекта: - върху институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; - върху студентите и учащите, които се ползват от програмата „Жан Моне“; - върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. - целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията, която е домакин на дейността „Жан Моне“; • ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудио-визуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения..

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне 13 точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ПРОЕКТИТЕ „ЖАН МОНЕ“?

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Проектите „Жан Моне“ се задължават да изпълнят дейности за разпространение и използване на резултатите от дейностите извън обхвата на пряко участващите заинтересовани страни. По този начин значително ще се увеличи въздействието на дейностите и ще бъде реализиран принос за системни промени.

Проектите „Жан Моне“ ще бъдат приканени да актуализират съответните раздели в специфичния онлайн инструмент „Еразъм+“, където ще бъде помествана цялата информация за дейностите по проект „Жан Моне“. Те ще бъдат убедително насърчени да използват съществуващите платформи и инструменти, които са подходящи за целта (регистъра „Жан Моне“ и виртуалната общност „Жан Моне“). Тези функции, които са част от общия ИТ инструмент по програма „Еразъм+“, ще осигурят осведомяването на широката общественост за резултатите. Организациите, на които са отпуснати безвъзмездни средства, ще бъдат приканени да актуализират редовно информацията в инструмента, като публикуват резултатите от своята работа.

Проектите „Жан Моне“ се насърчават:

- да участват в събития за разпространение на резултатите и информация на национално и европейско равнище;
- да организират събития (лекции, семинари, работни групи и др.) с участието на лица, определящи политиката, на местно, регионално и национално равнище, както и на представители на организации на гражданското общество и училища;

- да разпространяват резултатите от реализираните от тях дейности посредством организиране на семинари или лекции, съобразени и предназначени за широката общественост и за представители на гражданското общество;
- да сътрудничат в мрежа с центрове за високи постижения и катедри „Жан Моне“, координатори на модули „Жан Моне“ и подпомагани институции и сдружения;
- да прилагат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), да публикуват резюмета, съдържанието и графичите на своите дейности, както и информация за очакваните резултати.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на безвъзмездните средства, които се отпускат за проект „Жан Моне“: 60 000 EUR (сумата не може да надхвърля 75 % от общите разходи)			
Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер
Участие в конференции	Вноски към разходи, свързани с организиране на конференции, семинари, работни групи и т.н., с изключение на разходи, свързани с участието на лектори от други градове	Принос към единичните ставки	D.2 на ден на участник
Пътни разходи (за лектори от други градове)	Вноски към пътните разходи на лектори от други градове, участващи в конференциите, въз основа на разстоянието за пътуване. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържащия от Европейската комисия калкулатор на разстояния ²⁴⁶ , като се посочи разстоянието за пътуването в едната посока, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане ²⁴⁷ .	Единични ставки	За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник
			За разстояния от 8000 км или повече: 1500 EUR на участник
Дневни разходи (за лектори от други градове)	Вноски към дневните разходи на лектори от други градове, участващи в конференциите	Принос към единичните ставки	D.3 на ден на участник
Допълващи дейности	Принос към допълнителни съпътстващи разходи, които са свързани с допълнителни дейности, разработени в рамките на това действие, като например: академични дейности, следващи събитието, създаване и поддръжка на уебсайт, изготвяне, отпечатване и разпространение на публикации, разходи за устен превод, разходи за производство	Еднократна сума	25 000 EUR

Конкретните суми, приложими към проектите „Жан Моне“, са поместени в раздела „Единични разходи за дейностите по програма „Жан Моне“ в края на главата за дейността „Жан Моне“ в тази част от ръководството.

²⁴⁶ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

²⁴⁷ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

ЕДИНИЧНИ СТАВКИ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОЕКТ „ЖАН МОНЕ“

D.1: НАЦИОНАЛНИ РАЗХОДИ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ (В ЕВРО НА ЧАС ПРЕПОДАВАНЕ)

Сумите зависят от държавата, където се изпълнява преподавателската дейност.

Държави по програмата		Държави партньори	
Белгия	200	Антигуа и Барбуда	92
България	80	Австралия	200
Чешка република	107	Бахрейн	110
Дания	200	Барбадос	94
Германия	200	Бруней	200
Естония	107	Канада	200
Ирландия	172	Чили	83
Гърция	129	Екваториална Гвинея	131
Испания	161	Хонконг	200
Франция	184	Израел	144
Хърватия	96	Япония	178
Италия	166	Корея, Република	153
Кипър	151	Кувейт	200
Латвия	98	Либия	90
Литва	106	Мексико	86
Люксембург	200	Нова Зеландия	153
Унгария	104	Оман	131
Малта	138	Катар	200
Холандия	200	Сейнт Китс и Невис	84
Австрия	200	Саудитска Арабия	126
Полша	104	Сейшелски острови	126
Португалия	126	Сингапур	200
Румъния	81	Швейцария	200
Словения	136	територията на Русия, както е призната от международното право	109
Словакия	114	Тринидад и Тобаго	115
Финландия	193	Обединени арабски емирства	200
Швеция	200	Съединени американски щати	200
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	184	Други	80
бивша югославска република Македония	80		

Исландия	159
Лихтенщайн	80
Норвегия	200
Турция	87
Сърбия	80

D.2: НАЦИОНАЛНИ РАЗХОДИ ЗА КОНФЕРЕНЦИИ (В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността.

Държави по програмата		Държави партньори	
Белгия	88	Аржентина	44
България	40	Австралия	90
		Бахрейн	43
Чешка република	55	Барбадос	41
Дания	94	Бруней	115
Германия	90	Канада	89
Естония	47	Екваториална Гвинея	57
Ирландия	75	Хонконг	117
Гърция	56	Израел	63
Испания	70	Япония	78
Франция	80	Корея, Република	67
Хърватия	42	Кувейт	110
Италия	73	Макао	154
Кипър	66	Нова Зеландия	67
Латвия	43	Оман	57
Литва	47	Катар	194
Люксембург	144	Саудитска Арабия	55
Унгария	46	Сейшелски острови	55
Малта	60	Сингапур	133
Холандия	97	Швейцария	118
Австрия	94	територията на Русия, както е призната от международното право	48
Полша	45	Тринидад и Тобаго	50
Португалия	55	Обединени арабски емирства	107
Румъния	40	Съединени американски щати	109
Словения	59	Други	40
Словакия	50		

Финландия	84
Швеция	95
Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	81
бивша югославска република Македония	40
Исландия	69
Лихтенщайн	40
Норвегия	138
Сърбия	40
Турция	40

D.3: ДНЕВНИ РАЗХОДИ: ЛЕКТОРИ ОТ ДРУГИ ГРАДОВЕ (В ЕВРО НА ДЕН)

Сумите зависят от страната, в която се осъществява дейността

Държави по програмата			
Белгия	232	Малта	205
България	227	Холандия	263
Чешка република	230	Австрия	225
Дания	270	Полша	217
Германия	208	Португалия	204
Естония	181	Румъния	222
Ирландия	254	Словения	180
Гърция	222	Словакия	205
Испания	212	Финландия	244
Франция	245	Швеция	257
Хърватия	180	Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия	276
Италия	230	бивша югославска република Македония	210
Кипър	238	Исландия	245
Латвия	211	Лихтенщайн	175
Литва	183	Норвегия	220
Сърбия	220		
Люксембург	237	Турция	220
Унгария	222		

Държави партньори			
Афганистан	125	Конго	185
Албания	210	Конго (Демократична република)	245

Алжир	170	Острови Кук	185
Андора	195	Коста Рика	190
Ангола	280	Куба	225
Антигуа и Барбуда	225	Джибути	235
Аржентина	285	Доминика	215
Армения	280	Доминиканска република	230
Австралия	210	Еквадор	190
Азербайджан	270	Египет	205
Бахамски острови	190	Ел Салвадор	180
Бахрейн	275	Екваториална Гвинея	145
Бангладеш	190	Еритрея	130
Барбадос	215	Етиопия	195
Беларус	225	Фиджи	170
Белиз	185	Габон	190
Бенин	150	Гамбия	170
Бутан	180	Грузия	295
Боливия	150	Гана	210
Босна и Херцеговина	200	Гренада	215
Ботсуана	185	Гватемала	175
Бразилия	245	Гвинея	185
Бруней	225	Гвинея Бисау	140
Буркина Фасо	145	Гвиана	210
Бурунди	165	Хаити	190
Камбоджа	165	Хондурас	175
Камерун	160	Хонконг	265
Канада	230	Индия	245
Кабо Верде	125	Индонезия	195
Централноафриканска република	140	Иран	200
Чад	210	Ирак	145
Чили	245	Израел	315
Китай	210	Република Кот д'Ивоар	190
Колумбия	170	Ямайка	230
Коморски острови	135	Япония	405
Йордания	195	Сейшелски острови	225
Казахстан	245	Сиера Леоне	190
Кения	225		
Кирибати	205	Сингапур	225
Корея, Народнодемократична република	230	Соломонови острови	170
Корея, Република	300	Сомалия	175

Косово, съгласно Резолюция № 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН	220	Южна Африка	195
Кувейт	280	Шри Ланка	155
Киргизстан	255	Судан	270
Лаос	195	Суринам	180
Ливан	260	Свазиленд	140
Лесото	150	Швейцария	220
Либерия	235	Сирия	225
Либия	225	Таджикистан	185
Макао	150	Тайван	255
Мадагаскар	155	Танзания	250
Малави	215	територията на Русия, както е призната от международното право	365
Малайзия	250	територията на Украйна, както е призната от международното	270
Малдивски острови	185	Тайланд	205
Мали	155	Демократична република на Източен Тимор	160
Маршалови острови	185	Того	155
Мавритания	125	Тонга	155
Мавриций	200	Тринидад и Тобаго	175
Мексико	255	Тунис	145
Микронезия	190	Туркменистан	230
Молдова	250	Тувалу	185
Монако	170	Уганда	235
Монголия	160	Обединени арабски емирства	265
Черна гора	220	Съединени американски щати	280
Мароко	205	Уругвай	215
Мозамбик	200	Узбекистан	230
Мианмар	125	Вануату	170
Намибия	135	Град държава Ватикан	175
Науру	185	Венецуела	210
Непал	185	Виетнам	255
Нова Зеландия	185	Йемен	225
Никарагуа	185	Замбия	185
Нигер	125	Зимбабве	165
Нигерия	235	Други	205
Ниуе	185		
Оман	205		
Пакистан	180		

Палау	185		
Палестина	170		
Панама	210		
Папуа-Нова Гвинея	190		
Парагвай	190		
Перу	210		
Филипини	210		
Катар	200		
Руанда	225		
Сейнт Китс и Невис	270		
Санта Лусия	215		
Сейнт Винсънт и Гренадини	265		
Самоа	185		
Сан Марино	175		
Сао Томе и Принсипи	155		
Саудитска Арабия	280		
Сенегал	200		

СПОРТ

КАКВИ ДЕЙСТВИЯ СЕ ПОДКРЕПАТ?

Следните дейности в областта на спорта се изпълняват въз основа на настоящото ръководство за програмата:

- партньорства за сътрудничество;
- малки партньорства за сътрудничество;
- европейски спортни събития с нестопанска цел.

Наред с това програма „Еразъм+“ подкрепя и действия за подобряване на фактологичната основа, необходима за разработване на политики (проучвания, събиране на данни, обзори и т.н.), стимулиране на диалога със съответните заинтересовани страни в Европа (чрез Спортния форум на ЕС, събития на председателството на ЕС, конференции, срещи, семинари и т.н.). Тези действия ще се изпълняват от Европейската комисия пряко или чрез Изпълнителната агенция.

Специфичните цели на програма „Еразъм+“ в областта на спорта са, както следва:

- справяне с трансграничните заплахи за почтеността в спорта, като допинга, уговарянето на мачове и насилието, както и всички видове прояви на нетърпимост и дискриминация;
- насърчаване и подкрепа на доброто управление в спорта и двойната кариера на спортистите;
- насърчаване на доброволческите дейности в спорта, заедно със социалното приобщаване, равните възможности и информираността за значението на укрепващата здравео физическа активност чрез засилено участие и равен достъп до спортни дейности за всички.

Както е предвидено в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, акцентът трябва да бъде поставен върху масовия спорт.

Действията в областта на спорта се очаква да доведат до развиването на европейското измерение в спорта чрез генериране, споделяне и разпространение на опит и знания по различни въпроси, засягащи спорта на европейско равнище.

Подкрепяните по програма „Еразъм+“ проекти в областта на спорта следва да доведат до повишени равнища на физическа активност и доброволчески дейности.

По-конкретно,

- повишаване на познанията и осведомеността относно спорта и физическата активност в държавите по програмата;
- повишаване на осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравео физическа активност;
- засилено сътрудничество между институциите и организациите, работещи в областта на спорта и физическата активност;
- по-голямо участие на спортни организации и други съответни организации от различни държави по програмата в разширени мрежи;
- подобрен обмен на добри практики.

Действията в областта на спорта се очаква да допринесат за провеждането на Европейската седмица на спорта, която е инициатива на Комисията, целяща насърчаване на физическата активност в Европейския съюз, предвид намаляващото участие в спортни занимания.

Предвижда се Европейската седмица на спорта да бъде организирана в съответствие със следната концепция: официално откриване, водеща проява и 5 тематични дни, всеки от които е посветен на различна тема: Образование, работното място, дейности на открито, спортни клубове и фитнес центрове. Наред с другите дейности Европейската седмица на спорта ще насърчи организирането на трансгранични дейности за повишаване на информираността.

Считано от 2017 г. [Европейската седмица на спорта](#) се провежда от 23 до 30 септември. Освен дейностите, организирани от Европейската комисия, държавите членки ще организират дейности на национално равнище и ще координират дейности на местно равнище.

Повече информация относно Европейската седмица на спорта през 2019 г. може да бъде намерена на адрес: <http://ec.europa.eu/sport/>

ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПАРТНЬОРСТВАТА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Партньорствата за сътрудничество предоставят възможност за разработване, трансфер и/или реализиране на иновативни продукти и/или за участие в интензивни дейности по разпространение и използване на съществуващи или нови продукти, или на иновативни идеи в различни области, свързани със спорта и физическата активност. Те включват различни организации и действащи лица от областта на спорта и извън нея, по-специално публични органи на местно, регионално, национално и европейско равнище, спортни организации, свързани със спорта организации и органи в областта на образованието. Партньорствата за сътрудничество представляват по-специално иновативни проекти, преследващи следните цели:

- насърчаване на участието в спорт и физическа дейност, по-специално чрез подкрепа за прилагането на Препоръката на Съвета относно укрепващата здравето физическа активност и в съответствие с Насоките на ЕС относно физическата активност; и ризива за здравословен начин на живот
- насърчаване на участието в спорт и физическа дейност, по-специално чрез подкрепа за провеждането на Европейската седмица на спорта;
- насърчаване на образованието в спорт и чрез спорт със специален акцент върху развиването на умения, както и чрез подкрепа за прилагането на Насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите;
- насърчаване на доброволчески дейности в областта на спорта;
- борба с допинга, особено в среди за отиди;
- борба с уреждането на спортни състезания;
- усъвършенстване на доброто управление в спорта;
- овладяване на насилието и борба с расизма, дискриминацията и нетолерантността в спорта;
- насърчаване на социалното приобщаване и равните възможности в областта на спорта.

В тези области следва да се насърчава равенството между половете. Сътрудничеството със страните партньори следва да се окуражава.

Партньорствата за сътрудничество следва да насърчават създаването и развитието на европейски мрежи в областта на спорта. Това позволява на ЕС да осигурява възможности за по-тясно сътрудничество между заинтересованите страни, което не би съществувало без действието на ЕС. Партньорствата за сътрудничество следва да насърчават и единодействия със и между местните, регионалните, националните и международните политики с цел стимулиране на спорта и физическата активност и преодоляване на предизвикателствата, свързани със спорта.

В рамките на партньорствата за сътрудничество, програма „Еразъм+“ ще подкрепя изпитването и разработването на нови проектни формати и нови форми на транснационално сътрудничество в областта на спорта, които имат потенциал да вдъхновят разработване в по-голям мащаб на инициативи, подкрепяни от национални схеми за финансиране, или други, като европейските структурни и инвестиционни фондове.

Комисията чрез своята Изпълнителна агенция ще провежда един цикъл на процедурата по подбор през годината.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ ПО ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Програма „Еразъм+“ предоставя значителна степен на гъвкавост по отношение на дейностите, които могат да реализират партньорствата за сътрудничество, доколкото предложението доказва убедително, че тези дейности са най-подходящият подход за постигане на определените цели на проекта. Партньорствата за сътрудничество по правило могат да реализират широк спектър от дейности, като например:

- сътрудничество в мрежа между заинтересовани страни;
- разработване, идентифициране, популяризиране и обмен на добри практики;
- подготовка, разработване и прилагане на модули и инструменти за образование и обучение;
- дейности, насочени към усъвършенстване на компетентностите на организациите, занимаващи се с мултиплициране в областта на спорта, и разработване на мониторинг и съпоставителни анализи на показатели, по-конкретно във връзка с насърчаването на етичното поведение и кодексите на поведение сред спортистите;

- дейности за повишаване на осведомеността, относно добавената стойност на спорта и физическата активност за личното, социалното и професионалното развитие на хората;
- дейности за популяризиране на иновативни единоедействия между областта на спорта и областите на здравеопазването, образованието, обучението и младежта;
- дейности за обогатяване на фактологичната основа в областта на спорта, с оглед преодоляване на социалните и икономическите предизвикателства (събиране на данни в подкрепа на горепосочените дейности, проучвания, консултации и др.);
- конференции, семинари, срещи, събития и прояви за повишаване на осведомеността, организирани в подкрепа на изброените по-горе дейности.

Кой може да участва в партньорство за сътрудничество?

Партньорствата за сътрудничество са отворени за всички видове публични институции или организации, чиято дейност е свързана с областта на спорта и физическата активност. В зависимост от целта на проекта партньорствата за сътрудничество следва да обединяват подходяща и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.

Партньорствата за сътрудничество са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата.

Съставът на партньорството за сътрудничество следва да включва:

- кандидат/координатор: организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. След одобряването на заявлението за подкрепа на проекта, кандидатстващата/координиращата организация ще бъде основен бенефициер на безвъзмездните средства от ЕС и ще подпише споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с много бенефициери от името на всички участващи организации. Координационната роля на кандидатстващата/координиращата организация включва следните задължения:
 - да представлява и действа от името на участващите организации в отношенията с Европейската комисия;
 - поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
 - координира партньорството в сътрудничество с останалите партньори по проекта.
- партньори: организации, които участват активно в подготовката, изпълнението и оценяването на партньорството за сътрудничество. Всеки партньор трябва да подпише мандат, с който упълномощава координиращата организация да действа от негово име и за негова сметка през периода на изпълнение на проекта.

Въз основа на какви критерии се оценяват партньорствата за сътрудничество?

В списъка по-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за сътрудничество, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Всички организации или публични органи, и свързани с тях субекти (ако има такива), активни в областта на спорта и установени в държава по програмата или държава партньор по света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване): - публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; - национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; - местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; - национална спортна лига; - спортен клуб; - организация или асоциация, представляваща спортисти; - организация или асоциация, представляваща специалисти и доброволци в спорта (например треньори, мениджъри и др.); - организация, представляваща движението „спорт за всички“; - организация, работеща в областта на популяризирането на физическата активност; - организация, представляваща сектора за активен отдих; - организация, работеща в областта на образованието, обучението или младежта.
Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
Брой и профил на участващите организации	Партньорствата за сътрудничество са транснационални и в тях трябва да участват поне пет организации от пет различни държави по програмата. Няма определен максимален брой на партньорите. Бюджетът за управлението и изпълнението на проекта обаче е ограничен (и се равнява на 10 партньорски организации). Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездни средства.
Продължителност на проекта	Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етап на кандидатстване (12, 18, 24, 30 или 36 месеца) въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейностите трябва да се реализират в (една или повече от) държавите, където са установени организациите, участващи в партньорството за сътрудничество.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 4 април до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 януари следващата година.
Как се кандидатства?	По-подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за **отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ВЪЗЛАГАНЕ

Индикативното разпределение за различните видове партньорства за сътрудничество ще бъде както следва:

- приблизително 30% за приоритети 1 и 2 (проекти, подкрепящи участието в спорт и физически дейности);
- приблизително 20% за приоритети 3 и 4 (проекти, подкрепящи образованието в областта на спорта и образованието чрез спорт, със специално внимание към изграждането на умения, както и прилагането на

Насоките на ЕС относно двойната кариера на спортистите²⁴⁸ и проекти, подкрепящи доброволни дейности в областта на спорта);

- приблизително 20% за приоритети 5, 6 и 7 (проекти в подкрепа на целостта на спорта като анти-допинг, борба срещу уреждането на спортни състезания и добро управление в спорта);
- приблизително 30% за приоритети 8 и 9 (проекти насочени към борба с насилието, расизма и нетърпимостта в спорта, проекти насочени към насърчаване на социалното приобщаване и равните възможности в спорта).

В рамките на тези категории проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	▪ Съответствието на предложението: ▪ с целите на европейските политики в областта на спорта; ▪ с целите и приоритетите на действието (вж. раздел „Какви са целите на партньорствата за сътрудничество?“). ▪ Доколко: ▪ предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; ▪ целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; ▪ предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; ▪ предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)	▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ съгласуваност на целите, методиката и дейностите по проекта с предложения бюджет; ▪ качество и приложимост на предложената методика; ▪ наличие и качество на система за управление (сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични); ▪ наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	▪ Доколко: ▪ когато е уместно, проектът включва подходящ състав от допълнителни участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта, включително необходимия профил и експертиза на техния капацитет в областта на спортната политика и практика; ▪ в реализацията на проекта са ангажирани хора с необходимия експертен капацитет в подходящи области като политика и практика в областта на спорта (обучение, състезания, наставничество и т.н.), академичен капацитет и способност да комуникират с широка аудитория; ▪ разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; ▪ Ако е приложимо, степен, в която включването на участваща организация от държава партньор внася съществена добавена стойност в проекта.

²⁴⁸ Насоки на ЕС относно двойната кариера на спортистите (приети на 28.9.2012 г. от Експертната група на равнище ЕС по образование и обучение в областта на спорта (ISBN 978-92-79-31161-1).

Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: ▪ за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта; ▪ извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения. ▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездното финансиране от ЕС.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимален размер на безвъзмездното подпомагане за „Партньорства за сътрудничество“: 400 000 евро

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер		Правило за отпускане
Управление и изпълнение на проекта	Управление на проекта (например планиране, финанси, координация и комуникация между партньорите и др.); малки учебни и методически материали, инструменти, подходи и др. Виртуално сътрудничество и дейности по проекта на местно равнище; информация, популяризиране и разпространение (например брошури, листовки, информация в интернет и пр.).	Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на координиращата организация: 500 евро на месец	Максимум 2750 евро на месец	Въз основа на продължителността на партньорството за сътрудничество и броя на участващите организации
		Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на други участващи организации: 250 евро на организация на месец		
Транснационални срещи по проекта	Участие в организирани от една от участващите организации срещи между партньорите по проекта с цел обсъждане и координиране на изпълнението. Финансиране на пътните и дневните разходи	Принос към единичните ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 575 евро на участник за среща		Условно: кандидатите трябва да предоставят обосновка за предвидения брой срещи и за участниците в тях. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния.
			За разстояния от 2000 км или повече: 760 евро на участник за среща		

Извънредни разходи	Финансова подкрепа за покриване на действително извършени разходи, свързани с подизпълнение или закупуване на стоки и услуги. Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция изисква такава.	Действително извършени разходи	80% от допустимите разходи Максимум 50 000 евро на проект (с изключение на разходите за предоставяне на финансова гаранция)	Условно: договорите с подизпълнители трябва да са свързани с услуги, които не могат да бъдат предоставени пряко от участващите организации поради надлежно обосновани причини. Разходи за оборудване не могат да обхващат обичайно офис оборудване или оборудване, използвано текущо от участващите организации.

Допълнително финансиране за големи партньорства за сътрудничество					
Интелектуални продукти	Интелектуални продукти/материални резултати от проекта (като например насоки, педагогически материали, отворени образователни ресурси (ООР), ИТ инструменти, анализи, проучвания, методи за взаимно учене между колеги, изследвания и доклади, изобретения като нови спортни игри и др.)	Принос към единичните ставки	B5.1 на участващ мениджър за ден работа по проекта		Условно: разходите за мениджъри и административен персонал следва вече да се включени в позиция „Управление и изпълнение на проекта“. За да не се допусне евентуално дублиране с тази позиция, кандидатите следва да обосноват вида и размера на исканите разходи за персонал във връзка с предлагания резултат. За да бъдат отпуснати такива безвъзмездни средства, качеството и количеството на продуктите следва да е съществено. Необходимо е да се докаже, че резултатите имат потенциал за по-широко използване и експлоатация, както и за въздействие.
			B5.2 на участващ изследовател/преподавател/треньор/инструктор/младежки работник за ден работа по проекта		
			B5.3 на участващ технически персонал за ден работа по проекта		
			B5.4 на административен персонал за ден работа по проекта		
Мултиплициращи спортни събития	Принос към разходите, свързани с национални и транснационални конференции, семинари и събития за споделяне и разпространение на интелектуалните продукти от проекта (без да се включват пътните и дневните разходи на представителите на участващите организация, които са част от проекта).	Принос към единичните ставки	100 евро за местен участник (т.е. участници от държавата, в която се провежда събитието)	Максимум 30 000 евро на проект	Условно: Подкрепа за мултиплициращи събития се предоставя само ако имат пряка връзка с интелектуалните продукти от проекта. Проект, който не получава безвъзмездни средства за интелектуални продукти, не може да получава подкрепа за организиране на мултиплициращи събития.
			150 евро за международен участник (т.е. участници от други държави)		

ТАБЛИЦА А — ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПРОДУКТИ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходите за персонал на участващи в проекта организации за изготвяне на интелектуални продукти. Сумите зависят от: а) профила на ангажираните в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал е ангажиран в проекта.

	Ръководител	Преподавател/инструктор/ изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен служител
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	294	241	190	157
Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Обединено кралство, Исландия	280	214	162	131
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	164	137	102	78
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, бивша югославска република Македония, Турция	88	74	55	39

ТАБЛИЦА Б — ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ПРОДУКТИ (СУМИ В ЕВРО НА ДЕН)

Това финансиране може да се използва само за покриване на разходите за персонал на участващи в проекта организации за изготвяне на интелектуални продукти. Сумите зависят от: а) профила на ангажираните в проекта членове на персонала и б) държавата на участващата организация, чийто персонал е ангажиран в проекта.

	Ръководител	Преподавател/инструктор/ ор/изследовател/ Специалист, работещ с младежи	Технически персонал	Административен служител
	B5.1	B5.2	B5.3	B5.4
Австралия, Канада, Кувейт, Макао, Монако, Катар, Сан Марино, Швейцария, Съединени американски щати	294	241	190	157
Андора, Бруней, Япония, Нова Зеландия, Сингапур, Обединени арабски емирства, Град държава Ватикан	280	214	162	131
Бахамски острови, Бахрейн, Хонконг, Израел, Корея (Република), Оман, Саудитска Арабия, Тайван	164	137	102	78

Афганистан, Албания, Алжир, Ангола, Антигуа и Барбуда, Аржентина, Армения, Азербайджан, Бангладеш, Барбадос, Беларус, Белиз, Бенин, Бутан, Боливия, Босна и Херцеговина, Ботсвана, Бразилия, Буркина Фасо, Бурунди, Камбоджа, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Чили, Китай, Колумбия, Коморски острови, Конго, Демократична република Конго, Острови Кук, Коста Рика, Куба, Джибути, Доминика, Доминиканска република, Еквадор, Египет, Салвадор, Екваториална Гвинея, Еритрея, Етиопия, Фиджи, Габон, Гамбия, Грузия, Гана, Гренада, Гватемала, Гвинея, Гвинея Бисау, Гвиана, Хаити, Хондурас, Индия, Индонезия, Иран, Ирак, Република Кот д'Ивоар, Ямайка, Йордания, Казахстан, Кения, Кирибати, Корея (Народнодемократична република), Косово, Киргизстан, Лаос, Ливан, Лесото, Либерия, Либия, Мадагаскар, Малави, Малайзия, Малдивски острови, Мали, Маршалови острови, Мавритания, Мавриций, Мексико, Федерални щати Микронезия, Молдова, Монголия, Черна гора, Мароко, Мозамбик, Мианмар, Намибия, Науру, Непал, Никарагуа, Нигер, Нигерия, Ниуе, Пакистан, Палау, Палестина, Панама, Папуа Нова Гвинея, Парагвай, Перу, Филипини, Руанда, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Лусия, Сейнт Винсът и Гренадини, Самоа, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Соломонови острови, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Шри Ланка, Судан, Суринам, Свазиленд, Сирия, Таджикистан, Танзания, територията на Русия, както е призната от международното право, територията на Украйна, както е призната от международното право, Тайланд, Демократична република Източен Тимор, Того, Тонга, Тринидад и Тобаго, Тунис, Туркменистан, Тувалу, Уганда, Уругвай, Узбекистан, Вануату, Венецуела, Виетнам, Йемен, Замбия, Зимбабве	88	74	55	39

МАЛКИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА МАЛКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Малките партньорства за сътрудничество позволяват на организациите да развиват и укрепват мрежи, да увеличават своя капацитет за работа на транснационално равнище, да обменят добри практики, да дебатираат идеи и методи в различни области, свързани със спорта и физическата активност. Избраните проекти могат да доведат до осезаеми резултати и се очаква да разпространяват резултатите от дейностите си, макар и по начин, който е пропорционален на целта и обхвата на проекта. Малките партньорства за сътрудничество включват различни организации, по-специално публични органи на местно, регионално и национално равнище, спортни организации, свързани със спорта организации и органи в областта на образованието. Малките партньорствата за сътрудничество ще са насочени по-специално към осигуряване на непрекъснатост на Подготвителните дейности от 2013 г., както и ще са, по-специално, иновативни проекти, преследващи следните цели:

- насърчаване на социалното приобщаване и равните възможности в областта на спорта;
- насърчаване на европейските традиционни спортове и игри;
- подпомагане на мобилността на доброволците, треньорите, мениджърите и персонала на организациите с нестопанска цел;
- защита на спортистите, особено на най-младите, от рисковете за здравето и за безопасността чрез подобряване на условията за тренировки и състезания;
- насърчаване на образование в спорт и чрез спорт със специален акцент върху развиването на умения.

Малките партньорства за сътрудничество следва да насърчават създаването и развитието на транснационални мрежи в областта на спорта. По този начин ЕС може да предостави възможности за засилено сътрудничество между заинтересованите страни, което не би било налице без действия от страна на ЕС. Малките партньорства за сътрудничество следва да насърчават и единоедействия със и между местните, регионалните, националните и международните политики, с цел стимулиране на спорта и физическата активност и преодоляване на предизвикателствата, свързани със спорта.

Малките партньорства за сътрудничество следва да включват поне един местен или регионален спортен клуб.

Комисията чрез своята Изпълнителна агенция ще провежда един кръг на процедурата по подбор през годината.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПАТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Програма „Еразъм+“ предоставя значителна степен на гъвкавост по отношение на дейностите, които могат да реализират малките партньорства за сътрудничество, доколкото предложението доказва, че тези дейности са най-подходящият подход за постигане на определените цели на проекта. Малките партньорства за сътрудничество по правило могат да обхванат широк спектър от дейности, като например:

- сътрудничество в мрежа между заинтересовани страни;
- популяризиране, идентифициране и обмен на добри практики;
- подготовка, разработване и прилагане на модули и инструменти за образование и обучение;
- дейности за повишаване на осведомеността, относно добавената стойност на спорта и физическата активност за личното, социалното и професионалното развитие на хората;
- конференции, семинари, срещи, събития и прояви за повишаване на осведомеността, организирани в подкрепа на изброените по-горе дейности.

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В МАЛКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Малките партньорства за сътрудничество са отворени за всички видове публични институции или организации, активни в областта на спорта и физическата активност. В зависимост от целта на проекта Малките партньорства за сътрудничество следва да включват подходяща и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от различния опит, профили и експертен капацитет, и съответно да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.

Малките партньорства за сътрудничество са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави по програмата.

Съставът на малките партньорства за сътрудничество следва да включва:

- кандидат/координатор: организация, която подава проектното предложение от името на всички партньори. След одобряването на заявлението за подкрепа на проекта, кандидатстващата/координиращата организация ще бъде основен бенефициер на безвъзмездните средства от ЕС и ще подпише споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с един бенефициер. Моля консултирайте се с Част В от настоящото ръководство за повече информация за финансовите и договорните споразумения. Координационната роля на кандидатстващата/координиращата организация включва следните задължения:
 - да представлява и действа от името на участващите организации в отношенията с Европейската комисия;
 - поема финансовата и юридическата отговорност за правилното оперативно, административно и финансово изпълнение на целия проект;
 - да координира партньорството в сътрудничество с останалите партньори по проекта;
 - получава финансовата подкрепа от ЕС чрез Програма Еразъм+ и отговаря за разпределението на средствата между участващите в проекта партньори.
- партньори: организации, които допринасят за подготовката, изпълнението и оценяването на малките партньорства за сътрудничество.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ МАЛКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

В списъка по-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за малки партньорства за сътрудничество, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Всички организации или публични органи, активни в областта на спорта и установени в държава по програмата или всяка държава партньор в света (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване): ▪ публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; ▪ национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; ▪ местна, регионална или национална спортна организация; ▪ национална спортна лига; ▪ спортен клуб; ▪ организация или асоциация, представляваща спортисти; ▪ организация или асоциация, представляваща специалисти и доброволци в спорта (нап-имер треньори, мениджъри и др.); ▪ организация, представляваща движението „спорт за всички“; ▪ организация, работеща в областта на популяризирането на физическата активност; ▪ организация, представляваща сектора за активен отдих.
Кой може да кандидатства?	Всяка участваща организация, установена в държава по програмата, може да кандидатства. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
Брой и профил на участващите организации	Малките партньорства за сътрудничество са транснационални и в тях трябва да участват поне три организации от три различни държави по програмата. Няма определен максимален брой на партньорите. Бюджетът за управлението и изпълнението на проекта обаче е ограничен (и се равнява на 5 партньорски организации). Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездна финансова подкрепа.
Продължителност на проекта	Между 12 и 24 месеца. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етап на кандидатстване (12, 18 или 24 месеца) въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности.

Място (места) на изпълнение на дейността	Дейностите трябва да се реализират в (една или повече от) държавите, където са установени организациите, участващи в малките партньорства за сътрудничество.
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 4 април до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 януари следващата година.
Как се кандидатства?	По-подробна информация за процедурата за кандидатстване може да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

В рамките на тези категории проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	- Съответствие на предложението: - с целите на европейските политики в областта на спорта; - с целите и приоритетите на действието (вж. раздел „Какви са целите на партньорствата за сътрудничество?“). - Доколко: - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на потребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участващите организации инициативи; - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 20 точки)	- яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; - съгласуваност на целите, методиката и дейностите по проекта с предложения бюджет; - качество и приложимост на предложената методика; - наличие и качество на система за управление (сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични); - наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените време-ви и бюджетни рамки; - степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности.
Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)	- Доколко: - когато е уместно, проектът включва подходящ състав от допълнителни участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта, включително необходимия профил и експертиза на техния капацитет в областта на спортната политика и практика; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажи-мента и активния принос на всички участващи организации; - ако е приложимо, доколко участието на организация от държава партньор допринася съществена добавена стойност към проекта.
Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)	- Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; - потенциално въздействие на проекта: - за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта;

30 точки)	▪ извън организациите и физическите лица, които пряко участват в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, доколко предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта, т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Максимално безвъзмездно финансиране на малки партньорства за сътрудничество: 60 000 EUR

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер		Правило за отпускане
Управление и изпълнение на проекта	Управление на проекта (например планиране, финанси, координация и комуникация между партньорите и продукти.), малки материали предназначени за учене, преподаване или обучение, инструменти, подходи и др. Виртуално сътрудничество и дейности по местни проекти; информация, популяризиране и разпространение (например брошури, листовки, информация в интернет и пр.).	Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на координиращата организация: 500 EUR на месец	Максимум 1500 EUR на месец	Въз основа на продължителността на малкото партньорство за сътрудничество и броя на участващите организации
		Принос към единичните ставки	Финансова подкрепа за дейностите на други участващи организации: 250 EUR на организация на месец		
Транснационални срещи по проекта	Участие в организирани от една от участващите организации срещи между партньорите по проекта с цел обсъждане и координиране на изпълнението. Финансиране на пътните и дневните разходи	Принос към единичните ставки	За разстояния между 100 и 1999 км: 575 на участник за среща		Условно: кандидатите трябва да предоставят обосновка за предвидения брой срещи и за участниците в тях. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния.
			За разстояния от 2000 км или повече: 760 EUR на участник за среща		
Извънредни разходи	Финансова подкрепа за покриване на действително извършени разходи, свързани с подизпълнение или закупуване на стоки и услуги.	Действително извършени разходи	80 % от допустимите разходи Максимум 10,000 EUR на проект (с изключение на разходите за предоставяне на финансова гаранция)		Условно: договорите с подизпълнители трябва да са свързани с услуги, които не могат да бъдат предоставени пряко от участващите организации поради надлежно обосновани причини. Разходи за оборудване не могат да обхващат обичайно офис оборудване или оборудване, използвано текущо от участващите организации.

ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

Какви са целите на европейските спортни събития с нестопанска цел?

Тази дейност е насочена към подкрепа за:

- доброволството в спорта;
- социалното приобщаване чрез спорт;
- равенството между половете в спорта;
- укрепваща здравето физическа активност;
- провеждането на Европейската седмица на спорта.

Комисията чрез своята Изпълнителна агенция ще провежда един цикъл на процедурата по подбор през годината.

В рамките на европейските спортни събития с нестопанска цел, индикативното разпределение между отделните видове събития ще бъде както следва:

- около 30 % за събития, свързани с провеждането на Европейската седмица на спорта;
- около 70 % за събития, които не са свързани с провеждането на Европейската седмица на спорта (например свързани са с доброволството в спорта, социалното приобщаване чрез спорт, равенството между половете в спорта, укрепваща здравето физическа активност).

Във връзка с провеждането на Европейската седмица на спорта следва да бъдат избрани около 4 събития. Те следва да акцентират върху избраната тема на Европейската седмица на спорта (по-конкретно: образование, работно място, на открито, спортни клубове и фитнес центрове).

Следва да бъдат избрани около 8 събития, които не са свързани с провеждането на Европейската седмица на спорта. Във връзка с горните теми (т.е. доброволчество, социално приобщаване, равенство между половете и укрепваща здравето физическа активност), поне едно събитие следва да акцентира върху външното измерение на спорта (напр. спортна дипломатия) и поне едно събитие следва да акцентира върху ролята на масовия спорт за подкрепянето на целите на това действие (доброволчество в спорта, социалното приобщаване чрез спорт, равенството между половете в спорта, укрепваща здравето физическа активност).

За всички прояви следва да се насърчава равенството между половете и сътрудничеството с държави партньори.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

В рамките на това действие се предоставя финансова подкрепа за:

- организиране на общоевропейски спортни събития, организирани в една държава по програмата.
- национални събития — организирани едновременно в няколко държави по програмата от организации или публични органи, работещи в областта на спорта.

Очакваните резултати от тези събития са, както следва:

- повишаване на осведомеността, относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност;
- повишаване на участието в спорт, физическа активност и доброволчески дейности.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ СЕ ПОДКРЕПЯТ В РАМКИТЕ НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Подкрепа за събития се предоставя под формата на отпускане на безвъзмездни средства от ЕС на отделни организации, отговарящи за подготовката и организирането на дадено събитие и за последващите дейности. По това действие се предоставя подкрепа за следните стандартни дейности (неизчерпателно изброяване):

- подготовка на събитието;
- организиране на образователни дейности за спортисти, треньори, организатори и доброволци в процеса на подготовка на събитието;

- организиране на събитието;
- организиране на съпътстващи спортното събитие дейности (конференции, семинари);
- изпълнение на последващи дейности (оценки или изготвяне на планове за бъдещи дейности);
- комуникационни дейности, свързани с темата на събитието.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ НЕ СЕ ПОДКРЕПАТ?

- спортни състезания, редовно организирани от международни, европейски или национални спортни федерации/лиги;
- професионални спортни състезания.

ВЪЗ ОСНОВА НА КАКВИ КРИТЕРИИ СЕ ОЦЕНЯВАТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

В списъка по-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят европейските спортни събития с нестопанска цел, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Всички публични органи или организации, работещи в областта на спорта, които са установени в държави по програмата. Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване): ■ публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; ■ местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; ■ организации, координиращи национални събития, организирани в рамките на европейс-ки събития в областта на спорта.
Допустими събития и участници	Всички организации с нестопанска цел или публични органи и свързани с тях субекти (ако има такива), трябва да се включат участници в събитието от поне 10 различни държави по програмата. ИЛИ В спортни събития, организирани едновременно в няколко държави по програмата, трябва да се включат участници в събитията от поне 10 различни държави по програмата. Това условие е изпълнено, ако тези участници да са включени в общия брой събития. Всички участващи организации трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за безвъзмездна финансова подкрепа.
Продължителност на проекта	До 1 година (от етапа на подготовката на събитието до етапа на свързаните с него последващи действия).
Дати на събитието	Събитието трябва да се проведе през следващата година (по всяко време до 31 октомври).
Къде се кандидатства?	Пред Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура в Брюксел.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездна помощ не по-късно от 4 април до 12:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година. За събития с голям мащаб, проектите могат да започват от 15 юни 2018 г. За всички останали събития, проектите могат да започват от 1 ноември 2018 г.
Как се кандидатства?	По-подробна информация за процедурата за кандидатстване може да намерите в част В от настоящото ръководство.

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация моля направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта (максимум 30 точки)	- Съответствие на предложението: - с целите на европейските политики в областта на спорта; - с целите и приоритетите на действието (вж. раздел „Какви са целите на европейските спортни събития с нестопанска цел?“). - Доколко: - предложението се основава на действителен и адекватен анализ на пот-ребностите; - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други реализирани от участ-ващите организации инициативи; - предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимум 40 точки)	- яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разп-ространение; - съгласуваност на целите, методиката и дейностите по проекта с предложения бюджет; - качество и приложимост на предложената методика; - наличие и качество на система за управление (сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични); - наличие и приложимост на мерките за контрол на качеството, гарантира-щи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените време-ви и бюджетни рамки; - степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и правилно разпределение на наличните ресурси за отделните дейности.
Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	- Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; - потенциално въздействие на проекта: - за отделните участници и върху участващите организации по време и след приключването на проекта; - извън организациите и физическите лица, които пряко участват в про-екта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. - качество на плана за разпространение: целесъобразността и качеството на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; - качество на мерките за осигуряване на видимост и медийно отразяване на събитието и на подкрепата от ЕС.

За да бъдат допуснати до разглеждане за финансиране, предложенията трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на финансова подкрепа (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие и разпространение на резултатите“ и 20 точки за категорията „качество на проекта и степен на постижимост на целите“).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен (в евро) в съответствие със следните правила за финансиране:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Разходи за дейностите	Разходи, пряко свързани с изпълнението на допълващите дейности по проекта, включително: Допустими преки разходи: - разходи за персонал - пътни и дневни разходи - оборудване - консумативи и материали - подизпълнители - мита, данъци и такси - други разходи Непреки разходи: Фиксирана ставка, в размер до 7% от допустимите преки разходи по проекта, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разходи на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта (напр. електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, и пр.), но все още не са обхванати от допустимите преки разходи.	Действително извършени разходи	Максимален размер на отпуснатите безвъзмездни средства: за европейски спортни събития с нестопанска цел, организирани по време на Европейската седмица на спорта: 300 000 EUR за европейски спортни събития с нестопанска цел, които не са свързани с Европейската седмица на спорта: – максимум 500 000 EUR Максимум 80 % от общите допустими разходи.	Условно: заявеният бюджет трябва да е оправдан по отношение на планираните дейности.

ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ

Всички организации (включително неформални групи), които желаят да подадат проектно предложение, за да получат безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програма „Еразъм“, се приканват да прочетат внимателно този раздел, който е изготвен в съответствие с приложимите разпоредбите на Финансовия регламент²⁴⁹, приложим за общия бюджет на Европейския съюз (наричан по-нататък „Финансовият регламент на ЕС“).

Физически лица не могат да подават проектни предложения по програма „Еразъм“, с изключение на физически лица, които кандидатстват от името на групи (от поне четирима) младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (наричани по-нататък „неформални групи младежи“).

КАК СЕ ПОДАВАТ КАНДИДАТУРИ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ“?

За да подадат предложение за проект по програма „Еразъм“, кандидатите трябва изпълнят следните четири стъпки:

- Всяка организация, включена в заявлението, трябва да се регистрира в портала за участниците и да получи персонален идентификационен код (ПИК). Организации/групи, които вече са получили ПИК чрез участието им в други програми на ЕС, не е необходимо да се регистрират отново. ПИК, получен при предишната регистрация, е валиден също и за кандидатстване по програма „Еразъм“;
- проверка на съответствието с критериите на програмата за съответната дейност/област;
- проверка за съответствие с финансовите условия;
- попълване и подаване на формуляра за кандидатстване.

СТЪПКА 1: РЕГИСТРАЦИЯ В ПОРТАЛА ЗА УЧАСТНИЦИТЕ

Всички организации, участващи в процедурата за кандидатстване, трябва да бъдат регистрирани и да предоставят своите основни правни и финансови данни в съответните части „Образование“, „Аудиовизия“, „Култура“, „Гражданство“ и „Доброволчески дейности“ в портала за участници, ако вече не са направили това.

За регистрация в портала за участниците лицето, което представлява организацията (или неформалната група младежи), трябва да извърши следните стъпки:

- Създаване на акаунт в Системата за автентификация на Европейската комисия (EU Login) (освен ако лицето, представляващо организацията/групата, вече има такъв). Нови акаунти в EU Login могат да се създават на следния уебсайт: <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>;
- Посещаване на портала за участниците: <http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html> и регистрация от името на организацията или групата. Насоки и често задавани въпроси могат да бъдат намерени в портала за участниците.

Организацията/групата е необходимо да се регистрира само веднъж в портала за участниците. След приключването на регистрацията организацията/групата ще получи Персонален идентификационен код (ПИК). ПИК, който е уникален идентификатор и е необходим за подаване на заявления, позволява на организацията/групата да попълни електронните формуляри за кандидатстване по програма „Еразъм“ по един по-опростен начин (т.е. чрез вписване на ПИК номера на участника във формуляра цялата информация, предоставена от организацията/групата на етапа на регистрация, ще се покаже автоматично във формуляра).

УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА ПРАВНИЯ СТАТУТ И ФИНАНСОВИЯ КАПАЦИТЕТ

В момента на регистрацията организациите трябва да подадат и следните документи чрез портала за участниците:

²⁴⁹ Финансовият регламент на ЕС се намира на следния адрес: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:298:0001:0096:BG:PDF>

- формуляр за правни субекти (този формуляр може да бъде изтеглен от уебсайта на Европейската комисия на адрес: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);
- формуляр за финансова идентификация. Молим попълнете формуляра, отнасящ се до държавата, където е мястото на дейност на банката, дори ако кандидатстващата организация е официално регистрирана в друга държава (този формуляр може да бъде изтеглен на адрес: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial_id_en.cfm).

Когато размерът на безвъзмездната финансова подкрепа надхвърля 60 000 EUR, е възможно от кандидата да бъде поискано да предостави определени документи, удостоверяващи неговия финансов капацитет. По-подробна информация можете да намерите в раздела „Критерии за подбор“ по-долу.

Формулярът за финансова идентификация следва да се предостави само за кандидатстващата организация, но не се изисква за организациите партньори.

СТЪПКА 2: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Когато участващите организации разработват своите проекти и преди да подадат заявление за подкрепа от ЕС, те трябва да се уверят, че проектът съответства на следните критерии: допустимост, отстраняване, подбор и предоставяне.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Критериите за допустимост са свързани основно с вида на проекта и дейностите (включително, когато е приложимо, продължителността, участващите организации и т.н.), целевата група (например статута и броя на участниците) и условията за подаване на заявление за безвъзмездни средства за такъв проект (например относно сроковете за подаване на заявлението, пълнотата на формуляра за кандидатстване и т.н.).

За да бъде допустим за отпускане на безвъзмездни средства, проектът трябва да отговаря на всички критерии за допустимост, приложими за дейността, по която е подадено предложението. Ако проектът не отговаря на тези критерии на етапа на кандидатстване, той ще бъде отхвърлен без по-нататъшно разглеждане. По изключение, по отношение на дейности за мобилност и стипендии за СМСЕМ, подпомагани по ключова дейност 1 или ключова дейност 2, съответствието с някои критерии за допустимост (например относно продължителността, профила на участниците и т.н.) може да бъде удостоверено само на етапа на изпълнение на проекта или на етап краен отчет по проекта (а не на етапа на кандидатстване). На етапа на кандидатстване от кандидатите ще бъде поискано да декларират, че проектът ще отговаря на тези критерии. Ако обаче изглежда, че тези критерии не са били изпълнение на етапа на изпълнение на проекта или на етап краен отчетна проекта, участниците или дейността могат да бъдат сметнати за недопустими, от което следва намаление/възстановяване на първоначално отпуснатия за проекта размер на безвъзмездните средства от ЕС.

За кандидати от Обединеното кралство, моля, имайте предвид, че критериите за допустимост трябва да бъдат спазени за целия срок на безвъзмездната помощ. Ако Обединеното кралство се оттегли от Европейския съюз по време на периода на безвъзмездната помощ, без да сключи споразумение с Европейския съюз, по-специално гарантиращо, че кандидати от Обединеното кралство ще продължат да бъдат допустими, ще престанете да получавате финансиране от ЕС (като продължавате, когато е възможно, да участвате) или ще трябва да напуснете проекта въз основа на съответните разпоредби на споразумението за отпускане на безвъзмездна помощ при прекратяване.

Специфичните критерии за допустимост, приложими към всяка от дейностите, изпълнявани въз основа на ръководството за програма „Еразъм+“, са посочени в част Б от ръководството.

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ

Кандидатът се отстранява от участие в покани за внасяне на предложение по програма „Еразъм+“ или получава отказ по процедурата за отпускане на безвъзмездна помощ, ако бъде установено, че се намира в една от долуописаните хипотези, в съответствие с Чл. 136-140 и/или Чл. 141 от Финансовия регламент на ЕС²⁵⁰:

а) кандидатът е обявен в несъстоятелност или в ликвидация, неговите активи са под разпореждане на ликвидатор или съдебен орган, сключил е споразумение с кредиторите, преустановил е дейността си или се намира в аналогично положение в резултат на подобна процедура, предвидена в националните закони или подзаконови

²⁵⁰ РЕГЛАМЕНТ (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТ 18 юли 2018 г. ОТНОСНО ФИНАНСОВИТЕ ПРАВИЛА, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА СЪЮЗА.

актове;

б) окончателно съдебно решение или окончателно административно решение е установило, че жалбоподателят е нарушил задълженията си по отношение на плащането на данъци или социалноосигурителни вноски в съответствие с приложимото право;

в) с влязло в сила съдебно или административно решение е установено, че кандидатът е извършил тежко професионално провинение, като е нарушил приложимите законови и подзаконови актове или етичните стандарти на професията, към която принадлежи, или е участвал в неправомерно поведение, което влияе върху неговата професионална надеждност, ако това поведение указва злоумишленост или груба небрежност, включително, по-конкретно, всяка от следните хипотези:

(i) съзнателно или небрежно предоставяне на невярна информация, необходима за установяване на отсъствието на основанията за отстраняване или на изпълнението на критериите за подбор или във връзка с изпълнението на договорно задължение;

(ii) сключване на споразумения с други лица с цел изкривяване на конкуренцията;

(iii) нарушаване на права на интелектуална собственост;

(iv) опит за влияние върху вземането на решения от отговорния разпоредител с бюджетни кредити по време на процедурата за възлагане;

(v) опит за придобиване на поверителна информация, която би могла да му осигури неследващо се предимство в процедурата за отпускане;

г) с влязло в сила съдебно решение е установено, че кандидатът е виновен в едно от следните:

(i) измама по смисъла на Член 3 от Директива (ЕС) № 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета²⁵¹ и Член 1 от Конвенцията за защита на Финансовите интереси на Европейските общности, съставени от Акта на Съвета от 26 юли 1995 г.²⁵²;

(ii) корупция по смисъла на Член 4, параграф 2 от Директива (ЕС) 2017/1371 или активна корупция по смисъла на Член 3 от Конвенцията за борба с корупцията, Европейските общности или длъжностни лица на държавите-членки на Европейския съюз, съставени от Акта на Съвета от 26 май 1997 г.²⁵³, или поведение, посочено в Член 2, параграф 1 от Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета²⁵⁴ или корупция, съгласно определението в други приложими закони;

(iii) поведение, свързано с престъпна организация, както е предвидено в Член 2 от Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета²⁵⁵;

(iv) изпиране на пари или финансиране на тероризъм по смисъла на Член 1, параграфи 3, 4 и 5 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета²⁵⁶;

(v) нарушения, свързани с тероризъм или нарушения, свързани с терористични дейности, в съответствие с дефинициите в Член 1 и съответно Член 3 от Рамково решение на Съвета 2002/475/ПВР²⁵⁷, или подбuditелство, помагачество, поощряване или предприемане на опит за извършването на такива нарушения, съгласно Член 4 на посоченото решение;

(vi) детски труд или други престъпления, свързани с трафика на хора, посочени в Член 2 от Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета²⁵⁸;

д) кандидатът е показал значителни недостатъци при изпълнение на основните задължения при изпълнение на правен ангажимент, финансиран от бюджета, който:

(i) доведе до предсрочното прекратяване на правен ангажимент;

(ii) доведе до прилагането на ликвидирани вреди или други договорни санкции; или;

(iii) е открит от разпоредител с бюджетни кредити, OLAF или от Сметната палата след проверки, одити или разследвания;

е) с влязло в сила съдебно или административно решение е установено, че кандидатът е извършил нередност по

²⁵¹ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата срещу измамите с финансовите интереси на Европейския съюз чрез наказателното право (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

²⁵² ОВ C 316, 27.11.1995 г., стр. 48.

²⁵³ ОВ C 195, 25.6.1997 г., стр. 1.

²⁵⁴ Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета от 22 юли 2003 г. относно борбата с корупцията в частния сектор (ОВ L 192, 31.7.2003 г., стр. 54).

²⁵⁵ Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно борбата с организираната престъпност (ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42).

²⁵⁶ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризъм, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

²⁵⁷ Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно борбата с тероризма (ОВ L 164, 22.6.2002 г., стр. 3).

²⁵⁸ Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета (ОВ L 101, 15.4.2011 г., стр. 1).

смисъла Член 1, параграф 2 от Регламент на Съвета (ЕО, Евратом) № 2988/95²⁵⁹;

ж) окончателно съдебно решение или окончателно административно решение установи, че кандидатът е създал юридическо лице в друга юрисдикция с намерението да заобиколи данъчните, социалните или други правни задължения в юрисдикцията на седалището, или основно място на дейност;

з) окончателно съдебно решение или окончателно административно решение установи, че образуването е създадено с намерението, посочено в буква ж);

и) при липса на влязло в сила съдебно или, ако е приложимо, административно решение, кандидатът е в една от хипотезите по букви в)–е), по-конкретно въз основа на:

i. факти, установени в контекста на одити или разследвания, извършени от ЕРРО, за държавите-членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, Сметната палата, OLAF или вътрешният одитор или всяка друга проверка, одит или контрол, извършени под отговорността на разпоредителя с бюджетни кредити;

ii. невлезли в сила административни решения, които могат да включват дисциплинарни мерки, взети от компетентен надзорен орган, отговарящ за контрола върху прилагането на стандарти за професионална етика;

iii. обстоятелства, посочени в решения на лицата и субектите, които прилагат средства на Съюза съгласно член 62, параграф 1, първа алинея, буква в);

iv. информация, предадена в съответствие с Член 142, параграф 2, буква г) от Финансовия регламент на ЕС, от субекти, прилагащи средства на Съюза съгласно точка б) от , Член 62, параграф 1 от Финансовия регламент на ЕС.

v. решения на Комисията, отнасящи се до нарушение на правилата на ЕС за конкуренция или на национален компетентен орган, отнасящи се до нарушение на правната уредба на конкуренцията на равнището на Съюза или на национално равнище.

vi. решения за отстраняване, взети от разпоредител с бюджетни кредити от институция на ЕС, на европейска служба или на агенция или орган на ЕС.

ж) кандидат, посочен в Член 135, параграф 2, когато:

i. физическо или юридическо лице, което е Член на административния, управителния или надзорния орган на кандидата, посочено в Член 135, параграф 2, или което има правомощия за представителство, решение или контрол по отношение на този заявител, е в едно или повече на ситуациите, посочени в букви в) - з) по-горе;

ii. физическо или юридическо лице, което поема неограничена отговорност за задълженията на този кандидат съгласно Член 135(2) е в една или повече от хипотезите по букви а) или б) по-горе;

iii. физическо лице, което е от съществено значение за присъждането или изпълнението на правния ангажимент, е в една или повече от ситуациите, посочени в букви в) до з) по-горе;

Ако кандидатът се намира в една от горепосочените хипотези за отстраняване, той следва да посочи мерките, взети от него за саниране на ситуацията, показвайки по този начин своята надеждност. Това може да включва примерно технически, организационни или персонални мерки за недопускане на повторни нарушения, компенсиране на щети или заплащане на глоби. Това не се отнася до хипотезите по буква г) на настоящия раздел.

В хипотезите по букви в)–е) по-горе, при липса на влязло в сила съдебно или, ако е приложимо, административно решение, националната или Изпълнителната агенция може да отстрани условно кандидата от участие в покана за представяне на предложения, ако участието на кандидата би представлявало сериозна и непосредствена заплаха за финансовите интереси на Съюза.

Ако действието, за което кандидатът е подал предложение, предвижда специални разпоредби относно участието на свързани лица, същите критерии за отстраняване се прилагат и към свързаните лица.

Налагани административни санкции (отстраняване или финансова санкция), ако бъде установено, че са подали неверни декларации или данни като условие за участие в процедурата.

Националната или Изпълнителната агенция могат да публикуват на своя уебсайт следната информация във връзка със случаите на отстраняване или, ако е приложимо, налагане на финансови санкции в хипотезите по точки в до е по-горе в този раздел:

- името на засегнатия кандидат;
- основанието за изключване;
- срока на изключването и/или размера на финансовата санкция.

259 РЕГЛАМЕНТ (ЕО, ЕВРАТОМ) № 2988/95 НА СЪВЕТА ОТ 18 ДЕКЕМВРИ 1995 Г. ОТНОСНО ЗАЩИТАТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

Тези критерии за отстраняване са приложими за кандидатите по всички дейности по програма „Еразъм“. За да удостоверят, че не се намират в нито една от хипотезите, посочени по-горе, кандидатите за безвъзмездни средства от ЕС трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те не се намират в нито една от горните хипотези. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел или приложение към формуляра за кандидатстване.

За предложения, подадени от името на консорциум от партньори, описаните по-горе критерии се прилагат към всички участващи организации, включени в проекта.

В съответствие с Членове 136 до 142 от Финансовия регламент на ЕС може да бъдат наложени административни и финансови санкции на кандидати, които са виновни за подаване на декларация с невярно съдържание или за които е установено сериозно неизпълнение на договорните им задължения при предходна процедура за отпускане на безвъзмездни средства²⁶⁰.

Освен това Комисията приема, че във връзка с изпълнението на дейности, попадащи в обхвата на ръководството за програмата, следните организации са или биха могли да бъдат в положение на конфликт на интереси, поради което нямат или не биха имали право на участие:

- национални органи, чиито правомощия включват упражняване на надзор върху националните агенции и изпълнението на програма „Еразъм“ в съответната държава, не могат да кандидатстват или да участват в дейности, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответната дейност (както е посочено в част Б от настоящото ръководство);
- национални агенции (тяхната дейност е единствена за юридическото лице, към което принадлежат) или служби на национални агенции в рамките на дадени юридически лица, занимаващи се с дейности извън компетентността на националните агенции, не могат да кандидатстват или да участват в нито една дейност, изпълнявана въз основа на настоящото ръководство;
- структури и мрежи, идентифицирани или определени в програма „Еразъм“ или в годишна работна програма на Комисията, приета за изпълнението на програма „Еразъм“, конкретно за получаването на финансово участие от Комисията в рамките на изпълнението на програмата „Еразъм“, които са създадени от юридическото лице, в рамките на което също е създадена и националната агенция, не могат да кандидатстват или да участват в дейности, управлявани от национални агенции по програма „Еразъм“ в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответната дейност (както е посочено в част Б от настоящото ръководство); те следва да са в състояние да докажат, преди предоставянето на безвъзмездните средства или сключването на договора, че не са в конфликт на интереси, тъй като са взели предпазни мерки или вътрешната им организация осигурява ясно разграничаване на интересите. Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за която са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че има достатъчно гаранции, че няма реален конфликт на интереси, се взема от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, на поета от нея собствена отговорност и отчетност;
- юридическите лица, в рамките на които са създадени националните агенции по програма „Еразъм“, но занимаващи се с дейности в рамките на или извън обхвата на компетентност на програмата „Еразъм“, както и субекти, свързани с тези юридически лица, не могат да кандидатстват или да участват в дейности, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат по принцип да кандидатстват за участие в дейности, управлявани от Изпълнителната агенция или ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответната дейност (както е посочено в част Б от настоящото ръководство). Въпреки това те трябва да докажат, преди да им бъдат отпуснати безвъзмездни средства или да им бъде възложен договор, че не са в конфликт на интереси, било то поради вземане на предпазни мерки от тяхна страна или защото тяхната вътрешна организация е такава, че има ясно разделяне на интересите (напр. минимално разделяне на сметките, разделяне на направленията за докладване и вземане на решения, мерки за предотвратяване на достъпа до поверителна информация). Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за която са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че има достатъчно гаранции, че няма реален конфликт на интереси, се взема от институцията, на поета от нея собствена отговорност и отчетност.

²⁶⁰ Освен за действия, изпълнявани от националните агенции.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Въз основа на критериите за подбор националната или Изпълнителната агенция оценява финансовия или оперативния капацитет на кандидата да изпълни предложения проект.

ФИНАНСОВ КАПАЦИТЕТ

Наличието на финансов капацитет предполага, че кандидатът трябва да разполага със стабилни и достатъчни източници на финансиране за поддържане на своята дейност през целия период на изпълнение на проекта или през годината, за която се отпускат безвъзмездните средства, и за участие в нейното финансиране.

Проверката на финансов капацитет не се прилага към:

- публични органи, включително организация от страните членки²⁶¹;
- международни организации.

По отношение на заявления за безвъзмездни средства от ЕС, подадени от други видове организации (т.е. различни от посочените по-горе), чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат финансов капацитет да изпълнят проекта. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел от формуляра за кандидатстване.

По отношение на заявления за безвъзмездни средства от ЕС, подадени от други видове организации, чийто размер надхвърля 60 000 EUR, наред с клетвената декларация кандидатите трябва да подадат следните документи чрез портала за участниците:

- за действия, управлявани от националните агенции: отчета за приходите и разходите и счетоводния баланс на кандидата за последната финансова година, за която сметките са приключени;
- за действия, управлявани от Изпълнителната агенция: формуляр за финансови възможности, попълнен в съответствие с приложите нормативни счетоводни данни и финансовите отчети (включително отчета за приходите и разходите, баланса и други приложения, ако е необходимо) за последните две финансови години, за която сметките са приключени;
- за субекти, които не могат да предоставят посочените по-горе документи, защото са новосъздадени, финансова или застрахователна декларация, в която се посочва, че професионалният риск на кандидата може да замени тези документи.

Организациите изпращат тези документи електронно в Портала на участниците към момента на регистрация в портала (вж. раздел „Стъпка 1: Регистрация в Портала на участниците“ по-горе) или когато е осъществен контакт с службите за валидиране на ЕС, като поиска от кандидата да предостави необходимите подкрепящи документи. В случай на централизирани действия това искане ще бъде изпратено чрез системата за съобщения, вградена в регистъра на участниците.

След оценка на риска, извършена от националната агенция, и в случай на съмнение относно финансов капацитет на някоя от участващите в даден проект организации, ако предложението се подава от името на консорциум от партньори, националната агенция или изпълнителната агенция може да изисква същите документи от участващите организации дори ако предоставената сума е под прага от 60 000 EUR или ако общият размер на безвъзмездните средства за същата организация надхвърля прага от 60 000 EUR.

Когато заявлението е за безвъзмездна финансова подкрепа за проект, чиято стойност надхвърля 750 000 EUR, в допълнение към горепосоченото, може да бъде изискано и предоставянето на одитен доклад, изготвен от одобрен външен одитор. Този доклад удостоверява отчетите за последната налична финансова година.

Ако въз основа на анализа на тези документи националната или Изпълнителната агенция заключи, че изискваният финансов капацитет не е доказан или не е задоволителен, те могат:

- да поискат допълнителна информация;
- да предложат споразумение или решение за отпускане на безвъзмездни средства, предвиждащо предварителното финансиране да бъде покрито от финансова гаранция²⁶²;

²⁶¹ Включително за училища, висши учебни институции и организации в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, които са получили над 50 % от своите годишни приходи от публични източници през последните две години, се счита, че разполагат с необходимия финансов и професионален и административен капацитет за изпълнение на дейностите по програмата.

- да предложат споразумение или решение за отпускане на безвъзмездни средства, което не предвижда предварително финансиране или предвижда такова финансиране в намален размер;
- да предложат споразумение или решение за отпускане на безвъзмездни средства, което предвижда предварителното финансиране да бъде разделено на няколко плащания;
- да отхвърлят заявлението.

ОПЕРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Наличието на оперативен капацитет предполага, че кандидатът притежава професионална компетентност и квалификации, необходими за изпълнение на предложения проект. Кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат оперативен капацитет да изпълнят проекта. Освен това, ако във формуляра за кандидатстване е включено такова изискване и ако безвъзмездните средства са в размер над 60 000 EUR, кандидатите трябва да предоставят автобиографиите на ключовите лица, участващи в изпълнението на проекта, за да докажат, че тези лица притежават необходимия професионален опит. или други подкрепящи документи, като например:

- списък на съответните публикации на основния екип;
- изчерпателен списък на предишните реализирани проекти и инициативи, които са били свързани с областта на политиката или с тази конкретна дейност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства позволяват на националната или Изпълнителната агенция да оценят качеството на проектните предложения, подадени в рамките на програма „Еразъм“.

В рамките на наличния бюджет за всяка дейност, безвъзмездни средства ще бъдат отпуснати на проектите, които най-добре отговарят на тези качествени критерии.

Пълният набор критерии за отпускане на безвъзмездни средства, приложими за всяка от дейностите, изпълнявани въз основа на ръководството за програма „Еразъм“, е посочен в част Б от ръководството.

²⁶² Гаранцията може да бъде заменена със съвместна гаранция или с няколко гаранции, предоставени от участващите организации, които са събенефициери по проекта.

СТЪПКА 3: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ

ВИДОВЕ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Допуска се използването на всеки от следните видове безвъзмездни средства²⁶³:

- възстановяване на определена част от реално извършените разходи: например сумата, отпусната на стратегически партньорства за покриване на допълнителни разходи, свързани с участието на лица със специални потребности;
- възстановяване въз основа на принос към единичните ставки: например сумата, отпусната за индивидуална подкрепа в рамките на проекти за мобилност в областта на образованието, обучението и младежта;
- еднократни суми: например сумата, отпусната за частично финансиране на изпълнението на допълнителни дейности в рамките на проекти „Жан Моне“;
- финансиране по единна ставка: например сумата, отпусната за покриване на непреки разходи за провеждане на спортни мероприятия с нестопанска цел;
- комбинация от горните възможности.

Чрез механизма на финансиране, който се прилага в рамките на програма „Еразъм+“, в повечето случаи се предоставят безвъзмездни средства въз основа на възстановяване на базата на приноса към единичните ставки. Този вид безвъзмездни средства позволява на кандидатите да изчислят лесно сумата на исканите безвъзмездни средства и способства за реалистичното финансово планиране на проекта.

В таблиците в раздел „правила за финансиране“ в част Б е поместена колона със заглавие „механизъм на финансиране“, в която е посочено в каква форма се отпускат безвъзмездните средства за всеки елемент от разходите в отделните действия по програма „Еразъм+“, обхванати от настоящото ръководство.

ПРИНЦИПИ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА ОТ ЕС

ЗАБРАНА ЗА ОТПУСКАНЕ СЪС ЗАДНА ДАТА

Безвъзмездни средства не може да бъдат отпуснати със задна дата за вече приключени проекти.

Безвъзмездни средства от ЕС може да бъдат отпуснати за проект, който вече е започнал, само ако заявителят може да обоснове необходимостта в проектното предложение от започване на проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства или преди уведомлението за решението за отпускане на безвъзмездни средства. В такива случаи разходите, които са допустими за финансиране, трябва да са извършени преди датата на подаване на заявлението.

Ако кандидатът започне да изпълнява проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства или получаването на уведомлението за решението за отпускане на безвъзмездни средства, той носи риска, свързан с това изпълнение.

НЕКУМУЛАТИВНО ОТПУСКАНЕ

За всеки проект, финансиран от ЕС, безвъзмездни средства от бюджета на ЕС се отпускат само еднократно за всеки отделен бенефициер. При никакви обстоятелства едни и същи разходи не може да се финансират два пъти от бюджета на Европейския съюз.

За да се избегне рискът от двойно финансиране, кандидатът трябва да посочи в съответния раздел от формуляра за кандидатстване източниците и сумите на всяко друго финансиране, което е получено или за което е кандидатствано през годината, независимо дали е за същия или за друг проект, в това число безвъзмездни средства за оперативни разходи.

Идентични или много сходни заявления, подадени от същия кандидат или от други партньори в същия консорциум, ще бъдат предмет на специална оценка, за да се изключи рискът от двойно финансиране, и могат да бъдат отхвърлени.

²⁶³ РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА C(2013)8550 от 4 декември 2013 г. относно „Използването на еднократни суми, възстановяването на разходите въз основа на единни ставки и единичните разходи по програма „Еразъм+“, (http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/awp/docs/c_2013_8550.pdf)

ПОДАВАНЕ НА ДВЕ ИЛИ ПОВЕЧЕ ЗАЯВЛЕНИЯ

За децентрализирани действия, управлявани от националните агенции по „Еразъм+“, заявленията, които са подадени два или повече пъти от същия кандидат или консорциум пред една или повече агенции, ще бъдат отхвърлени. Идентични или много сходни заявления, подадени от различни кандидати или консорциуми, ще бъдат предмет на специална оценка и могат да бъдат отхвърлени.

Недопускане на печалба и съфинансиране

Безвъзмездните средства, финансирани от бюджета на Съюза, не може да имат за цел или резултат реализирането на печалба в рамките на проекта, изпълнен от бенефициера. Печалбата се определя като излишък, изчислен при изплащането на салдото, на приходите над допустимите разходи за дейността или работната програма, когато приходите се ограничават до безвъзмездните средства от Съюза и приходите, генерирани от това действие или работна програма²⁶⁴. Принципът за недопускане на печалба не се прилага за безвъзмездни средства, отпуснати под формата на единични ставки, еднократни суми или финансиране по единна ставка, включително стипендии, както и за искания за безвъзмездни средства, чийто размер не превишава 60 000 евро. При изчисляването на печалбата, реализирана от проекта, не се взема предвид съфинансирането, предоставено във вид на апортни вноски.

Освен това отпусканите от ЕС безвъзмездни средства са стимул за изпълнение на проекти, които не биха били изпълними без финансовата подкрепа от ЕС, и се основават на принципа на съфинансирането. Принципът на съфинансирането означава, че безвъзмездните средства от ЕС не могат да се използват за финансиране на пълните разходи по проекта; част от разходите по проекта трябва да бъдат финансирани от източници на съфинансиране, различни от безвъзмездните средства от ЕС (например собствени средства на бенефициера, приходи реализирани от действието, финансови приноси от трети страни).

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на единични ставки, еднократни суми или финансиране по единна ставка (по този начин се финансират повечето от действията, обхванати от настоящото ръководство), Комисията прилага принципите на недопускане на печалба и съфинансиране предварително за цялото действие, когато определя ставките или процентите на финансиране на единичните ставки, еднократните суми или разходите, финансирани въз основа на единни ставки. В повечето случаи се изхожда от презумпцията, че кандидатът зачита принципите на недопускане на печалба и съфинансиране, поради от него не се изисква да предостави информация за източниците на финансиране, които са различни от безвъзмездните средства от ЕС, нито да обосновава разходите, направени по проекта.

Изплащането на безвъзмездните средства чрез възстановяване, въз основа на приноса към единичните ставки, еднократни суми или финансиране с единни ставки обаче не засяга правото на достъп до задължителните записи на бенефициерите. Когато последваща проверка или одит покаже, че правопораждащото събитие не е настъпило (например дейности по проекта не са реализирани във вида, в който са одобрени на етапа на кандидатстване, предвидени участници не са взели участие в дейности и т.н.) и на бенефициера е направено недължимо плащане на безвъзмездни средства чрез възстановяване въз основа на еднократни суми, приноса към единичните ставки или финансиране с единни ставки, националната или Изпълнителната агенция има правото да си възстанови сумата на безвъзмездните средства. Аналогично, ако предприетите дейности или реализираните резултати са с недостатъчно качество, размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален частично или изцяло, дори ако дейностите са реализирани и са допустими.

Освен това, за статистически и контролни цели Европейската комисия може да извърши проучвания въз основа на извадки от бенефициери с цел да определи действителния размер на разходите, направени по проектите, финансирани чрез възстановяване въз основа на приноса към единичните ставки, еднократни суми или финансиране с единни ставки.

²⁶⁴ „Постъпления“ за тази цел са само доходи, реализирани от проекта, и финансови вноски, специално предоставени от донори за финансиране на допустими разходи. Следователно печалбата (или загубата) съгласно горното определение се равнява на разликата между:

- временно приетата сума на безвъзмездната финансова помощ и доходите, генерирани от действието и
- допустимите разходи, направени от бенефициера.

Освен това, ако бъде реализирана печалба, тя подлежи на възстановяване. Националната или Изпълнителната агенция има право да извърши събиране на процент от печалбата, който отговаря на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително извършени от бенефициера за изпълнението на дейността. Допълнителни разяснения относно изчисляването на печалбата ще бъдат предоставени във връзка с действия, за които безвъзмездните средства се отпускат под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи.

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, ИЗПЛАТЕНИ ЧРЕЗ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОПРЕДЕЛЕНА ЧАСТ ОТ ДОПУСТИМИТЕ РАЗХОДИ

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи, се прилагат следните разпоредби:

Допустими разходи

Размерът на безвъзмездните средства от ЕС не може да надхвърля общата сума, която е определена от националната или Изпълнителната агенция в момента на одобряването на проекта въз основа на прогнозните допустими разходи, посочени във формуляра за кандидатстване. Допустимите разходи са действително направени от бенефициера на безвъзмездни средства разходи, които отговарят на всички изброени по-долу критерии:

- извършени са през периода на изпълнение на проекта, с изключение на разходите във връзка с окончателните отчети и одиторските заверки;
- посочени са в прогнозния общ бюджет на проекта;
- необходими са за изпълнението на проекта, за който се отпускат безвъзмездните средства;
- възможно е да бъдат установени и проверени, по-специално като се записват в счетоводната документация на бенефициера и се определят съгласно приложимите счетоводни стандарти на държавата, в която бенефициерът е установен, и в съответствие с неговите обичайни практики за определяне и анализ на разходите;
- отговарят на разпоредбите на приложимото данъчно и социално законодателство;
- разходите са приемливи, обосновани и отговарят на принципа на добро финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността.
- не са покрити чрез безвъзмездни средства от ЕС под формата на приноса към единичните ставки, еднократни суми или финансиране с единна ставка.

За допустими се считат и следните категории разходи:

- разходи за гаранция за предварителното финансиране, представена от бенефициера на безвъзмездните средства, когато такава гаранция е изисквана от националната или Изпълнителната агенция;
- разходи, свързани със сертификати във финансовите отчети и доклади за оперативна проверка, когато тези удостоверения или доклади се изискват в подкрепа на исканията за плащания от националната или изпълнителната агенция;
- разходи за амортизация, при условие че те са действително извършени от бенефициера.

Вътрешните счетоводни и одиторски процедури на бенефициера трябва да позволяват пряко уравниване на декларираните във връзка с проекта разходи и приходи със съответните счетоводни отчети и оправдателни документи.

Данък добавена стойност (ДДС)

Данък добавена стойност се счита за допустим разход само ако не подлежи на възстановяване в съответствие с приложимото национално законодателство за ДДС²⁶⁵. Единственото изключение е свързано с дейностите или трансакциите, в които държави, регионални и местни органи и други публичноправни субекти участват като държавни органи²⁶⁶. Освен това:

- подлежащ на приспадане ДДС, който не е приспаднал (поради националните условия или поради небрежност на бенефициерите), не е допустим разход;
- Директивата за ДДС не се прилага към държавите извън ЕС. Организации от държавите партньори могат да бъдат освободени от данъци (включително ДДС), мита и такси, ако е било подписано споразумение между Европейската комисия и държавата партньор, в която е установена организацията.

²⁶⁵ Националното законодателство за ДДС на държавите членки прилага разпоредбите на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност.

²⁶⁶ Вж. член 13, параграф 1 на посочената директива.

Допустими непреки разходи

За определени видове проекти (подробна информация за правилата за финансиране по отделните дейности можете да намерите в Част Б от настоящото ръководство) сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7% от допустимите преки разходи по проекта, е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разходи на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта (напр. електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, и пр.), но все още не са обхванати от допустимите преки разходи.

Непреките разходи не могат да включват разходи, вписани в друга бюджетна категория. Непреките разходи не са допустими, когато бенефициерът вече получава безвъзмездни средства за оперативни разходи от бюджета на Европейския съюз (например в рамките на поканата за представяне на предложения за сътрудничество с гражданското общество по програма „Еразъм“).

НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

Следните разходи не се считат за допустими:

- възвръщаемост на капитала;
- дългове и разходи за обслужване на дългове;
- провизии за загуби или дългове;
- дължими лихви;
- несигурни задължения;
- загуби от обменни курсове;
- ДДС, когато се счита за подлежащ на възстановяване съгласно приложимото национално законодателство за ДДС (вж. параграфа относно данък добавена стойност по-горе);
- разходи, декларирани от бенефициера и покрити по друг проект или работна програма, финансирани с безвъзмездни средства от ЕС (вж. също параграфа относно допустимите преки разходи по-горе);
- прекомерни или неразумни разходи;
- апортни вноски;
- в случай на отдаване под наем или на лизинг на оборудване, стойността при възможност за изкупуване в края на периода на отдаване на лизинг или под наем;
- разходи за откриване и обслужване на банкови сметки (включително разходи за преводи от/до националната или Изпълнителната агенция, начислени от банката на бенефициера).

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Кандидатът трябва да посочи във формуляра за кандидатстване вноската от източници, различни от безвъзмездните средства от ЕС. Външното съфинансиране може да бъде под формата на собствени ресурси на бенефициера, финансови вноски от трети страни или приходи, генерирани от проекта. Ако при внасянето на окончателния доклад и искането за плащане на остатъка има данни за наличие на излишък на приходите над направените по проекта допустими разходи (виж раздел Недопускане на печалба и съфинансиране), националната или Изпълнителната агенция има право да извърши събиране на процент от печалбата, който отговаря на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително извършени от бенефициера за изпълнението на проекта. Тази разпоредба не се прилага към проекти, за които са поискани безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR.

Апортните вноски не се считат за приемлив източник на съфинансиране.

СТЪПКА 4: ПОПЪЛВАНЕ И ПОДАВАНЕ НА ФОРМУЛЯРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

За да подадат заявление за безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програма „Еразъм+“, кандидатите трябва да използват специалните формуляри за кандидатстване за всяка дейност, които са публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия, националните агенции и Изпълнителната агенция (данните за контакт можете да намерите в приложение IV към настоящото ръководство).

За проекти, подадени от името на консорциуми, координиращата организация или група подава едно заявление за целия проект от името на всички участващи организации. Заявлението се подава пред компетентната национална агенция или пред Изпълнителната агенция (вж. рубриката „Къде се кандидатства?“ за всяка дейност в част Б от настоящото ръководство).

ПРОЦЕДУРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

ЕЛЕКТРОННИ ФОРМУЛЯРИ, ПОДАВАНИ ОНЛАЙН

За повечето дейности по програмата кандидатите трябва да подадат своите заявления онлайн пред компетентната национална агенция или Изпълнителната агенция, като попълнят съответния електронен формуляр и всички необходими приложения. Заявления, изпратени по пощата, по куриер, по факс или по електронната поща няма да се приемат.

Електронният формуляр трябва да бъде попълнен на един от официалните езици, използвани в държавите по програмата. За дейности, управлявани централизирано от Изпълнителната агенция, кандидатите трябва да попълнят формуляра на един от официалните езици на ЕС.

Повече информация можете да намерите в указанията за попълване и подаване на електронния формуляр. Освен това тези указания съдържат информация за това какво трябва да направите в случай на технически проблеми; те са публикувани на уебсайтовете на националните агенции (за децентрализирани дейности), Изпълнителната агенция (за централизирани дейности) и Европейската комисия.

В случай на многократно подаване на едно заявление В РАМКИТЕ НА една покана за кандидатстване пред една и съща национална агенция или пред Изпълнителната агенция, националната или Изпълнителната агенция във всички случаи счита за валидна последната версия на кандидатурата, подадена преди изтичането на срока за подаване на заявленията. В случай на многократно подаване на едно и също или на много сходни кандидатури от една кандидатстваща организация или консорциум пред различни агенции всички заявления се отхвърлят автоматично (вж. раздел „Некумулативно отпускане“).

ФОРМУЛЯРИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ НА ХАРТИЕН НОСИТЕЛ

Възможно е за някои централизирани дейности по програмата да не се поддържа възможността за подаване на електронен формуляр за кандидатстване. Заявленията по тези дейности се изпращат по пощата (за дата на подаване се счита датата на пощенското клеймо) или по куриер (за дата на подаване се счита датата на предаване от куриера) до Изпълнителната агенция (данните за контакт можете да намерите в приложение IV към настоящото ръководство). Не се приемат заявления, изпратени по факс или по електронната поща.

Кандидатите не могат да правят никакви промени в своя формуляр за кандидатстване за безвъзмездни средства след крайния срок за подаване.

СПАЗВАЙТЕ КРАЙНИТЕ СРОКОВЕ!

Кандидатурата трябва да бъде подадена до посочения краен срок за действието. Крайните срокове за подаване на заявления за проекти за всяка дейност са посочени в част Б „Критерии за допустимост“ от настоящото ръководство.

Бележка: независимо от датата, на която изтича крайният срок за кандидатстване, електронните формуляри се подават във всички случаи до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време). Кандидати, които са установени в държави, попадащи в друг часови пояс, следва внимателно да отчетат разликата между часовите пояси, за да не допуснат заявленията им да бъдат отхвърлени.

КАКВА Е ПРОЦЕДУРАТА СЛЕД ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

Всички заявления, получени от националните агенции или Изпълнителната агенция, преминават през процедура по оценяване.

ПРОЦЕДУРАТА ПО ОЦЕНЯВАНЕ

Проектните предложения се оценяват от Изпълнителната агенция или от националната агенция, пред която е подадено заявлението, изключително въз основа на критериите, посочени в настоящото ръководство. Оценката включва:

- формална проверка на съответствието с критериите за допустимост и отстраняване;
- оценка на качеството, в рамките на която се оценява доколко участващите организации отговарят на критериите за подбор (т.е. оперативния и финансов капацитет) и проектът отговаря на критериите за отпускане на безвъзмездни средства. Оценката на качеството в повечето случаи се извършва със съдействието на независими експерти; В работата си по оценката експертите се ръководят от насоки, разработени от Европейската комисия; тези насоки ще бъдат публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия и на агенциите, отговорни за управлението на проектите по програма „Еразъм+“;
- проверка, че предложението не носи риск от двойно финансиране. Ако е необходимо, тази проверка се извършва в сътрудничество с други агенции или други заинтересовани страни.

Националната или Изпълнителната агенция назначава комисия за оценка, която да упражнява надзор върху управлението на целия процес на подбор. Въз основа на извършената от експерти оценка комисията за оценка съставя списък с проекти за подбор.

За всички дейности, обхванати от настоящото ръководство, по време на процедурата по оценяване от кандидатите може да бъде поискано да предоставят допълнителна информация или да пояснят приложената към заявлението документация, при условие че тази информация или пояснение не изменя съществено предложението. Искания за допълнителна информация или уточнения са особено обосновани в случаите, когато кандидатът е допуснал явни технически грешки или (за проекти, финансирани въз основа на споразумения, сключени с много бенефициери) едно или повече от мандатните писма на партньорите липсват (информация за споразуменията, сключени с много бенефициери, можете да намерите в раздел „Споразумение/решение за отпускане на безвъзмездни средства“ по-долу).

ОКОНЧАТЕЛНО РЕШЕНИЕ

В края на процедурата по оценяване националната или Изпълнителната агенция определя проектите, за изпълнението на които ще бъдат отпуснати безвъзмездна финансова подкрепа, въз основа на:

- класирането, предложено от комисията за оценка;
- бюджетът, който е наличен за дадена дейност (или за даден сектор в рамките на дейност)

След приключването на процедурата по оценяване формулярите за кандидатстване и приложените към тях документи не се изпращат обратно на кандидата, независимо от изхода от процедурата.

УВЕДОМЯВАНЕ ЗА РЕШЕНИЯТА ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Индикативните срокове за уведомяване на резултатите от процедурите по оценяване за всяка дейност са посочени в раздела „Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане“ по-долу.

КАКВО СЛЕДВА СЛЕД ОДОБРЯВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

СПОРАЗУМЕНИЕ/РЕШЕНИЕ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Ако проектът бъде одобрен за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програма „Еразъм+“:

- решение за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа: взема се от Изпълнителната агенция и кандидатът се уведомява за него. След получаване на решението/уведомлението за него кандидатът придобива качеството на бенефициери на безвъзмездни средства от ЕС и може да започне изпълнението на проекта²⁶⁷;
- споразумение за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа: подписва се между националната или Изпълнителната агенция, която е одобрила проекта и кандидата. Споразумението за отпускане на безвъзмездни средства се изпраща на кандидата, за да бъде подписано от неговия юридически представител и върнато на националната или Изпълнителната агенция за подписване от нейна страна. След подписването на споразумението от двете страни кандидатът придобива качеството на бенефициери на безвъзмездните средства от ЕС и може да започне изпълнението на проекта²⁶⁸.

В зависимост от вида на дейността споразуменията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа могат да бъдат сключени с един бенефициер, когато кандидатът е единствен бенефициер, или с много бенефициери, когато всички организации партньори в консорциума придобиват качеството на бенефициери по споразумението. Споразумението с множество бенефициери се подписва от координатора, който се явява единственото звено за контакт пред националната или Изпълнителната агенция. Всички останали организации, участващи в проекта (събенефициери), подписват мандатни писма, с които възлагат на координатора отговорността да действа като основен бенефициер. По правило мандатните писма, подписани от всеки от партньорите в полза на кандидата, трябва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстване. Когато се налага тези мандатни писма да бъдат предоставени на по-късен етап, кандидатът трябва да ги предостави не по-късно от подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

Nota bene: Мандатни писма не се изискват от организации партньори в други държави, освен държавата на кандидата, в случаи на проекти за мобилност на учачи и персонал във висшето образование и професионалното образование и обучение проекти за мобилност на персонал в училищното образование и образованието за възрастни. При все това организациите, участващи в национални консорциуми в областта на висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни трябва да представят мандатни писма на организацията кандидат.

По изключение, в стратегическите партньорства във формат „Партньорства за обмен между училища“ всяка участваща организация, която е включена в изпълнението на одобрен проект, подписва отделно (за един бенефициер) споразумение за отпускане на безвъзмездни средства само за своя дял от безвъзмездните средства с националната агенция в своята държава.

Образци на споразуменията и решенията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа, използвани в рамките на програма „Еразъм+“, ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

Индикативните срокове за получаване на споразуменията и решенията за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа за всяка дейност са посочени в раздела „Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане“ по-долу.

РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Приемането на заявление не представлява ангажимент за отпускане на безвъзмездни средства, равни по размер на сумата, поискана от бенефициера. Заявеното финансиране може да бъде намалено на основание на специалните правила за финансиране, приложими към съответната дейност.

Отпускането на безвъзмездна финансова подкрепа в рамките на една покана за кандидатстване не поражда право на получаване на безвъзмездни средства в следващи покани.

²⁶⁷ Информация за изключенията от това правило можете да намерите в раздела „Забрана за отпускане със задна дата“ в тази част от ръководството.

²⁶⁸ Вж. горната бележка под линия.

Трябва да се отбележи, че предвиденият в споразумението размер на безвъзмездните средства е максимална сума, която не може да бъде увеличена, дори ако бенефициерът заяви по-висока сума.

Средствата, преведени от Изпълнителната агенция или националната агенция, трябва да бъдат идентифицирани в сметката или подсметката, определена от бенефициера за изплащане на безвъзмездните средства.

ПРОЦЕДУРИ ЗА ПЛАЩАНЕ

В зависимост от вида на действието, срока на изпълнение на споразумението/решението за отпускане на безвъзмездни средства и оценката на финансовия риск по отношение на проектите, подкрепени по програма „Еразъм+“, се прилагат различни процедури за плащане.

С изключение на първото авансово плащане, останалите плащания или възстановявания ще се извършват въз основа на анализ на отчети или искания за плащане, подадени от бенефициера (образците на тези документи ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на националните агенции и изпълнителната агенция).

Прилаганите в рамките на програма „Еразъм+“ процедури за плащане са описани по-долу.

АВАНСОВО ПЛАЩАНЕ

Авансово плащане ще бъде преведено на бенефициера в срок от 30 дни от датата на подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства от последната от двете страни или на уведомяване на бенефициера за решението за отпускане на безвъзмездни средства, и, когато е приложимо, на получаване на необходимите гаранции (вж. раздел „Финансова гаранция“ по-долу). Авансовото плащане има за цел да осигури на бенефициера оборотни средства. Националните агенции или изпълнителната агенция могат да решат да разделят авансовото плащане на няколко вноски. Те също така могат да решат да намалят размера на авансовото плащане или въобще да не предоставят такова, ако преценят, че бенефициерът не разполага с достатъчен финансов капацитет.

СЛЕДВАЩИ АВАНСОВИ ПЛАЩАНИЯ

Бенефициерите по някои действия ще получат второ, а в някои случаи и трето авансово плащане в срок от 60 календарни дни от получаването от националната или изпълнителната агенция на подадените от бенефициерите искания за следващи, когато искането за следващо авансово плащане е придружено от междинен отчет. Такива следващи авансови плащания могат да бъдат поискани след усвояването на поне 70 % от предходното авансово плащане. Когато в отчета за усвояването на предходно авансовото плащане (плащания) е отразено, че за покриване на разходи по проекта са усвоени по-малко от 70 % от предходното плащане (плащания), сумата на следващото плащане може да се намали с неусвоената част от предходното авансово плащане.

МЕЖДИНЕН ОТЧЕТ ИЛИ ОТЧЕТ ЗА НАПРЕДЪКА/ТЕХНИЧЕСКИ ОТЧЕТ

От бенефициерите на някои действия ще бъде поискано да приложат междинен отчет към искането на следващи авансови плащания. В други случаи от бенефициерите може да бъде поискано да представят отчет за напредъка или технически отчет с информация относно състоянието на изпълнението на проекта. Отчетите за напредъка и техническите отчети не водят до отпускане на следващи авансови плащания. Междинният отчет и отчетът за напредъка/техническият отчет трябва да бъдат предоставени в срока, посочен в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездни средства.

ПЛАЩАНЕ ИЛИ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ОСТАТЪКА

Размерът на окончателното плащане в полза на бенефициера се определя въз основа на окончателния отчет, който трябва да бъде представен в срока, посочен в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездни средства. Ако а) мероприятията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин или б) допустимите разходи, действително извършени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е недостатъчно, размерът на финансирането може да бъде намален пропорционално или, когато е приложимо, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови сумите, надхвърлящи полученото предварително финансиране.

По някои действия националната или изпълнителната агенция превежда 100 % от отпуснатите безвъзмездни средства като авансово плащане. В такива случаи не се дължи плащане на остатъка. Независимо от това, ако — въз основа на окончателния отчет, представен в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни

средства — а) мероприятията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин или б) допустимите разходи, действително извършени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е недостатъчно, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови сумите, надхвърлящи полученото предварително финансиране.

Общото правило е, че окончателното плащане се извършва или искането за възстановяване на остатъка се отправя в срок от 60 календарни дни от получаването на окончателния отчет.

Подробна информация за условията за плащане, приложими към всяко действие, можете да намерите в раздела „Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите и условия за плащане“ по-долу.

ФИНАНСОВИ САНКЦИИ

На бенефициерите на централизирани действия, които са извършили сериозно нарушение на договорните си задължения, могат да се налагат финансови санкции при условията, посочени в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства.

СРОКОВЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЖИЗНЕНИЯ ЦИКЪЛ НА ПРОЕКТИТЕ И УСЛОВИЯ НА ПЛАЩАНЕ

	Срокове по отношение на жизнения цикъл на проектите			Условия за плащане		
	Индикативен срок за уведомяване за решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Индикативен срок за подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа	Дата на окончателното плащане/искането за възстановяване на остатъка	Брой на авансовите плащания	Междинен (технически) отчет	% от безвъзмездните средства, предоставени на различните етапи
КД 1 — Мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	2	Да	Авансово плащане: 80 %—20 % Остатък: 0 %
КД 1 — Други видове мобилност (ПОО, училищно образование, образование за възрастни и младеж)	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	1	Не	Авансово плащане: 80% Остатък: 20%
КД 1 — Професионално образование и обучение (по избор)	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	2	Да	Авансово плащане: 80 %—20 % Остатък: 0%
КД 1 — Съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	Не е предвидено плащане на остатък	3	Не	Авансово плащане: 25 %—50 %—25 % Остатък: 0%
КД 2 — Стратегически партньорства със срок до 2 години	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	1	Не	Авансово плащане: 80% Остатък: 20%
КД 2 — Стратегически партньорства със срок между 2 и 3 години	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	2	Да	Авансово плащане: 40 %—40 % Остатък: 20%
КД 2 — Стратегически партньорства във формат „Партньорства за обмен между училища“ (по избор)	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателните доклади от всички участващи национални агенции	2	Да	Авансово плащане: 80 %—20 % Остатък: 0%
КД 2 — Алианси на знанията (включително Европейски университети) и секторни алианси на уменията	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	7 месеца от крайния срок за подаване на заявления	До 60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	2	Да	Авансово плащане: 40 %—40 % Остатък: 20%

КД2 — Изграждане на капацитет в областта на висшето образование	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	7 месеца от крайния срок за подаване на заявления	До 60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	2	Да	Авансово плащане: 50 %—40 % Остатък: 10%
КД 2 — Изграждане на капацитет в областта на младежта	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	До 60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Да	Авансово плащане: 80% Остатък: 20%
КД 3 — Проекти за младежки диалог	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	4 месеца от крайния срок за подаване на заявления	60 календарни дни от получаването на окончателния доклад от националната агенция	1	Не	Авансово плащане: 80% Остатък: 20%
Дейности по инициативата „Жан Моне“	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	До 60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Да	Авансово плащане: 70 % Остатък: 30 %
Спорт — Партньорства за сътрудничество	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	До 60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Авансово плащане: 70 % Остатък: 30 %
Спорт — Малки партньорства за сътрудничество	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	До 60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Авансово плащане: 70 % Остатък: 30 %
Спорт — европейски спортни събития с нестопанска цел	5 месеца от крайния срок за подаване на заявления	6 месеца от крайния срок за подаване на заявления	До 60 дни от получаването на окончателния доклад от EACEA	1	Не	Авансово плащане: 70 % Остатък: 30 %

За стратегическите партньорства, използващи формат „Партньорства за обмен между училища“, и за проекти по ключово действие 1 в областта на ПОО, в зависимост от националната правна уредба и правния статут на организациите, участващи в проекта, националната агенция може със свое решение да приложи модел със 100 % авансово финансиране. За проекти по ключово действие 1 в областта на ПОО националната агенция може със свое решение да приложи модела със 100 % авансово финансиране само ако кандидатът е училище по смисъла на националното законодателство. В случаите, в които не се прилага този модел, ще се използват другите модели за финансиране, приложими за тези действия.

Обърнете внимание, че индикативните срокове, посочени в горната таблица, са дадени само за сведение и не представляват поемане на юридическо задължение от страна на националните агенции и Изпълнителната агенция. Аналогично, по отношение на условията за плащане, посочени по-горе, следва да се отбележи, че тези условия се прилагат общо, но в зависимост от индивидуалното положение на кандидатстващата организация или консорциум (например съобразно техния финансов капацитет) може в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа да бъдат предвидени различни условия. В случай на недостиг на бюджетни кредити на ЕС през дадена бюджетна година размерът на първото авансово плащане може да бъде допълнително намален.

ДРУГИ ВАЖНИ ДОГОВОРНИ РАЗПОРЕДБИ

ФИНАНСОВА ГАРАНЦИЯ

Ако финансовият капацитет на бенефициера не бъде оценен като задоволителен, националната или Изпълнителната агенция може да изиска от бенефициера, на когото е отпусната безвъзмездна финансова подкрепа в размер над 60 000 EUR, да предостави предварително гаранция с цел да се ограничат финансовите рискове, свързани с плащането по предварително финансиране. Сумата на изисканата гаранция може да достигне размера на плащането (плащанията) по авансово плащане.

Целта на тази гаранция е банката или финансовата институция да осигурят неотменимо обезпечение или да действат като пръв гарант за задълженията на бенефициера по силата на споразумението или решението за отпускане на безвъзмездни средства.

Тази финансова гаранция, деноминирана в евро, се предоставя от одобрена банка или финансова институция, установена в една от държавите — членки на Европейския съюз. Когато бенефициерът е установен в държава извън ЕС, националната или Изпълнителната агенция може да се съгласи установена в тази държава банка или финансова институция да предостави гаранцията, ако приеме, че банката или финансовата институция предлага еквивалентна финансова сигурност и характеристики като тези, които се предлагат от банка или финансова институция, установена в държава — членка на ЕС.

Гаранцията може да бъде заменена със съвместна гаранция, предоставена от трета страна, или с няколко гаранции на трети страни, предоставени от участващите организации, които са страни по същото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.

Гаранцията се освобождава при постепенното изчистване на предварителното финансиране чрез междинните плащания или плащанията на остатъка за бенефициера в съответствие с условията в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа. В случай че изплащането на остатъка се извършва под формата на възстановяване, гаранцията се освобождава след уведомяване на бенефициера.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ И ВЪЗЛАГАНЕ НА ДОГОВОР ЗА ПОРЪЧКА

Бенефициерът може да прибегне до възлагане на договори за подизпълнение за специфични технически услуги, за които се изискват специални умения (свързани с областите на правото, счетоводството, данъчното облагане, човешките ресурси, информационните технологии и др.), или на договори за изпълнение. Разходите, направени от бенефициера за такива услуги, могат следователно да се приемат за допустими разходи, ако отговарят на всички останали критерии, посочени в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

Когато за изпълнението на проекта се изисква възлагане на поръчки за стоки, строителство или услуги (договори за изпълнение), бенефициерите трябва да възложат поръчката на този участник, който е подал икономически най-изгодната оферта, т.е. офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, или когато е уместно, офертата, предлагаща най-ниската цена, като се гарантира, че няма конфликт на интереси и че тази документация се съхранява за целите на евентуален одит.

При сключване на договор за изпълнение, чиято стойност надхвърля 60 000 EUR (или 25 000 EUR за дейности за изграждане на капацитет в областта на висшето образование), националната или Изпълнителната агенция може да наложи на бенефициера специални правила в допълнение към описаните в предходния параграф. Тези специални правила ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и Изпълнителната агенция.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОТПУСНАТИТЕ БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

В съответствие с принципа на прозрачност и изискването за последваща публичност, информация за получателите на средства от Съюза трябва да бъде публикувана на уебсайта на Комисията, на Изпълнителната агенция и/или на националните агенции през първата половина на годината, следваща приключването на финансовата година, за която са отпуснати тези безвъзмездни средства.

Информацията може да се публикува и по всякакви други подходящи начини, включително в Официален вестник на Европейския съюз.

Националните агенции и Изпълнителната агенция публикуват следната информация:

- наименование и място на дейност на бенефициера;
- размер на отпуснатите безвъзмездна финансова подкрепа;
- характер и цел на отпуснатите безвъзмездна финансова подкрепа.

При мотивирано и надлежно обосновано искане, подадено от бенефициера, публикуването се отменя, ако оповестяването на тази информация може да застраши правата и свободите на засегнатите лица, защитени с Хартата на основните права на Европейския съюз, или да навреди на търговските интереси на бенефициерите.

Що се отнася до лични данни на физически лица, публикуваната информация се заличава две години след края на финансовата година, през която са отпуснати средствата.

Същото се отнася и за личните данни, съдържащи се в официалните наименования на юридически лица (например сдружение или дружество, чието наименование се състои от имената на неговите учредители).

Тази информация не се публикува за стипендии, изплатени на физически лица, и друга пряка помощ, отпусната на крайно нуждаещи се физически лица (бежанци и безработни лица). Освен това организациите бенефициери нямат право да публикуват такива данни за лица, които получават безвъзмездни средства за мобилност по програма „Еразъм“.

ПУБЛИЧНОСТ

Освен изискванията относно видимостта на проекта и за разпространение и използване на резултатите от него (които са критерии за отпускане на безвъзмездни средства), е предвидено и задължение за осигуряване на минимална публичност за всеки проект, подкрепен с безвъзмездни средства.

Бенефициерите трябва ясно да посочват помощта от Европейския съюз във всички съобщения или публикации, независимо от формата и медията, включително интернет, или във връзка с дейностите, за които се използват безвъзмездните средства.

Това задължение трябва да се изпълнява в съответствие с разпоредбите на споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа. Ако тези разпоредби не са изпълнени изцяло, размерът на отпуснатите на бенефициера безвъзмездни средства може да бъде намален.

Допълнителни изисквания относно осигуряването на видимостта на проекта се съдържат в насоките за разпространение в приложение II към настоящото ръководство.

ПРОВЕРКИ И ОДИТИ

Националната или Изпълнителната агенция и/или Европейската комисия могат да извършат технически и финансови проверки и одити във връзка с усвояването на безвъзмездните средства. Те могат също така да извършат проверки на задължителните записи на бенефициера (или събенефициера) за целите на периодичната оценка на финансирането въз основа на еднократни суми, единични ставки или единни ставки. Бенефициерът (или събенефициерът) се задължава с подписа на своя юридически представител да предостави доказателства, че отпуснатите безвъзмездни средства са използвани целесъобразно. Европейската комисия, Изпълнителната агенция, националните агенции и/или Европейската сметна палата или упълномощен от тях орган могат да проверяват начина на използване на безвъзмездните средства по всяко време в срок до пет години или до три години за безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, започвайки от датата на балансовото плащане или извършване на възстановяването от националната или Изпълнителната агенция. Поради това бенефициерите трябва да съхраняват през този период документация, оригиналните оправдателни документи, статистически данни и други документи, свързани с безвъзмездните средства.

За проекти, управлявани централизирано от Изпълнителната агенция, е възможно да се прилагат различни видове одитни процедури съобразно вида на съответното действие и размера на отпуснатите безвъзмездни средства (ако е приложимо, одит от тип I за безвъзмездни средства в размер, по-голям от 60 000 EUR и по-малък от 750 000 EUR, и одит от тип II за безвъзмездни средства в размер от 750 000 EUR или повече). Повече информация ще намерите на уебсайта на Изпълнителната агенция.

Подробни разпоредби относно проверките и одитите са включени в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездни средства.

ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Всички лични данни, съдържащи се във формуляра за кандидатстване или споразумението/решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа, се обработват от националната или Изпълнителната агенция или от Европейската комисия в съответствие със:

- Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни. В случай на влизане в сила на нов регламент, заменящ Регламент (ЕО) № 45/2001, ще се прилагат разпоредбите на такъв нов регламент.;
- На втори план и само доколкото Регламент № 45/2001 не се прилага – Общият регламент за защита на данните (ОРЗД или Регламент 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета) или националното законодателство за защита на данните, в случай че ОРЗД не се прилага (страни извън ЕС).

Освен ако са обозначени като незадължителни, отговорите на кандидата на въпросите, съдържащи се във формуляра за кандидатстване, са необходими за оценката и по-нататъшната обработка на заявлението за безвъзмездни средства в съответствие с ръководството за програма „Еразъм+“. Личните данни ще бъдат обработвани единствено за тази цел от отдела или звеното, отговарящо за съответната програма на Съюза за предоставяне на безвъзмездни средства (орган, действащ като администратор на данни). Допуска се предаване при необходимост на лични данни на трети лица, участващи в оценката на заявленията или в процедурата по управление на безвъзмездните средства, без да се засяга възможността за предаване на данни на органите, отговарящи за извършването на мониторинг и проверки в съответствие със законодателството на Европейския съюз, или на органи, на които е възложено извършването на оценки на програмата или на отделни действия по програмата. По-специално за целите на защитата на финансовите интереси на Съюза личните данни могат да бъдат предадени на служби за вътрешен одит, на Европейската сметна палата, на Комисията по финансови нередности или Европейската служба за борба с измамите, както и между разпоредителите с бюджетни кредити на Комисията и изпълнителните агенции. Кандидатът има право на достъп до личните си данни и право да внася поправки в тях. Ако кандидатът има въпроси във връзка с обработката на неговите лични данни, той следва да отправи тези въпроси към агенцията, която е одобрила проекта. Ако възникне спор, кандидатът има също така право да се обърне по всяко време към Европейския надзорен орган по защита на данните. Повече информация относно обработката на личните данни се съдържа в споразумението или решението за отпускане на безвъзмездна финансова подкрепа.

По отношение на обработката на лични данни в рамките на програма „Еразъм+“, на уебсайтовете на Комисията и Изпълнителната агенция е поместена декларация за поверителност на личните данни, съдържаща данни за контакт.

В рамките на централизираните действия, управлявани от Изпълнителната агенция, кандидатите и – в случая на юридически лица – лицата, които са членове на административните, управленските или надзорните органи на кандидата или имат правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол върху този кандидат, или лицата които поемат неограничена отговорност за задълженията на кандидата – се уведомяват, че техните лични данни (име и фамилия в случая на физически лица, адрес, правна форма, име и фамилия на лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол, в случая на юридически лица) могат да бъдат регистрирани в Системата за ранно предупреждение и отстраняване (СРПО) от разпоредител с бюджетни средства на Агенцията, ако са в хипотезите, посочени в Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 на Европейския Парламент и на Съвета от 18 юли 2018 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза.

ИЗИСКВАНЕ ЗА ОТВОРЕН ДОСТЪП

„Еразъм+“ насърчава отворения достъп до проектните резултати в подкрепа на ученето, преподаването, обучението и работата с младежи. Целта е да се гарантира, че материалите, изготвени благодарение на публично финансиране, създават стойност за обществото като цяло, да се увеличава стойността, видимостта и многократното използване на идеите и материалите от проекта и да се гарантира дългосрочен достъп до резултатите дори ако например консорциумът бенефициер престане да съществува.

По-конкретно, „Еразъм+“ се ангажира да предоставя всички образователни ресурси, създадени в контекста на подпомагани от програмата проекти, включително документи, медийни произведения, софтуер и други материали, като свободно достъпни за обществеността при условията на отворени лицензи (вж. следващия раздел). Материалите от този вид са известни като отворени образователни ресурси (ООР). Бенефициерите трябва също така да гарантират, че тези ООР се споделят в редактируем цифров формат, че са свободно достъпни в интернет (без разходи, регистрации и други ограничения) и при възможност се споделят на подходяща и свободно достъпна

платформа, а не само на уебсайта на съответния проект или институция. Изискването за свободен достъп е задължително и не засяга правата върху интелектуална собственост на бенефициерите на безвъзмездни средства.

ОТВОРЕНИ ЛИЦЕНЗИ И ПРАВА ВЪРХУ ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

В общия случай авторското право предоставя на автора на едно произведение, като например образователен ресурс, изключителни права за използване на произведението. Лицензите са общоприето средство, чрез което носителите на авторски права позволяват на други лица да използват техни произведения. В лиценза се определят реда и условията, при които носителят на права позволява на определени лица или организации да използват негови произведения.

Отвореният лиценз е средство, чрез което носителят на авторското право (авторът или друг носител на права) предоставя на обществеността законно разрешение за използване на неговото произведение. Предоставяният отворен лиценз обикновено се посочва непосредствено върху произведението и при всяко негово споделяне. Както и при другите лицензи, отвореният лиценз не предполага прехвърляне на авторското право или на други права върху интелектуална собственост. Лицето, предоставило отворен лиценз за свое произведение, остава носител на авторското право върху съответните материали и може самостоятелно да използва тези материали по собствено желание, например за търговска реализация на резултатите от своя проект. По-конкретно, предоставеният отворен лиценз за образователни ресурси, създадени със съдействието на програма „Еразъм+“, трябва да позволява на обществеността (т.е. на всяко трето лице) да упражнява свободно най-малко следните права:

- да използва произведението;
- да адаптира произведението, както е необходимо (например да го превежда, съкращава, приспособява към местните условия и др.);
- да възпроизвежда и споделя оригиналното или адаптираното произведение с други (например с ученици в клас, онлайн, с колеги и др.).

Въпреки че програма „Еразъм+“ насърчава бенефициерите да предоставят най-отворените лицензи²⁶⁹, за да гарантират максимално въздействие на своите произведения, бенефициерите могат да изберат отворени лицензи със специални условия, по-конкретно:

- задължително посочване на автора при всяко използване и споделяне на произведението или негови производни;
- забрана за търговско използване на произведението (например продажба от други лица, включване в учебник, разпространяван в търговската мрежа и др.);
- задължение за споделяне на всички производни на произведението в рамките на същия лиценз или при същите лицензионни условия.

Въпреки че бенефициерите са свободни да избират всеки вид отворен лиценз и дори да разработват свои отворени лицензи, за да се избегне дублиране на работата и за да се осигурят условия за съчетаване на няколко произведения, бенефициерите на „Еразъм+“ настоятелно се насърчават да използват добре известни съществуващи лицензи, подходящи за вида на съответния ресурс. Лицензът не може да съдържа условия, които ограничават кръга на потребителите, принуждават потребителите да се регистрират, да участват или да се включват в конкретни дейности, или изискват използването да бъде изрично поискано или докладвано.

Приложими правила

Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 на Европейския Парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 193, 30.7.2018).

²⁶⁹ например широко използваните Creative Commons Attribution или Creative Commons Attribution-Share Alike за художествени творби, GNU Public License и GNU Lesser Public License за софтуер и Open Database License за бази данни.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Специфични правила и информация във връзка с дейностите за мобилност, стратегическите партньорства и изграждането на капацитет в областта на висшето образование

Това приложение съдържа допълнителни критерии и важна информация относно подготовката, изпълнението и последващите дейности по проекти за мобилност и дейности за мобилност за образователни степени във висшето образование, както и няколко конкретни примера за дейности, които могат да бъдат реализирани в рамките на стратегически партньорства в областите на образованието, обучението и младежта, и допълнителна информация за изграждането на капацитет в областта на проектите за висше образование.

Организациите, които имат намерение да разработят проект в съответствие с тези действия, се приканват да прочетат внимателно съответните части от това приложение, преди да подадат своето заявление за отпускане на безвъзмездни средства. Приложението е разделено на следните раздели:

Проект за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции	306
Образователна мобилност на обучаеми и персонал в системата на професионалното образование и обучение	313
Проекти за мобилност на учители и друг училищен персонал в областта на училищното образование	319
Проект за мобилност на персонал, работещ в сферата на образованието на възрастни	322
Проект за мобилност на младежи и специалисти, работещи с младежи	324
Съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“	329
Стратегически партньорства	333
Изграждане на капацитет в областта на висшето образование	349

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПЕРСОНАЛ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ

ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А: АКРЕДИТАЦИЯ НА УЧАСТВАЩИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

ХАРТА ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ „ЕРАЗЪМ“

Хартата за висше образование „Еразъм“ осигурява общата рамка за качество за дейностите по европейско и международно сътрудничество, които дадена висша учебна институция (ВУИ) би могла да провежда в рамките на програмата. Удостояването с хартата за висше образование „Еразъм“ е предварително условие за всички ВУИ, установени в държави по програмата и желаещи да участват в дейности за образователна мобилност на физически лица и/или сътрудничество за иновации и добри практики по програмата. За ВУИ, установени в държави партньори, не се изисква харта за висше образование „Еразъм“. За тези институции рамката за качество ще се установява посредством междуинституционални споразумения (вж. по-долу), сключени между висшите учебни институции.

Изпълнителната агенция в Брюксел ежегодно публикува покана за представяне на предложения за удостояване с харта за висше образование „Еразъм“. Ако бъде присъдена, хартата остава валидна за целия срок на програмата. Условието за кандидатстване за харта за висше образование „Еразъм“ (ЕСНЕ) са описани на [уебсайта на Изпълнителната агенция](https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en) на адрес:

https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/erasmus-charter-for-higher-education-2014-2020_en

Висшите учебни институции трябва да съблюдават всички разпоредби на хартата за висше образование „Еразъм“ по време на изпълнение на проекта. Съблюдаването ще се следи от националните агенции, които ще заложат своите стратегии за мониторинг върху новото Ръководство за мониторинг на ЕСНЕ (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-monitoring-guide_en) — нов наръчник, чиято цел е да предостави набор от съгласувани насоки и примери за добри практики в областта на наблюдението и подобряването на съответствието с изискванията на ЕСНЕ. Препоръчва се на висшите учебни институции, които кандидатстват за проекти по програма „Еразъм+“ или участват в такива проекти, да направят справка в посоченото ръководство за информация относно приоритетните области по отношение на съответствието с ЕСНЕ, както и за наличните инструменти, насоки и връзки към уебсайтове.

Нарушението на всеки от тези принципи и поети ангажименти може да доведе до оттегляне на акредитацията от страна на Европейската комисия.

АКРЕДИТАЦИЯ НА КОНСОРЦИУМИ

Всяка от четирите допустими дейности за мобилност може да бъде изпълнявана от национален консорциум за мобилност в областта на висшето образование в рамките на проект за мобилност в областта на висшето образование.

Целта на консорциума за мобилност е да улесни организацията на дейности за мобилност и да осигури допълнителна добавена стойност, изразяваща се в по-високо качество на дейностите от това, което всяка отделна изпращаща висша учебна институция би могла да предостави самостоятелно. Организациите, участващи в национален консорциум за мобилност, могат да обединят предоставянето на услуги или да използват съвместно услуги, свързани с организацията на мобилност. Съвместните дейности обикновено включват съвместно административно, договорно и финансово управление на мобилността, съвместен подбор и/или подготовка и наставничество на участниците, както и централизирано звено за привличане на предприятия и за определяне на подходящи предприятия и участници, където е приложимо. Освен това националният консорциум за мобилност може да оказва помощ на пристигащи за стаж студенти и членове на персонала. Тази дейност включва намиране на приемаща организация в района, където са установени членовете на консорциума за мобилност, и предоставяне на съдействие при необходимост.

Координиращата организация на консорциум, понякога заедно с други/посреднически организации, може да има активна роля за установяване на контакти с предприятия и за откриване на възможности за стажове и места за стажуване на персонал, както и за популяризиране на тези дейности, за предоставяне на информация и т.н.

Координиращата организация на консорциум се приканва да координира дейността си с консорциуми от други страни с оглед увеличаване на наличността и качеството на стажовете и подпомагане на студентските стажове по програма „Еразъм+“.

Всяка изпращаща висша учебна институция носи отговорност за качеството, за съдържанието и за признаването на периодите на мобилност. Всеки член на консорциума е длъжен да подпише споразумение с координиращата организация на консорциума, с което се определят функциите, отговорностите и административните и финансовите условия; договорените условия на сътрудничеството уреждат въпроси като механизмите за подготовка, осигуряването на качество и последващите действия след периодите на мобилност. Освен това всяка изпращаща ВУИ отговаря за подписването на междуинституционални споразумения (вж. следващия раздел) с ВУИ, които приемат нейните студенти и членове на персонала.

Даден национален консорциум за мобилност може да получи финансиране само ако притежава акредитация за консорциум. Ако при оценката даден национален консорциум за мобилност не бъде одобрен, той трябва да кандидатства отново за акредитация и за финансиране през следващата година.

Спазването на условията на акредитацията за консорциум се контролира от националната агенция. Всеки по-сериозен проблем (например злоупотреба със средства, неспазване на задълженията или слабости по отношение на финансовия капацитет) или нарушение на поетите задължения от страна на консорциума може да доведе до оттегляне на акредитацията от страна на националната агенция. Националната агенция задължава координиращата консорциума организация да уведомява незабавно националната агенция за всяка промяна в състава, положението или статута на консорциума, която може да е основание за промени в акредитацията или за нейното оттегляне.

Б: МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СПОРАЗУМЕНИЕ

Мобилност на студенти с цел обучение и мобилност на персонал с цел преподаване между различни ВУИ се осъществява само въз основа на междуинституционално споразумение, сключено между отделни ВУИ. Образците са предоставени на разположение на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/inter-institutional-agreement_en. Междуинституционалните споразумения могат да бъдат подписани от две или повече ВУИ.

С това междуинституционално споразумение в случаите на мобилност, осъществявана между държави по програмата и държави партньори, се уреждат общите принципи съгласно хартата за висше образование „Еразъм“, като и двете страни поемат задължение да ги спазват.

Освен това обхватът на едно междуинституционално споразумение може да бъде разширен и да включи мобилност на студенти за стажове и/или мобилност на персонал за обучение, като се разчита на познаването на предприятията от страна на партньорската институция за намиране на приемащи предприятия/организации в чужбина.

В: MOBILITY TOOL+

Организацията бенефициер трябва да кодира в Mobility Tool+ общата информация относно участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши възможно най-скоро след като участниците са избрани. Организациите бенефициери са длъжни да актуализират информацията в Mobility Tool+ поне веднъж месечно по време на изпълнението на проекта за мобилност с нова информация относно участниците и дейностите за мобилност.

За проекти за мобилност между държавите по програмата и държавите партньори е необходимо ВУИ от партньорската страна да се идентифицират в рамките на Mobility tool+ чрез идентификационен номер на участник (ИНУ). Ако ВУИ от Партньорската страна все още няма ИНУ, базиран на предишно участие в програмите на ЕС, то ВУИ трябва да се регистрира отделно чрез Портала на участниците и да уведоми бенефициера.

Mobility tool+ ще подкрепя бенефициера в управлението на дейностите за мобилност по програма „Еразъм+“. Бенефициерите ще имат възможност да генерират предварително попълнени доклади от Mobility tool+ въз основа на информацията, която са предоставили. Mobility tool+ ще генерира и доклади, които трябва да бъдат попълнени от участниците в дейностите за мобилност.

Г: УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА СТУДЕНТИ

Подбор

Студентите кандидатстват пред своята висша учебна институция, която извършва подбора на участниците в дейността за мобилност. Подборът на студенти, както и процедурите за отпускане на безвъзмездни средства за

студенти трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документиранни, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Висшата учебна институция предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които са поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на студенти.

Критериите за подбор, като например: академични постижения на кандидата, предишни участия в мобилност, мотивация, предишен опит в приемащата държава (т.е. завръщане в държавата на произход) и т.н., се публикуват. За студентите от държави партньори първият критерий за подбор е академичният успех, но на еквивалентно академично ниво, като предимство трябва да се дава на студентите с по-малко облагодетелстван социално-икономически произход (включително бежанци, търсещи убежище и мигранти).

С по-нисък приоритет се ползват тези, които вече са участвали в действия за мобилност в рамките на същия цикъл на обучение по програма „Еразъм“ за обучение през целия живот, програма „Еразмус Мундус“ или програма „Еразъм+“. За магистърските курсове „Еразмус Мундус“ и съвместните магистърски степени „Еразмус Мундус“, предишни участия се вземат предвид само за стипендианти.

След приключването на процеса по подбор на студенти те следва да получат от своята изпращаща институция Харта за студенти „Еразъм+“, в която са описани правата и задълженията на студентите във връзка с техния период на обучение или стаж в чужбина и е предоставена информация за различните стъпки, които следва да бъдат предприети преди, по време и след приключване на мобилността.

СПОРАЗУМИЕНИЕ СЪС СТУДЕНТА

Преди заминаването си всеки избран студент трябва да подпише споразумение, което включва и „споразумение за обучение“, с което се определя програмата за обучението и/или стажа, както е договорена между студента, изпращащата и приемащата организация. Образецът е предоставен на разположение на следния адрес: http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm

С това споразумение за обучение се определят планираните резултати от обучението за периода на обучение в чужбина и се посочват условията за формално признаване. Със споразумението се определя и мястото на провеждане на обучението и/или стажа. В споразумението за обучение изпращащата институция и студентът се договарят за нивото на владеене на езика (основен език на преподаване/език, използван на работното място), което следва да бъде достигнато от студента преди началото на периода на обучение/стажуване в съответствие с препоръчаното ниво, посочено в междуинституционалното споразумение, сключено между изпращащата и приемащата институции (или в съответствие с изискванията на предприятието, когато става дума за стаж).

Където е приложимо, изпращащата институция и студентът могат да се споразумеят за предоставяне на подходящата езикова подкрепа, която да позволи на студента да достигне договореното ниво (вж. следващия параграф относно онлайн услугата за езикова подкрепа).

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА СТУДЕНТИ

Студентите могат да получават „безвъзмездни средства за студенти“ за покриване на увеличените разходи, свързани с периода на мобилност в чужбина. Тези безвъзмездни средства могат да бъдат един от следните два вида или и двата вида едновременно:

- безвъзмездни средства от ЕС, изчислени на месец и платими като единични разходи (вж. раздел „Правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство) и/или
- национални, регионални или местни безвъзмездни средства, предоставени от публичен или частен донор или чрез схема за отпускане на заеми.

Право на участие в програмата (за мобилност с цел обучение или стажуване) имат и студенти, които не получават безвъзмездни средства от ЕС, т.е. студенти, които изпълняват всички критерии за допустимост на студенти по програма „Еразъм“ и се възползват от всички предимства на това да са студенти по програма „Еразъм“, но не получават безвъзмездни средства за мобилност от ЕС. Правилата, съдържащи се в настоящото ръководство за програмата, с изключение на тези за разпределението на безвъзмездни средства, се прилагат и към тези студенти, които не получават безвъзмездни средства от ЕС. Броят на студентите, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателя за постигнатите резултати, използван във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави.

Студентите, участващи в проект за мобилност в областта на висшето образование, подкрепян от програма „Еразъм+“ (независимо дали получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“), са освободени от

заплащане на такси за обучение, регистрация, изпити и достъп до лаборатории и библиотеки в приемащите институции.

Възможно е обаче студентите да заплащат някои малки такси за разходи като застраховки, за студентски съюзи и използване на различни материали като фотокопирни услуги и лабораторни материали на същото основание, на което за тези разходи заплащат местните студенти. От заминаващите студенти не се събират никакви допълнителни такси и други плащания във връзка с организацията или администрирането на техния период на мобилност.

Освен това правото на стипендия или заем, предоставени на студентите за обучението им в тяхната изпращаща институция, трябва да бъде запазено по време на периода в чужбина.

В случай на стажове, ако приемащото предприятие/приемащата организация предоставя на студента надбавка или някакъв вид възнаграждение, тя(то) е съвместима(о) с безвъзмездните средства от ЕС, отпуснати по програма „Еразъм“.

Периодът на мобилност е съвместим с работа на непълно работно време и, ако студентът получава безвъзмездни средства от ЕС по програма „Еразъм“, той е съвместим и с приходите, които студентът ще получава, стига да извършва дейностите, предвидени в приетата програма за мобилност.

Студенти, които участват в проект за мобилност в областта на висшето образование (независимо дали провеждат обучение или стаж в чужбина), не могат едновременно с това да получават стипендия за съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“ и обратното.

Студентите, които получават безвъзмездни средства от ЕС по програма „Еразъм“, трябва изцяло или частично да възстановят тези средства от ЕС, ако не изпълнят условията на споразумението за отпускане на безвъзмездните средства (освен ако не са били възпрепятствани да завършат своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства). Ако не изготвят и не представят окончателен отчет онлайн, от тях може да бъде поискано частично или изцяло да възстановят получените безвъзмездни средства от ЕС.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, висшите учебни институции се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, що се отнася до езиковата подготовка. В тяхна подкрепа през периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа за всички дългосрочни дейности за мобилност между държавите по програмата със срок на изпълнение от два месеца или повече. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени тяхната езикова компетентност на езика, който ще използват по време на своето обучение или стаж в чужбина.

Този инструмент ще предлага на студентите, ако е необходимо, възможност да подобрят своите езикови умения преди и/или по време на периода на мобилност. Участниците с ниво най-малко B2 по основния език на обучението или работата могат да преминат курс по езика на приемащата държава в системата OLS, ако е наличен. Предоставянето на езикова подготовка се основава на взаимно доверие между изпращащата и приемащата институция. Препоръчителното ниво на езикова компетентност е посочено в междуйнституционалните споразумения и в споразуменията обучение, следователно е договорено от трите страни. По програма „Еразъм“ изпращащите ВУИ се ангажират да гарантират, че изпращаните студенти притежават необходимото езиково равнище, и в този смисъл едно взаимно споразумение следва да е достатъчно.

Изпращащите ВУИ отговарят за предоставянето на подходяща езикова подготовка на своите студенти, независимо дали чрез системата OLS или по друг подход, който може да бъде финансиран чрез организационната подкрепа, с оглед да гарантират, че до началото на мобилността техните студенти ще достигнат препоръчителното ниво, договорено с приемащата институция. Следователно изпращащите ВУИ не са длъжни да изпращат резултатите от езиковите оценки в системата OLS на приемащите институции. От студентите зависи дали желаят да разкрият пред приемащата институция резултатите от своите езикови оценки в OLS.

Онлайн езиковата подкрепа ще се предоставя въз основа на следната процедура:

- националните агенции предоставят на висшите учебни институции онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия;
- след като бъдат одобрени от своите висши учебни институции, всички студенти (освен тези, за които съответният език е роден, и в надлежно обосновани случаи), които ще се възползват от онлайн услугата,

трябва да преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на основния чужд език, който ще използват по време на своето обучение или стаж в чужбина. Това е предварително условие, преди заминаването за мобилност. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на студента и на изпращащата ВУИ. Това ще помогне на изпращащата ВУИ да оцени броя на студентите, които се нуждаят от онлайн езикови курсове;

- при отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове ВУИ разпределят лицензите съобразно потребностите на студентите. Студентите поемат задължението да преминат онлайн курса, както е посочено и договорено в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;
- в края на периода на мобилност студентите ще бъдат оценени повторно, за да бъде проверен напредъкът им в изучаването на езика. Резултатите ще бъдат съобщени на студента и на изпращащата висша учебна институция.

Допълнителни подробности са предоставени на разположение на [уебсайтовете на Комисията](#) и [националните агенции](#).

За всички други видове мобилност или когато онлайн услугата на Комисията не е налична за даден език, висшите учебни институции могат да предоставят на студентите други видове езикова подкрепа, която ще бъде финансирана от безвъзмездните средства за „организационна подкрепа“.

Д: УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

Подбор

Членовете на персонала, участващи в проект за мобилност в областта на висшето образование, се подбират от изпращащата ВУИ по справедлив и прозрачен начин. Преди заминаването си членовете на персонала трябва да се договорят с изпращащата и приемащата институция/предприятие относно програмата за мобилност.

Подборът на преподаватели и персонал на ВУИ се извършва от съответната институция. Процедурите за подбор и за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни. Критериите за подбор (например даване на предимство на членове на персонала, които ще пътуват в чужбина за първи път, ограничения върху максималния брой дейности за мобилност, които даден член на персонала може да предприеме за определен период от време и др.) се публикуват.

Висшата учебна институция предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални бенефициери.

В случаи на мобилност на член на персонала на предприятие в приемаща ВУИ мобилността се организира по покана на институцията, отправена до члена на персонала на предприятието; безвъзмездната помощ се управлява от приемащата ВУИ или, ако мобилността е между държави по програмата и държави партньори, от бенефициера.

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Подборът на персонал на ВУИ се извършва от изпращащата институция въз основа на проект на програмата за мобилност, внесен от члена на персонала след консултации с приемащата институция/предприятие. Преди заминаването изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие уговарят формално окончателния вариант на програмата за мобилност (посредством размяна на писма или електронни съобщения).

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата институция/предприятие и приемащата институция/предприятие.

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПЕРСОНАЛ

Финансовите правила за двата вида мобилност на персонал са еднакви. Безвъзмездните средства представляват вноска за покриване на пътните и дневните разходи за периода на преподаване и обучение в чужбина (вж. раздела относно правилата за финансиране в част Б от настоящото ръководство).

Дейностите за мобилност, за които не се получават безвъзмездни средства от ЕС, са разрешени за членове на персонала на висши учебни институции.

ПО ВРЕМЕ НА МОБИЛНОСТТА

ПРЕКЪСВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТ

Когато периодът на мобилност на един студент е прекъснат, например защото е налице промеждутък от време между края на езиковия курс и началото на действителното обучение/стаж, броят на дните на прекъсване се кодира в Mobility tool+ и размерът на безвъзмездните средства съответно се адаптира.

По отношение на стажовете между държави по програмата, периодът на мобилност в чужбина може да бъде прекъснат от периода на отпуските, ако предприятието спира да работи през този период. През този период безвъзмездните средства не се спират. Времето, през което предприятието е затворено, не се отчита при пресмятането на минималната продължителност на периода на стажуване, но се отчита при изчисляването на максималната продължителност от 12 месеца за всеки цикъл на обучение, за който същият студент може да получава безвъзмездни средства за периодите на мобилност.

ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТ

Изпращащата и приемащата организации могат да уговорят помежду си удължаване на текущ период на мобилност при изпълнение на следните условия:

- искането за продължаване на периода на мобилност трябва да бъде отправено най-малко един месец преди изтичането на първоначално планирания период на мобилност;
- ако искането бъде прието от всички страни, споразумението за безвъзмездни средства трябва да бъде изменено и да бъдат уговорени всички условия за продължаването на срока;
- ако студентът получава безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“, изпращащата институция може или да измени сумата на безвъзмездните средства, за да се отчете по-дългата продължителност, или да постигне споразумение със студента, че допълнителните дни се считат за период, през който „не се получават безвъзмездни средства от ЕС“;
- действителната начална и крайна дата на периода на мобилност се вписват в академичната справка, издавана от приемащата институция, или в свидетелството за стаж на студента съгласно следните определения:
 - началната дата следва да е първият ден, на който студентът трябва да присъства в приемащата организация (например това може да е началната дата на първия курс/първия ден на работното място, събитие за посрещане, организирано от приемащата институция, или езиков и межкултурен курс);
 - крайната дата следва да е последният ден, на който студентът трябва да присъства в приемащата организация (например това може да е последният ден на изпитна сесия/курс/работа/задължителен период на присъствие).
- Действителната продължителност, определена по горепосочения начин, е периодът, който трябва да бъде посочен от ВУИ в техните окончателни доклади, и е максималният брой месеци, който трябва да бъде обезпечен с безвъзмездните средства от ЕС. Когато продължаването на мобилността на студентите се счита за дни, през които „не се получават безвъзмездни средства от ЕС“, тези дни се приспадат от общата продължителност на периода на мобилност при изчисляването на окончателния размер на безвъзмездните средства;
- допълнителният период трябва да следва непосредствено текущия период на мобилност. Не са допустими паузи (почивните дни и периодите, през които университетите/предприятията са затворени, не се считат за „пауза“), освен в случаите когато тези паузи са надлежно обосновани и одобрени от националната агенция.

СЛЕД МОБИЛНОСТТА

А: ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на периода на мобилност в чужбина приемащата институция/предприятие трябва да предостави на студента и неговата ВУИ академична справка или свидетелство за стаж („справка за работата“), удостоверяващи резултатите от уговорената програма.

Последващите действия след периода на мобилност включват формално признаване от изпращащата институция на получените в чужбина кредити за формално учене, в резултат на което са придобити компетентности (използвайки

ECTS кредити или друга еквивалентна система), включително за стажове, когато е приложимо, и документиране на резултатите от обучението, произтекли от неформално и самостоятелно учене извън аудиторията или работното място (чрез приложение към дипломата). Това обаче не се отнася до стажовете на неотдавна дипломирали се студенти.

Резултатите от оценяването на езиковите умения и онлайн езиковите курсове ще бъдат съобщавани централизирано, но няма да са основание за придобиване на формална квалификация.

Що се отнася до мобилността на персонал, изпращащата институция следва да гарантира, че резултатите от обучението на участващия персонал ще бъдат съответно признати, разпространени и широко използвани в рамките на институцията.

Б: Докладване

В края на периода в чужбина всички студенти и членове на персонала, които са участвали в дейност за мобилност, са длъжни да изготвят и предадат окончателен отчет. По отношение на дейностите за мобилност с продължителност от два месеца или повече отчетът включва и качествена оценка на получената по време на периода на мобилност езикова подкрепа.

Изпращащата ВУИ може да поиска от студентите и членовете на персонала, които не са предали такъв отчет, частично или цялостно възстановяване на получените безвъзмездни средства от ЕС. Възстановяване не може да се иска, когато студентът или членът на персонала е бил възпрепятстван да завърши своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от бенефициера и се приемат писмено от националната агенция.

ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ НА ОБУЧАЕМИ И ПЕРСОНАЛ В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа представляват вноса към всички разходи, направени от организациите във връзка с изпълнението на висококачествени дейности за подкрепа на мобилността на учащи и персонал. Например:

- предоставяне на информация и съдействие на студенти и персонал; подбор на учащи и персонал;
- изготвяне на споразумения за обучение, с които се гарантира пълно признаване на полученото от учащите образование; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност на персонал;
- предоставяне на езикова и межкултурна подготовка, както на учащи, така и на персонал, и по-специално провеждане на специфични за съответния сектор езикови курсове в областта на ПОО;
- общо ръководство във връзка с подготовката и управлението на проекти за мобилност; осигуряване на ефективни механизми за наставничество и надзор за мобилните участници;
- специфични договорености за гарантиране на качеството на стажовете в предприятия.

Решението за определяне на окончателния размер на безвъзмездните средства се взема при отчитане на качеството на изпълнение на проекта и на последващите действия на институцията. Качеството на изпълнение на проектите за мобилност трябва да е в съответствие с насоките, съдържащи се в настоящото приложение относно мобилността на учащите и персонала в областта на ПОО.

ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А. АКРЕДИТАЦИЯ НА УЧАСТВАЩИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ — ХАРТАТА ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

От 2015 г., неакредитираните организации ще имат възможност да кандидатстват за Харта за мобилност „Еразъм+“ в ПОО чрез отделни годишни покани пускани от Националните агенции, при условие че тези организации изпълняват предварителните критерии за подбор и докажат качеството и устойчивостта на своите стратегии за интернационализация. Моля вземете под внимание, че ако организациите придобият нова Харта за мобилност „Еразъм+“ в ПОО през дадената година, то те ще могат да я използват за извършване на мобилност в ПОО само от следващата Обща покана. Например, ако организациите кандидатстват за Харта по специфична покана и тази Харта се присъжда през 2016 г., то в същото време, те ще трябва да кандидатстват за проект за мобилност на ПОО без Харта, ако желаят да извършват мобилност в рамките на Общата покана за 2016. Организациите ще могат да използват Хартата в Поканата през следващата година (в този пример 2017 г.).

По-подробна информация е предоставена на разположение на уебсайтовете на Европейската комисия и [националните агенции](#).

Б. ЕВРОПЕЙСКА ХАРТА ЗА КАЧЕСТВО НА МОБИЛНОСТТА

Организациите в областта на професионалното образование и обучение, които планират да организират дейности за мобилност, предназначени за учащи и персонал в системата на ПОО, трябва да организират тези дейности в съответствие с принципите и критериите, залегнали в Европейската харта за качество на мобилността²⁷⁰

Европейската харта за качество на мобилността е референтен документ за качество във връзка с периоди на образование и обучение в чужбина. Хартата предоставя насоки относно условията за мобилност за обучение или за други цели, като например професионално усъвършенстване, както на учащи младежи, така и на персонал. Зачитането на установените в хартата принципи следва да способства за това участието в дейности за мобилност винаги да има положителен характер за участниците, както в приемащата държава, така и след завръщането им в

²⁷⁰ Препоръка (ЕО) № 2006/961 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно транснационалната мобилност в Общността с цел образование и обучение: Европейска харта за качество на мобилността (ОВ L 394 от 30.12.2006 г.).

държавата на произход, а също така за увеличаване както на броя, така и на обхвата на дейностите за обмен с цел образование и обучение. Хартата можете да намерите на следния адрес:

http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11085_en.htm

В. ECVET — МЕМОРАНДУМИ ЗА РАЗБИРАТЕЛСТВО

Организациите за професионално образование и обучение могат да прилагат във връзка със своите дейности за мобилност Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) (повече информация ще намерите по-долу). Предварително условие за прилагане на ECVET в такива случаи е установяването на партньорство по ECVET. В това партньорство трябва да участват компетентни организации, които извършват дейности по:

- идентифициране на подходящи резултати от обучение, получено в рамките на дейности за мобилност;
- провеждане на програми за ПОО, които могат да задоволят тези потребности;
- оценяване доколко предвидените резултати от обучението са постигнати от учащите и
- валидиране и признаване на кредитите на учащите при завръщането им в изпращащата институция.

Партньорството за осъществяване на дейности за мобилност въз основа на ECVET може да бъде формално уредено посредством меморандум за разбирателство.

Меморандумът за разбирателство е споразумение между компетентните организации, с което се установява рамка на трансфер на кредити. С него се дава правна форма на партньорството по ECVET чрез деклариране на взаимното приемане на статута и процедурите на участващите компетентни организации и институции. С меморандума се уреждат и партньорските процедури за сътрудничество.

Меморандуми за разбирателство се сключват от мрежи на компетентни организации/институции от няколко държави/системи, но могат да са и двустранни, в зависимост от потребностите и амбициите на партньорите. Повече информация и насоки във връзка със сключването на меморандум за разбирателство можете да намерите в ръководството за потребители на ECVET, което е публикувано на уебсайта на Европейската комисия, или посетете следните връзки: http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_bg.htm - <http://www.ecvet-secretariat.eu>

Г. КОНСОРЦИУМ ЗА МОБИЛНОСТ

Наред с институциите, предоставящи ПОО, които кандидатстват като самостоятелни организации, за проекти за мобилност в областта на ПОО могат да кандидатстват и национални консорциуми за мобилност.

Целта на консорциума за мобилност е да улесни организацията на дейности за мобилност и да осигури допълнителна добавена стойност, изразяваща се в по-високо качество на дейностите от това, което всяка отделна изпращаща институция в областта на ПОО (например професионално училище) би могла да предостави самостоятелно. Организациите, участващи в национален консорциум за мобилност, могат да обединят предоставянето на услуги или да използват съвместно услуги, свързани с организацията на дейности за мобилност, и да развиват съвместно своята международна дейност посредством взаимно сътрудничество и споделяне на контакти.

Съвместните дейности обикновено включват съвместно административно, договорно и финансово управление на мобилността, съвместен подбор и/или подготовка и наставничество на участниците, както и централизирано звено за привличане на предприятия и за определяне на подходящи предприятия и участници, където е приложимо. Освен това националният консорциум за мобилност може да оказва помощ на пристигащи стажанти и членове на персонала. Тази дейност включва намиране на приемаща организация в района, където са установени членовете на националния консорциум за мобилност, и предоставяне на съдействие при необходимост.

Координиращата организация на консорциум, понякога заедно с други/посреднически организации, може да има активна роля за установяване на контакти с предприятия и за откриване на възможности за стажове и места за стажуване на персонал, както и за популяризиране на тези дейности, за предоставяне на информация и т.н.

Всяка от изпращащите организации в областта на ПОО носи отговорност за качеството, за съдържанието и за признаването на периодите на мобилност. Всеки член на консорциума е длъжен да подпише споразумение с координиращата организация на консорциума, с което се определят функциите, отговорностите и административните и финансовите условия; договорените условия на сътрудничеството уреждат въпроси като механизмите за подготовка, осигуряването на качество и последващите действия след периодите на мобилност.

Д. ЕВРОПЕЙСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Европейският план за развитие се отнася само за заявление от кандидати, които не притежават Харта за мобилност в областта на ПОО по „Еразъм+“. Макар, че от кандидатите, които нямат Харта, не се очаква да се стремят в същата степен за интернационализация или устойчивост, както онези организации, които са били акредитирани с Хартата, като все пак от тях се очаква вече да обмислят въздействието от мобилността върху съответните им организации отвъд самата мобилност. Преди кандидатстване, доставчик на ПОО или координатора на националния консорциум за мобилност трябва да разработи Европейски план за развитие; този план е част от формуляра за кандидатстване.

Този раздел показва как планираните дейности за мобилност са изписани в по-широка и дългосрочна стратегия за развитие и модернизация на участващи в проекта доставчиците на ПОО.

Европейския план за развитие ще бъде важна част от оценката на заявленията за отпускане на безвъзмездни средства и трябва да предоставя информацията относно:

- нуждите на доставчиците на ПОО по отношение на развитието на качеството и интернационализация (например по отношение на управленската компетентност, компетенциите на персонала, нови методи или инструменти за преподаване, Европейското измерение, езиковите компетенции, учебните програми, организирането на преподаването, обучението и ученето, засилването на връзките с партньорските институции) и как планираните дейности ще допринесат за задоволяване на тези потребности;
- очакваното въздействие върху за учащите, учителите, обучителите и другия персонал въздействие, и върху доставчика на ПОО като цяло;
- начина, по който училищата и организациите в ПОО ще интегрират уменията и опита придобити от техния персонал в учебните си програми и/или в своите планове за развитие;
- начина, по който обучението на работното място може да бъде подобро чрез устойчивото транснационално сътрудничество.

Е. MOBILITY TOOL+

Организацията бенефициер трябва да кодира в инструмента за мобилност общата информация относно участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши най-рано на етапа на подбор на участниците. Организациите бенефициери са длъжни да актуализират информацията в Mobility tool+, като отразяват всички възникнали по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите. Бенефициерите ще имат възможност да генерират предварително попълнени доклади от Mobility tool+ въз основа на информацията, която са предоставили. Mobility tool+ също ще генерира доклади, които трябва да бъдат попълнени от участниците в дейностите за мобилност.

Допълнителна информация за Mobility tool+ и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициера.

Ж. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА УЧАЩИ В ОБЛАСТТА НА ПОО

Подбор

Изпращащата организация извършва подбора на участниците в дейността за мобилност. Подборът на учащи, както и процедурата за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Изпращащата организация предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални участници.

Придружаващи лица

Учащите в областта на ПОО със специални потребности или в неравностойно положение могат да бъдат придружавани от лице, което да им оказва подкрепа по време на периода на мобилност. Участието на придружаващото лице трябва да е пропорционално на броя на съответните учащи (обикновено едно придружаващо лице за една група учащи, които провеждат стаж в една и съща приемаща организация).

Продължителността на престоя в чужбина на придружаващото лице трябва да е пропорционална и на потребностите на учащите (обикновено се приема престоят да продължи през целия период на дейността само в случаите когато учащите не са самостоятелни или са непълнолетни).

СПОРАЗУМЕНИЕ С УЧАЩИЯ

Преди заминаване учащите в областта на ПОО трябва да подпишат споразумение с изпращащата и приемащата организации, което трябва да съдържа наред с другото:

- „споразумение за обучение“, с което се определя договорената между учащия, изпращащата и приемащата организации програма на обучението, която ще бъде изпълнявана. Това споразумение определя планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина и определя приложимите условия за признаване (например ECVET);
- „ангажимент за качество“, приложен към споразумението за обучение, който съдържа правата и задълженията на стажантите, изпращащите и приемащите организации и, където е приложимо, посредническите организации.

При подписване на споразумение за обучение учащите в областта на ПОО получават право на безвъзмездни средства, с които да се издържат по време на стажа в чужбина. Тези безвъзмездни средства могат да бъдат един от следните два вида или и двата вида едновременно:

- безвъзмездни средства от Общността, които се изчисляват въз основа на продължителността на дейността в дни (вж. „Правила за финансиране“ в част Б на настоящото ръководство) и/или
- местни, регионални или национални безвъзмездни средства, предоставени от публични или частни донори или получени чрез схеми за заеми.

Допуска се участието на „учащи в областта на ПОО, които не получават безвъзмездни средства“ (т.е. учащи, които участват в стажове, съобразени с критериите за мобилност в областта на ПОО на програма „Еразъм+“ и се възползват от предимствата, които са характерни за учащите по „Еразъм+“, без да получават безвъзмездни средства за мобилност по програма „Еразъм+“). Правилата, посочени в настоящото ръководство, с изключение на правилата относно разпределението на безвъзмездни средства, се прилагат и спрямо „учащите в областта на ПОО, които не получават безвъзмездни средства“.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДДРЕПА

Учащите в областта на ПОО, на които предстои да участват в дейност за мобилност с продължителност един 19 дни или повече, имат право да получат езикова подкрепа преди заминаването си или по време на дейността за мобилност. Във връзка с това Комисията предоставя онлайн услуга за одобрените учащи в областта на ПОО с цел установяване на техните езикови умения на езика, който ще използват по време на техният стаж в чужбина.

Освен това тази услуга предлага на учащите възможност, в случаите когато това е необходимо, преди и/или по време на периода на мобилност да подобрят езиковите си умения на съответния език. Участниците с ниво най-малко B2 по основния език на работата могат да преминат курс по езика на приемащата държава в системата OLS, ако е наличен. Тази онлайн услуга ще бъде въведена постепенно в хода на изпълнение на програмата. Езиковата подкрепа се предоставя, както следва:

- към момента на кандидатстване за проект за мобилност в областта на ПОО кандидатстващата организация преценява потребностите от езикова подкрепа на учащите, които следва да проведат стаж в рамките на проекта за мобилност (на основния език, на който ще се провежда обучението или работата);
- националните агенции предоставят на организациите бенефициери онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Комисията;
- след като бъдат определени от тяхната изпращаща организация (и преди да подпишат техните споразумения за обучение) всички учащи (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на езиковите им умения на избрания език. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на учащия, а при поискване — и на изпращащата организация. Тези резултати няма да имат никакво отражение върху възможността на учащия да замине в чужбина;
- при отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове на участниците, които имат необходимост от езикова подкрепа, може да бъде предложена възможност да преминат онлайн езиков курс;
- в края на стажа учащите в областта на ПОО ще бъдат оценени повторно, за да се провери напредъкът им в изучаването на езика. Резултатите ще бъдат съобщени на учащия, а при поискване и на изпращащата организация.

На ранните етапи на програмата онлайн оценяването и курсовете няма да се предлагат на всички езици на ЕС. Освен това езиковите курсове може да не са налични за всички участници, които са поискали да се включат в тях. Допълнителни подробности ще бъдат предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и националните агенции.

По отношение на езиците, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията, езиковата подкрепа трябва да бъде организирана от организациите, които участват в проект за мобилност в областта на ПОО; за тази цел може да бъдат предоставени специфични безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“. Освен това организациите, участващи в проект за мобилност в областта на ПОО, могат да използват безвъзмездните средства за „организационна подкрепа“, за да посрещнат потребностите на участниците, като им предоставят педагогическа, межкултурна и специфична езикова подготовка (вж. раздел „Правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство).

УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

Подбор

Подборът на персонал се извършва от изпращащата организация. Процедурите за подбор и за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документиращи, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Изпращащата организация предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални участници.

Критериите за подбор (даване на предимство на членове на персонала, които ще пътуват в чужбина за първи път, ограничения върху максималния брой дейности за мобилност, които даден член на персонала може да предприеме за определен период от време и др.) се публикуват.

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Подборът на персонал се извършва от изпращащата организация въз основа на проект на програма за мобилност, внесен от съответния член на персонала, след консултации с приемащата институция или предприятие/организация. Преди заминаването окончателният вариант на програмата за мобилност трябва да бъде формално договорен, както от изпращащата, така и от приемащата организация, посредством размяна на писма или на електронни съобщения.

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата и приемащата организации.

ПО ВРЕМЕ НА МОБИЛНОСТТА

ПРЕКЪСВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА УЧАЩИТЕ

По отношение на стажовите периодът на мобилност в чужбина може да бъде прекъснат от периода на отпуските, ако предприятието спира да работи през този период. През този период безвъзмездните средства не се спират. Времето, през което предприятието е затворено, не се отчита при пресмятането на минималната продължителност на периода на стажуване.

ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА МОБИЛНОСТТА НА УЧАЩИТЕ

Изпращащата и приемащата организации могат да уговорят помежду си удължаване на текущ период на мобилност при изпълнение на следните условия:

- преди изтичането на първоначално планирания период на мобилност споразумението за безвъзмездни средства да бъде изменено и да бъдат уговорени всички условия за продължаването на срока. Това изменение е особено важно в случаите, когато продължаването е основание за искане за удължаване на месечните безвъзмездни средства от ЕС. На практика, въпреки че продължителността на периода на мобилност се определя със сертификата за участие на учащия (това е периодът, който организациите бенефициери посочват в своите окончателни доклади), максималният брой месеци, обезпечени с безвъзмездните средства от ЕС, е посочен в споразумението за мобилност или неговите изменения. Това

важи дори и в случаите, когато продължителността, посочена в споразумението за обучение, е по-кратка от тази, посочена в сертификата за участие;

- допълнителният период трябва да следва непосредствено текущия период на мобилност. Не са допустими паузи (почивните дни и периодите, през които училищата в областта на ПОО/предприятията са затворени, не се считат за „пауза“), освен в случаите когато тези паузи са надлежно обосновани и одобрени от националната агенция.

След мобилността

А. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на мобилността учащите в проекта изпращаща и приемаща организации следва да се договорят за издаване на сертификат „Европас“ мобилност. За повече информация относно процедурата, разгледайте уебсайта „Европас“: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>

Резултатите от оценяването на езиковите умения и онлайн езиковите курсове ще бъдат съобщавани централизирано, но няма да са основание за придобиване на формална квалификация.

ECVET

Организациите в областта на ПОО могат да решат в рамката на изпълняваните от тях дейности за мобилност да приложат системата ECVET. ECVET представлява обща методическа рамка, която улеснява натрупването и прехвърлянето на кредити за резултати от обучение от една квалификационна система в друга. Нейната цел е да насърчава транснационалната мобилност и достъпа до учене през целия живот. Тя не е предназначена да замени националните квалификационни системи, а да допринесе за по-добра съпоставимост и съвместимост между тях.

ECVET се прилага спрямо всички резултати от обучението, които лицето е придобило чрез различни модели на образование и обучение, които след това се прехвърлят, признават и натрупват с цел да се получи квалификация. Тази инициатива улеснява европейските граждани да получат признаване на техните умения, обучение и знания в друга държава, участваща в програмата. Повече информация относно ECVET може да се намери на уебсайта на Комисията на адрес:

http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_bg.htm - <http://www.ecvet-secretariat.eu>

В случаите, когато се използва ECVET, натрупаните кредити за придобити резултати от обучението следва да получат прозрачност и да бъдат изрично посочени в меморандума за разбирателство, подписан между учащите организации.

Б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина всички учащи и членове на персонала в областта на ПОО, които са участвали в дейност за мобилност, са длъжни да изготвят и предадат окончателен отчет. По отношение на дейностите за мобилност с продължителност от 19 дни или повече отчетът включва и качествена оценка на получената по време на периода на мобилност езикова подкрепа.

От учащите и членовете на персонала, които не са предали такъв отчет, може да бъде поискано частично или цялостно възстановяване на получените безвъзмездни средства от ЕС. Възстановяване не може да се иска, когато учащият или членът на персонала е бил възпрепятстван да завърши своите планирани дейности в чужбина поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от изпращащата организация и се приемат писмено от националната агенция.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧИТЕЛИ И ДРУГ УЧИЛИЩЕН ПЕРСОНАЛ В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Проектите за мобилност позволяват на училищата да предоставят на учителите и други представители на училищния персонал възможности и стимули за придобиване на нови умения, отговарящи на нуждите на училището. Училищното ръководство трябва да играе активна роля в планирането, подкрепата и проследяването на проекта по мобилност.

С цел осигуряване на максимално въздействие на тези дейности върху професионалното развитие на всички служители, училищното ръководство трябва да бъде сигурно, че след приключване на мобилността, придобитите компетенции, ще бъдат разпространени на територията на училището и интегрирани в педагогическата практика на учителите.

Преди да кандидатстват, училищата трябва внимателно да помислят за това колко от техните служители реално могат да участват в рамките на продължителността на проекта (т.е. 1 или 2 години), в какви дейности могат да се включат и как тези дейности да бъдат ефективно проследени. На етап кандидатстване, училищата следва да предоставят индикативни бройки, вид на мобилностите и приемащи страни за осъществяването им.

В случай че проектопредложението за мобилност бъде одобрено от Националната агенция и поисканият бюджет потвърден, училищата бенефициери могат да започнат подбора на участниците, както и организиране провеждането на самата мобилност.

ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа представляват вноска към разходите на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилност на членове на персонала. Например:

- подготовка, разработване и проследяване на Европейския план за развитие;
- организационни дейности с партньорските институции (най-вече в случай на наблюдение и преподаване);
- предоставяне на информация и помощ на персонала;
- подбор на участниците в мобилността;
- изготвяне на споразумения за мобилност, с цел гарантиране качеството и признаването на мобилността;
- езикова и межкултурна подготовка за участниците в мобилността;
- подпомагане на по-бързото интегриране на пристигащия персонал в приемащата организация за осъществяване на мобилността;
- осигуряване на ефективно наставничество и мерки за менторство на участниците в мобилността;
- подкрепа за повторно интегриране на участниците в мобилността след завръщането им и създаване на механизми за предоставяне на техните новопридобити умения в полза на училището, на преподавателите и на учениците.

ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А. ЕВРОПЕЙСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Преди да кандидатстват, училищата или координаторите на националните консорциуми за мобилност трябва да разработят европейски план за развитие; този план представлява част от формуляра за кандидатстване. В този раздел се посочва как планираните дейности за мобилност са интегрирани в по-широкообхватна и дългосрочна стратегия за развитие и модернизиране на училището(щата), участващо(и) в проекта.

Европейския план за развитие ще бъде важна част от оценката на заявленията за отпускане на безвъзмездни средства и трябва да предоставя информацията относно:

- нуждите на училището(щата) по отношение развитието на качеството и интернационализация (напр. компетенции по отношение на качествено управление, компетентност на персонала, нови методи и техники на преподаване, европейско измерение, езикови компетенции, учебни програми, организиране на

преподаване, обучение и учене, подсилване на връзките с партньорските институции) и как планираните дейности ще допринесат за посрещането на тези нужди;

- очакваното въздействие върху ученици, учители и други представители на училищния персонал, както и на училището като цяло;
- начинът, по който училищата ще интегрират компетенциите и опита, придобити от техните служители при осъществяването на мобилността в учебната програма и / или плана за развитие на училището;
- начинът по който ще се използва порталът eTwinning във връзка с дейностите, планирани за мобилност, ако е приложимо (вж. раздела по-долу).

Б. ETWINNING

Общността eTwinning насърчава сътрудничеството между училищата в Европа и свързването им в мрежи, посредством използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ). Тя предоставя съвети, идеи и инструменти, които подпомагат училищата при установяване на партньорства и започване на съвместни проекти в различни тематични области.

Във връзка с проекти за мобилност eTwinning дава възможност:

- да се намерят потенциални партньори/приемащи организации в чужбина и да се започне съвместна работа с тях преди кандидатстването за финансиране, с цел да се повиши качеството и въздействието на планираните проекти;
- да се използват наличните инструменти по проекта за изпълнение на проекти с по-стратегическо значение и по-пълноценно използване на приноса от партньори;
- да се подготвят заминаващите членове на персонала, например посредством комуникация с приемащата организация (обогатяване на знанията за приемащата държава и приемащата организация, обсъждане и договаряне на дейности, които да бъдат изпълнени), участие в онлайн събития за учене, свързани с мобилността на съответния персонал;
- да се осъществява интензивно сътрудничество между всички участващи училища по време и след приключване на проекта за мобилност на персонал.

За да се използва eTwinning, не е необходимо формално кандидатстване. Всичко, което училищата трябва да направят, е да се регистрират в портала: <http://www.etwinning.net>. Европейският портал eTwinning представлява многоезичен уебсайт, предлагащ инструменти и услуги за сътрудничество, чрез които учителите се регистрират, откриват партньори и работят съвместно с тях. Порталът служи и като място за срещи, където всички заинтересовани учители могат да обменят ресурси, да дискутират и да намират партньорски училища.

eTwinning подпомага училищата както на европейско равнище, чрез централното звено за координация, така и на национално равнище, чрез националните звена за координация. Всеки учител може да се възползва от услугите, обучението, признаването и инструментите, предлагани от националните и европейските звена за координация на eTwinning. Повече информация относно тези звена можете да намерите в раздел „Какви други органи участват в изпълнението на програмата?“ в част А от настоящото ръководство.

В. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

Подбор

Изпращащото училище носи отговорност за подбора на персонала, който ще участва в дейности за мобилност. Процедурата по подбор трябва да е справедлива, прозрачна, съгласувана и документирана, както и да е достъпна за всички участващи страни. Профилът на участниците трябва да съответства на критериите за допустимост, посочени в част Б от настоящото ръководство. Изпращащото училище следва да определи процедурата по подбор, т.е. по какъв начин персоналетът ще бъде поканен да кандидатства, какви документи е необходимо да представят кандидатите и по какъв начин ще бъдат разглеждани тези документи.

Училището трябва да определи критериите, които трябва да бъдат взети предвид в процедурите по подбор. Общи критерии могат да са: мотивация, ясни цели за провеждане на мобилността, готовност за споделяне на опита след завръщането. Силно препоръчително е да се създаде комисия за подбор, която би могла да включва и членове, външни за организацията. Не е позволено комисията за подбор на персонала да се състои от един човек и той едноточно да вземе решението.

В допълнение към тези общи критерии, е възможно да има конкретни (специфични) критерии, свързани с естеството или целта на проекта по мобилност (т.е. значение/приложимост на дейностите, планирани от отделен член на персонала към нуждите на училището и други критерии, определени от училището).

Както общите, така и специфичните критерии, следва да бъдат договорени и обсъдени с всички, които участват в процеса на подбор и да бъдат ясно оповестени на заявителите желание да се включат. Споделянето или обсъждането на критериите за подбор и тяхната обосновка с приемащата организация, може да улесни подготовката на дейностите. Трябва да има писмени доказателства на процеса по подбор на участници, които биха улеснили ръководството на училището в случай на подаване на възражения.

СПОРАЗУМИЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Когато е избран за участник, той/тя следва, с помощта на изпращащото училище (и партньорската организация, ако мобилността е с цел преподаване или работен обмен/наблюдение), да подпише официално споразумение/договор за вида на обучение, за да бъдат предприети договорености по неговото съдържание, да се изясни как той/тя ще се подготвят за това обучение, как знанията/компетенциите, придобити по време на мобилността, ще бъдат разпространени сред всички в училището и извън него, и какви ще бъдат ползите от участие на институционално и индивидуално ниво.

Те също така следва да се споразумеят как обучението в чужбина ще бъде оценено и признато от изпращащото училище. Споразумението следва да бъде сключено преди началото на дейността за мобилност. Основната идея е, че изпращащото училище, приемащата организация и участникът, изясняват своите очаквания и гарантират, че престоя в чужбина е от значение.

MOBILITY TOOL+

Организацията бенефициер трябва да кодира в инструмента за мобилност общата информация относно участника и вида на дейността за мобилност, която той/тя ще предприеме (например името на участника, местоназначението му, продължителността на мобилността и т.н.), като това следва да се извърши най-рано на етапа на подбор на участниците. Mobility tool+ ще подкрепя бенефициера в управлението на дейностите за мобилност по програма „Еразъм+“. Организациите бенефициери са длъжни да актуализират информацията в Mobility tool+, като отразяват всички възникнали по време на изпълнението на проекта за мобилност промени по отношение на участниците или дейностите.

Бенефициерите ще имат възможност да генерират предварително попълнени доклади от Mobility tool+ въз основа на информацията, която са предоставили. Mobility tool+ също ще генерира доклади, които трябва да бъдат попълнени от участниците в дейностите за мобилност. Допълнителна информация за Mobility tool+ и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициера.

СЛЕД МОБИЛНОСТТА

А. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на мобилността участващите в проекта изпращаща и приемаща организации следва да се договорят за издаване на сертификат „Европас“ мобилност. За повече информация относно процедурата, разгледайте уебсайта „Европас“: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>

Б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина, всички членове на персонала, които участват в мобилността, са длъжни да попълнят и представят окончателен отчет. Тези, които не успеят да представят отчет, могат да бъдат задължени да възстановят частично или изцяло получените от ЕС средства. Възстановяване не се изисква, когато участникът не е осъществил неговата/нейната мобилност поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи трябва да се докладват от изпращащото училище и да бъдат предмет на писмено съгласие от страна на Националната агенция.

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛ, РАБОТЕЩ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ВЪЗРАСТНИ

Мобилността с учебна цел на служителите, работещи в сферата на образованието за възрастни се стреми към повишаване на техните ключови компетенции и умения, с цел повишаване качеството на преподаването и обучението във всичките му форми и подготовката им да бъдат подходящи за нуждите на пазара на труда и обществото като цяло. Особено внимание ще се обръща на проекти, насочени към потребностите за преподаване/обучение на възрастни учащи в неравностойно положение (включително бежанци, кандидати за убежище и мигранти). Очаква се, че организациите за образование на възрастни да използват мобилността с учебна цел на техния персонал стратегически и по отношение на интернационализацията на тяхната организация, както и за повишаване на техния капацитет.

ОРГАНИЗАЦИОННА ПОДКРЕПА

Средствата, отпуснати по перо „Организация на мобилността“, са принос към всички разходи, направени от организациите във връзка с мобилността на персонала. Целта на субсидията е да се улесни организацията на дейности с високо качество за мобилност с цел повишаване на капацитета на образователните организации предоставящи образование на възрастни. Например:

- подготовка, разработване и проследяване на Европейския план за развитие;
- предоставяне на информация и помощ на персонала;
- подбор на участниците в мобилността;
- организационни дейности с партньорски институции (по-специално в случай на наблюдение и преподаване);
- изготвяне на споразумения за мобилност, с цел гарантиране качеството и признаването на мобилността;
- езикова и межкултурна подготовка за участниците в мобилността;
- осигуряване на ефективно наставничество и мерки за менторство на персонала по време на мобилността;
- подкрепа за повторно интегриране на участниците в мобилността след завръщането им и създаване на механизми за предоставяне на техните новопридобити умения, с цел подобряване качеството на преподаване и учене предоставяни от организацията за образование на възрастни;

Качеството на изпълнението на последващите дейности по отношение на проекта от страна на организацията ще бъдат взети под внимание при окончателното определяне на финансирането. Качественото изпълнение на проекта за мобилност трябва да следва насоките, изложени в настоящото приложение, относно мобилността на персонала в сферата на образованието за възрастни.

ПРЕДИ МОБИЛНОСТТА

А. ЕВРОПЕЙСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Преди да кандидатства, институцията за обучение на възрастни трябва да разработи европейски план за развитие; този план представлява част от формуляра за кандидатстване. Разделът показва как планираните дейности за мобилност се вписват в една по-широка и дългосрочна стратегия за развитие и модернизация на организацията.

Европейския план за развитие ще бъде важна част от оценката на заявленията за отпускане на безвъзмездни средства и трябва да предоставя информацията относно:

- нуждите на организацията по отношение развитието на качеството и интернационализацията (напр. по отношение на компетентност на ръководството и персонала, нови методи или инструменти на преподаване/учене, европейско измерение, езикови компетенции, учебни програми, организиране на преподаване, обучение и учене, засилване на връзките с партньорски организации) и как планираните дейности ще допринесат за посрещане на тези потребности;
- очакваното въздействие върху възрастните обучаеми, учителите, инструкторите и останалия персонал и на организацията като цяло;
- начинът, по който организацията ще интегрира компетенциите, придобити от неговите служители в своята учебна програма и/или план за развитие на организацията.

Целта на Европейския план за развитие е да се гарантира, че планираните дейности са подходящи, както за отделните участници, така и за организацията като цяло, тъй като те ще имат по-голямо въздействие върху качеството на преподаване и учене, ако са добре интегрирани в стратегическото развитие на организацията.

Б. MOBILITY TOOL+

Възможно най-скоро след подбора на участниците, организацията бенефициер трябва да въведе обща информация по отношение на участника и вида на мобилността, която, той/тя ще осъществи (например име на участника, дестинация, продължителност на мобилността и т.н.) в програмата Mobility tool+. Mobility tool+ ще подкрепя бенефициерът в управлението на дейностите за мобилност по Програма Еразъм+. Организацията бенефициер е отговорна и за актуализиране в Mobility tool+ на всяка промяна, настъпила с участниците или дейностите по време на жизнения цикъл на проекта за мобилност. Бенефициерите ще могат да генерират отчети от Mobility tool+, съдържащи предварително заложили данни, на база на предоставената от тях информация. Mobility tool+ също ще генерира отчети, които трябва да бъдат попълнени от участниците в мобилността.

Допълнителна информация за Mobility tool+ и за начина на достъп до инструмента ще бъде предоставяна в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между националната агенция и бенефициера.

В. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ НА ПЕРСОНАЛ

Подбор

Подборът на персонал се извършва от изпращащата организация. Процедурите за подбор и за отпускане на безвъзмездни средства трябва да са справедливи, прозрачни, съгласувани и документирани, както и да са достъпни за всички участващи в процеса на подбор страни.

Изпращащата организация предприема необходимите мерки, за да предотврати всякакви конфликти на интереси във връзка с лица, които могат да бъдат поканени да вземат участие в органите по подбор или в процеса на подбор на индивидуални участници.

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА МОБИЛНОСТ

Препоръчително е изпращащата и приемащата организация, заедно с участниците да се споразумеят относно дейностите, предприети от членовете на персонала преди началото на периода на мобилност чрез размяна на писма или електронни съобщения. Това споразумение следва да определи резултатите от обучението в чужбина, да уточнява разпоредбите за признаването му и да съдържа списък с правата и задълженията на всяка от страните.

За качеството на периода на мобилност в чужбина отговарят заедно изпращащата и приемащата организации.

СЛЕД МОБИЛНОСТТА

А. ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на мобилността участващите в проекта изпращаща и приемаща организации следва да се договорят за издаване на сертификат „Европас“ мобилност. За повече информация относно процедурата, разгледайте уебсайта „Европас“: <http://europass.cedefop.europa.eu/en/home>

Б. ОТЧИТАНЕ

В края на периода в чужбина, всички членове на персонала, които участват в мобилността, са длъжни да попълнят и представят краен отчет. Тези, които не успеят да представят отчет, могат да бъдат задължени да възстановят частично или изцяло получените от ЕС средства. Възстановяване не се изисква, когато участникът не е осъществил неговата/нейната мобилност поради форсмажорни обстоятелства. Такива случаи се докладват от изпращащата организация и се приемат писмено от националната агенция.

ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ И СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ²⁷¹

Подкрепяните от програма „Еразъм+“ действия в областта на младежта предоставят много възможности за младежите да придобият компетентности и да израснат като личности чрез неформално и самостоятелно учене.

Неформално учене означава учене, което се осъществява извън официалната образователна програма. Там се прилага основан на участието подход, ориентиран към учащите; неформалното учене се осъществява при доброволно участие на учащите, поради което е тясно свързано с потребностите, целите и интересите на младежите. Като предоставят допълнителни източници и нови форми на учене, тези дейности представляват и важно средство за подобряване на образователните постижения във формалното образование и обучение, както и за посрещане на потребностите на младежите, които не работят, не учат и не се обучават, или на младежите с по-малко възможности, а също така и за борба със социалното изключване.

Под самостоятелно учене се разбира ученето, което се осъществява в рамките на ежедневните дейности, по време на работа, при общуване с връстници и т.н. В основната си част това е учене чрез практика. В областта на младежта самостоятелно учене може да се осъществява в рамките на младежки инициативи, групи за дебати между връстници, чрез доброволчески дейности и в редица други ситуации.

Неформалното и самостоятелното учене дават възможност на младежите да придобият важни компетентности, които допринасят за тяхното личностно и социално-образователно развитие и насърчават активното им участие в обществото, като по този начин подобряват техните перспективи за заетост. Дейностите за учене в областта на младежта имат за цел да окажат силно положително въздействие върху младежите, участващите организации, общностите, в които се осъществяват тези дейности, самата сфера на младежта и върху икономическия и обществен сектор в Европа като цяло.

Измерението на висококачественото неформално и самостоятелно учене представлява важен аспект на всички проекти в сферата на младежта, подкрепяни по програма „Еразъм+“. Проектите в сферата на младежта, финансирани по програма „Еразъм+“, трябва да се придържат към следните принципи на неформалното и самостоятелното учене:

- ученето в неформална среда е преднамерено и доброволно;
- младежите и специалистите, работещи с младежи, участват активно в планирането, подготовката, изпълнението и оценката на проектите;
- ученето се осъществява в разнообразни условия и ситуации;
- дейностите се провеждат с подкрепата на професионалисти (като например инструктори, специалисти, работещи с младежи, експерти в областта на младежта) или доброволци (като например младежки лидери, инструктори, работещи с младежи и т.н.);
- в рамките на дейностите ученето обикновено се документира по специфичен, ориентиран към практиката начин.

Също така дейностите трябва да са планирани предварително и да се основават на методи, базирани на участието, които:

- предлагат възможности за взаимодействие между участниците и за споделяне на идеи и целят да избегнат пасивното слушане;
- дават възможност на участниците да допринесат със своите знания и умения за осъществяването на дейностите, като по този начин се трансформират традиционните роли на външните „експерти“ (трансформация на ученето от извличане на знания към придобиване на възможности);
- дават възможност на участниците да извършват самостоятелен анализ, включително да разсъждават относно придобитите по време на дейността компетентности (т. е. техните собствени резултати от обучението);
- гарантират, че участниците разполагат с влияние върху решенията, свързани с проекта, а не са само обикновени участници в него.

²⁷¹ Информацията в това приложение е от значение и за дейностите за мобилност, които се провеждат по Ключово действие 2 – Проекти за изграждане на капацитет и стратегическо партньорство в областта на младежта.

И накрая, дейностите трябва да имат межкултурно/европейско измерение и:

- да насърчават участниците да разсъждават по европейски теми и да ги ангажират в изграждането на Европа;
- да предлагат на участниците възможността, заедно с представители на различни държави, да откриват общи ценности, въпреки своите културни различия;
- да оспорват гледни точки, които пропагандират неравенството и дискриминацията;
- да се застъпват за зачитането на културното многообразие и да се борят срещу расизма и ксенофобията.

МЛАДЕЖКИ ОБМЕН И МОБИЛНОСТ НА СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ

А: СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ ПАРТНЬОРИТЕ ПО ПРОЕКТА

Настоятелно се препоръчва всички организации, участващи в младежки проект за мобилност, да подпишат вътрешно споразумение помежду си. Целта на това споразумение е ясно да се определят отговорностите, задачите и финансовия принос на всички участващи в проекта страни. Участващите организации решават съвместно как ще се разпределят безвъзмездните средства от ЕС и чии разходи ще се покрият с тях.

Вътрешното споразумение се явява ключов инструмент за гарантиране на стабилно и безпроблемно сътрудничество между партньорите в младежки проект за мобилност, както и за избягване или управление на потенциални конфликти. То следва да съдържа поне следната информация:

- наименование на проекта и посочване на договора за отпускане на безвъзмездни средства, сключен между участващите организации и отпускателната безвъзмездните средства агенция;
- наименования и данни за контакт на всички участващи в проекта организации;
- роля и отговорности на всяка от участващите организации; разпределение на безвъзмездните средства от ЕС (в съответствие с посочените по-горе отговорности);
- условия за извършване на плащанията и бюджетните трансфери между участващите организации.

В: БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА УЧАСТНИЦИТЕ

ЕВРОПЕЙСКА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАРТА

Настоятелно се препоръчва, ако е приложимо, младежите и специалистите, работещи с младежи, които вземат участие в младежки проекти за мобилност, да притежават [европейска здравноосигурителна карта](http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559). Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някоя от 28-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>

МЛАДЕЖКИ ОБМЕН

Всички участници в дейности за младежки обмен трябва да бъдат застраховани за рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Програма „Еразъм+“ не определя единен формат на застраховане, нито препоръчва конкретни застрахователни дружества. Програмата дава свобода на участващите организации да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провежданата дейност и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги.

Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците имат застрахователно покритие по договори, сключени от тях самите или от участващите организации. Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие:

- застраховка срещу вреди, причинени на трети лица — за младежките лидери (включително, когато е уместно, застраховка „Професионална отговорност“ или застраховка „Гражданска отговорност“);
- злополука и тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност);
- смърт (включително репатриране в случаите на дейности, изпълнявани в чужбина);
- когато е приложимо, медицинска помощ, включително последващи грижи и специални застраховки за конкретни обстоятелства като дейности на открито.

Г: Визови изисквания

Младежите и специалистите, работещи с младежи, които участват в младежки проект за мобилност, може да се нуждаят от виза за престоя си зад граница в държава партньор или в държава по програмата, която е домакин на съответната дейност.

Всички участващи организации носят колективна отговорност за това да се гарантира, че нужните разрешения (краткосрочни/дългосрочни визи или разрешения за пребиваване) са налице преди започване на планираната дейност. Настоятелно се препоръчва всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко седмици. Националните агенции и изпълнителната агенция могат да предоставят допълнителни съвети и съдействие относно визите, разрешителните за пребиваване, социалното осигуряване и др.

ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ УЧЕНОТО – YOUTHPASS

Всеки младеж, доброволец или специалист, работещ с младежи, който взема участие в младежки проект за мобилност, има право да получи сертификат „Youthpass.“ „Youthpass“ идентифицира и документира резултатите от различни форми на неформалното обучение, получени по време на проекта. Препоръчва се „Youthpass“ да бъде включен в учебното съдържание от началото на проекта и да бъде използван по време на дейностите по проекта като средство, което да помогне на участниците да станат по-запознати, да обмислят и да оценят процеса на учене. За помощ и повече информация относно „Youthpass“ разгледайте ръководството за „Youthpass“ и други материали по въпроса на адрес: www.youthpass.eu.

ДОБРОВОЛЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ ПО ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

АКРЕДИТАЦИЯ

Акредитацията осигурява достъп до доброволчески дейности по програма „Еразъм+“ и гарантира спазването на принципите и на минималните стандарти за качество. Тези стандарти са установени в Доброволческата харта на програма „Еразъм+“ и в Насоките за акредитация.

Всяка организация от държава по програмата, държава от Западните Балкани, държава от Южното Средиземноморие, държава от Източното партньорство или от територията на Русия, както е призната от международното право, която желае да изпрати или да приеме доброволци, трябва да бъде акредитирана.

Органите, отговарящи за акредитацията, могат да провеждат редовни или спонтанни проверки, за да удостоверят, че акредитираните организации продължават да изпълняват стандартите за качество на доброволческите дейности. В резултат на тези проверки акредитацията може да бъде временно преустановена или оттеглена.

От 2019 г. организациите не могат да кандидатстват за акредитация по програма „Еразъм+“. Организации, които не притежават акредитация и желаят да участват в доброволчески дейности, трябва да кандидатстват за знак за качество в контекста на корпуса на европейската солидарност. Посоченият знак за качество на Европейския корпус за солидарност е валиден в контекста на доброволческите дейности по „Еразъм+“.

ПОДБОР

Подборът на доброволци може да се извърши от всяка от участващите в проекта организации (обикновено тази задача се изпълнява от изпращащата или от координиращата организация).

Доброволческите дейности по изграждане на капацитет в сферата на младежта са отворени за всички младежи, включително за хора в неравностойно положение. Доброволците трябва да бъдат подбирани по справедлив, прозрачен и обективен начин, без оглед на етническата им група, религия, сексуална ориентация, политически убеждения и др. Не следва да се поставят изисквания за предварително придобита квалификация, определен опит или езикови умения. Може да бъде изготвен по-конкретен профил на доброволците, стига това да е оправдано от естеството на задачите, включени в дейността, или с оглед на обстоятелствата по проекта.

СПОРАЗУМЕНИЕ С ДОБРОВОЛЕЦ

Преди заминаването всеки доброволец трябва да подпише доброволческо споразумение с координиращата организация. В споразумението се определят задачите, които доброволецът ще изпълнява по време на доброволческата дейност, планираните резултати от обучението и др. Доброволческото споразумение остава вътрешен документ между партньорите и доброволците; въпреки това то може да бъде изисквано от Изпълнителната агенция.

БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА УЧАСТНИЦИТЕ

ЕВРОПЕЙСКА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАРТА

Доброволците трябва да притежават европейска здравноосигурителна карта. Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някоя от 28-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559>.

ДОБРОВОЛЧЕСКА ЗАСТРАХОВКА

Всеки доброволец трябва да бъде включен в доброволческата застраховка²⁷² за „Еразъм+“, предвидена съгласно програма „Еразъм+“, която допълва покритието на европейската здравноосигурителна карта и/или на националните социално-осигурителни системи.

Доброволци, които не отговарят на условията за европейска здравноосигурителна карта, имат право да получат пълно покритие чрез застраховката, предоставена от Европейската комисия. Координиращата организация в сътрудничество с изпращащите и приемащите организации отговаря за записване на доброволеца (доброволците). Това застраховане трябва да се извърши преди заминаването на доброволците и да обхваща целия период на дейността.

На уебсайта на изпълнителната агенция е поместена информация за покритието на застраховката и за съдействието, на което могат да разчитат доброволците на Изпълнителната агенция, както и инструкции за сключването ѝ.

ВИЗОВИ ИЗИСКВАНИЯ

Възможно е участниците в проекти по програма „Еразъм+“ да се нуждаят от виза, за да пребивават в програмната държава или държавата партньор, която организира дейността.

Всички участващи организации носят колективна отговорност за това да се гарантира, че нужните разрешения (дългосрочни визи или разрешения за пребиваване) са налице, преди започване на планираната дейност. Настоятелно се препоръчва всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко седмици. Изпълнителната агенция може да предоставя допълнителни съвети и подкрепа за визите, разрешенията за пребиваване, социалното осигуряване и др.

НАСТАВНИЧЕСТВО

На доброволците трябва да се предоставя лична подкрепа чрез наставничество. Основното лице, което отговаря за наставничеството, е наставникът, определен от приемащата или координиращата организация. Наставничество се изразява в редовни срещи за проследяване на личното благосъстояние на доброволеца в рамките на приемащата организация и извън нея. Наставничеството е насочено към отделния доброволец, поради което съдържанието и честотата на срещите са различни в зависимост от индивидуалните потребности. Възможни теми за срещи на наставничество: лично благополучие, благополучие в екипа, удовлетворение от задачите, практически въпроси и др. Може да се окаже необходим интензифициран менторски процес „Подсилване на наставничеството“ за подкрепа на младежите с по-малко възможности, ако не са в състояние да осъществят доброволческа дейност независимо/с редовно наставничество или подкрепа на обучението. Усиленото наставничество включва по-тесни контакти и по-чести срещи с доброволеца, както и отделяне на повече време за изпълнение на задачите на нормалното наставничество, осигурявайки последователна подкрепа на доброволците по време на дейностите по проекта и също така в

²⁷² <https://www.cignahealthbenefits.com/en/plan-members>

извънработно време. Усиленото наставничество е насочено към успешното изпълнение на проекта и към създаването на възможности на доброволеца да придобива възможна най-голяма самостоятелност.

ОБУЧЕНИЕ ПРЕДИ ЗАМИНАВАНЕ

Качеството на подготовката на участниците е от първостепенно значение за успешното изпълнение на един проект. В тази връзка на доброволците следва да се осигури обучение преди заминаване. Обучението преди заминаване е отговорност на участващите организации (обикновено това са изпращащата организация или координиращата организация). Обучението дава възможност на доброволците да споделят очакванията си, да развият своята мотивация и учебни цели, да разбират по-добре процеса „Youthpass“ и стойността на валидирането на резултатите от обучението им и да получат информация за приемащата държава и за програма „Еразъм+“

ОБУЧЕНИЕ ЗА ПРИСТИГАНЕ И СРЕДНОСРОЧНА ОЦЕНКА

Доброволците имат правото и задължението да участват в обучение за пристигане и средносрочна оценка. Отговорността за организацията на цикъла на обучение и оценка зависи от това, къде се осъществяват мероприятията:

- Обучение при пристигане и средно срочна ценкаКой носи отговорността за организацията на цикъла на обучение и оценка зависи от това къде се осъществяват мероприятията:
- в държавите по програмата: обучението/оценяването се организира от националните агенции;
- в съседните на ЕС държави партньори (регион 1—4): обучението/оценяването се организира съответно от ресурсните центрове SALTO SEE, SALTO EECA и SALTO Euromed²⁷³ в държавите, обхванати от съответните центрове;
- в други партньорски държави: дейностите за обучение и оценяване не се организират от националните агенции или ресурсните центрове SALTO. Участващите организации носят отговорност да предоставят на доброволците обучение след пристигане и да им осигурят възможност да преминат междинно оценяване на техния опит. Във връзка с това по отношение на дейностите, организирани в рамките на проект за изграждането на капацитет в сферата на младежта, разходите, свързани с тази подготовка, може да бъдат покривани по позицията „разходи за дейност“.

Във всички случаи бенефициерите се насърчават да предоставят на доброволците допълнителни възможности за обучение и оценяване, дори да няма специално отделени средства за тези цел в рамките на безвъзмездните средства по проекта. Всички съответни организатори на дейности за обучение и оценяване следва да предоставят информация за „Youthpass“.

Освен това, при обоснована необходимост, участващите организации могат да организират обучение непосредствено след пристигането за краткосрочни дейности, в които участват млади хора с по-малко възможности. Разходите, свързани с този вид подготовка, могат да бъдат покривани по позицията „извънредни разходи“ за дейности, в които участват млади хора с по-малко възможности (вж. раздел „Правила за финансиране“ в част Б от настоящото ръководство).

ПРИЗНАВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ УЧЕНОТО – YOUTHPASS

Всеки доброволец, участващ в проект за доброволческа дейност, има право да премине през процеса „Youthpass“ и в края да получи сертификат „Youthpass.“ „Youthpass“ идентифицира и документира резултатите от формалното и неформалното обучение, получени по време на проекта. Препоръчва се „Youthpass“ да бъде включен в учебното съдържание от началото на проекта и да бъде използван по време на дейностите по проекта като средство, което да помогне на участниците да станат по-запознати, да обмислят и да оценят процеса на ученеЗа помощ и повече информация относно „Youthpass“ разгледайте ръководството за „Youthpass“ и други материали по въпроса на адрес: www.youthpass.eu

²⁷³ <https://www.salto-youth.net/>

СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

УСЛОВИЯ, СВЪРЗАНИ С РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА СЪВМЕСТНА МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН „ЕРАЗМУС МУНДУС“

СМСЕМ трябва да е изцяло разработена към момента на подаване на предложението и да е налице готовност за провеждането ѝ в четири последователни издания, считано от втората академична година след кандидатстването, ако консорциумът избере подготвителна година след като е бил избран. От консорциумите в СМСЕМ, които са избрали да не прилагат подготвителната година, се очаква веднага да стартират първото издание на магистърската степен в първата академична година, след тяхното избиране.

За да се спазят минималните изисквания, установени в Част Б, и когато е задължително осигуряване на външно качество на програмно ниво (в зависимост от юрисдикцията това може да бъде напр. акредитация или оценка), доказателството за това от националните компетентни органи може:

- да е резултат от успешното прилагане на европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми (ако националното законодателство позволява), или
- да се основава на индивидуалните решения за акредитация за всеки национален компонент, въз основа на който е съставена EMJMD.

За системна/институционална акредитация, т.е. институциите за висше образование се самоакредитират за своите учебни програми, доказателството за валидни акредитации може да бъде под формата на:

- доказателство за съответното национално законодателство, което дава право на институциите за висше образование да предлагат учебни програми и да присъждат магистърски степени и/или
- доказателства за съответните вътрешни решения на висшите училища за предоставяне на националните компоненти на предложената учебна програма за EMJMD.

Освен акредитация, националните програми за присъждане на магистърски степени трябва взаимно да признават партньорските ВУИ в консорциума от държави по програмата. В допълнение кандидатите следва да имат предвид, че процесът на признаване на учебните периоди по СМСЕМ вътре в консорциума трябва да бъде съгласуван преди приема на първите студенти по СМСЕМ.

За да отговарят на минималните изисквания, определени в Ръководството на програмата, ВУИ установени в програмна държава трябва да могат да докажат акредитацията на всяка магистърска програма, по която се присъжда магистърска степен, въз основа на която е съставена програмата на СМСЕМ. Освен акредитация, националните програми за присъждане на магистърски степени трябва взаимно да признават партньорските ВУИ в консорциума от програмни държави.

Ако предложената учебна програма на СМСЕМ е резултат от изцяло нова учебна програма, която не може да бъде свързана с вече съществуващите и акредитирани магистърски програми на национално ниво, акредитацията на СМСЕМ трябва да бъде потвърдена по време на кандидатстването. В допълнение кандидатите следва да имат предвид, че процесът на признаване на учебните периоди по СМСЕМ вътре в консорциума трябва да бъде съгласуван преди приема на първите студенти по СМСЕМ.

Висшите учебни институции от държави по програмата, които участват като партньори в консорциума, трябва да са институции, присъждащи магистърски степени, които имат капацитет да присъждат съвместни или многостранни степени (или поне двустранни степени) на студентите, завършили СМСЕМ. Консорциумът трябва да гарантира и, че всички завършили студенти в края на техния период на обучение ще получат съвместно приложение към дипломата в което е обхванато цялото съдържание на магистърската програма.

Освен ако кандидатите изрично не са се отказали, първата година е година за подготовка и популяризиране за повишаване на осведомеността, по време на която се осъществява популяризиране на програмата и се извършва подбор на първия прием студенти. В съвместните магистърски програми „Еразмус Мундус“ трябва да се гарантират съвместни общи процедури относно изискванията за прием на студент²⁷⁴, дейностите по преподаване/обучение, механизмите за осигуряване на качество, оценяването на студентите и оценката на изпълнението, финансовото и административното управление на консорциума, характера/обхвата на услугите, които са на разположение на студентите (например езикови курсове, помощ във връзка с визи) и др.

²⁷⁴ Процедурата по подбор трябва да бъде организирана по начин, който да гарантира, че се избират най-добрите студенти от целия свят.

Всички студенти трябва да са обхванати от схема за здравно осигуряване и застраховане, избрана от консорциума. Тази схема трябва да е в съответствие с минималните изисквания на CMCEM, определени със съответните насоки, които са достъпни на [уебсайта на Изпълнителната агенция](#).

Тези елементи са от решаващо значение, за да се докаже наличието на пълна интеграция на даден курс за CMCEM и на изпълняващия я консорциум. Поради това се очаква на етапа на кандидатстване да се представи проект на споразумение за консорциум, който обхваща тези и други важни елементи по ясен и прозрачен начин. Наличието на актуален, всеобхватен и солиден проект на споразумение за консорциум е знак за готовност на партньорите и за зрялост на кандидатурата.

Консорциумът за съвместна магистърска степен „Еразмус Мундус“ трябва да подготви съвместни дейности за популяризиране и повишаване на осведомеността с цел осигуряване на видимост в световен мащаб на съвместната програма за обучение, както и на схемата за стипендии по програма „Еразъм+“. Тези дейности за популяризиране и повишаване на осведомеността включват разработване на интегриран и подробен уебсайт на магистърския курс (на английски език, а също и на основния език на преподаване, ако е различен), и следва да съдържа цялата необходима за студентите и бъдещите работодатели информация относно CMCEM, който трябва да е готов преди първия кръг на подаване на заявления за отпускане на стипендии.

Процедурата за кандидатстване на студентите и крайният срок за подаване на заявления трябва да бъдат планирани по такъв начин, че да предоставят на студентите цялата необходима информация достатъчно рано и да им дават достатъчно време за подготвяне и подаване на техните заявления (т.е. поне 4 месеца преди крайния срок за подаване на заявления за отпускане на стипендии).

Консорциумът също се насърчава да организира езикови курсове на езика на приемащите институции и да предлага курсове и на други широко разпространени езици. Видимостта може да бъде подкрепена посредством уебсайтовете на Комисията и Изпълнителната агенция, националните агенции и делегациите на ЕС. На уебсайта на Изпълнителната агенция може да се намерят насоки относно уебсайтовете на CMCEM.

УСЛОВИЯ ЗА СТУДЕНТИТЕ В МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ

Студентите, които желаят да се запишат в CMCEM, трябва да притежават първа образователно-квалификационна степен за висше образование²⁷⁵ или да докажат, че притежават призната еквивалентна степен на образование съгласно националното законодателство и практика. Всеки консорциум за CMCEM е длъжен да определи своите специфични процедури за кандидатстване на студенти и критериите си за подбор съгласно изискванията и насоките, публикувани на уебсайта на Изпълнителната агенция. В този контекст, кандидат-студентите могат да кандидатстват за стипендия по CMCEM по всеки от курсовете на Еразмус Мундус по програма „Еразъм+“, които те са избрали (каталогът на CMCEM е на разположение на следната уебстраница: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/library/emjmd-catalogue_en).

Стипендиите за CMCEM по програма „Еразъм+“ могат да се предлагат на студенти от всеки регион в света. Консорциумът ще трябва да взема предвид географския баланс, т.е. по време на един прием на студенти стипендия за CMCEM могат да получат не повече от трима кандидати от една и съща държава (от една националност). Това условие не важи за студенти от Япония в рамките на консорциумите, съфинансирани от ЕС и MEXT. Студентите с двойно гражданство трябва да посочат гражданството, с което подават своето заявление за отпускане на стипендия. В случай на допълнително финансиране за определени региони на света обаче могат да се прилагат специфични правила. Консорциумите за CMCEM също са насърчавани да приемат студенти, които се финансират сами²⁷⁶ чийто дял трябва индикативно да е 25 % от получаващите стипендия по „Еразъм+“.

Стипендии за студенти в CMCEM се **предоставят за участие в пълния курс на програмата за CMCEM**. Стипендиантите не могат да прехвърлят университетски кредити от курсове, които са преминали преди записването им в CMCEM, с цел да намалят участието си в задължителните дейности на съвместната програма. Освен това стипендиантите по CMCEM не могат едновременно с това да са бенефициери на безвъзмездни средства за мобилност на учащи или персонал в рамките на други програми в областта на висшето образование, финансирани от бюджета на ЕС.

²⁷⁵ Това условие трябва да бъде задължително изпълнено по време на записването, но консорциумите за CMCEM могат да решат да приемат заявления за стипендии от студенти, обучаващи се в последната година на своя първи курс за придобиване на образователна степен за висше образование.

²⁷⁶ Студенти, които финансират сами образованието си, са студенти, които заплащат обучението си със собствени средства или получават стипендия, отпусната по друга схема.

За да се гарантира пълната прозрачност на правилата за прилагане на СМСЕМ, както и за да се определят правата и отговорностите на записаните студенти към консорциума за СМСЕМ, и двете страни (т.е. приетите студенти и консорциумът за СМСЕМ) трябва да подпишат студентски договор (образец на договора можете да намерите на уебсайта на Изпълнителна агенция), преди записването на студентите в СМСЕМ.

Този студентски договор ще обхваща всички академични, финансови, административни, засягащи поведението и пр. аспекти, свързани с изпълнението на СМСЕМ, стипендиантите и управлението на стипендиите. Договорът следва да съдържа клаузи относно показателите за изпълнение за успешно придобиване на минимума ECTS кредити (и относно последиците, в случай че кредитите не са придобити), информация относно услугите, които студентът има право да получи, както и детайли относно здравното/социалното осигуряване, изискванията във връзка с мобилността и правилата, свързани с тезата/изпитите/дипломирането и т.н.

Образецът на студентския договор трябва да бъде публикуван на уебсайта на СМСЕМ с цел осигуряване на прозрачност (всички СМСЕМ трябва да имат специален уебсайт).

УСЛОВИЯ СВЪРЗАНИ С МОНИТОРИНГА И ОСИГУРЯВАНЕТО НА КАЧЕСТВОТО

За да се осигури ефективно наблюдение на провеждането на курсовете за СМСЕМ, консорциумите бенефициери трябва да приложат редица механизми за мониторинг и осигуряване на качество:

- определяне на съвместен план за осигуряване на качеството, съдържащ общи методи и критерии за оценка, договорени графици/етапи на изпълнението и последващи дейности. Необходимо е процедурите за осигуряване на качеството да са заложили още на етапа на кандидатстване в структурата на проекта за СМСЕМ, най-вече това са дейности за вътрешно и външно оценяване, механизми за обратна връзка за показателите (например заетост на завършилите, устойчивост). Консорциумът ще докладва направените констатации във връзка с осигуряването на качеството до Изпълнителната агенция;
- подаване на редовни междинни доклади и доклади за напредъка по изпълнението на проекта;
- качествен и количествен мониторинг на студентската мобилност и изпълнението (от гледна точка на проведени дейности, придобити ECTS кредити и присъдени образователно-квалификационни степени) посредством онлайн инструмента за мобилност на Изпълнителната агенция (EMT);
- осъществяване на контакти и сътрудничество (където е приложимо и очаквано) [с Асоциацията на завършилите студенти „Еразмус Мундус“](http://www.ema.eu) (уебсайт на ЕМА: www.ema.eu);
- съвместни срещи на участващите ВУИ, представители на студентите, служители на Изпълнителната агенция, отговарящи за програмата, служители на участващите национални агенции и, когато е необходимо, външни експерти; поне две срещи трябва да бъдат организирани от консорциума за СМСЕМ през периода, обхванат от споразумението за безвъзмездни средства;
- обратна връзка от записаните студенти;
- участие в срещи на тематичните клъстери за подкрепа на обмена на добра практика и взаимното обучение, организирани от националните агенции и Изпълнителната агенция.

ПРОЦЕДУРА ПО ПОДБОР НА КОНСОРЦИУМИ ЗА СМСЕМ

Основната цел на програмата за съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“ е да привлича, подбира и финансира проекти за високи постижения: това обхваща както академичното качество на основните участници (участващи организации и студенти в съвместна магистърска програма „Еразмус Мундус“), така и капацитета за изпълнение на консорциумите, които следва да проведат интегрирана международна програма за обучение с участието на студенти от държави по програмата и държави партньори. Предложенията ще бъдат оценявани комплексно от академични експерти в едноетапен процес на оценяване.

Въз основа на оценката по четирите критерия за отпускане, тоест релевантност на проекта, качество на структурата и разпространението на проекта, качество на екипа на проекта и на споразуменията за сътрудничество, ще бъде съставено класиране на всички предложения. Ще бъде създаден отделен списък за класиране на консорциумите, които да бъдат съфинансирани от ЕС и МEXT. За финансиране ще бъдат разглеждани само проектите, които са преминали минималния праг от 30 точки от 40 възможни по критерия „релевантност на проекта“ и са получили най-малко 70 точки от 100 възможни.

Предложенията, които преминават праговете, ще бъдат оценявани за допълнителни стипендии за партньорски държави от целеви региони, посочени в раздел „Допълнителни стипендии за студенти от целеви региони по света“.

Академичните експерти ще анализират и оценяват отговорите, дадени за допълнителния критерий: „Релевантност на проекта в целевия регион (целевите региони)" и ще посочат с „да" или „не" дали информацията е относима.

Оценката на допълнителния критерий няма да повлияе на първоначалния списък на класирането, изготвен въз основа на оценяването на четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства, описани в част Б („Адекватност на проекта", „Качество на структурата и изпълнението на проекта", „Качество на екипа на проекта и на договореностите за сътрудничество", „Въздействие и разпространение). Това няма да се прилага за консорциуми, съфинансирани от ЕС и МЕХТ, които не могат да кандидатстват за допълнителни стипендии.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА

ФОРМАТИ НА ПРОЕКТИТЕ

Стратегическите партньорства подкрепят широк и гъвкав спектър от дейности, насочени към въвеждане на иновативни практики, насърчаване на развитието и модернизирането на организации и подкрепа на развитието на политиката на европейско, национално и регионално равнище.

В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи, стратегическите партньорства могат да имат различна численост на партньорите и да адаптират съответно своята дейност. По-опростено казано, това действие дава възможност на участващите организации да натрупат опит в международното сътрудничество и да укрепят капацитета си, а също така да постигнат висококачествени иновативни резултати. Оценката на качеството на предложението за проект ще бъде съобразена с целите на сътрудничеството и с естеството на участващите организации.

В раздела по-долу са дадени примери за видове дейности, които могат да се осъществяват в рамките на стратегическо партньорство. Тези дейности могат да имат за цел популяризиране на междусекторното сътрудничество или да са насочени към проблемите в дадена област на образованието, обучението и младежта. Примерите в този раздел служат само за илюстрация, следователно участващите организации могат да планират своите проекти по различен начин.

ДЕЙНОСТИ

- учебни програми, курсове, съвместни програми за обучение, общи модули (включително електронни модули), интеграция на голямо разнообразие от начини за обучение (дистанционно, на непълно време, модулно);
- учене, преподаване, обучение, материали и методи за работа с младежи, педагогически подходи и инструменти;
- сътрудничество, основано на проекти, учене сред равнопоставени партньори, семинари, виртуални лаборатории, виртуални пространства за сътрудничество;
- дейности за изграждане на капацитет и за работа в мрежа;
- изготвяне и въвеждане в действие на стратегически планове за сътрудничество;
- дейности по предоставяне на информация, насоки, наставничество и ориентиране;
- проучвания, сравнителни анализи, събиране на доказателства, проучване на случаи от практиката;
- определяне на стандарти, основани на качеството и основани на компетентности/професионални профили;
- усъвършенстване на квалификационни рамки, трансфер на кредити, осигуряване на качество, признаване и валидиране;
- дейности за учене, преподаване и обучение (вж. параграф 2 по-долу).

Освен това от всички стратегически партньорства се очаква да осъществят насочено и широкообхватно разпространение на своите резултати, така че да насърчат широката им употреба и да повишат въздействието им извън рамките на организациите, които директно са взели участие в проекта. Изискванията за разпространение ще бъдат определяни пропорционално на целта и обхвата на проекта.

Организации и институции от различни области на образованието, обучението и младежта, както и от други социално-икономически сектори, могат да извършват съвместно сътрудничество за осъществяване, посредством техните проекти, на цели в една или няколко области на образованието, обучението и младежта. Следните категории дейности са от особено значение във всяка отделна област за постигането на описаните в част Б от ръководството цели на политиката, обхващащи един или повече сектори.

МЕЖДУСЕКТОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Разработване, изпитване, адаптиране и прилагане на иновативни практики във връзка със:

- стратегическо сътрудничество между различни сектори на образованието и местни/регионални предприятия, например с цел изследване на пригодността за заетост или улесняване на прехода към работната сила или между образователните степени;

- съвместни изследователски проекти, осъществявани чрез партньорства между висши учебни институции и други образователни равнища, например относно оценката или резултатите от обучението, свързани с общоприложими компетентности;
- стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на формалното и неформалното/самостоятелното образование, например свързани с основаното на ИКТ преподаване или повишаването на интеграцията на цифрови технологии в обучението;
- изследването и анализът на съгласуваните педагогически подходи и методики и по-специално такива, които водят до оформяне на многофункционални компетентности (като предприемаческа нагласа), които се развиват във всички сектори на образованието;
- основаното на проекти транснационално сътрудничество между партньори от различни образователни сектори (например сектора на обучението в ранна възраст в партньорство с горния курс на средното образование), проучващо използването на CLIL²⁷⁷ или взаимното обучение с цел повишаване на езиковите компетентности на учащите на всички възрасти от различни области на образованието, обучението и младежта, включително учащи с мигрантски произход;
- сътрудничество и обмен на практики между персонал, отговарящ за спомагателните услуги (като насочване, ориентиране, инструменти и методи за наставничество, разработване на системи, подпомагащи проследяването на напредъка на студентите) на различни образователни равнища, или между лицата, участващи в предлагането на услуги в помощ на студентите за повишаване на качеството и съгласуваността между различните образователни сектори;
- партньорства между образователните равнища, които насърчават достъпа до и ученето чрез образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД) чрез обмена на добри практики и чрез разработването на ОРСД на различни нива;
- съвместни изследователски проекти, включващи партньорства между секторите на образованието и младежта, които изследват потенциала на анализа на ученето и масовото оценяване с цел повишаване на качеството на обучението;
- сътрудничество между училища, доставчици на услуги в областта на ПОО и висши учебни заведения с цел изследване на дейности за насърчаване на по-голяма съгласуваност между различните инструменти на ЕС и националните инструменти за прозрачност и признаване;
- сътрудничество между сектора на младежта и висшите учебни заведения с цел улесняване на признаването и валидирането на неформалното и самостоятелното учене и тяхното взаимодействие с моделите на формалното образование, както и взаимодействието с различни области.

ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Разработване, изпитване, адаптиране и прилагане на иновативни практики във връзка със:

- съвместни курсове и учебни програми, интензивни програми и общи модули (включително електронни модули) между членове на партньорства от различни държави, дисциплини и икономически сектори (публични/частни) при гарантиране на съобразяването с потребностите на пазара на труда;
- основано на проекти интернационално сътрудничество за проучване на случаи от практиката между предприятия и студенти/персонал във висши учебни заведения;
- педагогически подходи и методики и по-специално такива, които водят до оформяне на многофункционални компетентности, предприемаческа нагласа и креативно мислене, включително посредством въвеждане на мултидисциплинарни, трансдисциплинарни и интердисциплинарни подходи, по-систематично включване на учебната мобилност в учебната програма („интегрирана мобилност“) и посредством подобро използване на ИКТ;
- интеграция на по-голямо разнообразие на начини за обучение (дистанционно, на непълно време, модулно), по-специално чрез нови форми на персонализирано учене, стратегическо прилагане на образователни ресурси със свободен достъп и платформи за виртуална мобилност и виртуално обучение;
- нови подходи за улесняване на взаимодействието между секторите на образованието (т.е. посредством валидиране на предлагащо учене и наличие на възможности за гъвкаво учене: модулни курсове на обучение, смесено обучение и т.н.);
- методи и инструменти за професионално ориентиране и наставничество;
- сътрудничеството на ВУЗ с местните/регионалните власти и други заинтересовани страни, основано на съвместна работа в международна среда за популяризиране на регионалното развитие и междусекторното

²⁷⁷ Интегрирано изучаване на предмет и език

сътрудничество за установяване на контакти и споделяне на знания между различните сектори на неформалното и самостоятелното образование и обучение;

- сътрудничество и обмен на практики между персонал, отговарящ за спомагателните услуги (като насочване, ориентиране, инструменти и методи за наставничество, разработване на системи, подпомагащи проследяването на напредъка на студентите) на различни образователни равнища, или между лица, участващи в предлагането на услуги в помощ на студентите за повишаване на качеството и съгласуваността между различните образователни сектори (т.е. привличане и задържане на нетрадиционни учаци, напр. възрастни и групи, които не са достатъчно представени във висшето образование);

Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище, посредством ефективно осигуряване на качеството, основано на резултати от обучението и посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки.

Разработване на гъвкави модели на обучение за студенти и завършили студенти във висше учебно заведение, включително валидиране на тяхното предходно учене.

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики във връзка с:

- определяне/повторно определяне на стандарти за компетентностите в съответствие с резултатите от обучението; адаптиране или разработване на съответни учебни програми и курсове за ПОО, а също и на придружаващи учебни материали и инструменти;
- методики за учене и преподаване и педагогически подходи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения; езикови умения, акцентирание върху употребата на ИКТ;
- нови видове схеми за практическо обучение и за проучване на случаи от практиката в бизнеса и индустрията; развитие и установяване на основано на проекти транснационално сътрудничество между предприятия и студенти/персонал в рамките на институции в областта на ПОО;
- разработване и предоставяне на нови материали и методи за преподаване и обучение в областта на ПОО, включително учене в процеса на работа, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ, например устройване на виртуални лаборатории/работни места, адаптирани към потребностите на пазара на труда;
- методи и инструменти за професионално ориентиране и наставничество;
- инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на преподаватели, инструктори и друг персонал, с поставяне на специален акцент върху подобренията първоначално образование и обучението в процеса на работата за преподаватели и обучаващи в системата на ПОО;
- управление и ръководство на организации в областта на ПОО;
- стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на ПОО и местни/регионални бизнес общности, включително агенции за икономическо развитие;
- сътрудничество за развитие на творчеството и иновациите между доставчици на услуги в областта на ПОО, ВУЗ и центрове за дизайн, изкуства, научни изследвания и иновации;

Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС; разработване на гъвкави модели за обучение за студенти и завършили образованието си в областта на ПОО, включително валидиране на тяхното предходно учене.

Въвеждане от страна на институциите, предоставящи ПОО, на трансфер на кредити (ECVET) и осигуряване на качеството (ESHAUET).

УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики във връзка с:

- нови учебни програми, курсове, учебни материали и инструменти;
- методики за учене и преподаване и педагогически подходи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения; езикови умения, акцентирание върху употребата на ИКТ;
- нови видове схеми за практическо обучение и за проучване на случаи от практиката в бизнеса и индустрията;

- нови форми на учене и предоставяне на образование и обучение, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
- методи и инструменти за ориентиране и наставничество;
- инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на преподаватели, инструктори и друг персонал, с поставяне на специален акцент върху подобреното първоначално образование и обучението в процеса на работата за преподаватели;
- управление и ръководство на институции за образование и обучение;
- дейности за сътрудничество между организации от различни сектори на образованието, обучението и младежта;
- стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на образованието, от една страна и местни/регионални власти, от друга.

Обмен на опит и добри практики, провеждане на семинари и дейности за учене сред равнопоставени партньори.

Провеждане на съвместни научни изследвания, проучвания и анализи.

Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС за валидиране.

Насърчаване на сътрудничеството между местни и/или регионални органи в областта на образованието от различни държави по програмата за подкрепа на стратегическото развитие чрез проекти с участието на училища и местни частни или граждански организации, които са активни на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта.

ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ:

Разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики във връзка с:

- нови учебни програми, курсове и съпътстващи учебни материали и инструменти за възрастни учащи;
- методики за учене и преподаване и педагогически подходи за възрастни учащи, най-вече такива, които предоставят ключови компетентности и основни умения; езикови умения, акцентирание върху употребата на ИКТ;
- нови форми на учене за възрастни и на предоставяне на образование за възрастни, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
- методи и инструменти за ориентиране и наставничество за възрастни учащи;
- инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на преподаватели и друг персонал, ангажирани с образованието за възрастни, с поставяне на специален акцент върху подобреното първоначално образование и обучението в процеса на работата за преподаватели, ангажирани с образованието за възрастни;
- управление и ръководство на организации за образование на възрастни;
- дейности за сътрудничество между организации от различни сектори на образованието, обучението и младежта;
- стратегическо сътрудничество между доставчици на услуги в областта на образованието, от една страна, и органи на местната/регионалната администрация, от друга;

Предоставяне на гъвкави модели на обучение за възрастни учащи, включително валидиране на тяхното предходно учене:

- сравнителен анализ на модели и подходи за управление и изпълнение;
- практическо приложение и изпитване на методи за оценяване на знания и компетентности, придобити чрез неформално и самостоятелно учене;

Подобряване на достъпността на възможности за учене за възрастни:

- подпомагане развитието на многоцелеви учебни центрове и на регионални мрежи на доставчици на услуги в областта на образованието;
- мерки, насочени към развитие на образователното измерение на организации, които не са пряко свързани с образованието за възрастни (например, културни организации);
- разработване на обучителни курсове с цел подобряване наличността и качеството на европейските обучителни курсове за учители, управленски кадри и друг персонал в сферата на образованието за възрастни.

Подпомагане на признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС.

МЛАДЕЖ

Дейности за сътрудничество в областта на работата, свързана с младежи, за разработване, изпитване, адаптиране и приемане/прилагане на иновативни практики за работа с младежи. Тези дейности могат да се отнасят до:

- методи, инструменти и материали, насочени към изграждане на ключовите компетентности и основните умения на младежите, както и на езиковите умения и уменията в областта на ИКТ;
- методи, инструменти и материали за професионализиране и професионално развитие на младежки работници (например учебни програми, модули за обучение, ресурсни материали, добри практики, инструменти за валидиране и т.н.);
- нови форми на изпълнение на работа, свързана с младежи, и предоставяне на обучение и подкрепа, по-специално стратегическо прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
- програми и инструменти за работа с младежи, насочени към преодоляване на социалното изключване и ранното напускане на училище;
- стратегическа работа в мрежи и сътрудничество между младежки организации и/или с организации в областта на образованието и обучението, както и в областта на пазара на труда;
- стратегическо сътрудничество с органи на местна/регионална администрация;

Признаването и сертифицирането на умения и компетентности на национално равнище посредством съотнасянето им към европейски и национални квалификационни рамки и прилагане на инструменти на ЕС за валидиране.

Транснационални младежки инициативи: дейности за сътрудничество, насърчаване на социалната ангажираност и предприемаческия дух, осъществявани съвместно от две или повече групи младежи от различни държави (вж. по-долу).

ПОСТАВЯНЕ НА АКЦЕНТ ВЪРХУ:

- творчеството, иновациите и модернизирането;
- стратегическата употреба на методики, свързани с информационните и комуникационни технологии (ИКТ) и виртуалното сътрудничество;
- образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД);
- качеството на образованието, обучението и на работата, свързана с младежи;
- предприемаческото образование (включително социално предприемачество);
- равнопоставеност и приобщаване;
- основните умения и универсалните умения (езикови умения, умения за работа с цифрови устройства и предприемачество);
- признаване и валидиране на резултатите от обучението в рамките на формалното, неформалното и самостоятелното учене;
- насърчаване на гъвкави модели за обучение;
- професионализирането и професионалното развитие в сферите на образованието, обучението и работата с младежа;
- уменията за управление и ръководство;
- активното участие на младежи в обществото;

- междуинституционалното сътрудничество;
- междурегионалното сътрудничество;
- полезните взаимодействия между политиката и практиката.

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ И УЧАСТНИЦИ

- практикуващи специалисти;
- персонал, участващ в образованието и обучението;
- специалисти, работещи с младежи;
- експерти, специалисти, професионалисти;
- студенти, стажанти, чираци, ученици, възрастни учащи, младежи, доброволци;
- лица, които не работят, не учат и не се обучават;
- младежи с по-малко възможности;
- преждевременно напуснали училище;
- лица, вземащи решения;
- изследователи.

ПАРТНЬОРИ, КОИТО Е ВЪЗМОЖНО ДА ВЗЕМАТ УЧАСТИЕ В ЕДИН И СЪЩИ ПРОЕКТ

- организации в областта на образованието, обучението и младежта;
- организации, работещи в редица области и сектори (например центрове за умения, търговски палати и др.), органи от публичния сектор;
- предприятия, дружества, представители на бизнеса и на субекти, участващи в пазара на труда;
- общностни организации;
- органи в областта на научните изследвания и иновациите;
- организации на гражданското общество;
- социални партньори.

ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ, ИНТЕГРИРАНИ В СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПАРТНЬОРСТВА

Стратегическите партньорства могат да организират също дейности за обучение, преподаване и учене за отделни лица, стига тези дейности да носят добавена стойност за постигане на целите на проекта. Някои от тези дейности са от особено значение за една или повече области на образованието, обучението и младежта, и по-специално:

Вид дейност	От особено значение за
Комбинирана мобилност на обучаемите	Във всички области на образованието, обучението и младежта
Краткосрочни обмени на групи ученици	Училищно образование, ПОО
Интензивни учебни програми	Висше образование
Дългосрочна учебна мобилност на ученици	Училищно образование
Дългосрочни командировки с цел преподаване или обучение	Висше образование, ПОО, училищно образование и образование за възрастни
Дългосрочна мобилност на младежки работници	Младеж
Краткосрочни съвместни обучения на персонала	Във всички области на образованието, обучението и младежта

В разделите по-долу са предоставени допълнителни описания на горепосочените дейности.

ОБУЧАЕМИ

ИНТЕНЗИВНИ ПРОГРАМИ ЗА ОБУЧЕНИЕ (СТУДЕНТИ: ОТ 5 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА; ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ/ГОСТ-ЛЕКТОРИ: ОТ 1 ДЕН ДО 2 МЕСЕЦА)

Интензивната програма за обучение представлява кратка програма за обучение, която обхваща студенти и преподаватели от участващите висши учебни заведения, както и други подходящи гостуващи експерти/специалисти/професионалисти, с цел:

- насърчаване на ефикасно и мултинационално преподаване по специфични теми;
- осигуряване на възможност за съвместна работа на студенти и преподаватели в мултинационални и мултидисциплинарни групи, което ще им осигури възможност да се възползват от специалните условия за преподаване и учене, които не са на разположение в една отделна институция, и да придобият нов поглед към изучаваната тема;
- предоставяне на възможност на преподавателския състав за обмен на гледни точки, нови подходи към учебната програма и за изпитване на иновативни методи за преподаване, които биха могли да станат част от нов съвместен курс или учебна програма, осъществявани в условията на международно обучение.

Желаните характеристики на интензивната програма за обучение са следните:

- интензивната програма за обучение следва да предоставя на участващите преподаватели и студенти в значителна степен нови възможности за учене, развитие на уменията, достъп до информация и до висококачествени резултати от изследвания и други видове знания;
- работата на участващите студенти следва да бъде призната чрез кредити по Европейската система за трансфер на кредити (или друга еквивалентна система);
- интензивните програми за обучение следва да използват ИКТ инструменти и услуги за подготовката на интензивната програма и за последващите дейности и така да допринесат за създаването на устойчива общност за учене по съответната тема;
- количественото съотношение на персонала и студентите следва да гарантира активното участие в учебните занятия;
- следва да се поддържа баланс в участието на чуждестранни и национални студенти и персонал;
- в интензивната учебна програма следва да се прилага ярко изразен мултидисциплинарен подход, който да насърчава взаимодействието между студенти от различни академични дисциплини;
- интензивната учебна програма следва да насърчава наред с постигането на учебните резултати по свързаните с темата компетентности и придобиването на универсални компетентности.

Подборът на участниците в интензивна учебна програма (преподавателски състав и студенти) се извършва от консорциума за стратегическо партньорство.

Количеството на часовете за преподаване и обучение трябва да гарантира, че по-голямата част от времето, прекарано в чужбина, е посветено на образование и обучение, а не на научни изследвания или друга дейност.

СМЕСЕНА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ, СТАЖАНТИ, ВЪЗРАСТНИ УЧАЩИ, УЧЕНИЦИ, МЛАДЕЖИ (ОТ 5 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА ФИЗИЧЕСКА МОБИЛНОСТ)

Дейности, които комбинират един или повече кратки периода на физическа мобилност (с обща продължителност до 2 месеца) с виртуална мобилност (т.е. употреба на информационни и комуникационни технологии, като платформи за съвместна работа, предаване на данни в реално време, видеоконференции, социални медии и т.н. за допълване или продължаване на резултатите от обучението, основано на физическа мобилност).

Тази мобилност може да бъде използвана за подготовка и подкрепа на физическата мобилност, както и за последващи действия. Тя може да бъде организирана така, че да посрещне нуждите на хора със специални потребности или с по-малко възможности и да им помогне да преодолеят бариерите, които ограничават тяхното участие в продължителна физическа мобилност.

КРАТКОСРОЧЕН ОБМЕН НА ГРУПИ УЧЕНИЦИ (ОТ 3 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА)

Краткосрочният обмен на групи ученици (включително обучаеми по ПОО) може да бъде организиран от училища от различни държави, участващи в едно и също стратегическо партньорство. По време на такива мероприятия учениците осъществяват дейността си заедно в едно от партньорските училища и може да бъдат настанени в семействата на участващите ученици. По време на посещения съвместната работа по проекти следва да е свързана с целите на стратегическото партньорство. Трябва да се отбележи, че сътрудничеството между училищата не следва да се ограничава само до такива мероприятия, а трябва включва и съвместни онлайн дейности и дейности по места. Препоръчва се училищата да използват eTwinning за съвместна работа по проекта преди и след мероприятията за мобилност.

Учениците, участващи в краткосрочни обмени, трябва винаги да са придружавани от възрастни, за да се гарантира тяхната защита и безопасност, както и ефективното им обучение по време на мобилността.

По време на посещения съвместните мероприятия за мобилност следва да предоставят на учениците и учителите от различните държави възможност да работят заедно по една или повече теми от взаимен интерес. Тези дейности помагат на учениците и учителите да придобият и усъвършенстват умения не само по тематичната или предметната област на проекта, но и такива, свързани с работа в екип, межкултурно учене, социални взаимоотношения, планиране и провеждане на дейности по проект и използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ). Участието в съвместна работа по проекти на групи ученици от партньорски училища от различни държави също така дава възможност на учениците и учителите да практикуват чужди езици и повишава тяхната мотивация за езиково обучение.

Най-добре е дейностите по проекта да бъдат интегрирани в редовната учебна дейност на училищата и да бъдат включени в учебната програма на участващите ученици. Учениците трябва да могат да участват във всички етапи на проекта, включително в планирането, организацията и оценяването на дейностите.

ДЪЛГОСРОЧНА УЧЕБНА МОБИЛНОСТ ЗА УЧЕНИЦИ (ОТ 2 ДО 12 МЕСЕЦА)

Целта на тази дейност е укрепване на сътрудничеството между училищата, участващи в стратегическо партньорство. Дейностите за мобилност следва да са обвързани с целите на стратегическото партньорство и да са интегрирани в структурата на проекта. Препоръчва се училищата да използват eTwinning за съвместна работа по проекта преди, по време на и след приключване на дейностите за мобилност на учениците. Тези мерки следва да помогнат за постигане на максимален ефект върху участващите училища. Дейността също така позволява на учениците да развият своето разбиране за разнообразието на европейските култури и езици и им помага да придобият компетентности, необходими за личностното им развитие. Участващите в партньорството училища трябва да работят заедно за подготовка на споразумения за обучение, признаване на обучението, преминати в партньорско училище в чужбина, и за укрепване на европейското измерение в училищното образование. Тези дейности следва да носят ценен международен педагогически опит за учителите, участващи в организацията и изпълнението на мобилността.

Участниците се подбират от училищата. Те трябва да са навършили 14-годишна възраст и да са записани в редовна форма на обучение в училище, участващо в стратегическото партньорство. Подбраните ученици могат да прекарват от 2 до 12 месеца в приемащо училище в чужбина, в дома на семейство домакини.

Реципрочният обмен на ученици между училищата/семействата домакини се препоръчва, но не е задължителен.

Всички участващи в учебната мобилност страни (училища, ученици, техните родители и семейства домакини) следва да се запознаят със специалното ръководство за учебна мобилност на ученици, чиято цел е да им помогне да осъществят дейността и да гарантира безопасността и благополучието на участващите ученици.

Ръководството посочва ролите и отговорностите, предлага насоки и предоставя необходимите образци и формуляри за участниците. Ръководството може да се намери на английски език на уебсайта „Еуропа“ и в превод на уебсайта на съответната национална агенция.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДКРЕПА

Участниците в дългосрочни дейности за мобилност (от 2 до 12 месеца) в рамките на стратегическо партньорство могат да се възползват от езикова подготовка. Във връзка с това през периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа. Европейската комисия предоставя на одобрените ученици достъп до тази услуга, чрез която ще оцени тяхната езикова компетентност на езика, който ще използват по време на своето обучение в чужбина.

Този инструмент също така им предлага, ако е необходимо, възможност да подобрят своите езикови умения преди и/или по време на периода на мобилност.

Когато бъде въведена за училища, онлайн езиковата подкрепа ще се предоставя въз основа на следната процедура:

- националните агенции предоставят на училищата онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия;
- след като бъдат одобрени, всички ученици (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценка на своите познания по езика, който ще използват по време на обучението. Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на ученика и на училището.
- При отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове, училищата разпределят лицензите съобразно потребностите.
- В края на периода на мобилност учениците ще бъдат оценени повторно, за да бъде проверен напредъкът им в изучаването на чуждия език.

Допълнителни подробности относно онлайн езиковата подкрепа са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и на националните агенции.

За езиките, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията, може да бъдат предоставени специални безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“.

ПЕРСОНАЛ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО И СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ

КРАТКОСРОЧНИ СЪВМЕСТНИ ОБУЧЕНИЯ НА ПЕРСОНАЛ (ОТ 3 ДНИ ДО 2 МЕСЕЦА)

Форматът на съвместните обучения на персонал дава възможност на участващите в стратегическото партньорство организации да организират краткосрочни обучения на персонал в сферата на образованието и обучението или за специалисти, работещи с младежи, свързани с темата или обхвата на стратегическото партньорство. Тези обучения следва да се организират с участието на малки групи от персонала от различни държави, за да се постигне максимално въздействие върху всяка от участващите организации.

Обученията могат да се провеждат в различни форми, като учебни визити, съчетаващи посещения на място в съответни организации, презентации, дискуссионни семинари, учебни курсове и т.н. Следва да се поддържа баланс между участието на чуждестранни и национални участници.

КОМАНДИРОВКИ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ И ОБУЧЕНИЕ (ОТ 2 ДО 12 МЕСЕЦА)

Целта на тази дейност е укрепване на сътрудничеството между организациите, участващи в дадено стратегическо партньорство. Тази дейност дава възможност на представителите на персонала да развият своите познания и разбиране за европейските системи за образование и обучение и им помага да обменят и усвоят професионални компетентности, методи и практики.

Тази дейност позволява на учителите/преподавателите и друг преподавателски състав в областта на общото училищно образование, висшето образование, ПОО или образованието за възрастни, работещи в образователни институции, участващи в стратегическо партньорство, да прекарат от 2 до 12 месеца в командировка с цел преподаване и обучение в чужбина, преподавайки в партньорска институция или включвайки се в професионални дейности, които са свързани с тяхната експертна област в друга партньорска организация.

Дейността може да се състои в изпълнение на работа в образователна институция/център или друга подходяща организация (например предприятия, НПО, училищни ръководства и т.н.), участие в структурирани курсове или семинари (например в колежи за обучение на учители или в научни организации), временни назначения или периоди на наблюдение в дружество или организация в областта на образованието, обучението или младежта.

Изпращащата организация следва да осигури честна, прозрачна и открита процедура за подбор, да подготви съдържанието на дейността заедно с участника и да осигури вътрешно и, доколкото е възможно, външно признаване на този дългосрочен период на мобилност в чужбина.

По отношение на командировките за преподаване и обучение във висшето образование са допустими следните видове изпращащи и приемащи организации:

- Що се отнася до дългосрочната мобилност на персонал с цел преподаване, изпращаща организация може да бъде всяка участваща организация, но приемаща организация може да е само участващо ВУЗ.
- Що се отнася до дългосрочната мобилност на персонал с цел да се получи обучение, изпращащата организация трябва да е участващо ВУЗ, а приемаща организация може да е всяка участваща организация.
- Изпращащите и приемащите организации трябва да се намират в различни държави, а приемащата държава трябва да е различна от държавата на пребиваване на участника.

Организациите, участващи в стратегическо партньорство, работят заедно за подготовката на споразумения за мобилност, за признаване на извършената работа в партньорската организация в чужбина и за укрепване на европейското измерение в областта на образованието и обучението. Освен това тази дейност следва да носи ценен международен опит за лицата, участващи в организацията и изпълнението на дейността за мобилност, както в изпращащата, така и в приемащата организация.

МОБИЛНОСТ НА СПЕЦИАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ С МЛАДЕЖИ (ОТ 2 ДО 12 МЕСЕЦА)

Тази дейност дава възможност на специалистите, работещи с младежи, да се запознаят с различни условия за работа в сравнение с условията в техните държави и да подобрят своите професионални, лични и межкултурни компетентности. Специалистите, работещи с младежи, имат възможност да работят в чужбина за период от 2 до 12 месеца и да дават своя активен принос в ежедневната работа на приемащата организация, като едновременно с това обогатяват своя профил на професионалисти в съответната област.

Също така, тези дейности имат за цел да укрепят капацитета на участващите организации, които да се възползват от новите перспективи и придобития опит. Дейностите за мобилност могат да бъдат осъществявани като индивидуални дейности (т.е. един специалист, работещ с младежи, бива изпратен в приемаща организация) или реципрочно, под формата на взаимен обмен на специалисти, работещи с младежи (едновременно или не), осъществяван между две партньорски организации.

ОНЛАЙН ЕЗИКОВА ПОДДРЕПА

Участниците в дългосрочни дейности за мобилност в рамките на стратегическо партньорство могат да се възползват от езикова подготовка. Във връзка с това през периода на изпълнение на програмата постепенно ще бъде въведена онлайн услуга за езикова подкрепа. Европейската комисия предоставя на одобрените членове на персонала и специалистите, работещи с младежи, достъп до тази услуга, чрез която ще оцени техните познания по езика, който ще използват по време на своето обучение в чужбина.

Този инструмент също така им предлага, ако е необходимо, възможност да подобрят своите езикови умения преди и/или по време на периода на мобилност.

Когато бъде въведена за персонал и специалисти, работещи с младежи, онлайн езиковата подкрепа ще се предоставя въз основа на следната процедура:

- националните агенции предоставят на организациите онлайн лицензи съгласно общи критерии, определени от Европейската комисия;
- след като бъдат одобрени, всички участници (освен тези, за които съответният език е роден), които ще се възползват от онлайн услугата, ще преминат онлайн оценяване на познанията им по езика, който ще използват по време на обучението; Резултатите от това оценяване ще бъдат съобщени на участника.
- При отчитане на броя на наличните онлайн лицензи за езикови курсове, организациите разпределят лицензите съобразно потребностите.
- В края на периода на мобилност участниците ще бъдат оценени повторно, за да бъде проверен напредъкът им в изучаването на чуждия език.

Допълнителни подробности относно онлайн езиковата подкрепа са предоставени на разположение на уебсайтовете на Комисията и на националните агенции.

За езиките, които няма да бъдат обхванати от услугата на Комисията, може да бъдат предоставени специални безвъзмездни средства за „езикова подкрепа“.

ТРАНСНАЦИОНАЛНИ МЛАДЕЖКИ ИНИЦИАТИВИ

Също така стратегическите партньорства в областта на младежта подпомагат развитието на транснационални младежки инициативи, осъществявани съвместно от две или повече групи младежи от различни държави, като насърчават социалната ангажираност и предприемаческия дух.

Например, тези инициативи могат да се отнасят до:

- учредяване на (мрежи от) социални предприятия, сдружения, клубове, НПО,
- разработването и предоставянето на курсове и обучения за образование по предприемачество (по-специално социалното предприемачество и използването на ИКТ);
- информиране, медийна грамотност, дейности за повишаване на осведомеността или дейности за стимулиране на гражданската ангажираност сред младите хора (например дебати, конференции, прояви, консултации, инициативи по европейски теми и т.н.);
- дейности в полза на местните общности (например подкрепа за уязвимите групи, като възрастни хора, малцинства, мигранти, хора с увреждания, и т.н.);
- творчески и културни инициативи (театрални постановки, изложби, музикални представления, дискуссионни форуми и т.н.).

Младежката инициатива е проект, предложен, изготвен и реализиран от самите млади хора. Тя дава шанс на младежите да изпробват идеите си чрез инициативи, които им дават възможност да се включат пряко и активно в планирането и провеждането на даден проект.

Участието в младежки проект е значимо преживяване, свързано с неформално учене. Изпълнявайки младежка инициатива, младежите имат възможност да участват в решаването на конкретни проблеми или предизвикателства, пред които са изправени техните общности. Те имат възможността да обсъждат и разсъждават върху избраната от тях тема в европейски контекст и да допринесат за изграждането на Европа.

Младежката инициатива трябва да е транснационална: взаимосвързани местни инициативи, осъществявани съвместно от две или повече групи от различни държави. Сътрудничеството с международни партньори в транснационални младежки инициативи се основава на сходни потребности или интереси и има за цел споделяне на практики и учене сред равнопоставени партньори.

Младежките инициативи дават възможност на голям брой младежи да демонстрират изобретателност и творчество в ежедневието си и да говорят за своите потребности и интереси по места, а също и за предизвикателствата, пред които са изправени общностите, в които живеят.

Младежите могат да тестват идеи, като предложат, подготвят и изпълнят проект, който оказва въздействие върху различни сфери на живота. Наред с това младежките инициативи могат да доведат до самостоятелна заетост или до създаване на сдружения, НПО и други субекти, извършващи дейност в областите на социалната икономика, дейностите с нестопанска цел и младежта.

Младежите, които осъществяват транснационални младежки инициативи, могат да бъдат подпомагани от наставник. Наставникът е компетентен съветник, разполагащ с опит в областта на работата с младежи и/или младежките инициативи, който придружава групи младежи, подпомага процеса на учене и подкрепя тяхното активно участие в инициативата. Той/тя играе различна роля в зависимост от потребностите на съответната група младежи.

Наставникът не взема участие в младежката инициатива, но въз основа на потребностите на групата оказва подкрепа на групата младежи в подготовката, провеждането и оценяването на техния проект. Наставниците подпомагат осигуряването на качество на процеса на обучение и предоставят текущо партньорство с цел да подпомогнат група лица да постигнат удовлетворителни резултати от изпълнението на техните проекти.

Наставникът не е: ръководител на проекта; консултант/съветник; член на групата, осъществяваща проекта; професионален инструктор/експерт, който предоставя техническа подкрепа в конкретна, специализирана област; законен представител на проекта. Когато младежката инициатива се осъществява от малолетни, подкрепата на наставник е задължителна.

ПРИМЕРИ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА

НАСЪРЧАВАНЕ НА ГЪВКАВИ МОДЕЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

Интегрирането на практически и теоретични знания в учебните програми на висшите учебни заведения може да даде възможност на студентите да придобият умения, които и сега, и в бъдеще ще се търсят на пазара на труда, като подобрят по този начин своята бъдеща пригодност за заетост. Стратегическото партньорство подкрепя основаното на проекти сътрудничество между предприятия и студенти и персонал във ВУЗ, за разработване, изпитване и адаптиране на съвместни учебни програми между участващите ВУЗ, основано на изчерпателен анализ на потребностите и с поставяне на акцент върху прилагането на ориентиран към практиката транснационален подход.

Тук се включват дейности за преподаване/учене, включително обмен на персонал между ВУЗ и предприятия, и интегрирана мобилност, в рамките на която студентите се обучават в съвместна програма, чиито отделни компоненти се преподават от различни партньори и на различни места.

Крайният резултат е изработване на съвместна учебна програма и нейното разпространение сред организации извън партньорството. Партньорството обединява ВУЗ и предприятия, включително МСП и социални предприятия, и има за цел да гарантира придобиването на необходимите компетентности, както и адекватност на развиваните в рамките на съвместната учебна програма умения.

ИНТЕГРИРАНО МЕСТНО/РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Участието на всички заинтересовани страни може да бъде изключително полезно за изготвянето на интегрирани местни/регионални планове за развитие. В рамките на стратегическото партньорство се разработват, изпробват и осъществяват иновативни курсове, които ще обогатят учебните програми на всяко от партньорските ВУЗ, посредством предоставяне на двустранни сертификати или двустранни дипломи. Проектът следва да привлече ключови заинтересовани страни и да разчита на постоянно наблюдение от тяхна страна, по-специално посредством специална ръководна група, която да гарантира, че потребностите на местните/регионалните участници са удовлетворени.

Изпълнението на проекта предвижда и дейности за преподаване/учене, включително за обмен на персонал между участващите ВУЗ, както и смесена мобилност за студенти. Крайният резултат е интегриране на тези курсове в учебната програма и присъждане на двустранни сертификати/дипломи. В партньорството участват както висши учебни заведения, така и местни участници и местни публични органи.

Участието на по-неопитни партньори в осъществяваните дейности може да става постепенно, но трябва да се гарантира, че поне през последната година на проекта всички партньори ще са се интегрирали в пълния пакет дейности.

ТВОРЧЕСТВО И ИНОВАЦИИ

Малките и средните предприятия са изправени пред предизвикателства във връзка с иновациите и развитието на умения без непременно да притежават адекватни ресурси или стратегическо виждане за справяне с жестоката пазарна конкуренция. Стратегическото партньорство подпомага разпространението на култура на творчество и иновации сред представителите на малкия бизнес, посредством трансфер и прилагане на методики, инструменти и концепции, които улесняват развитието на организациите и създаването на продукти. Партньорите от творческите сектори и от висшето образование помагат на останалите партньори да научат как успешно да прилагат в своите организации творческо мислене и да развиват капацитета си за иновации и промяна.

Един от значимите резултати е изработването на индивидуализирани планове за действие, насочени към развитие на творчеството и иновациите, основани на съществуващи анализи на успешни случаи и методики. В партньорството участват представители на творческите сектори, малки и средни предприятия, сдружения на работодателите, търговски, индустриални и занаятчийски камари.

КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Органи на местната училищна администрация от Швеция, Дания и Обединеното кралство съвместно предлагат създаване на стратегическо партньорство. Местните органи установяват наличието на необходимост от повишаване на качеството на образованието в областта на науката, математиката и технологиите и изготвят проект, насочен към разработване на обща рамка за повишаване на мотивацията за учене на учениците. Целите на проекта са да се

повиши качеството на образованието по математика и естествени науки и да се повиши интереса към тези предмети в гимназиалното и висшето образование.

Проектът се ръководи от две общински администрации и в него участват всички начални и прогимназиални училища от съответните райони. Освен това органите на местната администрация са привлекли и други партньори от своите общности: университети, медиен център и няколко предприятия, както и бизнес сдружения в областите на технологиите, науката и околната среда. Дейностите по проекта включват обмен на персонал между участващите организации с цел обмяна на опит и добри практики.

Партньорите споделят материали и ресурси и разработват интердисциплинарни учебни пособия по математика, науки и технологии, които биват изпитвани/прилагани в начални и средни училища. Бизнес партньорите канят класове ученици на учебни визити, в рамките на които учениците придобиват поглед върху различни практически приложения, свързани с темите, по които работят. Студентите помагат на учениците при ученето на уроците, като им предоставят индивидуална помощ по предметите, а също така служат за модел за подражание, мотивирайки учениците да изучават науки и технологии. Резултатите от изпълнението на проекта са свързани с установяването на университетско сътрудничество, посветено на първоначалното образование на учители, както и с установяването на последващо педагогическо сътрудничество и изпълнение на нови проекти от участващите училища.

ПОВИШАВАНЕ НА БРОЯ НА ЗВЪРШИЛИТЕ ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

В много държави повишаването на броя на завършилите висше образование, разширяването на достъпа и създаването на условия за завършване на висше образование представляват сериозни предизвикателства. Стратегическото партньорство подпомага разработването на по-ефективни стратегии за постъпване във ВУЗ и за успешно завършване на висше образование, като се обръща специално внимание на нетрадиционните учащи, като например студенти от по-слабо представени групи или в неравностойно положение, посредством трансфер и изпитване на иновативни подходи. Партньорството ще изследва в сътрудничество между ВУЗ, училища и институции, работещи в областта на ПОО, доколко добре са подготвени и насочвани гимназиалните ученици от определени обществени групи, преди да постъпят във висши учебни заведения.

Ще бъдат изследвани и мониторингът и предоставяната на тези категории учащи подкрепа, най-вече посредством индивидуализирани услуги (ориентиране, наставничество и т.н.), насочена към предотвратяване на отпадането от образование и насърчаване на дипломирането в рамките на предвиденото време. В проекта участват както ВУЗ, така и общи гимназиални и професионални училища, което гарантира, че предлаганите услуги са адекватни и отговарят на установените потребности.

В проекта са предвидени и дейности по преподаване/учене, включително „смесена“ мобилност за учащи. Крайният резултат е адаптиране на съществуващия модел, неговото въвеждане в учащите ВУЗ и разпространението му сред организации, неучастващи в партньорството и по-специално сред други доставчици на услуги в областта на образованието и сред ключови определящи политиката лица.

ИНОВАЦИИ

Стратегическото партньорство подпомага разработването на нови педагогически подходи и по-специално на инструменти за електронно обучение и онлайн платформи за съвместна работа, посредством които ученици, студенти и учители ще могат да учат, преподават и да създават съвместно учебно съдържание за курсове. Партньорството, обединяващо университети, училища, научни организации и/или предприятия, ще разработва съвместно инструментите, които училищата и висшите учебни заведения ще използват за преподаване и усвояване на специфични учебни дисциплини на различни равнища.

Ролята на научните организации и/или предприятията е ключова. Те или ще разработват инструментите, или ще имат за задача да направят съдържанието по-приложимо и конкретно. В допълнение ще бъдат организирани интензивни програми за обучение, предназначени за изпитване на инструментите, разработени от партньорството, с помощта на студенти и преподаватели. В рамките на съвместни обучения учителите ще имат възможност да се обучат да използват тези инструменти.

ЕЗИКОВИ УМЕНИЯ

Междусекторно стратегическо партньорство, насочено към подкрепа на семейства, в които се говори повече от един език, посредством разработване на езикови ресурси за деца, които имат за цел да им покажат предимствата на владенето на два или повече езика, както от гледна точка на присъщата им стойност, така и във връзка с конкретни приложения на тези езикови умения.

Този проект е насочен към всички заинтересовани страни, работещи с двуезични семейства, които могат да разпространят ресурсите по проекта сред семействата. Провеждат се изследвания за проверка на ефективността на педагогическите подходи, използвани за затвърждаване на езиковите компетентности на многоезични деца, както в класната стая, така и чрез самостоятелно учене. Партньори могат да са университети, няколко училища, малки и средни предприятия (МСП), НПО и сдружения на институции за обучение на възрастни.

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Многосекторен проект, насочен към разработване, въз основа на практически сценарии и данни, на обща визия за използване на ИКТ с цел ученето през целия живот да стане достъпно за всички. Употребата на ИКТ за обучение в Европа набира скорост, но за да могат тези технологии да реализират потенциала си на двигател на промяната за нашите общества и икономики е необходимо да се премине от фрагментирана употреба и пилотни проекти към възприемане и системна употреба. Партньори по проекта могат да са различни висши учебни заведения и организации за усъвършенстване на умения, упражняващи дейност в различни области на образованието.

СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ РЕГИОНИ

Органи на местната администрация от Испания, Португалия, Италия и Чешката република установяват партньорство с цел проучване на причините за преждевременното напускане на училище в техните региони и за разработване на нови решения за справяне с този проблем. Те са привлекли в проекта средните училища от съответните региони и две институции за образование на учители. Гледайки на проблема с преждевременното напускане на училище в по-широка перспектива, те се опитват да обхванат няколко аспекта от живота на младежите. По тази причина местни младежки организации и сдружения на родители са поканени да се присъединят към стратегическото партньорството. Самите местни органи участват на широка, междусекторна основа, като са включени образователните отдели, младежките и социалните служби.

Целта е във всеки район да се изгради постоянна мрежа, която ще събере на едно място различни действащи лица и услуги за създаване на ефективен механизъм за подкрепа на младежите.

Партньорските институции осъществяват съвместната си дейност посредством редовни срещи по проекта и под формата на онлайн общност. Тяхната цел е първо да установят мащабите, степента на преждевременно напускане на училище в своите региони и да изследват причините за това явление. Следващата им цел е да открият и приложат ефективни начини за подкрепа на младежите, за които съществува опасност от социално изключване. Като част от дейностите по проекта партньорите провеждат проучвания сред учениците, учителите и семействата, за да изследват причините за преждевременното напускане на училище в техния местен контекст. Наред с това се организират семинари, на които се поставят за разглеждане редица теми, като например относително въздействието на възможностите за неформално учене.

В резултат са разработени общи методики, които биват приложени в двата региона. В подкрепа на тези дейности са публикувани ръководства за учители, инструктори и местни органи. Всички резултати и материали се споделят чрез уебсайта на проекта, чрез публикации на хартия и посредством провеждането на конференция във всеки от регионите. По този начин методиките и ресурсите, разработени в рамките на проекта, се споделят с други училища и местни органи.

РАВНОПОСТАВЕНOST И ПРИОБЩАВАНЕ

Това партньорство обединява младежки организации, институции, училища, доставчици на услуги в областта на ПОО и публични органи в областта на младежта, работещи с хора, които не работят не учат и не се обучават, и с отпаднали от училище, като целта е усъвършенстване на методика, насочена към връщане на повече младежи обратно в училище или на работа. В рамките на това стратегическо партньорство партньорите организират транснационални срещи на служители за обмен на практики и разработване на проекти, както и дейности за обмен на опит на работното място и за професионално развитие на специалисти, работещи с младежи.

В същото време се провежда комплекс от изследователски дейности, резултатите от които се обсъждат на транснационална среща, в рамките на която се изготвя окончателния вариант на ръчник и се планират изпитванията и оценката на усъвършенстваната методика. С оглед гарантиране на устойчивостта и разпространението на резултатите от проекта, стратегическото партньорство предвижда провеждане на конференции на местно, национално и европейско равнище, а също така разработва съвместно стратегия за последващи дейности.

ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ СЪС СВОБОДЕН ДОСТЪП

За пожарникарите съществува риск да загинат или да бъдат тежко ранени при гасене на пожар в горяща сграда. Практическо обучение, адаптирано конкретно към критични ситуации, развиващи се в горящи сгради, може да помогне за предотвратяване на фатални инциденти. Стратегическото партньорство има за цел създаване на образователен пакет, основан на най-модерни методики и технологии. Крайният резултат е смесена програма за електронно обучение, която предоставя допълващо обучение по стратегия и тактика на борбата с пожарите, с която се реализира началният етап на мярка за създаване на капацитет за ранно и ефикасно реагиране при извънредни ситуации. Електронното обучение се комбинира с практически упражнения. В стратегическото партньорство участват пожарни и спасителни служби, публични органи, отговорни за обществената безопасност, и организатори на курсове за ПОО.

АКТИВНО УЧАСТИЕ НА МЛАДЕЖИ В ОБЩЕСТВОТО

Три гимназии от Финландия, Германия и Нидерландия установяват контакт чрез платформата eTwinning, водени от общия си интерес да разработят проект, посветен на демокрацията в училище. Трите училища решават да кандидатстват за финансиране за стратегическо партньорство. Целта на проекта е развитие на управлението на училищата посредством участието на учителите, учениците и родителите в процесите на вземане на решения в училище. Проектът продължава три години и всяка година участващите училища анализират участието на всяка от тези групи в процеса на вземане на решения в училище и как тяхното участие може да бъде действително подобрено въз основа на наученото в резултат на сътрудничеството с техните партньори.

Проектът се подкрепя от училищните ръководства, учителите и родителите, които активно участват в неговото изпълнение. Участващите ученици развиват своята независимост и умения за критично мислене, както и своето разбиране на понятия като свобода, права и задължения. Също така учениците разсъждават върху това как биха могли да допринесат за това училището да придобие по-голямо значение за тях самите. В рамките на дейностите по проекта учениците получават възможност да изразяват своето мнение, да изслушват становищата на другите, да провеждат обсъждания и да защитават взети решения, използвайки валидни аргументи.

Дейностите по проекта се изпълняват както посредством проекта ТшпВрасе на уебсайта на eTwinning, така и присъствено, в рамките на две срещи, в които участват групи ученици от всяко училище, придружени от своите учители. В срещите вземат участие представители на училищните ръководства и на родителите.

Между срещите по проекта партньорите използват уебсайта eTwinning, за да развиват дейностите по проекта, да обсъждат и да споделят ресурси. Учениците поддържат съвместен блог, в който публикуват снимки и актуална информация за дейностите по проекта, както и мнения и анализи по темите, върху които работят. Блогът, учебните планове и учебните материали, разработени в рамките на проекта, както и някои от материалите, създадени от учениците, са публикувани чрез eTwinning и са предоставени за ползване като ресурси за други, които биха искали да осъществят подобен проект.

УНИВЕРСАЛНИ УМЕНИЯ / ОСНОВНИ УМЕНИЯ

С цел усъвършенстване на математическата и финансовата грамотност на групи възрастни в неравностойно положение (мигранти, нискоквалифицирани лица, лица в неравностойно социално-икономическо положение и др.) организации за обучение на възрастни разработват, в сътрудничество с местни/регионални органи и социални партньори, актуални дейности за обучение въз основа на нови и адекватни методики и ресурси за обучение. Резултатите, като например учебни програми, ръководства за инструктори, набори/инструментариуми за възрастни учащи, се изпитват от партньорските организации и се валидират от съответните заинтересовани страни.

Осъществяването на целенасочена дейност за разпространение е предпоставка проектът да даде отражение не само върху компетентностите на възрастните учащи, но също и на местно/регионално равнище, тъй като той може да предложи специализирани възможности за учене на групите в неравностойно положение, които да доведат до тяхното интегриране в местното общество.

ПРИЗНАВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Партньорските организации могат да допринесат значително за процеса на валидиране на неформалното и самостоятелното учене. При отчитане на различното положение на партньорите, обменените идеи и опит, стратегическото партньорство може да анализира настоящата ситуация и да предложи препоръки във връзка с валидирането в съответните държави.

ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ПРОФЕСИОНАЛИЗИРАНЕ НА РАБОТАТА, СВЪРЗАНА С МЛАДЕЖИ

Вдъхновени от приоритетите на стратегията на ЕС за младежта, група опитни специалисти, работещи с младежи, установяват стратегическо партньорство с хора, отговарящи за работата с младежи на институционално равнище, експертни центрове по въпросите на младежта, образователни институции, специализирани в работата с младежи и изследователи с цел да изготвят набор от референтни документи, които да са в помощ на специалистите, работещи с младежи, в тяхната работа, свързана с психичното здраве на младежите.

В рамките на проекта всички партньори обединяват усилията си, за да набележат и анализират ключови идеи, които да послужат за основа на техните изследвания. Те организират семинари с участието на експерти, срещи и учебни визити, за да документират своята работа, а също и за да осъществят контакти между младежи и специалисти, работещи с младежи, с опит в областта на психичното здраве, с цел да обменят добри практики и идеи. Крайната цел е след приключването на проекта да бъде изготвена публикация, която да бъде разпространена сред специалистите, работещи в тази област.

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

ПОЯСНЕНИЯ ОТНОСНО ОБХВАТА НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА ОТ ЕС

РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Кандидатът извършва оценка на необходимото натоварване на персонала въз основа на категорията персонал и броя на дните, през които ще се работи по проекта, във връзка с дейностите, работния план и предвижданите резултати. Работните дни могат да включват почивни дни и официални празници. За целите на изчисляване на бюджета работните дни за всяко лице няма да надвишават 20 дни на месец или 240 дни на година.

Това изчисление на бюджета е получено в резултат на прилагане на приноса към единичните ставки за персонал по програмата „Еразъм+“. То е независимо от действителните условия за възнаграждението, които ще бъдат определени в споразумението за партньорство и изпълнявани от бенефициерите.

Профилът на персонала, участващ в проекти за изграждане на капацитет, се групира в четири категории:

- **Мениджъри (персонал от категория 1)** (включително законодатели, висши служители и управители) — извършват висши управленски дейности, свързани с управлението и координацията на дейностите по проекта.
- **Изследователи, учители и инструктори (ИУИ) (персонал от категория 2)** — обикновено извършват академични дейности, свързани с разработване на учебната програма/програмата за обучение, изготвяне и адаптиране на материали за преподаване и обучение, както и подготовка и провеждане на курсове или обучения.
- **Технически персонал (персонал от категория 3)** (включително техници и приложни специалисти) — изпълнява технически задачи, като например такива, свързани със счетоводство, отчетност и преводачески дейности. Външни преводачески услуги и външни езикови курсове, предоставени от подизпълнители, които не са членове на консорциума, трябва да се класифицират като „разходи за подизпълнители“.
- **Административен персонал (персонал от категория 4)** (включително административни служители и служители за обслужване на клиенти) — изпълнява административни задачи, като например секретарски задължения.

Действителните условия за възнаграждението на персонала, участващ в проекта, се определят съвместно от участващите организации, одобряват се от ръководителите, отговарящи за наемането им на работа, и са част от споразумението за партньорство, което трябва да бъде подписано между партньорите в началото на проекта.

ПЪТНИ РАЗХОДИ — ЗА ПЕРСОНАЛ

Всяка категория служители (напр. мениджъри, ИУИ, технически и административен персонал), които са на официален договор в институциите бенефициери и участват в проекта, могат да се възползват от финансова подкрепа за пътни и дневни разходи, при условие че те са пряко свързани с постигането на целите на проекта.

Пътуванията са предназначени за следните дейности:

- командировки с цел преподаване/обучение;
- с цел обучение и преквалификация (допустими само за персонал от държави партньори);
- актуализиране на програми и курсове;
- практически стажове в дружества, отрасли и институции (допустими само за персонал от държави партньори);
- срещи, свързани с управлението на проекти (за целите на дейности по управление, координация, планиране, мониторинг и контрол на качеството);
- семинари и посещения с цел разпространение на резултатите.

Продължителността на такива пътувания не трябва да надвишава три месеца.

ПЪТНИ РАЗХОДИ — ЗА СТУДЕНТИ

Студенти (кратък цикъл, първи цикъл (бакалавър или еквивалентен), втори цикъл (магистър или еквивалентен) и трети или докторски цикъл), регистрирани в една от институциите бенефициери, могат да се възползват от финансова подкрепа за пътни и дневни разходи, при условие че чрез нея се подпомага постигането на целите на проекта. Пътуванията на студенти трябва да се провеждат в участваща организация или в друга организация под надзора на участваща организация.

Те трябва да бъдат насочени главно към студентите от държавата партньор и предназначени за следните дейности:

Дейност	Продължителност
- периоди на обучение в институция от държава партньор; - периоди на обучение в институция от държава по програмата (само за студенти от държава партньор); - участие в интензивни курсове, организирани в институция от държава по програмата или държава партньор; - практики и стажове в дружества, отрасли или институции в държава партньор; - практики и стажове в дружества, отрасли или институции в държава по програмата (само за студенти от държава партньор);	минимум 2 седмици, максимум. 3 месеца
участие в краткосрочни дейности, свързани с управлението на проекта (управляващи комитети, координационни срещи, дейности по контрол на качеството и т.н.).	максимум 1 седмица

Изисква се предварително разрешение от Изпълнителната агенция, ако съответният студент възнамерява да извършва дейности, които не са описани по-горе.

ОБОРУДВАНЕ

Финансовата подкрепа от ЕС може да се използва за подпомагане на закупуването на оборудване. Единствено покупката на оборудване, което е пряко свързано с целите на проекта, може да се счита за допустим разход. Това може да включва например (електронни)книги и периодични издания, факс машини, копирни машини, компютри и периферни устройства (включително ноутбук компютри/преносими компютри и таблети), софтуер, машини и оборудване за учебни цели, лабораторни материали (за учебни цели), видеопроектори (хардуер) и програми за видеопрезентации (софтуер), телевизионни приемници, инсталиране/настройка на комуникационни линии за интернет връзка, достъп до бази данни (библиотеки и електронни библиотеки извън партньорството) и облачни услуги, разходи за техника, поддръжка, застраховка, транспорт и монтаж.

Оборудването е предназначено изключително за висшите учебни институции от държавата партньор, които са включени в партньорството, в които то трябва да бъде инсталирано в най-краткия практически възможен срок. Оборудването трябва да бъде вписано в инвентарния опис на институцията, където е инсталирано. Тази институция е едноличен собственик на оборудването.

- Оборудването следва да е от ключово значение за постигането на целите на проекта и поради това следва да бъде закупено в началото на изпълнението на проекта и обикновено не по късно от 12 месеца преди края на проекта.
- При никакви обстоятелства оборудване не може да се закупува за институция/организация от държава по програмата или за институции, различни от ВУИ в държавите партньори.
- Наемане на оборудване може да се счита за допустимо, но само при изключителни и надлежно обосновани обстоятелства и при условие че това наемане не продължава и след срока на споразумението за отпускане на финансовата подкрепа.
- Като се има предвид конкретното естество на дейностите за изграждане на капацитет в рамките на програма „Еразъм+“, ще се отчита общата покупна цена на оборудването, а не амортизацията на оборудването.

В случай на закупуване на оборудване над 25 000 EUR и по-малко от 134 000 EUR бенефициерите трябва да получат конкурентни тръжни оферти от най-малко трима доставчици и да приемат офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, при съблюдаване на принципите на прозрачност и равно третиране на потенциалните изпълнители и като се полагат усилия за избягване на конфликт на интереси. Националното

законодателство се прилага за закупуване на оборудване за над 134 000 EUR. Бенефициерите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки под праговата стойност.

Кандидатите следва да са наясно с факта, че поръчката и доставката на оборудване за институции от държава партньор често е доста сложна процедура и това следва да се вземе предвид на етапа на планиране.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ

Договорите с подизпълнители са предназначени за специфични, свързани с проекта, задачи с определен срок, които не могат да бъдат изпълнени от самите членове на консорциума. Това включва самостоятелно заети експерти/експерти на свободна практика. Наемането на външни органи като подизпълнители следва да става в много редки случаи. Специфичните компетентности и конкретният експертен опит, необходими за постигане на целите на проекта, следва да са налични в консорциума и да определят неговия състав. Следователно наемането на подизпълнители за задачи, свързани с управлението на проекта, не се разрешава.

Обичайните дейности, които могат да бъдат възлагани на подизпълнители, са (при условие че не се извършват от персонал на бенефициерите):

- дейности по оценка и одит,
- курсове по информационни технологии,
- езикови курсове,
- дейности по отпечатване, издаване и разпространение,
- услуги за писмен превод,
- уебдизайн и поддръжка.

Във всички случаи задачите, които ще бъдат възлагани на подизпълнители, трябва да бъдат посочени в предложението (въз основа на съответната подкрепяща информация, заедно с ясна аргументация защо задачата не може да бъде извършена от бенефициерите), а очакваната сума да бъде включена в бюджета. За сключването на договори с подизпълнители по време на изпълнението на проекта, които първоначално не са предвидени в бюджета, ще се изисква предварително писмено одобрение от Агенцията.

В случай на договор с подизпълнители на стойност над 25 000 EUR и по-малко от 134 000 EUR, бенефициерите трябва да получат конкурентни тръжни оферти от най-малко трима доставчици и да приемат офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, при съблюдаване на принципите на прозрачност и равно третиране на потенциалните изпълнители и като се полагат усилия за избягване конфликт на интереси. Националното законодателство се прилага за закупуване на оборудване за над 134 000 EUR. Бенефициерите не могат да разделят покупката на услуги на по-малки поръчки под праговата стойност.

Подизпълнителите трябва да бъдат наемани въз основа на договор, в който се посочва конкретната задача, която ще се извършва, както и неговата продължителност. Той трябва да съдържа дата, номер на проект и подписите на двете страни.

Членове на персонала на събенефициерите нямат право да участват като подизпълнители по проекта.

Действителните пътни разходи и разходи за престой на доставчици на услуги, наети като подизпълнители, трябва да бъдат декларирани в бюджетното перо за подизпълнители и да бъдат обосновани и документирани.

ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ И ИЗЧИСЛЯВАНЕ ОКОНЧАТЕЛНИЯ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА

За всеки проект предвиденият бюджет, е определен в споразумението за отпускане на финансова подкрепа трябва да се използва в съответствие с разпоредбите, включени в него. В рамките на проектите бюджетни пера могат се да увеличат чрез трансфер от друго бюджетно перо, максимум до 10 % без предварително разрешение дори и ако увеличената сума надвишава максималните тавани За персонал, оборудване и договори с подизпълнители.

Молби за увеличаване на бюджетни пера с повече от 10 % трябва да се представят в писмен вид на Агенцията и водят до допълнително споразумение. Ако в резултат на увеличението максималните тавани на разходите за персонал, оборудване и подизпълнители са превишени, молбата няма да бъде приета.

На етапа на отчитане Изпълнителната агенция ще поиска от партньорите да предоставят информация за съфинансирането за статистически цели.

РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициерите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- съществуването на официално договорно правоотношение между работодателя и наетото лице;
- декларираният обем на работата може да бъде установен и проверен; изискват се доказателства за извършената работа и времето, прекарано в работа по проекта (напр. присъствени списъци, материални резултати/продукти, задължителни формуляри за отработените часове);
- не се изисква обосновка за доказване на нивото на разходите.

На етапа на финансовото отчитане към сметките по проекта трябва да бъде приложена надлежно попълнена конвенция за персонала за всяко лице, ангажирано по проекта, и тя трябва да се съхранява от координатора като оправдателен документ. Конвенциите трябва да бъдат подписани от съответното лице, след което да бъдат подписани и подпечатани от отговорния служител (напр. декана) в институцията, където лицето е обичайно ангажирано. За персонала, изпълняващ различни категории задачи, трябва да се подпише отделна конвенция за всеки вид дейност.

В допълнение към всяко споразумение за персонала трябва да се приложат формуляри за отработените часове. Те трябва да указват:

- датата на предоставяне на услугата;
- броят на отработените дни на тези дати;
- изпълнените задачи (кратко описание) във връзка с плана за действие.

Формулярите за отработени часове трябва да бъдат подписани от съответното лице и заверени от отговорното лице в институцията, където това лице е назначено. Оправдателните документи не следва да се изпращат заедно със заключителния отчет в края на проекта. Споразуменията за персонала (със съответните формуляри за отработените часове) обаче следва да се съхраняват заедно със отчетите по проекта.

На този етап Изпълнителната агенция ще проверява допустимостта на изпълняваните дейности въз основа на отчета изпратен от координатора (вж. приложението към Споразумението за отпускане на финансова подкрепа — „Заключителен отчет“). Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Реалният принос на ЕС ще бъде цялостно преизчислен за целия проект, като се използва подходът на единичните ставки, въз основа на реално мобилизираните човешки ресурси. Приносът на ЕС в разходите за персонал не може да надвишава 110% от абсолютната стойност, посочена в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителни споразумения към него.

ПЪТНИ РАЗХОДИ И РАЗХОДИ ЗА ИЗДРЪЖКА

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициерите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- пътуванията са пряко свързани с конкретни и ясно определени дейности, свързани с проекта;
- пътуванията действително са се състояли (бордна карта, фактури от хотел, присъствен списък и пр.). Не се изисква обосновка по отношение на действителните пътни разходи и разходи за издръжка.

На етапа на финансовото отчитане за всяко пътуване към сметките по проекта трябва да бъде приложен индивидуален отчет за мобилност и той да се съхранява от координатора като оправдателен документ. Оправдателни документи трябва да бъдат приложени към всеки отчет за мобилност, за да се докаже фактът, че пътуването действително се е състояло (напр. пътнически билети, бордни карти, фактури, разписки, присъствен списък). Не е необходимо да се доказват действителните разходи за пътуването.

Оправдателните документи **не следва да се изпращат** заедно със заключителния отчет в края на проекта. Индивидуалните отчети за мобилност обаче следва да се съхраняват заедно със отчетите по проекта.

На този етап Изпълнителната агенция ще проверява допустимостта на изпълняваните дейности въз основа на отчета изпратен от координатора (вж. приложението към Споразумението за отпускане на финансова подкрепа — „Заключителен отчет“). Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Реалният принос на ЕС ще бъде цялостно преизчислен за целия проект, като се използва подходът на единичните ставки, въз основа на реално мобилизираните човешки ресурси. Приносът на ЕС в пътните разходи и разходите за издръжка не може да надвишава 110% от абсолютната стойност, посочена в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителни споразумения към него.

ОБОРУДВАНЕ

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициерите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- декларираните разходи могат да бъдат идентифицирани и проверени, и по-специално са били записани в счетоводните системи на бенефициера;
- оборудването е надлежно регистрирано в инвентарния опис на съответната институция.

Оправдателните документи **не следва да се изпращат** със заключителния отчет. Следните документи обаче следва да се съхраняват заедно със сметките по проекта:

- фактура(и) за цялото закупено оборудване (моля, отбележете, че формуляри за поръчки, проформа фактури, оферти или оценки не се приемат като доказателство за разходи);
- когато прагът от 25000 EUR е надхвърлен — документация за тръжните процедури. В такива случаи бенефициерите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки, с по-малки суми.

На етапа на финансовото отчитане Изпълнителната агенция ще вземе предвид разходите въз основа на финансовите отчети (списъци с разходите), изпратени от координатора (вж. приложението към Споразумението за отпускане на финансова подкрепа — „Заключителен отчет“). Персоналът на Изпълнителната агенция ще разгледа тези списъци подробно, за да провери допустимостта на разходите. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Моля обърнете внимание, че когато общата стойност на фактурата възлиза на повече от 25000 EUR, копията (а не оригиналите) на фактурата и сравнимите оферти трябва да се изпратят като оправдателни документи заедно със заключителния отчет. На този етап допустимите разходи за оборудване не могат да надвишават 110% от абсолютната стойност, посочена за оборудване в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителни споразумения към него.

ВЪЗЛАГАНЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИ

За целите на всяка финансова оценка и/или одит бенефициерите трябва да са в състояние да обосноват/докажат следното:

- наличието на официален договор;
- декларираните разходи могат да бъдат идентифицирани и проверени, и по-специално се записват в счетоводните системи на бенефициера.

Оправдателните документи **не следва да се изпращат** със заключителния отчет. Следните документи обаче следва да се съхраняват заедно със сметките по проекта:

- фактури, договори с подизпълнители и банкови извлечения.
- в случай на пътувания на доставчици на услуги, наети като подизпълнители — индивидуални отчети за пътувания (приложение) заедно с всички копия на пътнически билети, бордни карти, фактури и разписки, или за пътувания с автомобил — копие от вътрешните правила относно ставката за възстановяване на разходите на километър. Целта на оправдателните документи е да докажат действителните разходи за пътуването и факта, че пътуването действително се е състояло.
- когато прагът от 25000 EUR е надхвърлен — документация за тръжните процедури. В такива случаи бенефициерите не могат да разделят покупката на оборудване на по-малки поръчки, с по-малки суми.

На етапа на финансовото отчитане Изпълнителната агенция ще вземе предвид разходите въз основа на финансовите отчети (списъци с разходите), изпратени от координатора. Изпълнителната агенция ще разгледа тези списъци подробно, за да провери допустимостта на разходите. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Моля, обърнете внимание, че когато общата стойност на договора за подизпълнение възлиза на повече от 25000 EUR, копията (а не оригиналите) на договора за подизпълнение, фактурата и сравнимите оферти трябва да се изпратят като оправдателни документи заедно с финансовия отчет. На този етап допустимите разходи за подизпълнители не могат да надвишават 110% от абсолютната стойност, посочена за подизпълнители в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителните споразумения към него.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА

На етапа на отчитане в края на проекта реалният принос на ЕС ще бъде цялостно преизчислен за целия проект като се използва подходът на единичните ставки (за заплати, пътувания и разходи за престой) и подходът на действително извършените разходи (за оборудване и подизпълнители), въз основа на действително извършените дейности. Приносът на ЕС в различните бюджетни пера не може да надвишава 110% от абсолютната стойност, посочена в споразумението за отпускане на финансова подкрепа или допълнителните споразумения към него.

ДРУГИ ВАЖНИ ПРАВИЛА И ПРЕПОРЪКИ

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО

Подробните условия за изпълнение на проекта трябва да бъдат договорени между партньорите и официализирани в споразумение за партньорство, което трябва да бъде подписано в началото на проекта.

Копие от споразумението за партньорство трябва да бъде предоставено на Изпълнителната агенция в рамките на шест месеца след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Това споразумение за партньорство трябва да обхваща различните финансови, технически и правни аспекти, свързани с изпълнението на проекта, включително:

- ролята и отговорностите на партньорите;
- бюджетни въпроси (съфинансиране, разбивка на бюджета по дейности и партньори, условия за прехвърляне на средства и т.н.);
- политиката за възнагражденията на персонала;
- условията за възстановяване на пътните разходи и разходите за престой;
- механизмите за отчитане;
- механизмите за управление на конфликти и др.

СЪСТАВ И ПРОМЯНА НА УЧАСТВАЩИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Всяка предложена промяна на бенефициерите по проекта трябва да бъде обявена и за нея се изисква предварително одобрение от Изпълнителната агенция. За различните изменения на партньорството по проекта се прилагат следните изисквания:

- за добавяне на събенефициери се изисква подписано мандатно писмо между координатора и новия събене-фициер, и писма за приемане от всички други събенефициери, подписани от законния представител. Те следва да бъдат препратени от координатора заедно с молбата.
- за оттегляне на събенефициери се изисква писмено обяснение от координатора и писмо за оттегляне от оттеглящия се събенефициер, подписано от законния представител. Когато минималните изисквания за партньорство вече не са изпълнени, Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура си запазва правото да вземе решение относно продължаването на споразумението.
- за промяна на лицето за контакт за координатора се изисква писмено потвърждение, подписано от новото лице за контакт, законния представител и предишното лице за контакт на координатора.

НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

В допълнение към недопустимите разходи в Част В следните разходи не се считат за допустими за проекти за изграждане на капацитет;

- оборудване, като например: обзавеждане, моторни превозни средства от всякакъв вид, оборудване за целите на изследователската и развойна дейност, телефони, мобилни телефони, алармени системи и системи против кражба;
- разходи за помещения (покупка, отопление, поддръжка, ремонт и пр.);
- разходи, свързани със закупуването на недвижими имоти;
- разходи за амортизация.

ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ВЪНШЕН ОДИТ (ОДИТОРСКА ЗАВЕРКА)

Доклад от външен одит (одит тип II) на финансовия отчет за дейността и основните счетоводни отчети трябва да бъде изпратен заедно с окончателния доклад и необходимите оправдателни документи.

Целта на одита е да се даде на Изпълнителната агенция достатъчна увереност, че разходите, както и постъпленията, са декларирани в окончателния финансов отчет в съответствие с правните и финансови разпоредби на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Всеки бенефициер е свободен да избере квалифициран външен одитор, включително своя задължителен външен одитор, при условие че са изпълнени следните кумулативни изисквания:

- Външният одитор трябва да бъде независим от бенефициера.
- Външният одитор трябва да бъде квалифициран за извършване на задължителни одити на счетоводните документи в съответствие с националното законодателство, привеждащо в изпълнение Директивата относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, или всяко законодателство на Европейския съюз, заменящо тази Директива.
- Бенефициер, установен в трета страна, трябва да спазва еквивалентни национални разпоредби в областта на одита.

ОПРАВДАТЕЛНИ ДОКУМЕНТИ

Когато е необходимо, трябва да бъдат изпратени четливи копия (а не оригинали) на оправдателните документи. Ако има съмнения по някой конкретен въпрос, Агенцията може да поиска да бъдат изпратени всички оправдателни документи.

Представянето на необходимите оправдателни документи е неразделна част от задълженията по споразумението и неизпращането на един или повече документи може да доведе до искане за възстановяване на съответните разходи.

Копия на договорите с подизпълнители и фактурите, надвишаващи 25000 EUR, трябва да се изпратят с окончателния отчет.

Трябва да бъдат получени оферти от най-малко трима доставчици за всички покупки на оборудване и услуги, които надвишават 25000 EUR, независимо от бюджетния ред.

ПРИЛОЖЕНИЕ II: РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Практическо ръководство за бенефициерите

ВЪВЕДЕНИЕ

Дейностите, свързани с разпространение и използване на резултатите, са средство да се даде публичност на работата, извършена в рамките на проектите по програма „Еразъм+“. Споделянето на резултатите, извлечените поуки и направените констатации с по-широка аудитория извън участващите организации е начин финансираните от ЕС дейности да облагодетелстват по-широк кръг субекти, а също така е средство за популяризиране на приноса на организациите към постигането на целите на програма „Еразъм+“, което дава фундаментално значение на връзката между програмата и политиките. По тази причина всеки от проектите, подкрепени по програмата, е стъпка в посока към осъществяване на общите цели, определени по програмата, за подобряване и модернизиране на системите на образованието, обучението и младежта.

По отделните проекти дейностите за разпространение се различават, поради което е важно да се държи сметка за това какви дейности за разпространение са подходящи за изпълнение от съответните участващи организации. Партньорите в по-малки проекти следва да предприемат дейности за разпространение и използване на резултатите, които съответстват на нивото на тяхното участие. Дейностите за разпространение, свързани с проект за мобилност, трябва да отговарят на различни изисквания в сравнение с проектите за партньорство. Мащабът на дейностите за разпространение и използване на резултатите нараства съобразно размера и стратегическата важност на проекта. В рамките на процедурата по кандидатстване от кандидатите ще се изисква да разяснят своите намерения/планове за провеждане на дейности за разпространение и използване и съответно, ако кандидатурите им са успешни, да проведат тези дейности.

- **Враздел 1** са дефинирани някои основни термини и са предоставени разяснения за резултатите, които може да бъдат постигнати посредством дейности за разпространение и използване на резултатите и как тези дейности ще допринесат за постигането на общите цели на проекта.
- **Враздел 2** са очертани изискванията, приложими към бенефициерите по програма „Еразъм+“ във връзка с разпространението и използването на резултатите.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТИ: КАКВО, ЗАЩО, КОЙ, КОГА, КЪДЕ И КАК

КАКВО ОЗНАЧАВАТ ПОНЯТИЯТА „РАЗПРОСТРАНЕНИЕ“ И „ИЗПОЛЗВАНЕ“?

Разпространението е планиран процес за предоставяне на информация относно резултатите от програмите и инициативите към ключовите участници. Това се случва, както и когато резултатите от програмите и инициативите станат достъпни. В контекста на програма „Еразъм+“ тази дейност включва колкото е възможно по-широко разгласяване на информацията за успеха на проекта и за резултатите от него. Повишаването на осведомеността относно проекта ще повлияе върху други организации в бъдеще и ще допринесе за повишаване на репутацията на организацията, осъществила проекта. За да се осигури ефективно разпространение на резултатите, е необходимо още в началото на проекта да бъде разработен съответен процес. Този процес следва да обхваща въпросите кой, защо, какво, как, кога, за кого и къде ще се реализира разпространението на резултатите, както по време, така и след приключване на периода на финансиране.

Използване е (а) планиран процес на предаване на успешните резултати от програмите и инициативите на съответните лица, които вземат решения в регулирани местни, регионални, национални или европейски системи, от една страна и (б) планиран процес на убеждаване на индивидуални крайни потребители да възприемат и/или приложат резултатите от програми и инициативи, от друга страна. В контекста на „Еразъм+“ това означава постигане на максималния потенциал на финансираните дейности, така че резултатите да бъдат използвани и след края на проекта. Следва да се отбележи, че проектът се осъществява като част от международна програма, насочена към постигане на учене през целия живот и към подкрепа на европейските политики в областта на образованието, обучението, младежта и спорта. Резултатите следва да бъдат разработени така, че да могат да бъдат адаптирани към

потребностите на други; да бъдат пренасяни в нови области; да запазят значението си след приключване на периода на финансиране; или да могат да оказват влияние върху бъдещи политики и практики.

Следователно, разпространение и използване са различни, но тясно свързани помежду си понятия.

КАКВО СЕ РАЗБИРА ПОД „РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА“?

Резултатите са постижения на европейски дейности или на проекти, получили финансиране от ЕС. Видът на резултатите зависи от вида на проекта.

Резултат е продукт или материал, който се произвежда от даден проект и който може да бъде определен количествено. Моля, вижте списъка в раздела „Какво може да се разпространява и експлоатира?“ за категоризация на резултатите от проекта.

Някои резултати от проектите са трудни за количествено определяне. Подобрената осведоменост е пример за такова постижение. Този тип резултати трябва да се измерват, като се използват анкети и проучвания за удовлетвореността.

КАКВО ОЗНАЧАВА ВЪЗДЕЙСТВИЕ И УСТОЙЧИВОСТ?

Въздействие е отражението, което имат осъществяваната дейност и нейните резултати върху хората, практиките, организациите и системите. Плановите за разпространение и използване на резултатите могат да помогнат за постигането на максимален ефект от разработваните дейности, така че за години напред те да могат да оказват въздействие върху непосредствените участници и партньорите. За да се постигне значим ефект и да се извлече максимумът от проекта, следва да се обръща внимание на предимствата за останалите заинтересовани страни.

Устойчивост е капацитетът на проекта да продължи да се изпълнява и да се използват резултатите от него и след приключване на периода на финансиране. След края на периода резултатите от проекта могат да бъдат използвани и експлоатирани в дългосрочен план, например посредством комерсиализиране, акредитиране или внедряване в практиката. Не всички части на проекта или резултати от него могат да са устойчиви. Освен това е важно на разпространението и използването на резултатите да се гледа като на процес, който продължава и след приключването на проекта.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО?

Първата цел на разпространението и използването е разпространяване на резултатите от проекта. Втората им цел е да допринесат за приемане и оформяне на национални и европейски политики и системи. Бенефициерите следва да разработят собствени методи за постигане на тази цел. Разработването на идеи за разпространение и използване е важен аспект за всеки проект, финансиран по програма „Еразъм+“. Видът и интензивността на дейностите за разпространение и използване обаче следва да са пропорционални и адаптирани към конкретните потребности и вида на разработвания проект. Трябва да се отчита дали основната цел на проекта е самият процес на изпълнение или се цели в следствие на проекта да бъдат получени определени материални резултати; дали проектът е самостоятелен или е част от по-широка инициатива; дали е разработен от големи или от малки участващи организации и т.н. Участващите организации следва да обсъдят целите и задачите на дейностите/плана и да приемат най-ефективните дейности и подходи, а също така да разпределят задачите между партньорите, като отчетат конкретните особености на проекта.

Що се отнася до структурните проекти като стратегически партньорства, алианси на познанията, спорт, партньорства за сътрудничество и проекти за изграждане на капацитет, един качествен план за разпространение и използване следва да включва измерими и реалистични цели, подробен график и да съдържа планиране на ресурсите за дейностите, които следва да се осъществят. Включването на целеви групи в изпълнението на дейностите ще допринесе за максималното използване на резултатите от проекта. Важно е от самото начало да се изготви правилна стратегия, тъй като тя е основният елемент, който ще подпомогне комуникацията с целевите аудитории. Подобно изискване не е предвидено за проектите за мобилност. Организаторите на проекти обаче биват приканвани да предоставят информация за резултатите от обучението, постигнати от участниците в такива дейности. Наред с това те следва да насърчават участниците да разказват какво са спечелили в резултат на участието си в дейности за мобилност. На последно място, разпространителската част на програмата следва също така за повиши качеството на програмата чрез стимулиране на иновативни проекти и споделяне на добри практики.

Комуникацията е по-широко понятие. Тя включва дейности по предоставяне на информация и популяризиране с цел повишаване на осведомеността и подобряване на видимостта на дейностите по проекта в допълнение към разпространението и използването на резултатите от проекта. Често обаче между тези области е трудно да се

направи ясно разграничение. Поради тази причина би било по-ефективно да се планира обща стратегическа рамка, която да обхваща и двете области и така да се използват максимално наличните ресурси. Дейностите по разпространение и използване на резултатите следва да заемат съществено място във всяка комуникационна дейност, осъществявана в рамките на проекта.

ЗАЩО Е ВАЖНО ДА СЕ СПОДЕЛЯТ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТА? КАКВИ СА ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ПОЛЗИ ОТ ТОВА?

Да се отдели време за разработване на подробен план за разпространение и използване ще бъде от полза както за бенефициера, така и за неговите партньори. Освен че повишават популярността на организацията, дейностите за разпространение и използване често пъти могат да открият нови възможности за удължаване действието на проекта и резултатите от него или да доведат до създаване на нови партньорства за бъдещо сътрудничество. Успешното разпространение и използване може да доведе до външно признаване на извършената работа, повишавайки допълнително нейната стойност. Споделянето на резултатите ще даде възможност и на други да извлекат ползи от извършените дейности и получения опит по програма „Еразъм+“. Резултатите от проектите могат да служат за пример и да вдъхновят други, като демонстрират какво е възможно да се постигне в рамките на програмата.

Разпространението и използването на резултати от проекти може да послужи за обосноваване на бъдещи политики и практики. Дейностите за разпространение и използване на резултати, осъществявани от бенефициерите, са в подкрепа на по-широката цел за усъвършенстване на системите на Европейския съюз. Въздействието на програма „Еразъм+“ се измерва не само чрез качеството на резултатите от проектите, но и въз основа на това до каква степен тези резултати са станали известни на по-широка аудитория, извън партньорството по проекта. Достигането, до колкото е възможно повече потенциални потребители, посредством ефективно разпространение, ще помогне да се постигне възвращаемост на инвестициите.

Освен това разпространението и използването на резултати от проекти повишава осведомеността за възможностите, които предлага програмата, и подчертава европейската добавена стойност на дейностите, подпомагани по „Еразъм+“. Тези дейности могат да допринесат за положителния обществен образ и да насърчат по-широкото участие в тази нова програма на ЕС. От основно значение е предварително да се обмислят целите и задачите на плана за разпространение и използване. Те следва да са свързани с целите на проекта, за да се гарантира, че използваните методи и подходи са подходящи за проекта по „Еразъм+“ и резултатите от него, както и че са подходящи за предварително установените целеви аудитории. Целите на разпространението и използването могат да се отнасят до:

- повишаване на осведомеността;
- удължаване на въздействието;
- ангажиране на заинтересовани страни и целеви групи;
- споделяне на решения и ноу-хау;
- повлияване на политики и практики;
- развиване на нови партньорства.

КАКВИ РЕЗУЛТАТИ ПОДЛЕЖАТ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ?

Следващата стъпка е да се установи **какво** подлежи на разпространение и използване.

Резултатите от проекта могат да са с разнообразен характер и да се състоят както от конкретни (материални) резултати, така и от умения и личен опит, придобити както от организаторите на проекта, така и от участниците в дейностите (нематериални резултати).

Материалните резултати могат да включват например:

- подход или модел за решение на даден проблем;
- практически инструменти или продукти, като например наръчници, учебни програми, инструменти за електронно обучение;
- проучвания и доклади от изследвания;
- ръководства за добра практика или случаи от практиката;
- доклади за оценка;
- сертификати за признаване;
- информационни бюлетини или брошури.

За да може да се осъществи по-широко разпространение на опит, стратегии, процеси и т.н., препоръчва се те да бъдат документиранни.

Нематериалните резултати могат да включват например:

- знания и опит, придобити от участници, учащи или персонал;
- повишени умения или постижения;
- повишена културната осведоменост;
- по-добри езикови умения.

Често нематериалните резултати е по-трудно да бъдат оценени. За документирането на този вид резултати може да помогне използването на интервюта, въпросници, тестове, наблюдения или на механизми за самооценка.

КОЯ Е ЦЕЛЕВАТА АУДИТОРИЯ?

Идентифицирането на целеви групи, както на различните географски равнища (местно, регионално, национално, европейско), така и в областта, в която е активен бенефициерът (колеги, партньори, местни органи, други организации, които изпълняват същия вид дейност, мрежи и т.н.), е от съществено значение. Дейностите и посланията трябва да бъдат подходящо адаптирани, като се вземат под внимание аудиториите и целевите групи, например:

- крайни потребители на свързаните с проекта дейности и продукти;
- заинтересовани страни, експерти или практикуващи специалисти в съответната област и други заинтересовани участници;
- лица, вземащи решения на местно, регионално, национално и европейско равнище;
- печатни издания и медии;
- широката общественост.

Плановите за проекта следва да са достатъчно гъвкави, за да позволят на целевите групи и други заинтересовани страни да се включат по време на различните етапи на проекта. Това ще помогне да се гарантира, че проектът запазва вярната посока по отношение на техните потребности. Също така тяхното участие ще подчертае потенциалната стойност на вашия проект и ще подпомогне неговото популяризиране сред други заинтересовани страни в Европа.

КАК ДА СЕ РАЗПРОСТРАНЯТ И ИЗПОЛЗВАТ РЕЗУЛТАТИТЕ?

За да може резултатите да достигнат до възможно най-много хора, се препоръчва да преведете възможно най-много комуникационни материали и продукти на проекта на колкото може повече езици. Препоръчва се това да включва всички езици на партньорството плюс английски; ако е необходимо, разходите за тези преводи могат да бъдат включени в заявлението за безвъзмездни средства.

Съществуват много различни начини за разпространение и използване на резултатите. Ще бъдат оценени вашата изобретателност и свежи идеи, които ще помогнат резултатите и проектите по „Еразъм+“ наистина да се открият. Бенефициерите могат да използват:

- Използване на платформата за резултатите от проектите по програма „Еразъм+“ (вж. по-долу);
- уебсайтове на проектите или на организациите;
- срещи и визити на ключови заинтересовани страни;
- посветени на темата възможности за дискусии като информационни срещи, (онлайн) семинари, курсове за обучение, изложби, демонстрации или партньорски прегледи;
- насочени печатни материали като доклади, статии в специализирани издания, информационни бюлетени, съобщения за пресата, листовки или брошури;
- аудиовизуални платформи и медии като радиостанции, телевизионни канали, „Youtube“, „Flickr“, видеоклипове, подкаст услуги или мобилни приложения;
- социални медии;
- обществени събития;
- брендиране на проекти и логотипи;

- съществуващи контакти и мрежи.

По отношение на използването е важно да се помисли как резултатите биха могли да окажат положително влияние върху проекта, крайните потребители, партньорите или лицата, определящи политиката. Механизмите на използване включват:

- положителен ефект върху репутацията на участващите организации;
- повишена осведоменост по темата, целта или сферата на дейност;
- увеличена финансова подкрепа от страна на други поддръжници или донори;
- увеличено влияние върху политиката и практиката.

КОГА СЛЕДВА ДА БЪДАТ ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙНОСТИТЕ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ?

Разпространението и използването на резултатите е неразделна част от проекта по програма „Еразъм+“ през целия период да изпълнение: от момента на възникване на първоначалната идея на бенефициера през време на проекта и дори след като е приключило европейското финансиране.

Необходимо е заедно с участващите партньори да се определи график на изпълнение на дейностите и да се определят съответен бюджет и ресурси. Планът трябва:

- да съдържа договорени с партньорите реалистични цели и крайни срокове за мониторинг на напредъка;
- да включва планиране на дейностите за разпространение и използване в съответствие с ключовите етапи на проекта;
- да предлага достатъчна гъвкавост, която да позволи да се отчитат потребностите на целевите групи, както и по-широките промени в политиката и практиката.

Примерни дейности, извършвани на различни етапи на проектния цикъл:

ПРЕДИ началото на проекта:

- изготвяне на плана за разпространение и използване;
- определяне на очакваното въздействие и на резултатите;
- обмисляне на въпроса как и до кого ще бъдат разпространени резултатите от дейностите за разпространение и използване.

ПО ВРЕМЕ НА проекта:

- осъществяване на контакти с подходящи медии, например на местно или регионално равнище;
- провеждане на редовни дейности, като информационни мероприятия, обучения, демонстрации, партньорски прегледи;
- оценка на въздействието върху целевите групи;
- привличане на други заинтересовани страни във връзка с трансфер на резултатите към крайни потребители/нови области/политики.

НА ЕТАПА НА ЗАКЛЮЧИТЕЛНИЯ ДОКЛАД:

- публикуване на окончателните резултати по проекта и актуализация на описанието на проекта Платформа за резултатите по програма „Еразъм+“.

СЛЕД проекта:

- продължаване на дейностите за разпространение (както е описано по-горе);
- разработване на идеи за бъдещо сътрудничество;
- оценка на постиженията и въздействието;
- осъществяване на контакти с подходящи медии;
- осъществяване на контакти с лица, определящи политиката, ако е уместно;

- сътрудничество с Европейската комисия чрез полезни приноси към нейните усилия за разпространение и използване.

КАК ДА ОЦЕНИМ УСПЕХА?

Оценката на въздействието е съществена част от процеса. В рамките на тази оценка се оценяват постиженията и се изработват препоръки за бъдещи подобрения. За отчитане на напредъка по отношение на целите може да се приложат показатели. Това са признаци, които помагат да се измери изпълнението. Показателите могат да са както количествени, свързани със стойности и процентни отношения, така и качествени, свързани с качеството на участието и опита. За измерване на въздействието могат да бъдат използвани въпросници, интервюта, наблюдения и оценки. В началото на проекта следва да бъдат предвидени определящи показатели, свързани с различните дейности по проекта, и да бъдат включени в общия план за разпространение.

Ето някои примери:

- факти и данни, свързани с уебсайта на организаторите на проекта (актуализации, посещения, справки, препращания);
- брой на срещите с ключови заинтересовани страни;
- брой на участниците, ангажирани в обсъждания и информационни мероприятия (семинари, партньорски прегледи); последващи мерки;
- изработване и разпространение на продукти;
- медийно обхващане (статии в специализирани печатни издания, съобщения за пресата, интервюта и др.);
- видимост в социалните медии и привлекателност на уебсайта;
- участие в публични събития;
- връзки със съществуващи мрежи и транснационални партньори; предаване на информация и ноу-хау;
- въздействие върху мерки в рамките на регионални и национални политики и политики на ЕС;
- обратна връзка, получена от крайни потребители, други заинтересовани страни, партньори и лица, определящи политиката.

ИЗИСКВАНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА РЕЗУЛТАТИТЕ

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО

В зависимост от действието, от кандидатите за финансиране по „Еразъм+“ се изисква да предвидят на етапа на кандидатстване дейности за разпространение и използване по време на тяхната дейност и след приключването ѝ. В този раздел е направен общ преглед на основните изисквания, залегнали в официалните документи на програма.

Разпространението и използването на резултатите е един от критериите за одобрение, въз основа на който ще бъдат оценявани предложенията. В зависимост от вида на проекта при оценката на предложението на критериите ще бъде давана различна тежест.

По отношение на проекти за мобилност ще се изисква във формуляра за кандидатстване да са посочени планираните дейности за разпространение и да са идентифицирани потенциалните целеви групи.

По отношение на проекти за сътрудничество ще се изисква и ще подлежи на допълнителна оценка подробен и изчерпателен план, в който са описани цели, средства и резултати. Въпреки че обикновено един партньор носи отговорността за координацията на разпространението и използването на резултатите за целия проект, отговорността за изпълнението на тези дейности следва да е споделена между всички партньори. Всеки от партньорите участва в тези дейности, съобразно потребностите и заеманата в изпълнението на проекта роля.

По отношение на всички видове проекти, по време на заключителния етап на проекта ще се изисква отчет на осъществените дейности за споделяне на резултатите вътре и извън рамките на съответните участващи организации.

ВИДИМОСТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Бенефициерите трябва винаги да използват европейския символ („знамето на ЕС“), както и името на Европейския съюз, изцяло изписано в цялата комуникация и в рекламните материали. Предпочитаната форма за огласяване на

наличието на финансиране от ЕС чрез програмата „Еразъм+“ е да се изпише текста „Съфинансиран от програмата „Еразъм+“ на Европейския съюз в близост до емблемата на ЕС.

Примери за отразяване на финансирането от ЕС и преводи на съответните текстове са налични на следния адрес:
http://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/visual-identity_en

Името на програмата „Еразъм+“ не трябва да се превежда.

Насоки за бенефициерите, свързани с използването на емблемата на ЕС в контекста на програмите на ЕС, са достъпни на следния адрес:

http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПЛАТФОРМАТА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТИТЕ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Платформата за резултатите от проектите по програмата „Еразъм+“ е разработена, за да предоставя подробен преглед на проекти, финансирани по програмата и да представя примери за добри практики и успешни истории. Също така платформата ще предоставя достъп до продукти/резултати/интелектуални продукти, създадени в рамките на финансираните проекти.

Всяка от националните агенции и Изпълнителната агенция извършва годишен подбор на примери за добри практики. Успешните истории се избират измежду примерите за добри практики на централното ниво от ГД „Образование, аудиовизия и култура“.

Платформата за резултатите от проектите по програмата „Еразъм+“ обслужва редица цели:

- прозрачност, тъй като предоставя подробен преглед на проекти, финансирани по програмата (включително обобщения на проектите, данни за финансирането, връзки към уебсайтове и др.);
- отчетност, тъй като прави резултатите от проекта достъпни за крайни потребители и практикуващи специалисти;
- вдъхновение, тъй като представя добрите практики и успешните истории, прилагани от бенефициерите по „Еразъм+“, подбрани всяка година на национално и европейско равнище.

За повечето проекти по програмата „Еразъм+“ от бенефициерите се изисква да предоставят на етапа на кандидатстване обобщение, описващо техния проект, съставено на английски език.

Обобщението на проекта е от особено важно значение, тъй като чрез него се предоставя описание на проекта за широката общественост. Поради това то следва да бъде изготвено на достъпен език и с ясен стил, така че съдържанието на проекта да може да бъде разбрано лесно, включително от неспециалисти.

В обобщението следва да присъстват следните елементи: контекст/предистория на проекта; цели на проекта; брой и профил на участниците; описание на дейностите; методика, използвана за осъществяването на проекта; кратко описание на предвидените резултати и въздействие; потенциалните дългосрочни ползи.

Платформата, представяща резултатите от проекти по „Еразъм+“, е на разположение на следния адрес:

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

ПРИЛОЖЕНИЕ III: РЕЧНИК НА ОСНОВНИТЕ ТЕРМИНИ

„Youthpass“	Европейски инструмент за подобряване на признаването на резултатите от обучението на младежи и специалисти, работещи с младежи, получени в рамките на участието им в проекти, подкрепени по програма „Еразъм+“. „Youthpass“ се състои от: а) сертификати, които могат да бъдат получени от участниците в няколко от действията по програмата; и б) структуриран процес, който подпомага младежи, специалисти, работещи с младежи, и младежки организации да анализират резултатите от обучението по проект на програма „Еразъм+“ в областта на младежта и неформалното учене. „Youthpass“ е част от по-широкообхватна стратегия на Европейската комисия за подобряване на признаването на неформалното и самостоятелното учене и на работата с младежи във и извън Европа.
„Европас“ (Europass)	Това е портфейл от пет различни документа и електронна папка, което има за цел да съдържа описание на цялото образование и обучение, което е получил притежателя му, официалните му квалификации, професионален опит, умения и компетенции, придобити с времето. Тези документи са: автобиография „Европас“, приложение за дипломи, приложение за сертификати, мобилност „Европас“ и езиков паспорт. „Европас“ включва също европейския паспорт за умения, удобна за ползване електронна папка, която помага на притежателя си да създаде персонален и гъвкав списък на уменията и квалификациите му. Целта на „Европас“ е да улесни мобилността и да увеличи възможностите да намиране на работа и обучение през целия живот в Европа.
Акредитация	Процес, гарантиращ, че организациите, които желаят да получат финансиране по дадена дейност на програма „Еразъм+“, съблюдават набор от стандарти за качество или задължителни условия, определени от Европейската комисия за съответното действие. В зависимост от вида на дейността или държавата, където е установена кандидатстващата организация, акредитацията се извършва от Изпълнителната агенция или национална агенция. Процесът на акредитация се прилага спрямо организации, които желаят да участват в проекти в областта на висшето образование (включително мобилност).
Бенефициер	Ако проектът получи одобрение, кандидатът се превръща в бенефициер на безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“. Бенефициерът подписва споразумение за безвъзмездни средства (или бива уведомен за решение за отпускането им) с Изпълнителната агенция или с националната агенция, която е одобрила проекта. Ако кандидатурата е била подадена от името на други участващи организации, е възможно партньорите да станат събенефициери на безвъзмездните средства.
Валидиране на неформалното и самостоятелното учене	Процес на потвърждаване от упълномощен орган, че дадено лице е постигнало учебни стандарти, измерени спрямо съответен стандарт; този процес се състои от следните четири отделни етапа: - установяване на наличието на конкретен опит у дадено лице чрез провеждане на събеседване; - документиране — онагледяване на опита на лицето; - официално оценяване на установения опит; както и - удостоверяване на резултатите от оценяването, които могат да доведат до частична или пълна квалификация
Виртуална мобилност	Набор от дейности, организирани на институционално ниво, подкрепяни чрез информационни и комуникационни технологии, включително електронното обучение, чрез които се осъществяват или улесняват международни прояви на сътрудничество в контекста на преподаване, обучение и учене.

Висша учебна институция	Всеки вид висше учебно заведение, което в съответствие с националното право или практика предлага признати степени или други признати квалификации за висше образование, без значение как се нарича тази институция, или всяка институция, която в съответствие с националното право или практика предлага професионално образование или обучение на ниво висше образование.
Водач на група	В младежките проекти за мобилност водачът на група е пълнолетно лице, което придружава младежите, участващи в младежки обмен, за да гарантира тяхното ефективно обучение (Youthpass), закрила и безопасност.
Възрастен учещ	Всяко лице, завършило своето първоначално образование или обучение или неучастващо в първоначално образование или обучение, което взема участие в някаква форма на продължаващо обучение (формално, неформално или самостоятелно), с изключение на учители/инструктори в училищата или системата на ПОО.
Групи младежи, които са активни в областта на работата с младежи, но не непременно в контекста на младежка организация (наричани още неформални групи от младежи)	Група от поне четирима младежи, които нямат юридическа правосубектност съгласно приложимото национално право, но техните представители могат да поемат правни задължения от тяхно име. Тези групи младежи могат да са кандидати и партньори по някои от действията по „Еразъм+“. С цел опростяване в настоящото ръководство те са приравнени на юридически лица (организации, институции и т.н.) и във връзка с действието, в което могат да вземат участие, се вменят в понятието организации, участващи в „Еразъм+“. Групата трябва да се състои от поне четирима младежи и тяхната възраст следва да съответства на общата възраст на младежите в програмата (13–30 години). В изключителни случаи и ако всички млади хора са непълнолетни, групата може да бъде представлявана от възрастен. Това би позволило на групата от млади хора (всички от които са непълнолетни) с помощта на младежки работник/наставник да подадат заявление.
Двойна кариера	Съчетаване на подготовка за високо спортно майсторство с общо образование или работа.
Двустранна/многостран на степен	Учебна програма, предлагана от най-малко две (двустранна) или повече (многостранна) висши учебни заведения, при която обучаемият при приключване на учебната програма получава отделно свидетелство за степен от всяка участваща институция.
Дейност	Набор от задачи, изпълнявани в рамките на проект. Дейностите могат да са различни видове (мобилност, партньорство и т.н.). В рамките на „Жан Моне“, понятието „дейност“ е равностойно на „действие“ (вж. дефиницията по-горе).
Действие	Направление или мярка по програма „Еразъм+“. Примери за действия са: стратегически партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“, секторни алианси на уменията и др.
Дружество	Юридическо лице, създадено в съответствие с гражданското или търговското право, включително кооперации и други юридически лица, които се регулират от публичното или частното право, с изключение на тези с нестопанска цел.
Държави партньори	Държави, които не вземат пълно участие в програма „Еразъм+“, но биха могли да вземат участие (чрез организации партньори или кандидати) в определени действия по програмата. Списъкът на държавите партньори по програма „Еразъм+“ е даден в раздел „Кой може да участва в програма „Еразъм+“ в част А от настоящото ръководство.

Държави по програмата	Държави от и извън ЕС, в които има създадена национална агенция, вземаща пълно участие в програма „Еразъм+“. Списъкът на държавите по програма „Еразъм+“ е даден в част А, раздел „Кой може да участва в програма „Еразъм+“ от настоящото ръководство.
EQF (Европейска квалификационна рамка)	Общоевропейски съпоставителен инструмент, който има за цел да улесни разбирането на различните системи за образование и обучение и техните степени. Той има за цел да подобри прозрачността, съпоставимостта и мобилността на квалификациите в цяла Европа, да насърчи мобилността на работниците и обучаемите и да улесни ученето им през целия живот, както е определено в Препоръка 2008/С 111/01 на Европейския парламент и на Съвета.
EQAVET (Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение)	Референтен инструмент за лица, определящи политиката, основан на състоящ се от четири етапа цикъл за осигуряване на качество, който включва етапите залагане на цели и планиране, изпълнение, оценка и преглед. Това е незадължителна система, която може да се използва от публични и други органи, работещи в областта на осигуряването на качество, която зачита автономността на националните правителства.
ESCO (мноезична Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификацията и професиите)	Има за цел да идентифицира и категоризира на 25 европейски езика уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, които са от значение за пазара на труда и образованието и обучението в ЕС. Системата предлага професионални профили, показващи взаимовръзките между професиите, уменията, компетентностите и квалификациите. ESCO е разработена във IT формат с отворен код и е на разположение за безплатно използване от всички.
Европейска младежка НПО	Неправителствена организация, която: развива дейност посредством формално призната структура, състояща се от: а) европейски орган/секретариат (кандидатът), законно установен поне от една година в държава по програмата към момента на подаване на заявлението и б) национални организации/клонове, разположени в поне дванадесет държави по програмата и имащи правна обвързаност с европейския орган/секретариат; 2) е активна в областта на младежта и провежда дейности в подкрепа на изпълнението на областите на действие на стратегията на ЕС за младежта; 3) ангажира младежи в управлението и ръководството на организацията.
Европейски план за развитие	Документ, приет от училища от ПОО или организации за образование на възрастни, очертаващ потребностите на институцията/организацията от гледна точка на подобряването на качеството и интернационализацията и това как планираните европейски дейности ще допринесат за задоволяване на тези потребности. Европейският план за развитие е част от формуляра за кандидатстване за училищата и организациите за образование на възрастни, които кандидатстват за образователна мобилност на персонал по ключово действие 1.
ECVET (Европейска система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение)	Система, предназначена да улесни валидирането, признаването и натрупването свързани с работата умения и познания, придобити по време на престой в друга държава или при други обстоятелства. ECVET има за цел да подобри съвместимостта между различните системи за професионално образование и обучение, установени в отделните европейски държави, и придобиваните чрез тях квалификации. Тя следва да съдържа техническа рамка за описание на квалификации, изразени в единици учебни резултати, както и процедури за оценка, трансфер, натрупване, и признаване.

ЕСНЕ (Харта за висше образование „Еразъм“)	Акредитация, предоставяна от Европейската комисия, която осигурява на висшите учебни заведения от държави по програмата допустимост на техните кандидатури и последващото участие в дейности за обучение и партньорство по програма „Еразъм+“. Хартата очертава основните принципи, към които дадена институция трябва да се придържа при организиране и осъществяване на мобилност и партньорство с високо качество и посочва формалните елементи, с които институцията е съгласна да се съобрази с цел да гарантира високото качество на предлаганите услуги и процедури, както и предоставяне на надеждна и прозрачна информация.
ECTS (Европейска система за трансфер и натрупване на кредити)	Ориентирана към обучаемите система за натрупване и прехвърляне на кредити, основана на прозрачността на процесите на учене, преподаване и оценяване. Целта ѝ е да улесни планирането, провеждането и оценката на програми за обучение и мобилност на обучаеми чрез признаването на квалификации и периоди на обучение. Система, подпомагаща проектирането, описанието и осъществяването на програми за обучение и присъждането на квалификации в областта на висшето образование. Използването на ECTS в съчетание с ориентирани към резултатите квалификационни рамки води до по-голяма прозрачност на програмите за обучение и улеснява признаването на квалификациите.
Изпращаща организация	По някои от дейностите по програма „Еразъм+“ (по-специално мобилността) изпращаща организация е участващата организация, която изпраща един или повече участници за участие в дейност по проект на програма „Еразъм+“.
Инструменти на Съюза за прозрачност и признаване	Инструменти, които помагат на заинтересованите страни да разберат, оценят и, когато е целесъобразно, признаят резултатите от ученето и квалификациите в целия Съюз.
Кандидат	Участваща организация или неформална група, която подава формуляр за кандидатстване за безвъзмездни средства. Кандидатите могат да подават проектопредложенията си самостоятелно или от името на други организации, участващи в проекта. Във втория случай кандидатът изпълнява и функцията на координатор.
Квалификации, придобити в рамките на кратък цикъл (или кратък цикъл на висше образование)	Краткият цикъл на висше образование в повечето държави е елемент от първия цикъл на образование в Квалификационната рамка за Европейското пространство за висше образование (ниво 5 по ISCED). В повечето държави тези курсове носят около 120 ECTS кредита, въз основа на които се придобива квалификация, която се признава на по-ниско ниво в сравнение с образователните степени, които се присъждат при завършване на първи цикъл на образование. Някои програми за обучение са по-дълги от три години, но обикновено не носят повече от 180 ECTS кредита. В по-голямата част от държавите студентите могат да използват повечето от кредитите, получени в рамките на кратък цикъл на висше образование, за да се запишат в курсове на обучение, водещи до придобиване на образователна степен. Дескрипторите на краткия цикъл съответстват на резултатите от обучението за ниво 5 по ЕКР.
Квалификация	Официалният резултат от процеса на оценка и валидиране, получен, когато компетентен орган установи, че дадено лице е постигнало резултатите от обучението съобразно определени стандарти.
Ключови компетентности	Основният набор от знания, умения и нагласи, необходим на всички лица за личностна реализация и развитие, активно гражданско участие, социално приобщаване и трудова заетост, описан в Препоръка 2006/962/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Консорциум	Две или повече участващи организации, които обединяват усилия, за да подготвят и изпълнят проект или дейност в рамките на проект и да извършат последващи действия. Консорциумът може да бъде национален (т.е. в него да участват организации, установени в една държава) или международен (да обхваща участващи организации от различни държави).
Координатор/координираща организация	Участваща организация, която подава кандидатура за безвъзмездни подкрепа по програма „Еразъм+“ от името на консорциум от партньорски организации.
Краен срок (за кандидатстване)	Крайната дата, на която формулярът за кандидатстване трябва да бъде подаден в националната агенция или в Изпълнителната агенция, за да бъде допустим.
Кредит	Пакет от учебни резултати на дадено лице, които са били оценени и които могат да се натрупват с цел квалификация или да се прехвърлят към други учебни програми или квалификации.
Масов спорт	Организиран спорт, практикуван на местно равнище от непрофесионални спортисти; спорт за всички.
Международно	В контекста на програма „Еразъм+“ се отнася до всяко действие, което включва поне една държава по програмата и поне една държава партньор.
Месец	В контекста на програма „Еразъм+“ и за целите на изчисляването на финансовата подкрепа, един месец е равен на 30 дни.
Механизми за диалог	Диалог с младежите, младежките организации и лицата, отговорни за вземането на решения, който служи като средище за непрекъснато съвместно обмисляне на приоритетите, изпълнението и следващите стъпки в европейското сътрудничество по въпросите на младежта.
Младежи	В контекста на програма „Еразъм+“, лица на възраст от 13 до 30 години.
Младежка дейност	Извънучилищна дейност (като например младежки обмен, доброволческа дейност или обучение на младежи), извършвана от млад човек, самостоятелно или в група, поспециално чрез младежки организации, която се характеризира с неформален подход при учене.
Мобилност за придобиване кредити	Ограничен период на обучение или практика в чужбина (в рамките на текущото обучение в изпращащата институция) с цел придобиване на кредити. След приключване на мобилността обучаемите се завръщат в своята институция, за да завършат следването си.
Мобилност за придобиване образователни степени	Период на обучение в чужбина с цел придобиване на образователна степен или сертификат в приемащата държава (държави).

МООК		Съкращение от „Масов отворен онлайн курс“. Курсовете от този вид се провеждат изцяло онлайн, достъпни са за всички без разходи, изисквания за записване или други ограничения и често имат голям брой участници. Курсовете могат да включват персонални компоненти, например срещи на местно равнище за насърчаване на участниците, и формално оценяване, но в повечето случаи използват механизми за партньорски проверки, самооценяване и автоматизирано поставяне на оценки. Съществуват редица варианти на МООК, например насочени към конкретни сектори, целеви групи (като професионално обучение, преподаватели и др.) или методи за преподаване. Масовите отворени онлайн курсове, финансирани по програма „Еразъм+“, трябва да са отворени за всички и както участието, така и сертификатът или значката за завършване трябва да са безплатни за участниците. Моля, отбележете, че изискването за отворен достъп до образователните ресурси се отнася също така до МООК и други цялостни курсове.
МСП (малки и средни предприятия)		Предприятия (вж. определението по-горе), в които са заети по-малко от 250 души и които имат годишен оборот, който не превишава 50 млн. евро и/или стойност на активите, която не превишава 43 млн. евро.
Неформални младежи	групи	Вж. определението за „групи младежи, осъществяващи работа, свързана с младежта, но не непременно в рамките на младежка организация“ по-горе.
Неформално учене		Учение, което се осъществява посредством планирани дейности (по отношение на учебните цели и учебното време) и при наличие на някаква форма на подпомагане на учебния процес (например връзка между учащ и преподавател), но което не е част от официалната система за образование и обучение.
Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (учене от практиката)		Кратък престой в партньорска организация в чужбина, с цел да обучение, посредством наблюдение на ежедневната работа на практикуващи специалисти в приемащата организация, обмен на добри практики, придобиване на умения и знания и/или изграждане на дългосрочни партньорства, посредством активно наблюдение.
Образование възрастни	за	Всички форми на образование за възрастни, които не са с професионална насоченост, независимо дали са с формален, неформален или самостоятелен характер (относно продължаващото професионално обучение вж. точката за „ПОО“).
Образователна мобилност		Физическо преместване в държава, различна от държавата на пребиваване, с цел учебна дейност, обучение или неформално или самостоятелно учене. Мобилността може да се реализира под формата на практика, периоди на чиракуване, младежки обмен, преподаване или участие в дейност за професионално развитие и може да включва подготвителни дейности като курс за обучение по езика на приемащата държава, както и дейности по изпращане, и приемане и последващи дейности.
Организация образование възрастни	за за	Всяка публична или частна организация, която развива дейност в областта на непрофесионалното образование за възрастни.
Организация стопанска дейност в сферата на корпоративната социална отговорност	със цел,	Частно дружество, което а) осъществява своята стопанска дейност в съответствие с етични стандарти и/или б) освен своите стопански дейности осъществява някои действия, които имат социална стойност.

Основни умения	грамотност, математика, наука и технологии; тези умения са включени в ключовите компетентности.
Отворен лиценз	Средство, чрез което титулярите на авторски права (автори или други правоприетатели) предоставят на обществеността законосъобразно разрешение да използват свободно техни произведения; в контекста на изискването на програма „Еразъм+“ за свободен достъп, предоставеният отворен лиценз трябва да позволява като минимум използване, адаптиране и разпространение. Отвореният лиценз се посочва върху самото произведение или при всяко разпространение на произведението. Образователните материали с отворен лиценз се наричат „Отворени образователни ресурси“ (ООР).
Отворен метод на координация	Метод на междуправителствено сътрудничество, който осигурява рамка за сътрудничество между държавите членки, чиито национални политики по този начин могат да бъдат насочени към някои общи цели. В рамките на настоящата програма ОМК се прилага по отношение на образованието, обучението и младежта.
Отворени образователни ресурси (ООР)	Образователни ресурси от всякакъв вид (например учебници, работни тетрадки, планове на уроци, учебни видеоматериали, цялостни онлайн курсове, образователни игри), които могат да бъдат свободно използвани, адаптирани или споделяни. ООР се публикуват при условията на отворен лиценз или са обществено достояние (т.е. срокът на закрила на авторското право е изтекъл). Безплатни ресурси, които не могат да бъдат адаптирани или споделяни от обществеността, не са отворени образователни ресурси.
Партньор (организация)	Участваща в проект организация, която не е кандидатстваща организация.
Партньорство	Споразумение между група участващи организации от различни държави по програмата за провеждане на съвместни европейски дейности в областите на образованието, обучението, младежта и спорта или споразумение за създаване на формална или неформална мрежа в съответната област, като съвместни учебни проекти за ученици и техните учители под формата на обмен на класове и индивидуална дългосрочна мобилност, интензивни програми в областта на висшето образование и сътрудничество между регионалните и местни органи за насърчаване на междурегионалното, включително трансгранично, сътрудничество; то може да бъде разширено до институции и/или организации от държави партньори с оглед подобряване на качеството на партньорството.
Персонал	Лица, които на професионални или доброволни начала участват в образованието, обучението или неформалното учене за младежи, като може да включва университетски преподаватели, учители, инструктори, училищни ръководители, специалисти, работещи с младежи, както и непреподавателски състав.
Покана за представяне на предложения	Покана, публикувана от или от името на Комисията, за представяне в рамките на определен краен срок на предложение за действие, което съответства на преследваните цели и отговаря на необходимите условия. Поканите за представяне на предложения се публикуват в Официален вестник на Европейския съюз (серия С) и/или на съответните уебсайтове на Комисията, националната или Изпълнителната агенция.

Посещение за предварително планиране (ППП)	Посещение за планиране в държавата на приемащата организация (приемащите организации) преди дейности за младежки обмен по проекти за младежка мобилност или дейности по „ЕразъмПРО“ в рамките на проекти за мобилност на учащи в системата на ПОО. Целта на посещенията за предварително планиране (ППП) е да се гарантира високото качество на дейностите чрез улесняване и подготовка на административните процедури, изграждане на доверие и разбирателство, и установяване на солидно партньорство между участващите организации. В случая на проекти за младежка мобилност младите участници също могат да участват в посещението, за да се интегрират напълно в структурата на проекта.
Практика (работа с цел обучение)	Период от време, прекаран в предприятие или организация в друга държава, с цел да се придобият определени компетентности, търсени на пазара на труда, да се практикува определена работа и да се повиши разбирането за икономическата и социалната култура на тази държава.
Предприятие	Всяко предприятие, осъществяващо икономическа дейност, независимо от размера, правната форма или сектора на икономиката, в който осъществява своята дейност.
Придружаващо лице	Като общо определение, което се прилага за всички области на образованието, обучението и младежта, придружаващо лице е лицето, което придружава участниците — независимо дали са обучаеми или персонал/младежки работници — със специални потребности (т.е. с увреждания) в дадена мобилност, за да осигури защита и предостави подкрепа и допълнителна помощ. Освен това, в случая на: ▪ учащи в областта на ПОО по ключово действие 1, ▪ краткосрочна и дългосрочна мобилност на ученици и смесена мобилност на младежи по ключово действие 2, ▪ проекти за младежки диалог, придружаващо лице може да бъде всяко пълнолетно лице, което придружава един или няколко учащи в областта на ПОО, ученици или младежи (по-специално малолетни или непълнолетни с неголям опит извън собствената си страна), за да гарантира тяхната закрила и безопасност, както и ефективното им обучение през периода на мобилност.
Приемаща организация	По някои от дейностите по програма „Еразъм+“ (по-специално мобилността) приемаща организация е участващата организация, която приема един или повече участници и която организира една или повече дейности в рамките на проект по програма „Еразъм+“.
Приложение към диплома	Приложение към официалния документ за квалификация, предназначено да предостави по-подробна информация относно преминатото обучение, съгласно приет формат, което представлява международно признат документ, придружаващ дипломата за висше образование, и което съдържа стандартизирано описание на естеството, нивото, контекста, съдържанието и статуса на обучението, което е преминал притежателят на дипломата. Приложението се изготвя от висшите учебни институции в съответствие със стандартите, приети от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО. Приложението към дипломата е част от „Europass“ (вж. по-долу). Във връзка с международните съвместни програми за обучение се препоръчва изготвянето на „съвместно приложение към дипломата“, което обхваща цялата програма и е подкрепено от всички присъждащи образователни степени университети.

Програма за модернизиране на висшето образование	Стратегия на Европейската комисия, целяща да подкрепи реформите на държавите членки и да допринесе за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“ в областта на висшето образование. Основните мерки за реформи, набелязани в новата програма са: да се увеличи броят на завършващите висше образование; да се подобри качеството и приложимостта на преподаването и обучението в хода на научни изследвания, да се предоставят на завършилите студенти знанията и основни преносими умения, необходими за успеха им във висококвалифицирани професии; да се предоставят повече възможности на студентите за придобиване на допълнителни умения чрез учене или професионално обучение в чужбина, и за насърчаване на трансграничното сътрудничество с цел повишаване на резултатите в областта на висшето образование; да се укрепи „триъгълника на знанието“ посредством свързване на образованието, научните изследвания и бизнеса; и да се създадат ефективни механизми за управление и финансиране в подкрепа на високите постижения.
Програми за обучение, състоящи се от един цикъл	Интегрирани/продължителни програми, водещи до придобиването на степен от първия или от втория цикъл на обучение, които в някои държави все още могат да бъдат по-добре характеризирани чрез продължителността им в години вместо чрез кредити. В повечето от тези държави програмите извън Болонския модел на първия цикъл са в областта на медицината, стоматологията, ветеринарната медицина, обучението за медицински сестри и акушерки и в повечето случаи включват 1—8% от обучаемите. Типичната продължителност на интегрираните програми, водещи до придобиването на регламентирани професии, по принцип е 300—360 ECTS кредита/пет—шест години в зависимост от съответната регламентирана професия.
Проект	Съгласуван набор от дейности, които са организирани с цел да се постигнат определени цели и резултати.
Професионален профил	Набор от умения, компетентности, знания и квалификации, които обикновено са от значение за определена професия.
Професионално образование и обучение (ПОО)	Образование и обучение, което има за цел да предостави на хората знания, ноу-хау, умения и/или компетентности, изисквани за определени професии или като цяло на пазара на труда. За целите на програмата „Еразъм+“, проектите, съсредоточени върху първоначално или продължаващо професионално образование и обучение, са допустими за финансиране по направлението „дейности за ПОО“.
Резултати от обучението	В контекста на програмата „Еразъм+“ резултати от обучението са знанията, уменията и поведението, придобити от дадено лице в резултат на участието му в образователна мобилност или транснационална дейност за сътрудничество.
Самостоятелно учене	Учение, което е резултат от ежедневни дейности, свързани с работата, семейството или свободното време, и което не е организирано или структурирано по отношение на целите, учебното време или подпомагането на учебния процес; възможно е то да няма целенасочен характер от гледна точка на обучаемия.
Свободен достъп	Общо понятие, отнасящо се до публикуването на материали от конкретен вид за свободно използване, т.е. при условия, които ги правят достъпни и използвани от възможно най-голяма група потребители и за възможно най-голям брой случаи на използване. Програма „Еразъм+“ има изискване за свободен достъп до образователните ресурси и насърчава свободния достъп до резултати и данни от научни изследвания.

Свързан Кандидат	субект	За свързани субекти (в съответствие с член 187 на Финансовия регламент) могат да бъдат считани: ■ юридически лица, имащи правна или капиталова връзка с бенефициери; тази връзка не може да бъде ограничена само до действието или да бъде установена единствено за целите на изпълнението на действието; ■ няколко юридически лица, които отговарят на критериите за отпускане на безвъзмездни средства и заедно образуват едно лице, което може да бъде разглеждано като единствен бенефициер, включително случаите, когато юридическото лице е създадено специално за целите на изпълнението на действието. Свързаните субекти трябва да отговорят на критериите за допустимост и изключване и, когато е приложимо, на критериите за подбор, приложими към кандидатите.
Сертификат		В контекста на програма „Еразъм+“ това е документ, издаден на лице, което успешно е завършило участието си в дейност за обучение в областта на образованието, обучението и младежта, където е приложимо. Този документ удостоверява участието и, където е приложимо, резултатите от обучението на участника в дейността.
Смесено учене		Вид обучение, което включва комбинация от няколко метода на учене. Често се използва по-специално за означаване на курсове, при които се използва комбинация от традиционни учебни работни групи или семинари с преподаване „очи в очи“ и техники за дистанционно обучение онлайн (като интернет, телевизия, конферентни разговори).
Социално предприятие		Предприятие, което, независимо от правната си форма, не се котира на регулиран пазар, по смисъла на член 4, параграф 1, точка 14 от Директива 2004/39/ЕО и което: 1) си поставя като основна цел постигането на измеримо, положително социално въздействие в съответствие със своя учредителен договор, устав или какъвто и да било друг законово определен документ за създаване на предприятието, а не генерирането на печалба за своите собственици, членове и акционери, като предприятието: а) предоставя новаторски услуги или стоки, които генерират социална възвръщаемост и/или б) използва новаторски метод за производство на стоки или предоставяне на услуги и този метод на производство въплъщава неговата социална цел; 2) реинвестира своята печалба на първо място за постигането на основната си цел и е въвело предварително определени процедури и правила за обстоятелствата, при които печалбата се разпределя между акционерите и собствениците, за да се гарантира, че разпределянето на печалба не подкопава основната цел; 3) се управлява по правилата на предприемачеството, отчетността и прозрачността, по-специално чрез включване в управлението на работници, клиенти и/или заинтересовани лица, засегнати от стопанската му дейност.
Специалист, работещ с младежи		Лице, което на професионални или доброволни начала работи в областта на неформалното учене и което подкрепя младежите в личното им социално-образователно и професионално развитие.
Споразумение за мобилност/обучение		Споразумение между изпращащата организация, приемащата организация и участващите лица, в което се определят целите и съдържанието на периода на мобилност, с цел да се осигури неговата приложимост и качество. Споразумението може да се използва от приемащата организация за основа на признаването на периода на престой в чужбина.

Съвместна степен	Сертификат за една образователна степен, която се присъжда на студент при успешно приключване на съвместна програма. Съвместната степен трябва да бъде подписана съвместно от компетентните органи на две или повече участващи институции и да бъде призната официално в държавите, където са установени тези участващи институции.
Съвместни програми	Програми в областта на висшето образование (образователни и изследователски), съвместно подготвени, осъществени и напълно признати от две или повече висши учебни институции. Съвместните програми могат да се предприемат на всяко ниво на висшето образование, т.е. бакалавърска, магистърска степен или докторат. Съвместните програми могат да са национални (когато всички участващи университети са от една държава) или транснационални/международни (когато участващите висши учебни институции са от поне две различни държави).
Съфинансиране	Принципът за съфинансиране предполага, че част от разходите по финансирането от ЕС проект ще бъдат покрити от бенефициера или с приноси от външни източници, различни от безвъзмездните средства от ЕС.
Техническа грешка	неволно направени незначителна грешка или недоглеждане в документ, с които се променя неговия смисъл, като печатна грешка или неумишлено добавяне или пропускане на дадена дума, фраза или цифра.
Трансверсални (гъвкави, социални) умения	Включват способности за критично мислене, проявяване на любознателност и творчество, предприемане на инициативи, решаване на проблеми и съвместна работа, ефективна комуникация в мултикултурна и интердисциплинарна среда, адаптиране към контекста и справяне със стрес и несигурност; тези умения са част от ключовите компетентности.
Транснационално	Отнася се, освен ако не е посочено друго, за всяко действие, което включва най-малко две държави по програмата.
Трети цикъл	Степента на обучение от третия цикъл в Квалификационната рамка за Европейското пространство за висше образование, договорена между министрите, отговарящи за висшето образование на срещата им в Берген през май 2005 г. в рамките на процеса от Болоня. Дескрипторът на третия цикъл на КР за ЕПВО съответства на резултатите от обучението за ниво 8 по ЕКР.
Установен(а)	Терминът се отнася до организации или структури, които изпълняват определени условия на националното законодателство (за регистрация, отчети, публикуване и т.н.), които позволяват подобни организации или структури да бъдат формално признати от националните органи. По отношение на неформалните младежки групи се приема, че седалището на техния законен представител има равностойно значение за целите на допустимостта във връзка с отпускането на безвъзмездна подкрепа по програма „Еразъм+“.

Участваща организация	Всяка организация или неформална група младежи, участващи в изпълнението на проект по програмата „Еразъм+“. В зависимост от ролята, която изпълняват в проекта, участващите организации могат да са кандидати или партньори (определяни и като съвместно кандидатстващи организации, ако са индивидуализирани към момента на подаване на искането за отпускане на безвъзмездни средства). Ако проектът бъде одобрен, кандидатстващите организации стават бенефициери, а партньорите могат да станат събенефициери, ако проектът се финансира посредством безвъзмездни средства, отпуснати на много бенефициери.
Участници	В контекста на програмата „Еразъм+“ за участници се считат физическите лица, които са изцяло ангажирани с проект и в някои случаи са получатели на част от безвъзмездните средства от ЕС, предназначена да покрие техните свързани с участието разходи (най-вече за пътуване и издръжка). Въз основа на това по определени действия по програмата (т.е. стратегическите партньорства) следва да се прави разграничение между тези категории участници (преки участници) и други лица, непряко участващи в проекта (например целеви групи).
Учене на работното място	Вид обучение, което включва придобиване на знания, умения и компетентности чрез изпълнение на — и размишляване върху — задачи в професионален контекст или на работното място (например чрез обучение, при което се редуват обучението в институция и ученето на работното място) или в институция за професионално образование и обучение.
Учене през целия живот	Всякакъв вид общо образование, професионално образование и обучение, неформално и самостоятелно учене, предприето в течение на живота, което води до подобряване на знанията, уменията и компетентностите или участието в обществото в личен, граждански, културен, социален и/или свързан със заетостта план, включително предоставянето на консултации и услуги по ориентиране.
Училище	Институция, предоставяща общо, професионално или техническо образование на всяко едно ниво, от предучилищно до гимназиално образование. Разгледайте списъка с видовете институции, определени като училища, във всяка от държавите; за повече информация, свържете се с националната агенция в съответната държава.
Форсмажорни обстоятелства	Непредвидена извънредна ситуация или събитие извън контрола на участника, което не се дължи на грешка или небрежност от негова страна.
Хора с по-малко възможности	Лица, срещащи определени трудности, които възпрепятстват техния пълен достъп до образование, обучение и възможности, свързани с работа с младежи. По-подробно определение на понятието „хора с по-малко възможности“ можете да намерите в част А, раздел „Равнопоставеност и приобщаване“ от настоящото ръководство.
Хора със специални потребности	Лице със специални потребности е всеки потенциален участник, чието индивидуално физическо, умствено или здравословно състояние е такова, че неговото/нейното участие в проект или дейност за мобилност не би било възможно без допълнителна финансова подкрепа.
Чиразуване (чиразуващ)	Схеми за чиразуване са тези форми на първоначално професионално образование и обучение, които формално съчетават и редуват периоди на обучение в предприятия (периоди на практическа работа на реално работно място) с училищно образование (периоди на теоретично/практическо образование, провеждани в училище или центрове за обучение) и чието успешно завършване има за резултат получаването на национално признати квалификации за образование в областта на ПОО.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV: ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ И КОНТАКТИ

ПОЛЕЗНИ ВРЪЗКИ

Наименование	Връзка
Критерии и показатели — „Европа 2020“ и „Образование и обучение 2020“	http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Europe_2020_indicators_-_education&oldid=301033
Анализ на образованието, обхващащ ОГРДВ, училищно, младежко и висше образование, както и много специфични образователни направления	http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/
Анализ на образованието и обучението, обхващащ всички области	http://www.oecd.org/fr/education/
Анализ на образованието и обучението, обхващащ всички области	https://en.unesco.org/ http://www.uis.unesco.org/Pages/default.aspx
Цифрова работа с младежи - ръководство за разработване на цифрова работа с младежи	https://publications.europa.eu/s/fouj
Образец за приложение към диплома	http://ec.europa.eu/education/tools/diploma-supplement_bg.htm
Ръководство за ECTS	http://ec.europa.eu/education/tools/docs/ects-guide_en.pdf
ECVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/ecvet_bg.htm http://www.ecvet-secretariat.eu
Образование за предприемачеството: Ръководство за преподаватели	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/7465/attachments/1/translations/en/renditions/native&usq=AfQjCNEAZENuwg06uXIDQR_CK8zmSko5Lw&sig2=kjtnBVqQOeVNEhNWeBUSrw&cad=rja
Европейската платформа за учене за възрастни (EPALE)	http://ec.europa.eu/epale
EQAVET	http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/eqavet_bg
Платформа за резултатите по програма „Еразъм+“	http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/
ESCO	https://ec.europa.eu/esco
Панорама на уменията в ЕС	http://euskillspace.cedefop.europa.eu
Уебсайт на „Европас“	https://europass.cedefop.europa.eu/en/home
Европейска програма за образование на възрастни и актуални развия на политиката	http://ec.europa.eu/education/policy/adult-learning/index_bg
Ръководство за „Подобряване на работата с младежите - Вашето ръководство за развитие на качеството“	https://publications.europa.eu/s/ga7A
Наръчник - Приносът на работата с младежи за предотвратяване на маргинализацията и насилствената радикализация	https://publications.europa.eu/s/gISf
Критерии и показатели — преглед на образованието	http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm
Критерии и показатели — официални документи	http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/indicators-benchmarks_en.htm
Библиотека с основни документи в областта на спорта	http://ec.europa.eu/sport/library/index_en.htm

Основни документи на европейска политика за младежта (включително обновената рамка за евро-пейско сътрудничество по въпросите на младежта)	http://ec.europa.eu/youth/library/index_en.htm
Основни политически инициативи и резултати в областта на образованието и обучението след 2000 г. — Развитие на училищните образователни политики	http://ec.europa.eu/education/policy/school/index_en.htm
Основни политически инициативи и резултати в областта на образованието и обучението след 2000 г. — Реформа на висшето образование	http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/index_en.htm
Отваряне на образованието — иновативно обучение и учене за всички чрез нови технологии и образователни ресурси със свободен достъп COM(2013)654	http://ec.europa.eu/education/newtech/
Преосмисляне на образованието: инвестиране в умения за постигане на подобри социално-икономически резултати	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?jsessionid=LLFgTfdd6mZf3Wt4YNhTjyP8vnMcg4RnTT1rQHP2bft8dWYrdNQC1965766013?uri=CELEX:52012DC0669 http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_bg.htm
В подкрепа на растежа и създаването на работни места — програма за модернизиране на системите за висше образование в Европа	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0567:FIN:BG:PDF
Инициатива за стандартизация — Стратегическа визия за европейските стандарти: Пътят напред за усилване и ускоряване на устойчивия растеж на Европейската икономика до 2020 г.	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0311:FIN:BG:PDF
Комюнике от Брюж относно интензифициране на европейското сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение през периода 2011—2020 г.	http://ec.europa.eu/education/brugecomm/
Към по-значително сътрудничество и последователност в обучението в областта на предприемачеството	http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/9269/attachments/1/translations/en/renditions/native
Водеща инициатива „Младежта в действие“	http://europa.eu/youthonthemove/index_en.htm
Начална страница на Youthpass	https://www.youthpass.eu

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ

Европейска комисия, главна дирекция „Образование и култура" (DG EAC)

<http://ec.europa.eu/erasmus-plus>

Европейска комисия, Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA)

http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Национални агенции

http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_bg